

Farkas Jenő

PILÓTA SORSOK

A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN

ÉVFOLYAMOM TÖRTÉNETE III.

**A hadifogságból történt hazajöveteltől
a szovjet megszállás végéig
1945-1991**

A M. KIR. „1944 AUGUSZTUS 20 AN” NAGYBÁNYAI HORTHY ISTVÁN REPÜLŐ AKADEÉMIA

1944 AUGUSZTUS 20 AN FELAVATOTT TISZTJEI

SZIPÁI
HORTHY ISTVÁN REPÜLŐ AKADEÉMIA

Farkas Jenő:

PILÓTA SORSOK A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN

ÉVFOLYAMOM TÖRTÉNETE III.
Fogságból történt hazajöveteltől a szovjet megszállás végéig
1945 - 1991

Gödöllő, 2015

m. kir. rep. hdgy. (1942-1946)
psz. honv. rep. hdgy. (1949.06.02.)
honv. rep. fhdgy. (1950.04.04)
honv. rep. szds.(1952.04.04.)
ny. rep. alez. (1993.03.31)
ny. rep. ezds. (1997.08.20)

PILÓTA SORSOK A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁN

ÉVFOLYAMOM TÖRTÉNETE III.
Fogságból történt hazajöveteltől a szovjet megszállás végéig
1945 - 1991

Kiadva: 2015 – magánkiadás

Tördelés és borítóterv: Dr. Farkas Jenő

„ISTENNEL HAZÁÉRT”

*Szeretettel:
Feleségemnek,
Klárinak,
négy gyermekemnek,
tíz unokámnak és
öt dédunokámnak*

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	4
Rövidítések.....	6
Előszó	8
Előzmények	11
I. fejezet. Akik nem jöhettek haza, megsebesültek. Az ellenség foglyai voltak a Szovjetunióban. Francia-, Amerikai-, (Wells, Pocking, Foucarville Mayle le Camp Asach) Angol fogságban voltak. Fogságból történt hazajövetel Mayle le Campból, Pockingból. - Akik „megúszták” a hadifogságot. Akikről ma sem tudunk. - A „RENDSZER” munkájukat, szolgálataikat, börtönnel viszonzta.....	12
I. fejezet jegyzetei	35
II. fejezet. 1945-1956 között itthon a trianoni Magyarországon és idegenben élő évfolyamtársaim	42
II. fejezet jegyzetei.	123
III. fejezet. 1945. Katonák maradtak az Új Magyar Hadseregben 1946, 1947 OMRE Vitorlázó és motoros kiképzés. 1948. GÖDÖLLŐ Blaháné u.28. sz. MAKÓ Hajnal u.13. 1949. Klapka hadrend. Tevékenységem Csanád megyében – Repülő kiképzés német-magyar és szovjet módszere. Repülő kiképzés az OMRE-nél, a Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Főiskolánál és a Repülő csapatoknál. – 1949. június 1-től újra a Magyar Légirőknél. Önéletrajzok és minősítések. Repülés Kecskeméten a 3. RTG-nél. Honvéd Gyógyfürdő Kórház. 1950. február 1. HM. Le. Pság. Kiképzési osztály	133
III. fejezet jegyzetei	191
IV. fejezet. 1951. Földi lőtér kijelölése a Hortobágyon - Szökések káderezés – letartóztatások - A koncepció Puma per. Sűrű Béla: P u m á k r a b s á g b a n. - A légierők szervezeti felépítése (hajózó alakulatai) A fotógéppuska. 1952. „Alázatosan jelentem, kész az ebéd.” – „Vezérőrnagy elvtárs! Hól vannak a repülők?” – „A ho. pol. ti. és az érettségi.” – „Hadgyakorlat a láncos kutyák ellen.” - Honvéd Légierők és a Parancsnokság szervezete – 1953. Üdülés Balatonkenesén. – „A MIG-15-ös szovjet célzsák csörlő javításának sikere.” – „Miniszteri szemle Szolnokon a Kilián Hajózó Tiszti Iskolán és az Elméleti Oktatási Zászlóaljánál Berettyóújfalún.” – „Miniszteri szemle Székesfehérvárott.” – „Egy nagy tévedés és annak miniszteri feloldása.” – „A taszári készütség nem tud kiállni.” - A Légierők kiképzési osztálya 1953-tól. – 1954. „Díszszemle előtti éjjeli berepülés. HM. főügyeletes tiszt vagyok.” – „Maléter Pál pc. ezredes és a Repülő szabályzatok.” – „Kékes Endre ellenséges repülőgépet kényszerített le.” - Izsai János elbeszélése. – 1955. „Vannak, akik a LE-nél is felfele buknak.A ’kan muri” és következménye.” – „Bábuskin szovjet őrnaggyal Pápán.” - Az	

OLLEP parancsnoka Hazai Jenő vörgy. - Helyőrségi evezős verseny a Margit szigeten.	
1955.11.30-án „kirúgtak” a Légierőktől, - leszerelés - Leszerelésem után történtek - Ismét civilben, ismét a baromfiak mellett.	
1956. Vaszar István major. „Vezető Kartárs! Idomított ez a kutya?” - Budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat Export Libabontó-üzem. - 1956.10.23-án kitört a forradalom - Az 1956-os forradalom vázlatos története kiegészítéseimmel.....	212
IV. fejezet jegyzetei.	282
V. fejezet. A Második Szovjet megszállás. Hivatalosan is megkezdődött a restauráció. - Társaim a Forradalom alatt és után.- 1957. "Prosperitás" Ált. ép. és szak-ip. és kis-ip. term. Szövetkezetnél. - 1958. Esztergom- Kenyérmező István major. 1959, 1960, 1961 Székesfehérvár. -1962. 1963: Pécel és a KÁTKI 1964 - 1970 Új 5 éves terv, új program – 1973. 75 éves a KÁTKI 1975. Új 5 éves terv. Sikeres MŰFA pályázat - 1976. Albertirsa, - 1977. Szeged, új tudományos osztály. - 1978. Tulcea. 1979-80. Megachile honosításának eredményei. 1981-1988. A rendszerváltás után. - 1989. Legelső évfolyam találkozónk. Az első „ludovikás" találkozó Podersdorfban. 1990. Második évfolyam találkozónk. A letkési emlékmű felavatása.	
<u>1991.06.16. A szovjet megszállás végleg befejeződött...</u>	294
V. fejezet jegyzetei.	342
Befejezés	351
Felhasznált irodalom jegyzéke.....	352
Képek jegyzéke.....	352
Mellékletek jegyzéke.....	358
Mellékletek.....	359

RÖVIDÍTÉSEK

RÖVIDÍTÉSEK	
adm.	adminisztráció (s)
ag.(i).	anyag(i)
alhdgy.	alhadnagy
alez.	alezredes
alo.	alosztály
altbgy.	altábornagy
ALUTERV	Alumíniumipari Tervező Intézet
ami.	amerikai USA.
áll.	állomány(ú)
bo.	bomba-,bombázó
bev.	bevetés
bfi.	baromfi
cit.	citatum=idézés
cóger	kat.-i középiskolás
cs.	csata
csap.	csapat
csf.	Csoportfőnök(ség)
csop.	csoport
csr.	csatarepülő
e.	ezred
ell.	ellenőrző
ello.	ellátó
esc.	esquadron = ezred
eü.	egészségügy(i)
ezds.	ezredes
életfogy.	életfogytiglan
feld.	felderítő
feü.	felügyelő
fényk.	fényképész
fhdgy.	főhadnagy
főti.	főtiszt
FRIK	Földi Repülőket Irányító Központ
FRISZ	Földi Repülést Irányító Szakasz
fsz.	felszállás
gá.	gépágyú
gh. vagy GH.	Gazdasági Hivatal, hadtáp
gp.	géppuska
gy.	gyalog(os)
h.	helyettes
hdgy.	hadnagy
hdm.	hadművelet(i)

RÖVIDÍTÉSEK	
hdp.	hadapród
hdt.	hadtest
hir.	Híradó
hds.	Hadsereg
hk.	Harckocsi(zó)
HM	Honvédelmi Minisztérium
ht.	hivatasos
HMNRA	Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap
ho.	hadosztály
honv.	honvéd
hőr.	Határőr
isk. k.	iskola kör
HVK	Honvéd Vezérkar Főnökség
kat.	Katona(i)
képv.	Képviselő
ker.	kerület(i)
Kat-Pol.	Katona Politikai Osztály
kik.	kiképzés(i)
KGM	Kohó és Gépipari Minisztérium
Kkmét.	Kecskemét
klf.	különféle
klgs.	Különleges
kut.	Kutató
kp.	Központ(i)
labor	laboratorium
LE.	Légierő(k)
Lepság.	Légierők Parancsnokság
lgv.	Légvédelem, -mi
lk.	Látkép
llöv.	Légilövész(et)
loc.	Locus=hely
m.	magyar
MALÉV	Magyar Légiforgalmi Vállalat
MDP	Magyar Dolgozók Pártja
megfi.	Megfigyelő
mg.	mezőgazdaság(i)
mk.	mérnök

RÖVIDÍTÉSEK	
MKBÉÉ	Magyar Koronás Bronz Érdemérem
MKEÉÉ	Magyar Koronás Ezüst Érdemérem
MKP	Magyar Kommunista Párt
Mo.	Magyarország
MSZP	Magyar Szocialista Párt
MSZMP	Magyar Szocialista Munkás Párt
MÜFA	Műszaki Fejlesztési Alap
műsz.	műszaki
NH.	Néphadsereg
nk.-i	nemzetközi
ny.	nyugdíjas
nyá.	nyugállományú
nyd.	nyugdíj
nyt.	nyilvántartó, nyilvántartási
o.	osztály
ö.	önálló
örgy.	örnagy
ov.	osztályvezető
ÖREMÜZ	Önálló Repülő Műszaki Zászlóalj
p.	page = oldal
pa.	polgári alkalmazott
PB	Párt Bizottság
pc.	páncélos
pcs.	parancs
pk.	parancsnok
p.m.	post mortem – halála után
pság.	parancsnokság
Pol.	politikai
REGVI	Repülőgépvezető Iskola Ezred
REMI	Repülő Motorszerelő Iskola
REMÜZ	Repülő Műszaki Zászlóalj
rend.	rendelet
rep.	repülő
rgv.	repülőgép-vezető
RIK.	Repülő Időjelző Központ
RKZ.	Rep. Kiszolgáló Zászlóalj

RÖVIDÍTÉSEK	
rlg.	részleg
ROI	Repülő Orvosi Intézet
SOTEX	Soproni Textil Vállalat
sm.	segédmunkás
szab.	szabályzat
szd.	század
szds.	százados
szerk.	szerkesztő, szerkesztési
szerv.	szervezési
szgk.	személygépkocsi
szlő.	szemléelő
szolg.	szolgálat(i)
Szöv.	Szövetség
SZU	Szovjetunió
szü.	személyügyi
tadó.	tanácsadó
tanf.	tanfolyam
tád.	támadás
t.	tartalékos
tbk.	tábornok
tgk.	tehergépkocsi
techn.	technika(i)
thtts.	tiszthelyettes
törm.	törzsőrmester
ts.	tisztes
un.	ügynevezett
UVATERV	Út és Vasútépítő Tervező Vállalat
vez.	vezető
vezds.	vezérezredes
v.	vadász
ve.	vegyes
vk.	vezérkari
vkf.	vezérkari főnök
zlj.	zászlóalj
zls.	zászlós

ELŐSZÓ

Ezt az írást négy hasonló könyvem előzte meg.

Az első: Az Ausztráliában megjelent Pénzes János által írt és szerkesztett könyv az „Emlékek útját járva 1942-1944” volt, melynek repülő részét írtam. A könyv hazai könyvtárakban található. Évfolyamtársaimmal történt jellegzetes történeteket tartalmaz.

„Emlékkönyv 1942-1944” a M. kir. Honvéd Repülő Akadémia 1944. augusztus 20-án avatott évfolyama, melyet kiadnom sikerült évfolyamtársaim anyagi segítségével, mikor még évfolyamunk nagyobb része életben volt. Mindenki – amennyiben ez lehetett – saját maga írta meg életét addigi életrajzát (1994-ig). Az Emlékkönyvben 128 társunk írta meg életét. Közülük egyedül Dinka Tibor volt az, aki ezt megtagadta. A meghaltak életét én igyekeztem papírra vetni. Az Emlékkönyvvel kapcsolatos, vélemények kedvezőek voltak. **(XVII.**

melléklet.)

A második: „Évfolyamom története (I). Bevonulástól az avatásig.” Tartalmazza mindazon emlékeket, melyeket társaim emlékezete elmondott részemre. Ez a könyv már magán kiadásban készült, mellyel elkerültem a hivatalos könyvkiadás herce-hurcáját, kötelezettségeit, összeköttetéseit és természetesen a „hihetetlen magas” szerzői jogdíjakat is.

A harmadik: „Évfolyamom története II. Az avatástól a hadifogság végéig.” A könyvben az időközben szerzett új ismeretek mellett évfolyamtársaim korábbi írásait, leveleit használtam fel.

És most a negyedik: „Pilóta sorsok a II. világháború után Évfolyamom története III.” A könyvben feldolgoztam ugyancsak évfolyamtársaim erre vonatkozó közléseit – lehetőleg eredeti – általuk közölt formában és kiegészítettem Hazánk és a Légierők vázlatos történetével.

Munkámban nagy segítségemre volt – és ezúttal köszönöm meg – „Iván Dezső: Magyar Katonai Repülés Története 1945-1956” c. 1999-ben megjelent és nekem 2002. január 10-én személyesen átadott könyvét, mely kandidátusi szakdolgozata is volt.

Könyve hiteles, mert „a magyar és külföldi szakirodalomban levéltári és más hiteles, okmányok alapján írta meg a Magyar Honvédség, majd a Magyar Néphadsereg Légierőjének történetét 1956 végéig bezárólag, átfogóan, tudományos megalapozottsággal jelen könyv megjelenéséig senki nem dolgozta fel” előttem is feltárta, és előttem is feltárta az általam sem ismert, az 1949 előtti, és szolgálatom alatti és részben azutáni, nem ismert részleteket.

Különösen a történetek időrendi közlése volt nagyon fontos részemre, mert 1989 utániakat már részben a nyomtatás alatt levő "Veritates nostrae" is tartalmazza, sőt olyan dolgokat is, melyek a korábban történeteket is megvilágították.

LE története nekem személyesen csak 1950-tól 1956-ig volt ismert, mikor llöv. szolg. vez.-nek beosztottak, mert az addigi beosztásaim, szolgálatom, erre nem adtak lehetőséget.

Könyvem megírásához Iván Dezső szakdolgozata adta a legfőbb lökést. Munkájának jóformán csak azt a részét ismertem, mely 5,5 éves katonai szolgálatom alatt történt, azt is nagyon hézagosan. Ugyanis soha nem tartoztam az un. „beszélgetős tisztek közé”, akik minden általános dologról tájékozottabbak voltak, mint én.

Olyan ismereteket is adott Iván munkája, mely szolgálatom alatt történt, melyeket felületesen vagy - a titkos ügyvitel miatt is – nem ismertem, vagy hézagos ismertem és maradtak meg emlékezetemben.

Ez a könyv viszont azokat a dolgokat ismerteti – amennyiben ez lehetséges volt - a velem együtt szolgáló régi-, és új kádertiszteket is beleértve - melyek értelemszerűen nem tartalmazhattak egy az Államnak és a Pártnak is, na meg a jelenlegi (2015) könyvkiadóknak sem, nekik megfelelő történeteket.

Ez a könyv ugyanakkor olyan belső eddig le nem írt dolgokat, történéseket mutat be, mint a Horthy rendszer sikeres repülőképzése, melyet a múltban Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapnál (HMNRA) szolgáló, most az Országos Magyar Repülő Egyesületnél (OMRE) alkalmazottak oldottak meg. Ennek az egyik élő résztvevője Frankó Endre évfolyamtársam volt, aki ezt megírta.

A másik az un. szovjet kiképzési rendszer, melyet szerencsével talált adatszolgáltatómmal Hadházi László t. fhdgy.-al tudtam egészen részletesen tisztáznom..

Mi a HMNRA-nál kaptuk motoros repülőgépvető alapképzésünket. Sajnos, korábbi könyvemben erről a „félkatonai” szervezetben történetekről nem írtam – és ezzel a mai napig adós vagyok – pedig ott sajátítottuk el a repülőgépvetés alapjait, lettünk pilóták. Egyedül repülésünk után a Bü-131-es repülőgéppel többen az „előre luppigig” jutottunk el.

Egy másik ilyen téma a Repülő Csapat Tiszthelyettes-képző Iskola, a RECSETI, története, mely - ismereteim szerint - összefüggően sehol nem került feldolgozásra. Ugyanis a Párthadseregben történt szolgálatom alatt a több, a legképzettebb fiatal tisztek java ebben - a részükről is legtöbbször elhallgatott, sőt letagadott - Iskolában végzett, vagy annak katona növendéke volt.

A MAGYAR Néphadsereg Légierőjénél 1949.06.02. - 1955.10.30 között = 5,5 évet szolgáltam, 10 éves katonai szolgálatom több mint felét, amely a Légierők 1956-ig tartó fejlődés történetének legjelentősebb szakasza volt Így volt szerencsém mind két Légierő értékét, hiányosságait, megismernem s talán ez érdeklődést kelthet az olvasóban.

A rendkívüli eseményeket, történéseket (sztorikat) ilyen keretbe tettem.

Repülő társaim a Rákosi rendszerben elviselt túlkapásait, előzetes, börtön, internálás eseteit egy erősebb vonallal jelöltem.

Írásomban a „demokratikus légierők” története a második mondani valóm.

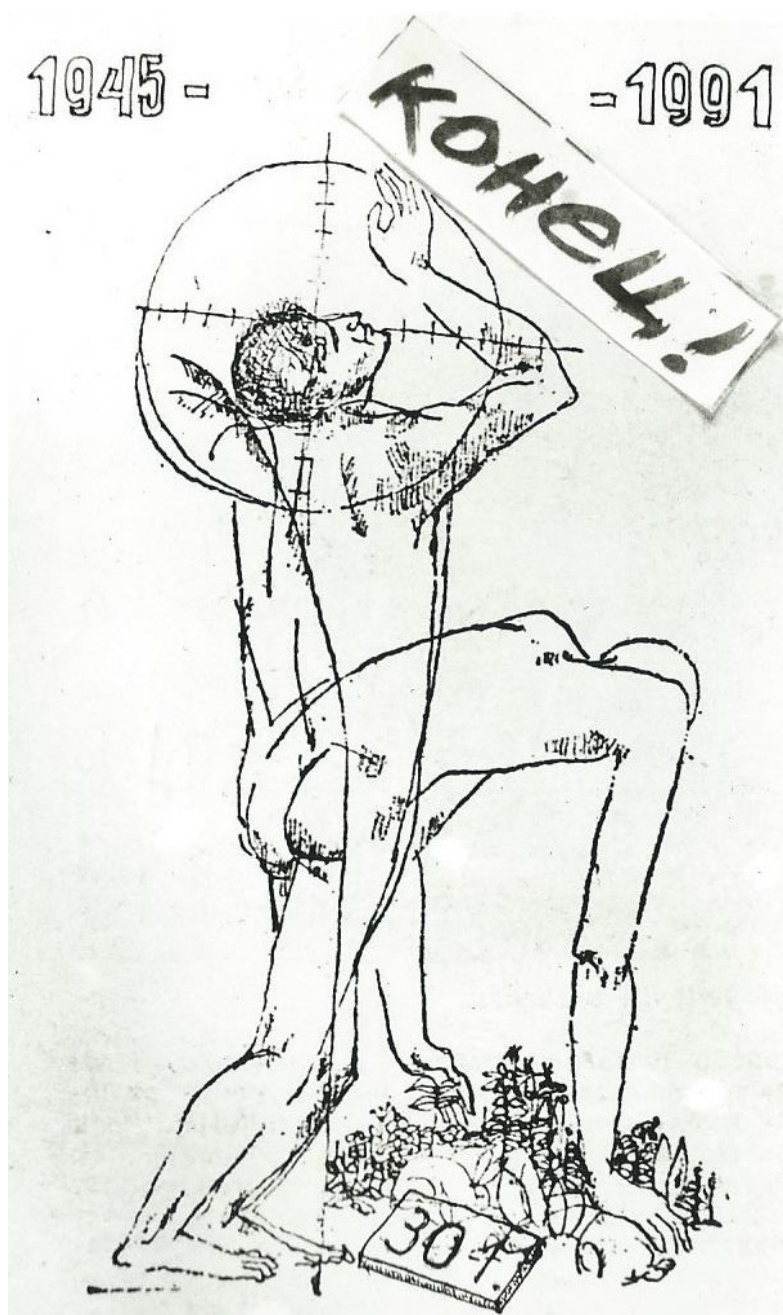
A harmadikban röviden összefoglaltam az akkor történt Párt politikai eseményeket is.

E három jel azokat a bekezdéseket mutatja, melyek a bekezdés tárgyát is mutatja az olvasónak, és érdeklődési körének megfelelően olvashat el.

Szolgálatom történetéhez szervesen kapcsolódik évfolyamtársaim és az én civil életem története is.

1989 óta 2014-ig – napjainkig - történeteket, a „Veritates nostrae” (A mi igazságunk) c. könyvem tartalmazza. A könyv nyomtatás alatt van.

Ebben a könyvemben huszonöt év alatt (1989-2014 között) minden élő - és MSZMP-vel, vagy más Kommunista Párttal nem fertőzött - évfolyamtársamnak írott 107 levél van, mely évente 137, havonta 11,5 elküldött levelet jelent.

ELŐZMÉNYEK

A "szocializmus" 40 éve nem volt egységes.

- 1948-1965 közé keltezhetjük a legkeményebb szakaszát. Ebben az időben a Magyar Kommunista Pártja az MKP mindenkit, akinek más, eltérő véleménye volt, vagy aki szembeszállt a bolsevizmussal, fasisztának, "burzsuj"-nak, osztályidegennek, a "népi demokrácia" ellenségének tekintett, akiket be kell börtönözni, sőt ki kell végezni. A kereszténységet és a nemzeti sajtót teljesen fel akarta számolni. A kötelező hitoktatást eltörölte, sőt megfenyegették a gyermeküket hittanra járató szülőket.

Közel 4700 "fasisztának, szovjetellenesnek, demokráciaellenesnek" bélyegzett sajtótermék tömeges megsemmisítését rendelték el.

- 1965/66-tól kezdődik lassacskán a később "gulyáskommunizmusnak" becézett időszak.

- 1977-ben szabadult ki a börtönből utolsóként a legtovább bent tartott Lénárt Ödön, ezt követően a túl tevékeny papok már „csak felfüggesztett” börtönt kaptak...

- 1982-1986 között különböző törvények fokozatosan bevezették a kapitalista gazdasági képződményeket (GMK, VGMK, Szakcsoport, Kiszövetkezet, Polgári jogi társaság, végül KFT., BT. stb.), majd

- 1988/1989 fordulójától 1989/1990 fordulójáig terjedő egy év alatt bekövetkezett politikai hatalomvesztés vezetett az 1990 nyaráig tartó politikai rendszerváltozáshoz.

Egy ilyen rendszer létrejöttének oka a szovjet hadsereg katonai megszállása volt a „muszkavezetők” teljes azonosulása mellett.

A szovjet megszállás befejezése, a csapatok kivonulása Magyarországról 1990. március 12-e és 1991. június 16-a között zajlott le.

Kimentek a ruszkik T-64-esek
Foto: Miroslav Luzetsky / Wikimedia

A "szocializmus" 40 éve tehát nem volt egységes. 1948-1965 években volt a legkeményebb szakasza. Ennek első 6 évében, 1949 – 1956 között, teljesítettem katonai szolgálatom.

I. FEJEZET

A LELTÁR

1945.május 7-én - a II. világháború végén - leltárt készítettem évfolyamtársainkról.

I.1. AKIK NEM JÖHETTEK HAZA

Mindenekelőtt hősi halottainkra kell, emlékezzek, akik akkor már elköltöztek közülünk. Ők a repülő kiképzés, a gyalogos harcok és a légi harcok vesztesei.

Hősi emléktáblánkon ¹ levők felsorolása

ÉVFOLYAMUNK VESZTESÉGE a II. VILÁGHÁBORUBAN ²

Asztalos Károly t. zls.

(A.?, ³ Hódmezővásárhely, 1923-1944.03.11. Mészáros Zsófia)

Az első évfolyam végén a karpaszományosok 3.-a ; a másodévben 4. -ként végzett.

A harmadik műszerrepülő és a második vadász csoportba tartozott 1945.01.01-én, mint kiképzését befejező hajózót a 101/I/ 1. ⁴ századhoz osztották be rep.gép.vez-nek. 1945.03.09.- én Csór D. 1 Boston III lőtt le. (62/45.04.19.) ⁵

Két nappal utána 1945.03.11-én eltűnt. ⁶

Bajza László ht. hdgy. ⁷

(B. Pál, Budapest, 1922.02.22.-Tulln,45.04.04. Keller Katalin)

A Repülő Erők Parancsnoksága 1944. november 11-én kelt, 22.232/M II-1944. sz. rend.-vel a 101/ 6. szd.-hoz vonult be. 1945. január 1-én, mint kiképzését befejező hajózót a 101/I/ 1. századhoz osztották be rgv-i helyre

1945. ápr.4.-én Tullnból szállt fel ⁸ és alakulata eltűntnek

nyilvánította. ⁹

Bakonyi Miklós ht. hdgy.

(B.?, * ?? - Vönöck Rábakecskéd, 1945.11.24. 16.00 ¹⁰
Tomsich Margit)

Nekünk csak "kis Bakonyi" volt. 1944.10.26-án a Me-109-es átképzést. 1944..10.27-től a 101/II/5 századba került beosztásra és ez frontszolgálatának kezdete.

Kenyeriben, Me-109-es pótképzésen halt repülőhalált ¹¹, más (tréves) forrás szerint ¹² a szovjetek elleni harcokban halt hősi halált (1944.11.20 és 23 között).

Báti János ht. hdgy.

(B.?, Győr 1923.03.16. - ?, 1945.03.29. Horváth Anna)

Nevét a szakirodalom általában Báthyként említi, mi Acskónak hívtuk.

Az első vadászjelölt csoportba tartozott. .

1944.10.27-től a 101/II/5 századba került, ez frontszolgálatának kezdete. Kenyeriben fejezte be Messerschmitt pótképzését. Innen helyezték át Veszprémbe.

Egy légi győzelmét igazolták: 1945. jan. 03-án Velence légterében egy Jak-9-est lőtt le. (17/45.01.22)

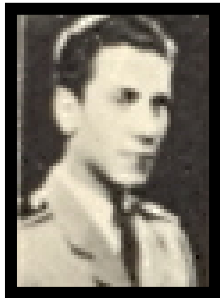
Tíz bevetés, ill. három hónapos hadiszolgálata miatt a Tűzkereszt I. fokozatát a hadiszalagon a kardokkal és koszorúval adományozták részére (24/45.02.01.).

Az 1945.03.29-i bevetés során Grosspetersdorf légterében eltűnt. Alakulata eltűntnek nyilvánította. (55/45.04.10.). Más forrás szerint a Wiener-Neustadtba való áttelepülését biztosító v. géppár egyik tagjaként légi harc után nem tért vissza.¹³

A Magyar Koronás Ezüst Érdemérmét a hadiszalagon a kardokkal hősi halála után kapta meg (69/45.04.28.).

Lelőtt gépét hasra szállva Mátyás Andor (Tüske) a szombathelyi reptér mellett látta, de Acskó, aki mindig géppisztollyal repült, nem volt sem a gépben, sem mellette.

A győri vagongyárban Szakács Karcsi szerint egy Acskó jelzésű gépet a háború után beolvasztottak.

Bojtor István t. zls.

(B. István, Ditró, 1923.11.26. – Pocking, 1945.?? Molnár Emma)

Erdélyben végezte középiskoláit. Nagyon tehetséges fiú volt. Mindkét évfolyamon a karpaszományos rangelsőjeként végzett.

A 101/III/6. - kölyök - szd-hoz került átképzésre. Áthelyezték a 101. ho. Harc. kik. o-hoz. A Messerschmitt átképzést már nem fejezte be.

Pockingban 1945. május-júniusában egy 750 cm³-es B.M.W-t vezetve egy amerikai nagy tehergépkocsival ütközött össze, mely halálra gázolta. Utasa Bátorfy Jancsi nagy ívben kirepült a hátsó ülésből. Jancsit kórházba vitték és életben maradt, Pista hősi halált halt.

Sírját egy földbeásott légcsvár jelölte a pockingi tábor melletti erdő szélén.¹⁴

Vitéz Diószeghy György (Dió) ht. hdgy.

(vitéz D. (Gyurkovits) Gyula, Budapest, ?? - Eplény, 1944.10. 09.)

A 101/II/5. szd.-ába került beosztásra. Még a Me-109-es típus átképzés során Veszprémből startolva, zuhanó repülési gyakorlaton nem tudta gépét kivenni és 1944.11.09-én Eplény mellett hősi halált halt.

Zircről leforrasztott kettős koporsóban szállították fel Budapestre, a Farkasréti temetőbe, ott 1944.11.17-én temették el.¹⁵

Eggenhoffer Béla ht. hdgy.

(E. Gyula, Nagymegyer, (Szlovákia) 1924.06.20. – Bécs felett, 1945 04.13. Brokes Augusztá)

Acsádi műszerrepülő kiképzése után a 101/II/6. „Kölyök” szd.-hoz került Me-109-es átképzésre. 1945.01.29-én a 101/II/5. szd.-hoz osztották be.

1945. 04.13-án, az orosz túlerő elleni légi harcban Bécs felett 1945.04.10-én hősi halált halt.

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét és a Magyar Koronás Ezüst Érdemérmét a hadiszalagon a kardokkal hősi halála után kapta meg (69/45.04.28.).

Földi István (Csicsa) akadémikus – Post mortem (p.m.) ht. hdgy.

(F. ?, Kaposvár, ?? – Várpalota-Székesfehérvár (?) 1944.07.27. ??)

Két társával (Hayden Sándorral és Posgay Antallal), németországi kiképzésre jelölték.¹⁶

1944. február végére ért haza Veszprémbe, a Repülő Akadémiára. Megkapta a magyar repülőgép vezetői jelvényt. Ezután az évfolyammal együtt fejezte be az elméleti évet.¹⁷

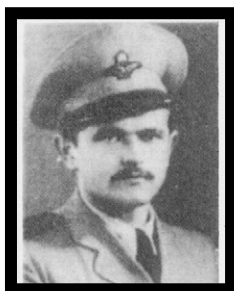
Ideiglenesen 1944. április elején a Repülő Kísérleti Intézethez kapott beosztást, mint Boskovits Sándor¹⁸ fhdgy. kísérője. Április 12-én ott volt abban a légi harcban is, ahol barátja és rangidőse Hayden Sándor karlövést kapott és aznap éjjel sebesülésében hősi halált halt.

1944. július 28-án, Várpalotán négy Me 210-es repülőgéppel zuhanóbombázás bemutatására készültek. Miközben gépét a tüzszerész részleg bombázásra készítette elő, egy tévesen élesített 50 kg-os bomba próbaejtés során felrobbant. Csicsa gépéből kirepült. A mentőkocsiban útközben - mint az ugyancsak sebesült és vele utazó Posgay Antal írja - *egész úton azon kesergett, hogyha már a sors így hozta, miért nem érte ez a súlyos sérülés egy bevetés alatt.*

Sebesülését követően két óra múlva 1944.07.28-án a székesfehérvári kórházban hősi halált halt.

A robbanás következtében a bemutatón levők közül mintegy 25 halott volt Iharos Elemér fhdgy. Tapolcán, oktatást vezető tisztünk, Koppány Pál és Sulyánszky István évfolyamtáraink is.¹⁹

Post mortem - soron kívül - repülő hadnagynak léptették elő.

Gál Iván ht. hdgy.

(G. ?, Szádalmás, 1921.?? – Letkés, 1944.12.24, Márkus Ilona Erzsébet)

Előző évfolyamból balesete miatt került hozzánk. Velünk avatták 1943. szept.1-i ranggal. Sokan, akik nem voltunk vele Kenyeriben vagy Szentkirályszabadján nem ismertük.

Avatás után szeptember 1-én Kenyeriben volt, nehéz járása ellenére a Szt. László ho. Rep. löv. e-éhez jelentkezett, valószínű a II. zlj. egyik szd.-ának pk. h-e volt. Letkésen vetették be. Halálában a „magyar partizánok” 1944.

december 24.-e után egyik tisztársával és 72 katonájával együtt, mint hősi halottakat, szórakozásból fejbe lődözték.²⁰

Édesanyja - megérte 100. életévét - 1950-ben fiának Letkésen síremléket állíttatott, emlékeztet a kegyetlen végzetre.²¹

Ghyczy Márton (giczi, hasai és ablánckürti) **ht. hdgy.**
(G.?,? ? - Semmering, 1945.04.25. , ??)

Csaknem anyanyelvi szinten beszélt németül s ezért a műszerrepülő- és a romboló kiképző tanfolyamokon ő volt a tolmácsunk. Ő lett a Romboló Kiképző Keret Zeltwegből 1945.04.02.-án kiment német (ABKZ)²² szakasz után 1944.04.22-én kivonuló magyar gyalogos repülő szakasz parancsnoka.

1945.05.07-ig –a háború végéig - voltak első vonalban, mint a 9. Gebirgsdivision, 155. Gebirgs Regiment III. Batallion, 3 Kompanie 2. szakasza.

1945.04. 25.-én, bevetésük harmadik napján halt hősi halált a Semmeringen, a Rennbauer tanyán levő pajta kifüstölése során. A szakaszból még hárman, Görzsöny János szkv., Szépe Sándor és Tóth István tizedes rádiós lövészek is hősi halált haltak.

Négyen nyugszanak a rettenegi hősi temetőben és vezeti a sort "*Ungar. Leutnant MARTIN GHYCZY gefal. 25. 4. 1945.*", a sírmező bal első sorának második sírjában, gyönyörű, alpesi "magas hegyi" környezetben. Sírkeresztje e könyv 339. oldalán látható.

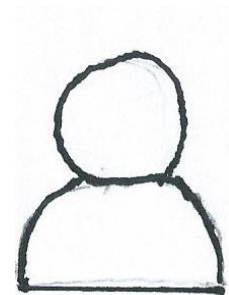
Sírját közülünk először 1990.05. 23-án Szabó Tibor feleségével, Magdával és Thurzó Jenci feleségével, Évával kereste fel. Én is 1991 januárjában látogattam meg Marci sírját.

Hayden Sándor akadémikus – Post mortem (p.m.) ht. hdgy.
(H.?, ?-?. – Budapest, 1944.04.13. ??)

A honvéd főreáliskolába-felsőbe vették fel. Az V-VII. osztályt Sopronban, a VIII. osztályt Kőszegen végezte.

Német rgv. kiképzés után (Ld.: Földi István jegyzeténél) 1944.04.13-án a Repülő Kísérleti Intézet Me-210-es repülőgépvezetőjeként Zágráb felett légi harcban karlövést szenvedett. Székesfehérvárra lette gépét, lövészt is mentve. Budapesten a Tiszti Kórházban halt hősi halált.

Vitéz Horváth György ht. hdgy.
(H. ? ?? – Bicske, - 1945.03.?. ??)

Nevét később vésette tévedésből Kakasy Gyula földi fegyvernemi évfolyamfelelősünk emléktáblánkra. Ugyanis egy Horváth György hdgy. valóban a PUMA ezrednél hősi halált halt, de nevezett az előző, 1943-ban avatott évfolyam repülő tisztje volt. Ismereteink szerint nevezettet 1945 márciusában Bicske felett légi harcban lőtték le.

Horváth János (Pullér) ht. hdgy.

(H.?, Sopron, 1923.? ? – Csór, 1944.12.05. Horváth Alojzia)

Bücker 131-es repülőgépeinek szerelője gépe benzincsapját elzárta, Ő ezt nem vette észre, ezért Felsőbelibe való áttelepülés során kényszerleszállt Csór mellett és szerelőjével együtt repülő halált halt. Sopronban tartott temetésén a tanfolyam képviselőjében Jablonszky Elemér fhdgy., a v. csoport kiképző pk-a, és Szendrei Gedeon évfolyamtársunk személyesen vettek részt.

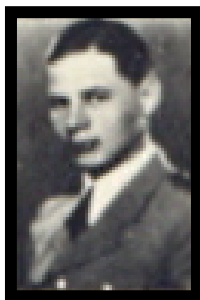
Ifj. Horváth Károly, István t. zls.

(H.?, Szentetornya, 1921.03.06.--1944.06.06. Jelen Rozália)

Balatonfüred felett gyakorló repülés közben WM 21 típus Súlyom repülőgép, melyen megfigyelőként repült, (pilótája Bendy Kálmán volt), kigyulladt.

Ejtőernyővel kiugrott, azonban annak kötélzete beleakadt a gép magassági kormányába és elégve lezuhant. Repülő halált halt.

Sírja Jászberényben van.

Inkey Győző (Viktor) ht. hdgy.

(I.?, Esztergom, 1924. - Soponya, 1945.03.08. Bódog Izabella)

1945.03.08-án Kálóz-Soponya között lgv-i tüzérségi találat miatt a szovjet állások mögött ért földet Me-109-es gépevel eltűnt.²³ Alakulata eltűntnek nyilvánította. 1945. 04. 28-án p. m. MKBÉÉ-mel tüntették ki.

Jencs Zoltán (Szúzi) ht. hdgy.

(J.?, ?? - Dinnyés, 1945.12.01.,??)

A 102. repülő osztály 2. Potyondi századánál teljesített szolgálatot Egy Messerschmitt 109-es repülőgéppel szállt fel Győrben.

A frontvonalon - Székesfehérvár és Dinnyés között - kényszerleszállást kellett végrehajtania. Fejét német katonák kötözték be, de a térség éjjel gazdát cserélt, jöttek az oroszok. Feltételezhetjük, hogy fogságba esett. Alakulata eltűntnek nyilvánította.

A Vöröskereszt több alkalommal azt válaszolta, hogy nem szerepel a veszteséglistán. 1992. május 21-én a MAGYAR FÓRUM-ban feladott keresésre sem jött válasz.

Koppány Pál akadémikus – P.m. ht. hdgy.

(Karenovics ?, Kaposvár, 1924.?? – Várpalota, 1944.07.27.,??)

A várpalotai Me-210-es robbanás után Kaposvárott temették. sírjának fényképe a temetés után megmaradt, de sírja a háború után megsemmisült.²⁴

Kovács Sándor ht. hdgy.

(K. János, Gyöngyös, 1919.10.19.- Igal, 1944.12.04. Zilahi Amália)

Tálosi Zoltán hadtörténész hallotta hogy Magyarsoögyénben egy ismeretlen repülő sír meggyalázták. Felajánlotta, hogy az ellopott légcavarlapát helyett egy hasonlót állítsanak fel.

Varga Csaba polgármester, Viniczai Imre jegyző és Pilisi Istvánné rögtön a nemes ügy mellé álltak. Tomcsányi József 1998.08.26-áig tisztázta, hogy a sírban Kovács Sándor ht. hdgy nyugszik, akit a szovjet csapatlégvédelem 1944.12.04.-én Nagyszokoly mellett lőtt le, és aki a 101/2. szd rgv-je volt. Az ünnepségen beszéltek Frankó Endre volt évfolyam -, osztály - és szobatársa, Kontraszti Endre a Magyar Veterán Repülők Egyesülete - Dr. Farkas Jenő a Tartalékos Katonák Országos Egyesülete elnöksége nevében. Emléklapokat osztott ki.

Nagy (Szabó) Árpád ht. hdgy. P.m. ht. rep. ezds.

(Sz. János, Nyárádszereda, 1921.09.23.- Gyűjtőfogház, 1955.09.05., Csipán Eszter)

1944 nov.7-én Sólyommal egy kifli start után nekirepült egy benzinszállító gk.-nak oktatójával Sarlós László²⁵ hdgy.-gyal, aki eszméletét is veszítve, kórházba került.

1945 után a demokratikus honvédségnél a szentgotthárdi határőrszázadnál szolgált.

1951. február 5-én megnősült, Máthé Juditot, érettségiző diáklányt vette feleségül, akit még, mint aks. debreceni kihelyezésekor ismert meg. Házasságuk mindössze 106 napig tartott.

1951. május 22-én, Szolnokon az ÁVO lakásukon letartóztatta, elhurcolta. Feleségét, rokonságát üldözte. Koncepciós perben (Ld.: Nádor Ferenc később) államellenes bűncselekményért 10 év börtönre, 10 év jogfosztásra és teljes vagyonelkobzásra ítélték. A börtönben-tuberkulózisban megbetegedett és sem megfelelő gyógyszert, sem kezelést nem kapott és így 1955.09.05-én négy év és négy hónap szörnyű rabság után meghalt. Nem érte meg harmincnegyedik évét.

Sírja az Újköztemető 301-es parcellájában a 13. sor 43. helyén van.

1990. 05.30-án a bíróság ítéletét semmisnek nyilvánította.

1992. december 17-én a Honvédelmi Miniszter úr p.m. ezredessé léptette elő.

Emlékét családja, volt bajtársai, valamint a Hadtörténeti Intézet díszudvarán levő hősi emléktáblán, márványba vésve, az utókor (nem) őrzi, pillanatnyilag nem őrizheti.²⁶

Paál István karp. tiz.

(P.?, ?? - Szombathely, 1944. 05.12.??)

Oktatójával Horváth Rudolf t. zls.-sal Búcker 131-es iskolagéppel Szombathelyen a REGVI 1. szd-ánál (Pk.: Korósy Jenő szds.) lezuhant, repülő halált halt.

Polgár László ht. hdgy.

(P.?, Budapest, ?? - Pápa Ny. 1944.10.13.??)

1944 okt.13.14.00-kor Pápa és Celldömölk között oktatójával, Héjjas Aurél hdgy.-gyal USA Mustangok műszerrepülés közben lelőtték

Salamon László t. zls.

(S.?, ??- Győr környéke, 1945.01.? ??.)

A Szent László hadosztály Repülő Lövész ezredének tisztjeként – állítólag – Győr környékén hősi halált halt.

Sulyánszky István t. zls.

(S. István, Debrecen, 1922.?? - Várpalota, 1944.07.27. László Katalin)

A Várpalotai Me-210-es robbanásakor halt hősi halált. „Mint barátja és karp. osztály rangidős utaztam temetésére Debrecenbe. Katonai temetést kapott díszszakasszal, sortűzzel, és a szertartás alatt a temető felett köröző Búcker rajjal. Addigi élete és pályafutása nagy reményeket keltett, és ahogy én is ismertem dolgait - jogosan.” (Thurzó Jenő)

Szabó János (Cékla) ht. hdgy.

(Sz. János, Mindszent, 1923.01.23.- Sárbogárd, 1945.01.29. Tóth Regina)

A 101/1. szd. repülőgép vezetőjeként Me.109-es repülőgéppel 21 éves korában Sárbogárd felett eltűnt.²⁷ Soha nem került elő.

Szikszai István ht. hdgy.

(Sz.?, ?? - Prezlau, 1945.02.03.??).

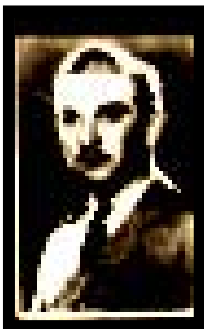
A műszerrepülő kiképző századnál halt hősi halált. USA Musthangok lőtték le Prenzlau közelében útvonalrepülés közben, 1945.02.03.-án Kolberg-Weissewarte közötti útvonalon.

Török Ferenc ht. hdgy.

(T.?, Székelyhida, 1924.- Kenyeri, 1944.12.04.10.00, Szabó Eszter)

Vönöckön Me-109 átképzésen repülőhalált halt. Me-109-es gépének farka része vált le. (66/4 e. pcs.)

Varga Lajos karp. szkv.

(V.?, Tab, 1924.05.06. - Balatonszabadi (Földvár) 1944.05.15.10.00.

Önként vonult be az Akadémiára. Évfolyamunk első repülő halottja volt, aki Héjával földnek ütközött.²⁸

1.2. A repülő kiképzés alatt, légi és földi harcokban megsebesültek

1944-ben:

Gyalogosként földi harcban:

Eleőd Attila hdp. szkv.,

Szent László ho. rep. löv. e.1 zlj.1 szd. Letkésen 1944.12. 21-én gyalog-harcban felderítő feladata teljesítése közben fején sebesült.

Losoncon, szlovák kenyéren kellett élnen.

Gótz Pál ht. hdgy.

(Győr,1923.??)

Szent László ho. rep. löv. e. 1 zlj. 1 szd. Visszavonulás közben 1944.12.26.-án Letkés-Kicsind térségében sebesülten szovjet fogságba esett.

Győrben élt. 1956-ban az USA-ba kivándorolt.

Sarkadi József hdp. szkv. (*? -. Balatonföldvár, 1975.04.09.)

Szent László ho. rep. löv. e. 1 zlj. 1 szd. Letkésen, 1944.12.24.- én gyalog harcban sebesült, mint gp-ás irányzó. Itthon, Balatonfüreden élt.²⁹

Ellenséges légitámadás miatt

Bátorfy János hdgy.

(Szeged, 1922.04.05. – Hoofddorp, 2009.04.29.)

101. v. ho. Veszprémben 1944.03.21. –én Mustangok alacsony támadásakor repesztől kezén megsérült.

1956-ban Hollandiába emigrált.

Kontraszti Endre hdgy.

(Szeged, 1923.- Budapest, 2004.04.22)

1944.09.20-án Szegeden egy USA bomba. támadás miatt bekövetkezett német vonatszerelvényen levő és felrobbanó indító rakéták repesztől sebesült.

Itthon Budapesten élt.

Repülő baleset miatt:

Vitéz Bendi Kálmán hdgy.

Repülő Akadémián Veszprémben 1944.06.06-án Balatonfüred fölött Súlyom repülőgépe kigyulladt. Sikeres ejtőernyős ugrása alatt arca erősen megégett. Utasa ifj. Horváth Károly t. hdp. őrm. repülő halált halt.
1945 után az USA-ba kivándorolt.

1945-ben

Gyalogsként földi harcban:

Dávid Lajos hdgy.

Szent László ho. Rep. Feld. szd. Vát-Szombathely 1945.03.27.-én gyalogharcban sebesült.
1956-ban Kanadába kivándorolt.

Gádor Dénes hdgy, (Paks, 1923.09.15.- Dunaújváros, 1987.02.27.)

Hunyadi SS-ben, Neukirchen mellett 1945.04.04.-én gyalog harcban sebesült.

80 %-os hadirokkant.

Dunaújvárosban élt.

Légi harcban sebesültek:

Sűrű Béla t. zls. (3 alkalommal), (? Somogy- Keszthely, Héviz, 2004.08.26)

101.v. ho. rgv-jeként Me-109.-el 1945. 01.16. lh-ban, -
1945.03.10-én Marschtson felett
és 1945. 04.16.-én légi harcban
sebesült. Itthon élt Dunaújvárosban, majd Hévizen.

Gáspárfalvi József hdgy.,
(Miskolc, 1924 - Miskolc, 1990.11.04.)

101.v.ho.-ban Me-109-essel 1945.04.03.-án Wienerneustadt és a Fertő tó fölött lőtték le. Életben maradt, szovjet fogságba került.
Miskolcon élt.

Csizmadia Sándor hdgy.
(*Csesznek, + Győr)

101.v.ho. Me-109-essel 1945.04.13. lh-ban sebesült. **50%-os hadirokkant**
Itthon Cseszneken és Győrben élt.

Vitéz Berényi Sándor t. zls.

101.v.ho.-ban Me- 109-el 1945.04.19.-én lh-ban sebesült.
Amerikai fogságban volt.
Hazajött.
Itthon élt Jászberényben.

Repülőgép balesete miatt sebesült meg:

Bözsöny György t. zls.

1945.03.21-24 között 101/2. szd. rgv-ként bombatölcsérbe gurult.
Fején célzókészülék miatt sebesült.
Kórház után Wellsbe, onnan Pockingba ment. Hazajött.
Pécsett élt.

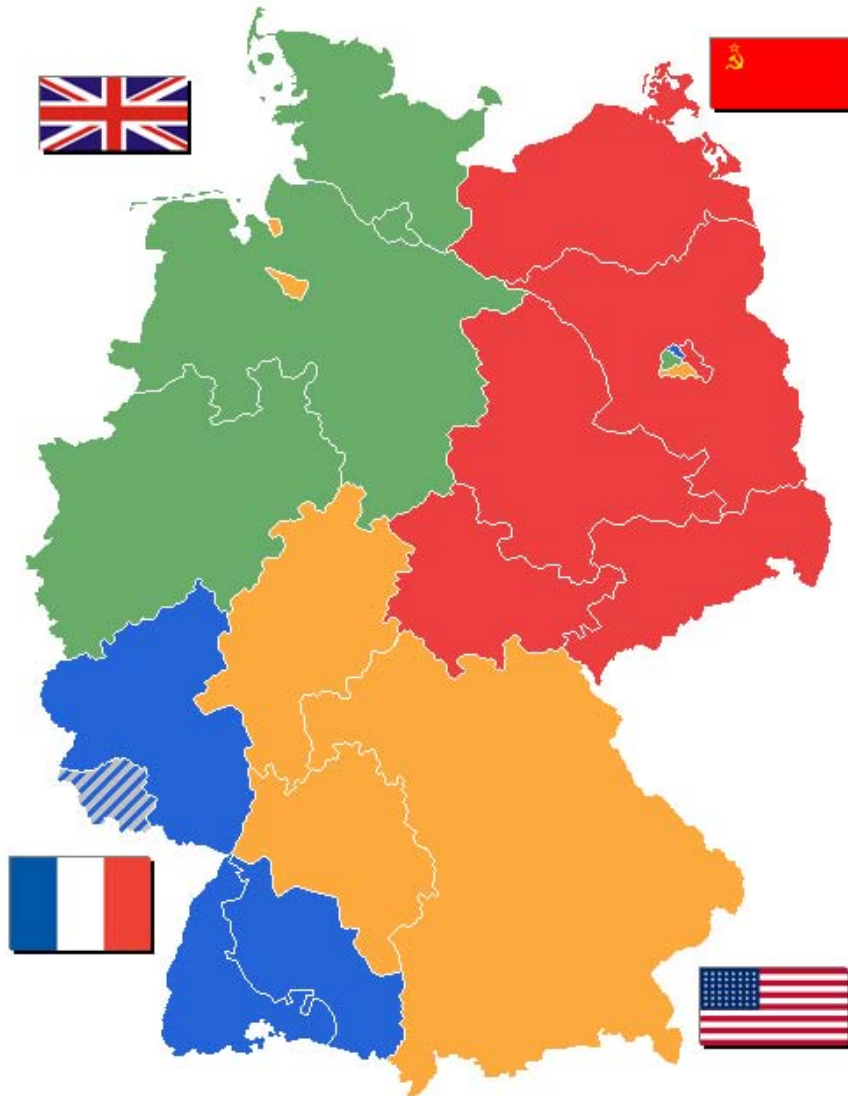

Veres Albert hdgy., Tapolca, 1944.

Tapolcán aks-ként, Sólyom iskolakörön, 200 m-en kigyulladt, arca, csuklóí és bokái megégtek.
USA megszállási övezetében volt hadifogságban.
Hazajött.
1956-ban Ausztráliába vándorolt ki.

2. HADIFŐGSÁGBAN VOLTAK:

MEGSZÁLLÁSI ÖVEZETEK 1945-BEN

NÉMETORSZÁG³⁰

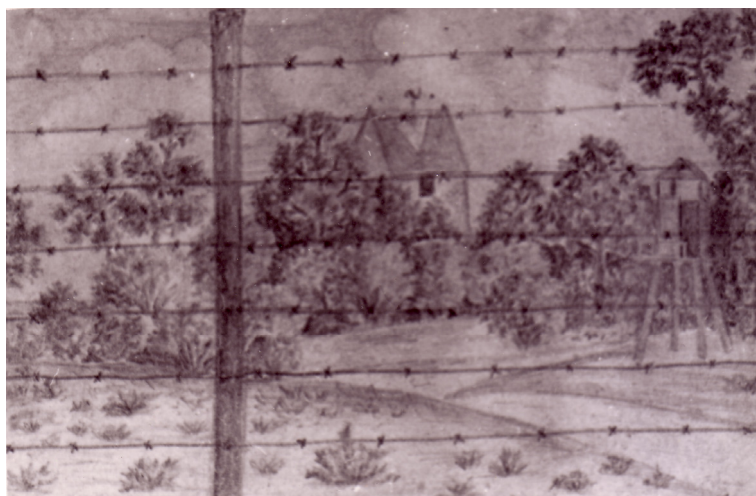

AUSZTRIA

A győztes hatalmak a két német nyelvű országot fegyveres erővel megszállták. Az *angoloknak* Ausztria területén Karintiában és Steiermarkban voltak hadfogyó táboraik. (ezeket ismertem).

Az *amerikaiak* Franciaországban létesítettek a tengerpart közelében egy nagy tábor, eredetileg azért ott, mert az oda telepített foglyokat a tengeren túlra mezőgazdasági munkára tervezték elvinni.

A *francia* táborokban levő évfolyamtársaink a délebbre fekvő megszállási övezetben voltak, ahol a foglyokkal való bánásmód tűrhetetlen volt. Az É-i részen ugyanakkor nagy szeretettel fogadták be a magyar foglyokat. Volt olyan is, hogy rep. tisztek repülőgépvezetést oktattak fogságuk alatt !

**MAYLE LE CAMP Normandia Franciaország
(Miklóssy Sándor évfolyamtársam rajza)**

Társaim nagyobbik része orosz - francia – amerikai és angol fogságban volt.

Legnehezebb sorsa az orosz és francia fogságban levőknek volt. Ezt a kettőt az amerikai fogság követte, melynek táboronként más és más életkörülményeket jelentett.

Gyakorlatilag az angol fogság volt az, melyet – annak első napjától – nem tekinthetünk hadifogságnak.

2.1. Az ellenség foglyai voltak a Szovjetunióban 1945- 1948 között

A szovjetek foglyaikat Szibériába, a politikai okokból elítélteket (Polyák Tivadar) Vorkutába küldték.

A légi harcokban lelőtt évfolyamtársaim, akiket alakulata, a 101. vadász hadosztály, eltűntnek nyilvánított. Az sem kizárt, hogy hadifogságban haltak meg.

Ők a következők:

**Bajza László, Báti János, Inkey Viktor, Szabó János ht. hdgy-ok,
Asztalos Károly, Jencs Zoltán t. zls-ok.**

Mindegyiküket hősi halottaink között tartjuk nyilván.

Ugyanakkor biztosan tudjuk, hogy **Jencs Zoltán** t. zls-t kényszerleszállása után még német katonák bekötözték, Székesfehérvárott évfolyamtársam találkozott Vele, de aznap éjjel a front átment felette és nyilván sebesülten esett fogságba, mely egyben halálát is jelenthette.

Magyarországi harcokban estek sebesülten szovjet fogságba:

Baradlay György ht. hdgy.

(Budapest, 1924.12.05-Budapest, ?)

1945 tavaszán esett szovjet fogságba sebesültként a Szombathelyi hadikórházban felgyógyult.

Itthon maradt és jelentkezett a Magyar Hadseregbe. Életrajza katonai részletét II-V. fejezet tartalmazza.

Gótz Pál ht. hdgy.

Letkés-Kicsind között aknatalálattól sebesülten 1945.10.26.-án esett szovjet fogságba. Két bajtársa vitte szovjet köztözhelyre és onnan vitték szovjet hadikórházba, majd a Szovjetunióba.

Két év után 1947 októberében került haza Győrbe. 1956-ban az USA-ba vándorolt ki.

Lengyel József ht. hdgy. .

A földi harcba vetett Messerschmitt 109-es Felderítő század repülőgép vezetőjeként, mint gyalogos szakaszparancsnok Szombathely – Váti védelmi harcban esett 1945. április elején szovjet fogságba³¹. Onnan 35 hónap után tért 1948-ban haza.

Jelentkezésekor itthon Nádor Ferenc „Jobb, ha eltűnsz” tanácsára zöld határon át Vörös Sándor ht. hdgy.-gyal 1948-ban (!) kivándorolt Ausztriába, Majd onnan Ausztráliába.

Ausztria területén estek szovjet hadifogságba:

Ferenczy Zoltán ht. hdgy.

Zeltwegben (Ausztria) 1945.05.18.-án esett szovjet fogságba, ahonnan 1947.07.11.-én -25 hónap után - érkezett haza Debrecenbe.

Pozsonyban Csehországban, ill. Szlovákiában élt.

Thurzó Jenő t. zls.

1945.05.18-én Zeltwegben (Ausztria) esett. szovjet hadifogságba. Onnan az első alkalommal - három hét után - június elején még Ausztriában megszökött.

Budapesten, majd Törökszentmiklóson élt és dolgozott.

Gáspárfalvi József ht. hdgy.

(G. Vincze, Miskolc, 1924.04.25.-??. Miskovich Margit)

101/I./3. század repülőgép vezetőjét 1945.04.03-án a légvédelem lőtte le. Életben maradt és szovjet fogságba került. Onnan 36 hónap után engedték haza.

Miskolcon élt.

Itthonról hurcolták el

Polyák Tivadar ht. hdgy.

(P. Károly Budapest, 1921.09.18. – Budapest, 1972.12.08. Török Margit)

1946.11.09-én érkezett haza Pockingból. 1948.03.23. letartóztatták, Wienerneustadtban szovjet katonai bíróság 20 évre ítélte. Fogsága Vorkutában volt, és a ráadás, fél év Jászberényben.

Végleg 1956.09.04.-én szabadult.

Fényezőként, majd irodán az Ikarusban dolgozott.

2.2. Francia hadifogságban voltak:

Frank József t. zls.

A Rába vonal védelméből 1945. március második felében egy Bücker 131-el repült ki az országból.

A francia idegenlégióba jelentkezett, ahonnan dicsérettel eltöltött több éves szolgálata után hazajött.

Itthon, Budapesen, mint könyvelő dolgozott nyugdíjáig.

Péter Károly³² t. zls.

(Székelykövesd, 1923.03.13. - Újlengyel, 1994.02.20.)

1945. április 12-e után esett Weimar mellett fogságba. 15 hónap alatt 13 lágerben volt. Leghosszabb ideig Colmarban. – 1946

júniusában tudott hazajönni Romániába, Erdélybe. Családjával visszatelepültek, itthon élt iskolaigazgatóként.

Kocsis Sándor t. zls.–p.m. t. fhdgy.

(K. Géza, Mohol, 1922.02.02.- Kalocsa, 1994 előtt.)

1945.04.12-e után esett Weimar mellett fogságba.
Az első szerelvényel 1945. október 30-án már itthon volt,
és maradt.

Székely Nándor ht. hdgy.

Weimar hadifogság.

1945.10.26.-án jött haza és itthon Budapesten élt.³³

2.3. Angol hadifogságban voltak

„(Klagenfurtban,1945. Szerk.) május 10.-én estünk angol fogságba.

Rangsor szerint soron és renden kívüli díszben felsorakoztunk az angol repülőter parancsnokának utasítására, aki egy jeepen megérkezett. Az első helyen Németh János vk. ezds. úr állt, aki angolul adta be jelentését. A második helyen gróf Festetich rep. őrgy. úr volt.

A jelentés beadása után egy angol fhdgy. a gróf úr nyakába ugrott és megölelte, mert szülein keresztül nagyon jól ismerte.

Ezután már nem voltunk hadifoglyok, hanem politikai menekültek, amit egy háromnyelvű írás igazolt”.³⁴

Ennek ismeretében mondhatjuk, hogy Klagenfurti repülőgépek gyakorlatilag nem voltak hadifogságban, mert az angol hadsereg ellátta az un. „áthelyezett személyeket” és egy idő után teljes mozgási szabadságot adtak a „táborokban” vagy a magán házaknál levő volt katonáknak.

Más egységek, mint a háború után három hónapig „hadifogságban” fegyverben tartott Szent László hadosztály katonái, más körülmények között éltek.³⁵

KLAGENFURTBAN voltak angol fogságban:

Széplaky Jenő ht. hdgy.

Feleségével Klagenfurtból az első szerelvényel 1945.10.10.-én indultak haza.

1956-ban kivándorolni kényszerült az USA-ba.

Vidonyi János ht. hdgy.

Feleségével 1946 augusztusában jött haza Budapestre.

1956 után az NSzK-ba emgrált.

Szabó Imre ht. hdgy.

1945.05.10. esett angol fogságba. Édesanyjával Klagenfurtban a Pischeldorfer Strassei táborban laktak.

Kanadába vándoroltak ki.

Farkas Jenő ht. hdgy.

Csak 1946. december közepén indult haza Pfeffernitzből.

Kaposvárra 1946.12.21-én érkezett. „Egy nap után továbbengedtek és óvatosságból, nem volt lakóhelyemre, hanem Szedresre (Tolna megye) kértem magam. Oda 1946. 12. 24-én érkeztem. 28-án jelentkeztem be Zrínyi József rendőr őrmesternél, majd özv. Lukács Béláné óvónő Szedres Apáti részében levő lakásába.

Szedresről első utam Nagyanyámhoz vezetett, aki Budapesten a Batthyányi u.59-ben lakott. Csak ott értesültem Pali Öcsém haláláról.”³⁶

A Szent László hadosztály-lyal estek angol hadifogságba.

Kiss Gyula ht. hdgy.

A Szent László ho. második felállításakor szd. pk.

1945.06.15.-én Deimbergben, Ausztiában, van.

Onnan zöldhatáron át jött haza.

1947-ben uillegálisan kivándorolt Kanadába.

Koronka Pál t. zls.

A Szent László ho. második felállításakor szd. pk. h.

1945.06.15.-én Deimbergben, Ausztiában, van.

Onnan hazajön a zöldhatáron át.

1947-ben kivándorolt Angliába.

Farkas Károly t. zls.

A Szent László ho. második felállításakor szak. pk.
1945.06.15.-én Deimbergben, Ausztriában van.
Onnan zöldhatáron át jött haza.
Itthon maradt, civil lett.

Sarkady József szkv.

(Sátoraljaújhely ,1943 – Balatonfüred, 1975.)

1945 május 11-én a Szent László hadosztály letette a fegyvert.
Rövidesen visszatért Nagyvázsonyba. Ott 1952-ig tanár. Ezután
Balatonfüreden tornát tanít eredményesen, a Népstadion avatásakor
mutatják be műsorukat.
Itthon élt.

2.4. Amerikai hadifogság

2.4.1. PUMÁK Wellsben ³⁷

A hadosztály tisztjei fogságba jutásuk után több tisztet ³⁸ és a legénységet 1945 áprilisában Pockingba küldték. Hadifogolyként is szabályos katonai életet éltek (parancs kiadás, ügyeletes tiszti szolgálat, stb.)

Társaink közül itt voltak:

Balogh Pál ³⁹, Bardon Pál ⁴⁰, Endrói György, Mátételki Dezső, Pintér Gyula ⁴¹, Szakács Károly ⁴², vitéz Szentgyörgyi Zoltán, Szentágotai József ⁴³ Szócs Lajos ⁴⁴ ht. hdgy-ok, vitéz Berényi Sándor, Bély Ödön, Dinka Tibor ⁴⁵, Lassú Béla⁴⁶, Lénárt Tivadar ⁴⁷, Lucskó Károly, Sűrű Béla ⁴⁸ t. zls-ok.

Pockingban voltak fogságban:

2.4.2. A Pumáktól 1945.04.09-én Wellsből Pockingba áthelyezett társaim:

Bársony György hdgy. ⁴⁹, Berkessy Márton ⁵⁰, Endródi József ⁵¹, Frankó Endre ⁵², Vitéz Horváth Béla ⁵³, Kardos Miklós ⁵⁴, Mátételki József ⁵⁵, Nyáry György, ⁵⁶ Orosz Attila ⁵⁷, Polyák Tivadar ⁵⁸, Szentgyörgyi Zoltán ⁵⁹, Szentágotai József ⁶⁰ ht. hdgy-ok, Bojtor István ⁶¹, Bözsöny György ⁶², Farkas Károly ⁶³, Lucskó András ⁶⁴ t. zls-ok

2.4.3. POCKINGBAN voltak fogságban:

Bátorfy János ⁶⁵, Forgács István ⁶⁶ Graffi György⁶⁷, Keller László ht. hdgy. ⁶⁸, Kontraszti Endre ⁶⁹, Kovács Gábor ⁷⁰, Rónay Kálmán ⁷¹, Sasvári György ⁷², Sáros Mihály⁷³, Szendei János ⁷⁴ ht. hdgy. , Eleöd Attila ht. őrm. ⁷⁵

2.4.4. FOUCARVILLE - USA CCPWE 19. sz. tábor Normandia 1945.04.06.-1945.08.20. között, majd 1945.09.18.-tól MAYLE LE Camp-ban

Bajai Guidó ⁷⁶, Balogh István ⁷⁷, Czulek József ⁷⁸, Drávai Pál ⁷⁹, Gullay Mihály ⁸⁰, Juhász Gábor ⁸¹, Lóránth István ⁸², vitéz Márton György ⁸³, B. Nagy Kálmán ⁸⁴, Miklóssy Sándor ⁸⁵, Oltay Aladár ⁸⁶, Papp Ferenc ⁸⁷, Peller István, Simon Pál ⁸⁸, Szabó Károly ⁸⁹, Veres Albert ht. hdgy.-ok, Somody Zoltán ⁹⁰ ht. zls., Bakó István ⁹¹, Friedrich László, Kovács Ferenc ⁹², Soó Gáspár ⁹³, Weingärtner János ⁹⁴, t. zls.-ok; Pákozdi Sándor ⁹⁵ hdp. szkv.

2.4.5. Aschahban (Linz mellett) voltak:

Vitéz Baranyay Tibor t. zls.

(Budapest, 1922. 07.24. – Budapest, 1996.12.11.)

1945. augusztus végén a szlovákiai, felvidéki Zsigárdra ment haza.

Magyarországon élt.

Illés Ödön ht. zls.

(Vasvár 1921.10.19.- Sümeg, 1978.03.09.)

1945.második felében jött haza.

Itthon maradt.

Imecs József ht. hdgy.

(Cegléd, 1923. - ??)

1945. március 31-én az osztály kötelékében lépte át a határt Ágfalvánál.

Pockingba kellett volna, menjenek, de egy SS szakasszal nézeteltérésünk támadt és ezért Aschahban táboroztak le.

Itt estek amerikai fogságba

1945. október 15-én jöttek el a táborból haza.”⁹⁶ Itthon élt.

Kubik László ht. hdgy.

Megfigyelőnek avatták. Kenyeriben tartózkodott a REGVI-nél.

Lehet, hogy Aschahba került.

Életét csak 2005-ben ismerhettük meg, miután .Belgiumból újsághirdetést adott fel, bennünket keresve.

Újházi László ht. hdgy.

„...Start-naplóját Zeltwegben, 1945 márc. 28-án zárta le. Innen alakulatához Linz mellé Aschahba ment Ausztriába, itt esett fogságba. 1945 elején már itthon van.”⁹⁷

3. Fogságból történt hazajövetel

3.1. Maily Campból amerikai fogságból hazatérését (1945. október 28.) Drávai Pali így írja le:

„1945. augusztus vége táján amerikai katonai bizottság elé kellett állnunk és nyilatkozatot kellett tgyünk, hogy szabadulásunk után hova kívánunk menni. Mikor én mondtam, hogy haza, egy addig szótlan amerikai tiszt tökéletes magyarsággal megkérdezte, hogy nem lenne-e kedvem az amerikai légierő kötelékébe állnom.

Néhány nap várakozás után 10. 16-án, vonaton Maily de Camp-be telepítettek át, ahol már minden fegyvernemből sok magyar volt.

Mailly le Camp-ból 1945. október 10-én indultunk nyitott vagonokban útba indítottak bennünket haza fele. Az amerikai személyzet nem tekintett már bennünket foglyoknak és nagyon rendesen viselkedtek. Nem így a francia lakósság, akik a vasúti felüljárókról forró vizet, köveket akartak a nyakunkba zúdítani. Kísérőink elriasztásul odapörköltek úgy, hogy ne tegyenek kárt senkiben.

Utazásunk a tervezettnél hosszabbra, élelmezésünk rövidebbre sikerült, ezért egyes vasútállomásokon a franciákkal cserekereskedelmet folytattunk. Persze nem sok kereskedni valónk volt, néhány szappan, cigaretta, esetleg amerikai katonai ing, dzseki. A franciák igyekeztek éhségünket kihasználni és egyre rövidebb darabokat adtak méteres kenyereikből mindaddig, míg kísérőink meg nem unták kapzsiságukat és el nem szedték tőlük csereáruinkat, visszaadva nekünk azokat.

Este érkeztünk a Semmeringre. Az amerikaiak keresték a magyar határőrséget, de érthetően csak oroszokat találtak, akik készségesen átvettek volna bennünket.

Ekkor már fedett vagonokban voltunk, mert az egyik vasútállomáson átszállítottak bennünket a nyitott vagonokból az időjárás miatt. Az oroszok petróleum viharlámpáikkal minden vagonba bevilágítottak németeket keresve. Közben az amerikai vonatparancsnok úgy döntött, hogy csak magyaroknak ad át bennünket, ezért visszatolattatta a szerelvényt Mürzuschlag-ra.

Másnapra sem nekünk, sem kísérőinknek nem maradt élelem, mert kekszet és csokoládét osztottak közöttünk. Reggel, már többször gazdát cserélt szappanunkkal elkezdtünk a faluban házalni élelemért. Ilyen meredek utcákat, mint ott életemben soha nem láttam. Itt már angol zónában voltunk, akikkel amerikai parancsnokunk a vasútállomásról lépett kapcsolatba.

Éjszaka erős motorzúgásra ébredtünk. Angol katonák terepjáró autókon élelmiszert, kenyeret, orvost és gyógyszert hoztak. Vagonról vagonra járva osztották ki az élelmet. Csokoládét és cigarettát Camelt, Chesterfildet, Lucky Striket.”

A magyar átvevőknek most sem volt se híre, se hamva, az amerikaiak úgy döntöttek, hogy levisznek bennünket Kaposvárra. - Először Ágfalván, majd Szombathelyen álltunk meg rövid időre. -1945. október 28-án érkeztünk meg Kaposvárra.

Kaposvárott egy kőlabazatú kovácsoltvas kerítéses iskolaudvaron várakoztunk. Heppes alezredesék családja valahogy értesült, hogy repülő is vannak a hazajöttek között és déltájban megjelentek egy ruhás kosár fánkkal.

Senkit nem találtak közülünk a terhelő listán, elköszöntünk egymástól és ki-ki útjára ment.

Én fahasábokkal megrakott vonaton Bátaszékig mentem. Az állomáson Huszti Balázs rádiósunk nagy szeretettel ölelgetett meg, mert Ők hamarabb már hazajöttek, és szüleikhez vitt. Disznóölés volt náluk, de tapasztalt emberek lévén figyelmeztettek, hogy óvatosan egyek, mert ilyen lekoplalt állapotban nagyon veszélyes hirtelen túlterhelni a gyomrot.

Ebéd előtt megfürödtem, ágyat vetettek, egy hófehér puhelydunnás ágyat, olyat, amilyenben 1944 decembere óta nem feküdtem. Balázs megígérte, hogy kimegy az állomásra és megtudakolja, hogyan és mikor tudok Pestre feljutni. Szerencsém volt. Este 8-kor a MÁV vezérigazgatóság motorosa indult vissza Budapestre. Megkerestem a bizottság vezetőjét, megmondtam, honnan jövök, apám MÁV felügyelő. A bizottság egyik tagja ismerte is édesapámat, így készséggel megengedték, hogy velük utazzam. Utazás közben kiderült, hogy mindannyian jól ismerték nagybátyámat, aki a MÁV vezérigazgatóságon dolgozott.”

3.2. Pockingból amerikai fogságból (1945.12.25-én) az első kórházvonattal ért haza Frankó Bandi.

„Már jól túl voltunk december közepén. Abban reménykedtünk, hogy karácsonyra haza érkezünk. A kórházvonat több (legalább három) szerelvényét állították össze, de minket indítottak útnak elsőként.

A csecsemők, anyák személykocsiban utaztak, kísérők, csomagok marhavagonokban.

A vonatot amerikai katonák őrsége kísérte és angol – magyar tolmácsok is voltak velük. A tolmácsok és katonák a szerelvényel együtt visszatértek az amerikai megszállási zónába. Időnként a tolmácsok között évfolyamtársaim is akadtak.

Kezdetben nagyon simán ment minden. Csodálatos osztrák tájakon vitt az utunk. Kis folyóvölgyek mélyén zakatolt a vonatunk. Egyszer csak elértük az orosz megszállás zónahatárát. A felhallatszó orosz beszéd hallatára minden vagonajtó bezáródott és reszketve lestük minden megállás után, az újra indító mozdonyfütyt jelét.

Úgy látszott minden a legnagyobb rendben zajlik. Ez így is volt Bécsig. Egy külvárosi bécsi teherpályaudvaron orosz katonák jelentek meg, és elvitték mozdonyunkat egy pici robotra. Szerencsénkre, fegyveres kísérőink is részben vele tartottak, így három nap múlva visszakerült mozdonyunk. Közben az utolsó várakozási napon ránk köszönt a szenteste.

Nem tudom, hogy honnan kerítettek egy kis fenyőfát, de azzal egy kis csoport járta a vagonokat és karácsonyi dalokat énekeltek minden vagonajtónál. El lehet képzelni, hogy szinte mindenki szeméből folytak a könnyek.

Karácsony első napjának reggelén mi is nekivágtunk Magyarországnak, követve az időközben bennünket utolért és megelőző két szerelvényt.

Hegyeshalomnál már magyar katonák és magyar vöröskeresztesek „fogadtak”. Egy csésze teát és egy kétszersültet kaptunk. Az eligazítás szerint Komáromba kellett

volna egy igazolási eljárásan átesniünk, de az elénk besoroló két szerelvény kitöltötte a komáromiak kapacitását, így tovább küldtek a Keleti – pályaudvarra.

Kelenföldön aztán kiderült, hogy az összekötő vasúti híd még nem bír el akkora terhet, mint a mi szerelvényünk. Tanácskozás, vita kezdődött, hogy most mi legyen.

Ez alatt – unokahúgom - Anci leszállt Eszterrel a karján és a közeli lakásukra sietett. Anci öccsével, Lacival visszajött a csomagjaiért. Tőle tudtam meg, hogy szüleim már hazaérkeztek, édesapámat 12 évre ítelték, édesanyám egyedül van, mert húgom Erzszi (Baby) itt Pesten jár iskolába és Lenkicééknél lakik. Rövid gondolkodás után úgy éreztem, hogy most a család legidősebb férfi tagjaként itthon kell maradni és őket segíteni.

Időközben úgy döntöttek, hogy a szerelvény csak akkor mehet át a Dunán, ha a budaiak leszállnak csomagjaikkal együtt a vonatról. Így én is leszálltam, és néhány feltett kérdésre adott válasz után elmehettem. Karácsony másnapján (1945.12. 25) megérkeztem keresztszüleimhez Budapestre.”⁹⁸

4. AKIK „MEGUSZTÁK” A HADIFOGSÁGOT

Érdekes, hogy évfolyamtársaim közül, akik nem estek fogságba, nálam idősebb (öregebb és), ezért zömmel karpaszományos, tartalékos évfolyamtársaim voltak.

A háború végén többen voltak, akik sebesülésük (Csizmadia Sanyi⁹⁹, Dávid Lajos, Gádor Dénes¹⁰⁰), Gótz Pál szovjet fogságba esése miatt voltak kórházban,

Többen **Nyugaton voltak, és még sem voltak hadifogságban** (Besze Miska¹⁰¹, Egry Tamás¹⁰², Gáspár Béla¹⁰³, Horváth Gábor¹⁰⁴ Molnár Béla¹⁰⁵, Nádor Ferenc¹⁰⁶, Nyitray János t. zls.¹⁰⁷, Pati Nagy Miklós¹⁰⁸, Pozsgay Antal¹⁰⁹.)

Az angol fogságot – ahol a Romboló Kiképző Keret került Klagenfurtba Homér Imre őrnagy úr vezetésével - mint korábban is írtam - nem szabad hadifogságnak tekinteni, mert Ausztriában, aki el tudta magát látni és nem szorult ellátásra, civil lakást akár bérelhetett is és teljesen szabad mozgása volt. (Horváth Gábor¹¹⁰, Oláh László¹¹¹ ht. hdgy-ok, Gáspár Béla¹¹², Nyitray János¹¹³ t. zls-ok)

Voltak, akik **itthon maradtak és ezzel elkerülték a hadifogságot**. (Cseh Károly¹¹⁴, Mátay Andor¹¹⁵ Nagy Árpád¹¹⁶, Nehr Tibor¹¹⁷, Kováts János¹¹⁸, Sarkadi József¹¹⁹, Nagy Gábor¹²⁰, Kárpátvölgyi István¹²¹.)

Egyedi eset volt: Mátay Andor ht. hdgy-ot (és feleségét) több katonájával PUMA ezred 1944.12.28-án a Szombathely mellett Perenyén hagyta. Ott öltöztek civilbe és mentek haza Zalába.¹²²

5. AKIKRŐL MA SEM TUDUNK

Emlékkönyvünkben¹²³ 1994-ben 17 társunkról még nem tudtunk. Ők: Barabás Gábor, Bajay Guido, Bély Ödön, Harámi László, Hauser Tibor, vitéz Horváth György, Juhász Gábor, Keller László, Kiss Gyula, Kollár Béla, Kovács György, Kubik László, Lóránth István, Mátyás Iván, Pákozdi Sándor, Soó Gáspár, Thoroczkay Oszvald.

Közülük sajnos csak öt főt sikerült 1994 óta megtalálnom. (Életük a II. fejezetben olvasható). A többiekről csak értesüléseket kaptam.

Velük kapcsolatban voltunk.

Barabás Gábor karp.

Bajay Guido ht. hdgy.

Kubik László ht. hdgy

Soó Gáspár ht. hdgy.

Thoroczkay Oszvald ht. hdgy.

**A „RENDSZER” MUNKÁJUKAT SZOLGÁLALAIKAT, BÖRTÖN FOGSÁGGAL
VISZONOZTA.**

Életük a II-V fejezetekben

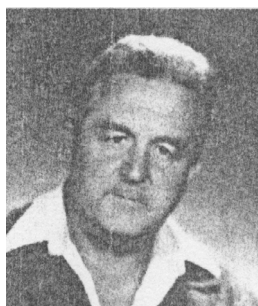
Bakó István

Balogh István

Barabás Gábor

Baradlay György

Dinka Tibor

Eleőd Attila

Ferenczy Zoltán

Forgács István

Gótzty Pál

Horváth Gábor

Kardos Miklós

Mátay Andor

Nagy Árpád

Nyitray János

Polyák Tivadar

Somody Zoltán

Soó Gáspár

Sűrű Béla

v.Szentgyörgyi Z.

Thoroczky O.¹²⁴

I. FEJEZET JEGYZETEI

¹ Hősi emléktáblánk első volt, amelyet még 1992-ben a HADTÖRTÉNETI Intézet udvarán felállítanunk. Azóta eltelt idő alatt vagy 60 hasonló emléktáblát helyeztek el bajtársaink. Van, illetve volt hol emlékezzünk. Jelenleg 2016 év első negyedében táblánk a Nemzetvédelmi Egyetem Ludovika épületének egyik pincéjében porosodik. Részleteket lásd az V. fejezet befejező szakaszában.

² Életüket, hősi halálukat Dr. Farkas Jenő: Emlékkönyv-ünk, Évfolyamunk története (I. kötet) és Évfolyamunk története II. kötet tartalmazza.

³ A személyi adatoknál igyekeztem – ahol csak tudtam – az Édesapa nevét is rögzíteni

⁴ 101. hadosztály/I. osztály/1. század

⁵ Értelmezése: 101.v. ho. 62., 1945. 04. 19-én megjelent parancsa

⁶ Pataki Iván -Rozsos László-Sárhidai Gyula: Légiháború Magyarország felett II. kötet 238.o. szerint. Az "eltűnt" jelentés mindenesetben a hősi halállal járt együtt, mert akiről ezt jelentették és szovjetek által megszállt területen ugrott ki, vagy ért földet, annak szembe kellett nézzen saját maga esetleges sérülése mellett a szovjet gyalogsággal is. -

⁷ Volt gimnáziumi osztálytársának v. Bányai Ferenc ny.á. örgy-nak (utász, Debrecen, Csapó u. 37. II. 5. H-4029 címre) érdeklődésére - 2003. 06.07.- 2004.10.04. között - négy levelet és Bajza Laciról írt szöveget küldtem el.

⁸ M. Szabó Miklós: A magyar királyi honvéd légierő a második világháborúban 293.o.: Fertő tó-Bécs és Pozsony között folytatódtak a bevetések Tullnból, ahol már több volt a gép, mint a pilóta. E harcokban Füleki hfdgy. Nánási és Bajza hdgy-ok és Fülöp Pál szkv. hősi halált haltak. 10 repülőgép semmisült meg.

⁹ Pataki Iván és tsai. 238. o. szerint

¹⁰ Halotti akv-i szám: 39/1944., 21 éves. Közli Figler Elemér az MSzBK tagja In: MSz. XXVII.évf 1999 27.szám. 293-294.o.

¹¹ M. Szabó, mint 8. jegyzet 292-293.o

¹² Pataki Iván és tsai. 259.o.

¹³ Pataki Iván és tsai. 259 o.

¹⁴ Vitéz Szentágotai József, Jócó közlése

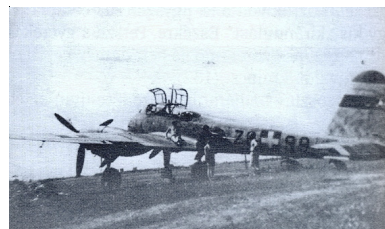
¹⁵ Később egy sírathelyezéskor fel kellett bontani koporsóját, melyben - nyilvánvalóan kegyeletből - csak fémdarabok és dróthuzalok voltak.

¹⁶ **Földi István.** A német kiképzés: 1942.09.04-én érkeztek Berlin - Gatowba, a 2. sz. Repülőtiszti Hadiiskolába (Luftkriegsschule 2.). FW-44-el 40-45 felszállás után Bücker Jungmannal és Jungmeisterrel rövid műrepülő kiképzésben részesült. 1942. dec.-ben kezdte a Focke-Wulf Weihével navigációs repülési és Junkers 34-es gépekkel tíz óra műszerrepülő kiképzést. Egy tábori repülőtéren öt órát He-51-es régi vadászgéppel is repült. A mintegy 80 órás alapkiképzés befejezésével német pilótajelvény viselésére jogosították.

Bad Aiblingben (Münchentől délre) romboló kiképzésben részesült a mellé vezényelt magyar rádiós szakaszvezetővel együtt. Aradó A és B gépekkel szoros kötelékrepüléssel kezdődött itt a kiképzés, majd egy pár kétkormányos felszállás után Messerschmitt 110-es rombolókon folytatódott. - 1943. október végén mintegy nyolcvan órával került Braunschweigbe, ahol a Me-410-essel történő harckiképzés következett. Itt harminc órát repült. Összesen 190 órát volt a levegőben. A német kiképzés alatt 5,7-szer többet

repültek, mint a mi repülőgép vezetőink! - Összehasonlításul egy magyar vadásztanfolyamot végzett repülőgép vezető a 20 órás műszerrepülő tanfolyamot is beszámítva mintegy 20+13=33 óra repülési idővel fejezték be. In.: FARKAS: Évf. tört. II. 72.p.

¹⁷ **Posgay Antal**: Repülőtisztai kiképzés Németországban Magyar Sárnyak (1985) 14. sz.

¹⁸ **Boskovits Sándor** és Me-210 gépe.

Boskovits Sándor szds. (1909-1944, édeletheimi Dunst Vilma) Apja: B. Sándor †1914-ben Galicia, mint a 13. gy. e. t. hdgy.-a elesett. Kereszténynek született zsidó ember volt. Testvérei: *1904 B. Hilda. Faust Elekné. - *1905 B. Magda. Dr. Gréser Károlyné - *1909 B. Sándor rep. szds.- *1912 B. Ella Barakonyi Károlyné m. .kir. örgy. felesége lett. Az RKI legkiválóbb repülőgép vezetője volt. Hősi halált halt, légiharcban lőtték le. Barakonyi (1902-1992) örgy. Koós Ottó baráti köréhez tartozott, jól ismertem. Budai elfekvőben két alkalommal is meglátogattuk, ott is halt meg.

¹⁹ FARKAS Évf. tört. I. 149-152.p.

²⁰ FARKAS Szent László II.367.p.

²¹ Az emlékeket Dr. Páldi Sándorné, Márkus Ilona mondta el a szerzőnek.)

²² Ausbildung Kommando Zerstörer

²³ M. Szabó 284.o.

²⁴ **Koppány (Karenovits) Pál** aks. sírkeresztje a temetés után.

²⁵ **Nagy (Szabó) Árpád**. Életrajzát részleteiben – mert a demokratikus Le-nek is tisztje volt – a megfelelő helyeken írtam be.

²⁶ Emléktáblánkat az 1932, 1937, 1942, 1944.08.20. és az 1944.11.15-én avatott évfolyamok tábláival együtt a Ludovika pincéjében tárolják, mert azokat egy Kovács Viktor nevű tü. ezds. a HIM. pk-a 2016 első hónapjaiban leszereltette a HIM udvarán.

²⁷ M. Szabó 284.o.: Szabó János hdgy. közel 40 perces légi csatában repülőgépét lelőtték, a pilóta szerencsés földet érés után szovjet hadifogságba esett.

²⁸ Pataki Iván -Rozsos László-Sárhidai Gyula: Légiháború Magyarország felett II.292.

²⁹ **Sarkadi Józsefet** miután a Repülő Akadémia I. évfolyamából eltávolították, és került a Szent László hadosztályhoz.

Egy interneten talált közlés FÜREDI SZÁRNYAK-FÜREDI EMLÉKEK

(http://nagyszekely.gportal.hu/portal/nagyszekely/upload/399160_1289050788_02703.pdf) tévesen, a tényeket szépítve, cáfolja az EMLÉKKÖNYV-ünkben a Róla írottakat, még a könyv címlapját is bemutatja.

³⁰ "Deutschland Besatzungszonen 1945 1946". Licensed under CC BY-SA 3.0 via Wikimédia Commons

³¹ Farkas Jenő: A Szent László hadosztály katonái írták... II. (jegyzet) 2005. 106-108.p.

³² **Péter Károly** az 1994. évben 9 levelet váltottunk. In: Farkas: HM. HL. Personalia Péter Károly

- ³³ Farkas Emlékkönyv 163-164 p. Székely Nándor
- ³⁴ Farkas: Emlékkönyv 128-129 p. Nyitray János
- ³⁵ Farkas Szent László II. 201-204.p.
- ³⁶ **Lukács Béláné** hadnagy fiával együtt voltam Klagenfurtban és ő ajánlotta ezt a megoldást. Farkas Emlékkönyv 91-95. p.
- ³⁷ Farkas Évfolyamtörténet II. 199-202 p.
- ³⁸ Bársony György, Frankó Endre, Vitéz Horváth Béla, Kardos Miklós, Mátételki József, Orosz Attila, Polyák Tivadar, Szentgyörgyi Zoltán ht. hdgy-okat, Bojtor István, Bözsöny György, Farkas Károly, Lucskó András t. zls-okat)
- ³⁹ **Balogh Pál** ht. hdgy. 101/II. 121/45 epcs. elbocsátotta a magyar honvédségtől. Franciaországban-Párisban élt.
- ⁴⁰ **Bardon Pál** hdgy. (B. István (v. Gyula?) Szfv., 1923.06.05.- Zsilavy Teréz) Fogoly szerelvénnel „feketén” (nem volt ellenőrző táborban) Sárossal és Lassúval haza, majd vissza, Lassúval ismét ki és újra hazajött. Később Berkesyvel és Sárossal Münchenben Ny. Németországban maradt
- ⁴¹ **Pintér Gyula** (P. Gyula, Adony, 1924.01.24.- ?? Kocsis Anna) 1945.09.-ben itthon van és maradt.
- ⁴² **Szakács Károly** ht. hdgy. (Sopron, 1923.03.23. – Győr 2010.02.09. Pakker Emilia) 1945. 11. 15-én az USAF-tól és a Vöröskeresztnek javított gépkocsijával jött haza. 11.17.-én Győrben lett civil, párttagsággal előmenetelt futott. In.: Farkas Emlékkönyv. 154-156 p.
- ⁴³ **Vitéz Szentágotai József** (Knoll József, Barcs, 1922.12.28. – Ausztrália Vida Rozália) 1945 után kivándorolt Ausztráliába.
- ⁴⁴ **Szócs Lajos** ht. hdgy. (Komárom, 1924.05.17.- 1994 óta nem?? Franz Mária) a 101. ho-tól Welsben kapott szabadságáról nem tért vissza. Azóta csak Pintér Gyula levelezett Vele.
- ⁴⁵ **Dinka Tibor** t. zls. Zöld határon át Lénárt Tivadarral jött haza.
- ⁴⁶ **Lassú Béla** t. zls. (L. Lajos, Karácsond, 1923.09.19. -?? Sebestyén Irén) Sárossal, Bardonnal itthon, majd Bardonnal ismét itthon vissza zöld határon át Vaszari Lily bundáját vitte, onnan Ausztria, Német-, Franciaország Spanyolországban egy év ott tartózkodás után megkapta az I.R.O-tól a bevándorlási engedélyt Argentínába. Venezuela, az Egyesült Államok után Mexikóban telepedett le.
- ⁴⁷ **Lénárt Tivadar** t. zls. (L. Ferenc, Eger, 1922.04.08. - Ausztrália, Lovász Erzsébet) 101/II. 121/45 epcs. elbocsátotta a magyar honvédségtől. Dinka Tiborral jött haza a zöld határon át. 1956-ban kivándorolt
- ⁴⁸ **Sűrű Béla** (Görgeteg 1921.04.15.- ?? - Schrammel Mária) 1945 őszén hazajött.
- ⁴⁹ **Bársony György** ht. hdgy. (* Hajdúböszörmény) villanyszerelő volt.
- ⁵⁰ **Berkesy Márton** (Marcsi) ht. hdgy. 1945 júniusában üzletelt Münchenben. Párisban minden konzulátusnál jelentkezett és mivel az argentin volt az első, a Joint segítségével, magát erdélyi zsidónak adva ki, 1948-ban kivándorolt Argentínába, Buenos Airesbe.
- ⁵¹ **Endródi József** ht hdgy. 1946 júniusáig Pocking hivatalos tolmács, négy év Németországban egy amerikai hivatalban dolgozott, majd 1950-ben Ausztráliába emigrált.
- ⁵² **Frankó Endre** ht. hdgy. (Eger, 1924.09.02.- ?ár1 Erzsébet) Élete a III-V. fejezetekben.
- ⁵³ **Vitéz Horváth Béla** (H. Ferenc, Kalocsa, 1923.04.11.- La Tour de Peilz, 1994.02.16. Ács Anna) 1956-ban Svájcba vándorolt ki.
- ⁵⁴ **Kardos Miklós** (K. Imre, Hódmezővásárhely, 1921.12.02. - ?? ?, Lippai Nagy Mária) Az elsők között jött haza. Szolgált a magyar Honvédségnél, később internálták. L. II. fejezet.

- ⁵⁵ **Mátételki József** (Piukovich József, Szeged, 1924.07.25. – Svédország,?? Ecsert Erzsébet) 1945.04.21. Puma áthelyezte Pockingba. 1945 06.23-tól kirúgásáig itthon szolgált a Magyar Légierőnél.
- ⁵⁶ **Nyáry György** (Ny. Antal, Zseliz, 1921.04.24.- ?? Kuharik Gizella) Rövid ideig volt Pockingban. Öccsével Franciaországba ment, „ahol minden magyart, velem együtt jó barátként fogadtak.” 1948-ban kivándorolt Ausztráliába.
- ⁵⁷ **Orosz Attila** (O. Szilárd, Brassó 1923.04.01.- ?? Török Ida) Venezuelába kivándorolt.
- ⁵⁸ **Polyák Tivadar** (P. Károly Budapest, 1921.09.18. – Budapest, 1972.12.08. Török Margit) 1946.11.09-én érkezett haza Pockingból. 1948.03.23. letartóztatták, szovjetbíróság 20 évre ítélte. Fogsága Vorkutában. Rádás, fél év Jászberényben 1956. 09. 04. Itthon fényező az Ikarusban, majd irodán dolgozott.
- ⁵⁹ **Szentgyörgyi Zoltán** (Sz. Dénes, Nyírkércs, 1923.04.08.- Budapest, Vida Rozália) 1947. 05.01.-én Tóth Drumival itthon.
- ⁶⁰ **Szentágotai József** vitéz (Knoll József, Barcs, 1922.12.28. – Ausztrália Vida Rozália) 1945 után Ausztráliába kivándorolt.
- ⁶¹ **Bojtor István** t. zls. (B. István. Ditró, 1923.11.26.--? Gaál Anna) Bátorfyval motorbalesetben egy USA teherkocsi gázolta el. Pockingban volt a sírja.
- ⁶² **Bözsöny György** t. zls. (Pécs 1924.- Pécs 1953 Rozgonyi Hermin) t. zls. I/2 szd.— Pockingban van 04. 01-én
- ⁶³ **Farkas Károly** (F. András, Felnémet,1922.08.15.- Füzesabony,1986.01.? Sütő Julianna) A Szent László ho. Rep. lövész e-éből került Pockingba. Bátorfy Jánossal és Kontraszti Endrével a zöldhatáron át 1945.09.21-én érkezett haza. Tanító, tanár, iskolaigazgató, tanulmányi felügyelő, MSZMP ov. In.: Farkas Emlékkönyv Farkas Károly 39-40 p.
- ⁶⁴ **Lucskó András** t. zls. (L. András, Rozsnyó, 1923.09. 17 .--?? Gruber Annamária) Elengedték 1945.07.30.-án Szlovákiába - 1946.01. A Felvidéken otthon van. Farkas Emlékkönyv 116-117 p. Lucskó András
- ⁶⁵ **Bátorfy János** ht. hdgy., Sebesülése után Prága mellől szökött, gyalogolt Pockingba. Onnan Kontraszti Endrével és Farkas Karcival1945.09.21-én hazajött a zöldhatáron át. Behívták szolgálatra, de nem találták erre alkalmasnak. In.: Farkas Emlékkönyv Bátorfy János 76-78 p.
- ⁶⁶ **Forgács István** Weimarban ami. fogságba esett, 1945 -1946 12. Pockingból jött haza.
- ⁶⁷ **Graffi György** ht. hdgy. Fogságba esés előtt Pockingba költöztünk. Itt tudta meg, hogy Magyarország megígérte, hogy Berkesy Marcival együtt kiadják a románoknak. Nagyon kevés angol tudásával tolmács lett az US. Táborparancsnokságon. Innen, mint szerelvényt kísérő többször hazajött. 1946 januárjában nősült. 1946-1949 között francia GAE katona. Karácsonyi hdgy-ékkal favágó. Két lányuk Katalin és Anikó, az USA-ba indulásuk előtt született. - 1949 októberében érkeztek ki az USA-ba.
- ⁶⁸ **Keller László** ht. hdgy. Úgy látszik, hogy a 10 Németországban Me-109-es tanfolyamot átképzett társaimmal nem jött haza, de Pockingban Bátorfy találkozott vele. Feltételezhetően Németországban maradt.
- ⁶⁹ **Kontraszti Endre** ht. hdgy. Lévy alakulata vitte Pockingba 1945. május 9-e után. Onnan 1945.09.21-én jött Bátorfyval és Farkas Karcival haza. Itthon maradt, párttagként boldogult.
- ⁷⁰ **Kovács Gábor** ht. hdgy. (Sarkad, 1923.04.11. - ??) Lévy alakulata vitte Pockingba 1945. május 9-e után. 1948-ban Ny. Németországban él, 1949-ben nősült, 1951-ben USA-ban nyomdász Majd egyetem, könyvtáros nyugdíjáig. Nádor „barátja”, aki Kovács altbgy. TIB elnököt is ebben támogatta.

- ⁷¹ **Rónay Kálmán** ht. hdgy. A 102./ 3 századdal került 1945.05.03-án fogságba. 1945 decemberében van itthon.
- ⁷² **Sasvári György** ht. hdgy. Léway alakulata vitte Pockingba 1945. május 9-e után. Onnan augusztusban Ausztriába szökik. 1947 nyarán Nyitray János hozza haza. 1956-ban kivándorolt az USA-ba. Egyetem. Építő tervező. Farkas Emlékkönyv Sasvári György 138-139 p.
- ⁷³ **Sáros Mihály** ht. hdgy. Grosspetersdorfbn csatlakozott a Pumákhoz. Fogoly szerelvényvel „feketén” (nem volt ellenőrző táborban) haza Bardon Pállal és Lassú Bélával Pilismarótra. Esztergomban baromfikeltető állomásvezető. 1956-ban kivándorolt Ausztráliába.
- ⁷⁴ **Szendei János** ht. hdgy. A Léway szd-dal került Pockingba 1945. május 9-e után. Angol tolmács 1950-ig. Ausztáliába kivándorolt.
- ⁷⁵ **Eleőd Attila** t. őrm. (* Budapest, 1923.03.02.- Losonc (Lucenec) 2003.01.29.) A 102/3 szd-dal Zeltwegig, onnan Passauig vonattal, majd gyalog került 1945 májusában fogságba Pockingban. Léway szds. elbocsátó levelével 1945 decemberében tért haza. Budapesten dolgozott. In: Farkas Emlékkönyv Eleőd Attila 85-87 p.
- ⁷⁶ **Bajai Guidó** ht. hdgy. hazajött, Svédországba menekült.
- ⁷⁷ **Balogh István** ht. hdgy. Weimarban USA hadifogságba került. 1946 áprilisában a komáromi szűrőtáborban igazolták és bocsájtották el a honvédségtől. Élete a III. fejezetben.
- ⁷⁸ **Czulek József** ht. hdgy. Weimarban esett amerikai hadifogságba, melyet lelkileg nagyon nehezen viselt el. 1946 áprilisában tért haza.
- ⁷⁹ **Drávai Pál** ht. hdgy. (Miskolc, 1922.02.25.- Miskolc, 2008.06.24.) 1945.08. Foucalville-ben egy USA ti. toborozni akarja - 1945. október végén nyitott vagonokban jött haza 1945.10.28. A kaposvári szűrőtáborban volt.
- ⁸⁰ **Gullay Mihály** 1945.10.31-én ért a kaposvári szűrőtáborba.
- ⁸¹ **Juhász Gábor** t. zls. Nagykapos, Ung m. lakott. A szovjet megszállás óta nem tudunk róla.
- ⁸² **Lóránth István** ht. hdgy. Hazajövele után rö. hdgy. Celldömölkön. szappangyár ig. Az USA-ba vándorolt ki. (Bakó István közlése)
- ⁸³ **Vitéz Márton György** ht. hdgy. Hazajött. 1956-ban kivándorolt Kanada Vancouver. 1992-ben Rónay lakásán találkoztam vele. Vezérkari tisztnek mondott és Kis Scholznak hívott.
- ⁸⁴ **B. Nagy Kálmán** ht. hdgy. 1945 októberében jött haza.
- ⁸⁵ **Miklóssy Sándor** ht. hdgy. 1945.10.19-ig fogságban. Vonattal 10.27. Sárvárra érkezett.
- ⁸⁶ **Oltay Aladár** ht. hdgy. (Kecskemét, ?? - 1984.01.29) 1945.10.29-én érkezett haza Kecskemétre. Igazolták és honv. lövésszé fokozták le.
- ⁸⁷ **Papp Ferenc** ht. hdgy. 1945.10.15. Indulás haza vonattal. 10.27-én Molvány híd pta., Somogy m. a szülői házban.
- ⁸⁸ **Simon Pál** hdgy. 1945.nov. közepe táján „Entlassungsschein”-t.11.17. A kaposvári szűrőtáborban volt.
- ⁸⁹ **Szabó Károly** ht. hdgy. 1945.09. kórházban, 1946-47 eleje USA zóna, 1947 Angol zóna, 1948 eleje angolok egy WEST-WARD HO akciójára Angliában bányába irányítottak.
- ⁹⁰ **Somody Zoltán** ht. zls. 1945.10.10-én indult hazafele. Egerbe, 1945.10.25-én reggel 08 órakor érkezett.
- ⁹¹ **Bakó István** t. zls. (Geresd, IVÁN EGERSZEG, 1921 09.15+Vasegerszeg,1998. 07. 22) Egyetlen tisztünk, aki önkéntes munkára jelentkezett. 250 német fogoly pk-a volt. 1945. szept-ben jött haza. Tanító. 1947 börtön.
- ⁹² **Kovács Ferenc** t. zls. 1945.10.31-én ért a kaposvári szűrőtáborba, 1946-ban Győrben igazolták

- ⁹³ **Soó Gáspár** t. zls. Erdélybe Székelyudvarhelyre ment haza. (Sarlós László szerint a románok agyonverték, de a hír nem volt igaz. (Barabás Gábor szerint)
- ⁹⁴ **Weingärtner János** (Lexi) ht. zls. 1945. 10.31-én ért a kaposvári szűrőtáborba. Itthon különböző műszaki, tervező mérnöki beosztásokban dolgozott.
- ⁹⁵ **Pákozdi Sándor** karp. szkv. Nem avatták zászlósnak, de együtt volt ... a műszerrepülő évfolyamtársainkkal. ... Nem ismerjük életét.
- ⁹⁶ Farkas Emlékkönyv 107-108 p. Imecs József
- ⁹⁷ Farkas Emlékkönyv 66 p. Újházi László
- ⁹⁸ **Frankó Endre:** Egy élet viszontagságai Budapest, 2005.06 225. oldal Pockinkból történő hazajövetel: 115 p.. Magán kiadás In: HM. HL. Farkas Personália
- ⁹⁹ **Csizmadia Sándor** ht. hdgy. 50 %-os hadirokkant
- ¹⁰⁰ **Gádor Dénes** ht. hdgy. Német hadikórházból hazajött 80 %-os hadirokkant
- ¹⁰¹ **Besze Mihály** t. zls.(Kiskunfélegyháza 1911 Bali Rozália.) Kint Németországban (Új értesülés) Székely Nándi Édesanyja bűjtatta, mert lányának udvarolt. Civilként Hazajött, ezért nem került amerikai fogságba.
- ¹⁰² **Egry Tamás** ht. hdgy. 1944. 12.03-án „Aspernbe kerültem, amíg a többiek Gothába mentek”(?) (1945) Márciusban megsérültem és Bécsben kórházba kerültem. Innen Innsbruckba az Egyetemi Kórházba vittek, ahonnan (1945) július elején bocsájtottak el. In: FARKAS: Emlékkönyv 87-88 p.
- ¹⁰³ **Gáspár Béla** t. zls. 1945 simán hazajött feleségével Ausztriából Knittelfeld-ből haza
- ¹⁰⁴ **Horváth Gábor** ht. hdgy. 1946 decemberében feleségével egyénileg jött haza
- ¹⁰⁵ **Molnár Béla** t. zls. 1945.06. Knittelfeld, 1945.07.15. Itthon. 1947.03.Venezuela
- ¹⁰⁶ **Nádor (Nader) Ferenc** ht. hdgy. a 101/III/6 szd. földi részétől, Ausztriából szökött meg és jött vissza Magyarországra Ny-ról – letagadta - (Mátay levele)
- ¹⁰⁷ **Nyitray János** t. zls. 1946.10. Knittelfeldről zödhatáron át jött haza, 1946.05. vissza ment - 1947.08.09. lovas kocsival Sasvári Györggyel jött ismét haza
- ¹⁰⁸ **Posgay Antal** ht. hdgy. A 102/2 századnál szolgált: „Néhány megmaradt gépünket Bajorországban április elején robbantottuk fel, ahol rövidesen amerikai fogságba estünk. 1946 nyarán tértem vissza Magyarországra.”
- ¹⁰⁹ **Pati Nagy Miklós** ht. hdgy. 1945 08. zöld határon át itthon, 1948 12 Alsószömölnök mellett a zöld határon át 1949. 08. Ausztrália.
- ¹¹⁰ **Horváth Gábor** ht. hdgy. „1946. decemberben jöttek haza egyénileg.” In: FARKAS: Emlékkönyv 45-46. p.
- ¹¹¹ **Oláh László** ht. hdgy. „Laci fia 1946.05.24-én ott született, de akkor Laci már hazajött. Éva 1946 novemberében jött haza” In: Farkas Emlékkönyv 54-55. p.
- ¹¹² **Gáspár Béla** t. zls. „Háború végén együtt indultak Zeltwegből haza. Ő feleségével együtt simán hazajött.” In: FARKAS: Emlékkönyv 41-42. p.
- ¹¹³ **Nyitray János** t. zls. 1945. október elején dr. Balogh István szd. orvosunkkal egy-egy hátizsákkal átszöktünk Magyarországra. 1946 májusában visszaszöktem Ausztriába és onnan kocsival, lóval tértem haza.” (Sasvári Györggyel. Szerk.) In: Farkas: Emlékkönyv 128-129. p.
- ¹¹⁴ **Cseh Károly** t. zls. (Újszász 1921- ?) A Szent László ho. repülő lövész ezredébe osztották be. Hadifogságáról nem tudunk. In: FARKAS: Emlékkönyv 38. p.
- ¹¹⁵ **Mátay Andor** ht. hdgy. 101/6. szd-nál Gencsapátiban maradt
- ¹¹⁶ **Nagy Árpád** ht. hdgy. Kenyeriben szenvedett súlyos sérüléseket, valamelyik hadikórházban kellett kezeljék

¹¹⁷ **Nehr Tibor** hdp. őrm. Állítólag a Szent László ho-ban szakaszparancsnok volt. Kutatásaim során nevével nem találkoztam. Lehet, hogy megszökött? In: FARKAS: Emlékkönyv 54 p.

¹¹⁸ **Kováts János** ht. hdgy. „Édesanyjával együtt, Sopron március 4-i szovjet bombázásakor a Kőfaragó tér 7. sz. ház pincéjében annak beomlása miatt sebesült meg. Édesanyja meghalt, Jánost medencetöréssel és belső vérzéssel vitték kórházba, gerince is megsérült. Felgyógyult, a soproni textilgyárban melózott.” (Rónay Kálmán közlése) In: FARKAS: Emlékkönyv 111-112. p.

¹¹⁹ **Sarkadi József** hdp. szkv. Repülő lövész ezredben szolgált. Megsebesült. Ausztriából jött haza.

¹²⁰ **Dr. Nagy Gábor** t. zls. Bpesten ragadt az ostrom miatt. Eltávozáson volt. Farkas Emlékkönyv 126.p. Nagy Gábor

¹²¹ **Kárpátvölgyi István** Farkas Emlékkönyv 108.p. 118-123 p.

¹²² **Mátay Andor** (M. Gyula, Pacsa 1922.02.03., - Budapest, Hankó Ilona) ht. hdgy. Életrajz javított. In.: Farkas Emlékkönyv 118-123 p. Mátay Andor

¹²³ FARKAS: Emlékkönyv 169-172. p.

II. FEJEZET

ÉVFOLYAMTÁRSAIM ÉLETRAJZA 1945 után

Bevonulásunktól avatásunkig évfolyamtársaink életrajzainak alapadatait táblázatban foglaltam össze, mely korábban az „Évfolyamom története” és „Évfolyamom története II.” könyvemben jelent meg, de itt is megtekinthető. (**I. melléklet**). A táblázatban levő adatokat és az 1956 után velük történeteket nem szerepeltettem e fejezet életrajzaiban.

A megszálló erők muszkavezetőinek, a rendőrségnek, ÁVO-nak, ÁVH-nak évfolyamtársaim ellen hozott intézkedéseit itt is megjelöltem. Amennyiben katonai szolgálatot teljesítettek, tevékenységüket e könyv hivatkozott további fejezeteiben írtam le.

A szerzett civil képesítéseket dőlt betűvel írtam.

1. 1945-1956 között ITTHON ÉLTEK

Alapi Zoltán hdp. őrm. ¹
(Győr,? - + Győr,)

Pozsonyból jött haza zöld határon át. Győrben élt. Jó humorát, szerénységét megtartva, kiegyensúlyozottan. Ha Győrben találkoztunk mindig megjelent, de hosszabb utazásokra nem vállalkozott. Változatlanul szeret mindegyikünket.

Bakó István t. zls.
(Geresd Ivánegerszeg, 1921 09.15-Vasegerszeg,1998. 07. 22.)

Amerikai fogságból jött haza. „Tangerhüttén estem társaimmal együtt amerikai fogságba. Itt, Foucarvilleben, amíg az altábor parancsnoka egy tanár ezredes, egy gyalogos ezredessel a rangidősségen esti eligazításon veszekedtek, én önkéntes munkára jelentkeztem és ezért jó dolgom volt.

250 német fogoly parancsnoka voltam, mint tiszt a hágai egyezmény értelmében nem dolgoztam. Embereim a "W" divíziót szolgálták ki (Rouen, Le Havre).

A fogságból 1945 szeptemberében jöttem meg. Hazajövetelem után a tanfelügyelőség Szarvaskendre küldött. Itt szerveztem meg a körmendi járás első "dolgozók iskoláját" és egy röplabda csapatot. Szarvaskenden három évig tanítottam.

Egy zöld borítékban írott levelem miatt 1947-ben letartóztattak. A levélben azt írtam, hogy ha nem lesz jó nekünk, majd elmegyünk Nyugatra és majd valahogy megélünk. A leveletem jogtalanul bontották fel. Letartóztattak. Budapesten voltam börtönben Okolicsányi őrgy.-gyal egy priccsen és egy erdőteleki Bercsényi nevű huszár ezredessel együtt.

1948 őszén Hegyfalura kerültem. Itt, 1949-ben újra igazgató lettem. Itt töltöttem legényéveimet. új iskolát és sportpályát építettem, futball csapatot szerveztem, és még a dolgozók iskoláját is vezettem.

Tovább képeztem magam és *magyar-történelem szakos tanári* képesítést szereztem.

Persze minden hiába volt, mert kezdődött a "ki-volt, mi-volt" időszak, amikor is nem találtak megbízhatónak, leváltottak az igazgatóságból és a "Párt" jóvoltából Nagygeresdre, Zsédénybe, majd Vasegerszegre helyeztek beosztott tanítónak.

Itt 1867-ben alapították az első (evangélikus) iskolát, melynek első tanítója egy ugyancsak Bakó nevezetű tanító volt. A körzetesítés után újra Hegyfalún, mint napközis tanárra volt rám szükség. Végül Rábatatyra helyeztek. Innen mentem nyugdíjba.

A pár éves repülőtishti múlt végigkísérte életemet. Ezt, meg párton-kívüliségemet nem hagyták soha figyelmen kívül.

Életem értelmét mégis családom mellett az a sok ezer sikeres fiatal tanítvány jelentette, akiket "vándortanítóskodásom" során tanítottam, és akik úgy érzem nagyon szerettek.

1956 után 1960-ban nősültem, Vasegerszegen építettük meg családi házunkat. Feleségem is nyugdíjas tanítónő. Fiam 1962-ben, lányom 1964-ben született.

Fiam Celldömölkön 1993 augusztusától a Gájer Gyula általános iskola igazgatója, lányom a hegyfalúi szanatóriumban ápolónő. Sajnos csak egy öt éves lány unokánk van, aki legjobb társa és öröme öregségemnek.

Megünnepelték tanítói aranydiplomámat. Egyik tanítványom, a rábatatyai igazgató mondott köszönetet munkásságomért. Szép nap volt.

Bárcsak köztetek lehetnék Barátaim a pilóta diploma osztásakor. Ha bírom egészséggel, én is ott, Veletek szeretnék lenni. Nagy szeretettel emlékezem Rátok akkor is, ha nem tudnék elmenni."

Balogh István ht. hdgy.²

„Miután Patton hadserege Fuldánál áttörte a német vonalakat és a Waffen SS felrobbantotta gépeinket, két hétig utóvédharcokban, mint gyalogosok vettünk részt.

Amikor Weimarban teljesen bekerítettek bennünket, USA hadifogságba kerültünk. Tizenegy hónapig voltam fogoly Franciaországban.

1946 áprilisában a komáromi szűrőtáborban igazoltak és bocsájtottak el a honvédségtől.

1946 májusában, már, mint szerelő dolgoztam a Győri Állami Fonodában. Esti iskolában *fonómesteri oklevelet* szereztem.

1948. október 1-én az ÁVH összeesküvés és hazaárulás vádjával letartóztatott. 1949 májusában, bizonyíték hiányában, az Andrassy út 60-ból szabadlábra helyeztek. Nyolc hónap alatt 45 kg-ra fogytam le. Járni nem tudtam. Azóta is hallási zavaraim vannak.

"Szabadulásom" után az ÁVH csak közműves segédmunkási állást engedett vállalni, de ezt sem sokáig, mert 1950 márciusában a "a hároméves terv elszabotálása" címén "védőőrizetbe" vett és előbb az Andrassy út 60-ba, majd a Markó utcába, végül a Kistarcsai Internáló táborba hurcoltak és ott internáltak. Ez alkalommal még ki sem hallgattak. 1950 szeptemberében a "recski haláltáborba" szállítottak. Itt voltam három évig.

1953 szeptemberében visszahoztak Kistarcsára és egy fáspercében bíróság elé állítottak." Feljelentés kötelezettségének elmulasztása" büntetéért három év három hónap

börtönre ítélték, annyira, hogy kitöltöttnek vették büntetésemet. Az ÁVH továbbra sem engedett komolyabb állást elvállalni. Életbiztosítási ügynök lehettem falun.

1956-ban a világ másik felére futottam. Az USA-ban Los Angelesben találtam nyugalmat. Megtanultam angolul. Esti tagozaton egyetemet végeztem és *elektromérnök* lettem. Huszonegy éven át nukleáris erőműveket terveztem Spanyolországban, Taiwannak, Koreának és Chilének.”

Barabás Gábor t. hdp. szkv.³
(B.?, Sárd,⁴ 1922. 04. 04-??, Györbíró Irma)

Barinak hívtuk. Édesapja Sárdon református lelkész hogy Gábor fia magyar iskolába járhasson, Zágónban lett lelkész, ahol 50 esztendeig szolgálta az Urat. Gábort a Sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Református Kollégiumba írták Utána Marosvásárhelyen Felsőkereskedelmi Líceumot végzett. Itt vitorlázó „A” vizsgát, majd a ROI vizsga után, Kassára a HMNRA-hoz vonult be motoros repülő kiképzésre.

Szombathelyen az I. évfolyamban első félév végén karp. tizedes, évvégén hadapród szakaszvezető lett. 61 karpaszományos közül 56.-nak végzett. A második évfolyamban Weihét repült Debrecenben, ahol közben ízületi bántalmait kezelték ki.

Veszprémben felszólítás ellenére nem vállalta a hivatásos tiszti szolgálatot. Légiforgalmi pilóta akart lenni. A repülőtér 1944. június 8-i bombázásakor - szokása szerint - társaitól lemaradt és a 60 mm-es légvédelmi tüzekek állásában segítve a légvédelmiseket, harcolt a támadók ellen. A löveg a támadó 120 Liberátor egyikétől telitalálatot kapott. Gábor hátán és bal lábán súlyosan megsebesült. Balatonkenesei OTI üdülőbe vitték és kötözték be, és hat-hétig ápolták. Sebesülését katona orvosa a tűzkereszt egy sebesülési pántjával ismerte el. Hat-hetes kórházban léte után sokáig nehezen járt. Szabadságos levelét úgy adták ki, hogy behívót küldenek jelentkezésére.

Hazament Erdélybe. Az utolsó magyar utóvéd alakulatnál jelentkezett szolgálatra.

Gyógyulását az alakulat parancsnoka guggolással ellenőrizte, és mert az nem jól sikerült, nem vállalta szolgálatra való jelentkezését. 400 km-t menekült. A németországi Stettinbe igyekezett társai után, de a munkaelosztó hivatal a hallei Siebel Flugzeug Werk-ébe osztotta be. A kíméletlen amerikai bombázásokat itt élte át. Az amerikaiaknál vállalt munkát. Itt az olaszokkal történt összekülönbözése miatt az amerikai Military Police-val gyűlt meg a baja. Sérelmét ügyvéd segítségével tisztázta.

Baradlay György ht. hdgy.
(B.?, Budapest, ??- Budapest, 2005.06. 22.
??.)

Kórházból sebesülése után jött haza.

Vérhasból történt (Szerk.) felgyógyulásom után a Szent László ho. Rep. löv. ezred újra szervezésekor Mesteriben az 4. századhoz kerültem, majd parancsnokom letartóztatása után a század parancsnoka lettem. Itt a Hungarista Légióval összetűzésbe kerültem s a letartóztatásomtól csak e. pk-om Pályi örgy. mentett meg, mert a századot Köcskre helyezte át.

Katonai szolgálatát a III.- V. fejezet tartalmazza.

Leszereltetése után két hónapra Tobak Tibor családja segítségével műszaki rajzoló lettem a Földalatti Vasútépítő Vállalatnál. Itt dolgoztam, mint technikus, központi műszaki előadói munkakörben 1954-ig, a nagy beruházások leállításáig.

1952-ben felvételiztem a Műegyetemre, de mint azt a személyzeti vezető megjósolta, "a felvételi vizsgán megfelelt, de létszám keret hiánya miatt beiskolázni nem tudjuk" választ kaptam.

A Földalatti Vasútépítő Vállalat után - mivel a személyzeti o. mindenütt utánam nyúlt - voltam segéd munkás (sm) a Kőbányai Gyógyszergyárban, gombkészítő sm. egy kisiparosnál, majd 1955-ben a Metro építés újra indulásakor - az igazgató személyi jótállással az UVATERV METRO irodájába kerültem.

(1957 júliusától -1959. nov. 18-ig történeteket lásd III. fejezetben.

Rendőri felügyelet, munkahelykeresés következett. Sm., gépkezelőség, majd egy régi ismerős személyi jótállásával ismét technikus munkakör a Vízműépítő, Közlekedési Építő, Fővárosi Tatarozó, végül a XX. kerületi Kislakásépítő Szövetkezetenél. A szövetkezet elnökének személyi jótállásával felvettek a "Kvasay Jenő" Mélyépítési Technikumba, amit három év alatt elvégeztem, így technikusságom, melyet a Repülő Akadémiára alapozva hól elismertek, hól nem, törvényesítődött.

A szövetkezettől 1963-ban a Vízügyi Építési Vállalathoz mentem át, ahol 1984-ig építésvezető, ill. csoport építésvezető beosztásban dolgoztam. (Itt ismét találkoztam Tobak Tiborral.)

1984. elején átmentem a FŐVTERV tervező vállalathoz, ahol 1988-ban történt nyugdíjba menetelem óta, mint nyugdíjas dolgozom szervezates tervezőként és magántervező alvállalkozóként."

1990-1992 éveket lásd az V. fejezetben.

Vitéz Baranyay Tibor t. zls.

B?, Budapest, 1922. 07. 24 – Budapest, 1996. 12. 11.,??)

„Édesapám után vitézi várományos lettem és 1942-ben avattak vitézzé. - Avatás után Kenyeriben reptér szd. pk. h. - Aschahból jöttem haza (Lásd I. fejezet.) - A csehek és a tótok 1947-ben szüleimmel együtt, teljes

vagyonekobbzás mellett, áttelepítettek Magyarországra, Dunaharasztra. anélkül hogy tudták volna, hogy oda őseinket a törökök üldözték a XVII. században a nevezetes Deáki községbe, ahol a Halotti Beszédet találták meg 1222-ben, és amely helység Serédi Jusztinian, Magyarország bíboros hercegprímásának szülőhelye volt. Eleim IV Béla királytól kaptak nemességet. Fejér és Veszprém megyei adománybirtokok után bodorfalvi és zákosfalvi előnév illette meg a családot.

Az 1950-es években elvett rendfokozatomat 1994 februárjában kaptam vissza.

Benősültem egy órácsaládba, házasságunkból két fiunk született. Az első Tamás, 1952-ben meghalt. A második fiunk, Olivér, 1956-ban született. Pesten él családjával, két fiú unokámmal, Henrikkel és Dáviddal.

A kommunista uralom alatt, mint osztályidegennek, nem engedték a jogi egyetem befejezését.

1956 után Nagykovácsiban építettem családi házat. 36 évig innen jártam Szigetszentmiklósról dolgozni naponta kétszer keresztülutazva Pest-Budán. Nyugdíjba mentem."

Bársony György ht. hdgy. ⁵

A Pumáktól áthelyezték 1945.04.09-én Pockingba, onnan

jött haza Hajdúböszörménybe. *Villanyszerelő* lett.

Bizonyára sok meghurcoltatásban lehetett része, de életét nem ismerjük. Hajdúböszörményben élt és ott halt meg.

Bátorfy János ht. zls.

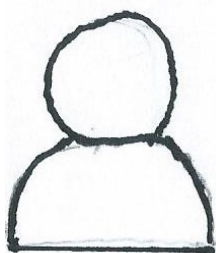
(Muth János, Szeged, 1922.04.05.- Hoofddorp, (Hollandia), 2009.04.29. Ocskó Irén)

Bécsben a pályaudvaron "élveztem" végig ismét egy bombázást. Brünnebe vittek, majd Plakstettenbe, egy magyar menekült tábori kórházba, mely egy kolostorban volt elhelyezve.

Itt ért az amerikai "felszabadulás". Innen elsöktem és 51 kg súllyal Pockingba gyalogoltam. Ott találtam Kontraszti Bandit, Sáros Miskát, Keller Ézsaut, Bojtor Pistát, aki később velem, egy BMW motorral belerohant egy "ami" teherkocsiba. Ő meghalt, én egy hónapig kórházba kerültem. Pistát ott temették el a tábor melletti erdőben.

1945. szeptemberben Kontraszti Bandival és Farkas Karcival megléptünk és törvénytelenül hazajöttünk. 1945. szeptember első hetében itthon voltunk. Itthon 1947-ig minden voltam, csak pincér és borbély nem. Tatabányán a X. aknában dolgoztam motorszerelő inasként.

Repülő sorsát az I. – V. fejezet tartalmazza.

Bene László

Cöger volt. Valamilyen nagyon komoly ok miatt az I. félév elején eltávolították a Repülő Akadémiáról.

Vitéz Berényi Sándor t. zls.

(B.?, Szeged, 1924. ?? - ??, Fodor Ilona)

PUMÁS volt, Pockingból jött haza.

1949-ben a törökszentmiklósi Mezőgépnél dolgozott, mint hegesztő. Thurzó Jenci esküvőjén ott volt.

További sorsáról, mivel elköltözött, nem tudunk.

Berkessy Márton ht. hdgy.

Marci a kiváló barát és bajtárs régi kolozsvári családból származott. Középiskoláit Kolozsvárott a református kollégiumban végezte.

1944 nyarán az összevont akadémikusi hadgyakorlaton a felderítő Súlyom megfigyelőjeként jelentő hüvelyét Bardon Pali repülőgép vezetővel pontosan célba dobta, parancsnoki dicséretet kaptak.

Me-109-es kiképzését Gothában kapta és onnan tíz kiképzett társával jött vissza 1945 márciusában. Sárvárott Orosz Bélánál

jelentkezett. A Puma III. osztályához osztották be, de bevetésre már nem került.

A háború végén Szendei Jánossal Linzen át Passauba szöktek, ahol az amerikaiak kapták el és akik Pockingba küldték. Innen toborozza őket Lévay a FW 190-es átképzésre Frankó, Eleöd, Farkas Karcsi és még 2-3 társával Efferdingbe, ahol (1945.) március 31-én tanulmányozzák a gép műszaki leírását. Április 1-én Mustangok alacsony támadása ezt a FW 190-es gép-parkot is a földön megsemmisítette.

Marci és Frankó Bandi volt tanúja annak a négy németnek nótaszóval való elvonulásának, akik egy amerikai gk. osztály ellen védték Efferdinget. Marci jelentette az amerikaiaknak a csatarepülő osztály jelenlétét az efferdingi kastélyban és ezzel megmentette a várost. Kérte az amerikaiakat, hogy ne ágyúzzanak, mert ott csak mintegy 300 menekült civil családtag tartózkodik. Ők vezették az amerikaiakat szálláshelyükre Lévay örgy-hoz, és ott álltak feszes vigyázz-ban, hegyivadász egyenruhában, amikor az o. pk-uk egy ami. alezredesnek beadta a jelentést s fogságba esett.⁶

Besze Mihály t. zls.

(B.?, Kiskunfélegyháza 1920 v.1921-??, Bali Rozália.)

Németországban Székely Nándi Édesanyja bújtatta, mert lányának udvarolt. Ezért nem került fogságba. (Németországból (zöld határon át kellett hazajöjjön Szerk.)

Nem ismerjük életét. Kiskunfélegyházán műszaki beosztásban dolgozott. Egyedül Szentgyörgyi Zoli volt nála. Jól érezték magukat.

Későbbi sorsáról Szentgyörgyi Zoli sem tud semmit. Halála időpontját sem ismerjük.

Bözsöny György t. zls.

(B. Lajos, Pécs, 1924. 01. 21.-Pécs, 1953.??, Rozgonyi Hermin)

101. 2. szd-nál szolgált. Welsből Pockingba helyezték. Itt esett amerikai fogságba és innen jött haza.

Homlokán (koponyáján) levő csont lemezzel való pótlásával élt. (Gombos Károly, régi vitorlázórepülő társának közlése).

Erősen cukros volt. Egyedül élt. 1953-ban feltételezhetően sérülése miatt váratlanul halt meg Pécsen. (Magyar István, volt vitorlázó repülő- és építőipari munkatársa szerint.)

Gyurka hallgatag, élénk tekintetű, vékony, barna fiú volt, telítve mély emberi, baráti, bajtársi érzésekkel. Nyugodjál békességben!

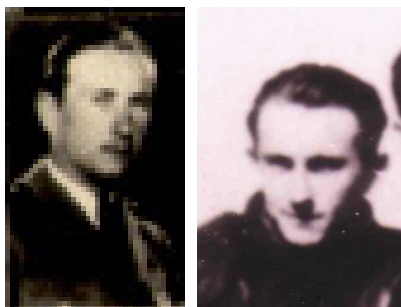

Cseh Károly t. zls.

(Cs.?, Újszász, 1921. - Budapest, ??, ??)

Hadifogságáról nem tudunk. (Szt. László ho-tól szökött Szerk.) Párt ember volt. 1946-ban Légi Rendészet parancsnoka volt, az AVO kötelékében dolgozott, majd jogásznak iratkozott és 1947-ben rendőrtiszt, mikor a jogot befejezte, a Ganz-MÁVAG jogtanácsosa lett. Egyik évfolyamtársunk, Papp Feri mint itt dolgozó fizikai

munkás találkozott vele, de utasította, hogy "nem ismerjük egymást!"
Meghalt, halála időpontját nem tudom.

Csizmadia Sándor ht. hdgy. ⁷

(Cs.?. . Csermeli 1920– Győr, 1991.06.?, Vezér
Ilona)

Temetésén sokak között jelen voltak: Pintér Gyula,
Frankó Endre ezred-, dr. Farkas Jenő, Gótz Pál,
Kovács Ferenc, Papp Ferenc évfolyamtársai. A
búcsúbeszédet, felesége Mária engedélyével,
mondtam el. Legyen ez egyben Sanyi életrajza is:

Sanyikánk! Évfolyamunk huszonöt hősi halottja mellett voltak többen, akik megégték, akiben a háború maradandó nyomokat, testi-lelki sebeket hagyott, de te voltál közülünk az egyetlen Sanyikám, akinek élete minden percében eszébe kellett jusson katonai esküje, a háború és sebesülése, akár a cseszneki községházán (1950-ig), akár a Dudari bányáknál dolgoztál.

Csizikém, Te ezt az állapotodat férfiasan viselted úgy, hogy mi nem vettük észre. Kimondhatatlanul szeretted feleségedet, gyermekeidet, unokáidat. Minden emléktárgyadat meg kellett kétszerezzeél, hogy mindkét gyermekednek egyenlő mértékben jusson emléked tőled. Biztos vagyok benne, hogy szeretteid mindig emlékezni fognak Rád a jó férjre, édesapára, a szeretett nagyapára.

Sanyikám, Te vagy az első közülünk, aki megérhette azt, amiért fiatalon repülőtisztként harcolt. Tested szabad magyar földben nyugodhat! Nem volt hiábavaló életáldozatod!

Csizikém! Áldjon meg az Isten! Nyugodjál békében, szeretetünkben és emlékeinkben. Hisszük, hogy találkozunk Veled az örök vadászmezőkön!

Úgy legyen!

Győr, 1991. július 5-én.

Czulek József ht. hdgy.

(Cz.?, Nagykanizsa, 1922.?? - Nagykanizsa,
1991.03.26.)

1946 áprilisában tért haza Maily Campból szerettei és úszótársai körébe.

Itthon sok meghurcoltatásban volt része. A sport
jelentette a

szabadságot részére. Bevonulása előtti tevékenységét folytatva a Nagykanizsai Vasutas Torna Egylet *úszóedzőjeként* dolgozott.

Huszonöt éves jubileumáról (1962. 08.20-án) a NÉPSPORT is megemlékezett. Fia, Attila is követte édesapját a mellúszásban, melyben kétszeres területi bajnok lett. Edzői és apai sikerei éltették, mert mindkét gyermeke, az ő tönkrement életét ellensúlyozva, vegyészmérnök lett.

1956 után: Amikor már nyugodtan élhetett volna, egy hónap alatt vitte el a csontvelő rák.

1991 márc.26-án helyezték örök nyugalomra a szülei családi kriptájába.

A gyermekeit, Attilát és Katalint, unokáit, Andrást és Balázst, valamint a tündéri kis Katalint nagyon megrendítette imádott édesapjuk, nagyapjuk hirtelen halála.

(Farkas - Szentgyörgyi)

Dávid Jajos ht. hdgy.

(Bpest. 1922.06.02. – Montréal, (Kanada) 2006.04.06.)

„... Végül Pockingba kerültem, ahonnan 1946-ban hazajöttem. Leigazoltak és miután nem akartam tovább szolgálni, tartalékba helyeztek.

Otthon egy szűk "baráti körben" elbeszéltem a harctéri "epizódot", másnap hajnalban bevitték a katona politikai osztályra "parlamenterek" kilövésével vádolva. Szerencsémre egy régi gimnáziumi osztálytársam volt a nyomozó tiszt, s így csak "megfigyelés" alá kerültem.

Még egyszer átsiklottam a határon, hogy szüleimet is Bajorországból hazahozzam, de sajnos az angol övben lebuhtam és három hónapig fogságba kerültem. Kiszabadulva újból hazaszöktem.

Először, mint orvosi műszerész dolgoztam az államosításig, utána kitanultam az *építész technikus* szakmát. A MÁV magasépítőknél Kecskeméten, majd "Sztalinvárosban" dolgoztam, amíg ki nem sűtötték, hogy befurakodott Horthysta tiszt vagyok. Utoljára Tatára kerültem az Állami Gazdaságok Építő Vállalatához, ahol 1953-ban megnősültem.

1956-ban Kanadába emigráltam.”

Dinka Tibor t. zls

(D.?, ? 1921.?- Szolnok, 2006. 01. 29.??)

Jó egészségben Szolnokon él. Az ő regényes és nehéz élete mindannyiunknak tanulságos.

Sajnálom, hogy nem vette a fáradságot életének leírására.

1956 után Szolnokon ny. áll. rep. ezds-ként élt.

Bátorfy János szerint ők ketten repültek halálukig, csak Dinka végig növényvédős, mezőgazdasági repülő volt.

Dinkával egyszer személyesen is találkoztam Gödöllőn, itt járt a Gépgyárnál repülőgép tervének megvalósítása céljából. Jövedele nem volt sikeres. (Szerk.)

Drávai Pál ht. hdgy

(Miskolc, 1922.02.25.-Miskolc, 2008.06.24.)

1945. október 28-án érkeztünk meg Kaposvárra

„Miskolcon jelentkeztem a kiegészítő parancsnokságon, ahol elvették száznéhány dollárról szóló utalványomat.

Itthon újabb igazoláson estem át, de semmiféle bűn-lajstromon nem szerepeltem; így igazoltak.

1947-ben B listáztak és négyhavi illetményel, 164.- Ft-tal, elbocsátottak.

Először *villanyszerelő* segédmunkásként dolgoztam, *segédlevelet* szereztem. Székely Nándi tanácsára biztosító ügynök lettem. Együtt dolgoztam Nándival és együtt helyeztek át

kettőnket Salgótarjánba, ahol a kirendeltséget szerveztem meg. Ez a szakma nagyon bizonytalannak tűnt és beálltam villanyszerelőnek az Acélgyárba.

1949. nov.19-én, Miskolcon a Mindszenti plébánia templomban kötöttünk házasságot. 1962-ig albérletben laktunk, családra nem gondolhattunk, később meg hiába szerettünk volna. Salgótarjánban néhány hónap után tüzelés technikus beosztást kaptam. Összebarátkoztam Sidelszky István festőművésszel, a gyári újság, a "Tarjáni Acél" szerkesztőjével. Cikket írtam, melyet átvett a "Szabad Nógrád" vasárnapi száma. Hétfőn reggel Bérces Henrik igazgató kirúgott. Ez a legrosszabbkor jött, mert fiatal férj voltam, néhány hónappal azelőtt kötöttem házasságot

Elegünk lett Salgótarjánból, a közben a Miskolcon is bevezetett letelepedési engedély bevezetése ellenére 1951-ben hazajöttünk Miskolcra, Eleinte villanyszerelőként, majd művezetőként a Villanyszerelő Vállalathoz egy régi barátom jóvoltából. A Nehézipari Egyetem transzformátor állomásának szerelését művezettem. Itt dolgoztam 1956. január 1-ig, a vállalat kettéosztásáig. Én a BAÉV-hez kerültem, mert annak tervezőosztályánál elektromos tervezőként már korábban mellékfoglalkozásban dolgoztam.

Beiratkoztam Budán a Műszaki Egyetem Villamos Mérnöki Kara levelező tagozatára. 1952-ben kirúgtak azzal, hogy vállalatom visszavonta továbbtanulásra vonatkozó javaslatát, ami természetesen nem volt igaz.

Eleőd Attila hdp. szkv. ⁸
(1923.03.02. Budapest, Weltzl Gizella.)

1945 decemberében Lévay szds. elbocsátó levelével tért haza Budapestre. A Bárdy és Fia cégnél dolgozott. Megbetegedett és "feketén" hazament a Felvidéki Katalin Hutára.

Felkerült a Magas Tátrába, ahol megoperálták és 1948 augusztusáig TBC-vel kezelték.

Nyugdíjazásáig tehergépkocsi vezetőként dolgozott, amikor nem volt a szlovák rendőrség foglya.

Egry Tamás ht. hdgy.
(Sátorlajújhely, 1923.02.03.-?)

„1945. december végén-Jugoszlávián keresztül jöttem haza és 1946.szeptemberben iratkoztam be a Műegyetemre két szemeszter kedvezményel. 1946-ban Székely Nándi és Gáspárfalvi Jocó segítettek igazolásomban.

1947-ben szereltek le a Honvédségtől,
1948-ban bevonták az indexeket; keresztfelévesként kultúrmérnökből *gépészmérnök* hallgató lettem. Új életrajzzal, melyet nem ellenőriztek.

1948 decemberében megnősültem....1950-ben és 1953-ban születtek gyermekeim. 1953-ban szakmérnök lettem.

1956 okt.26-án a vállalati munkástanács főmérnöknek választott meg, másnap Nádor szds-nak hívott vissza... November 20-án letartóztattak, és a Gyorskocsi utcából négy hét után azért szabadultam, mert ... állt a gyár.

1956 után: 1958 nyarán fokozták le és bocsájtottak el állásomból. 1959-ben kezdtem újra dolgozni, majd 1962-ben ov. lettem.

1951-66-ig a Bolyai textiltechnikumban is másodállásban tanítottam.

1967-ben újra felfüggesztettek 56-os szerepvállalásom miatt, és mert vezető állást nem vállalhattam Budapesten.

Győrbe mentem, ahol először beruházási főmérnök, majd 1972-ben a gyár (alapanyag) vezetője lettem 1981-ig.

1981-ben jöttem vissza Budapestre és mentem 1983-ban nyugdíjba. Azóta magánmérnöki irodát tartottam főt 1988 decemberéig, melyet feleségem 1989 novemberében bekövetkezett halála miatt, jelenleg szüneteltettem.

1990-ben egy osztrák céggel KFT-t alapítottam, melyet 1992-ben asztmám miatt feladtam.

Életem során három könyvet és 24 tudományos cikket írtam. Vállalatom USA-ba, Kanadába, NSZK-ba, Angol-, Spanyol- és Olaszországba küldött ki.

Háromszor a Könnyűipar, egyszer a Szakma Kiváló Dolgozója, kiváló tanár, aranyérmes újító, kiváló feltaláló és a munkaéremrend bronz fokozatának kitüntetettje voltam.

Jelenlegi második feleségem gondos ellenőrzése mellett kiegyensúlyozottan, boldogan élek és esetenként napilapokban publikálok.

1993 novemberében nyá. fhdgy-nak léptettek elő.”

Endrői György ht. hdgy.

(Lindhaller Árpád, Győr, 1924.04.09. - USA, 2009.03.27. Mondok Róza)

„Az Egyesült Államok katonái az ausztriai Wellsbe vittek bennünket. Onnan tértem haza (a legénységgel együtt, akik nem engedtek, mint tisztet leszedni a vagonból. Győrben egyszerűen

leszálltam.)

Az ország újjáépítésében munkásként szándékoztam részt venni.

A Győri Textilműveknél azonban a koncentrációs táborból visszatért vezetőkként karöltve az un. "államvédelmi" hatóság vezetőivel, hamis vádakkal, provokációkkal Szibériát szánták nekem. A testi és lelki gyötördések elől Budapestre próbáltam menekülni.

Az "Ikarus" kiváló dolgozója lettem, ahol az elismerés és kötelező előléptetés helyett a "hatóság" rendeletére, a kiszerelő műhely legjobb, selejtmentes, művezető iskolát végzett dolgozójaként elbocsájtottak. A Szellőzőművek titkos káderjelentése szerint is jó dolgozó voltam és sem itt, sem az Ikarusban "magatartása ellen semmi kifogás nem merült fel, fegyelmezett magatartású, nem párttag".

Ezekben a sötét időkben próbálkoztam a házasséttel, családalapítással is, de erről nem óhajtok nyilatkozni.”

Farkas Jenő ht. hdgy.

(F. Jenő, Pápakovácsi, 1924. 02. 03.- ?? Remenyik Erzsébet))

Nagy honvágyam miatt, 1946.december 12-én léptem át a magyar határt későbbi feleségemmel,

Szemes Eleonórával és két első házasságából származó kisgyermekével. A kaposvári szűrőn dec.17-én át jövet jöttem fel Budára, nagyanyám cseléd-szobájába.

Először hómunkás voltam, aztán hordároskodtam.

Katona és civil életem a III.-V. fejezet tartalmazza.

Hála az Egeknek, mert megúsztam az 1956-os forradalmat és az azzal járó megtorlásokat.

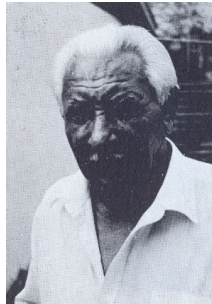
Farkas Károly t. zls.

(Felnémet, 1922.08.16.-1986.01. Sütő Julianna)

Pockingból indulva, parancsnoka hamisított elbocsátó levelével jött haza négy zónahatáron át 1945 szeptemberében kalandos úton Bátorfy János és Kontraszti Endre évfolyamtársaival.

Hazajövetele után Noszvadon tanító, Poroszlón tanár, majd Sarudon iskolaigazgató lett. 1961-ben kiváló

tanár kitüntetését kapott. 1965-től tanulmányi felügyelő, majd 1971-től Füzesabonyban a Járási MSZMP Pártbizottság osztályvezetője. A munkaérendrend ezüst fokozatát érdemelte ki.

Forgács István ht. hdgy.

(Budapest, 1924.07.13. - Budapest, 2002.12.11.)

„Budapesten, 1924.julius 13-án születtem. A István reálgimnáziumba jártam és ott is érettségiztem.

1938-tól vitorláztam. A BSE-nél kaptam I. fokú kiképzést.

Avatás után a műszertanfolyamot Szegeden, majd a román kiugrás után Váton végeztem. 1944. október második felében Messerschmitt 109-es tanfolyamra-Székesfehérvárra helyeztek.

Ezzel az alakulattal kerültem ki Németországba a thüringiai Gothába.”

Honvédségi szolgálatát, 5.5 évi börtön életét 1945-1989 között a III. – V. fejezet tartalmazza.

Frank József karp. szkv. ⁹

(??)

(1945 elején Szerk.) Sárvár mellett a Rába vonalba küldték egy RECSETI-s szakasz élén.

Az orosz támadás előtti visszavonulás közben, egy kukoricásban elrejtett Búcker iskolagépet talált, mellyel elstartolt és menekült meg.

Franciaországban az idegen légióba lépett be. Több éves szolgálat után tért haza. Könyvelőként dolgozott itthon nyugdíjáig.

Frankó Endre ht. hdgy.

(Fr.?, Eger, 1923. 09. 02.-?? ?ár1 Erzsébet)

„1945 karácsonyára itthon voltam.

A FIAT autójavítónál, majd egy gyógynövény nagykereskedésben segédmunkásodtam. 1947-re épület- és műbútorasztalos segédlevelet szereztem.

Időközben rendszeresen mentem vitorlázni a Hármashatárhegyre a GANZ klubhoz. Ők ajánlottak be motoros oktatónak az OMRE-hoz. 1948 nyarán és őszén katonákat oktattam, majd az esztergomi iskola pk. helyettese, 1949 második felében parancsnoka lettem. 1950-ben Békéscsabán az első oktatóképző iskola tanára, majd a GANZ gyári repülőklub hivatásos motoros repülő oktatója lettem. Néhány hónap után, 1950-ben váratlanul kirúgtak.

Ezt az időt részletesen a III. fejezet tartalmazza.

Ekkor lettem műszaki rajzoló a Felvonójavító- majd a Felvonógyárban. 1956 végén felvettek a Műszaki Egyetem *gépészmérnöki* karának levelező tagozatára, melyet 1962-ben fejeztem be. Időközben a Felvonó gyárból is kirúgtak és az UVATERV-nél, ipari kötélpályák tervezésével foglalkoztam. A jánoshegyi "libegő" fő- és egyben gépésztervezője voltam.

Ezután az ALUTERV-nél India részére terveztem drótkötélpályákat. Tíz év alatt tíz alkalommal 1-4 hónapot voltam Indiában az épülő kötélpályák tervezői művezetésére.

1948-ban nősültem. Első feleségem 9 hónap után fehérvérűségben meghalt. 1950-ben nősültem másodszor. Feleségem nyugdíjas tanítónő. Egy gépész-mérnök fiam és két lányunokám van.

1983 óta vagyok nyugdíjas. 1987-ben szívinfarktusom után fiammal egy közös telket vettünk Veresegyházán. A telken végzett fizikai munka meghozta egészségemet és van erőm még perzsaszőnyeget is szövögetni a család részére”.

Friedrich László t. zls.

(Fr?, Solyvár, 1922. ?? - Dunaújváros, 1983.??)

A háború után Dunaújvároson élt, Gádor Dinivel találkozgatott.

Egy fia volt, aki leveleimre nem válaszolt. Sírja az ottani temetőben van.

Jó ember volt, akinek szeretetével sokszor, sokan visszaéltek.

Gádor Dénes, Kornél ht. hdgy.

(G?, ? 1924.??-Dunaújváros, 1987. 02. 27.??)

1945.03.28-ig A német Vadászpilóta iskola, "felhőszelő" iskoláján. 1945.03.29-04.04-i sebesüléséig, - Béla bátyjától tudom - a Hunyadi SS-be sorozták. Gyalogos szakasz pk.-ként. 1945.04.04-én bal váll lövés miatt német katonai kórházba, majd angol fogságba került.

A neunkircheni kórház Mädchenschule-i részlege 1945.10.09.-én igazolja, hogy mint a vadászkolán levő rep. hdgy-ot 1945.04.04.-én vette kórházi kezelésbe és II.. Fokozatú súlyosan sebesültnek nyilvánítják. -

10.15.-én általában 80 %-os, különlegesen 50 % rokkantságát állapítják meg.

10.27.-én kapja meg kétnyelvű kórházi elbocsátó levelét és ekkor Belgiumon át hazaszökött. Jelentkezett szolgálatra.

1946. aug.28-án végelbánás alá vonták és a tényleges szolgálatból elbocsátották.

1947. augusztus 29-én nyugállományba helyezték.

1946. november 17-én, Kalocsán feleségül vette Szántó Márta Hedvig kalocsai lakost.

1947 májusában Komlón, az Erőműnél, elismerték repülő akadémiát gépészmérnöki végzettségnek, mint laboráns, majd a komlói Szénbánya labor. vezetője lett, majd ugyanott MEO főelőadó.

1948-ban született Dénes fia Miskén, és 1951-ben lánya Márta Komlón.

1950-52-ben laboránsképzőt és alapfokú MEO-s tanfolyamot végzett.

1956-ban alaptalan gyanúsítás miatt (Írás szakértő bevonásával bebizonyosodott, hogy nem ő rajzolt horogkeresztet a WC falára) letartóztatták és annyi időre ítélték, amennyit ártatlanul ült. Kiszabadult, Apostagra albérletben laktak, majd Dunaújvárosban költöztek. Szénmosó labor. majd a Dunai Vasmű Kokszevegyszeri MEO szén-koks labor műszak-, majd csoportvezetője lett.

1963-ban *bányaipari technikus* lett. 1978-ban halt meg felesége. 1983.11.10-én A kokszlaborból ment nyugdíjba

Végig jó barátságban volt az akkor a Dunaújvárosban élő Sűrű Bécivel és Friedrich Lacival.

Második infarktusa után érzékeny szíve megszűnt dobogni. Dunaújvároson felesége mellé temették el

Gáspár Béla t. zls.

(Ercsi, 1920. – Hatvan 1988.? ?)

Háború végén együtt indultak Zeltwegből haza. Ő feleségével együtt simán hazajött. Itthon vállalkozóként dolgozott, majd később a selypi cukorgyár főenergetikusa volt. Thurzó Jenci találkozott Vele ott is, Törökszentmiklóson is, amikor ökolívó csapatával ott járt. Később Selypen a cukorgyár karbantartó főnöke volt. Szenvedélyesen sportolt egész életében

Hatvani Cukorgyár első emberei közé tartozott. 1988-ban (?) bekövetkezett haláláig. Családi és egyéb körülményeit nem ismerjük.

Gáspárfalvi József ht. hdgy.

(G?, Miskolc, 1924.?? - Miskolc, 1990. 11. 04.??)

Lelőtték. Szovjet fogságba esett. Erdőt irtott és utat épített. A "keleti akadémiáról" 48 kg-mal 1948. június végén vagy július elején érkezett haza.

Itthon a vasútnál szemet (az elképzelhető legporosabb munkahelyen) lapátolt. Ekkor ismerte meg Rimaszombatból 1947 végén áttelepített, szomszédjukban lakó későbbi feleségét.

1949 márciusától nyersbőr begyűjtésnél (az elképzelhető legbűzösebb munkahelyen) rakodó, majd az év végén ugyanott tgg. vezető volt.

1950-ben házasodtak össze. Házasságukból két fiú született 1951-ben László és 1957-ben József.

1952-től a Belker Szállítási Vállalatnál, majd a Mezőker-nél tgg. vezető.

1956 után: 1957-ben a forradalom után letartóztatták. Hivatásos gépkocsivezetői jogosítványát bevonták. Ártatlansága miatt, szerencséjére rövid idő után kiengedték. Két évig raktári-, majd villanyszerelők mellett segédmunkás.

Elvégezte közben a *gépipari technikumot* és többszöri fellebbezésre, a 60-as évek elején visszakapta jogosítványát is.

1963-tól a DIGÉP-nél műszaki fordító és másodállásban gépkocsivezető oktató, amíg meg nem betegedett.

1980-ban súlyos mellkasi műtéten esett át, 1981-ben leszálalékolták. Apósával és két nőtlen fiával rokkant nyugdíjasként élt. Ma is nőtlen fiai néha elvitték még élő ügyész bátyjához. László könyvkötő, József közigazdász lett.

Utolsó éveiben két mankóval járt és nem tudta lakását elhagyni.

A mi első, 1990-es találkozónkon még búcsúzóul részt vett és szép hangjával Ő volt a nóták kezdeményezője. Egy hónappal később halt meg.

Miskolcon a mindszei evangélikus temetőbe temették a r. kat. egyház szertartása szerint. Béke poraira!

Góty Pál ht. hdgy.

(Győr, 1923. - ??)

„A Légierők Repülő Lövész Ezredéhez kerültem és az Ipoly melletti letkési hídfő védelmében vettem részt. Itt 1944. december 29-én megsebesültem és az elsősegély helyről szállítottak az oroszok Gyulára.

Brassó, Ramnicul Sarat majd Foksani hadifogolytáborok után 1945 júliusában érkeztünk Krasznij Adukba

Megérkezésünk utáni napon már kihajtottak bennünket-vasutat építeni az Ural mocsaraiba.

Én magas lázzal megbetegedtem. Életemet gróf Batthyány Ferikének köszönhetem - akit felcserként foglalkoztattak a jakaterinburgi (Szverdlovszk) 531-es upravlénia 3. sz. lágerében - aki nem engedett engem a többi hullá közé kivinni mondván: "hiszen ez még lélegzik"!

1947.07.17-én szállítottak haza Debrecenbe, egy csillogó újezűst 5.- Ft-os átadásával próbálták megoldani gondjaimat.

181 cm. magasságom 45 kilójával a győri Gabona Raktár elevátora mellett segítettem az uszályokból gabonát kirakni. Később már jobban ment, mert két hasonló barátommal építettünk egy fűrészgépet, mellyel favágást vállaltunk

A szegedi Csillag börtönben letöltött 1949.02.02-1952.02.03=72 hónap háromévi büntetése a III. fejezetben olvasható.

Semmim sem volt. Húgom adott menedéket saját hónapos szobájában. Szerencsémre a győri Vagyongyár kovács műhelyének főosztályvezetője a Margit-körúti katonai fegyházban zárkatársam volt és az ő segítségével lettem *kovácsmester*. Majd megnősültem. A forradalom leverése után az ÁVH megkeresése elől a határon keresztül Ausztriába, Kismartonba menekültem Katika lányommal, egyetlen vagyonommal.

Gullay Mihály ht. hdgy.¹⁰
(G?, Hódmezővásárhely, 1924.08.22. – Szentes,
2011.08.23. Kiss Eszter)

„Próbáltam beiratkozni főiskolára, de a helyi hatalmasságok ezt mindig megakadályozták.

1957-ben lefokoztak. 1960 után, vidéki munkahelyem lévén, le kellett mondjak a repülésről.

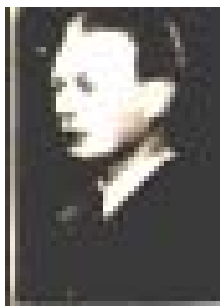
1962-ben, hívásukra, a helyi Tsz. műszaki vezetője lettem. Itt dolgoztam nyugdíjba menetelemig.

A repülés helyett, mikor távortartottak a reptértől a szentesi csapat vízipóló kapusaként igyekeztem kapunk "tisztaságát" megőrizni.

1993. december hónapban a honvédelmi miniszter visszaadta rendfokozatomat és századossá léptetett elő.

Az 1993-ban, miután újra megépítettük és felavattuk szentesi repülőterünket, sikerült 24 órát ismét Szentesen repülnöm. Nagyon jólesett. Most télen agyamat csikorgatom a fiatalok elméleti oktatásával. Várjuk a tavaszt, mert vár a repülés, új repülőterünk.”

Hálát adok az Égnek, hogy ezt megtehettem. 2011-ig, haláláig, saját repülőterén repült nagyteljesítményű vitorlázó gépével fiatalabb társaival.¹¹

Harámi László aks.- karp.¹²

Budai, magas, szőke fiú volt.

Váton még ott volt kopaszon a 2. szd. kihelyezésén, mint aks., de már karpaszományosként osztályozták és bocsátották el ismeretlen ok miatt.

Legutolsó értesülésem az, hogy 1951 után Debrecenbe költözött és ott mentősofőr volt. Egy színésznő lett a felesége. Többet nem tudunk róla.

Hauser Tibor ht. hdgy.

Avatás után Kenyeriben a reptér szd. pk-a lett. v. Baranyay Tibor volt a helyettese.

Ő Ráabafüzesen élt és halt meg. Két fia és egy lánya volt. Állítólag Svájcban élt.

Vitéz Horváth Béla ht. hdgy.

(1923.04.11.Kalocsa - La Tour de Peilz, 1993.IV.23. Ács Anna

1945-ben Kenyeribe helyeztek a Papp Tibor fhdgy. úr által vezetett 101/6. szd-hoz.

1945. március 18-án áthelyezték a 101/II Kovács Juszuf örgy. úr osztályának Máthé fhdgy. úr vezette 7. századához. 03.23-án riadókézsültségben ült. Egy Veszprémből jött hughesen (telexen) jelöltek engem is Messerek átrepülésére. Egy Weihével kellett volna utbaindúlnia. Máthé fhdgy. úr nem engedte a Weihét felszállás után amerikai P-38-as vadászok lelőtték.¹³

„1945.13.24.-én osztályparancsnokom gépét repültem át Szombathelyre és leszálláskor a kigurulás végén egyik futóm egy kis bombatölcsérbe gurult. Gépem lassan fejre állt, légszavaram meggömbült. Másnap Ladó Tónival az osztály anyagát vittük Efferdingbe. Nagy kerülőkkel Budweissen keresztül három és fél nap alatt teljesítettük a parancsot. Az anyag leadása után Tónit és engem Pockingba küldtek. Ott a rendfenntartó szd-hoz osztottak be, Gátfalvi megfigyelő örgy. parancsnoksága alá. Ide voltak beosztva Deák Ferenc időjelző szds. és Bárány Ferenc megfigyelő fhdgy. urak is.

Az amerikaiak beérkezése után fegyvereiket le kellett adnunk, a tábor területét nem hagyhattuk el. A kéthónapos sárgaborsó "kúrát" senkinek nem kívánom.

Szeptember végén kezdték indítani a kiszalmazott marha-vagonos szerelvényeket hazafele. Október végén én is elindultam. Székesfehérváron leszedték a csendőröket és még néhány embert a vonatról és beérkeztünk a Déli pályaudvarra. A zsebemben levő párezer pengő semmit nem ért.

Leutaztam Kalocsára, ott élt mindkét nagyanyám és sok ismerősöm. Nagyon megörültek nekem, hogy mégis életben maradtam.

A katonai igazoltatás után 1946-ban csökkentett fizetéssel jogosan még egyenruhát viselhettem. 1947 végén behívtak a HM-be. Sokan voltak, kérdőíveket kellett kitöltenünk, a tovább szolgálatra "nem"-mel válaszoltam. Itt találkoztam Hepper Tónival¹⁴, a Váti Rep. Alapi oktatókkal, aki a civil repülést szervezte.

A Műszaki Egyetemre háromszor akartam bejutni, de elutasítottak.

Két kalocsai barátom kereskedelmi képviselőt vállaltam el Budapesten.

1949-ben Édesapámat hazaengedték a Szovjetunióból és a Földművelésügyi Minisztériumban kapott állást. Kétszobás albérletbe költöztünk, újra együtt voltunk.

1949 nyarán először egy vegyszer- majd egy gyógyszer-nagykereskedelmi vállalatnál biciklis kifutó lettem.

1950. júniusban sikerült műszaki rajzolóknak bekerülnöm a Vasbeton Vállalathoz, majd a Betontechnikai Intézethez, de 1951-ben nekem káderlapom miatt felmondtak. Az Anyag-terv-hez hat hónap után kéthavi felmondással el kellett jönnie. Az Iskola Tanszergyár következett ugyancsak hat hónapig.

1953. július 8-án végül sikerült a Mezőgéptervező Intézetbe bejutnom Ez volt utolsó állásom.”

1956-ban Svájcba vándorolt ki.

Horváth Gábor ht. hdgy.

(H. Elemér, ?? -Nagykörös, 1991.07.28. ?)

Utolsó repülése 1945. március 14-én Héjával történt a Kenyeri-Zeltweg útvonalon.

Startkönyve szerint életében összesen 759 felszállást hajtott végre 211 óra repült idővel.

Kiváló ember, kiváló repülőgép-vezető volt.

Zeltwegben, hogy ne essenek szovjet fogságba gyalogosan menekültek Bad Aussee-be, onnan két hónap után visszajöttek feleségével Zeltwegbe.

1946. decemberben jöttek haza egyénileg. Igazolták, kérte tartalékos állományba helyezését.

1948-ig szülei vállalatánál dolgozott, majd annak államosítása és elkobzása után Kecskeméten a konzervgyárban könyvelő.

Horváth Gábort 1956-ban főkönyvelőként választották be a munkástanácsba. A forradalom leverése után két évre ítélték el, amit kitöltött.

Utána villanyszerelő, majd pénzügyi előadó a tiszakécskei gépgyárban. Innen újra a Konzerviparhoz került Nyíregyházára az új gyárba pénzügyi osztályvezetőnek, majd később, utolsó állomásaként a nagykörös konzervgyár kereskedelmi főosztályvezetője lett. (V. fejezet)

Egy fiút, két leányát és hat unokáját hagyta második feleségére, akivel utolsó éveiben harmonikus házasságban élt.¹⁵

Vitéz Horváth György ht. hdgy.

(??)

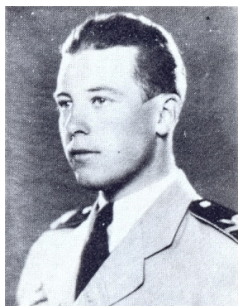
Magatartása miatt mindig társai céltáblája volt.

Vulgója, gúnyneve, magolóssága miatt Stukk (stukkoló) Gyurinak hívtuk.

1944 karácsonykor Ausztriában nősült. ... Fogságban búskomorságba esett, mert Gyuri állandóan ábrándozott.

Végül is Szendrey Gidával együtt jöttek haza. Valószínű, hogy a menyecske volt az oka annak, hogy Gyuri eltűnt körükből

Azóta nem tudunk róla.

Illés Ödön ht. hdgy.

(Vasvár, 1921.10.19. – Sümeg, 1978. 03. 09.??)

Ausztriában Aschahban volt amerikai hadifogságban hat hónapot. 1945-ben tért haza. 1948 végéig földet osztott.

1949 nyarán Uzsabányán az Út- és Vasútépítő Vállalatnál helyezkedett el. Különböző mélyépítési munkakörökben dolgozott. 1950-ben Albertfalvára az EMAG betonépítési munkáihoz került. 1951.04.15-étől a MASZOBAL nyírási üzeménél szállításvezető. 1954.06.01-gyel létszámfelettiként

elbocsátották. Alkalmi munkákat végez, strand-fürdőt tervez és épít Sümegen. A járás területén földet mér, parcelláz, csatornázási terveket készít. Újra csak 1959-ben tudott elhelyezkedni, mint lakatos-, bádogos-, villany- és vízszerelő részlegek vezetője. Majd 1960.okt.1-től egy Víz-és Csatornaépítő Vállalat üzemvezetője.

Két fia: László és Tamás. Lacinak László fia és Dorottya lánya; Tamásnak egy Tamás fia van. Sümegen élnek.

Sümegen, orvosi műhiba miatt, halt meg. nem ismerték fel vakbélgyulladását.

Felesége 1987.08.11-én követte férjét. Tamás fia leszerelése napján temették el.

A sümegi temetőben nyugszanak. Béke poraikra.

Imecs József ht. hdgy.¹⁶

(Cegléd, 1923. 08.27. - Budapest 2004.10.03.)

„1945. október 15-én jöttem a táborból haza. 1946. augusztus 31-ig létszámfeletti állományban tartottak, majd az 5000/1946-os rendelettel elbocsátottak.

1947. szeptember 9-ig alkalmi munkából éltem. Ekkor az Államépítészeti Hivatalnál, mint bújtatott ügyintéző, majd művezető lettem.

1950. január 1-én a megalakuló Útfenntartó Nemzeti Vállalathoz kerültem, mint munkavezető, majd a *Műegyetem elvégzése* után, építésvezetőként dolgoztam 1970-ig.

1956 után: 1959-ben lefokoztak, t. hdgy -i rendfokozatomat elvették, honvéd lettem.

1970-ben áthelyezéssel a KPM. Közúti igazgatóságához mentem, ahol 1983-ig, mint szakaszmérnök dolgoztam nyugdíjazásomig.

1953-ban nősültem, egy kis lányunk született 1954-ben. Feleségem 1987-ben halt meg. Két unokám van.

Azóta Budakeszin levő telkemet művelem.

1993 novemberében rehabilitáltak, rendfokozatomat visszakaptam és a Honvédelmi Miniszter úr főhadnaggyá léptetett elő.”

Kardos Miklós ht. hdgy.

(K?, Hódmezővásárhely, 1921.12.02. - ?? Lippai Nagy Mária)

Welsből 1945.04.09-én a 101/I. osztálytól létszámfeleslegként nyolc évfolyamtársunkkal együtt Pockingba helyezték.

Itthon a legelső között került vissza a Légierőkhöz. Mátyásföldön Szolgált. 1949-ben Mátételki Jóskával. Bátorfynak Ő adott engedélyt, hogy repülhessen.

Frankó Bandi itt oktatott a Fémárú Klubnál. Micu játszotta a nagy kommunistát, mely Bandiből tartózkodást váltott ki.

Baranyay Tibor 1949 szilveszter éjjel találkozott vele utoljára Pesten.

Később fhdgy-ként a szegedi repülőtér parancsnoka lett. Szolnokon is szolgált, itt tartóztatták le, és 1952-53-ban internálták Thurzó Jenci szerint a Hortobágyra, Püspökladányba.

Frankó Bandi bilincsbe verve látta, nagyon leromlott állapotban. Az őt hagyta, hogy beszélgethessenek. (Frankó) Bandi szerint neki is hősi emléktáblánkon lenne a helye.

Mások szerint Debrecenben közlekedési baleset áldozata lett, amikor is egy villamos egy teherautóval ütközött össze. Erről nincs még hiteles adatunk. Nem tudjuk mikor és hól halt meg. (In.: a III. fejezet jegyzetében.)

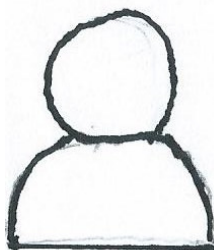
Kárpátvölgyi István ht. hdgy.¹⁷

(K?, Homokmégy, 1919. 09.25.- Budapest, Óbuda, 1996.11.24.?,)

Életrajzát elmondása alapján, melyet jól, rosszul hallottam, leírtam és egy levélben címére elküldtem. Kérve: ... "hogya mellékeltem leírt életrajzodat, szíveskedjél átolvasni, kijavítani kedvedre és hozzájárulni annak közlésére"

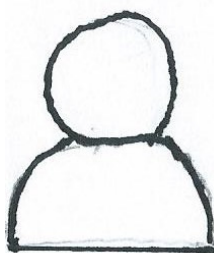
Pista emberi jogaira hivatkozva a közlést nem engedélyezte. Ő tudja, miért... "ha nem, hát nem. Harag nincs, így csak ott voltál"

1956 után: Nagyon szívesen van és jár közénk. Mi is voltunk náluk, utána tanyáján, jól éreztük magunkat.¹⁸

Kernya Miklós¹⁹

A Rep Akadémia I. félév elején, mert három éves műszaki iskolát (M) végzett és nem volt érettségije, Szombathelyen a B reptérre az egyik légénységi századokhoz helyezték.

Kiss Ernő

(M) A Rep Akadémia I. félév elején, mert három éves műszaki iskolát végzett és nem volt érettségije, Szombathelyen a B reptérre az egyik légénységi századokhoz helyezték.

Kiss Gyula ht. hdgy.²⁰

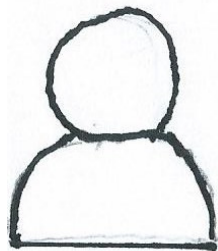
(Rákóczi falva, 1922. 04. 12.- Vancouver, 2000.??)

1946-ban tért haza szüleihez. Itthonléte alatt tájékozódott, adatokat gyűjtött. Évfolyamtársa és barátja a demokratikus hds-ben szolgáló (?) Koronka Pál t. zls. az új honvédségbe hívja, de a szolgálatot nem vállalja. Többször utazott Budapestre igazolása és B listázása miatt. Megérezve, hogy elfogják,

1947 nyarán, senkitől, édesanyjától sem búcsúzva, Magdi húga esküvőjét meg nem várva (1947 szept.), a zöld határon át nyugatra távozott.

Helyette édesapját a cipész mestert internálják évekre, Kistarcsára. Házukat államosították, ki kellett költözzenek. Piroska, húgát nem vették fel a jászberényi óvónőképzőbe.

1947-ben Kanadába emigrált zöld határon át.

Kollár Béla

A Repülő Akadémiáról az I. félév elején, mert három éves műszaki

iskolát (M) végzett és nem volt érettségije, Szombathelyen a B reptérre a legénységi századokhoz helyezték.

Kocsis Nándor t. zls.

(K?, Mohol, Jugoszlávia, 1922. 02. 02.,-
1994.04. előtt, Bodor Etelka)

Franciaországból az első szerelvényel jött haza és
1945.október 30-án már itthon volt.

Egy tartalékos repülőtisztnek itt sem lehetett maradása, így
meg jövedele után először plakátot ragasztott, majd az
útépítésnél próbált szerencsét.

Kalocsán a vendég-látóiparnál már pénztáros lehetett, amikor azt tanácsolták neki,
hogy menjen el Kalocsáról.

Budapestre ment, ahol egy barátja segítségével egy szálloda mosodájában húzódott
meg, majd ugyanott mosodavezető lett. A szálloda megszűnésekor kesztonmunkásnak ment
a Metró építéséhez.

1952-ben térhetett vissza Kalocsára. A Tejiparnál fűtő, majd a vágóhídon raktáros
lett.

1956 után: 1957-ben másodszer nősült, felesége Balaton Ilona, Ica, az Igazságügyi
Minisztérium dolgozója volt, akinek kislányát apjaként nevelte.

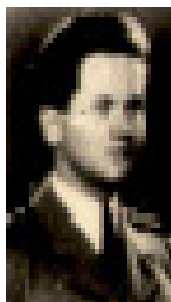
Pártonkívüli maradt, szakszervezeti tag
volt. Nagy szívfájdalma volt életének, hogy
1973.03.30-án, minden indok nélkül,
rendfokozat nélküli honvéddé fokozták le.

Halála előtti években az Építőipari
Vibrátor Vállalatnál raktáros lett.

1994. április hónapban a honvédelmi miniszter

főhadnaggyá előléptette.

Nándi, kedves, mindig csendes és kiegyensúlyozott barátunk, nyugodjál békében! ²¹

Kontraszti Endre ht. hdgy.

(K?, Szeged, 1923.?? - Budapest, 2004. 04. 22)

??)

Puma vadászezreddel egy repülőtéren azonos
sorssal fejeztem be a II. világháborút és velük együtt
mentünk át teherautóinkon csaknem teljes
felszerelésünkkel a pockingi gyűjtőtáborba.

Innen hamis papírokkal Bátorfy Jancsival és Farkas Karcsival megszöktünk és félig éhen halva 1945. szept.21-én angol-francia- amerikai-orosz zónákon át tolvajokkal és csempészekkel átszökve, végül egy orosz járőrt cigarettával lekenyerezve léptük át a magyar határt.

Engedély nélküli hazatérésünk bújkálással kezdődött, végül katonai és polgári igazoltatás után szélnek eresztettek. Az első évet mezőgazdasági munkával töltöttem, kemény fizikai munka iskolát kijárva, majd még keményebb évek következtek. *Víz-fűtésszerelő* szakmában *segédlevelet* szereztem, *hegesztő tanfolyamot* végezve jól kereső szakmunkássá váltam.

Közben két év jogot tanultam és két év zeneművészeti főiskolát végeztem és *újra érettségiztem a Szabó Ilonka úti Épületgépészeti Technikumban*

1956 után: Nyolc éves szerelési múlt és három jó fölvételi után 1956 után beengedtek a Műegyetem kapuján és onnan *okleveles gépészmérnökként* kerültem ki. Részt vettem Dunaújváros, Kazincbarcika, Ózd, Diósgyőr, Budapest nagyipari telepeinek tervezésében, építésében.

Németből, angolból nyelvvizsgát téve Belgrádban, Brünn-ben, Drezdában gyárakat, szállodákat és lakásokat építettem. Három éves jávai kiküldetésemet a Szukarnó- puccs akadályozta meg.

1982-ben vállalati főmérnökként mentem nyugdíjba. Azóta is tevékenykedem, dolgozom és élek.

Első feleségem meghalt. Tőle egy lányom van. Jelenleg második feleségemmel élek kiegyensúlyozott házasságban.²²

Koronka Pál t. zls.

(??)

Sándor bátyja szerint a háború után angol fogságba esett és 1946-ban a már romániai Vetésre (Szatmár m.) a parókiába jött haza szüleihez, ahol ő is találkozott vele. A Szent László ho-ban szerzett harctéri élményeit mesélte el. Mutatott egy rózsafüzért és azt a szolgálati jegyet, melyben kezdeményezték a lovagkereszt kitüntetését. Az aláíró Szügyi altbgy. volt.

A vetési találkozás után mindketten visszajöttek, Sándor Debrecenbe az Egyetem jogi karára, Pali Pestre. Kiss Sándor, a Paraszt Szövetség igazgatója jó barátja lévén ő a szövetségsszervező titkáráként 1948-ig dolgozott. Több erdélyi kimenekítésében segített.

Sándor bátyját 1948. március 15-én a debreceni internátusban - egyenruhában megjelent - zászlós kereste és közölte, hogy bajtársai üzentek Palinak. Kérte, hogy mondja meg öccse tartózkodási helyét, mivel tudják, hogy visszatért Magyarországra és tudják, hogy vele, bátyjával felvette a kapcsolatot. Sándor tagadott, de aznap éjfélkor bevitték a Debreceni Kat-Pol-ra, (orvos felesége hűgát is) és egyszemélyes fogdában tartva, mintegy tíz napig éjjel-nappal faggatták. Pár hónap múltán tudta meg ő is egy Erdélyből, Édesanyjuktól jött levélből, hogy Pali Angliában van.²³

Kovács Ferenc t. zls.

(??)

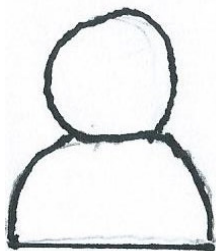
1946-ban igazolták. Együtt dolgozott Szakács Karcsival és Bátorfy Jancsival a győri Vagon és Gépgyárban, és együtt repültek a gyári klubban, mint oktatók és vontattak a Levente 2-vel. A Győr-2 szerkesztésében és kivitelezésében is együtt vettek részt.

Mindhárman úgy voltak elkönyvelve, mint behívott katonák - pedig csak Fecó volt ilyen - és soha nem beszéltek arról, hogy hivatásos tisztek lettek volna, de mindenki tudta róluk.

Fecót Budaörsön 1949-50-ben Bánhidi Tóni bácsi több alkalommal is ellenőrizte.²⁴

Bátorfy Jancsitól tudjuk, hogy egyik szeme már 56 előtt is rossz volt, a közepén volt egy fekete folt és csak a két szélén látott valamit. Rep. orvosi vizsgára mindig Ócsó ment el helyette Győrben, egy öreg orvoshoz. - Üljön le! Név? - Kovács! - Vitorlázó repülő? - Igen! - Panasz? - Nincs! - Olvassa a szöveget jobb, majd bal szemmel.... Nagyon jó! Kész.

Hát ez így ment és egy hónappal később Butor ment orvosi vizsgára, de az öreg doki nem vett észre semmit. Így repült Feri 56-ig. 56 után, meg úgy tudom, már nem repült.²⁵

Kovács György

A Repülő Akadémiáról az I. félév elején, mert három éves műszaki iskolát (M) végzett és nem volt érettségije, Szombathelyen a B reptérre a legénységi századhoz helyezték.

Kovács János ht. hdgy.

(K?, Sopron, 1920. 11. 11. - ??, ??)

Sopronban utolsó felszállása 1945. február 7-én Bückerral volt.

Sopront az amerikaiak 1944.12.6.-és 18.-án, 02.12-én és 03.04-én, a szovjetek 03.28-,29.-és 30-án bombázták.

Jancsi édesanyjával együtt, Sopron március 4-i amerikai bombázásakor a Köfaragó tér 7. sz. ház pincéjében sebesült meg a pince beomlása miatt. Édesanyja meghalt, Jánost medencetöréssel és belső vérzéssel vitték kórházba, gerince is megsérült.

Ezen a napon volt Rónay Kálmán ebédre hivatalos Jancsiékhoz. Szerencséjére a nagy légi riadó miatt nem jutott ki Hozzájuk. Így maradt életben.

A kórházban Kálmán és Bereznai meglátogatták. Később felgyógyult, mert Kálmán találkozott vele, amikor már a SOTEX-nél²⁶ dolgozott. Azóta több alkalommal kereste.²⁷

Én is a Soproni Múzeumban, Németh Alajos bencés atyánál, akinek a bombázások áldozatairól írt kéziratát is láttam. Nem tudtak róla. Jancsinak nyoma veszett.

János startkönyvét 1945-ben a vele Sopronban együtt szolgáló békéscsabai, azóta meghalt, Bereznai Mihály²⁸ küldte el részemre. A többi adatokat Rónay Kálmán, és a Győr-Sopron megyei levéltár igazgatója bocsátotta rendelkezésemre. (Szerk.).

Ladó (Laux) Antal ht. hdgy.

(Nagykikinda, 1921.09.24. – Budapest, 1986.?)

1945-ben Pockingba küldték. Itt esett Tóni fogságba. Hazajövele után rövidesen, elhamarkodva nősült. Egy Kecelen birtokos, kalocsai tiszttal özvegyét vette feleségül, akitől rövidesen elvált.

1950-ben jött fel Budapestre. Kubikusként dolgozott, majd hosszú ideig tehergépkocsi vezető volt. Ekkor találkozott újra egy fiatal korából ismert dorogi lánnyal, Schmidt Évával,²⁹ akit feleségül vett.

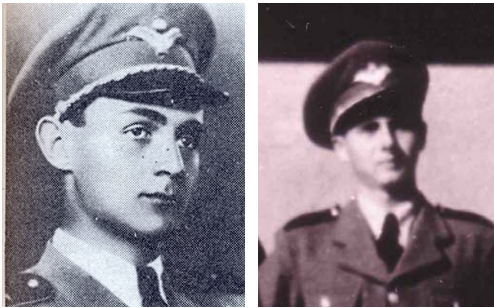
1956 után: 1960-61-ben a Villamos Szigetelő- és Kábelgyár benzin-motoros emelővillás targoncavezetője a gyár óbudai raktár-telepén.

A Vállalatnál dolgozó két honvédtiszt (Romhányi Ferenc és Koós Ottó) tanácsára elvégezte a *közgazdasági technikum* két éves esti tagozatát.

Amikor gyára 1972-ben beolvadt a Tiszai Vegyi Kombinátba, átvették és a Kombinát sashalmi központjában diszpécserkedett "örökös párton kívülként", 1982-ben történt nyugdíjba meneteléig.

Házasságukból az ifjabb Antal és a kis Éva született. Rövid ideig volt nyugdíjban, és örülhetett két fiú- és három lányunokájának, mert a gégerák viszonylag fiatalon, 35 éves boldog házasságából 1986-ban elragadta.

Kiegyensúlyozott, kedves, mosolygós egyénisége, elegáns, sportos alkata örökre emlékezetünkben marad.³⁰

Lengyel József ht. hdgy.

(L?, Bogyiszló, 1924. 06. 12 – East Bentleigh 1996. 09. 01., ??)

"Lovas nemzet voltunk, repülő nemzet leszünk" c. írásom az 1992-es ottawai Magyar Szárnyak-ban is megjelent.

Közel három éves szovjet hadifogságom élményei csak megismérlése lenne a sok ezer "vojna pleni" által megírt nyomorúságnak. (Vologdai táborban barakkrangidőse Sváger János ezds. volt) 1948. nyarán hoztak haza).

Hazatértem után, 5 Ft-tal a zsebemben, amikor leromlott állapotban megérkeztem szüleimhez, mindketten sírva fakadtak. Ez volt az első eset, amikor apámat sírni láttam. Életem egyik legmegalázóbb szakasza vette kezdetét. 275.- Ft. végkielégítéssel B-listáztak. Minden munkalehetőséget megpályáztam, mindenütt elutasítottak. Utolsó garasaimat felhasználva elvégeztem egy személy- és tehergépkocsi vezetői tanfolyamot.

Elkeseredésemben felkerestem Nádor Ferikét a Honvédelmi Minisztériumban, aki pár perces kihallgatás után kijelentet-te, hogy "Bizu, neked a legjobb, ha eltűnsz!" - A gyűlölt Rákosi-rendszer megtagadta a megélhetés lehetőségét, nem maradt más megoldás, mint megfogadni volt "bajtársunk" tanácsát és Vörös Sanyival együtt, izgalmas körülmények között, nehéz szívvel átléptük a már vasfüggönnyel megerősített osztrák határt. (In.: III. fejezet.)

Ausztráliába emigrált.³¹

Lénárt Tivadar

(L. Ferenc, Eger, 1922.04.08. - Ausztrália, ??, Lovász Erzsébet)

101/II.121/45 epcs. elbocsátotta a magyar honvédségtől.

Dinka Tiborral jött haza a zöld határon át.

Lóránt István ht. hdgy.
(L?, Celldömölk, 1924. - ??, ??)

Édesapja Celldömölkön jegyző volt. Első gimnáziumát Sopronban a bencés gimnáziumban végezte. (Farkas Jenővel, Horváth Jánossal együtt, de Ők mindketten ott is érettségiztek). Pista a Domonkosoknál volt internátusban.

1947-ben a Celldömölki vasútállomás várótermében találkoztam Vele, nagyon elegáns volt rendőr hadnagyi egyenruhájában. Nem mertem megszólítani. (Szerk.)

A háború után Bakó Pista közlése szerint mérnöknek mondatta magát, az USA-ba emigrált

Vitéz Márton György ht. hdgy.
(??)

Amerikai fogságban volt Foucarvilleben Szabó Karesszal. Onnan jött haza. Itthon nagyon jó barátságban volt Szendrey Gidával és Rónay Kálmánnal.

1956-ban emigrált Kanadába Vancouverban élt.

Mátay Andor ht. hdgy.
(M. Gyula, Pacsa, 1922.02.08.- Budapest, 2009. 03. ?, Hankó Ilona).

1945 utáni élete a III-V. fejezetekben.

„Hát így folyt le egy középszerű katonai és polgári élet a "szocializmusban". Nyugdíjba menetelemkor egy telket vettem, melyet jó haszonnal most adtam el. Ezzel biztosítottam további életem anyagi háttérét és segítettem gyermekeim anyagi helyzetén. A börtön, az elvesztett lakás, családi házbirtok miatt sok kárpótlási jegyet kaptam. Az ezeken vett részvények eladása is nagy hasznot hozott és az öröklakást is megvehettük.

Utóirat. Katonai kitüntetéseimet a véletlennek köszönhettem. Akik ott és olyan beosztásban voltak, azok megkapták. Kaptam Demokratikus Magyarországért-, 48-as disz emlékérmét. Várhatom 10 év után a "Szolgálati érmet".

Temetésemem nem kérem a "Munkásmozgalmi indulót!"³²

Mátételki Dezső ht. hdgy.
(M? Szeged, 1924.07.25.-Esztergom, 1962.??, Essert Erzsébet)

„ 1945 novemberében tértem haza. *Nem igazoltak*, Pesten próbáltam megélni: voltam triciklis kifutó, vagonkísérő, egy budai gyár garázsában segédmunkás.

Mikor a teljes csőd utolért, leköltöztem anyámhoz Bajára.

Miközben itt is "kifutottam", anyámtól magánúton megtanultam úgy-ahogy könyvelni. Ennek köszönhetően anyagkönyvelőként elkezdtem számviteli pályafutásomat.

Hogy hány munkahelyem volt, nem írom le, csak annyit, hogy munkakönyvemben alig maradt szabad "ablak".

1952-ben költözködtünk Kecskemétről Esztergomba.

A legkülönbözőbb számviteli beosztások mellett bővült repertoárom és kiderült, hogy amatőr alapon is alkalmas vagyok (voltam) a színpadra.

1956 után: 1960-ban berendeltek a HM-be és leadatták tartalékos tiszti igazolványomat.

1975-ig folytattam szakmai bolyongásomat. Ekkor már kezdett betelni a pohár, idegeim nem nagyon bírták a gyűrődést. Végeredmény: 1977 végén leszázalékoltak.

1979-től újra több helyen megfordultam, mint nyugdíjas alkalmazott. Ez az állapotom a mai napig fennáll.

1993 decemberében, bajtársaimtól kapott segítséggel a Honvédelmi Miniszter rehabilitált és főhadnaggyá léptetett elő. Ez volt az én karácsonyi ajándékom.

Annak ellenére, hogy semmi érdemet nem szereztem, ez az előléptetés nagyon jólesett.³³

Mátételki József ht. hdgy.

(Piukovich József (+1937), Szeged, 1923.03.06.-??, P. Essert Erzsébet +1962)

Amerikai fogságban volt.

A háború után repülő hadnagyként szolgált és 1948/49 telén gépeket vitt telelni Miskolcra Szolnokról. Meglátogatta Gáspárfalvi Jóskát és Székely Nándit is. A légierőtől elbocsátották.

Jogtalan elbocsátásáért egy repülő bálon provokálta Nádor-t, akinek ezt köszönhette, mutatva öntödei munkától eldurvult kezét a bálterem közepén, miközben a zene leállt..

Az ötvenes években az Április 4 gépgyár öntödéjében dolgozott, ekkor nősült meg. Egy fia, József született.

1956-ban Svédországba emigrált.³⁴

Mátyás Iván ht. hdgy.

Kecskeméti fiú volt. Édesanyja Héjjas lány.

Nem ismerjük avatás utáni pályafutását.

A háború után Kecskemét mellett élt. Szerette a csinos nők társaságát, teniszezett, strandolt, amikor tehetett. Valamilyen állami hivatalnál dolgozhatott.

Több alkalommal kerestem, de nem akadtam nyomára.

Sem katonai, sem civil életéről nincs ismeretem. Az 1950-es években halt meg.

Miklóssy Sándor ht. hdgy.

(Géres (Szatmár m., Románia) 1921. 02. 22. – Kiskunfélegyháza, 1982. 11. 01.,??)

1945. 04.16-án esett amerikai fogságba. 04.29-én ért Foucarville-be, ahol 08.18-ig volt. Ekkor

szállítják át Maily de Camp-be, ahol 10.19-ig tartották fogva. Ekkor indították haza szerelvényét. Október 27-én, Sárváron "szűrték" és látták el honvédségi igazolvánnyal. Sárváron a cukorgyárnál felügyelő. Itt igazolja a szombathelyi kieg. pság. dec.19-én. 1946-ban hazament Debrecenbe, a Vetőmag termeltető Vállalatnál dolgozott.

Életét, vitorlázó repülését a III.- V. fejezet oldalai tartalmazzák.

1952-ben feleségül vette özv. Tóth Gyuláné Székelyhidy Jolánt és a szolnoki cukorgyár központi felügyelője lett.

1957 óta Kiskunfélegyházán telepedett le és Bács-Kiskun megye területén szervezte a cukorrépa termelést, ütemezte a betakarítást, átvételt, tárolást és a gyárba szállításokat.

Sándor munkásságát 1963, 1966, 1976-ban kiváló dolgozó (Szolnok); 1966, 1970, 1980-ban 15, 20, 25, 30 éves Honvédelmi érdemérem; 1970 MHSz. ³⁵ Kiváló Munkáért arany fokozat; 1973, 1979 A Haza Szolgálatáért ezüst és arany fokozata kitüntetésekkel ismerték el.

1981-ben ment nyugdíjba. 1982. november 5-én temették.

1987. november 17-én avatták síremlékét a család és repülő növendékei Kiskunfélegyházán.

Sanyi! Te voltál közülünk az egyetlen, a legnagyobb - gyémántkoszorús - sportrepülő, aki a magyar sportrepülésért a legtöbbet tetted. ³⁶

Molnár Béla t. zls.

(??)

1945.juniusában Knittelfelden két hetet orosz, majd angol övezetben élt. ³⁷

Szeptember 1-én már itthon volt, miután Messer zubbonyát 2 kg. kenyérre, fél kiló vajra és fél kiló szalonnára elcserélte. Egy régi vitorlázó repülő barátjával, miután jegygyűrűjét 2 millió pengőért Pesten eladta és a pénzen 400 Schillinget vett,

1946. január 31-én átmentek Ausztriába és február 1-én már Czapáry Zolival Judenburgban fogott kezét. Március 31-ig a Schmelzen sí javítóként dolgozott, amíg barátja Zeltwegben az angoloknál fegyvermesterkedett. Két hetet síztek a Zerbitzen, majd lementek Nápolyba, egy angol őrmester ismerősük feleségéhez, aki elhelyezte őket asztalosnak az angol hadseregnél. Ott júniusig dolgozhattak, mint idegenek és beutalták őket egy vegyes táborba. Tekintve, hogy két-három hónapig nem ment sehova sem onnan hajó, pénzük sem volt, elhatározták, hogy hazajönnék. Két hét alatt itthon is voltak és vadevezős életbe kezdtek. Lopott szőlővel és krumplival, úsztatott fával látták el az otthoniakat.

A hajójegyhez minimum ötszáz dollár kellett, ezért elkezdtek kereskedni, csempészkedni. November végén már mintegy 500 dollár értékű áruval lebuktak és két hetet Léván ültek rendőrségi fogdában.

Miután megfogadták, hogy jó útra térnek, még szabadulásuk hetében 100 g. arannyal, örömmel vetkőztek pucérra az Ipoly partján, hogy átgázolhassanak azon. Másfél hónap után ismét meg volt az 500 dollár iszonyú melóval, melyben 60 km-es éjszakai sífutás, a zajló Ipolyon való átgázolás, bejutás a rendőröktől nyüzsgő Pestre a szajréval, az áru eladása, arany-dollárvásárlás, testi-lelki idegmunka volt.

1946 januárjában indultak a nagyvilágba. Lásd 4.2.2. fejezetet.

(Szabó) Nagy Árpád ht. hdgy.

(N?, ?? – Budapest Gyűjtő Fogház 1955.09.05. ??)

Nagy Árpád Tapolcán szenvedett súlyos sérüléseket, valamelyik kórházban kellett kezeljék. Itthon maradt

1945 után a demokratikus honvédségnél a szentgotthárdi határőrszázadnál szolgált. Majd kérésére – Nádor Ferenc árulása árán a Légierőkhöz át került.

1948-tól - 27 évesen - mint százados a Szolnoki Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskolán a leendő tiszteknek a "légierőtan"-t (aerodinamikát) oktatott.³⁸

1951. február 5-én megnősült, Máthé Juditot, érettségiző diáklányt vette feleségül, de házasságuk mindössze 106 napig tartott.

1951.május 22-én az ÁVO lakásukon letartóztatta, házkutatás és szörnyű vallatás után értékeiket kirabolva, lefüggönyözött autóban elhurcolta.

1951. november 12-én született kislányát soha nem láthatta. - A következő években a család róla hírt nem kapott. Feleségét, rokonságát üldözték.

1957. október 22-én tájékoztatták hivatalosan a családot, hogy Nagy Árpád ht. repülő századost államellenes bűncselekményért 10 év börtönre, 10 év jogfosztásra és teljes vagyonek kobzásra ítélték.

Később volt börtöntársaitól tudta meg a család, hogy a börtönben-tuberkulózisban megbetegedett és sem megfelelő gyógyszer, sem kezelést nem kapott és így 1955. szeptember 5-én négy év és négy hónap szörnyű rabság után meghalt. Nem érte meg harmincnegyedik évét.

Ártatlanul áldozatul esett a zsarnokságnak. Sírja az Újköztemető 301-es parcellájában a 13. sor 43. helyén van.

Közel negyven évnek kellett elmúlni, hogy 1990. május 30-án a bíróság ítéletét a 198/XXXVI sz. törvény alapján semmisnek nyilvánítsa.

1992. december 17-én a Honvédelmi Miniszter úr ezredessé léptette elő.

Nagy Árpád vértanú repülőezredes emlékét családjá, volt bajtársai, barátai, valamint a Hadtörténeti Intézet díszudvarán levő hősi emléktáblán, nevét márványba vésve, az utókor híven őrzi.³⁹

Dr. Nagy Gábor t. zls.

(N?, Budapest, 1920. 07.19. – Budapest, 2005.06. ?, Nyári Aranka)

„Mindegyiköknél idősebb fiú, végzős joghallgató volt. Szombathelyen, amikor l ledoktorált, érkezését táviratban jelezte. Autót küldött érte a parancsnokság, mert nem Őt,

hanem egy orvost vártak Pestről. Szentelenségének nem volt semmi következménye. Franciául tanult intenzíven, első évben a karpok között 8., másodévben 5. volt.

A második vadászsoporttól jött haza eltávozásra Galántáról Budapestre, ahol az ostrom miatt bent ragadt és nem vonult be alakulatához.

1956-ban az USA-ba kivándorolt.”⁴⁰

2004.05.08.-i levelemből végleges életrajza 1949-ig:

Erdélyi család. Apja, nagyapja román börtönökben ültek. Áttelepültek. Gábor már Budapesten született. Szülei mindent elkövettek, hogy fiúk kiváló sportoló legyen. 1944-ben, mert legelőbbnek a légierőket tartotta, mint végzős joghallgató oda jelentkezett. Szombathelyen, a C osztályba került.

Avatás után a második vadászcsoporttól Galántáról eltávozásra jött haza Budapestre, ahol az ostrom miatt bent ragadt, és nem vonult be alakulatához.

Budapest ostroma után az evezős szövetség főtitkára lett. 1949-ben három alkalommal hívták be az Andrási út 60-ba. Először, mert egy fiúnak noteszában megtalálták nevét. Egy kitüntetésekkel jól dekorált őrnagy rendelte be, aki azt kérte, hogy mondjon le tisztségéről, és azzal fenyegette, hogy Ravasz püspök is ebben a székben ülve mondott le püspökségéről kétheti vendéglátásuk után. Kérte, hogy menjen haza és gondolja meg a dolgokat. A házból kimenet találkozott egy vállpántos Fehér nevű tiszttel, aki látta dosszióját, amikor bejött, aki megfenyegette: "Ha Te ide még egyszer bejössz, innen ki nem mész!" És Te ki vagy? – 44-ben megmentett zsidó vagyok, akinek Te mentetted meg az életét. - Fogalma sem volt ki volt az illető.

(1949-ben Szerk) Két nap múlva azonban elhagyta Magyarországot. ⁴¹

B. Nagy Kálmán ht. hdgy.

(N?, Kecskemét, 1922.06.29. – Ágasegyháza, 1972.10.04.,??)

1945 októberében jött haza. Igazolták, rendfokozatát nem vették el. Édesapja, mint rendőr százados fiát 1945.12.08-tól 1946 szeptemberéig a rendőrséghez vitte dolgozni. Pesten rendőrtiszti tanfolyamot végzett, de rövidesen politikai okok miatt B listázták. Ekkor kezdte el Kecskeméten jogi tanulmányait.

1947.december 28-án kötött házasságot diákkori szerelmével, Mokossiny Katalinnal, akinek gyönyörű - költői - lapokat, leveleket írt már az Akadémiáról. Házasságukból három fiú- és két lánygyermek született.

Kecskeméten alkalmi állások után Pestre az Illetmény Hivatalnál könyvelőnek alkalmazták, majd az Egészségügyi Minisztériumba helyezték, de innen létszámfelettiként elbocsátották. Új kálvária kezdődött. 3-4 állás után a Vendéglátó Vállalatnál először étteremvezető, majd könyvelő, utána revizor lett.

1956-ban munkástanács elnöknek választották. De ártatlansága, öt gyermeke miatt csak két hetet volt vizsgálati fogságban.

Ezután lett pincér, majd kisvendéglő vezető.

1961. július 1-én *doktorált Szegeden*, 1969-től lett Petőfiszálláson a Mezőgazdasági Termelészövetkezet jogtanácsosa.

1972.október 4-én Izsákra menet Ágasegyháza határában egy fának rohantak és az alvó Kálmán gépkocsibaleset áldozata lett.

Az ifjabb Kálmán rokkant nyugdíjas kántor, Tamásiban tisztviselő, Katalin fogtechnikus, Erika tanárnő lett, a legfiatalabb Péter ugyancsak fogtechnikus lett.

Kálmán hitében élő katolikus volt, aki betartotta Isten tíz parancsolatát, s embert nem ölt. Nagy családja is ennek bizonyítéka.

Kálmán, lányával, Kecskeméten, a Köztemetőben levő családi sírboltban nyugszik.

Nádor Ferenc ht. hdgy.

(N?, Budapest 1924. 01. 08. - ?? , Bambach Erzsébet)

„1944 decemberében nősültem. Feleségem Mészáros Márta, akkor egyetemi hallgató volt.

Leányunk, Márta 1945-ben született.

1945. április 1-vel vettek a megalakuló demokratikus honvédség állományába. Beosztásaim: HM. Légügyi oszt. sgt., műegyetemi vezénylés, rep. technikai szemlélő a Repülő Szemlélőségen, majd a Légierő Parancsnokságon, Le. pk. h. majd 1955 májusától 1956. november 4-ig Országos Légvédelmi és Légierők Parancsnokságán (OLLEP) a pk. rep. helyettese, Le. pk.

Márta lányunk 1966-ban rep. katasztrófa során halt meg.

Ma már mozgásom nagyon korlátozott.”⁴³

Életrajzát részletesen a III.- V. fejezet tartalmazza.

Nehr Tibor hdp. őrm.⁴⁴

(??)

Nem avatták zászlósnak. A Szent László hadosztály Repülő Lövész ezrede szakaszparancsnoka. Onnan megszökött.

A háború után párttag lett. A korábbi, a csepeli Horthy Miklós repülő-gépgyárban szerzett műszaki tapasztalata miatt, nagy pályát futott be.

A KGM-ben dolgozott, majd a Kontakta gyár főtechnológusa, az Egyedi Gépgyár főmérnöke lett.

Végül Esztergomban a Szerszám-gép Ipari Műveknek volt a vezérigazgatója.

Szívinfarktusból halt meg Budapesten.

Nyitray János t. zls.

(Kisterenye, 1921.01.08 - Budapest, 1999.11.04.)

„1945. október elején dr. Balogh István szd. orvosunkkal, egy-egy hátizsákkal átszöktünk Magyarországra.

1946 májusában visszaszöktem Ausztriába és onnan kocsival, lóval, Sasvári Gyurkát hozva tértem haza.

Fuvarozással foglalkoztam és a Kisgazda Párt ifjúsági szervezetében a Független Ifjúságban tevékenykedtem.”

Legtöbb börtön évet elviselt évfolyamtársunk volt. Életrajzát a III.-V. Fejezet tartalmazza.

„Második szabadulásom után „Budapesten a Mélyépítő Vállalatnál helyezkedtem el, mint segédmunkás. Később adminisztrátor, technikus, majd, mint építésvezető dolgoztam és így mentem nyugdíjba.

1959-ben nősültem meg. Feleségem Daróczi Magdolna, aki szintén adminisztrátorból lett számviteli osztályvezető és így ment nyugdíjba.

Három gyermekünk született, Zoltán, aki kereskedelmit végzett és most önálló kereskedő; Enikő az ELTE-n végzett számítástechnikai szakember; Tamás építőmérnök.

Katonatiszti rendfokozatomat a kommunisták elvették, de a rendszerváltozás után azt visszakaptam, és nyugállományú repülő őrnaggyá léptettek elő.

Nyugdíjas éveimben is erőmtől függően mindent megteszek hazánk mielőbbi felvirágoztatásáért és szabadságáért.”⁴⁵

Oláh László ht. hdgy.

(O?, Máramarossziget, 1924. 08. 25. – Komárom, 1977.05.17., ??)

1945.08.25-én vette el első feleségét, évfolyamtársunk húgát, Horváth Évát az ausztriai Zeltweg melletti Knittelfelden. Laci fia 1946.05.24-én ott született, de akkor Laci már hazajött. Éva 1946 novemberében jött haza és itthon 1951.02.08-án született második fia András. Laci általában szüleinél tartózkodott Komáromban. Édesapja gégerákkal kapcsolatos szenvedéseit végig kellett néznie.

1955-ben Évától már külön élt és 1957-ben váltak el hivatalosan. 1958-ban Komáromban elvette Cseh Irmát és megkezdte az ELTE Jogi Karát. Ebben az időben találkoztam velük, két alkalommal. Nagy pinpongozók voltak mindketten és a bíróság csapatában játszottak. Laci 1965-ben jogon doktorált és a Komáromi Malomipari Vállalat jogásza. Hirtelen halálát a saját magán tapasztalt gégerák okozta, melynek fájdalmait nem volt képes vállalni. Második felesége röviddel halála után követte.

Nagyobbik fia Laci, tűzoltó tiszt lett, őrnagyi rendfokozatban, erősen ápolja feleségével és fiával édes-, ill. nagyapjuk emlékét.

Évfolyamtársainkkal Baranyay Tibor rokonságát látogatására menet, 1992-ben családja jelenlétében megkoszorúztuk sírját a komáromi temetőben.⁴⁶

Oltay Aladár ht. hdgy.

(O?, Kecskemét, 1921.04.15. – Kecskemét, 1984. 01. 24., ??.)

1945 januárjában Kolbergbe, onnan Weissewarteba települt. 1945. április 16-tól Németországban, majd Franciaországban amerikai fogságban volt. 1945.10.29-én érkezett haza Kecskemétre.

Igazolták, lefokozták.

1949.10.01-től a Malomipari és Takarmány értékesítő Vállalat szegedi kirendeltségénél, majd budapesti központjánál, végül Kecskeméten a Terményforgalmi Nemzeti Vállalatnál, 1950.04.20-tól a Magyar Országos Szövetkezeti Központ Fűszért Vállalatnál dolgozott.

1956-ban ismerte meg feleségét, aki két gyermekkel ajándékozta meg.

1956 után a MESZÖV-nél, a Terményforgalmi Vállalatnál volt alkalmazásban, végül a KSH csoportvezetőjeként ment 1981.04.30-án saját kérésére nyugdíjba.

Statisztikai közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezett.

62 éves korában, 1984.01.29-én tüdőér-elzáródásban, öt nap alatt meghalt.

Özvegye Kecskeméten él. Egy fia hajós volt Baján, lánya Rapcsányiné Oltay Zsuzsanna ugyancsak édesanyjuk közelében Kecskeméten laknak, négy fiú unokája van.

Orosz Attila ht. hdgy.

(O. Szilárd, Brassó, 1923.04.01.- Venezuelában eltűnt⁴⁷, Török Ida)

Amerikai fogságból a háború után visszatért Veszprémbe, megnősült.

Illegálisan kiment a nyugatnémet megszállási

övezetbe,

elvált. Édesapja temetésére nem jött haza Brassóba. Édesanyja mutatott egy fényképet Attiláról, amit nagybátyja, volt akadémia parancsnokunk Orosz Béla ezredes úr hozott haza a temetés után Brassóból.⁴⁸

Papp Ferenc ht. hdgy.

(P?, ?, 1923. ?? – Budapest, 2011.04.16. ??)

„Magyarországra október 23-án érkeztünk meg és a kaposvári szűrőtáborból 27-én tértem haza a szülői házba. Végelbánás alá vontak, végkielégítéssel, de rendfokozatom meghagyásával elbocsátottak

... Otthon, saját kis gazdaságunkban dolgoztam.

1950 júniusában feljöttem Budapestre. Az akkor már Rákosi Mátyás nevét viselő gyáróriás egyik gyáregységében lettem segédmunkás. Rövid idő után a gyáregység áruforgalmi osztályán lettem előadó, majd áthelyeztek a termelési osztályra programozónak. Ez már műszaki beosztás volt.

1954-ben bekövetkezett politikai-gazdasági változások miatt - Nagy Imre első miniszterelnöksége idején - létszám leépítés miatt felmondtak. Ezután, mint lakatos a Motorkerékpár Gyárban dolgoztam 1955-ig. Ezt követően az akkor még MÁVAG gépgyárba kerültem, mint fizikai munkás.

1955-ben nősültem meg. 1956-ban született fiam.

1958-61 között esti tagozaton elvégeztem a *gépipari technikumot*. A technikum sikeres elvégzése után a GANZ-MÁVAG Gépgyár kompresszor tervezési osztályán dolgoztam, nyugdíjazásomig, mint tervező technikus.

1957-ben rendfokozatomtól megfosztottak, katonai szolgálatra mégis megfelelőnek tartottak

1970-ben feleségem súlyos, gyógyíthatatlan betegségben meghalt.

1977-ben másodszor, fiam is megnősült és házasságukból 1980-ban megszületett unokánk, Krisztián

1984-ben, 36 évi munkaviszony után nyugdíjba mentem. A rendszerváltozás után engem is rehabilitáltak. Visszakaptam tart. hdgy-i rendfokozatomat fhdgy-gyá léptettek elő.

1990 nyarán ismeretlen okból a jobb szememre elveszítettem a látásomat. Kontaktlencsét kaptam, melynek segítségével látásom sokat javult.

1992 júniusában valóban véget ért katonai pályafutásom.

A Duna mellett örökölt egy kis telken felépítettünk egy kis faházat és itt töltjük a nyári hónapokat. A hozzám hasonlóknak nem kívánhatok mást, mint Zrínyi, a költő és hadvezér jelmondatát a mi helyzetünkre alkalmazva: "Csak jó egészség és semmi más!"

Bajtársaim! Örülök, hogy 50 év múltán is közöttetek lehetek. Isten Veletek!⁴⁹

Páti Nagy Miklós ht. hdgy.⁵⁰

(1945-ben Me-109-essel Szerk.) egy felszállása volt: gépátvitel Szombathelyre, amit sértetlenül meg is oldott. Gépe egy nagy bombatölcsér szélén állt meg. Innen neki már gyalogmenetben 32 fős szerelőkől-rádiósokból álló szakasz pk-aként kellett tovább mennie. Kapott térképet és egy tájolót és másnap Ausztriában voltak. Német katonák mondták, hogy egy orosz hk. ék elzárta a Wiener Neustadt fele vivő utat. Elhatározta, hogy amerikai vagy angol fogságba akar esni. Általában éjjel hegyen völgyön át kerülve a városokat, előttük a németek robbantgatták a viaduktokat, mögöttük az orosz hk-k jöttek csörömpölve. 12 napos kalandozás után az angol zóna határát elérték és tolmács útján kérték, hogy fogságba eshessenek. Egy héttel később Bleiburg Feustritz környékén kaptak elhelyezést és az önként jelentkezőket parasztokhoz helyezték ki, ő pedig szakaszát munkafelügyelőként ellenőrizte. Így masírozott hadifogságba a Szent László ho. is teljes fegyverzettel.

Augusztus elején a rossz hírek hallatára elhatározták hárman, Miklós, a legénye és egy zls., hogy bármi is lesz, hazajönnek. Éjjel kicsúsztak a táborból és augusztus végén átjöttek a határon és Miklós munkásruhában hamis papírokkal megérkezett szüleihez.

Édesapja a háború után is a Shell cég gazdasági igazgatója, majd tanácsadója volt, így nem voltak anyagi gondjai.

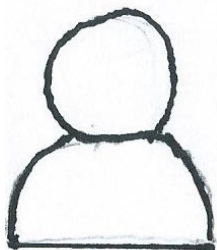
1948 decemberében Alsószölnökön ment ki Ausztriába, 7-8 hónapig DP. személy volt Salzburg környékén. Sikerült beutazási engedélyt kapjon Ausztráliába. Genovában hajózott be és Szezen keresztül ment ki Melbourne.

Pákozdi Sándor karp. szkv.⁵¹

Nem avatták zászlósnak, de mint karp. szkv. együtt volt Kolbergben és Weissewartheban a műszerrepülő századnál levő évfolyamtársainkkal.

Nem tudjuk fogságból megjött-e, mert a légénységieknek amerikai - francia fogságban nagyon rossz sora volt. (lásd: Péter Károly életrajzát.) Nem ismerjük életét.

Pécsváradi Antal karp.

Még az I. félév vége előtt eltávolították a Repülő Akadémiáról.

Péter Károly t. zls.

(Szekelykövesd, 1923. 02.13. – Újlengyel 1994. 02. 20., ??)

„Budapesten jelentkeztem ”(1950-ben Romániából visszajövet. Szerk.) és Bugyiba osztottak be tanítónak, majd ott lettem 1951-54-ig

iskolaigazgató.

1954 decemberében nősültem és Újlengyelbe költöztünk. Fél év után kineveztek járási oktatási osztályvezetőnek, később gazdasági igazgató lettem.

1956-ban megválasztottak a Járási Forradalmi Bizottság elnökének. A megye a számonkéréskor megvédett, de a port feleségemen verték el, akit állásából elbocsátottak.

Édesapám a háború után ismét felekezeti tanító és kántor lett és 1960-ban halt meg.

Engem 1964-ben gyomorfekéllyel és ismét érszűkülettel műtöttek.

1965-ben egy ideig tanítottam, majd nagy rábeszélésre 1971-től igazgatóhelyettes voltam 10 évig,

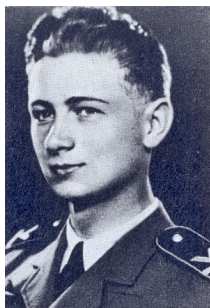
1982-ben érszűkülettel leszázalékoltak, Azóta nyugdíjaztak.

1987 januárjában gégerák miatt kivették gégemet.

Házasságunkból egy fiú- és egy lánygyermek született. Lányunknak két fia és egy lánya van. Nekik, unokáimnak élek, ahogy tudok, jóformán hang nélkül.”

Karcsi infarktus következtében halt meg.⁵²

Karcsikám, hamar itt hagyta családot és bennünket. Egyszer találkozhattunk. Kötelességedet mindig teljesítő „belevaló” fiú voltál!⁵³

Pintér Gyula ht. hdgy.

(??)

Hadifogságban, Ausztriában amerikai zónában voltam, Magyarországra 1945. szeptemberben jöttem haza. Megnősültem, három gyermekem született.

A kommunista uralom alatt lefokoztak, a volt tisztok ellen folytatott koncepciós perek egyikével kapcsolatban letartóztattak, 4 évig rendőrségi (AVH) felügyelet alatt voltam.

Feleségem, Ildikó, a kíméletlen kihallgatások közepette idegösszeroppanást kapott és 1954-ben gyógyszermérgezésben meghalt. Két fiammal és egy kis lánnyal egyedül maradtam.

Az 1956-os forradalomban névtelen résztvevőként működtem, így ezért büntetést nem kaptam, de "politikai megbízhatatlanságom" miatt a repüléshez aktív közelségbe többé nem juthattam.

1957-ben újra megnősültem, feleségem Keresztes Edit a három gyerek nevelésében sokat segített, a házasságból még egy fiam született, de ez a házasság 1964-ben felbomlott.

A polgári életben az építőiparban dolgoztam, közben elvégeztem az "Ybl Miklós" *technikumot*, majd a budapesti Műszaki Egyetemen 1970-ben *építőmérnöki diplomát* szereztem.

1972-ben házasságot kötöttem Andor Eszterrel, volt egyetemi évfolyamtársammal.

Az ÉVITERV statikus csoportvezetőjeként 1984-ben mentem nyugdíjba.

Feleségemmel most mérnöki magánirodát vezetünk. Eszter korábbi házasságából származó két gyermekével és a többi testvérekkel életünk harmonikus.

Az 1989-es reformok előtt a Mezőgazdasági Repülésben megjelent "Nyílt levél egy hadtörténészhez" címzett levelemben bíráltam a kommunista történészeknek hősi halottainkról való elferdített állásfoglalását. Ezzel széleskörű vita indult katonai és nem katonai publikációk részvételével egyértelműen a ferdített történelem-magyarázat ellen. (Ld: Kanadai Magyar Szárnyak 1988 és 1989-es évf.)

A Veterán Repülők Egyesületének alapító tagja, vezetőségi tagja, és egyik elnökhelyettese vagyok.

Hadnagyi rendfokozatomat 1992-ben visszakaptam.

1993-ban a honvédelmi miniszter a "Honvédelemért" kitüntetés I osztályát adományozta számomra.

Röviden ez volt életem, sok jó és rossz részlettel, de ez nem regényírás, hanem száraz tények, kemény tanulságokkal.⁵⁴

Polyák Tivadar ht. hdgy. ⁵⁵

(Budapest 1921. 09. 18.- Budapest Cinkota, 1949. 12. 08.,
Török Margit)

1945 márciusában hagyta el alakulatával az országot. Waizenkirchenben estek amerikai fogságba. Welsben is volt egy ideig látogatóba. Az amerikaiaknál először kukta, majd szakács. Szenet lapátol a munkaignazolványért, majd tolmácsolódott egy amerikai raktárban, végül egy külön raktárnak lett a vezetője. Beszegődött egy amerikai bárba dobosnak, 8 kilót hízott. Amikor ezt az alakulatot is elhelyezték, hazajött.

1946. november 9-én érkezett Rákosszentmihályra. Igazolás és 1947.07.12-én történt B listázása után egy barátja szövődéjében dolgozott Angyalföldön.

1948. március 23-án szövőszéke mellett a Katona Politika két civil nyomozója tartóztatta le. Letartóztatásakor barátjának odasúgta: "repülő órám ott lóg a falon (ma is jár fia karján), engem elvisznek".

Bartók Béla úton Katonapolitika, Szörényi csoport. Kihallgatásán nem tanúsít ellenállást, látva összevert társait, mindent aláír. A Vilma kir. úti KGB után, 1948 májusában Baden bei Wienbe vitték, ahol 3 tagú szovjetbíróság Julius 14-17 között orosz vádbeszéd után, kémkedés, nyugati kapcsolatok, hazai összeesküvés, ellenálló csoportok szervezése váddal tizenkét társával, köztük fele repülő hadnagy volt, 20 évre ítélték. Zömmel olyanokkal együtt ítélték el, 20, ill.25 évre, akik ismerték fogságból egy Apponyi törvénytelen fiát, Albertet, aki nyugatról több alkalommal jött haza és Csupiéknál is két éjjel aludt. Nevéhez fűződött az ügy, őt is elítélték.

Azóta ismert az áruló agent provokátorok neve is: Botka László volt, m. kir. rep. hdgy. és társa Begidsán Andor, volt rep. zls.

A transportban vele van sógora Bardócz Ervin rep. hdgy., volt soproni cőger. A sarkkörtől Északra Vorkutába bányamunkára vitték, ahol három évet töltött.

Vorkutából Abezbe, Moszkvától északra kerül, ahol zenekart alakított, saját maguk által készített hangszerekkel. Ő a tábor kultúrosa. Vigyáz egészségére, dohányát élelemre cserélte, zenéléseért nyers krumplit kért.

Sztalin halála után 1955. november 18-án érkeztek Jászberénybe,⁵⁶ ahol fél évig táplálták fel őket és csak 1956. július 4-én érkezett haza Bardócz Ervinnel. Hozta magával primitív zenészerszámaikat is. (Ma is megvannak.)

Itthon protekcióval az Ikaruszba vették fel. Fényező, majd a *Corvin gépipari esti tagozatának* elvégzése után irodán dolgozik.

1969.03.22-én semmisnek vették a rá kiszabott 20 év kényszermunka ítéletet. Felesége nyugdíjába fogságát kárpótlásként beszámították.

1971 januárjától torkával gyengélkedik, gégejét operálták. Felépül. Már dolgozni akart menni, mikor hátfájást érzett és az áttételes rák 49 éves korában, kioltja életét. Utolsó idejét barátja, és volt fogolytársa Dr. Keveházi Ferenc, a Gizella kórház igazgatója és

Weingärtner Jancsi tette elviselhetővé, akik az utolsó Bucszúáskor végig mellette voltak, de ekkor már nem ismerte meg. Nyolcvanötéves édesapjával egy napon temették el Cinkotán.

Felesége Erzsébet, magyar-történelem-német szakos tanárnőtől Dénes és Judit gyermeke született. Dénes az Ybl Miklós építőipari főiskolán végzett üzemmérnök, nőtlen, Juditnak, Nagymamájuk öröme, egy fia és két lánya van.

A gyerekek és unokák, feleségével együtt őrzik szeretett Csupink emlékeit, fényképeit, zeneeszközeit. Csupi nagyon jó férj és apa volt. Csupi 20 éve halott. Mindig a jó emberek halnak meg!⁵⁷

Posgay Antal ht. hdgy.

(P?, ???)

Avatás után a 102/3 Me 210.-es szd-hoz osztották be.

1944.09.14-én sebesült, 1945 januárjában vonult újra be Lesvárra. Még 12 bevetése volt.

1946 nyarán tért haza. 1945.02.14-én egy Jak 9-est lőttek le. Sopronba az Erdőmérnöki Főiskolát

1950-ben fejezte be. UVATERV-nél dolgozik.

1951-52-ben bányamérnöki oklevéllel Dorog –Tatai aknamélyítő Trüsztnél dolgozik.

1956-ban termelési osztályvezető munkástanács elnök.

Emigrálnia kellett az USA-ba

Rónay Kálmán ht. hdgy.

(R?, ?, ?, - Budapest, 2006. 05. 06.,??)

Repüléshez való jogomat csak 1945 januárjában kaptam vissza és egyben áthelyeztek Sopronba, a 102.csatarepülő 0.3. kikülönített századához, melynek kiváló parancsnoka Horváth Kálmán szds. úr volt. 1945. március végén először Zeltwegbe, majd onnan Pockingba települtünk, ahol május 3-án amerikai fogságba estünk.

1945.decemberben kerültem haza. Eleinte nagy nehézségek mellett tudtam segéd- ill. betanított munkásként elhelyezkedni. Voltam vonatkísérő, triciklis kifutó, üvegszállhúzó segédmunkás.

1952-ben a Csepel Motorkerékpárgyárban *technikusi* beosztásba kerültem, majd a Központi Szerszámgyárban, végül a Diósi Csapágygyárban dolgoztam technikusként.

1956 után:

Innen 1956 nyarán felvételiztem a Műszaki Egyetemre (addig a vállalati névsorban sem szerepeltem). Nem vettek fel, mert "társadalmi rétegem kvótája" betelt és csak 1957 februárjában kerülhettem felvételre.

1962-ben *gépgyártás technológiai szakon* szereztem meg az oklevelet. 1963-ban a Gépipari Technológiai Intézethez kerültem, ahol gyártástervezőként dolgoztam.

Onnan két éves Erdészeti Tudományos Intézeti kitérés után, (ekkor találkoztam Vele gödöllői Arborétumban tett látogatásakor Szerk.). 1983 decemberében mentem nyugdíjba.

Ezután nyugdíj kiegészítésként különböző munkákat vállaltam 1992-ig. Azóta már csak a nyugdíjasok vidám életét élem.

Az első házasságom eredménye egy lány volt, aki hozzásegített két gyermekével, hogy nagypapa lehessenek.

Második házasságomat a Sors nagyszerű ajándékának tekinthetem.⁵⁸

Salamon László I. ht. hdgy.

(S?, Székesfehérvár, ?? – Székesfehérvár, ??)

Székesfehérvári fiú volt. Alapi Salamon Lászlónak hívták. Kollégista volt. Az Akadémián megfigyelőnek avatták. Tapolcán szolgált. Fogsága nem ismert.

MKP párttag volt. A háború után üzemi, majd később gyári MKP, majd MSZMP párttitkár volt.

Kecskemétre hívták be 1949-ben, ott találkoztam vele.

Mikor nekem a Honvéd Gyógyfürdő Kórházba kellett menjek, az ezrednél volt párttitkár. Rövidesen leszerelt, azóta Székesfehérváron élt, mint pártmunkás különböző beosztásokban.

Kapcsolatot nem akarja velünk felvenni.(Gondolom, lelkiismereti okok miatt. Szerk.)

Sarkadi József hdp. őrm. 59

(Sátoraljaújhely ,1943 – Balatonfüred, 1975)

A Szt. László ho. Rep. löv. e. I. zlj-ánál (Pályi szds.) gp. szak. pk. lett, és nagyezüst vitézségi érmet kapott.

A háború után Balatonfüreden lakott, 1954-től tanító a Bem József iskolában, majd Veszprém megyei tanfelügyelő volt. 1960-as években A Tatai edzőtáborban válogatott sportolókat készít fel. Két orvos fiút nevelt.

Sasvári György ht. hdgy.

(S?, Budapest, 1924, ?? - USA, ??)

„Pockingban rekedtünk meg véglegesen, ott egy jazz együttest szerveztünk és hétvégeken élelemért az amerikaiaknak játszottunk.

1945 augusztusában Szoó Lali⁶⁰ jelent meg és kért, hogy menjek vele Mitterndorfba (Ausztria),

segíteni családja eltartásában. Átszöktünk Ausztriába és ott nappal egy cement-gyárban dolgoztam először, mint lakatos, majd, mint vízvezeték szerelő, végül én kezeltem a cementkeverő gépet.

Maradék időmben lovakat törtem be és minden este zongoráztam az amerikai sí üdülőben. Erősen udvaroltam Szoó Lali sógornőjének, akivel 1946-ban átszöktünk Zeltwegbe, angol zónába és ott megesküdtünk.

1947 nyaráig dolgoztam az angol repülőtéren, mint autó-elektromosságszerelő. A nyár végén Nyitray Jánossal, akinek ott lova és szekere volt, hazamentünk Magyarországra. Először szappant főztem, majd eladó ügynök voltam, végül bekerültem raktárnoknak a Margit-szigeti Ásványvízüzemhez. Ott két-három év alatt feltornáztam magam az irodába, ahol a terv-norma-statisztika és az üzemgazdasági osztályoknak lettem a vezetője.

1952-ben elváltam és újra nősültem. Két kislányom született. 1956 decemberében átgyalogoltunk az aknamezőn Ausztriába.”

Az USA-ba vándoroltak ki.⁶¹

Sáros Mihály ht. hdgy.⁶²

(S?, Pilismarót 1922 (?) – Ausztrália?, 2000.12. 31., ??)

A PUMA ezredhez csatlakozva Pockingba került. Külön szobája volt. Mellette Kontraszti Bandi és Szentgyörgyi Coli lakott. Szendei János, (Pópa) Endrődi Józsi voltak a hivatalos tolmácsok.

Nagy feketézés folyt, melyet az amik razzizással akartak meggátolni. Miska egy ilyen alkalommal húsz repülő karórával úgy menekült meg, hogy egy birkanyáj közé bújva vált kámforrá és így üldözői szem elől tévesztették. 1946-ban itt vette feleségül a gyönyörű Paulovits Bubut, a székesfehérvári polgármester kisebbik lányát. Egyik tanúja Bardon Pali volt.

A háború után Esztergomban volt többek között baromfikeltető vezető és szobájában őrzött egy Puma századjelvényt, mely még a Keleti Fronton egy Héjára volt felfestve és Tóth Drumi hagyatékából került hozzá.

A jelvényt Bátorfy Jancsi mentette ki Hollandiába és hazahozva, azt a Hadtörténelmi Múzeumnak ajándékozta.

1956 után Ausztráliába vándorolt ki.

Simon Pál ht. hdgy.⁶³

(S?, Jászberény, 1920.?? – Jászberény, 2003.01.09.-én (temetése), ??)

„Stendahltól 10 to-s teherautókon 100-asával négy napon át vittek a fogolytábor felé. Egész úton csak vizet kaptunk, élelmet Belgiumban a 4. napon. A hatodik napon érkeztünk Cherbourgba, ahol először kaptunk meleg ételt és itt tudtunk hosszú órákat pihenni. Végül is 12 nap után jutottunk Foucarville nevű városka mellé egy 40 ezer fős fogolytáborba, ahol 5 hónapot töltöttünk el.

A lágerélet néhány ténye: egy katonasátorban 40 ember a földön fekvé, egy szál pokróccal, napi "3x-i" étkeztetéssel. Három hónap után az eredmény: idegromcs emberek csontig le-soványodva, viták, veszekedések, éhhalál. Szeptember végén szállítottak át Páristól keletre a Mailly Camp-i lágerbe. Itt már az a hír járta, hogy nemsokára szabadulunk. Elviselhetőbb lett az élet. A rosszabbnál rosszabb hírek ellenére úgy határoztunk, hogy mihelyt lehet, hazamegyünk. Hazamegyünk annak ellenére, hogy olyan hírek is voltak, hogy egyes szerelvényeket egyenesen a Szovjetunióba visznek fogságba.

Végre november közepe táján megkaptuk a várva-várt "Entlassungsschein"-t. Egy hétig utaztunk marhavagonokban (40 ember, 6 ló), de hazafelé. Élelmezésünk elégséges volt, kávé, hűsítő italokat kaptunk. Ausztriában a Semmeringen, az amerikai-orosz zónahatáron három napig álltunk, mert a három szerelvényből álló hadifogoly szállítmányt az orosz katonák át akarták venni, de az amerikai vonatparancsnok az elterjedt, de valós rossz hírek miatt a szállítmányt nem adta át az oroszoknak, hanem szerencsénkre, Kaposvárig kísérte.

Itt több órás vallatás után, november 17-én indultunk el rég nem látott otthonunk, szeretett családjunk felé, akiket hála Istennek épségben találtam, csak én voltam félemben a 35 kilómmal. Egy hónap alatt szereztem vissza megszokott 70 kilómat.

Nehéz volt átállni a civil életre. Voltam cserekereskedő, Romániába vittünk pálinkát, dohányt és cserébe sót hoztunk. Két évig voltam kisgazdapárti újságíró, amíg a "Párt" be nem tiltotta az újságot. Vasúthoz jártam krampácsolni, majd 1951-ben a Ganz gyárban fél éves átképzés után *esztergályos szakmunkás vizsgát* tettem. A jászberényi Aprító gépgyárban helyezkedtem el. 10 évig dolgoztam az esztergapad mellett, jól is kerestem, de az egyre növekvő normák miatt, 1963 közepén otthagytam a gyárat.

A helyi Ipari Szakmunkásképző Iskolában, mint esztergályos szakoktató, helyezkedtem el. Szeptembertől nyugdíjazásomig, 1980-ig itt dolgoztam.”

2003.01.09-én temették. Én búcsúztattam.

Somody Zoltán ht. hdgy.⁶⁴

(S?, Gyöngyös,?? – Miskolc, ??, ??)

„A nyár közepén Maily Camp-be szállítottak át, ahonnan október 10-én indultunk el hazafele. Egerbe 1945. október 25-én reggel 08 órakor értem.

Innen kezdődött kálváriám. Szerencsére Édesanyámat épségben-egészségben találtam.

A rendőrségen jelentkeztem és rendőri felügyelet alá helyeztek. Minden vasárnap 10 órakor kellett jelentkezsem egy Raleréke (?) nevű rö. szds-nál.

1946-ban nősültem és 1948-ban házasságom-anyám iránti szeretetem miatt felbomlott. 1949-ben nősültem másodszer. Egy fiam született ebből a házasságomból, aki építészmérnök és magyar ember lett. Húszévi házasság után, ismét Édesanyám miatt, elváltam.

Ettől függetlenül, 1946 elején rögtön beiratkoztam az *Érseki jogakadémiára*, melyet 1949-ben elvégeztem és abszolváltam. Szigorlatozni már nem tudtam, mert államosították, majd bezárták az intézményt.

Mivel jól futbaloztam, az Erdészethez mehettem dolgozni, adóügyi előadó lettem. Mivel a reggeli "Szabad Nép" fél-órak egyikén sem jelentem meg, elbocsátottak.

Innen a Tefu-hoz kerültem könyvelőnek. *Mérlegképes könyvelői képesítést* szereztem. Mondanom sem kell, hogy életrajzaimban mindig hazudoztam és megőrizve azokat, mindig tudtam, hogy korábban mit írtam.”

1956-os eseményét és fogságát az V. fejezet tartalmazza.

„Szabadulásom után kötéssel foglalkoztam, mert sehol nem alkalmaztak. 1958-ban egy barátom segítségével a HALDEX-nél fúró munkásként, 1949 tavaszától az építőiparnál gépkezelőként dolgoztam. Három év után (1961-ben) a gödöllői GÖFÉM-nél helyezkedtem el, (ekkor találkoztam Vele személyesen utoljára) majd két év után (1963-ban) visszajöttem Egerbe az AKÖV-höz statisztikusnak. Pénzügyi osztályvezető lettem, de két év után (1965-ben) feddhetetlenségi bizonyítvány hiánya miatt leváltottak és fizetésem 500.- Ft-al csökkentették. Itt derült ki 56-os múltam. Emiatt elmentem az egeri Finommechanikai Vállalathoz, ahol eldöntöttem, hogy egy valóságos életrajzot írok. Az igazgató elolvasta és felvett üzemgazdasági osztályvezetőnek.

Itt keresett fel két civil rendőr, aki felkért, hogy - mivel olyan körökben mozgok, ahol a rendszer ellenségei is megfordulnak - legyek besúgó. Én ezt megtagadtam s ezért megmondták, hogy beadott lakáskérelmem kedvező elbírálására ne számítsak. Nem is kaptam lakást.

Innen egy főkönyvelő barátom magasabb fizetésért elcsalt vállalatához. Sajnos ez a vállalat veszteségesége miatt feloszlott.

Munkámat 1982 szeptemberében az egri Épület karbantartó Szövetkezetnél fejeztem be munkaügyi osztályvezetőként. Ekkor mentem nyugdíjba.

Két évig fiam kislányát pesztráltam. 1984-ben újra elhelyezkedtem a Tanácsi Ép. ip. Vállaltnál belső ellenőrként. Ebből a fizetésemből vettem egy új Zasztavát, miután az előző nagy Polskit eladtam.

1985-ben meghalt Édesanyám, így tíz évig egyedül maradtam.

1989 áprilisában nősültem harmadszor és így kerültem Miskolcra. Feleségem az egészségügyi iskola tanára; aranyos asszony. Jól megvagyunk.

Nagy örömömre 1993-ban 38 éves fiaméknál egy kis fiú unokám született. Így nevünk folyamata biztosítva van.

Mindent összefoglalva nem mondhatom azt, hogy nagy karriert futottam be. Ennek első számú oka az volt, hogy a kommunista rendszert egy pillanatig sem tudtam elfogadni.

A kommunisták 56-ig azért üldöztek, mert hivatásos tiszt voltam, 56 után meg azért, mert benne voltam a szabadságharcban.

1956-ért 500.- Ft-os nyugdíj kiegészítést kapok.”

Súrú Béla t. zls
(S?, Görgeteg, 1921.?? - Héviz, 2004. 08. 26.,
Schrammel Mária)

„Segéd munkás voltam, amikor 1951. április 26-án az ÁVH letartóztatott. A katonai bíróság hat év szabadságvesztésre, teljes vagyonelkobzásra és lefokozásra ítélte.

Rabként bányamunkára vittek, ahol vajúrvizsgát tettem, mert a vajúrokat 100 %-kal, a csilléseket 80 %-kal számolták el. Szükség volt a keresetre, mert a levonások után annak felét hazaküldhettük. Félárva kisfiam és öreg, beteges Édesanyám megélhetéséhez erre nagy szükség volt.”

Béci (1955) októberben szabadult és refes (rendőri felügyelet alatt álló) személyi maradt, először szénkihordó, majd csapos, ezután Balatonzamárdiban egy 150 ülőhelyes étterem vezetője lett.

Rabéletét a IV fejezet tartalmazza.

1955. október 25-én szabadultam. Csak segéd munkás lehettem. Találkoztam egy fiatal futballista barátommal, aki mint a MÁV Vasúttelátó Vállalat főellenőre beajánlott csaposnak. Felszolgáló, majd üzletvezető lettem.

1978-tól rokkant nyugdíjas vagyok.

1990-ben a katonai ügyészség törvényességi óvására 1990. június 12-én a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága bűncselekmény hiánya miatt felmentett bennünket, az elítélt PUMA vadászezred pilótáit.

Hát drága Jencikém – ennyi - Bélád”

Szabó Tibor ht. hdgy.
(Sz?, Földes. 1923.05.10.- ??, ??)

„(1945. Szerk.) januárban még egy alkalommal Ghyczy Marcival egy Weihével visszarepültem Vágfarkasdra egy ott maradt Weihéért és

egyéb anyagokért. Most is egy német őrmester volt a kísérőm. Január lévén, ismét hóviharba keveredtünk, de nagy nehezen eljutottunk Bad Vöslauig. Sajnos gépemet éjjel a vihar megrongálta, mert német szerelőm azt nem pányvázta ki. Igaz, a német parancsnok szerint az ellenőrzést elmulasztottam. Marci a jó idő beálltával elrepült Zeltwegbe. Nekem néhány napig, amíg a hibát ki nem javították, ott kellett maradnom. Közben nagyon kellett figyelniük, mert gépünkben valutának számító értékek voltak, mint dohány és hús, nem is kis mennyiségben. Végül sikeresen eljutottunk Zeltwegbe és ezzel a repülés befejeződött számomra.

Néhányan közülünk, talán hogy a németek ne fegyverezzenek le bennünket, gyalogsági kiképzésbe kezdtünk. A legénységből egy három rajból álló szakaszt alakítottunk. Kéthetes "hegyivadász" kiképzésünk után április 20-a körül a Semmeringen vetettek be bennünket a már korábban kivonult német repülőkből álló szakasz mellé. Szerencsére egy olyan félreeső hegyi szakaszon voltunk, hogy komoly támadás nem ért bennünket. Így is két hősi halottunk volt: szakaszparancsnokunk, Ghyczy Márton ht. hdgy és Szépe Sándor tizedes.

Május 8-án a fegyverszünet hírére otthagytuk állásainkat és tehervonaton visszamentünk Zeltwegbe. A repülőteret szovjet alakulatok szállták meg. Sajnos sokan elhittük, hogy vége a háborúnak és hazamehetünk.

Május 10-én el is indultunk szovjet katonai kísérettel - azért hogy "megvédjenek" bennünket a lakosságtól - hazafelé.

Bad Fischauig mentünk, itt egy laktanyában helyeztek el bennünket. Közben jöttek a (rém) hírek, hogy mikor engednek haza. Végül is augusztusban bevagoníroztunk és a romániai Focsániba vittek. Közben a vagonból kidobott céduláimat Thurzó Jenő megkapta és eljuttatta szüleimnek. Még útközben is hitegettek bennünket. Ebben volt is valami igazság, mert Focsániból legénységünket hazaengedték. Így szeptember elején csak a tiszteket szállították tovább több Kievet melletti táborba. Néhány hónapi tétlenség után fakitermelésre kerültünk. Később Csernigovban építkezésen, majd gypjúosztályozóban dolgoztam. Az utolsó évben a Kievetben levő nemzetközi táborban voltam.

Itt tudtuk meg, hogy a kis nemzetek tisztjeinek nem kell dolgozni, sőt még 100 rubel zsold is járna nekik. Ettől kezdve önkéntes tiszti brigádot állítottunk ki naponta a kenyérgyárba dolgozni.

1948 májusában tértem haza. Szüleim ekkor már Kúnhegyesen laktak; hozzájuk mentem. Év végéig még kaptam a fizetésemet a honvédségtől.

1949. január 1-től, mint nélkülözhető, végkielégítéssel elbocsátottak és tartalékos állományba helyeztek. A helyi Középtiszai Öntöző Vállalatnál helyezkedtem el, majd 1950 februárjában Szolnokra mentem, az akkor létrehozott Vízgazdálkodási Körzethez, melyből később alakult a Közép Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Először, mint műszaki rajzoló dolgoztam, majd mikor *repülő akadémiai végzettségem gépész-technikusnak elfogadták* gépészeti vonalra kerültem. A vízügyi ágazat fejlődésével nőtt a gépesítettség is. Én a földmunkagép üzem vezetője lettem. Az ágazat legnagyobb gépparkjával rendelkezünk. Jó hírünket az bizonyította, hogy ha új gépet vettek, rendszerint mi kaptuk meg kipróbálásra és értékelésre. Gyakran rendeztünk országos bemutatókat. Ezt a munkát végeztem 1975-ig, amikor anyaggyártási és szállítási osztályvezetőnek neveztek ki. 1983-ig, nyugdíjba menetelemig ebben a beosztásban dolgoztam, - úgy érzem - sikeresen.

Munkatársaim mellett vezetőim is elismerték tevékenységemet. Háromszor kaptam "Kiváló Munkáért" ill. a "Vízgazdálkodás Kiváló Dolgozója" miniszteri kitüntetését. A polgári védelmi beosztásban töltött időért "Honvédelmi Érdeméremet", újító tevékenységemért a "Kiváló Újító" arany-fokozatát, kétszer az "Árvízvédelmi emlékéremet" érdemeltem ki.

Korábban nem javasoltak egyetemi tanulmányokra, mivel azonban beosztásomhoz felsőfokú végzettség kellett, túl negyvenedik évemen *gépész üzemmérnöki* oklevelet szereztem.

1952-ben Törökszentmiklósról nősültem. 1954-ben fiúnk született, aki sajnos 16 éves korában meghalt.

1955-ben költöztünk Szolnokra és az óta is itt lakunk most már társasházi lakásunkban. Nyugdíjasként nem dolgozom, de néhány társadalmi kötelezettséget vállaltam. Tagja vagyok a MVRE szolnoki csoportjának. Visszakaptam az 1958-ban elvont rendfokozatomat és századossá léptettek elő.

Repüléssel csak úgy kerültem kapcsolatba, ha a vízügyi szolgálat gépei lejöttek Szolnokra és a pilóták megengedték, hogy vezethessem gépüket.

Ennyit gondoltam életrajzomban röviden leírni.”

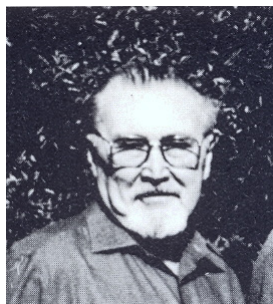
Szakács Károly ht. hdgy. ⁶⁵

(Sz. Károly, Sopron, 1923.03.23. – Győr 2010.02.09. Pakker Emilia)

E sok és hasznos munkában észrevétlenül elmúlt élete és elfelejtett pénzt keresni. Egy biztos termékeny életét két dolog soha nem csapta be az anyag és a számok. Más képességétől soha nem félt, csak azoktól, akik mindenre képesek voltak.

Győrben, lakás vásárlási problémák között élve, szomorúan szemléli gazdasági helyzetünk romlását. Érszükülettől is bajlódik és vigyáznak egymásra, feleségével, Böbével.

Karcsi életrajzát kérdőívemre adott válaszaiból állítottam össze, remélem a valóságnak megfelelően.

Szendrey Gedeon ht. hdgy.

(Sz?, ?, ?? - Malmö, 1993. ??, ??)

(1945-ben Szerk.) Egy amerikai főhadnaggyal és katonákkal tért vissza, akik látták, hogy nem harcoló alakulat. Először a weimari "Hotel Germania" szállóba helyezték el őket s várták a beígért ebédet.

Helyette délben feltartott kézzel

kihajtották őket egy füves rétre.

Fogságba estek Weimarban. Jablonszky, Wendler szds. a német parancsnok, Gida és hét évfolyamtársunk április-májusban Bad Kreuznachban voltak, ahol kéthetes éhezés után, napi 2000 kalória mellett, 45-50 kg-ra fogytak. Szabad ég alatt szállingózó hóesésben egymáshoz bújva védekeztek a hideg ellen. Ezután tizenegy hónapos Franciaországban levő amerikai fogság után hozták haza és 1946 áprilisában a komáromi szűrőtáborban igazolták és bocsájtották el a honvédségtől.

1946 májusától élt Pesten. A Kohó és Gépipari Minisztériumból, ahol 3 hónapig volt a sors kegyeltje találkozott Székesfehérváron Újházi Lacival, aki a Könnyűipari Szerszámgyépgyár főkönyvelője volt. Ekkor látta Nyitray Jancsit is Salgótarjánban az üvegfúvó gépsor mellett. Ezután a Fegyver és Lőszergyár rajzasztala várta. Három tervező vállalatnál dolgozott, mindenünnen, mikor megtudták, hogy repülőtiszt volt, elbocsátották.

1956-ban hagyta el az országot Svédországban telepedett le. Feleségétől külön élt, haláláig rabja maradt annyira szerette azt az asszonyt, aki vele semmi közösséget nem vállalt. Svédországban is géptervezéssel foglalkozott.

Nyugdíjba menetele után kereskedni kezdett a Magyar Olajipari Trösztel, akik meg tudták vásárolni a benzinkutakhoz szükséges érzékeny mérőeszközöket. Egyszemélyes vállalkozásának üzleti feltételei nagyvállalataink szétmenésével ugyan romlottak, de évente volt itthon. Első évfolyamnénvsorunkat ő állította össze.⁶⁶

vitész Szentgyörgyi Zoltán ht. hdgy.
(Sz?, Nyírkércs, 1923. - ??,??)

„Hadifogságba az ezreddel Welsbe kerültem, majd innen egy csoporttal Pockingba helyeztek. Nem volt szándékomban hazajönni, ezért egy szekérkaravánnal át akartunk jönni Ausztriába. A karavánt nem engedték át, mi pedig négyen: Graffi Gyurka, Szentágotai Juszuf, Kovács Gabi és én kalandos úton Salzburgnál nekivágtunk a határnak. Útközben szétszóródtunk, és hárman osztrák területen buktunk le. A volt német "repülős" határőrség azonban másnap hazaengedett bennünket, így újra próbálkozhattunk.

1946 januárjában lementem Villach mellé Feistritzbe, hogy a többiekkel Olaszországba az Anders-hadseregbe menjünk. Mikor ez aktualitását veszítette, 1946 júliusában Kenyeres Miklóssal⁶⁷ a hegyeken át Rómába mentünk. Ott Debrői Gyurkával találkoztunk és Amerigo Tot műtermében kaptunk menedéket. Visszafele jövet az osztrák határon elkaptak bennünket. Én elszaladtam, Miklós pedig hat hónapig a hermagori börtön lakója lett.

Miklós nemcsak kiváló pilóta, hanem nagyon művelt humanista is volt. Ő volt az első, aki orosz fogságból hazatérve, tájékoztatót és felvilágosított, hogy milyen aljas besúgó rendszer működik ott, ahol a gyerek az apját is feljelenti. Ez komoly tanács volt részemre és a maximális óvatosságra intett.

1947. május 1-én Tóth Drumiékkal jöttem haza, és apám Érpatak (Szabolcs megye) melletti vitézi telkén segítettem a szőlő- és almatermesztésben. Nagyon reménytelennek láttam a jövőt és kiútként ismertem fel, hogy Nyíregyházán a Papp Lajos féle konzervgyárban én munkás, apám pedig társ lehet. Százforintos heti fizetésem nem sokáig tartott, mert a magánvállalkozásokat úgy megfojtották, hogy ránk rohadt 22 vagon káposzta.

Egy véletlennek köszönhetem, hogy a testnevelési főiskolán pótfelvételt hirdettek. A jelentkezők között a legjobban feleltem meg és akkor győződtem meg arról, hogy igazi hivatásom a testnevelő tanári pálya.

1952-ben Salgótarjánba kerültem tanítani egy középiskolába. 1953 tavaszán egy alsóbb évfolyamú kollégánomet feleségül vettem, akivel még ma is boldogan együtt élek.”

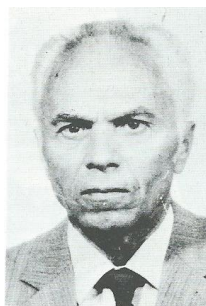
1956 után előzetes fogságban történt időről az V. fejezetben olvasható.

„Az építőiparban segéd munkásként kezdtem, és mint vas-betonszerelő fejeztem be négy éves munkaidőmet. Mint munkás kiköveteltem magamnak egy leválasztható lakrészt, melyet magam lakhatóvá tettem.

1962-ben egy tornaterem nélküli csepeli általános iskolában kezdtem újra a tanárságot. Eredményes munkámra felfigyeltek és így nyertem meghívást a Testnevelési Kutató Intézetbe. Mint tudományos munkatársnak tovább bővültek ismereteim és felismertem, hogy az eredmények azért vannak, hogy azokat a gyakorlatban megvalósítsuk. Ezért hagytam ott az Intézetet és a Budapesti Műszaki Egyetem 26 fős testnevelési tanszékére testnevelőnek és a kutatások vezetőjének mentem.

Több hazai és nemzetközi konferencián tartottam előadást, két jóváhagyott szabadalommal és 19 torna- és spoteszköz újítással rendelkezem. Két önálló és öt más könyvnek (négy alternatív tanterv) vagyok a szerzője illetve társszerzője. Megjelent publikációim száma több mint száz. A kiegészítő tornakészlet újításomat országosan bevezették, jelenleg 300 ezer gyerek dolgozik rajta a testnevelési órákon. Ez az út 1979-ben kezdődött és 1987-től ezzel kapcsolatban 185 továbbképzést tartottam.

A sors ajándékának veszem, hogy minden korosztályt - óvodától az egyetemig - taníthattam és tapasztalataimmal így segíthettem a magyar ifjúság testnevelését. Jelenleg a Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, mint óraadó dolgozom. Szerencsémre még nem fáradtam el. Szeretném titkos tervemet megvalósítani és egy életrajz regényben összefoglalni szakmai és pedagógiai élményeimet, tapasztalataimat. "Utolsó sípszó" lenne könyvem címe, de mielőtt lefújnom nagy meccsemet, azt szeretném tisztázni, hogy mi az eredmény?" (Szerk.: Sajnálatos, hogy nem volt sem ereje, sem ideje ennek megírására.)

Székely Nándor ht. hdgy.
(Kisújszállás, 1922. - Bp.??)

„1945.október 26-án jöttem haza. 1946-ban folytattam a jogot harmadik évfolyamon. Év végén a szerveződő DISz első tevékenysége az volt, hogy nem engedett harmadik alapvizsgámra. Nem kellett volna bevallanom

hivatásos tiszti múltamat, mint ezt oly sokan megtették.

Fontosabb munkahelyeim a következők voltak: biztosítási ügynök, a Metró építésénél keszonos fizikai munkás, a Papíripari Vállalat csepeli cellulóz gyárában ugyancsak fizikai munkás.

1954-ben vettem feleségül Balázs Évát.

1956 után: 1958. december 4-én lefokoztak. Ezt a párttitkárnak, aki a tartalékos tiszteknek foglalkozásokat tartott, örömmel jelenttem és mondtam, hogy többet ne számítson jelenlétemre. Kijelentette, hogy politikailag megbízhatatlannak tart és hiába van

meg a képesítésem, amíg ő párttitkár lesz, belőlem soha nem lesz sem művezető, sem műszaki alkalmazott.

Ezért 1982-ig, nyugdíjba menetelemig, folyamatos üzemben, három műszakban, egészségre ártalmas munkahelyen fizikai dolgozóként, mint cellulóz főzőmester dolgoztam.

Feleségem 1978-ban leukémiában meghalt. Gyermeünk nem volt.

1984-ben ismét megnősültem. Feleségem Turcsányi Mária, aki elvált asszonyként tizenöt éves lányát hozta házasságunkba.

Széplaky Jenő ht. hdgy.
(Sz?, Sátoraljaújhely,

„Az első -1945.10.10-én - Klagenfurtból induló szerelvényrel hazajöttünk. Szombathelyen vettek nyilvántartásba. Itt törtek ránk éjjel az oroszok, akiket feleségem nagyapja közbenjárásával egy kapitány zavart el. Az angolok a szerelvényt ezért Budapestre tovább hozták. Szerencsénk volt, így nem vittek bennünket

egyenesen ki a Szovjetunióba.

Hazamentünk Sátoraljaújhelyre és azonnal egy tanyára mentem ki dolgozni. Így úsztam meg a másodszeri begyűjtést, mert két alkalommal is kerestek. Akkoriban minden tisztet összeszedtek és fogságba vittek. Egy barátomat is ez időben vitték el. Öt év után jött haza és csak egy hétig élt utána.

1947 júniusában ipari tanulónak szerződtem, 1948 nyarán felszabadultam, majd egy évig alkalmi munkából éltem. 1956. szeptember 30-ig dolgoztam.

Csillaghegyen fegyveresen harcoltunk a szovjetek ellen. A rendőrség előtt egy harcokcsit sikerült kilőnünk. A forradalom után a birtokunkban levő Lebel puskákat és kézigránátokat a Dunába dobtuk. Én hét puskát egy vakkéménybe rejtettem, melyet később a rendőrség a ház lebontásakor megtalált, de szerencsére II. világháborús puskának gondolt. November végén keresett egy szovjet KGB ügynök egy magyar rendőr kíséretében, aki - becsületére - az oroszot egy másik házba vezette. Időt kaptam és kerékpárommal azonnal menekültem. Az első éjjel Balatonakaliban a plébánián fogadtak be, második éjjel már sikerült a határon átmennem.”

További életrajzi adatai a IV. fejezetben található.

Tar János ht. hdgy.

(T?, Pestszentlőrinc, 1924.04.30. - Budapest,
1987.09.19.,??)

Maily le Campból 1945. október 16-án indultak haza és 26-án érkezett meg.

1946-ban igazolták és bocsátották el a

Honvédségtől. Hazajövet mindennel foglalkozott.

Versenytárgyalásokra járt, ahonnan egy

logarléckezelési hiba miatt elbocsátották. A BSZKRT-nál én; vitéz Horváth Béla egy textilgyárban találkozott vele, végezte a *Textilipari technikumot*. Innen jelentkezett az ELTE Jogtudományi Karára. 1951-ben avatták jogi doktorrá. A Magyar Postakülönböző szervezeti egységeinél jogtanácsoskodott. A Távbeszélő Igazgatóságon végzett munkája

mellett elvégezte a Kandó Kálmán *Villamosipari Műszaki Főiskolát*. Ezt követően angol, német, majd francia nyelv-tanári képesítést szerzett

Alapító tagja volt a Postás Repülő és Ejtőernyős Klubnak. Balatonkilitin oktatóként vett részt az alapfokú pilótaképzésben. Megszerezte az 55. ezüstkoszorús vitorlázó teljesítmény jelvényt.

1971-ben távközlési ismeretei bővítésére franciaországi ENSZ ösztöndíjat nyert el.

A Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola Közlekedési és Postaüzemi Intézetének megbízott igazgatója, majd kinevezett igazgatóhelyettese volt.

A nyolcvanas évek elején néhány oktatótársával és a lelkes hallgatók kis csoportjával megalakította a Győri Repülés Baráti Körét.

Kezdeményezője volt a Ferihegyi repülőtéren létrehozandó repülő skanzennek.

A győri Széchenyi István Műszaki Főiskolán a Légiforgalom Tanszék vezetője volt, ahol légiforgalom irányítók képzésével, illetve a Szovjetunióban végzett polgári pilóták diplomájának honosításával kapcsolatos képzést irányította.

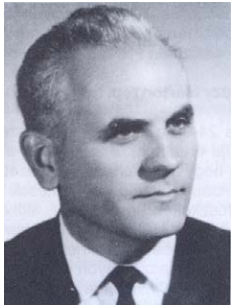
63 éves korában Budapesten hasnyálmirigy rákban halt meg.

Vezető pedagógus feleségét és két gyermekét: János László postauzemérműnök fiát és Éva Mária építészműnök lányát hagyta itt.

Végakarata szerint szülei sírjában helyezték végső nyugalomra, melyre kívánsága szerint egy márványból faragott nyitott könyv került, lapjain e három sokat jelentő szóval:

V I V I T
Dr. Tar János V O L A V I T
D O C U I T

Szegény Jancsink két végén égette egész életében a gyertyát.⁶⁸

Thurzó Jenő t. zls.

(Törökszentmiklós, 1923- Szolnok, 1994.08.03.)

„Hazajutva egy évig Budapesten, majd szülővárosomban dolgoztam több helyen. 1948-ban sikerült megállapodnom az autóközlekedési szakmában, olyannyira, hogy innen mentem nyugdíjba. A több mint tíz éves politikai szekatúra mellett - és annak ellenére - elég gyorsan középvezető, majd vezető beosztásba kerültem.

56-os magatartásom miatt voltak problémáim, ezt követően elvették tiszti rendfokozatomat. Szakmai vonalon elismertek és a vállalatomtól, a minisztériumtól minden olyan elismerést, amit egy párton kívüli kaphat, megkaptam. Nyugdíjazásomkor a Munka Érdemrend bronz fokozatával tüntettek ki.

1956 után: 1992-ben visszakertem és kaptam elvett tiszti rendfokozatomat.

Magánéletem, az előzőket leszámítva nyugodt, kiegyensúlyozott volt.

1949-ben nősültem és élünk azóta is rendezett, boldog családi életet. Két fiunk született és négy unokával dicsekedhetünk. Kisebbik fiunk a repülő pályát választotta és jelenleg századosi rendfokozattal harci helikoptervezető.⁶⁹

Az életem alakulásával elégedett vagyok, figyelembe véve az elmúlt 50 év lehetőségeit. Boldog és gondtalan volt az ifjúkorom, különösen a feledhetetlen emlékekkel teli három év a légierőnél.

Szerencsésnek érzem magam, mert az a nevelés, amit a szülői háznál, a cserkész mozgalomban, a Debreceni Református Kollégiumban és a Repülő Akadémián kaptam,

olyan emberi tartást adott, ami életem minden nehéz szakaszán átsegített. Úgy érzem, hogy életem során lelkemben és magatartásomban megmaradtam "magyar repülőtisztnek."

Toroczka Oszvald ht. hdgy.
(Th?, Debrecen, 1924.- Budapest, 1990 ?, ??)

Debreceni tanár házaspár fia volt. Ott, a HMNRA-nál kapta repülő alapkiképzését is.

A repülés nem volt erőssége

1944 decemberében Sopronba a 102/3 csatarepülő századhoz került. A háború után Észak-Dunántúlon (Sopronban is) élt. De életét nem

ismerjük.

Börtönben kapott sérülései gyorsították halálát.

Újházi László ht. hdgy.
(Ú?, Székesfehérvár, 1923. 04. 10. – Székesfehérvár, 1978. 05.10., ??)

1945.03.07-én Héjával lett egyedül repülő a 2. honv. rgv. kik. o. növendék szd-ánál Moksony fhdgy. pság-a alatt.

Utoljára 1945.03.25-én Kenyeriből Nagycenkre, onnan 03.26-án Zeltwegbe vitt egy Aradó 96 B-t. Start-naplóját Zeltwegben, 1945 márc. 28-án zárta le.

Innen alakulatához Linz mellé Aschahba ment Ausztriába, itt eset fogságba. 1945 elején már itthon van.

1945-46-ban Iszkaszentgyörgyön fizikai munkás, később normás lett, később mennyasszonya állását veszi át a székes-fehérvári Ipartestületnél. 1947-ben feleségül vette Siba Máriát.

Házasságukból egy fiúk született. 1947-67 között a Könnyűipari Gépgyárnál dolgozott. 1954.07.26-án képesített-, később *mérlegképes könyvelői* vizsgát tett.

1967-től a Fémmunkás vállalatnál munkaügyi osztályvezető. Első lányunokája 1973-ban, második 1977-ben született. 31 évi boldog házasság után, 55 éves korában infarktusa miatt, 15 perc alatt búcsúzott szeretetteitől.

Lacinak egy fia van. Neves autóversenyzőnk, egyenlítői (40.075 km.) távot tartó világbajnokunk, aki társával két- hetes öt óránkénti váltással végzett folyamatos vezetéssel a Rába-ringen tette meg ezt a távot. Székesfehérváron lakik feleségével és két (1994-ben) 21 és 17 éves lányával.

Felesége megőrizte Laci arany sasát, okmányait, start-könyvét, repülő navigációs DR (Dreieck Rechner) tárcsáját, rep. műszaki alapismeretek könyvecskéjét, fényképeit, melyek ismeretében tudtuk összeállítani Laci repülő és civil múltját, életét.⁷⁰

Veress Albert ht. hdgy.⁷¹
(Erdély, ?? – Ausztrália 1997.04.03.)

„Az orosz gyűrűből való kitorés után Tangermündebe mentünk.

Itt voltunk mindaddig, amíg az amerikai csapatok meg nem érkeztek. Mikor közölték, hogy ezt a részt az oroszoknak fogják átadni, kértük, hogy amerikai hadifogságban várhassuk be a háború végét. Így is

lett. Elvittek bennünket a Normandiában levő Foucarville-i táborba, ahol a háború végéig voltunk, majd egy másik táborba vittek, hogy egy kicsit feljavuljunk. Ez valamennyire sikerült is.

Kérdezték, hogy ki akar hazamenni. Persze nagy részünk akart. Az amerikaiak bevagoníroztak és Kaposváron adtak át a magyar hatóságoknak.

Rövid igazolás után elengedtek. Budapestre mentem, mert nővérem itt élt. A többit már Te is tudod."

Nővére Dósa Mária operaénekesünk volt, Berg Ottó karnagy felesége. Én Albit 1948-ban, egy Ferenc körúti albérletben, kerestem fel ekkor találkoztam vele utoljára, ahol Berg Ottó tanácsára egy pozánnal gyötörték egymást. Nehezen mentek az első lépései, de irigyeltem, milyen jó foglalkozást szerzett magának, mert én akkor lettem Gödöllőn baromfitelepi munkás. Egy ideig Berci bátyja mennyasszonyánál lakott. Szendrey Gida rendszeresen feljárt hozzájuk. Utána nem találkoztunk. Ekkoriban Ullmann bankárék garázsában kocsit mostak Szendrey Gidával, amíg Sopronon át Ullmannék ki nem szöktek. Ők nagy szegényen és éhesen Gidával Friedrich Lacihoz és szüleikhez Solymárra jártak ki jól lakni.

Később egy Csúz-i orvos lányát vette feleségül és Pesten a Lenin körút 95-ben laktak.

1956 után Ausztráliába vándorolt ki. Lásd ott.

Vidonyi János ht. hdgy.

(V?, Győr, 1924. 05. 09 – Németország ??, ??)

1946 augusztusában feleségével és kislányával Budapestre jöttek haza Klagenfurtból.

1948-ig alkalmi munkás, majd a MÁVAG-ban segédmunkás, később műszaki fordító az 1956-os racizásig.

1956-ban kivándorolt az NSZK-ba. Lásd ott.

Vörös Sándor ht. hdgy.

(V?, Gyöngyös - Chile, ?, ??)

1948 őszén szökött Bécsbe Lengyel Bizsuval. Az amiknál dolgoztak, majd Koronka Pali segítségével Svájcba mentek tovább. Itt elvált a két barát. Bizsu Ausztráliába, Sándor Chilébe ment.

Ott egy jól menő művészi üvegfúvó üzemet létesített. Bizsu az 50-es évekg levelezett vele. Ezután kapcsolatuk megszakadt, mert levelét ismeretlen jelzéssel kapta vissza.

Wagner Vilmos ⁷²

(W?, Budapest, 1920 - Budapest, 1990. 05. 08., ??)

Élete sorát nem ismerjük. 70 éves korában hunyt el és az Óbudai temetőben 1990. május 28-án temették el a r. kat. egyház szertartása szerint.

Weingärtner János t. zls.
(Budapest, 1920.V.I4. - Budapest, 2000.07.10.)

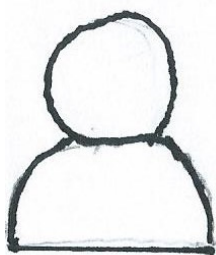
1945. január elején települt ki Kolbergbe, onnan Weissewarteba jöttek. Ott estek amerikai fogságba.

Itthon különböző műszaki, tervező mérnöki beosztásokban dolgozott.

Nagyon sokat segített az "Emlékek útját járva c. könyvünk évfolyamunkról megírt részének összeállításában.⁷³

Jelenleg egyedül él budai lakásában és az utóbbi időben nagyon ritkán jelenik meg barátainál. Bánhidi Antal bátyánk temetésén ott volt. Reméljük a találkozón látjuk.

1994.12. 20.-án Gödöllőn járt.

Wunder Károly karp.⁷⁴

1942-ben a Repülő Akadémiáról eltávolították. Állítólag kiváló haditudósító lett. 1945 után orvos felesége, Gabi szerint Rákosi alatt 5 évre becsukták és Sztálin halálakor engedték ki. Egész teste

cigaretta égésnyomokkal volt tele. Fogait elvesztette fogsága alatt. Ha erről beszélt valakivel, hetekig rémálmai voltak.

Feleségét 1955-ben ismerte meg és 1956-ban együtt hagyták el

Magyarországot.

2.1. 1945-1956 között a TRIANONI MAGYARORSZÁGON ÉLTEK

Csehszlovákia

Baranyay Tibor t. zls. 1947-ig
(B?, .Budapest, 1922. 07.24 – Budapest, 1996.12.11.,??)

”Menetelésünk 1945. március idusa után ért véget Aschah-ban. Itt a hegyekben kis faházakat építettünk és ott táboroztunk Kardos Elemér és Sz. Zoltán hdgy-okkal és három legényünkkel vártuk a háború végét, melyet amerikai fogság követett. Fegyvereinket, kitüntetéseinket, rendfokozatunkat, mindenünket meghagyták az amerikaiak és különböző feladatokat kaptunk tőlük. Köztük én egy telefonvonalat építettem Telbisz e. pk. és az amerikai parancsnok Johnsson leut. col. harcálláspontja között.

Egy alkalommal Linzben járva felvidéki falubeliekkel találkoztam, akik a közeli Klein-Münchenben székelő cseh-szlovák konzuli kirendeltséghez kalauzoltak el. Itt egy magyarul beszélő pozsonyi zsidó újságíróval hozott össze a sors. Ez megígérte, hogy sértetlenül hazavisz, ha a Dunán kikötött uszályokból katonai felszereléseket szerzek neki. Visszatérve táborunkba ezredparancsnokomtól engedélyt kértem a leszerelésre, valamint arra, hogy három felvidéki bajtársamat magammal vihessem. Így kerültünk 1945. augusztus végén haza a Felvidékre, ahol akkor már a csehek és a tótok elképzeltetlen

magyar üldözésbe kezdtek. Ötvened magammal Csehországba deportáltak. Egy szerencse és véletlen folytán hat hónap múlva még a prágai Károly tud. egyetemre is bekerültem.

Sokáig azonban nem örülhettem szabadságomnak, mert 1947-ben szüleimmel együtt, teljes vagyonekzobzás mellett, áttelepítettek Magyarországra, Dunaharasztra.”

Folytatás az előző "1945-1956 között Itthon éltek" fejezetben

Eleőd Attila hdp. szkv.
(E?, Budapest, 1923.03.02.- Losonc (Lucenec),
2003. 01. 29. Weltzl Gizella.)

Pockingból hazajövele után államosították szülei üvegyárát. Szüleit kitelepítették egy kis faluba, ahol a gyár épített részükre egy fészerből és istállóból lakást.

Hazajövet, feljelentették, letartóztatták és Besztercebányára vitték, ahol kilenc hónapot volt magánzárkában, majd egy évre ítélték, melyet Jachymovban, uránbányában dolgozott végig. Ezután egy évig még ugyanott brigád munkára kötelezték.

Mint osztályidegen sok helyen dolgozott, mint gépkocsivezető.

1953-ban vette feleségül Giller Évát. Ebben az évben halt meg édesapja. Ekkor vették ki egyik veséjét is.

1965-ben kereste fel Nádor Ferencet, aki akkor a ferihegyi repülőtér első repülő embere volt. Nagy nehézségek és bejelentések után jutott be hozzá. Egy negyedórja volt. Megígérte, hogy ha áttelepül Csehszlovákiából, az irányítótoronyban alkalmazni tudja. Attila az ajánlatot annyira komolyan vette, hogy kiszámolta azt, hogy ha az ajánlatot elfogadja, az áttelepülése 60-70 ezer korona veszteséget jelentett volna neki, ezért nem jött.

1983-ban ment nyugdíjba. Utolsó munkahelye a Bős-Nagymaros-i építkezés volt.

Édesanyját 1990-ben veszítette el.

Nyaranta különböző repülőtereinken vitorlázó és motoros startok után hiénázott - eredménnyel. Kiváló kondícióban, jó egészségben volt. (1994-ben)⁷⁵

Ferenczy Zoltán ht. hdgy.⁷⁶
(F?, ?,?? – Pozsony, 2002.06.15. 06 óra 52 perc.)

1945. május 11-én kora hajnalban érkeztek meg az oroszok a zeltwegi repülőtérre. 04.00 órára rakatták le fegyvereinket és 06 órakor kellett fegyveres kísérettel elhagyjuk a repteret. Ettől kezdve tekinthettük magunkat hadifoglyoknak, bár csak Kapfenbergben írtak össze bennünket és osztottak élelmet.

A Semmeringet elhagyva erőltetett menetben nógattak bennünket Bad-Fischauig, ahol gyűjtőtábor létesítettek a Nyugatról érkező foglyoknak.

Bevagonírozásunk estéjén fülemben kelések keletkeztek. Így érkeztünk Ramnicu Saratba, ahonnan a legénységet hazaengedték. Első fogolytáborunk Zaporozsjében volt, ahol egy un. zuhanyozó előtt levetkőztettek bennünket. Bementünk a víz nélküli helyiségbe, és kint koldus öltözék várt bennünket. Egy év múlva Lebegyánba egy

szovhozba, almaültetvényre szállítottak bennünket, ahol víz csak egy kútban volt 800 száz fogolyra. Itt borították el testemet mélygyökerű kelések. Rozsdás ollóval vágta le tetejüket a felcser százados, sajátos terápiával is kezelte, mert mikor elájultam dühében megrugdosott. Túléltem, mint a vérhast is a haza fele vezető úton.”

1946-1949 között itthon élt.

„26 hónapos szovjet hadifogság után, 1947.07.11-én érkeztem meg Debrecenbe. Először Budán, fiatalabb bátyámat, gyámomat, Ferencet, látogattam meg, aki 1942 telén megúszva a frontot, itthon az ostrom alatt a Dunára ment vízért és egy eltévedt gránát bal lábát térd fölött leszakította. (Szegényt a forradalom alatt munkástanácsba választották, utána elbocsátották, rikkancs lett fél lábával, majd 1966-ban egy ÁVH lőtérről eltévedt golyó hasba talált és nagy kínok között 1967.09.04-én meghalt). Szolgálatra jelentkeztem, beadtam igazolási kérvényem.

Győrben idősebb nővéremet, Esztert és családját, Bakonyszombathelyen Dr. Balogh Istvánékat, századorvosunkat látogattam meg. Jelentkeztem a Műgyetemre és cukorrépa átvevőnek. Visszamentem Győrbe, ahol már erősen készültek a választásokra. Visszataszító volt kíváncsiszkodásuk. Selypen, ahol Gáspár Bibit látogattam meg, elhatároztam, hogy meglátogatom másik két testvéremet is a Felvidéken.

Felutaztam Salgótarjánba, onnan vásárosokkal Litkére, át az Ipolyon Vilkére, ott egy volt gimnáziumi osztálytársamat kitelepítés előtt találtam. Addig fogalmam sem volt a csehszlovák bosszúról! Erről az "Igaz szó", a hadifogoly újság, egy sort sem írt! Losonc, Rózsahegy idősebb bátyámnál, Tibornál, vissza Lévára, onnan Bátban élő fiatalabb nővéremhez Borbálá-hoz. Kálnán újra tanúja vagyok a kitelepítésnek. A gazdagabb parasztokat Magyarországra, a szegényeket Csehországba vitték rabszolgamunkára. Helyükre Árvából, Liptórról hoztak szlovákokat, akik meg nem tudtak az új birtokukkal mit kezdeni! Magyarok nem vállalhattak munkát, a magyar beszédért vagy könyv olvasásáért kopaszra nyírás következett!

Egy pozsonyi unokatestvérem minden papír nélkül bukméker irodájában alkalmazott. Fiatalabb bátyám Pestről megküldte igazolásomat. Elhatároztam, hogy maradok az elvitt magyarok helyett.

1949-1994 között Csehszlovákiában élt.

1949-ben megadták a csehszlovák állampolgárságot, igaz a diszkriminatív "magyar nemzetiségű" bejegyzéssel

1950 áprilisában államosították az irodát, egy ideig könyvelő voltam, majd egy barátommal hegesztő tanfolyamot végeztünk.

1951 elején behívtak papokkal, kulákokkal póttartalékosként a komáromi erődbe, öt hónapos munkaszolgálatra.

Leszerelésem után megnősültem. Egy losonci gimnáziumi osztálytársamat, Évát vettem feleségül. A magyar iskolákat bezárták, munkát nem vállalhattak, így pedagógusok lévén, szülei, testvérei nagyon nehéz helyzetben voltak

1951 decemberétől az Áll. Építő Vállalat lakatosműhelyében dolgoztam 1960-ig, mint hegesztő.

1953 közepén kislányunk született, igazgatóm egy kis lakást adott.

Az 56-os forradalom alatt megszületett második kislányunk, az ablakon keresztül tudósítottam a szülészetten levő feleségemet az eseményekről. Igazgatóm beleegyezését adta, hogy *építőipari technikumba* beiratkozhassek. Ezt két év alatt, 1960-ban fejeztem be. 1961-ben a Városi Építő Vállalatnál gyakornok, majd kőművesmester voltam. 1962-ben a Testnevelési- és Sportbizottságnál sportpálya építési ellenőr voltam. Kilenc év után 1971 végéig az Áll. Autópálya és Hídépítő Váll.-nál több létesítmény építését vezettem. 1972-től 1976-ig az Óra Ékszer Vállalat beruházási osztály-vezetőnek alkalmazott. 1977-től az

Autópálya és Hídépítő Váll.-nál beruházási és műszaki technikus voltam. 1978-ban asztmás lettem és nagyon vártam nyugdíjazásomat, mely 1983 áprilisában bekövetkezett.

Azóta is Pozsonyban élünk, változatlan, néha baleseteim miatt nem a legjobb egészségi állapotban.

Lucskó András t. zls.

(L?, Rozsnyó, 1923 - ?? , Gruber Anasztázia)

A háború után több kellemetlenség után hazakerültem Rozsnyóra. A volt magyar katonára görbén néztek. Később lecsendesült a hangulat.

Most egy pár rövid adatot.

1946 jan. Négy hónapig beteg voltam.

1946 szept. Erdő-munkás.

1947 jan. Irodai alkalmazott Pozsonyban, de már a repülés körül. Szlovák civil pilóta diploma.

1951 ápr. A Poprád-Tátra reptér igazgatója.

1956 után: 1958.júl. Kassa reptér igazgatója. Ott találkoztam Nádor Ferivel, akkor magas funkcióban volt. Egy Il-18-as géppel jött. A pilóta nevét elfelejtettem (Falvi...,györgyi?). Tudom, hogy mint őrmesternek, majd hadnagynak kb. hat légi győzelme volt Veszprémben.

1964. Afrika, Mali, Kayes város. Reptér parancsnok.

1968. Az oroszok gonosz befutása után, megint a poprádi reptér. igazgatóság.

1973. Tunisz 4 és fél év. A CsSA képviselője.

1978 - 1986 Piestány, reptérigazgató. Azután nyugdíj. Hat évet még dolgoztam két szállodában. Kellett a pénz.

Sok volt a kemény munka, de szép volt.

Most egyedül élek. A két első gyermekünk kiskorukban meghaltak a feleségem három évvel ezelőtt. De van egy 41 éves fiam és egy 38 éves lányom (sajnos hátgerinctörése után sántít). Három unokám. Nagyon kedvesek mindnyájan.

Az egészségem változó. Még élek.

Írtam Nádor Ferikének és válaszolok Tamásnak (elvtársainak. Szerk.).

Szeretettel üdvözöllek

András

P.S. Bocsánat a helyesírásért. Nincs gyakorlatom.

Peller István ht. hdgy.

(P?, ?, ?? - ?, ??, ??)

„FOUCARVILLE-ből majd Mayle le Camp-ből jöttem haza Budára. Nagynénémnél bujkáltam, majd gyalog mentem át a komáromi hídon. – Itthon aztán várt a teljes vagyonek Kobzás; begyűjtöttek, dinnyés voltam, majd két évig rendőri felügyeletet élveztem.

Megpróbáltam a MASZOVLET-et, Nádorék elutasítottak. Visszajöttem ismét rendőri felügyelet alá helyeztek. Másfél év gépállomási traktorosság következett a Tátrában protekció segítségével! – 1950-ben vettem feleségül vettem Ellyt, 1951-ben született fiam és 1952-ben lányom Lily. – 1954-56 között 402 magyarral PARDUBIC-ban voltam internálva.

1956 után 15 évig nem vállalhattam munkát a járás területén. Ismét volt egy ember, Elly ismerőse, az angliai légió cseh eje. hdgy-a, aki az érsekújvári húsüzembe felvett először tehergépkocsi-, majd kamion-vezetőnek. 11 évig jártam az országot. Amikor lehetett, vittem feleségemet is. Aztán jövevőmet is kinyírták és a vegzatúrába behalt. Én maradtam névtelen, és amikor az Ógyallai járást megszüntették.

1967-ben hazajöttem Ógyallára dolgozni. Egy nagy Skoda tehergépkocsit kaptam egy építőipari vállalatnál. 1982 dec.2-ig 350 ezer km-t tettem meg hibamentesen. –

Ekkor jöttem csak el nyugdíjba, mert a táborban töltött három évet nem számították be.

1985-ban szörnyű csapást mért ránk a Mindenható. Fiúnk megbetegedett és 1986. május 7-én agytumor miatt itt hagyott bennünket. Kislányom kiváló gyógytornász lett Komáromban

1987.február óta éjjeli örösödöm. Három naponként jut rám a sor. Németből fordítok, ez is ad egy kis melléket. Feleségem, nagyon aktív tagja volt a Csemadoknak.

Az 1989-es fordulat után felkerestek a Magyar Pártok vezetői. Elköteleztem magam egyszer s mindenkorra a Felvidéken élő magyarság szabadsága, emberhez méltó életének megvalósításáért. Nap, mint nap feleségemmel, leghűségesebb segítőtársammal, e célok megvalósításáért dolgozunk.”

ROMÁNIA

Barabás Gábor t. hdp. szkv.⁷⁷
(B?, Sárd, 1922. 04. 04., ?,??, Györbíró Irma)

Barinak hívtuk. Zágonba jött haza, ahol volt nyilasokból lett új kommunisták akarták kivégezni. Kenyerét kétkezi munkával (favágás, gabonasilóban lapátolás stb.) kereste meg. A szekuritátéval is összeverekedett.

1963-ig harminc év szolgálat után ment nyugdíjba. Ekkor, 41 éves korában nősült. Ildikó lánya született. Aki jelenleg Bukarestben kapott munkát és ment férjhez. Férje Dinu Barabás Marcel. Esküvőjük a Sepsiszentgyörgyi Református Vártemplomban volt. Gyermeük 1994-ban született Dinu Barabás Krisztiánt is itt keresztelték. Reformátusok.

2003. november 12-én keresi fel soraival Márton András ny. altábornagyot, és kéri „sebesülési kitüntetésének” igazolását. Erről értesülve 2003. december 15-én küldtem részére első leveletem, de évfolyamtársaink csak 2004. január 15-én értesültek megkerüléséről.

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektora Dr. Szabó Miklós nyá. vezérőrnagy és Dr. Benke József főigazgató 2004. január 26-án egy DÍSZEMLEKLAP-pal tüntette ki, melyben elismerik „hatvan éven át kifejtett értékes szakmai tevékenységét, repülő fegyvernemi hagyományok ápolását és áldozatvállalását.”

Mindent elkövetünk, hogy gyémántdiploma találkozára eljőjön, hogy lássa, érezze, hogy hozzánk, közénk tartozik. Sajnos ez csak a mi óhajunk maradt.

Feleségével, 30-30 év szolgálat után, Erdélyben, a Kovászna megyei Hídvégen, a Hidvégi Nyugdíjasok Otthonában laknak. Címe: RO – 4019 HĂGHIG⁷⁸ Jud. Covasna Camin de Pensioner ROMANIA

Bari nevét „magyar igazolványa” szerint: Barabás Gavriła Gáborra románosították. A magyar igazolványhoz református tiszteletese segítette.

Minden tevékenységének oka az, hogy halálhírét adó napilap személyét „a Hazáért Mindhalálig katona”-ként hirdesse.

(Barabás Gábor- Farkas Jenő)

Péter Károly t. zls.⁷⁹

(Székelykövesd, 1923. 02.13. – Újlengyel, 1994. 02.20., ??)

„1946 nyarán ért véget ez az élet, (a francia hadifogságban Szerk.) indulhattunk haza vonattal. Amikor a fogságból hazajöttem 23 évesen, úgy gondoltam, hogy lezárom életem legszebb szakaszát, amikor is azt tehettem, amit legjobban szerettem: a repülést.

Otthon, Marosvásárhelyen egy nagy semmi fogadott, lakásunkat kirabolták. Szüleim a háború alatt elváltak. Apámat, első világháborús fhdgy-t a másodikban is behívták. Így egy családból egyszerre hárman voltunk katonák.

Nem akartam Romániában élni, bátyám is Magyarországon volt, ezért úgy határoztunk Édesanyámmal, hogy én is kijövök és Ő is utánam jön. Így is történt.

Budapesten jelentkeztem ” (1950-ben. Lásd előző fejezetben. Szerk.)

Soó Gáspár ht. hdgy.

S?, ? ?? - ?,??, ??)

Surgyelánnak hívtuk. A felszabadított Erdélyből, Székelyudvarhelyről vonult be Debrecenbe a HMNRA-hoz. A Műszerrepülő századdal került Németországba.

Erdélybe ment haza. Sarlós László hdgy. Kenyeriben oktató tisztünk életrajza szerint ” akit a románok agyonverték.”

Egy másik hír szerint több éves börtön után Székelyudvarhelyen élt és ott is halt meg. (Forrását nem találom)

KÁRPÁTALJA – UKRAJNA

Juhász Gábor ht. hdgy.

(J?, ?,? - ?,??, ??)

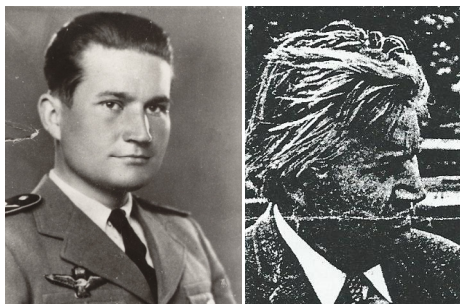
Kárpátaljai lelkész fia volt. Kassán végezte a repülő - alapot. A legutolsó műszerrepülő csoportban volt Acsádon. Onnan Kolbergbe és Weissewartheba, majd amerikai fogságba került.

Hazajött Kárpátaljára. Azóta nem tudjuk, mi van vele.

2.2. 1945-1956 között IDEGENBEN ÉLTEK

EURÓPA

ANGLIA

Koronka Pál t. zls.
(Csikfalva 1923 - Chichter Anglia 1980)

1948-ban hagyhatta el Magyarországot. A Deuxieme Bureau hírszerzője lett. (Szerk.) Lengyel Bizsu 1948 nyarán Bécsben találkozott vele.

Segítségével, Vörös Sándorral sikerült Svájcba jutnia. Úgy tudták, hogy a francia Deuxieme Bureau futárként utazott. Palit a francia

hatóságok futárként alkalmazták, aki korlátlanul közlekedett Románia, Magyarország és a Nyugati államok között. Ő szerezte részünkre az utazási okmányokat. Sok száműzött magyarnak nyújtott segítséget. Erős székely érzelmű, igaz, jó bajtárs volt!

1952-ben az a bizonyos provokátor (Nádor Ferenc Szerk.) az ő hamisított levelét mutatta Mátay Tüskének és Nagy Árpinak, hogy "beszervezze" őket.

Pali Angliába ment ki, fizikai munkás volt, majd a Ronson cégnél dolgozott. Repülő akadémiai diplomáját Angliában elismerték és felsőfokú végzettségűnek nyilvánították. A gyár főmérnöke volt, egy világszabadalom kidolgozója a szántás nélküli vetőgépek és más talajlazítók konstruktőre, szabadalmazója az un. szárazföld művelési rendszer egyik kidolgozója.

Szabó Károly ht. hdgy.
(Hegyeshalom, 1923.09.21. – Anglia,)

„(1945. Szerk) Április 12-ig folytattuk az elméleti kiképzést és 14-én elvittek bennünket USA fogságba, ahova május 3-án érkeztünk, nem messze Cherbourg kikötőjétől, valószínű azzal a szándékkal, hogy bennünket is - mint előttünk annyi foglyot - mezőgazdasági munkára Amerikába vigyenek. Ennek megvalósítására a háború gyors befejezése miatt nem került sor.

Szeptember közepén sikerült kórházba jutnom, ahonnan a bambergi (Bajorország) hadifogoly kórházba szállítottak át. Itt aránylag már tűrhető körülmények között vártam 1946. februári elbocsátásomat.

1946 - 47 elején az USA zónában tengődtem, minden alkalmi munkát vállaltam, mert az általában élelmezéssel járt.

1947-ben angol megszállási övezetbe mentem át, ahol egy magyar táborba vettek fel. Itt először az angoloknak erdőt irtottam. Nyár volt, nagyon egészséges fenyőerdőben végzett munka, angol, ausztrál, kanadai fenyített tisztekkel, katonákkal együtt, akik valamilyen fegyelmi vétséget követtek el és kerültek ebbe az alakulatba. Remek fickók voltak, minket, csóré menekülteket, azonnal maguk közé fogadtak és egyenrangú emberi lényekként kezeltek. A demokrácia ritka érdekes megnyilvánulása volt, amikor egy kanadai - aki civilben is ezt csinálhatta - által kidöntött fenyőfát egy ausztrál fhdgy., egy kanadai

hdgy., pár magyar kubikus, és egy-két magyar hdgy., fhdgy. egymás mellett hántolt. Ősz táján az angol hatóságok egy menekült gyerekeket gondozó otthon ügyintézőjének alkalmaztak, és ott is tartottak az otthon feloszlásáig, 1948 elejéig. Az épületet ekkor a német hatóságok visszaigényelték maguknak.

1948 tavaszán aztán jelentkezünk az angolok egy WEST-WARD HO akciójára, ami munkaalkalmat biztosított odaát Angliában. Sokan jelentkezünk fiatalok. Félünk az oroszok berlini huzavonájától és attól, hogy a németek is tele lévén saját menekültjeikkel, megünnel bennünket és előbb-utóbb kiutálnak. Dél Amerika soha nem vonzott. Kanadába mentem volna, de akkor és ott, még nem nyitottak ajtót a hozzám hasonlóknak.

Lévén 30 év alatti, bányába irányítottak. Kikötötték, hogy három évig csak a Munkaügyi Minisztérium által engedélyezett munkát vállalhatjuk el. A bányászat kemény munka volt, csak négy hónapig bírtam és a nedves bányában megfázva, tüdő- és mellhártyagyulladásra kaptam és az edinboroughi egyetemi kórházban ápoltak, majd egy nem messze levő szanatóriumból 1949 őszén egészségesen távoztam.

Először egy jezsuiták vezette iskolában dolgoztam, mint háztartási alkalmazott, majd 10 hónap után ide, Derbybe jöttem, ahol sok barátom dolgozott mindenféle fizikai munkán. Derbyben a kórházban, mint műtős, kaptam munkát és gyakorlatilag a nővéreknek segítettem a véres csatateret a következő csatáig rendbe tenni és előkészíteni a szerszámokat, begurítani a következő áldozatot. Érdekes munka volt, 10 hónapig bírtam; erős gyomor kellett hozzá. Felerősödtem és kőműves segédmunkásnak álltam.

Már kórházi működésem alatt egy volt ludovikás páncélos barátommal beiratkoztunk a helybeli *műszaki főiskolára*, jobb híján annak *építészeti és kultúrmérnöki tagozatára*. Amit nappal verejtékezve a gyakorlatban csináltunk, este megtanultuk és fordítva. Az első év sikeres vizsgái után egy tanárunk, látva erőfeszítéseinket, beajánlott a helybeli megyei építészeti iroda megüresedett állásaiba. Most már, mint földmérő gyakornokok, jobb körülmények között, még ha kevesebb pénzért is, kerestük kenyerünket.

1951-ben megnősültem és most már Melindával kettesben építettük jövőnket. A tanulás még 9 évig tartott az esti tagozaton minden utóvizsga és kihagyás nélkül. Angliában a kultúrmérnöki szak nagyon szerteágazó. Konyítanod kell elég sokat az elektromérnökséghez, a gépészethez, geológiához, a tengeri felmérésekhez, az apálydagály titkához. Munkaadóink nagyon rendesek voltak és hetente egy teljes napot engedélyeztek, hogy bejárjunk a főiskolára fél-évkor és évvégén addig, amíg vizsgáink megütötték az általuk szabott mértéket.

1954-ben megszületett Karcsi fiunk. 1955-ben, persze nagy adóssággal, megvehettünk egy házat úgy, hogy barátaink segítettek a letét befizetésében, amit aztán Melinda ügyes házvezetésével lassan le is törlesztettünk. Ekkor jöttem el a megyétől, mert az irodát más városba helyezték át, s ez naponta kétórás utazást jelentett volna. Megpályáztam a vasútnál a kultúrmérnöki osztályon egy állást.

1956-ban megszületett Laci. 1957-ben Melinda özvegy édesanyja is kijöhetett hozzánk.

1985-ben, 62 éves koromban, mint üzletvezetőségi főmérnök, a tervosztály vezetőjeként mentem nyugdíjba.

Fiainkra nagyon büszkék vagyunk Melindával. Karcsi mezőgazdasági főiskolai tanár, Laci mesterdiplomás kereskedelmi szakember, egy multinacionális cég kereskedelmi igazgatója. Mindketten családjuk katonai hagyományainak eleget téve az önkéntes területvédő hadsereg őrnagyai, magyar származásuknak elismerést szereznek.

Nekem két hobbym van: a ház körüli barkácsolás és az ezüstművesség. Bizonyára másoknak érdekesebb, talán eredményesebb lehetett az élete - nekem ez jutott, de boldog, megelégedett vagyok ezzel is.

AUSZTRIA

Zsapáry Zoltán ht. hdgy.

A háború befejezése után 1945-től családdal Ausztriában Villach mellett Sattendorfban telepedtünk le. 1946-ban haza-mentem és a Hitel Bank export cégnél dolgoztam. Két évet elvégeztem a Közgazdaságtudományi Egyetemen.

Mint osztályidegent a harmadik évre nem vettek vissza, ezért kimentem Sattendorfba és az angol konyhán krumpli pucolás közben tanultam angolul. Innen utunk Kanadába vezetett. Lásd. ott.

BELGIUM

Kubik László

(K?, Székesfehérvár, ?? - Brüsszel, 2009.09.11. ??)

Székesfehérváron édesapjának könyvkereskedése volt. A repülés gyengén ment neki, megfigyelőnek avatták. Kenyeriben tartózkodott a REGVI-nél. Lehet, hogy Aschachba, vagy Zeltwegbe került.

A Hadak Útján 2005. március-áprilisi számában egy keresés: „Egy Belgiumban élő bajtársunk szeretne kapcsolatot találni 1944-es avatású bajtársakkal ... A szíves válaszokat várja: Kubik László, m. kir. rep. hdgy. (pilóta) Címe: stb. Jelentkezésem után szeptemberig többször telefonált. Rövidesen Brüsszelben ezennel felajánl mindegyikötöknek egy földszinti lakást, ha előzetesen értesítitek.

Korábban tudtam már, hogy saját sport repülőgépe is volt, de többet nem tudtam róla. Szociális keresztény mentalitású. - Első felesége magas kultúrájú magyar szoprán énekesnő volt, akinek egy Dóra lánya és egy Péter nevű fia van. Mindketten tökéletesen beszélnek magyarul.

Kihal a Kubik név, lefordítják a címet. Az unokák gagyognak csak magyarul. – Második felesége nála fiatalabb jóval, több nyelven beszélő holland asszony. Titkárnóket képezett, míg aktív volt. Őriz két naplót, (az egyik nagyapjáé, zágrábi 1848-as időkről szóló, a másik Domoszlói Dénes nagybátyjáé, versben írt egyiptomi hadifogoly orvosé), melyeket – javaslatomra részemre elküldött, és én továbbítottam a HIM Levéltárába.

Kérte almási Rudics báró családfáját, melyet Gudenus János⁸⁰ barátom elkészített részére. Készséges, alapos, ésszerűen gondolkozó bajtársunk volt, akit sajnós, a háború után nem láttunk.⁸¹

HOLLANDIA

Bátorfy János ht. zls.

(Szeged, 1922.04.05. – Hoofddorp, 2009.04.29.)

*

1956-ban emigrált. Repüléssel kapcsolatos adatait a II. fejezet első része tartalmazza.

Bély Ödön t. zls.
(Moson, 1922. 10.24. - Hollandia ? Horváth Erzsébet)

1945.05.30-án a Pumáktól Reuternbe engedélyezett 7 nap szabadságáról nem vonult be (85/45.06.01.), a maga részéről befejezte a katonáskodást. Azóta nem tudunk

róla. Állítólag Hollandiában él.

FRANCIAORASZÁG

Balogh Pál hdgy.
(Pécs, 1924.02.08. - Páris, 2008.?.?. Fischer Irma.)

Két igazolt légi győzelme volt. Légi harcban 1945.03.19-én, Tóváros Keleten egy Jak 9-est, 04.13-án, Bécs ÉNy-on ugyancsak egy Jak-9-est lőtt le.

A német I. légi hdt. pk.-a 1945.04.20-án a Bronz Front Flugspanget adományozta részére.

Parancsnokaival a harcok befejezése után több nézeteltérése volt, e miatt a honvédség kötelékéből Heppes Aladár, az e. pk.-a 1945.06.20-án elbocsátotta.(121/45.07.20.2. p.)

1956 után: Ez utáni életéről nincsen semmi adatom.

Ismereteim szerint Párisban él, és egyedi alkatrészeket gyárt üzemében, melynek tulajdonos vezetője. Leveleimre egyszer sem válaszolt,

Aranydiploma átvételére hazajött. Érezte, hogy a nyugati előkelő világ köreibé tartozik.

Frank József karp. szkv.

Szombathely mellől repülőgéppel Franciaországba került. Az idegenlégióba jelentkezett.

1994 áprilisában itthon van. Nyugdíjas. Könyvelő. Zárkózott ember. Meghívásainkat lemondja. 1999-ben még élt Budapesten. Voltam személyesen is Náluk.

NSZK

Bardon Pál ht. hdgy.⁸²
(B. Gyula, Székesfehérvár, 1923. 06. 05 - Arnsberg, 1993. 09. 14.
Zsilavy Teréz)

Sáros Miskát segítve, Lassú Bélával együtt jöttek haza hármásban feketén egy fogolyszállító szerelvényvel. A szűrő- állomás előtt ugráltak le a vonatról. Pali szerencsétlenül esett és bordája tört el.

Sáros Miska Vaszary Piri megbízásából testvérét, Vaszary Jánost és feleségét Muráti Lilit hozta ki sikerrel Pestről. Pali Lassú Bélával ezt az utat másodszor is megtette, az út nagyon izgalmas és kalandos volt. Ezúttal Muráti Lili bundáit és fehér csizmáját hozták ki. Sajnos elismerést, köszönetet nem kaptak, pedig anyagilag az utolsókat áldozták a semmiért.

A dél ausztriai menekült táborokban nyomorog, ahol Tóth Drumival és Szentgyörgyi Dezsővel voltak együtt. Drumi mennyasszonyával. Innen jött haza. Nyáry Gyurka két napot volt velük Olaszországba menet.

Később Berkessy Marcival és Sáros Miskával Münchenben élnek. Németországban maradt. Több szakmával próbálkozott, rövid nyomorgás után egy gyógyszergyár külső képviselőjében jól fizetett állást talál. Nagy körzetében orvosokat kellett felkeressen. Évente 50 ezer kilométert tett meg gépkocsijával. Mellette szobrokat, antik órákat gyűjt és restaurál, mozaik képeket készített, amíg egészséges volt.

1956-ban vette feleségül a német Luciet, aki végig hűségesen kitartott mellette. Saját házukban visszavonultan éltek.

1987-ben ment nyugdíjba. Sem a Repülő Alapnál, sem a Repülő Akadémián töltött éveit nem számították be - bár ezt bíróságnál is perelte - nyugdíj idejébe, ez havonta 180 DM-val csökkentette nyugdíját.

1989. január óta bajlódott izomsorvadásával. Jobb lábában bénulás jelentkezett, idegsebészetre került. Két és fél év alatt nyolcszor volt kórházban.

1991 májusában még erős fájdalomcsillapítóval is alig tudott ülni, ehhez jött s felvágott trombozisos lába. Lakását nem tudta elhagyni, csak segítséggel tudott egy pár métert megtenni. Ezért kért levelében bocsánatot megkésett válaszáért. Két levelémért hálálkodott, az "Emlékek útját járva" könyvünk kedvenc olvasmánya volt.

1992 nyarán lakásában csak tolószékben ülve tudott közlekedni. Decemberben 55 kg-ra fogyott, a bénulás belső szerveit is elérte, de csodálatos életerejével még levelezett, Endrői Gyurkának trombozisos megelőzésére heti két aspirin tablettát ajánlott.

1993 augusztusában - immár 11-edszer - kórházba került, majd szeptember 14-én Arnsbergben, Németországban, fegyelmezetten, csendesen szabadult meg földi szenvedéseitől. Halálhírét felesége, Lucie, Endrői Gyurkának írott leveléből tudtam meg.

Aranydiplomáját várhatóan felesége veszi át.

Keller László ht. hdgy.

Ézsaunak hívtuk. A második Me-109-es tanfolyam beosztottja volt. Góthába települt ki. Ott kapott vadász kiképzést, majd tíz társával hazajött. Beosztásáról-tevékenységéről nincs adatom. Mivel nővére orvos volt Németországban, nála talál (hatott) menedéket. Azóta nem tudunk róla.

Vidonyi János ht. hdgy.

(Győr, 1924.05.09 – Németország ??)

Rókának hívtuk. 1956. november 21-én indult útba. A határon Levél községnél éjjel ment át. Bécsben van egy pár napot és november 28-án ment tovább Brüsszelbe és 30-án Londonban volt. Ott először Sheffildben tolmácsoskodik, majd 1958-ig műszaki rajzoló és futódaru szerkesztő.

1958-60-ban Londonban, majd 1961-ben Essenben, ezután Hasseltben (Belgium) statikus.

1965-70 között Düsseldorfban munkaszervező és számítástechnológiai szakértő.

Ilyen beosztásban dolgozik Klevenben 1970-75 között; majd Münchenben 1988-ig, nyugdíjazásáig.

Azóta úr, és a vasúti misszióban jótékonykodik. Magyarellenes, Trianonnal egyetértő liberális nézeteket vallott. (Szerk)⁸³

Kb. egy éve, mióta bátyjával felvettem a kapcsolatot megtudakolni hallgatása okát, mert nem jelentkezett.

Ismeretes, hogy Czapáry Zolinál volt kint Kanadában, erről Zoltán fényképet is küldött. Reméljük megtudjuk elhidegülésének okát.

1995. 08.26-i. szolnoki repülőnapon itthon volt, Tobak, Forgács, Egry társaságában.

SVÉDORSZÁG

Kaiserfeldi (Bajay) Guidó ht. hdgy.

(K?, Sopron,?? - Stokholm, Svéd o. 2001. 01.12. 17.00)

Blagának hívtuk. A második 50 órás műszerrepülő csoportba tartozott és Acsádról ment ki Kolbergbe, majd Weissewarthéba.

Nem tudjuk, hogy volt-e hadifogságban, feltételezhetően igen. Onnan ausztriai (bécsi) rokonaihoz ment.

Svédországba emigrált. 2001.05.23-i találkozónkon volt itthon. Találkoztunk Vele.

84

Mátételki József ht. hdgy.

(Piukocich József (+1937), Szeged, 1923. 03. 06.-??, P. Essert Erzsébet +1962)

Az ötvenes években az Április 4 gépgyár öntödéjében dolgozott, ekkor nősült meg. Egy fia, József született.

1956-ban Svédországba emigrált. Itt hagyta csaknem karon ülő fiát, feleségét, akitől elvált. Péter nevű unokája a 80-as évek elején született.

1984-ben infarktust kapott, ennek ellenére dolgozott.

1988 márciusában harminc éves, egy helyben, a Volvo autógyár központi öntödéjében végzett munka után nyugdíjba ment. Egyedül élt. 1990-ben volt utoljára itthon.

Itthoni családjával viszonya teljesen megromlott.

Velem 1990 májusa óta rendszeresen levelezett, de itthon létekor nem keresett meg, 1992 óta nem válaszolt. Nem tudom, mi lehet vele.

Siccó, gondolj néha ránk földi vagy égi magányodban, mi is emlékezünk rendkívül gyors beszédedre, memóriádra és hirtelen temperamentumodra, melyet nem tudtál soha kordában tartani.

Szendrey Gedeon ht. hdgy.

1989-es első, majd a többi találkozókon is itt volt, s örülhetett egymásnak a volt parancsnok, Jablonszky és a beosztott, Szendrey Gida. 1991 végén hazatelepülési terveit szőtte és 34 éves svéd adózásából, való osztalékából Szentendre körül szeretett volna élni. De mindez csak terv maradt.

Legutolsó ötlete hazai kristályvizeink műanyag flakonokban való exportja volt, de ezt már mások valósították meg.

1993.júni 6-án Malmőben találkoztunk vele, feleséggel. Nagy szeretettel várt bennünket s felesége akkor sem jött el ebédjére. Amíg csak látta távolodó komphajónkat állt egyedül, nagyon egyedül a parton, s biztos érezte, hogy utoljára lát valakiket évfolyamtársai közül.

Aztán szeptember elején egyszer összeesett az utcán. A rendőrök be akarták vinni a kórházba, ebbe nem egyezett bele. Október 27-én agytrombózt kapott, jobb oldala lebénult, beszélni, végrendelkezni sem tudott. 1993. október 28.-án tüdőgyulladás végzett vele, élete 69. évében. November 1-én temették el feleségét Malmőben. Minden ingóságát, sok repülő emlékét nyom nélkül elfújta az északi szél... Gida, jó barátunk voltál, nyugodj békében. Szeretettel emlékezünk Rád.

SVÁJC

Vitéz Horváth Béla

(H. Ferenc, Kalocsa, 1923.04.11. † LA TOUR de PEILZ, 1994.02.16 Ács Anna,).

„Szeptember végén négy kollegámmal Mosonmagyaróvárra, egy kukorica-aratógép sorozatgyártásának elindítására küldtek. Itt ért az 1956-os forradalom. Családos társaim az utolsó vonattal hazautaztak, én a városháza melletti szállodában maradtam.

Részt vettem a mosonmagyaróvári hírhedt tüntetésben, ahol a zöldávósok a tömegbe lőttek azért, mert egy gyerek a laktanyán levő vörös csillagot le akarta szedni.

Mintegy 50 halott, 150 sebesült maradt a helyszínen. A halottakat a város főterén kifektették, hogy hozzátartozóik rájuk találhassanak. Ekkor találkoztam Dr. Szimonisz László volt orvos szds.-sal, akit Vát-ról ismertünk.

Ő kiment Bécsbe, kért orvosságot és vért a sok sebesültnek. Megkért arra, hogy menjek ki a határra és segítsek tolmácsolni a nemzetőröknek. Az elmenekült határőrök fegyvereiket otthagyták. Osztrákok jöttek, akik otthoni ismerőseik, rokonaik után érdeklődtek. A nyugati újságírókat csak saját felelősségükre engedték be. Kezdték jönni a menekülő magyarok. Egy barátom özvegyét és fiát segítettem ki Bécsbe. Most is élnek az USA-ban. Tömegesen érkeztek a nyugati segélyszállítmányok. A harmadik nap után kimentem Nickelsdorfba rendezni a torlódó forgalmat, a plébánián aludtam három napig.

Amikor egy bizottság átvette munkámat, visszajöttem Óvárra, ahol ávósokat kerestek. Engem is bőrkabátom miatt letartóztattak és egy jégverembe zártak. Szerencsémre Szimonisz doktor igazolt és kiszabadultam. Ekkor találkoztam Kresandlo Ferenc alezredes

úrral, volt pécsi tanárommal, aki diákjaival egy barakkban lakott. Nagyon féltette gyerekeit, mert éppen a városházával szemben voltak, ahol a bíróság volt.

Egyik este a szálloda elé beparkolt egy szovjet harc-kocsi. Másnap hajnalban három orosz géppisztolyos szobánkban igazoltatott bennünket. A hangosbeszélő mindenkit a munka felvételére buzdított.

A történetek után elhatároztam, hogy elhagyom Hazámat. Este átmentem Nickelsdorfbá, megaludtam, következőnap Bécsben ismerőseimnél voltam. Az osztrák táborok akkor már megteltek. Nem akartam senki terhére lenni. Svájcba jelentkeztem, gondolva, hogy az közel van, legalább hamar hazautazhatok. Vonattal indultunk. A svájci határon Feldkirchenben lezuhanyoztattak bennünket. A vonat eleje Bázélbe, mi Montreuxba kerültünk 1956. november 17-én. Kis szállodákban helyeztek el bennünket. A Vöröskereszt segített állást szerezni. December 14-én Veveyben, mint műszaki rajzoló a géptervezésben dolgoztam.

Sokat segíthettem francia-német tudásommal honfitársaimnak, akiknek sok félreértésük, nehézségük volt munkavállalóikkal, mert nem ismerték a nyelvet.

1962-ben Veveyből a vele összeépült, la Tour de Peilz-be költöztem.

1967-ben, tizenkét év után, változtattam állást és egy gépeket tervezővállalathoz mentem. Ebben az évben nősültem meg. Jelenleg is itt élek feleségemmel és 25 éves lányommal.”

Több alkalommal volt itthon.

1993. Aug.23-án V. Horváth Béla érkezett Svájcba.⁸⁵ Jó barát volt.

1994.02.16 Tuli az örök vadászmezőkre távozott. Délben lányával, Krisztinnel, együtt ebédelt jó hangulatban és elbúcsúzott tőle, mert szabadságra. Thaiföldre ment. Este nyolc után, mikor felesége munkából hazajött, rosszul érezte magát és szívtáji fájdalomról panaszkodott. Taxival kórházba ment, saját lábán segítség nélkül, ott már "le kellett vetkőzteni, ezt már nehezen bírta, lefektették a pólóval egy vizsgáló ágyra, egyszer csak hirtelen felült, mondta, hogy - el akarok menni! - majd három-négy rándulás után halva visszaesett. Rá két pillanatra érkezett az orvos, azonnal próbálták életre kelteni, de nem volt már segítség!" - írja felesége, kondoleáló válaszelevelében.

Azt írja: " Még egyszer köszönöm oly rendkívülien kedves meleg, szeretetet árasztó sorait, kívánva jó egészséget Mindenkinek, ki Őt ismerte - szerette és igyekezzenek kihasználni az élet minden percét, mert soha sem lehet tudni, mikor érkezik el a távozás időpontja. Úgy kívánta, hogy hamvait a Genfi-tóba szórjuk, még nem szórtuk be! Ha ezzel kapcsolatban akar, valamit telefonáljon, kérem!

Nem telefonáltam. Tuli nyugodj békében, szeretetünkben, emlékeinkben.

ÉSZAK AMERIKA

KANADA

Czapary Zoltán ht. hdgy.

„1951-ben vándoroltunk ki Kanadába, Wellandba, ahol két évig vasgyári munkás voltam. Nevemet ekkor változtattam Andrew Czapary Martinra. Ezután, mint műszaki rajzoló dolgoztam, majd egyetemre iratkoztam be és 1955-ben szereztem meg *gépészmérnöki* diplomámat.

1956-ban nősültem, feleségem volt soproni "Zrinyista", Arentschildt Erzsébet, akit itt kint ismertem meg.

(1956 után Szerk.) A papíriparban helyezkedtem el, mint papírgyári mérnök és üzemvezető lettem. 1970-ben egy papírgép gyártó cégnek lettem a műszaki igazgatója. Papírgyártáshoz szükséges gépeket terveztem, hat szabadalmam van.

1979-től hat évig Middletownban, az USA Ohio államában dolgoztam.

1983-ban megtanultam a számítógép szakmát. Hivatalosan sokat utaztam Amerikába, Európába és eljutottam Japánba is. 1985-ben visszahelyeztek Montreálba, 1989-ben nyugdíjba mentem, de tovább dolgozom, mint tanácsadó.

Édesapám nemrég halt meg, 92 éves Édesanyám Torontó-ban, öcsém a közelében él. Családom minden tagja itt van Kanadában, feleségemé Svájcban. Házasságunkból lányikrek születtek. Andrea Lachapell Montreaban a Reader's Digestnél product manager, Viki Patterson Torontóban a Citycorp Bank-nál assistant Vice President. Itt két quebeci és ott is két torontói unoka vár bennünket.”

Dávid Jajos ht. hdgy.

(Bpest. 1922. 06. 02. – Montreál, (Kanada) 2006. 04. 06.)

„1956-ban hagytuk el az országot és Kanadába kerültünk. Három évig irodatarítástól éltünk, amíg a nyelvet tanultuk. Utána kalkulátor lettem egy építőipari dekorációs vállalatnál.

Hét év után önállósítottam magam és hamar negyven emberrel dolgoztam. Sajnos a munkásszakszervezetek (Unionok) követeléseikkel huszonhárom év után lassan lehetetlenné tették részemre a létet és így felszámoltam a vállalatot, hogy mentsem, ami menthető. A megmaradt pénzem nyugodt, biztos megélhetést és nyugdíjat adott hátralevő éveimre.

Feleségem hosszas betegség után leukémiában halt meg.

Újból nősültem, ismét magyar feleséget választottam, akivel kiegyensúlyozott életet élünk.

Változatos életem után, az akadémiai időkre emlékszem legszívesebben vissza.”

Kiss Gyula ht. hdgy.

(Rákóczi falva, 1922. 04. 12.- Vancouver, 2000. ??)

1948-ban szökött ki. Először négy év múlva 1951-ben Kanadából irt levelet szüleinek. Húgával, Piroskával 1954-ben kezdett levelezni, aki ekkor már Budapesten befejezte a gyermekgondozói iskolát és a szolnoki Járműjavítónál volt állásban.

Nagyon nehéz körülmények között tartja fenn magát, mert a nyelvtanulásban nehézségei voltak.

1957-ig több levelet irt. Március 8-án a kanadai Cranbrookban (P.O.Box 718) lakott és „.. vén fejjel kezdek egy egyetemi esti tanfolyamot (persze angolul) *kémiai technikai vizsgákat* szeretném letenni.” Levelében az 56-ban Kanadába ment anyai nagybátyja Dencs László két fiát is említette, akikkel, egy alkalommal 1957-ben találkozott.

Piroska 1964-ben kapott Gyulától utoljára levelet. , Édesanyjuk 1976-ban, édesapjuk 1977-ben halt meg.

Ebben az évben volt itthon Dencs Lászlóné, ő mondta, hogy Gyulát húsz éve nem látták.

Kiss Gyula a (feltételezhetően sikeres) kémikusi vizsga után egy szabadalom kidolgozása alatt a belélegzett vegyszertől tüdeje megsérült, szanatóriumba került északra, és gyógyulása után azon a vidéken vállalt állást egy nagy faipari feldolgozó üzemnél. Itt is ment 198?-ban nyugdíjba.

Ez alatt testvérei a ház öröklésének hagyatéki tárgyalása miatt a vöröskereszttel, ügyvéddel kerestették. Nem találták. Holttá nyilvánították.

1990-ben hallat hírt újra magáról egy hazalátogató kanadai magyarral, volt munkatársával (Turcsányiékkel) üzent, de semmi írást nem küldött. Piroska írt azonnal címére és válaszából győződött meg arról, hogy bátyja életben van és hogy MAPLE RIDGE-ben (99-11682-224-Street V2X 6A2 Kanada) lakott, VANCOUVER környékén.

1992-ben érettségi találkozásjára akart, de nem tudott hazajönni. Valószínű kereskedelmista osztálytársaival váltott levelet, mert az érettségi találkozó programját ismerte.

1993-ban élettársa Smigel Mária (CRESTON B.C. Box 903 VOB-1GO) irt és Kiss Gyula közelébe (CRESTON B.C. Box 13 VOB-1GO) költözött.

1994 karácsonyán Smigel Mária fia lehetővé tette, hogy Piroska húgával telefonon beszéljen.⁸⁶

vitéz Márton György ht. hdgy.

1956-ban ment ki Kanadába, Vancouverbe. Többször volt itthon. Amíg jó anyagi körülmények között volt, megőrizte fiatalos bohémságát és Szendrey Gidát Svédországban Vancouverből hívta telefonon. Amikor Gida a nagy költségekre hivatkozott, nevezetesen, hogy a gyatyáját ráfizeti, azt mondta, hogy "Ne törődj Te a gatyámmal!" Kizárólag csak boldog újévet kívánt.

Szerencsém volt, mert Rónay Kálmánéknál véletlenül találkoztam Vele 1992-ben, előszobájuk ajtajában. Nagyon sietett el. Azt mondta, hogy engem mindig olyan vezérkari tisztnek látott az Akadémián, akit "Kis Solcnak" hívtak, mert hátulról nagyon hasonlított a fejünk egymásra. Valóban az A osztálytisztje Scholz Miklós szds. úr volt, s én esetenként álltam mellette az oszlop elején, mint 3. rajpk. Valóban egyesek így hívtak, s oka ez lehetett. Ekkor láttam utoljára.

Szendrey Gida mondta Gyurkáról: Nagyon jó haverok voltunk, de kénytelen vagyok azt mondani, hogy most minden baja van Szegénynek, egy kicsit dilinós, cukra sincs rendben, hipochondriás, amit akarsz. Igen, mindannyian megöregszünk és meg is halunk. Kívánom, hogy Gyurka hipochondriásan éljen, s az sem baj, ha nem válaszol levelemre.

Civilben is nagyon elegáns volt.⁸⁷

Dr. Nagy Gábor

(N?, Budapest, 1920. 07.19. – Budapest, 2005.06. ?, Nyári Aranka)

(1949-ben Szerk.) Két nap múlva azonban elhagyta Magyarországot. Először Brüsszelben volt másfél évig, majd Kanadába disszidált. Ott megtanult *franciául, angolul elvégzett két egyetemet* és

könyvvizsgáló irodát nyitott.

1948-ban nősült. Első házasságából egy lánya született, aki egy szírhez ment feleségül, ezért kitagadott. Úgy tudja Gödöllőn élnek. Válása után másodsor

1949-ben nősült, Pataki Ferenc⁸⁸ már elvált feleségét vette el. Gyermeük nem volt, de nem hivatalosan örökbe fogadta Pataki két lányát, és azóta is velük, kiterjedt családjukkal, unokákkal, dédunokákkal foglalkozik.

1997-ben jött haza látogatóba.

Szabó Imre ht. hdgy.

(Sz?, Budapest 1924 (?) –Torontó, 1979. 06. 20. ??)

"Szabicsekkünk" volt Szombathelyen az első évfolyam A osztályában az egyik (első) szobaparancsnok.

Nagyon szeretetreméltó jóbarátunk volt. Remekül tudott vívni, inni, táncolni és aludni. Nagyon szerettük, mind a 15-en, akik abban a szobában voltunk elhelyezve.

Hozzám különösen közel állt. Együtt voltunk, amikor csak lehetett. Katonai szolgálatunk alatt végig egy alakulatnál, csoportnál voltunk. Fogságban orosz megszállásból Klagenfurtba utánunk jött barátnőink is barátnők voltak. Így katonai életrajzom az Ő életrajza is 1946 nyaráig, a klagenfurti családi tábor feloszlásáig.

Nekem akkor szüleimmel Dudás vk. szds. csoportjával Schloss Saagerba kellett költözködnöm, ő özvegy édesanyjával a Pischeldorfer Stasse-i táborban maradt. Persze ez sem jelentette elválásunkat, mert bent dolgoztam Klagenfurtban és gyakran találkoztunk.

Nem jött haza, soha szándékában sem volt. Ausztriából mindenhova jelentkezett, ahol repülni és harcolni lehetett volna, állandóan ebben reménykedett, de erre persze alkalmasabbakat, nagyobb tapasztalattal rendelkező és elsősorban angolszász pilótákat kerestek. Sikerült a Délafrikai Unióba "elvitörláznia" Ausztriából, Joannesburgban üdült (Polyák értesülése Pati Mikitől, melyet 1947.02.20-én levélben ír Eleődkének.) Vidonyi Jancsi is ezt tudta. Mások szerint ez nem igaz. Innen került Kanadába Édesanyjával.

Mikor én is Édesanyámat látogatva eljutottam Torontóba, az ottani magyarok mondták, hogy ott dolgozik, mint telekügynök. Nagy üzleteket csinált, mert üzletközpontoknak, gyáraknak közvetített földeket 8-10 % jutalék ellenében. Ez 1980-ban olyan nagy érték volt, hogy egy eladás (2 md. Dollár) jutalékából akkor is, ha csak évente egy üzletet csinált, jól meg lehetett élni. Több ideje maradt a sportra. Akkor sem és azután sem találkoztunk többet az életben. Pedig volt itthon is, a II. nyelvtudományi konferencia idején, de erről jóval később kezembe jutott képes újságból, lapból, utólag értesültem.

Imre nem volt vitatkozó típus, lenyelte fájdalmait, bosszúságait. Kanada egyik nagy sportembere és szervezője lett. Gyomorfekélye elrákosodott, ebbe halt bele 56 éves korában 1979. június 20-án. Felesége nem hagyta dolgozni. De erről a korai halála utáni nekrológot olvassátok el, melyet Gótz Pali, aki ugyancsak szombathelyi szobatársunk, volt szíves tolmácsolni, aki ezzel is emlékezik Imréről:

"Szabó Imre, a Kanadai Olimpiai sportbizottság elnök-helyettese ma reggel nem ébredt fel álmából. 56 évet élt.

E néhány szavas, rövid értesítés mögött egy, a sport iránt elhivatott élet rejlik, és a kanadai amatőr sport kifejlesztésének kemény, harmincéves munkája.

Imrének volt egy álma. Amikor 1950-ben megnyerte vívásban a Pannónia Sport Club nagydíját, majd ezután Ontario állam bajnoka lett, megválasztották Ontario és Kanada Vívó E-gyesületének vezetőjévé. Az Ő érdeme volt az 1967-es kanadai vívó világbajnokság megrendezése.

Érdemei elismeréséül a Kanadai Olimpiai Bizottság Őt nevezte ki az 1980-as Moszkvai Olimpiára küldött kanadai csapat vezetőjének. Imre legnagyobb álma volt ez, hogy megérdemelt munkája eredményeként, mint a Magyar Királyi Honvédség volt hivatásos repülő tisztje vezethesse a kanadai csapatot a moszkvai stadionban.

Barátai, szeretett felesége Magdolna, csodáért imádkozva, betegségében tartották benne a lelket az utolsó pillanatig bízva a lehetetlenben. Az Olimpiai Bizottság Imre helyére minden más személy kinevezésére vonatkozó javaslatot visszautasított, bár most erre fognak kényszerülni.

Szívem mélyén tudom, hogy amikor a kanadai olimpiai csapat a jövő évben bevonul a moszkvai stadionba, Szabó Imre is valahol ott lesz és valahonnan a magasból kezét nyújtva fogja segíteni szeretett atlétáinak győzelmeit.”⁸⁹

USA

Balogh István ht. hdgy.

„1956-ban a világ másik felére futottam. Az USA-ban Los Angelesben találtam nyugalmat. Megtanultam angolul. Esti tagozaton *egyetemet* végeztem és *elektromérnök* lettem. Huszonegy éven át nukleáris erőműveket terveztem Spanyolországban, Taiwannak, Koreának és Chilének

1970-ben, ismertem meg egy otthoni látogatás alkalmával Ericát, aki csak tíz év után tudott utánam turistaként kijönni Kaliforniába. Végre 1980-ban összeházashattunk. 1987-ben a texasi A and M egyetemen "Bachelor of Business Administration", majd a Dallas Texas SMU egyetemen "Master" fokozatot szerzett. Most egy nemzetközi cég szállítási ügyeinek vezetője.

Én ekkor, 1987-ben, mint főmérnök (Senior Electrical Engineer) mentem nyugdíjba. Jelenlegi csendes, nyugodt, boldog életemet feleségemnek, Ericának köszönhetem.”

Bendy Kálmán ht. hdgy.

(Székesfehérvár ?? – USA, 2009.06.07.)

Hol és mikor léptem át az osztrák határt? Örök rejtély. Valahol a Klagenfurt melletti repülőtér barakkjaiban kötöttem ki, de nem maradtam sokáig. Egyik táborból a másikba vándoroltam, míg meg nem unva a dolgot `47-ben átszökve a bajor határon Kaufbeurenben csatlakoztam szüleimhez. 1951-ben együtt jöttünk át az U.S.A.-ba, Detroitba.

Az itteni magyar szervezetek segítségével és a háború előtt a *Gammában szerzett finommechanikai műszerész segéd-levéllel* egy hét alatt kaptam munkát a General Motors-nál. A jó fizetés és egyéb juttatások (biztosítás, szabadság, stb.) valamint a hiányos nyelvtudás készített maradásra.

1988-ban, harminchét év munka után mentem nyugdíjba. Azóta állandó időzavarban vagyok.

1953-ban, pontosan az országba lépésem harmadik évfordulóján léptem az oltár elé és suttogtam el a holtomiglan-holtáiglant. Feleségem itt született magyar lány (Fazekas Ilonka) és 1992-ig az egyik helybeli nagybankban dolgozott, amikor Ő is nyugdíjba ment. Van két lányunk. Mindketten férjnél. A fiatalabb örvendeztetett meg bennünket két fiú unokával. Közelünkben laknak, gyakran találkozhatunk

1956 után: Minden évben két-három hetes útra megyünk, legtöbbször Floridába. Az 1993. márciusi utunk volt a legemlékezetesebb, amikor egyszerre hat évfolyamtárssal jöttünk össze közös vacsorára. Egy szót sem ejtettünk a politikáról. Vacsora után az asszonyok mind a hatunkat falhoz állítottak és addig fényképeztek bennünket, míg az összes filmjük ki nem fogyott.

Azzal a csendes megegyezéssel váltunk el, hogy ezt a találkozót egy év múlva a Jó Isten segítségével megismételjük, és akkor megbeszéljük az ötvenéves találkozóval kapcsolatos terveinket.

Ha már 1989-ben haza tudtam menni az 50 éves érettségi találkozómra, nem szeretném a hadnaggyá avatásit elmulasztani. Sajnos, elmulasztotta. Vasdiplomáját postán küldték el részére.

Endrői György ht. hdgy.

(Lindhaller Árpád, Győr, 1924.04.09. - USA, 2009.03.27. Mondok Róza)

1956-ban kivándorolt.(Szerk)

„1956 októbere épületjavítási munkát is adott sokunknak, de amikor a rádióban azt hallottam, hogy a volt katonatisztek szánják ismét bűnbaknak, "elindultam szép hazámból..."

Hálás vagyok mindazoknak, akik segítettek, hogy a szabad világba jussak. - Amikor az USA-ban partot értem, nem tudtam, hogy támogató nélkül még sokáig nem lesz tisztességes keresetem. Első munkahelyemen kilenc évig kihasználtak, ahol neon hirdetések is terveztem a címfestés minden változata mellett.

Loganból Columbusba, Ohio fővárosába, költöztem, ahol statikusként egy épületmérnöki irodában 22 és fél évig dolgoztam. Ez alatt irodám költségén két "University"-n is tanultam. Hiányos nyelvtudásom miatt két főiskola meghívását, hogy ott tanítsak, le kellett mondjam (Ohio államban a Franklin U. és az Owens Technical College-t Toledoban).

1986-ban a magánirodát felszámolták, állás nélkül maradtam. Karácsony előtt már a munkanélküli segélyem is megszűnt. A szerencse mellém állt, s mint "öreg"-et Ohio állam alkalmazott az Állami Építőmérnöki Irodában. Jelenleg is itt dolgozok, mint "Design Specialist".(speciális tervező üzemmérnök - A szerkesztő).

Remélem, hogy az ötvenéves évfolyam találkozómon, Szolnokon 1994-ben még, mint fizetési, szabadságon levő " dolgozó" vehetek részt, csak angolul beszélő feleségemmel, Nancyvel, miután megültük 25 éves házassági évfordulónkat az ohaói Columbusban otthonunkban ... új hazámban."

Forgács István ht. hdgy.

(Budapest, 1924.07.131 Budapest, 2002.12.11)

1956 után: „Ugyanebben az évben Kanadába emigráltam, ahol ma is élek. Pár évi tipikus emigráns munka után az autóiparban helyezkedtem el és abban 15 évig dolgoztam, amikor két társammal egy autóalkatrészeket gyártó vállalatot hoztam létre, ahonnan 1989-ben nyugalomba vonultam.

Egy fiam és egy lányom van.

Nyugdíjas éveim fénypontja az, hogy évente Floridában Kovács Gabival, Sasvári Gyurkával, Gótzty Palival, Bendy Kálmánnal, Graffi Gyurkával összegyűlve hetekig élvezzük egymás társaságát és életre szóló barátságát.”

Graffi György ht. hdgy.

„Fogságba esés előtt Pockingba költöztünk.

Itt tudtam meg, hogy Magyarország megígérte, hogy Berkesy Marcival együtt kiadnak a románoknak. Nagyon kevés angoltudásommal tolmács lettem az US. táborparancsnokságon Szendei Pópával és Endrői Mózsival. Innen, mint szerelvénykísérő többször hazamentem.

1946 januárjában vettem feleségül - a mai napig meg nem bánva - Csallány Mártát, aki a soproni Zrínyi lánynevelő intézetben 1944-ben érettségizett.

1946-1949 között Irányi századossal táborőrzésre beálltam francia GAE katonának, mely a francia hds. egy- főleg őrszolgálatot adó - segédalakulata volt. Ezután Karácsonyi hdgy-gyal és két öccsével a Feketeerdőben favágók lettünk. Eközben született első kislányunk, Katalin és második lányunk Anikó, közvetlen az USA-ba való indulásunk előtt.

1956 után: 1949 októberében érkeztünk ki az USA-ba. Először feleségem nagybátyjánál laktunk. Önálló akartam lenni és tehenész (fejő) lettem.

Tíz év következett: gyári munka, kertészkedés, budi mosás. Ekkor már elhatároztam, hogy diplomát szerzek. Állandóan két munkahelyem volt egyszerre. Az egyikből éltünk, a másik keresetet az egyetem elvégzésére gyűjtöttük. Megérkezett Zsuzsa lányunk.

1960-68-ig esti egyetemre jártam, mellette nappal vagy éjjel dolgoztam, mert enni azért kellett. Szerencse, hogy Mártám soha nem jajongott a jobblét után, ezért sikerült a *BS-t (négy éves egyetemi diploma) kitiüntetéssel a Rider Egyetemen (NJ) megszereznem* és nem is nagyon koplalva. Közben megszületett kis Mártánk, Zsóánk s végül Gyurink.

Egyetemi képesítéseim alapján a princetoni egyetem újonnan felállított számítógép osztályán kaptam állást. Rövidesen megbíztak az egész egyetem pénzügyi- és tőkekezelésének stb. nyilvántartásának automatizálásával. Egyedül kezdtem és a 24 év alatt osztályom létszáma 28 főre növekedett. A mintegy 30 millió dollár értékű számítógép központ segítségével ezt a megbízást teljesítettem és befejeztem.

Az 1970-es években már tisztességesen kerestem s így Mártától átvettem az esti gyerekajnározást, hogy Ő is elvégezhesse az egyetemet, melyet négy év alatt kitiüntetéssel el is végzett. Mikor összes gyerekünk önálló életet kezdett, Márta az Állami Nyugdíj Intézetnél kapott állást.

1988 -ban mentem nyugdíjba, mint a princetoni egyetem pénzügyi részlege számítógép központjának igazgatója. Márta 1989-ben ment nyugdíjba.

Mind a hat gyerekünk egyetemet végzett. 12,5 unokánk van. Nem panaszkodom senkire és semmire. Kint létem óta napi 12-15 óránál kevesebbet soha nem dolgoztam. Erre senki nem kötelezett, én akartam, hogy mindegyikünk egyetemet végezzen. Ez egy vagyona, sok munkába került. Sokszor szégyenkeztem, hogy míg mi itt szabadon éltünk, otthon a legtöbb becsületes magyar fogságba, börtönbe került és ott is fejezte be életét. Mi viszont akárhol voltunk, mindig mindenki tudta, hogy magyarok vagyunk és soha szégyent nem hoztunk kis hazánkra, Magyarországra! Soha!

Most nyugdíjban, hogy életem nagy hajráját kipihenjem, nem sokat csinálok. Nagyapáskodom és öreg ketyegőmet ajnározom. Néha kis, 5 m-es vitorlásommal kikimegyek a tengerre és elgatyázom a napot. A főzést is átvettem Mártától. Raboskodott szegény feje a nagycsaláddal eleget. Egymásra vigyázunk. Korunkhoz képest jól megvagyunk, reméljük, a hetven-éves találkozót is megérjük.”

1994-es találkozón itthon voltak. Együtt ünnepeltünk a Kis Vigadóban.

Kovács Gábor ht. hdgy. ⁹⁰
(Sarkad, 1923.04.11. - USA 1997.04.06.)

„Amerikai fogságba esve, ismét visszavittek Pockingba. Pockingból Plattlingen, Pidingen, Durachon keresztül Bad Wörishofenben kötöttem ki 1948-ban. Itt lettem a "Hungária" c. hetilap munkatársa és itt is nősültem meg 1949-ben.

1951-ben vándoroltunk ki az Egyesült Államokba és Detroitban telepedtem le, ahol egy magyar nyomdában 11 évig dolgoztam, mint nyomdász. Bendy Kálmánnal, egyetlen ott élő évfolyamtársammal, gyakran találkoztunk.

1956 után: 1962-ben beiratkoztam a Western Michigan *Egyetem könyvtárosi szakára* és 1963-ban megszereztem a "master" fokozatot.

A coloradói greeleyi University of Northern Colorado-nál kaptam állást és 1963 óta itt élünk. Innen mentem nyugdíjba 1986-ban.

Első feleségem 1977-ben meghalt. Jelenlegi feleségemmel 1980-ban, egy magyarországi utam során ismerkedtem meg. 1971-ben, 1980-ban, 1983-ban és 1987-ben jártam Magyarországon és egyik alkalommal találkoztam Nádor Ferikével, mint Malév tisztviselővel.

Az "Emlékek útját járva" c. könyvet megjelenése után azonnal megvettem, a "Magyar Szárnyak"-nak is hosszú évekig előfizetője voltam. Ebből értesültem 1989-ben arról, hogy egy repülő találkozón Kanadában a "felakasztott" Fori is megjelent. A szerkesztőn keresztül azonnal felvettem vele a kapcsolatot és az óta állandó összeköttetésben vagyunk, sőt az utolsó három évben már több évfolyamtársammal együtt mini-évfolyamtalálkozót is rendezünk Floridában.

Tobak könyvét is megszereztem, melyet nagy élvezettel olvastam, mint volt Pumás.

Remélem sikerül a még életben levő volt évfolyamtársaimmal is mielőbb találkoznom.”

Lóránt István ht. hdgy.

A háború után Bakó Pista közlése szerint mérnöknek mondatta magát és az USA-ba vándorolt ki

Pozsgay Antal ht. hdgy.
(1924.02.09. – 2 égy. - Rancho Palos Verdes, USA 1995.05.10. ?)

1956-ban kivándorolt: „Az 1956-os forradalom alatt, mint a Vállalat termelési osztályvezetőjét a forradalmi munkástanács elnökévé választották meg. Részben ezért, részben a forradalom alatti tevékenységemért, 1956 végén el kellett hagynom az országot és Kanadában telepedtem le.

Először Quebec, majd Ontario államban, mint bányamérnök dolgoztam. 1963-ban beiratkoztam a *Torontói Egyetemre, és üzemgazdaságtanból oklevelet* szereztem (MBA)*. Az egyetem elvégzése után rövid ideig Torontóban egy mezőgazdasági gépgyár központjában dolgoztam, mint üzemgazdász.

1966 nyarán családommal áttelepültem az Egyesült Államokba. 1966-tól 1984-ig egy nagy nemzetközi vállalatnál (Dart and Kraft) voltam alkalmazásban, mint üzemgazdász, tervező és számítógép szakértő. 1984-ben, mint a vállalat igazgatója vonultam vissza.

1984-1990-ig magánvállalkozóként, mint üzleti szaktanácsadó dolgoztam.

Jelenleg Los Angeles déli külvárosában, Rancho Palos Verdesben lakunk feleségemmel. Egy fiunk és egy unokánk van.”

Sasvári György ht. hdgy.

(S?, Budapest, 1924, ?? - USA, ??)

1956 után: „Végül 1957-ben kikerültünk Amerikába.

Három hónapot töltöttem New Jersey-ben, ahol, mint rakodó munkás, később, mint műszaki rajzoló dolgoztam.

Újabb három hónapig New-York államban egy zarándokhelyen voltunk, ahol én kezeltem a mosogatógépet és javítottam egyéb dolgokat. Augusztusban lekerültünk Tampába (Florida), ahol egy nagy építő cég rajzolóként alkalmazott. Rövidesen bedolgoztam magam az épületszerkezeti tervezésbe és 1965-ben *lettem az építőmérnöki vizsgát.*

Közben két fiam született és 1966-ban ismét elváltam.

1970-ben a vállalat főmérnöke lettem és nyugdíjba menetelemig (1989) ott dolgoztam, hat évet kivéve, amikor is 1979-1985 között, önálló vállalatom volt.

1982-ben újra nősültem és az óta nagyon boldog házasságban élek. 95 éves édesanyám is a közelünkben él, akit rendszeresen látogatunk.

A 30 év alatt több mint 2 billió dollár értékű iskolát, kórházakat, ipari és kereskedelmi épületeket, katonai és rakétagyártó üzemeket, lakóházakat, hidakat, radar antennákat terveztem. Három legnagyobb művem egy 90 millió dolláros börtön, egy 36 emeletes irodaépület és a tampai 72.000 ülő-helyes futball stadion.

Nyugdíjba menetelem után is dolgozom, ha van munkám. Sajnos a leromlott gazdasági helyzet miatt ez egyre kevesebb. Most anyagi okok miatt Noth Carolina-i házunkat kell, eladjuk. Szerencse, hogy feleségem Kathy, egy katolikus gimnáziumban tanít. A ház körül és belül háziasszonykódom, tartom a kapcsolatot négy gyermekemmel, tizenegy unokámmal és egy dédunokámmal, gondot viselek magyar vizslánkra.

Floridában személyesen találkoztam Forival, Graffi Gyurkával, Kovács Gáborral, Gótyz Palival és Bendy Kálmánnal. Levelezek Ferenczy Teklával, Balogh Pistával, (Popeyével) és Szendrey Gidával (amíg élt), és persze Akelával, Farkas Jenő-vel.”

Széplaky Jenő ht. hdgy.

(Sátoraljaújhely ? – USA ??)

1956-ban kivándorolt:

„Itt kellett Ilyt hagynom három kislánnyal, hogy életemet mentsem. El kellett válnom. Kanadában egy finn lányt vettem el, és egy kislányunkkal, tíz év után, Kaliforniába költöztünk. Ott egy hét alatt

gépkocsi jogosítványt, lakást, állást szereztem úgy, hogy egy hét multán dolgoztam és munkahelyemre saját gépkocsimmal járhattam. Második házasságomból második, de végül is ötödik gyermekem kisfiú lett.

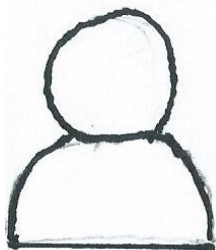
Ha hazamegyek, nővéremnél lakom. Lányaimmal tartom a kapcsolatot. Legutoljára egy halogén fényes kirakatot csináltam nekik nagy tetszésükre, mert ez otthon nem ismert.

1990-ben voltam először otthon, de régi bajtársaimmal nem találkoztam. 1992. július 23-án hívta fel nővérem telefonon Tobak Cicát, aki volt osztálytársam címét adta meg. Másnap már ott is voltam nála. Julius 2-án találkoztam évfolyamtársaimmal a HÁGI-ban. Terveztünk egy "Szentgyörgy hegyi" találkozást is, de az a vihar miatt elmaradt. Visszajövetelem előtt kimentem még egyszer elbúcsúzni Gödöllőre Farkas Jenőhöz, remélve, hogy az ötvenéves találkozón újra együtt lehetünk.

1994-ben újra itthon voltam, de az aranydiploma osztáson nem lehelek veletek, mert haza kellett mennem. Nagyon sajnálom, remélem, hogy még lesz alkalmam jönni és veletek találkozni.”

Wunder Károly (Cunci) karp. ?

(W?, Győr, 1921.?? – Waterford USA, 1992. 06. 16.,??)

1956-ban először Bécs mellett Karcsi rokonainál, majd kivándoroltak az Egyesült Államokba. Először New Jerseyben, majd Cleveandban voltak. 1957. ápr. 11-én Beáta lányuk itt született. Chicagóban különböző tervező vállalatoknál dolgozott.

Itt Charlie fia született 1962-ben. 1964-ben állampolgárságot kaptak. 1965-ben Gabi letette az orvosi vizsgát angolul 18 orvosi tantárgyból. Milwaukee-be, Wisconsin államban mindketten állást kaptak. Karcsi az egyetemen ipari röntgent tanított, Gabi két év tiszti orvoskodás után a krónikus betegek kórházában kapott állást, ahol 27 éve dolgozik, gyerek és belgyógyász szakember.

1967-ben kiköltöztek Waterfordba, s megkezdték családi házuk építését. Károly bejárt az egyetemre és számítógépes lett, majd ezt oktatta.

Karcsi 1982-ben több infarktus után hasfalába varrt elemmel szabályozták szívritmusát, e mellett tüdőszérvvel is operálták a sok dohányzás miatt.

1988-ban agyér-elzáródása volt. Pár napra lebénult a jobb oldala. Beszédzavara is volt. Otthon maradt. 1991-ben szíve nagyon rosszabbodott és 1992. június 18-án halt meg. Waterfordban temették el.

Két gyermekük van. A férjnél levő 1957-ben született Beáta és az 1962-ben Chicagóban született Karcsi - Charlie - aki mérnök, nőtlen, a szüleivel lakott. Segített befejezni házukat. Jelenleg Chicagóban dolgozik. Beátának és férjének kertészeti vállalata van, négy gyermeküket Karcsi unokáit nevelik. Kiváló tanulók. Gabi 1993-ban eladta nagy házát és egyedül él. Unokái látogatják.

DÉL-AMERIKA

ARGENTINA

Berkessy Márton ht. hdgy.

(B?, Kolozsvár, ?? - Argentina, 1993.??,??)

1945 júniusában Bardon Palival és Sáros Miskával Münchenbe ment, itt feketepiacoztak. Datolyát vitt két alkalommal Párizsba, mert ez volt akkor a legjobb üzlet.

Párisban minden konzulátusnál jelentkezett és mivel az

argentín volt az első, a Joint segítségével, magát erdélyi zsidónak adva ki, 1948-ban kivándorolt Argentínába, Buenos Airesbe.

Ott Lassú Bélával együtt a valutapiacra kereskedtek, majd, mint volt repülőtiszt, a Siemenshez szerelőnek állt be, Béla élelmiszer eladó lett. Később egy textilgyárban lett villanyszerelő.

Egy magyar zsidóval cipőasztagyárat alapítottak, 52 munkással dolgoztak. A feketepiacra szerzett pénzével kifizette társát, de vállalkozásába belebukott. Egy amerikai céghez ment műszereladónak. Tizenhárom évig különleges olajokat, ipari kenőanyagokat árult.

1974-ben saját laboratóriumot alapított, amit 12 éven át üzemeltetett.

Első felesége egy Temesvárról kivándorolt lány volt, aki 7 éves korában, 1935-ben, vándorolt ki szüleivel Braziliába. Első feleségétől két fia született, akit nehéz évek után eltemetett. Második feleségétől elvált, harmadik feleségét, a tizenöt évvel fiatalabb, szeretetreméltó Lieset, 1984-ben vette el. Egy elektromérnök nevelt fiával nagy boldogságban éltek. Marcinak egy lánya volt, akinek klubja és video kölcsönzője van.

1986-ban ment nyugdíjba. 1992-ben évfolyam találkozónkon itthon voltak, de Marci már ekkor láthatóan nagyon beteg volt.

Nem bírta a fájdalmakat és 1993-ban váratlanul elhunyt. Liese vezeti Marci hátra maradt kis vegyi üzemét.

Polányi István ht. hdgy.

(Sátoraljaújhely, 1924.05.29. - Argentína, 1994. 06. 01. Tóth Mária)

A sátoraljaújhelyi piarista gimnáziumba járt és ott is érettségizett. A Repülő Alapot Kassán végezte, onnan a Rep. Akadémia A osztályába került. Veszprémből került Szegedre műszerrepülő iskolára. Családja utoljára az avatás után látta a fess repülő hadnagyot. Pista Acsádról decemberben kerülhetett a "Kölyök századhoz".

Minden valószínűség szerint februárban került a Puma III osztályához Kenyeribe, mert a március 19-én ugyancsak odahelyezett Pati-Nagy Miklós, vele, mint idősebb, bevetésekre járó, beosztott repülőgép vezetővel ott találkozott és kioktatta, hogy hogyan lehet életben maradni a nagy kavargásban.

1945.05.01-én a 71. e. pcs.-ban szerepel, amikor is a III. osztálytól Pockingba helyezték. (71/45.05.)

Marianne húga szerint az első híradás róla 1945. júniusban Pocking-Tettenweissből érkezett, ahol - miután először a németek lefegyverezték őket - amerikai fogságba került.

Csaknem három és félévig volt Németországban. Ott megnősült, magyar lányt vett feleségül és még ott két gyerekük született. Rettenetesen vágyott haza, de az innen érkező hírek elriasztották, s miután családja semmi képen nem akart hazajönni. 1949-ben a Vatikán közreműködésével Argentínába vándoroltak ki.

Ott sok mindennel próbálkozott: gépkocsivezetés, fakitermelés, vállalati tisztviselés, egy ideig a Siemensnél dolgozott, majd a Mercedes-Benz gyárban gyárvezető féle lett. Valahány gazdasági csőd ütött be, Ő is - mint bevándorló - hamar az utcára került. Ennek ellenére úgy tűnt, hogy meg tud kapaszkodni. Kezdetben, Buenos Airesben, majd Santa Fében, Cordovában éltek, gyerekei magyar intézetben tanultak. Néhány volt bajtársával tartotta a kapcsolatot.

Sajnos később elváltak, gyermekei hányódtak az apa-anya között. István hosszú ideig kórházban volt, pacemakert kapott, idegileg is nagyon kikészült. Ennek ellenére

nyugdíjazásáig dolgozott és mellette magában a hazalátogatás gondolatát, amire - főleg anyagi okok miatt - egyre kevesebb esélye van. Gyermekai felnőtt emberek - sajnos nincs családjuk, s anyjuk is meghalt az óta.

1991.12.07. Dr. Polányi Marianntól Sárospatakon Pista címét megkaptam. Rossz anyagi körülmények között él Argentínában. Írtam neki.⁹¹

Korábban rendszeresen levelezett testvérével, Marianne-nal, aki mindent megmozgatna hazajövele érdekében. Mostanában egyre kevesebbszer ír. Legutóbbi levelében így írt: "Mindenkit sok szeretettel ölelek, üdvözlök, felejthetetlen jó barátom, hallgat, nem tudom miért, VSZ. (vitéz Szentgyörgyi Zoltán a Szerk.) - ugye tudod, kiről van szó, a Bessenyő Györgyiről, - Ő az aranyhad leszármazottja, vagy csak a sávok, meg a gombok voltak aranyosak? ...*Téged pedig, Ordas Farkas Akela Jenő Barátom, igen sok bajtársi szeretettel öllelek.*" (Sajnos 1963-1996 között irt kilenc levelemre egyetlen egyszer sem válaszolt. – Szerk. megjegyzése.)

Hadnagyi diplomája itthon van, unokaöccse, Marianne fia örzi.

Pista - mint ezt húga Marianne írja - 70 éves korában 1994. június 1-én Argentínában hosszú és súlyos Parkinson kóros betegeskedésben, hályog miatti fél vakságban, igen nehéz anyagi körülmények között, egyik lánya mellett adta át lelkét Teremtőjének. Évek óta akart hazajönni, de nem tudta, hogy lásson neki. Húzta haza magyarsága, visszatartotta apai szíve. Nem tudott határozni. Gólyánk, szeretett Hosszú Pistánk, az A osztály 3. raja éléről, a távoli Argentínában a fent gyülekező évfolyamba sorolt. Sajnos Veled már nem találkozhatunk

BRAZILIA

Molnár Béla t. zls.

(?, Budapest, ?? – Valencia, Brazília 2007.12.25.)

1947. január végén 500 dollárral, 1000 Schillinggel és két fényképezőgéppel szálltak le Vépen a vonatról, csatoltak és sível, iránytű után aznap éjszaka legyúrtak Hartbergig 85 km-t és innen alvás nélkül még 25 km-t begyalogoltak Gleisdorfba. Grazból két napot utaztak Judenburgba és felmentek sízni ismét a Schmelz-re.

Mindenütt, ahol megszálltak kitöltötték a bejelentőt és ezzel a vonaton úgy utaztak mintha született osztrákok lettek volna. Így mentek át sível vállukon Villachból Udinébe vezető úton, a határon, hangos "bon giorno"-val köszöntve a határőrt.

1947. március 13-tól augusztus végéig szaladgáltak útlevél és vízum után, míg Cigány a megmaradt 350 dollárjából vett egy hajójegyet magának és kiment Venezuelába, Caracasba. Barátjának pedig egy félév után meg tudta venni a jegyét, hogy utána jöjjön.

Cigány megkezdett levelét 1948. jan.15-én folytatta, miután kézhez kapta Tekla írását. Venezuelai terveiről és a helyzetről ír és tanácsokat ad a kivándorlásra.

Ez volt az utolsó híradása.

Tekla pár évvel ezelőtt egy Molnár vezetéknevű kislányról olvasott az újságban, aki egy Balaton-melletti nyelvi táborban volt. Lehet, hogy Cigány lánya lett volna? Ki tudja?

1948 óta nem tudunk róla. Reméljük jó részsgben él, mert haláláról nem tudunk.

(Farkas Jenő)

2004-ben több alkalommal volt itthon. Találkoztunk Vele. Rákos volt.

Nagyon jó barátként halt meg⁹² Valenciában, Brazíliában-kórházban.

CHILE

Vörös Sándor ht. hdgy.
(Gyöngyös - Chile, ?)

1956 után: Azóta életjelt nem kaptunk róla, de halálhírét sem kaptuk. Reméljük, életben van, hacsak utolsó leveleiben írott nagy szerelme nem okozta vesztét.
(Farkas Jenő)

KUBA - BRAZILIA

Szócs Lajos ht. hdgy
(Komárom, 1924. 05. 17.- ?? Franz Mária)

1945.05.29-én laktanya ügyeletes tiszti szolgálatot adott (81/45.05.23.).

Szócs Lajos hdgy. betegségéből felgyógyult, majd később lakásán újra megbetegedett (94,96/45. 06. 15, 18.).

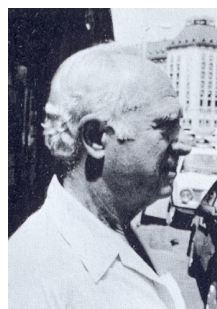
07.14-én ismét laktanya ügyeletes tiszti szolgálatot adott (116/45.07.13.). Azután nem volt hír róla.

Nagyon értett már cőger korában is a rádiótechnikához. Wiesbadenben volt egy rádiógyára. Sok tengerentúli szállítása volt, és ez rengeteg haszontól elütötte. Pintér Öcsinek azt írta, hogy áthelyezi üzemét Kubába. Ő is települt, ott hatvan embert foglalkoztatott.

1956 után: Attól kezdve, hogy kitört a Castro féle forradalom elnémult. Szentül meg voltunk győződve, hogy Lajost a kapitalistát kivégezték.

Nem, áttelepült Brazíliába és Sao Paolóban volt egy rádió üzeme.

Családi körülményeit nem ismerjük, reméljük, hogy az aranydiploma átvételére hazajön. Sajnos nem jött.

MEXIKÓ

Lassú Béla t. zls.
(Karácsond, 1923 09.19. –Mexikó, ??
Sebestyén Irén.)

Néhány hét múlva elértek bennünket az amerikai földi alakulatok és amerikai fogságba kerültünk. Először a welsi gyűjtőtáborba, majd onnan néhány hónap után szabadon engedtek

bennünket. Lehetett választani a hazajövetel és a kint maradás között.

Néhány hazaruccanás után úgy döntöttem, hogy jobb lesz a szabad nyugatra menni, mint a szibériai paradicsomban elsorvadni. Így kezembe vettem a vándorbotot és elindultam nyugatnak az emigráció rögzös útjain.

Ausztria, Német-, Franciaország után az európai araszolást Spanyolországban fejeztem be, és egy év ott tartózkodás után megkaptam az I.R.O-tól a bevándorlási engedélyt Argentínába.

Sok illúzióval szálltam hajóra Bilbaóban, hogy átszeljem az Atlanti Óceánt és megismerjem az ígéret földjét, Amerikát. Valóban nem csalódtam, mikor a hajóról leléptem a világ egyik legszebb és leggazdagabb országának földjére. Végre távol a háborús emlékektől, a rombolástól, az öldökléstől, elkezdtem egy új életet, egy fantáziába illő szabad országban. Sajnos nem sokáig tartott az öröm, mert néhány év múlva rá kellett jönnöm egy új és szomorú tapasztalatra, ami végigkísérte és rányomta bélyegét további emigráns életemre. Mondhatom ez jellemezte, és ez volt a szelleme a huszadik századnak:

Nem szükséges világháború és idegen csapatok megszállása ahhoz, hogy egy ország teljesen tönkremenjen. Elég egy pár elmebeteg politikus és forradalmár, akik kihasználják az emberi tudatlanságot, ügyes politizálással és demagógiával magukhoz ragadják a hatalmat, hogy rövid idő alatt sorba tönkretégyék a világ leggazdagabb országait, mint Argentina, Venezuela, Mexikó, Chile, Uruguay, stb. Ebbe a csapdába mind-annyian beleestek, és drágán fizették meg tudatlanságukat. A játéknak sajnos még most sincs vége, mert a fő méregkeverő Castro, még mindig az orránál fogva vezeti a világot.

1956 után: Argentina, Venezuela, az Egyesült Államok után végül Mexikó váltak rövidebb-hosszabb ideig otthonommá.

Mexikóban nősültem meg először, és valószínűleg utoljára 41 éves koromban. Feleségem mexikói nő, akiről csak jót lehet mondani, mert csupa szív, csupa jóság és szeretet. Sajnos,(vagy ki tudja?) utódaink nincsenek, de van 12 keresztgyerekünk a nagyvilágban szétszórva, feleségem családja is népes, így eseményekben nincs hiány.

Foglalkozásomat illetően eladónak titulálom magam, mert eredeti hivatásomról még Argentínában le kellett mondanom. Vándorlásom alatt fegyver és kábítószeren kívül mindennel foglalkoztam. Milliomos nem lettem, de gazdag vagyok tapasztalatokban és emberismeretben. Elvégeztem az élet magas iskoláját! Nem bántam meg.

Ma még Mexikó városában élek, de ki tudja, mit hoz a holnap, mert nincs már ezen a megbolondult földgolyón egy talpalatnyi föld, ahol nyugodtan lehetne élni.

1991.07.16 és 09.21-én itthon volt. Részt vett a Ganz sprtpályán tartott találkozónkon. Újpesten lakott bérelt lakásban. Több alkalommal meglátogattam. Gödöllőn nálunk is járt társaival.

VEenezuela

Orosz Attila ht. hdgy.

(O. Szilárd, Brassó, 1923.04.01.- Venezuelában eltűnt ⁹³ Török Ida)

Amerikai fogságból unokabátyja szerint: "a háború után visszatért Veszprémbe, megnősült.

Illegálisan kiment a nyugatnémet megszállási övezetbe, elvált. Édesapja temetésére nem jött haza Brassóba. Édesanyja mutatott egy fényképet

Attiláról, amit nagybátyja, volt akadémia parancsnokunk Orosz Béla ezredes úr hozott haza a temetés után Brassóból.

1956 után: Attila Venezuelában egy gazdag mesztic nőt vett el és Caracasban építési vállalkozóként élt, nagyon jó anyagi körülmények között. Három gyermeke van.

Attilának más közvetlen hozzátartozója sem itthon, sem Erdélyben már nem él. Szülei, nagyszülei a brassói temetőben nyugodnak" - fejeződik be a levél.

Somorjai József százados úr a műszerrepülő iskola volt parancsnoka az 1993-as évfolyam találkozóán mesélte, hogy bizonyos mértékig szállító szd. pk-i kinevezését is Attilának köszönheti, mert Szegeden Attilát, mivel rosszul szerepelt műszer elméletből, nem engedte kimenőre. Ezért Attila feljelentette őt nagybátyjánál. Ezt megelőzve Ő is írt egy levelet Orosz Bélának, akitől egy nagyon kifogástalan választ kapott, nevezetesen, hogy nagyon örül annak, hogy öccsét keményen fogja. Később Attila Acsádon újra feljelentette, hogy repülőgépeivel szökni akar. Erre Somorjai szds-t az 1. szállító szd. pk-ának nevezték ki, ahol - mint mondja - naponta megszökhetett volna Olaszországba, mert minden esetben tele tankkal indultak Budapest fölé. Így tompították közös erővel, de nem nagy sikerrel Attila úrhatnáságát

AUSZTRÁLIA

Andródi József ht. hdgy.

(E?, Pustavám, 1922. - **1997-ben** még élt – Ausztrália, ??)

1946. közepéig Pockingban a tábor hivatalos tolmácsaként, majd négy évet egy amerikai hivatalban dolgoztam Bad - Tölzben.

1950 után: 1950-ben érkeztem Ausztráliába, Sydneybe, ahol 32 évig az állami kultúrmérnöki hivatalban dolgoztam 1982-ben történt nyugdíjba menetelemig.⁹⁴

Sáros Miskával tartom a kapcsolatot." - Mindössze ennyi, amit a saját emlékezetemből és két leveléből ki tudtam hámozni. (Szerk.)

Lengyel József ht. hdgy.

(Bogyiszló, 1924.06.12 – East Bentleigh 1996.09.1)

(1948- ban Szerk.) „Bécsbe érkezve, jelentkezünk az amerikai megszálló hatóságánál, munkát is kérve. Miután ez időben várták Bécs körülzárását, berlini mintára nagy anyagfelhalmozást folytatattak, így hamarosan kaptunk munkát, mint segéd gépkocsi-vezetők és kísérők, elég jó fizetéssel és napi egyszeri bőséges étkezéssel az amerikai konyhán.

Pár hónap után alkalmunk adódott Koronka Pali évfolyamtársunk segítségével Svájcba jutnunk. Vörös Sanyi Bécsben maradt, ahol kitanulta az üvegfúvást és a művészi üvegfigurák készítését. Hamarosan sikerült Chilébe kivándorolnia, ahol tanult szakmájában jól menő üzleti vállalkozásba kezdett. Utolsó levelében azt írta, hogy halálosan beleszeretett egy férjes asszonyba. Két év után írott levelem ismeretlen jelzéssel jött vissza s ezzel kapcsolatunk megszakadt.

Én Svájcban hamarosan megkaptam a menedékjogot és egy érdekes jól fizető munkát is szereztem az Elsener katonai bajonettek szállító kőgyárban, ahol a katonai zsebképeket is gyártották. Főnököm elismerését kiérdemelve, sikerült a *gépi vágó- és présszerszámok készítésének fortélyait* kitanulnom, ami később nagy segítségemre szolgált. Két éves svájci tartózkodásomhoz kellemes emlékek fűznek, a lakosok segítőkészsége, a gazdag életforma, a szabad demokrácia, mind felejthetetlen, új élmény volt számomra.

Triesztben, 1950.január elején hajóztam be ausztráliai utamra. Harminc napos úton ismerkedtem meg feleségemmel, aki Litvániából menekült öt éves kisfiával. - Megérkezésünk után a gyűjtőtáborból napokon belül szétosztottak bennünket kötelező munkaszerződéssel. Semmi előképzettséget, műveltségi nívót, családi kapcsolatot vagy

egyéni kérelmet nem vettek figyelembe. A magyar emigránsok zöme a bolsevizmusból kivetett intelligenciából tevődött össze. A szerződésben kapott munkák olyanok voltak, melyekre más ausztráliai nem vállalkozott.

Így került feleségem Melbournbe háztartási alkalmazottnak, én pedig Adelaidba egy ősrégi vasöntődébe, amely a város víz- és csatorna hálózatának csöveit gyártotta. A meleg nyár és forró munkahely miatt (40-50 Celsius) nyolc órát verejtékeztünk a kokillák végtelen hosszúnak látszó tömítésével. Elhelyezésünk, kétszemélyes sátrakban, nyár lévén, még tűrhető volt. A napi háromszori, ízetlen és egyhangú étkezést, később az öreg birkák fagyús szaga miatt, messze elkerültük. Az élelmezésért természetesen fizetnünk kellett és így nem sokat takaríthattunk meg. Három hónapig tűrtem ezt a modern, fizetett kényszermunkát s elhatároztam, hogy önállósodom.

Svájcban megtakarított frankjaim egy részét beváltva, vettem egy használt BSA motorkerékpárt, felpakoltam rá és minden bejelentés nélkül átgurultam feleségemhez, Melbourn-be.

Az akkori közvélemény ugyan nagyon bevándorlás ellenes volt, de a szakmunkás hiány miatt a munkalehetőségekben válogatni lehetett, így hát egy jól fizetett szerszámköszörűs munkát vállaltam a General Motors-nál.

A tömeges bevándorlás miatt elképzelhetetlen lakásínség volt. Egy tűrhető szoba, konyha használattal, keresetem csaknem 80 %-át felemésztette. Szerencsére az élelmet korlátlanul és nagyon olcsón tudtuk beszerezni. Munkahelyemen minden túlóra lehetőséget kihasználtam, feleségem is tovább dolgozott jobb fizetéssel, így fellelegezve kezdtük jövőnk tervezését. Állami szerződéseim megszegéséről azóta sem hallottunk.

Az emigrációs magyarság szépen összetartott. Több egyesületet létesített, ahol hetenként rendszeresen tartott összejöveteleken kicseréltük tapasztalatainkat. Ily módon kaptam alkalmat egy öreg, elhanyagolt, még fegyencek által épített ház olcsó bérbévitelére, melyet kemény munkával és anyagi befektetéssel modernizáltunk és hamarosan kényelmes otthonná varázsoltunk. A nagy kertben minden zöldség szükségletünk megteremtett. Mint főbérelő, megvalósíthattam régi elhatározásomat, hogy kihozassam szüleimet. Ennek feltétele a lakás és útiköltség biztosítása volt. Így nemsokára 1954-ben nagy örömmel fogadtuk Őket. Három éves ittlétünk alatt nemcsak szüleinket, hanem nővéremet sógorommal és sógorom több családtagját is ki tudtuk hozatni. Öt év után 1955-ben, megkaptuk az ausztrál állampolgárságot

A repülés vérembe oltott szeretete ösztönzött, hogy eredeti foglalkozásomhoz visszatérjek. A helybeli repülő klubnál nagy meglepetésemre, a következő évfolyam volt akadémiai tanára, aki meteorológiát tanított nekik, Bally János jelent meg, mint a klub főoktatója. Örömmel üdvözlöttük egymást, szárnyai alá vett s egy pár gyakorló repülés és egy aránylag egyszerű elméleti vizsga után megkaptam a korlátozatlan *nappali repülési jogosítványt*. A hivatásos (kereskedelmi) igazolványhoz negyven óra kötelező repülést írtak elő, melyet a repülő oktatói tanfolyammal párhuzamosan végeztem. Ebben az időben tehát két helyen is dolgoztam, mint szerszámkészítő hét közben és a hét végeken, mint pilóta repültem és tanultam a vizsgákra.

(Bally János egyébként a Brizben-London közötti útvonal repülés időrekordját döntötte meg, s szép repülő karriert futott be.)

Sajnos a háború után a felszabadult angolszász pilótákkal nem tudunk versengeni, mert a jól fizetett helyeket ők töltötték be. Nekünk a mezőgazdasági repülés és az alapfokú oktatás maradt, amit már én sem vállaltam más kötelezettségeim miatt.

Közben beköltöztünk saját otthonunkba, ahol immár két fiú- és egy leánygyermeket nevelgettünk szüleink segítségével. A családi és társas érintkezés mellett, a nyári (karácsony környéki) nagy szabadság volt legfőbb szórakozásunk. Kocsinkon

bebarangoltuk gyönyörű kontinensünk nagy részét, kempingezve élveztük a természet, halászat, vadászat örömeit.

Üzleti vállalkozásaim során több-kevesebb sikerrel gyártottam az itt addig ismeretlen kávéfőző gépet, melynek gyártását a kezdeti sikerek után, a szükséges tőke hiánya miatt, abba kellett hagynom és nagyüzemi gyártásáról le kellett mondanom. Sikeresebb volt a hat évig tartó gépkocsijavítás és benzinállomás üzemeltetése, mely megteremtette régi tervem megvalósítását. Szerény körülmények között ugyan, de megkezdhettem a gépi vágószerszámok gyártását és javítását. A gyorsan fejlődő üzemet, pár év kemény munkájával, jól menő, jó nevű üzemmé fejlesztettük, mely még napjainkban is tovább fejlődik.

1984-ben súlyos szívműtétem után az üzemtől sajnos meg kellett válnunk, mert gyermekeim más életpályát választottak. Üzletem eladása viszont biztosította további kényelmes, az itteni viszonyokhoz mérten gazdagnak ugyan nem mondható, megélhetésünket.

Mindenesetre két fiú és egy lány gyermeküinktől kapott 3 fiú és egy lányunokánk, korban 19 - 23 évesek, biztonságos, jómódban élnek. Szüleimet, nővéremet itt temettük el.

Visszatekintve rám kényszerített emigrációs életemre, a sok nehézség, kemény becsületes pionírmunka árán sikeresen magamnak és családomnak biztonságos, boldog életet teremttem meg és ez megelégedéssel tölt el.

Mindezért feleségemnek tartozom örök hálával, aki minden jóban-rosszban segítőkész támaszom volt.

Magyarságomat pedig mindig és mindenütt büszkén vallottam!"

Lénárt Tivadar

(L. Ferenc, Eger, 1922.04.08. - Ausztrália, Lovász Erzsébet)

Feltételezem, hogy 1956-ban ment ki Ausztráliába.

Életét ne ismerjük. (Szerk.)

Nyáry György ht. hdgy.

(Ny. Antal, Zselés, Zseliz, 1921. 04. 24. - ?? , Kuharik Gizella)

„Az ezred Pockingban fejezte be a háborút.

Reménytelenség, bizonytalanság, hadifogság. Az amerikaiak nem tetszettek nekem, átmentem francia övezetbe, ahol a franciák minden magyart, velem együtt, jó barátként fogadtak. Trier am Moselben voltam.

Háromévi várakozás után nem sok jót remélhettünk így öcsémrel egy alkalmat felhasználva kivándoroltunk Ausztráliába.

Nem volt egyszerű letelepedni. Egy nyelvet megtanulni, minden féle munkát megpróbálni, hogy valamit is elérjünk. Sokszor azt hittük, hogy az elvesztett éveknek mi vagyunk okai. Lassan jöttünk rá arra, hogy a mi életkörülményeink nem olyan tragikusak, mint sok millió emberé.

1956 után: Így neki álltunk dolgozni és az utolsó 25 évben szerencsés körülmények között nagyon jó ausztrál feleségemmel régiség kereskedésünkben nagyon sok munkával sikeresen kereskedtünk. 1990-ben eladtuk üzletünket, de még mindig nagyon elfoglaltak vagyunk más üzleti tevékenységünkkel.

A repülést húsz éve feladtam. Ezért az egyért vagyok szomorú, hogy nem vagyok fiatalabb, hogy ismét repülhessek.

Látjátok, csak ennyit tudtam magamról írni. Sokáig úgy éreztem, hogy legjobb lenne mindent elfelejteni, hisz múltunkban nem sok örömet találtam. Most leghőbb vágyam, hogy veletek találkozzak.

A hősök azok, akik nem tértek vissza, de róluk a "költők mindent már megírtak !"

Nyakuszunk jó egészségben él, minden Karácsonykor levelet váltottunk. 2015-ben könyveket – melyekben szerepel – Nagy László ezds. segítségével elküldtem Neki. Válaszolt, köszönte.

Pati Nagy Miklós ht. hdgy.

1948 decemberében Alsószölnökön ment ki Ausztriába, 7-8 hónapig DP. személy volt Salzburg környékén.

Sikerült beutazási engedélyt kapjon Ausztráliába. Genovában hajózott be és Szuezen keresztül ment ki Melbournebe.

1956 után: Először kötelezően csatornát épített két évig Északon, havonta 1800.- dollárt keresve.

Visszajött Melbournebe, és egy gimnáziumban, alsó osztályában fizikát, majd biológiát tanított. Ugyanebben az iskolában Valler Károly gk. löv. hdgy. évfolyamtársunk matematika tanár volt.

Nyugdíját jelenleg Észak-Keleten az Óceántól 3 km-re egy dombon levő, tengerre néző házában élvezzi.

Két lánya közül az egyiknél két lány, a másikonál egy fiú unokája van.

1993.-ban itthon volt. Vissza menetele után írt. Kértem, hogy engedélyezze, a Hol vannak? versének közlését az Emlékkönyvben. Megengedte.

Kértem, hogy versben írja meg életrajzát. Levele borítékjára azt írta, hogy

"S most bámulok ki az ablakon

Mert nem nyalt a múzsa homlokon"

Ezért életrajzát levelei alapján nekem kellett összeállítanom.

Sáros Mihály ht. hdgy.

(Pilismarót, - Ausztrália, 2000.12.31.)

1956 után Ausztráliába vándorolt ki, ahol egy iskolában sporteszköz raktáros volt.

Juszuf írta szokásos stílusában: "Sáros Miska jó vadász (repülő) lett volna, (ha Jablonszky ki nem rúgja), mindig elkésett a megbeszélte vadászatokon is, akár disznó, újjeländi zerge vagy szarvas volt a cél és "thart" lött "szégyenében". Ő a legrégebb és legjobb barátom és volt első tisztem, de várni kell rá, hogy felbukkanjon. Még mindig fut 10 km-t 40 percen belül, vagy nem bevallott másodperceken kívül, de ha ez a szórakozása, hogy kínozza magát, ki vagyok én, hogy kifogásoljam."

Nagyon reméljük, hogy arany diplomája átvételére hazajön. (Sajnos, nem jött haza, csak urnája poraival. ⁹⁵ Ld. később a Szerk.)

Szendei János ht. hdgy.
(Bonyhád 1920.11.03. + Ausztrália)

„1946-1950-ig Ódry Pál szds. úr alatt Pockingban szolgáltam, mint összekötő tiszt. Onnan kétszer látogattam haza amerikai őrizet alatt. Ezután Bad Pölzbe kerültem az U.S. Infantry Division pénztárába, ahol öt évig dolgoztam és ott nősültem meg.

1956 után: Feleségem debreceni röntgen asszisztensnő volt és mivel ismerte az kivándorlási tisztet, sikerült 1950-ben kivándorolnunk Ausztráliába, ahol én 1957-ig gyári munkás majd *egyetemre iratkozva, mint a kereskedelem doktora* végeztem. A Shell olajtársaság ingatlanügyi irodáját vezettem, feleségem, mint könyvelő dolgozott különböző cégeknek. Innen én háromszor, feleségem ötször járt Európában. Vettünk egy szerény ötszobás lakást Melbournben a belvárosban. Született egy fiúnk, János, aki itt él a közelünkben, és egy lányunk, Emőke, aki Sydneybe ment férjhez. Mindketten tanítanak. Lányomnak egy fia és egy lánya van.

Feleségem 1964 óta, én 1970 óta vagyok nyugdíjas. Nekem nyolc évvel ezelőtt a sok szivar és whiskyfogyasztás miatt egy enyhe szélütésem volt. Szegény feleségem meg egy évet töltött az idegklinikán idegösszeroppanással. Szerencsére sokáig mindketten egészségesek voltunk, de most feleségem, Klári, kórházban van, mert a sok elektromos kezeléssel tönkretették.

Nagyon jó lenne hazamenni látogatóba, de nem tudom lesz-e erőnk hozzá. Már a lépcsőn sem tudok lemenni.

Szentágotai (Knoll) József.
(Sz. József vitéz, Barcs 1922. 12. 28-
Ausztrália?? Vida Rozália)

Szentágotai szerint "Mütyür, Kálmán Pista volt a géppár parancsnok", párszor meg is hívtuk krumpli gulyásra, ha főztem a háború után, amikor v. Szentgyörgyi Coli volt a szobatársam

Welsben.

1945 után nem jött haza. Ausztráliába vándorolt ki.

Bevándorlása után két évig "a sarló és kalapács gondos elkerülésével fogó és csavarhúzó társaságában töltöttem a bevándorlási megegyezés szerint. Utána meg gép és gyorsíró volt, ezért nem tanultam meg géppel sem írni... "Mostanában ugyan szemlélő vagyok minden vonatkozásban, de még mindig hiszek a velem szemben levő becsületes magatartás tízszeres viszonzásában, amit még a feketéző világban is (évtizedek óta először Szentgyörgyi Zolira gondolva,) fenntartottam és talán ezért nem lettem szegény vagy gazdag, de példája a buta nevelésemnek és semmi köze az akadémiához."

Amikor volt osztályparancsnokkal az 50-es évek végén összetalálkoztam megint az egyik összeroffenésen kezét nyújtott: Szervusz Juszuf! Én: Szervusz Juszuf!- akik nem ismertek azt hitték hülyék vagyunk, de nekem ez már az akadémia óta nem újdonság."

A politikáról csak annyit, hogy úgy látom, hogy piszkosabb, mint valaha, úgy az "özlet" is volt annakidején. Távol is tartom magam és élvezem az életet, mint örökös víz és napimádó, vigyázva, hogy a víz a számba ne kerüljön."

Eddig a levél részletek. Juszuf nem kívánja társaságunkat.

Veress Albert ht. hdgy.
(Erdély, 1923- -Ausztrália, 1997. 04. 03)

Majd ismét a levél: "1956-ban kijöttem Ausztráliába. Párszor hazalátogattam, de most már az anyagiak miatt nem könnyű. Most már nyugdíjasan élem életemet. Ölel régi bajtársad: Albi"

P.S.: Valószínű Albi adta Péntes Jánosnak az ötletet arra, hogy évfolyamunkat is szerepeltesse "Emlékek útját járva" könyvünkben, mert Albi többször küldött neki hang- szalagot, - persze nem stúdió felvételt, - könyveket (Fejezetek a magyar katonai repülés történetéből; Magyar repülés története), melyeket meg sem köszönt, helyette Albi leveléből azt vette ki, mintha a könyvekben írottakért Ő (mármint Albi Szerk.) lenne a felelős. Ezért nem támogatta Emlékkönyvünk megírását, melyre 200 dollár hozzájárulást kért.

4.2.3. HAZAJÖTTEK – MEGHALNI

Forgács István

1995.08.16. 08.26. A szolnoki repülónapra, Baranyay Tipsi értesítése alapján mentem le.

Alkalmunk volt a végleg hazatért Forgács Pistával kezét fognunk, aki általában Tobak, Egry, társaságában volt. Mellette állt Vidonyi. Megváltozott itthon. Amíg kanadai levelezésében hozzánk hasonlóan gondolkozott, itthon – talán választott társasága matt opportunistá lett.

Frank József karp. szkv.

Az idegenlégióban dicsérettel eltöltött több éves szolgálata után 1993-ban hazajött.

Könyvelőként dolgozott, innen ment másodszor nyugdíjba.

Több alkalommal találkoztam Vele.

Érdektelenséget mutatott, ezért a Szamizdatokból csak két számot kapott, a másodikat 1994-ben.

Dr. Nagy Gábor t. zls.

1997-ben jött haza Kanadából (lányával Szerk.). Zsuzsi lányom akkor azt mondta, hogy itt nem változott semmi, csak az, hogy most már ugathatunk. Egy pár hónapja meg azt mondta, hogy „most már nem is ugathatunk”.

2003.08.08-án jelent meg asztaltársaságunkban. Egy

következő évfolyambéli, féllábú társunk, akit havonta látogat, vezette nyomunkra.

Ekkor mondta el nekünk élete történetét. Azóta kanadai nyugdíjának haszonélvezői vagyunk. Tartsa meg a jó Isten Őt és szokását sokáig, közös örömünkre.

2005.06.14-én, kedden volt temetése a Pásaráten a Jézus Szíve Plébánia templomban. 85 évet élt. A temetésen Rónay Marcsi, Kálmánnal, Széplaki Jenő, Szentgyörgyi Coli, Mátay Tüske, Frankó Bandi, Papp Feri és én voltunk jelen.

Utána elmentünk „tort” inni egy közeli vendéglő kerthelyiségébe. Nem tudom meddig maradtak, de nekem jönnöm kellett a busz menetrend miatt.⁹⁶

4.2.4. Ketten voltak testvérek, akik Ausztráliából és az USA-ból jöttek haza Édesanyjuk mellé:

Sáros Mihály ht. hdgy.

2007.10.07.-én szombaton, Pilismaróton Sáros Miska és öccse temetésén voltunk Szentgyörgyi Colival és Frankó Bandival a szép református temetőben.

A régebben meghalt öccse hamvait Amerikából, Miskáét Ausztráliából hozták egy időben haza és temették. Felolvastam Miskának írott levelemet, melyet korábban halálakor írtam.

Sokan voltak. A 7 légi győzelmes pápai Michna Gyuri szólított meg utána, hogy mi kik vagyunk. Mondtuk.⁹⁷

II. fejezet jegyzetei

¹ **Alapi Zoltán.** Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

² **Balogh István.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében Akadémikusnak átvettek.

³ **Barabás Gábor** életrajzát 1963 óta ismerem, amit Vele levélben történt egyeztetés után közlök. (Szerk.): Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁴ Šard (Alba megye)

⁵ **Bársony György.** Farkas Emlékkönyv 34-35 p.

⁶ Léway Győző: A Va-bo-k (csatarepülők) rövid története. (Magyar Szárnyak, 1986.48-67.p)

⁷ **Csizmadia Sándor.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

⁸ **Eleőd Attila.** Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyezték át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁹ **Frank József.** Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁹ **Gullay Mihály.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

2011. 09. 02. Gullay Miska temetésén voltam. Családtagként fogadtak Négy iskolagép körözött a temetés alatt felettünk. Rengetegen voltak. Nagyon népszerű ember volt Későn ment orvoshoz. Operálták, de ez már nem segített rajta. Nagyon rendes társunk volt. Isten nyugosztalja.

¹¹ Gullay Miskáéknak 1993-1996 között 18 levelet írtam. 2012-ben egy éves halála emlékére a Szentesi Repülő Klub emlékversenyt rendezett s engem meghívtak. Tar Jancsi fiával, Jancsival mentünk ketten le. a déli órákban mindkettőnket egy nagyteljesítményű géppel megrepültettek. Nagy élmény volt. Érdekes, hogy minden hibámat – mintha saját oktatóm lennék – azonnal észrevettem és korigáltam.

2012.06.12. SZENTES GULLAY REPÜLŐ EMLÉKNAP

A verseny tétje a leszállójelhez közeli leszállás és a kigurulás mértéke volt. Nekem kellett a díjakat kiosztanom. Nagy megtiszteltetés. Egyenruhában mentem, s jól tettem. Utoljára 60, vitorlázó géppel 70 éve repültem utoljára. Persze az utas gépeken történő repülést nem számítottam bele. Közben Gullay Miska fia is kijött a reptérre, így két évfolyamtársam fia is találkozott és megismerték egymást.

¹² **Harámi László.** Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

¹³ Magyar Szárnyak.1990. évk. 110 p.

¹⁴ **Hepper Antal** t. szkv. a váti repülő alap kiváló oktatója volt. én is (a Szerk). növendéke voltam. a háború után klf. vitorlázó vezető tisztségek után berepülő pilótaként zuhant le Esztergomban.

¹⁵ **Horváth Gábor** a Rep. Akad. I. évf. A osztályában osztály 2., rangidősöm volt. 1980 után két alkalommal látogattam meg Nagykörösön. Nagy szeretettel emlékezett ifjúságára, a repülésre, parancsnokaira, az együtt eltöltött kellemes, élete rövid, de szép időszakára. Számos fényképével, Rep. Leírásával készségesen állt rendelkezésemre s mindig szokásos kedvességével tartóztatott. Nagyszívú, szeretetreméltó embernek, hű bajtársnak és barátnak ismertem.

¹⁶ **Imecs József.** 2011.12.12.-én végre *találkoztam Imecs Jóskával.* Péter Karcsi adta a tippet, hogy keressem Cegléden. Unokaöccsére akadtam Nagykörösön, így összejöttünk Pesten. Budán lakik, könyvet adtam neki. Útépítő volt. Özvegy, unokái vannak. In: FARKAS Veritates 23. p.

¹⁷ **Kárpátvölgyi István.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

¹⁸ 1992.09.25. Baranyay, Farkas, Papp, Szendrey, Szentgyörgyi, Székely, találkozó Kárpátvölgyi Pisti lakásán és „Örömhegyén”, melyet sk. épít szakszerűen.

¹⁹ **Kernya Miklós.** A Szent László hadosztály repül. löv. e-ében Letkésen hh. halt.

²⁰ **Kiss Gyula.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

²¹ **Kocsis Nándor.** FARKAS Emlékkönyv 47-48.p.

²² **Kontraszti Endre.** FARKAS Emlékkönyv 108-109.p.

²³ **Koronka Pál.** FARKAS Emlékkönyv 48-49..p.

²⁴ **Bánhidi Antal** a Gerlével Tóni bátyámat a Márvány Menyasszonyban ismertem meg 1989.08.19-én évfolyamunk első összejövételén. A mi 26 évfolyamtársunk mellett, más repülési tekintélyek is (Bánhidi Tóni bácsi, Hangyál Miska, Tobak Tibor és mások)

megjelentek vacsoránkon

Ezután két alkalommal voltam budaörsi tanyáján, ahol sokat jegyzeteltem élete részleteiről.

1993.04.22. Bánhidi Tóni Bátyámat kerestem meg. Úgy tudtam, hogy az Urológiai Klinikán fekszik, de nem, hanem Budán a Szent Imre kórházban. Jól elbeszélgettünk, várja, hogy hazaengedik. Sok mindenről mesélt, Magyar (Vilcsek) Sándorról, a k.u.k. pilóta-megfigyelő magatartásáról. Jegyzeteltem. Megígértem, hogy lakásán felkeresem.

1994. 04.26. Bánhidi Tóni bácsi temetése volt. Dinka, Eleőd, Egry, Pintér, Szabó Tibor, Székely, Weingärtner jelen. A főszónok Úr, az Országos Aero Szövetség elnöke, Hegedüs, nem tudott megfelelő magyarázatot adni, hogy Tóni bátyánk miért élt ilyen szegényen és visszavonultságban, mint a MSrE.24 utolsó alapító tagja, az óceánt átrepülő ember, Endresz György, lelki- és a gép műszaki előkészítője? aki saját tervezte gépén kategóriájában világrekorder tervezőpilóta volt, aki gépe 4. felszállásakor azzal vezetett orsót csinált, (láttam eredeti startkönyvét!). A lovagkeresztes, a körülzárt Tattersaalba egyedül berepülő repülőtsz. Hól vagyunk mi ettől a repülő művésztől! Istenem.

²⁵ **Kovács Ferenc.** FARKAS Emlékkönyv 110.p.

²⁶ SOTEX Soproni Textil Művek

²⁷ **Rónay Kálmán** közlése,

²⁸ **Bereznai Mihály** t. szkv. legénységi évfolyamtársunk volt, aki a soproni 102/3. „csatarepülő” századnál együtt szolgált Kovács Jánossal és Rónay Kálmánnal.

²⁹ **Schmidt Sándor** bányamérnök, a tudományok doktora, akadémikus. A dorogi szénvagyton felfedezője majd vezérigazgatója volt, az Esztergom- Kenyérmező Dorog határán levő un. Schmidt villa tulajdonosa

³⁰ **Ladó (Laux) Antal.** FARKAS Emlékkönyv 49-50. p.

³¹ **Lengyel József** PÉNZES Emlékek 198-205 p., FARKAS Emlékkönyv 113-116.p.

³² **Mátay Andor.** Budapest, 1994. február Tüske. FARKAS Emlékkönyv 118-123.p.

³³ **Mátételki Dezső** Esztergom, 1993.dec.22. FARKAS Emlékkönyv 123-124.p.

³⁴ **Mátételki József** FARKAS Emlékkönyv 124 -125.p.

³⁵ MHSZ = Magyar Szabadságharcos Szövetség az egyik „elnyomó szerve” a kommunista rendszernek.

³⁶ **Miklóssy Sándor** életrajzát ezüstkoszorús repülő fia, ifj. Miklóssy Sándor bocsátotta rendelkezésemre. FARKAS Emlékkönyv 51-53.p.

³⁷ **Molnár Béla.** Háború utáni életét Ferenczy Teklának 1948.jan.7-én San Carlosból írott levele alapján ismerjük, ahova Caracasból 1947.dec.5-én költözött.

³⁸ In: Sarlós életrajz

³⁹ **Nagy (Szabó) Árpád** FARKAS Emlékkönyv 26-27.p.

⁴⁰ **Nagy Gábor** FARKAS Emlékkönyv 126.p.

⁴¹ Gödöllőn 2004.05.08.-án kelt levelem: Kedves (Nagy) Gábor! - Ha lesz időm és energiám, a „Kék könyv” megjelenése óta évfolyamtársaimról szerzett új ismereteimet le szeretném írni a diplomát átvevő haverjaink részére. - Tekintve, hogy első itthoni találkozásunkkor elmondtad életrajzodat, melyet magnóra vettem fel, ezt most jól rosszul leírtam.- Kérlek, ezt a szöveget javítsad át tetszésed szerint, és engedélyezzed, hogy tervem megvalósíthassam. - Barátsággal ölel: Jenő

⁴² **B.Nagy Kálmán** FARKAS Emlékkönyv 53-54 p.

⁴³ **Nádor Ferenc** Budapest, 1994. jan.8. Nádor Ferenc s.k.

⁴⁴ **Nehr Tibor.** Nyolc hdp.szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁴⁵ **Nyitra János.** FARKAS Emlékkönyv 128-129 p.

⁴⁶ **Oláh László** FARKAS Emlékkönyv 54-55 p.

⁴⁷ **Molnár Béla.** 2004.05.01.-én írott levele szerint

⁴⁸ **Orosz Attila** unokabátyja levele szerint. In.: FARKAS Pwersonalia HIM. Lev.tár.

⁴⁹ **Papp Ferenc.** Rövidítésekkel. Budapest, 1993. november 4. Papp Feri sk. FARKAS Emlékkönyv 130-131 p.

⁵⁰ **Pati Nagy Miklós.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

⁵¹ **Pákozdi Sándor** Nyolc hdp.szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁵² **Péter Károly** Farkas Emlékkönyv 55-57 p.

⁵³ 2011.11.12.-én kerestem meg Péter Karcsiékat. Szegény francia fogságban volt, nyolc hónapot Colmárban, majd hármát Metzben. 700-an egy épületben, répaleves egy WC-vel. 1946-ban jött haza Kolozsvárra, majd Marosvásárhelyre, s mivel mindenüket kirabolták az oláhok, vissza Budapestre. Bugyiba osztották be tanítónak. Azóta tanított, igazgató, járási felügyelő, Forradalmi Bizottsági Elnök volt /járási/. Ezért feleségét hurcolták meg, mert őt a megye megvédte. Minden részét már operálták, nagyon labilis, helyhez kötött állapotban van. Nagyon örült és 50 évet fiatalodott. Gida háromszor volt már nála egyszer Berkessy Marciékkal. Gége operációja miatt csak suttogva beszélt. Három unokájuk van lányuktól. Fiuk még nőtlen. Tanácsolta, hogy Imecs Jóskát Cegléden keressem. In.: FARKAS Veritates 23. p. Bajai oka a túlzott védőfelszerelés nélküli növény-védőszer használata volt, mellyel almását védte, de Ő belerokkant.

⁵⁴ **Pintér Gyula.** Budapest, 1993. november hó. Farkas Emlékkönyv 134-135 p.

⁵⁵ **Polyák Tivadar** a 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek. FARKAS Emlékkönyv 58-60 p.

⁵⁶ **Vitéz Koós Ottó** m. kir. szds. barátommal, Balogh Pistával (Popeyével) együtt.

⁵⁷ **Polyák Csupival** a Rep. Akadémia I. évfolyamán egy osztályban, egy szobában voltam Szabó Imre, Szabicsék szobaparancsnoksága alatt Szombathelyen. Rendkívül muzikális, jó modorú és humorú, udvarias, vidám, a légynek sem ártó, igazi pesti fiú volt. Ahol tehetette, a zongora mellé ült és improvizált.

Vasváry József "történész" a kanadai Magyar Szárnyak 1992 évi 21. száma 177. oldalán Polyák Tivadarnak, Csupinknak egy repülőgép eltérítést tulajdonított. Mivel nem tudom, hogy a Magyar Szárnyakban sikerül-e e helyesbítést megírni, ezt itt teszem meg.

A Polyák Tivadarnak tulajdonított gépelértést Polyák Rudolf hajtotta végre. Nevezett 1949-ben vonult be a Rákosi-Farkas-Zalka féle légierőhöz. Szolnokon avatták, és

mint repülőtestet 1953-ban Tácról, a székesfehérvári Csatarepülő Hadosztáy 1. szd-ától bocsátották el.

A Szombathelyre Gidály József gépparancsnokkal és Tóth Sándor hajózó szerelővel Szombathelyre induló MASZOVLET helyi járatot, egy Li-2-es utasszállító repülőgépet, Ingolstadtba, két KISZ tag segítségével, tehát Polyák Rudolf térítette el.

Vasváry György -1993.01.07-én kelt levelében- írta nekem, hogy Polyák Tivadar kirepülését egy pesti lapban olvasta, és mint volt hivatásos tiszt neve a Honvédségi Közlönyből ismerős volt. - Hát igen sok ilyen "ismerős" volt az elmúlt 45 év alatt.

Vasváry úr egyébként közölte adatait Cserhalmi Imre: Ki fog repülni? c. könyvében is olvashatta, melynek 1987.02.07-én megtartott író-olvasó találkozásán Wittinger Kálmán úr, volt forgalmi pilóta, a könyv több más súlyos tévedése között elmondta, hogy a gépet nem Polyák Tivadar, hanem Polyák Rudolf térítette el, aki sohasem volt "horthysta" pilóta. (Ld. Közlekedési Múzeum Adattára 735.89. 1.sz. alatt)

Ilyen az, amikor valakit haló poraiban is figyelmetlenségből, de bántanak. (Farkas Jenő)

⁵⁸ **Rónay Kálmán.** Budapest, 1993.november 17. Rónay Kálmán FARKAS Emlékkönyv 136-137.p.

⁵⁹ **Sarkadi József.** A négy karpaszományos között volt, akiket a Repülő Akadémia I. félévében más földi alakulathoz helyeztek, de mint volt évfolyamtársunkat változatlanul számon tartottuk, amennyire ez lehetséges volt.

⁶⁰ Vitéz Szoó Lajos hdgy. a Keleti Fronton két légigyőzelmes közelfelderítő. A Romboló Kiképző keret parancsnoka Imelyben és Vágfarkasdon.

⁶¹ **Sasvári Gyurkával** a Romboló Kiképző Keretnél kerültem szoros barátságba. Együtt jártunk ki a „repülőterre” az „emeletes” káposztás hordók mellett, ahol elevátorral vitték fel a szecs-kázott káposztát és benne gumicsizmás emberek járták „táncukat” a megfelelő tömítés elérésére. FARKAS Emlékkönyv 138-139.p.

⁶² **Sáros Mihály.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

⁶³ **Simon Pál.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek. 2003. 01. 09.-én Jászberényben volt Simon Tata temetése. - Tata nagyon népszerű volt Birinyben. A belvárosban volt házuk, nagyon közel az autóbusz végállomáshoz. Felesége – Szike - kért meg, hogy a sírnál búcsúztassam el az évfolyam nevében. Megtettem. Egyetlen egy nemzeti szalagos babérkoszorú a mienk - illetve a Tietek volt. – 01.11. Tata feleségének írtam, megköszöntem, ott létem, kértem egy fényképet, a Magyar Szárnyakhoz, de még nem küldött.

⁶⁴ **Somody Zoltán.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek. FARKAS Emlékkönyv 143-145.p.

⁶⁵ **Szakács Károly.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek. FARKAS Emlékkönyv 154-156.p.

⁶⁶ **Szendrey Gedeon.** Gidát feleségemmel Malmőben meglátogattuk. Nagyon érzékenyen búcsúzott. FARKAS Emlékkönyv 61-63.p.

⁶⁷ **Kenyeres Miklós** szovjet fogságból hazajövet, Ferihegyen a légi rendészet parancsnoka lett – a legmegbízhatóbb szolgálatok egyike – ahonnan Ausztriába szökött. Itt találkozott Szentgyörgyi Zolival, akit kioktatott a szovjet viszonyokról. Hogy mindenki-mindenkit figyel és beárul Apát fia, anyját lánya. „Csak amit elmondasz, azt tudják meg csak a hatóságok, de azt biztosan megtudják.” Ezt az oktatást én is még hazajövetelem előtt ismertem és ehhez is tartottam magam. Lehet, hogy ez is tartott életben.

⁶⁸ **Tar János** életrajzát fia, ifjabb Tar Jancsi segítségével állítottam össze. Köszönöm segítségét. (Szerk.) Jancsival a Rep. Akadémia I. évfolyamán az A osztályban a bal padosor oszlop utolsó asztalainál, Ő a sarokban én a folyosó mellett ültünk. Közös élményeink miatt jó barátságban voltunk. FARKAS Emlékkönyv 63-64.p.

⁶⁹ „A kis **Thurzó**” örgy-gyal, helikopter pilótával, két alkalommal találkoztam Szolnokon. Leszerelésére készült, mert nagyon kedvező feltételeket kaptak és élt is vele.

⁷⁰ **Újházi László**. FARKAS Emlékkönyv 66.p.

⁷¹ **Veress Albert**. A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek.

⁷² **Wagner Vilmos**. Nyolc hdp. szkv. között volt, akiket a Repülő Akadémia a második év végén más repülő vagy földi alakulathoz helyeztek át, de még az első éves rangsorolási jegyzékben szerepelt.

⁷³ **Weingärtner János** repülés terén az egyik legképzettebb társunk volt (melyet én is a háború utáni levéltári kutatásaim alatt ismertem meg) Már 1936 őszén a Műszaki és Modellező „Ad Astra”szakkör alapítóinak egyike. In: Winkler László: A magyar repülés története. 3327/I. doboz 7. XXV. Rész.

⁷⁴ **Wunder Károly**. A négy karpaszományos között volt, akiket a Repülő Akadémia I. félévében más földi alakulathoz helyeztek, de mint volt évfolyamtársunkat változatlanul számon tartottuk, amennyire ez lehetséges volt.

⁷⁵ **Eleőd Attila**. Losonc, 1994.12. 20. FARKAS Emlékkönyv 85-87.p.

⁷⁶ **Ferenczy Zoltán**. Farkas Emlékkönyv 97-99. p.

Ferenczy Zoltán a rep. Akadémia I. és II. évfolyamának – leváltásáig – évfolyamunk rangelsője volt.

1995.07.06.-án Kláival Győrbe, onnan Valival és Pajával Pozsonyba mentünk autóbusszal. Meglátogattuk Tekláékat. ... Nagy volt az öröm. Közös ebéd egy vendéglőben, európai kaja s siettünk vissza a buszhoz. Tekla jól van, minden baja ellenére. Kutyaolt velünk-botjával minden nehézség nélkül. Éva bűbajos, mosolygós, éppen pesti lányától s unokáitól jött vissza. FARKAS Veritates 126.p.

2002.06.15.-én ”az Égben levő szeretett Társaihoz tért meg. Repült.” írja Ferenczy Éva 18-án. Már 9-én jöttek fel Pestre Éva lányukhoz középső Gergő unokájuk ballagására. Megnézték a Sándor palotát, kedden, szerdán futball VB. Csütörtökballagás Himnusz – Szózáttal. Péntek baráti ebéd, utána Tekla rosszul lett, a Tétényi úti mentő vitte kórházba. Infúzió, EKG, Hasi aortarepedés. Két rohamkocsi lerobbanása után a harmadik viszi operálni. 2 órás műtét, melyből nem ébredt fel. Sokat szenvedett, Parkinson kór, érlemzesedés, feledékenységgel. Problémát hozott az „idegen” állampolgárság. Hamvasztották.

Éva levelére küldött válaszom: Gödöllő, 2002. június 21.

Kedves Éva és Nagy Családod! Ma kaptam meg nagyon kedves és kimerítő tájékoztatásod, egyik legkedvesebb barátom, volt osztályelsőm, Tekla utolsó napjairól. - Boldog vagyok és bizonyára ő is az volt, hogy napjait ilyen boldogságban tölthette szerettei körében. - Barátaim, évfolyamtársaim nevében kívánunk tiszta szívvel részvétet és köszönjük azt a szeretetteljes gondoskodást, amiben részesítetted rogyant állapotában, annak ellenére, hogy nagy fájdalomtűrő képességekkel rendelkezett – ezt a fakírságát mindannyian ismertük. ... Remélem soraim még itt érnek Budapesten. Kérlek, írd meg terveid, hogyha levelemmel felkereslek, tudjam, merre jársz. Klárimmal együtt szeretettel csókolunk” - Ferenczy Éva 2002. 08. 07-én írt válasz levele: ”Köszönöm együtt érző soraitokat, és hogy szóltatok Marcsunak és Kálmánnak. Szép virágokkal leptek meg, de azzal is, hogy abban a hőségben eljöttek a Bocskai úti ev. Templomba. ... A cögerek közül

Bakay és Koki (Kakasy) jöttek el és a Ludovikás Alapból a lelkésznek járót adták Évinek ... a sors kegyes volt, hogy unokáival együtt vele voltunk legutolsó perceiben.”

FARKAS Veritates 295.p.

⁷⁷ **Barabás Gábort** 2003-ban sikerült felfedeznem, 2003.12.15-2005.04.30. között 9 levelet írtam Neki, melyekre válaszolt.

⁷⁸ **HĀGHIG** Covasna megye a volt HIDVĒG Háromszék megye.

⁷⁹ **Péter Károly** Farkas Emlékkönyv 55-57.p.

⁸⁰ **Gudenusz János** családkutató szakíró. Pannonhalmán érettségizett. Több éves barátságban ismerjük egymást.

⁸¹ **Kubik László** FARKAS Veritates 360, 420, 421.. p

⁸² **Bardon Pál.** Életrajzát Endrői Gyurkának és nekem írott leveleiből állítottam össze. Szorgalmas, példás, tevékeny élete sokak példája lehet. Férfias férfit takart a hirtelen szőke haj és a vékony atléta alkat. (Farkas Jenő) Farkas Emlékkönyv 33-34 p..

⁸³ **Vidonyi János** hazánk Győrben született nagy, Németországban élő fia, megint kitett magáért és szegényt hozott volt cőger társaira, ránk és hazájára. Nem csodálkoztam, mikor életrajzát nem írta meg EMLÉKKÖNYVÜNK-ben. Mint annakidején megírtam – velem kapcsolatban Egryn keresztül, már egy hasonlót produkált. Zsenialitásába, feltűnési viselkedésében, most a hazaárulás bűnét követte el. (Tették ezt már mások is az „internacionalisták” közül sokan, és tartósan büntetlenül.)

Azt hiszem, mivel nagyobbat akar tenni bírójának, előbb utóbb le fog ülni a földre, mert nem tud hová kapaszkodni. Szerintem, egy szegény tudathasadásos ember, aki nem tudja, időnként mit cselekszik.

Ismereteim szerint Vidonyi Fuxi – nem csoda, hogy cőger társai között ez volt a vulgója – egy EU keretén mozgó szervezet tagja, amelyik zászlajára tűzte a nemzetek megbékélését. Ő ezen belül a magyar-szlovák és román megbékélés szervezetének egyik az alább leírt módon támogató tagja és - azért mert szegény, csak egy évi nyugdíját ajánlotta fel e dicső szervezet támogatására.

Ezzel a kérdéssel – ismereteim szerint – egy tanulmányában kb. 100 oldalon foglalkozik és csatolja külügyminiszterekkel és államfőkkel folytatott levelezésének fénymásolt példányait. Tanulmányáról csak egy véleményt olvastam.

Műve természetesen Vastagon tele van tárgyi tévedésekkel, az anyag nem ismeretével, mert ilyeneket ír, mint pl.: „ezek e nemzetek (mármint a tótok és románok) itt a Kárpátmedencében joggal teszik, amit tesznek, mert ők voltak itt őshonosak, és most csak azt adják vissza, amit a magyarság velük tett.

Hemzsegnek az efféle magyarázatok. Vidonyi nem tehet róla, hogy abban a német konglomerátumban, ráadásul egy teljes német családi háttérrel, ilyen téves információk érik, melyet tételről tételre meg is cáfolt a tanulmány egyik olvasója és azt megírta a neves szerzőnek. Aki – mint ez jól nevel liberálisoknál szokás – levelére nem válaszolt.

Az írás egyik szégyene korosztályunknak.

Gödöllő, 1998.08.08.

Dr. Farkas Jenő

In: FARKAS Veritates 184. p.

⁸⁴ **Kaiserfeldi Bajai Guidó.** FARKAS Veritates 277.p.

⁸⁵ A Történetek 5/1993-at 56 évfolyamtársamnak, 22 özvegynek és 6 parancsnoknak küldtem el (VIII. melléklet)

⁸⁶ **Kiss Gyula.** Ezt az életrajzot húga, Zsák Istvánné, Kiss Piroska és volt évfolyamtársa Dr. Farkas Jenő a legjobb tudásuk szerint állították össze.

⁸⁷ **Vitéz Márton György.** FARKAS Emlékkönyv 170.p.

⁸⁸ **Pataki Ferenc** ⁸⁸ (1917-1988), az 1948-as Olimpián, talajon arany, lóugrásban és csapatban bronzérmét szerzett szertornász olimpiai bajnok. Pataki olyan kiváló sportember volt, hogy három óras edzés után még 200 szaltót ugrott. A most 90 éves Sánta Ferenc 25 éven át örök második volt mindenütt, ahol Patakival együtt versenyzett.

⁸⁹ **Szabó Imre.** A fordítás Georg Gross cikke nyomán, mely a The Toronto Sun-ban 1979. jún. 21-én jelent meg. Farkas Jenő - Gótz Pál

⁹⁰ **Kovács Gábor.** A 18 hdp. szkv-k egyike volt, akit a kiképzés II. évfolyam első félévében akadémikusnak átvettek. FARKAS Emlékkönyv 110-111.p.

⁹¹ A Történetek 5/1991-et 36 évfolyamtársamnak küldtem el (I. melléklet)

⁹² **Molnár Béla** utolsó levele: Feladó: bela molnar kordos <belamolnar_ko@hotmail.com>

Címzett: Dr. Farkas Jenő <faje@citromail.hu> elküldve: 01:45Téma: RE: 2007.II

Kedves Drága Jenő Barátom. Az unokaöcsémre mindig lehetett számítani, most sem csalódtam benne. - Jelenleg az a harci helyzet hogy 16-án megyek a második kemoterapiás kezelésre,- remélem nem fog úgy a fölhöz vágni, mint az első. - Legalább is ezzel kecsegtetnek. Én mindenbe belemegyek. - Napról napra jobban érzem magam, es egyelőre ez elég. - Ha én nem is írok, furán hangzik, de Te nyugodtan válaszolhatsz, *hálával* fogadom. Ölel szerető barátod BÉLA.

2008.12.22-én Cigi unokaöccsének Redl Gábornak is boldog ünnepeket kívántam, azt megköszönve, a következőket írta: Sajnos, Béla (Cigi) felől rossz híreket kaptam Venezuelából, a betegsége súlyosbodott, a kemoterapiás kezelés után most újra kórházba került, életveszélyes állapotban. Ha lesz újabb hírem, értesítelek. Addig is bízunk erősen a felépülésében.

12.23 –án Béláról a korábbiaknál jobb híreket kaptam. Valóban életveszélyes állapotban, bélelzáródással került kórházba, azóta megműtötték és jobban van. Bízunk a felépülésében. Én is reménykedtem.

12.26-án újabb levél Redl Gábortól: Ma kaptam a szomorú hírt, miszerint (Molnár) Béla tegnap (25-én) Valenciában a kórházban elhunyt. (Nem régen töltötte be a 86-ot.) Üdv. Gábor Azonnal válaszoltam:

12.26.16:06 "Kedves Gábor! Egy rendes emberrel ismét kevesebben vagyunk. Karácsony másnapján ment el közülünk. Ő legalább nem számolhatta ki halála napját, mint egy másik évfolyamtársunk Sáros Miska pár évvel ezelőtt, aki karácsonykor felhívott Ausztráliából, hogy az orvosa szerint Új esztendőre el kell, menjen. El is ment. Mi fiatalabbak, volt hivatásosok - akik most 84-85 évesek - ezután következünk. - Cigivel végig egy kiképző csoportban voltam Klagenfurtig. Ott váltunk el egymástól. - Gábor! Fogadd részvételem és köszönöm vállalt szolgálataidat nagybátyádról, jó barátunkról. - Áldott ünnepeket kíván szeretettel Jenő bátyád In: FARKAS Veritates 254.p.

⁹³ **Orosz Attila** eltűnt Venezuelában In: Molnár Béla 2004. 05. 01-i levele szerint

⁹⁴ **Endródi József.** Feltételezem, hogy munkájának egyik alapja a Sopronban végzett két éves bányamérnöki főiskolai tanulmánya lehetett.

⁹⁵ **Sáros Mihály.**

Rigmus: Sáros Miska

Mindenkinek kívánok ez évben bőséget
Hozzá jó egészségben eltöltött heteket.

Te Jenőm meg ne legyél mindig oly kritikus,
mert úgy tudom csibés voltál és nem patikus!
Szaladnak a napok, érzem egyre öregszem,
s tán ezért nejemmel is többet veszekszem.

Néha néha még ugyan kacsintok a nőkre,
s azt hiszem, szép éltetnek nem lesz soha vége.
Sajnos egyedüli veszedelmes nagy bajom,
hogy már csak segítségükkel tudok felállni,
vagy - de ezt már könnyebben - egy székre leülni.
Sáros Miska

Lassú Béla válasza:
Remélem, még látjuk egymást a jövőben,
mert még egy ilyen zegnílázás
és engem a hidegrázás
belevisz a teknőbe!
Lassú Béla
FARKAS Veritates 183.p.

LEVÉL SÁROS MISKÁNAK EMLÉKÉRE, aki nem érte meg a 2000. évet.

Gödöllő, 1999. december 21.

Kedves Miska!

Ma reggel 06.30-kor Feleségem hív a telefonhoz, Te - távolban levő Barátunk hívtál - és kálvinista őseidhez méltóan, komótosan, néha egy kicsit megtört hangoddal szabályszerűen elbúcsúztál Tőlünk volt évfolyamtársaidtól. Nem kifejezetten tőlem, mert tudtad, hogy ez a közlés minden barátunkhoz, Colihoz és a többiekhez, mindenkire - "akik szerettek, és akik nem szerettek"- eljut általam.

Elmondtd, hogy négy hónapja megoperálták gyomrodát. Másfél hónapig voltál kórházban, utána kemoterápiás kezelést kaptál és tegnap, 20-án hétfőn felülvizsgálaton voltál és megmondták, hogy pár heted, napod van hátra és legkésőbb januárban elmész ebből a világból. Végrendelkeztél is, elégetnek, és szüleid mellé temetnek ott kint, távoli idegenben, de egy kicsit mégis otthon, mert szüleid is ott nyugodnak.

Panaszkodtál a súlyodra, „mely 90-95 volt, mikor bementél a kórházba, és amikor korábban a futás miatt lefogytál 83-ra, gyengének éreztél magad. Most csak 66 vagy, olyan, mint egy múmia, mert nehezek a csontjaid.”

Tavaly december 11-én, ugyancsak reggel 7-kor telefonon Colit hívtad. Mondtad, hogy jól vagyok csak a járásod nem olyan "libegős", mint régebben volt, a sok futás miatt, amikor a 10 km-t - Szentágotai Juszuf szerint - "még mindig 40 percen belül, vagy nem bevallott másodperceken kívül" futottad. De ha ez a "szórakozása, hogy kínozza magát, ki vagyok én, hogy kifogásoljam" Ez is az, ami elmúlt, de mi emlékezünk erre is. Meg arra, hogy könyvünk megjelenését milyen gavallériával támogattad, meg hányszor ittunk 2000. egészségedre a küldött zsebpénzzel. Lehet ezeket elfeledni? Nem. Míg mi élünk erre is emlékezünk.

Papp Tibor búcsúzott el tőlem, hasonló módon ilyen tárgyyszerűen. Őt is a rák vitte el. Ő is sokat megélt ember volt. Nekünk olyan minta ember volt, mint Te is vagy és voltál, akik szerettünk és szeretünk. Egy kicsit morbid dolog, hogy most írunk Neked. Colit vontam bele ennek a levél megírásába, mert Ő volt közülünk legközelebb Hozzád és leghosszabb ideig Veled és Ő volt az, aki mindig emlegetett Téged, ahogy most Te is tetted. Édes Miskánk, tudod, hogy most már harmadik éve nagyon vártunk kedves unokáddal haza. Nemrég írtam Martonfalvai Hugónak Kanadába, a Magyar Harcosok Bajtársi Közössége vezetőjének, szervezze meg, hogy 2000. június 25-27 között, hogy

főcsoportonként küldjenek haza 2-3 katonakorú nyugaton élő magyar unokát, hogy lássák, hogy nem egészen úgy vannak nálunk a dolgok, ahogy a "nagyapák" hiszik, és ismerjék meg, lássák egy kicsit a gyökereiket. Úgy nagyon magamban, meg kell, mondjam Rád is gondoltam. (Mondanom sem kell, hogy Martonfalvai levelemre nem válaszolt.)

Isten Veled Barátunk! Nem feledünk, mert szerettünk, mert ember voltál a rendesebbek közül. Isten áldjon! Készítsd a helyet az örök vadászmezőkön!

Évfolyamtársaid nevében:

In: FARKAS Veritates 253.p.

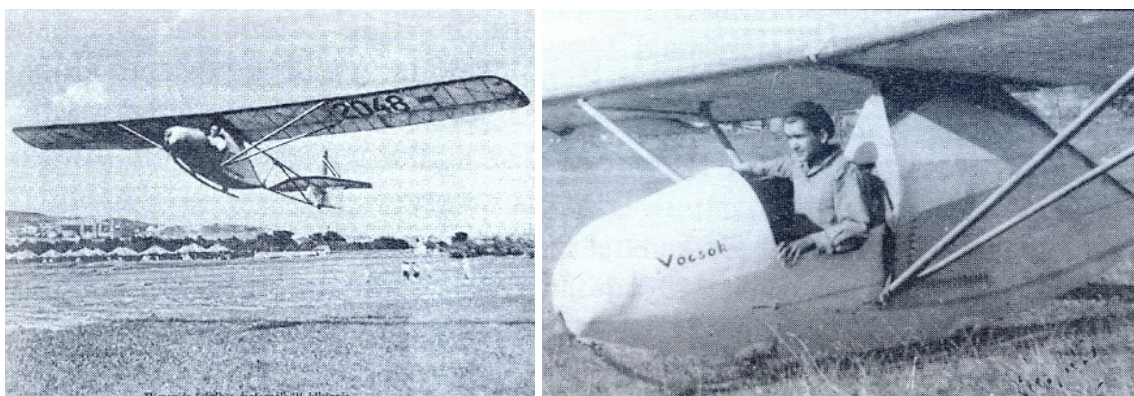
2000.01.02-án Hering (?) István hív a telefonhoz, hogy Sáros Miska XII. 31-én meghalt. Isten Veled! Mihály.

2001.01.07. első péntek. Kálmi, Coli, Kispap, Felemér, BGYurka, Mtüske, Fbandi meg én. Sáros Miskát gyertyaégetéssel búcsúztattuk.

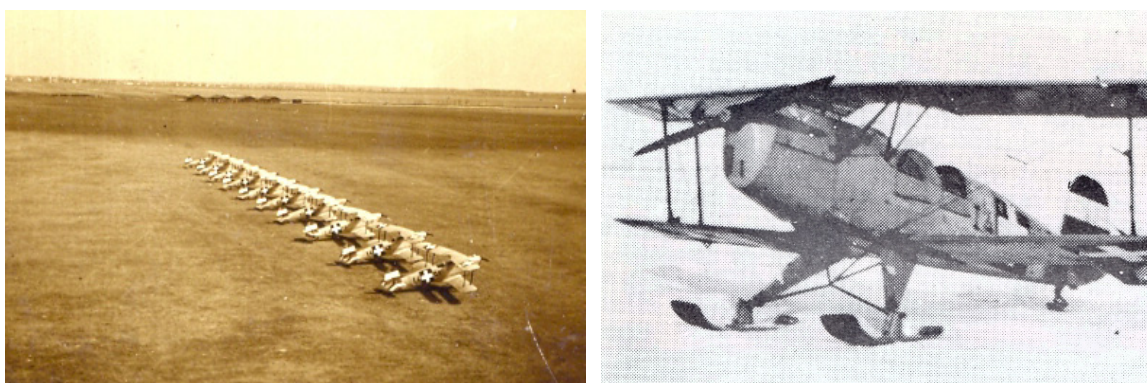
In: FARKAS Veritates 254.p.

⁹⁶ FARKAS Veritates 356.p.

⁹⁷ FARKAS Veritates 254.p.

A 144. oldalhoz: „Vöcsök” vitorlázó gép

A 146. oldalhoz: Bücker 131 „Csiz” motoros repülőgép szántalppal

III. fejezet

ÉLETÜNK 1944-től CIVILBEN a „B LISTÁZÁSOKIG”

VITORLÁZÓ REPÜLÉS, KATONAI SZOLGÁLAT és a MAGYAR HAZÁNK, BENNE LÉGIERŐNK TÖRTÉNETE

EMLÉKEZTETŐ:

A bevezetésben közölt jelzéseket megismétlem, hogy ezekkel az egyes témacsoportokra a tisztelt olvasó figyelmét felhívja:

A rendkívüli eseményeket, történéseket (sztorikat), meghatározásokat, ilyen keretbe tettem.

Írásomban a „demokratikus légierők” történetét így jeleztem.

A Párt politikai események, rendelkezések jelölése.

Repülő társaim a Rákosi rendszerben elviselt túlkapasait, előzetes, börtön, internálás eseteit egy, erősebb vonallal jelöltem.

1944

A magyar légierők első tisztjei a moszkvai küldöttséget megjárta¹ tisztek voltak. Többek között Török József fhdgy. repülőgép-vezető.²

1944. 11. 08-án, Szegeden egy „Storch”, 11. 13-án ugyancsak Szegeden egy „Focke Wulf” december közepe táján egy „Levente” sportgép szállt le.

A **megszálló szovjet hadsereg** védelmében működő Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) alatt

1944.12.21. Különvonattal Debrecenbe megérkezett a moszkvai emigránsok és az átállt tábournokok és tisztek különvonata.

1944.12. 22-én alakult meg Debrecenben az Ideiglenes Nemzetgyűlés, mely nyilatkozatában „az általános, egyenlő, titkos választójog” mellett is elkötelezte magát, és elhatározta a HM (Honvédelmi Minisztérium) felállítását.

Az első miniszterelnök Miklós Béla. A HM megszervezésével Kéri Kálmán vk. ezredest³ bízta meg.

12.22. **Vörös János**⁴ vezds. 1945.11-ig az Ideiglenes Nemzeti Kormány honvédelmi minisztere. 1946. szeptember 1-jén kérésére nyugdíjazták.

Vörös János vezds.

1945.

Évfolyamtársaim közül katonák maradtak az új Magyar Hadseregben:

Kevés kivétellel olyanok léptek és jelentkeztek továbbszolgálatra, akik baloldaliak voltak, Vagy szöktek, lemaradtak csapattestüktől, vagy tudatosan karrierista tervekkel léptek be az új hadseregbe, esküjüket elfeledve, azt megtagadva.

Nádor Ferenc: *Mátay Tüske szerint – egyszerűen letagadta, hogy Ausztriából jött vissza, így ezért „Nyugatosnak”⁵ kellett (volna) számítnon.*

Frankó András közlése szerint: Nyugatról jött vissza, Hédervárra, - amit letagadott, - és onnan lopakodott be Budapestre.

Mátay Andor (Tüske) hdgy. : *Kb. (1945) január 10-én visszahelyeztek a PUMA 6. szd-hoz, mert valamit javult a zsúfoltság. Repüléshez alig jutottam. Egyre többet voltam ügyeleti szolgálatokban.*

Végül újra a 4. szd-hoz kerültem. Flokival⁶, Forgács Pistával, két "próba bevetésre" mentem géppárban. A vezérgépen kívül - biztosan a miatt a zabszem miatt, - mást nem láttam.

Szálláscsinálói mivoltom kihasználva kerestem azt a jegyzőt, aki engedély nélkül összead Mariannéval. Végre Pápocon február 6-án a legnagyobb titokban, mellékutakon hajtvá Cseh Karcsi és Vörös Sándor barátaimmal, akik vállalták a tanúskodást, összeadtak bennünket. A jegyző egy marmonkanna petróleumot, a tanúk 100-100 szinfoniát⁷ kaptak, mindmegannyi hatalmas értéket jelentettek. Bajuk nem lett, mert mindkettőjüket rövidesen áthelyezték, de nekem igen. Csak egy "mézes" napom volt, mert beárultak.

Február 8-án Fülöp őrgy. engedély nélküli eltávozásért és nősülés miatt őrizetbe vettetett. A helyőrség ügyeletes tiszt szobájába tettek be részemre egy vaságyat. Ügyemet áttették a rep. ho. katonai bíróságához. Korábbi szolgálatom során az őrség minden tagját ismertem, így feleségemmel minden este a kerítésen keresztül, - ekkor engedélyezték sétámat, - beszélgethettem. Szobánkat is elvették, de feleségemet Spissichék⁸ befogadták. Opelemet is a hadtáp elrekvirálta.

1945. febr.18-án, Beleden, nem véve figyelembe önkényes eltávozásomat, három hónap felfüggesztett börtönre ítélték terhes feleségem miatt és szabadlábra helyeztek. Hazaérve az új opk. Prónavölgyi szds. úr a földi részleghez osztott be. Az Opelt naponta láttam, azzal akartam nyugatra menni. Végül is kocsimat Celldömölk közelében egy alacsony támadó orosz rep gép. kilötte, mikor Söptére települtek át.

Mi 1945. márc. 21-24 között Szombathely-re települtünk át. Én 24-én két tggk-val a hajózók külön élelmiszer adagját vittem. Egyik kocsimmal Perenyére irányítottak, ahol a gh. a szd. psággal együtt egy U alakú gazdag parasztházba szállásoltunk be. Egy nyári konyhát kaptam feleségemmel. Másnap parancsot kaptunk, hogy a törzsnél levő 14-15 katonával a falu fölött a domboldalban lövészárkokat és bunkereket ássunk. Mint ügyeletes tiszt 2-2 katonával őriztettem a repülőtéren leszállás közben összetört Messzereket⁹, melyek a bombatölcsérekbe gurultak bele. Jól láttuk 26- és még 27-én is a gépeket Söptérről nyugat felé elrepülni.

27-én éjjel a Mari nénik már bombázták Szombathelyt és lógtak a "Sztalin gyertyák". Hajnalban az őrséget bevontam. 28-án láttuk, hogy az oroszok nem keletről, ahonnan várták, hanem nyugatról támadták a repteret. Hamar elcsitult a harci zaj.

Délelőtt jött feleségem egy honvéddel, biciklivel, hogy vonuljunk be, mert a szd. nyugatra települ. Mire beértünk, már elmentek.

Hiába vártuk, hogy érünk és az élelmiszert autó jöjjön. Közben megérkezett a parancs, hogy országos járművekkel, az élelmiszerekkel és az emberekkel menjek az ezred után. Ez végrehajthatatlan volt, mert minden úton oroszok vonultak. Be voltunk kerítve, csak gyalog a dombokon, erdőn keresztül menekülhettünk volna.

Fogságba nem akart esni egyikünk sem. Úgy döntöttem, hogy a ránk bízott csokoládé, keksz, kolbász és sonka hegyet néhány ócska, silány paraszt göncre cserélem. A falu bírása boldogan beleegyezett, ők sem akartak harcolva elesni. Bakancstól kalapig parasztnak öltöztünk. Egy-egy ásót, kapát fogva a falu feletti erdőbe bújtunk és másnap, 29-én, hajnalban 3-4 csoportokban elindultunk "munkába", mindig csak kelet fele tartva.

Senki nem igazoltatott, igaz, minden oroszok nagy hangon jó napot-tal köszöntünk, persze oroszul. Söpte felett egy légi harcot láttunk, melyből az egyik Messzer kelet fele leborított és laposan siklott. Akkor láttuk, hogy magyar gép.

Néhány óra múlva, mikor odaértünk láttuk hasra szállva a földön. Dekli¹⁰ ledobva, a gépben nem ült senki. Az egyik szerelővel meg akartuk nézni, de mintegy 200 méterről az orosz őr elzavart bennünket. Ez a szerelő, aki jól ismerte az ezred gépeit és személyzetét azt mondta, hogy a gép Bádi Jancsi gépe volt. A közelben odavaló paraszttal is találkoztunk, akik a pilótáról semmit nem tudtak.

Egy nap menetelés után messze magunk mögött hagytuk a frontot. Még a földutakat is kerültük és a mezsgyéken mentünk.

Este egy major szélén szalmakazlak között szálltunk meg. Feleségem parasztasszonyként jött velünk, bement a major szélső lakásába. Egy öreg cselédasszony a kazalba rejtett disznóólba bújtatta, mert az oroszok egész éjjel fiatal nőket kerestek. Kettesben egy másik fiatalasszonnyal két koca társaságában töltötték az éjszakát. Én az éjszakát a konyhában egy sámlin töltöttem, a fiatal nőket kereső ki-bejáró oroszok, rám, az öreg parasztra, rá se néztek. A nénit is öregnek találták, nem bántották.

Március 30-án reggel továbbmentünk, a néni főtt krumplijával, hasonlóan, mint előző nap. 31-én, a harmadik napon este, amikor már Sárvár közelében egy szalmakazalnál - ahol aludni akartunk - egy orosz őr feltartóztatott. Nagyon barátságos volt, így nem támadtuk le. Kiáltására a majorból előjött egy magyarul beszélő kapitány. Elmondtam, hogy munkaszolgálatos táborból szöktünk meg szerszámainkkal és egy magyar alakulatnál akarunk jelentkezni az új hadseregbe. Mindegyikünknek egy kockakenyeret és 200 Pengőt adott és egy-egy dokumentet, hogy szabadon mehetünk, mert a harcra kész magyar sereghez igyekszünk eljutni és jelentkezni.

A falusiak mondták, hogy robotra viszik az embereket, ezért egy félreeső tanyán éjszakáztunk, ahol csak asszonyok maradtak. Este megbeszéltük, hogy reggel kétfelé válunk, mi négyen. A Zalaegerszeg felé lakók Dél felé, a csoport nagyobbik része, különböző iparos legények Pest felé mennek.

Ők vitték el a "csoportnak" kiállított dokumentet, de legjobb dokument az ásó, kapa, a parasztruha és a földút volt.

A Rábán egy kötékhídon Rum község szélén mentünk át úgy, hogy az őr csak akkor vett észre bennünket, mikor a túlsó parton voltunk. Az utánunk lőtt sorozata egyikünket sem sebesítette meg. Az ártéri erdőben eltűntünk. Este ismét egy kifosztott majorban éjszakáztunk, ahol csak asszonyok voltak. Felmentek a padlásra, mi hárman lent maradtunk a konyhában, nyitott ajtó mellett szunyókáltunk. Így együtt mentünk a Rába innenső oldalán. Vasvár után Körmen előt, újra a front közelébe jutottunk. A német ágyúzás alatt egy bakterházba húzódtunk. Itt is éjszakáztunk. Egy kastély előtt egy orosz őr bekiáltott társának, kijött egy orosz szds., aki beszélt magyarul. Azt mondtam neki, hogy bekerítésből szöktünk meg, ahol lövészárkot ásni voltunk és mennénk haza, mert

jelentkezni akarunk az alakuló magyar hadseregbe. Két okmányt adott, egyet nekem, a parancsnoknak, egyet a csoportnak, fejenként 200-200 Pengőt és egy-egy fél kockakenyeret.

Másnap egy orosz járőr igazoltatott bennünket. Igazolásunk nagyon jó lehetett, mert csak azt kérte, hogy én igazoljam magam. Nálam csak az állampolgársági papírom volt, nevemet elolvasta és ez neki elég volt. Elengedtek.

Estére szüleim házában voltunk Pozván, Egerszeg tövében.”¹¹

Baradlay György hdgy.: „Bevetésre 1945 húsvétján kerültünk Ikervár térségében, ahol Pecöl és Kenéz községek között erőszakos felderítés során lágyéklövést kaptam, de az engem megsebző géppisztolyt azért még megszereztem. Sebesülésem után rajommal visszatértem a zászlóaljhoz (kb. 2 km), ahonnan a zlj. személygépkocsijával Szombathelyre utaltak be kórházba.

Megérkezésemkor a város már üres volt. Nagy nehezen találtam meg egy kihelyezés előtt álló kórházat a premontrei gimnáziumban, amely befogadott. Később derült ki, hogy ez a részleg (Dr. Osváth - Dr. Egyed) már leszakadt, és a pincében rejtegetett vagy félszázadnyi szovjet sebesülttel átállásra készült, ami hajnalban meg is történt, és míg az eü. szervezet a Vörös János féle alakulathoz sorolt, mi sebesültek - mint nem önként átállók - hadifoglyok lettünk.

Hadifogságom aránylag kellemes volt, mert szovjet parancsnokunk egy pincében rejtegetett százados lett, aki megmentését meghálálva, még kimenőt is adott, természetesen kíséreléssel, és látogatókat is fogadhattunk.

1945 augusztusában a szovjet orvosi felülvizsgálat munkaképtelen rokkantnak nyilvánított és elbocsájtott.

Kissé nevetséges módon érkeztem haza, mert csizmámat, nadrágomat sebeim első ellátásakor levágták. Egy premontrei atya (kb.150 cm magas és 100 kg) szánt meg és adott egy nadrágot, melyet, mint erősen elhasználtat vissza sem kért.

Budapesten, hogy orvosi kezeléshez jussak, - peroneus bénulás - jelentkeztem a HM-ben, ahol Gyenes Jani bácsival, Nagy Kornéllal és Nádor Ferencsel találkoztam.¹²

„Igazolásom a Mária Terézia laktanyában simán lezajlott és beosztást kaptam az I. gy. ho. (Variházy) répcelaki zlj-ához pótkeret parancsnokként, ahonnan rövidesen a Budapesti helyőrségi kórházba mentem béna lábammal gyógykezelésre.

Kb. fél éves - nem sok eredményt hozó - kezelés után visszatérve, nem találtam senkit Répcelakon. Egy tiszthelyettes mennyasszonyától tudtam meg, hogy a zlj. Zalabérre; a ho. Zalaszentgrótra települt.

Zalabéren a zlj-nak csak a neve volt a régi, személyi állománya teljesen kicserélődött, ill. elfogyott. Kihelyeztek Pakodra, ahol egyszerre két századnak lettem a parancsnoka, melynek létszáma 1 hdp., 2 szolg. vez, őrm., 1 szakács, 25 lovász és kb. 50 ló volt. Gyakorlatilag ló feltápláló állomás voltunk és nyaraltunk.

Innen az egységet Tolnamözs-Szekszárdra vonták össze, ahol Király Béla vkf. irányításával megindult az alakulat megreformálása. (1. ho.) Zlj. pk-om Szalvay Mihály¹³ lett. (Századparancsnokságom - mert nem léptem be az MKP-ba - hamar kitelt, és személyi tartalékba kerültem – fél fizetés, havonta történő jelentkezés.”¹⁴

Nagy (Szabó) Árpád hdgy.: Tapolcán szenvedett balesete miatt kórházba került és onnan hamar az új Honvédség határőr századához került.

Hadifogságból megjött évfolyamtársaim:

1945. 01.02-én amerikai fogságból hazaérkezett Székesfehérvárra Újházi Laci. Ekkor jött haza Rónay Kálmán, Bakó Pista és a Pumák közül „az elsők között” Kardos Miklós (?) 1945 májusában érkezett meg Szegedre.

1945. 01. 19. HM szervezeti felépítésére vonatkozó rendelet Kéri Kálmán aláírásával jelent meg.

Egy JU 52-es szállító repülőgép szállt le, fegyverrel és lőszerrel. Kérték egy futárszázad felállításának engedélyezését, melyet megtagadtak.

András Sándor vörgy

1945. 02. 09. Debrecenben, a HM. ö. Légügyi (V.) csoport alakult meg, pk-a: András Sándor¹⁵ vk. rep. ezds.

Kinevezése után egy hétre levelet ír a „Magyar repülő”-nek. Mire vártok még? címmel.

1945. 02. 20. Moszkvában megkötötték a fegyverszüneti szerződés-t. Aláírói között az első Honvédelmi Miniszter Vörös János vezds. Csoportja létszáma 15 fő.

1945. február végén megérkeztek Debrecenbe Rákosi Mátyás, Farkas Mihály, Gerő Ernő, Nagy Imre, Révai József¹⁶, akik az MKP¹⁷ vezetői lettek.

02.28. A SZEB „A magyar királyi Légierők őszinte, rövid összefoglaló történetét és a legutolsó szervezeti évről ismert adatokat” c. tanulmányt kérte. Felszólította András Sándor ezds-t, „hogya a HM. terjessze elő a magyar légierő felállítására vonatkozó kérelmét... döntés végett”. A SZEB két magyar egység működését engedélyezte:

03..03-án felállt az 1. *Honv. Repülő Gépkocsi Szerozslop*.

03.05-én a szovjetek feloszlatták a magyarországi hadifogolytáborokat. Sokan repülőtisztok ekkor jelentkeztek Debrecenben szolgálatra.

Nádor Ferenc: „1945. április 1-vel vették be a megalakuló demokratikus honvédség állományába. Első beosztásaim: HM. Légügyi oszt. sgt., műegyetemi vezénylés.”¹⁸

Mátay Andor: „1945. április 10-én, Zalaegerszegen jelentkeztem az új seregbe. Kaptam igazolványt, egyenruhát, fegyvert. Győrbe mentünk apósomékhöz. Feleségem végig velem volt Perenye óta. Győrben a kieg. pságon kaptam beosztást. Először sorozó tiszt, majd járási bevonulási központ pk. lettem.”¹⁹

1945. április közepén az

V. ö. Légügyi csoport Budapestre

költözött, létszáma 26 fő. A csoportban voltak: Szabó Mátyás őrgy., Horváth Béla mk. őrgy., Nagy Kornél²⁰ fhdgy., Kovács Pál²¹ és Nádor Ferenc²² hdgy-ok, és 5 fő, akik a 102. repülőgép-szerozslophoz tartoztak, és akik a kitelepítési parancsot megtagadva önkényesen Budapesten maradtak és nem vonultak be Kenyeribe, hanem a Bölcsészettudományi Egyetem Múzeum körüti helyiségeiben várták be a megszállókat.

Közülük, mintegy 15 fő jelentkezett a németek ellen elvonuló magyar honvéd hadosztályba.

Szabó Mátyás őrgy. Nagy Kornél fhdgy. Kovács Pál hdgy. Nádor Ferenc hdgy.

1945.05.10.-06.10. közötti szovjet fogságból Thurzó Jenci Ausztriában megszökött

1945.05.30. Az V. csoport helyett a IV. Hadműveleti Főnökségbe szervezett a

HM. Katonai Főnökség Légügyi osztálya

lépett, mely 1946.04.01.-ig működött Szabó Mátyás őrnagy osztályvezető irányításával, akit - másokkal együtt ellenállási tevékenységéért alezredessé, András Sándort rep. ezredest, vezérőrnaggyá, Krúdy Ádám századost őrnaggyá léptettek elő.

07.01-én az 01-én a 1. Honv. Repülő Gépkocsi Szerozlop beolvadt az

1. híd- és vasútépítő zászlóaljba.

1945 08.09.-én érkezett Baranyay Tibor;

Szeptemberben Bakó Pista, Pintér Öcsi, 09-én Farkas Karcsi, 21-én Kontraszti Bandi Szegedre, Október 10-én Illés Dönci Asachból Sümegre és B. Nagy Kálmán Kecskemétre; és angol fogságból Széplaky Jenő.

Ugyancsak amerikaiaktól jött meg 25-én Somody Zoltán Egerbe, 26.-án Székely Náci, 27.-én Miklóssy Sanyi és Papp Feri. 28.-án ért haza Miskolcra Drávai Pali. 29. én ért haza Kecskemétre Oltay Aladár. és 31.-re Gullay Miska Szentesre és Kovács Feri Győrbe. Ez idő tájt érkezhetett Weingärtner Lexi Pestre és Friedrich Laci Solymárra.

1945. 09.21.-én Bátorfy Jancsi jött meg Pockingból „amerikai fogságból”, mely már a szó igazi értelmében nem jelentett fogságot, helyesebben tartózkodásnak mondhatnánk.

November 7-én ért haza Győrbe Szakács Karcsi, 17.-én Simon Tata Jászberénybe.

Majd decemberben Eleőd Attila Budapestre.

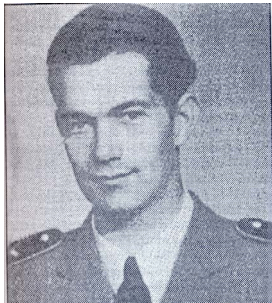
Az 1945-1950 közötti években 90.években 90.551 főt „háborús bűnösség” vádjával állítottak a Népbiztonság elé, 42.066 fő ellen történt vádemelés, ebből 447 halálos és 189 főt végeztek ki.

1946

1946. Az infláció éve. A szovjet megszálló nyomtatta a pénzt fedezet nélkül. 1945 augusztusában 1 kg kenyér 6 P-be, 1946 májusában 6 millióba, június végén 5,85 milliárd (!) P-be került. 1946.08.01. Új Pengő, mely 400.000 kvadrillió (10²⁹) volt átváltáskor.

A nyugatos (amerikai angol, francia hadifogságban volt) tisztakat automatikusan eltávolították a hadseregből. Ez engem még nem érdekelt, mert Ausztriában voltam. Bevezették a kommunisták az „osztályidegen”²³ fogalmat.

1946. január végén a SZEB megszüntetve az addigi szervezést és a légügyi osztályt. Feladatkörét

a HM Anyagi Főcsoportfőnökség anyagellenőrző osztály

vette át, melynek három alosztályában 26 tiszt – ebből 6 repülő – 4 thts. és 18 polgári alkalmazott volt összesen 48 fő.

B listázták András Sándor vörgey-ot, leszerelték Szabó Mátyás alezredest. Másokat is „felmentettek a szolgálat alól, mint

Peterdi Adolf János szds-t.

Ugyanakkor több ti. az Almási Pál altbgy. anyagi főcsoport főnök törzsébe a PM.-ben felállított Hazaszállítási Szolgálatot teljesítő részleghez rendelt HM. összekötő törzs pk-ának került Nagy Mihály ezds.²⁴, Krúdy Ádám alez., Nagy Kornél fhdgy. és Nádor Ferenc hdgy.

Hadifogságból megjött évfolyamtársaim, akik itthon civilként éltek:

Amerikai fogságból engedték haza 1946. januárban a Felvidékre Lucskó Andrást, áprilisban Balogh Popeye Győrbe és Czulek Jóskát Zalaegerszegre Talán ekkor érkezhetett Dávid Lújkó és a zöld határon át (regisztrálás nélkül) Dinka Tibor és Lénárt Tivadar évfolyamtársaim is.

Az MKP 1946. tavaszán államosította a bányákat és törvényerőre emelte a hároméves terveket

1946. február 28. Kivégezték Imrédy Bélát a volt miniszterelnököt (* 1891) és március 12. -én Szálasi Ferenc nemzetvezetőt.(* 1897)

03.09. Magyar- Szovjet Légiforgalmi Társaság megalakult, vele a belföldi légi forgalom.

04.01-én a HM-ben 14 fő rep. fegyvernembeli ti. szolgált.

Júniusban jött meg francia hadifogságból Péter Karcsi és október elején Kocsis Nándi.

Angol fogságból augusztusban Vidonyi Jancsi jött haza Judittal, feleségével Klagenfurtból és én is ekkor jelentkeztem egy hazajövő szerelvényre.

A HM-ben októberben létrehozták a fegyvernemek véleményező tiszték rendszerét. Nagy Mihály rep. ezds.-t rangidőst jelölték erre a posztra.

10.24. megalakult a Magyar Repülő Szövetség., az MRSZ.

Gádor Béla: Nyugatról szökött haza, rokkantsága ellenére, itthon civil lett.

Cseh Károly t. zls. volt lógós, minden bizonnal elvtársként már a légi rendészet parancsnoka volt.

Mátay Andor: *„1946-ban a megalakult győri határvasúti zlj-hoz helyeztek. Először őrs-, majd szd. pk. h. lettem.”*²⁵

1946.10. Megtörtént a Magyar Államrendőrség Államvédelmi Osztálya AVO létrehozása, mely az elnyomás első különleges szervezete volt.

Decemberben jött haza amerikai fogságból Forgács Pista és 12.24.-re, karácsonyra Frankó Bandi.

Forgács István: *„(1945 Szerk.) Április elején Weimárig gyalogmenetben vonultunk vissza, ahol amerikai fogságba estünk.*

Augusztus végén szabadultam. 1946 végén tértem vissza Magyarországra.

Másfél évi munkanélküliség után 1948-ban felvettek a MÁVAG gyártástervező osztályára, majd onnan 1949 júniusában visszahívtak a Légierőhöz. Pár hónapig a Repülő Szemlélségre voltam beosztva, majd az év szeptemberében a kecskeméti vegyes ezredhez helyeztek át.

*1950 őszén új pilótákat képeztünk át Yak-9-esre...”*²⁶

Farkas Jenő: *„1946. december 12-én léptem át a magyar határt, egy angol megszállási övezetből, Pfeffernitzből induló angol szerelvényel. Kaposvári szűrőn dec.17-én mentem át, óvatosságból először Szedresre, majd pár nap után 1947. január 4-én értem fel Budára, nagyanyámhoz.”*²⁷

1947

Farkas Jenő: *1947. január 4-én értem fel Budára, nagyanyámhoz. Először hómunkás voltam, aztán hordárkodtam. 1947 márciusában elvégeztem az Újpesti Felső-ipariskola Villamos Alapismeret; májusban a Villamos Gépkezelői Tanfolyamát kiváló eredménnyel. Semmi keresettel, haszon nélkül.*

„Első utjaim egyike volt, hogy 1947. január 20-án kerestem fel Dr. Balogh István – Bakonyszombathelyi körorvost – régi körzeti orvosunkat, majd századorvosomat és egy (sebesüléssel kapcsolatos Szerk.) NYILATKOZAT-ot kértem tőle.” **II. melléklet.**

1947. január 12-. A Szabad Szó i vasárnapi számában a Szent László hadosztály letkési hősi halottainak névsora jelenik meg.

1947. február 10-én Párisban aláírták a békeszerződést és Magyarország jogosult lett 70 ezer katonát – ebből 5000 repülőt – 90 repülőgépet ebből 70 harci repülőgépet tartani. A részletes szervezési javaslatot Valgóczy István vk. rep. alez. készítette²⁸ és Sólyom László vör. katonai főcsoport főnök hagyta jóvá.

Feltételezhetően ezért több m. kir. repülőgép-vezető tiszt jött haza Nyugatról Gyenes Laci bácsi és Kún Miklós biztatására²⁹, akik addig kinti táborokban voltak.

Ilyen volt Sarlós László hdgy. is, aki nemsokára megízlelte a „megszálló rendszer” előnyeit is, s csak a következő 1947. évben repülhetett.

Sarlós László: *„Gyenes Laci bácsi és Kun Miklós toborzására 1947-ben jöttem haza. Szabálytalanul bélistáztak, mert rokkantat nem lehetett, ezért visszahívtak. Először a Hadtörténeti Levéltárban rendeztem a nyugatról hazahozott irattári anyagot.*

Amikor a tanácsköztársaság kiállításának szervezését rám bízták, külön szobát kaptam. Társaim egy alkalommal gratuláltak előléptetésemhez, aki nem én voltam, hanem egy 1922-ben született Sarlós László nevű kat. polos, akinek nevét félreérthetetlenül kissé orrhangon ejtettem ki.³⁰

Ez megpecsételte sorsomat, mert ezt Dr. Kászonyiné meghallotta, aki "similis" volt, s akinek férje HM. személyügyes volt.³¹ Napokon belül kirúgtak. Pár hónapos talpalás után a Veres Pálné utcai kieg. pság. hadbiztosi o. irodavezetőjének hívtak be, zsávolyruhát és csizmát kaptam. Az irodához ugyan nem értettem, de az oda beosztott thts-ek ígéretét bírtam, hogy nem vágnak át és csak olyan papírt iratnak velem alá, amiért nem kapok a fejemre.

A kieg. patronálta a pilisszentkereszti iskola építését. Könyörgésemre a pk. kiengedett az építést vezetni ("a malterosládában nőitem fel"). Éppen maltert kevertem, mikor a Világosság két újságírója ezt meglátta és a tettet az Újság címlapján szerepeltette. Mondanom sem kell, hogy, táviratilag hívtak be és kirúgtak ismét, most a Kiegtől.³²

Bátorfy János: *„1947-ben gépszereelő segéd lettem. Reméltem, hogy repülhetek. Nádorral többször beszéltem erről. Akkor egy malomban zsákoltam, ahova Nádor apósa lisztért és grízért járt le kislánya számára. Ezt is, mint mindent, később "meghálált" Ferike.”³³*

Két héttel a ratifikálás után megszűnt az Anyagellenőrző osztály s helyébe lépett a

HM Katonai Csoportfőnökség katonai osztályába szervezett repülő alosztály.

1947-től folyt a B-listázás az 1950-es években is folytatódott Politikai okokból a munkából elbocsátás, akadályoztatás és hátrányos megkülönböztetés eszköze volt 1948.06.29.-ig több mint 80 ezer személyre vonatkozott.

A Párt terrorlegényei „népítéleteket” szerveztek bántalmazták és elkergették „a demokrácia ellenségeit” az elbocsátott tisztviselőket. Csaknem egy évtizedig szovjet politikai és katonai segédlettel folyt a terror.

B - lista minden hivatásos évfolyamtársamat engem is - érintett.

OMRE Vitorlázó repülő kiképzésében történtek az 1947. évben.

Az olasz-német rendszerű repülőképzés előnyösnek tartotta, ha a növendékek vitorlázó repülő előképzésben részesültek, és ezért ezekben az években a korábbi „Horthy Miklós” Magyar Nemzeti Repülő Alaphoz hasonlóan támogatták a vitorlázó repülést, először a Klubokat, majd az ezekből alakult az Országos Magyar Repülő Egyesületet (OMRE).

Frankó Endre: (1947- nyarán Szerk.) *...Öccsével „mindketten bekapcsolódtunk a sportrepülésbe. ... Ruff Antal volt a vezető oktató. ... közös üzemeltetést tartottunk a Danuvia—gyár repülőivel, kiknek vezető oktatója Hepper Toncsi volt. ...Eddig a nyári kánikulai a*

vasárnap délutánokat kártyázással töltöttük.... Most már kora reggel mentünk a Hármashatár-hegyre gyalog...

A Hármashatár-hegyen először az „A” dombról kaptam egy fordulóval kombinált startot, amit szerintem igen jól végrehajtottam. ... Egy alkalommal a tetőről egy „Vöcsköt” (Lásd a 132. oldalon) kellett lerepülnöm az alsó terepre... Majd Ruff Tóni közölte, hogy Újra indít... igen erős emelést éreztem. Ez ...termik ... kiabálták a „C”-ét.³⁴

Évfolyamtársaim közül a háború és a Repülő Akadémia előtt sokan, utána is többen vitorláztak és teljesítményekre törekedtek. (Ezeket ismertetni fogom az idő és történések sorrendjében.)

A vitorlázó teljesítmények rendszere nemzetközi szabályok határozták meg, melyek nálunk is érvényesítettek, ezek a következők voltak:

VITORLÁZÓ REPÜLÉS JELVÉNYEI és annak FELTÉTELEI

A	B	C	D	E	F
A vizsga	B vizsga	C vizsga	D vizsga	E vizsga	F vizsga
30 másodperc egyenes repülés.	kétszer 45 másodperc és egy 60 másodperces, nem egyenes vonalú repülés után	első időtartam-repülés keretében, régen öt, ma már tíz repült perc	ezüst koszorú	arany koszorú	gyémánt koszorú
Ma már ezt a vizsgafokot nem használják	Ma a „B” vizsgás az, aki öt darab egyedül repült iskolakört		- 5 órás időtartam repülés. - 1000 méteres magasságy-nyerés - ötven kilométeres távrepülés	- 3000 méteres magasságy nyérés - 300 kilométeres szabad táv repülése	- 5000 méteres magasságy nyérés - 300 kilométeres céltáv repülése - 500 kilométeres szabad táv repülése

Veres Péter³⁵ 1947. 03.14. és 1948.09.09. között volt honvédelmi miniszter.

Érdekes, Rákosi által történő lemondatásának történetét megismernünk.

Veres Péter „Királyszállási közjáték” c. könyvrészletében írja le, - a rendszerváltás után írott könyvében (annak 119-120. oldalán) - honvédelmi miniszterségéről történt lemondatásának előzményeit, Rákosi ezzel kapcsolatos ocsmány praktikáját.

1948-ban Rákosi a következő előkészítésekkel jelezte, hogy mondjon le:

1. Veres Péter miniszter Királyszáláson töltötte feleségével első nyaralását egy bakonyi vadászházban. Rákosi telefonon hívta Várpalotán, ahol azt mondta, hogy Ő egy levelében a szovjet nagykövetet kritizálta. Nem volt természetesen igaz.
2. Előtte, Szent István napján Rákosi kecskeméti beszédében kritizálta „Paraszi jövőd” könyvéért, hogy „Veres Péter jó író, de nem jó politikus ...”
3. Aztán kigyulladt és leégett porig a vadászház melyben laktak. Jó orrukak köszönhették, hogy éjjel 2 órakor észlelték a füstöt, majd megkeresték a padlástüzet és pakolták ki az épületet, annak ellenére, hogy négyfős őrség vigyázta álmukat. Reggelre a házból csak egy téglakémény maradt egy hamudomb közepén. (Péter Gábor emberei gyújtották meg.)
4. Visszamenve Pestre honvédelmi miniszteri szobájában – mialatt Ő minisztertanácsi értekezleten volt - ismét meggyulladt a nagy szőnyeg, állítólag elektromos zárlat miatt.

Ennyi „véletlen” után három soros levélben lemondott miniszterségéről. A levelet „kézbesítésre” Dinnyés Lajos miniszterelnöknek adta át, aki azt postásként vitte Rákosihoz, mert ebbe nem volt beleszólása.

Lemondása után Rákosi gondoskodott róla és felajánlotta részére az Alföldfásítás program felügyelőségét. Ez volt az egyszemélyi vezetés Rákosi féle módszere.

05.01. Alsó Ausztriából – ahol a szabad mozgásuk érdekében újságírói igazolvánnyal rendelkeztek, megjött Szentgyörgyi Zoli Tóth Lajossal, Drumival amerikai fogságból.

Farkas Jenő: 1947. 05.05-én Buday Lajos ezredes úr a Honvédelmi Minisztérium Nevelési és Kiképzési osztály vezetője igazolja, hogy „a Repülő Akadémiát kiváló eredménnyel végeztem el és 1944.IX.1-én hadnaggyá avattak”. **(III. melléklet.)**

Az iratot a HM-be, az „Igazolási kérelem” mellékleteként kellett beadnom Akkor még nem is láttam Lajos bátyámat és nem is gondolhattam, hogy később beosztottja leszek.

06.01-én Budapest VII. kerületében beléptem a Nemzeti Paraszt Pártba. Választási bizottsági tagnak jelöltek.

1947.06.17-én jelent meg a *Honvéd Kossuth Akadémia* létrehozásával kapcsolatos rendelet, mely 1947. október 1-én kezdődő oktatást rendelt el. Egy éves tanfolyamára régi tisztek is jelentkezhetnek három éves időtartamú képzésre fiatalok

REPÜLŐ TISZTI KIKÉPZÉSEK 1947-1957 KÖZÖTT

1947-1957 között hazánkban **alapfokú repülőtiszt-képzés** folyt:

- a Honvéd Kossuth Akadémián (1947-1949);

Az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző Osztálynál (1949) (A Kilián György Repülő Hajózó-, és a Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskola jogelődjénél);

- Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskolán (1949-57);

- Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskolán (1949-57);
- A repülő alosztály-parancsnoki tanfolyamokon (1948-51);
- A repülő törzstiszti tanfolyamokon (1949-1950);
- A Szovjetunió repülő-tiszti iskoláin (1949-52).

Felsőfokú repülő-tiszt-képzés folyt:

A Honvéd Hadi Akadémián 1947-49-ben működött. 1947 őszén kezdte munkáját. Feladata a magasabb beosztások betöltésére parancsnokok képzése volt. Ez a tanintézet tulajdonképpen vezérkari-tisztképző iskola volt. A hallgatók közül csak egy repülő-tiszt Gombás László százados végzett.

Neve és tartalmi minősége változott.

(Új) Elnevezése: **Honvéd Akadémia** (1950-1955); majd

Zrínyi Miklós Katonai Akadémia (1955-57) lett.

Különlegesen megbízható tisztek részére:

A Szovjetunió Repülőparancsnoki Akadémiáján (Moninoban); az

Szovjetunió Zsukovszkij Repülőmérnöki Akadémiáján (Moszkvában).

07.11.-én Ferenczy Teklát szovjet fogságból engedték haza.

Baradlay Gyurka: „*a személyi tartalékból - egy nyt. thts-nek szívességet téve - az induló Kossuth Akadémia pályázatait feldolgozó csoportba kerültem, mivel memóriám - az akkori - a személyzeti vezetőnek megtetszett és ott akart tartani előadónak.*

Ebben az időben indult meg a repülés Mátyásföldön, (2 db roncs Bü-131-essel) (Lásd a 132. oldalon) Gyenes Jani bácsival, így azt kértem, ha mód van rá, inkább ide osztasson be. Megtette.”

Mátyásföldön ekkorra már egy kisebb csoport verődött össze Kardos Miklós, aki a repülőtér pilóta volt,³⁶ Tuba Pista, Tóth Drumi, Szűcs Csaba, Székelyhidy Hugó. Itt kaptunk Jak-1 (Galamb), majd Prágából Aradó B gépeket és itt jelent meg Karacsevics szovjet tanácsadó is és ide érkeztek az OMRE-től az első növendékek is.”³⁷

Mátyásföld repülőter a 2. világháború alatt.³⁸

Mátyásföld napjainkban

1947-ben az MKP államosította a jelentős bankokat és a 100 főnél többet foglalkoztató ipari üzemeket.

1947 júliusában elismerték a végzett Repülő Csapat tiszthelyettes iskolások (RECSETI) szkv-i rangját. Sok káder került közülük vissza a Le-höz.

Farkas Jenő: 1947. 08. 02. *Budapesti 1. honv. kerületi parancsnokság Igazoló Bizottsága 63/ig.biz.1947. sz. a. igazoltnak jelentett ki. (Makói önéletrajzból)*

Ezután a Kinoton filmreklám (Vértesné egy személyes) vállalatánál voltam biciklis kifutó. Ez volt az első állásom.

Későbbi feleségemmel minden szabad időnkben a Nemzeti Parasztpárt (NPP) VII. kerületi szervezetébe jártunk táncolni és szerveztük a választásokat, melyet döntő többséggel megnyertünk a három munkás VI., VII. és VIII. kerületben.

1947. 08.31-én a „kék cédulás” választáson győzött a Magyar Kommunista Párt, mely 22,25%-ban a legnagyobb lett. Csalással több helyen történő szavazással sikerült. Egy kommunista elvtárs, vagy fizetett ember 10-20 helyen szavazott adott le. A kommunistákkal fuzionált a Nemzeti Parasztpárt. Magyarország államformája „Népköztársaság” lett.

OMRE Motoros kiképzés 1. [*A továbbiakban: a naptári időnek megfelelő helyeken ismeretem.*]

Frankó Endre: *„Meg kell említenem a növendékek kékcédulás választását, ami akkori idők legjelentősebb politikai húzásához tartozott már korábban is. A választásokon, a nem lakóhelyükön tartózkodó emberek kék cédulát kaptak és azzal oda mentek szavazni ahol pillanatnyilag tartózkodtak. Ilyen kék cédulával voltak felszerelve 135 növendékünk is. Egész nap készenlétben állt a növendék gárda és vártuk a telefonértesítést. Amelyik választó körzetben rosszul állt a baloldali tömörülés szénája, oda hívtak és a növendékek nagy száma (60 fő) el is döntötte az apró körzetekre osztott területek választási eredményét. Mondanom sem kell, hogy a kékcédulákat nem vonták be a szavazás után, így a szavazást kívánságra többször is megismételtük.*

A honvédség részéről is rendszeresen látogattak. Többek között Nádor Ferike sem volt rest déltájban érkezni ellenőrzésre. Persze ebéd után mentegetőzve távoztak, hogy legközelebb fognak ellenőrizni, mert nagyon elszaladt az idő és már sietniük kell. Egyszer fordult elő, hogy Rédei Gyurka az OMRE főtitkára kora délelőtt érkezett, közölte, hogy csak pihenni akar. Csak az ebédnél láttuk, míg estefelé visszarepült Budaörsre. A rossz nyelvek szerint a közelben lakott egyik barátomje.

A repülőnapon egy kis ügyem támadt a rendezőkkel. Be voltam osztva ballonvadászatra Pálóczi Ferával meg Gyulai Marissal. Nekem 0 – 100 m magasságot írtak elő. a repülőnap után pár nappal felrendeltek Budaörsre azzal a váddal, hogy a ballonvadászat alatti repüléssel veszélyeztettem a repülőnap közönségének testi épségét. Én erre elővettem az írásbeli utasítást ahol repülési magasságnak 0 – 100 m. állt és megkérdeztem, hogy az utasítás melyik részének nem tettem eleget. Erre kiküldtek, hogy váraкоzzam, míg döntenek ügyemben. Órákon keresztül váraкоztam, mikor a takarítónőtől megtudtam, hogy a bizottság már régen elment.

Hepper Toncsit kinevezték a motoros osztály vezetőjévé és nekem át kellett vennem az iskola parancsnokságát. Szinte ezzel egy időben az OMRE pártszervezete felhívott, hogy igazoltassam át magam a helyi körzetről a vállalati alapszervhez. Kérésemre az alapszerv nem válaszolt, majd mikor azt személyesen is kértem a tagdíjfizetésem alkalmával, közölték, hogy előző héten kizártak a pártból, mivel nem járok pártnapra, nem ismer senki. Az OMRE pártszervezete el akarta helyettem intézni, de mivel a párttagság magán ügy, minden maradt a régiben. Bár az OMRE vezetősége közölte velem, hogy továbbra is bíznak bennem észrevettem, hogy valami még sincs egészen rendjén. Míg a repülőnap alkalmával megkaptam a Népi repülésért érdemrend ezüst fokozatát.”³⁹

1947 szeptemberében a szovjet – magyar barátsági szerződés” megkötése előtt a SZU UT–2 alapfokú, majd pedig már „harci” repülőgépeket szállított a légierőnek. *(Lásd a 160. oldalon)*

1947.10.01. A Kossuth Akadémia indul.

Két héttel a ratifikálás után megszűnt az Anyagellenőrző osztály s helyébe a

HM Katonai Csoportfőnökség katonai osztályába szervezett repülő alosztály.

1947. október 1. - 1948. április 19. között három alegysége állomásozott Mátyásföldön:

1. önálló rep. szd. (Szentiványi Jánossal fhdgy. repülőgépvezető volt itt.⁴⁰, az 1. honvéd önálló repülő javító műhely és az 1. repülőtér gondnokság 10 kirendeltséggel (csak papíron)

Alakulat	Tiszt	Thtts.	Sorkatona	Kat. össz.	Pa	Rep. gép
1. önálló rep. szd.		31	71	1		5
1. honvéd ö. rep. jav. műhely	5	53	-	88	3	-
1. repülőtér gondnokság		7	40	50		-

Tíz katonai repülőtérre terveztek Repülőtér Gondnokságokat (RTG), melyeket folyamatosan állítottak fel, ezek később repülőtér-kiszolgáló zászlóaljakká (RKZ) majd önálló repülő műszaki zászlóaljakká (ÖREMŰZ-ök) szerveződtek.

1947.10.01.–1948.04.01.között működött a *HM. Katonai Csoportfőnökség, Katonai Osztály, Repülő alosztály.* Parancsnoka Horváth Barna vk. alez. volt.

Itt dolgozott Kenedi Róbert szds., Gyenes János alez. és Valgóczky István alez. Létszáma 5 főről 10 főre nőtt. A bevonuló újoncok kik. tervét készítik.

Horváth Barna

10.26.-án Gótz Pál hazajött meggyógyult sebesüléséből orosz fogság alatt haza.

1947 10. Kivégezték Donáth Györgyöt.⁴¹

1947. 11.01. Indul a Kossuth akadémia kiképzése. Egy éves tanfolyamára régi tisztek is jelentkezhetnek három éves időtartamú képzésre fiatalok. A tiszti zlj 2. szd. 4. szak-ban 5 repülő thts. hallgató van. A Thts-i zlj. 4. szd. 3. szak.-ban 10 rep. fegyvernembeli akadémikus van.

Farkas Jenő: *Mint a Kinoton filmreklám vállalat kerékpáros kifutója, kaptam egy fertőzőeses májgyulladást (Icterus hepatocelluláris).*

*Szerencsém volt, mert mint VIII. kerületi lakós, az 1. sz. Belgyógyászati Klinikán (Dr. Ruznyák István) az Üllői úton egy hónapig (1947.11.25-1948. 01.17 között) agonizáltam haldokoltam.*⁴²

Dr. Kocsán Károly és Dr. Kincses Sándor osztályos orvosok gondos kezelése miatt – akik jól ismertek, repülő múltammal együtt - maradtam életben.

1948.01.17-én lábadozásra anyósomékhoz, Gödöllőre⁴³ jöttem ki, egy rövid ideig gazdajegyzősödtem.”

1948

A "fordulat éve", mely a **szovjet katonai megszállást** politikai téren is megerősítette.

01.13-14. A HM. Rep. alosztálya szervezi az első szervezett rep. elm-i tanfolyamot, majd 20-21-én az első pk-i törzsvez.-i tanfolyamot a HM. étkezdéjében.

Mátay Andor: „1948-ban 1950 tavaszáig (határőr Szerk.) szd. pk. voltam Mosonmagyaróváron. Akkor átadtak a repülőknék.”

Veress Péter honvédelmi miniszter és Pálffy György vör. a leendő vk. képviselőjében Moszvában aláírják a szovjet-magyar együttműködési szerződést. 35 ÚT-2 Galamb gépet adtak át szeptemberben.

1948. január – márciusban a Szolnokra települt

*1. honvéd repülő kiképző osztály*⁴⁴ 448 fővel, megbízott parancsnoka Homér Imre őrgy.⁴⁵

Az *1. honvéd repülő kiképző osztály* 1. szd. pk-a Orbán György fhdgy., beosztottjai Ónody Mihály⁴⁶, Csapó Béla fhdgy.-ok, Fekete József alhdgy., Trexler Béla ftórm. és Dóra Ambrus őrm. voltak.⁴⁷

Homér Imre őrgy. Orbán György fhdgy. Csapó Béla fhdgy. Dóra Ambrus őrm.

1. Ejtőernyős Század Kiss Zoltán eje. szds. vezetésével, 234 fővel,

és a

Kiss Zoltán szds.

2. Repülőter Gondnokság (Gonda András főtörzsőrmesterrel, 43 fővel.

Baradlay György: „Szolnokra áttelepülve reptéri pilóta beosztást kaptam - ez Mátyásföldön Kardos Micu volt - így, mivel gépem nem volt - Drumiék jóvoltából feketén oktattam, jó magyarul, "hiénáztam".⁴⁸

1948. 02. 18-án kötötték meg a **megszálló** Szovjetunióval "Barátsági, Együttműködési, és Kölcsönös Segítségnyújtási Szerződés"- t. A küldöttségben Veres Péter honvédelmi miniszter mellett Pálffy György vörögy. is a leendő vezérkar képviselőjében.

A szovjet-magyar „egyezmény” a magyar honvédség gyors fejlesztését írta elő, melyet a hidegháborús pszichózis, a NATO létrehozása, a Jugoszláviával megromlott viszony, az támadó politika miatti veszélyeztetettség eltúlzása okozott.

Farkas Jenő: „1948.02.19-én véghatározatban értesítettek, hogy nélkülözhetőként a honvédségtől a tényleges szolgálatból elbocsátottak. - 1948.04.24-én 499.20 Ft-ot egy összegben fizessenek.

Beiratkoztam keresztfelévesként a Közgazdasági Egyetemre mezői közgazdásznak, de folytatni nem bírtam a kettős leterhelés miatt.

1948.04.08. Vértes Kintonon Filmreklám vállalat Budapest Jókai u.1. sz. állásomat felmondja.

Minden szabadidőnkben a Nemzeti Paraszt Párt VII. kerületi szervezetébe jártunk táncolni és szerveztük a választásokat, melyet döntő többséggel megnyertük a három munkás VI., VII. és VIII. kerületben.

„Tevékenységre a Paraszt Párt Központjában is felfigyeltek és Veres Péter író, akkor az NPP. elnökét is személyesen ismerhettem és Ő is ismert engem. Ezt nagy megtiszteltetésnek éreztem. Voltam Óbudai – saját kézzel is épített – hosszú parasztházában több alkalommal. Feleségének nagy bánata volt az, hogy nem tarthattak a kerület előírásai miatt teheneiket.

A választásokat hiába nyertük meg a kerületben a párt átadta szavazatait a kommunistáknak. Amikor megtudtam, hogy az NPP helyesebben Veres Péter elnök, átadta szavazatait a Magyar Kommunista Pártnak (MKP) és megtudtam, hogy Erdei Ferenc az MKP beépített embere volt az NPP-ben, minden politikai tevékenységemet - csalódottságomban - beszünttettem. Ezt Veres Péter óbudai lakásán személyesen neki tettem meg, ahova akkoriban bejártos voltam. Feleségét is ismertem természetesen, aki ott is teheneit fájlalta.”

GÖDÖLLŐ Blaháné u.28. sz.

1948. 03. 01.- 09. 06. között voltam a gödöllői Áll. Baromfitenyésztő Kísérleti Tangazdaság⁴⁹ „gyakornoka”, gyakorlatilag baromfigondozó telepi munkás. Felvételemkor kerékpárral mentem ki a Baromfitelepre, és ahogy átmentem a telep kiskapuján, egy apámhoz hasonló korú és öltözetű férfi megkérdezte, hogy „Mi járatban” vagyok. Mondtam, hogy egy kirúgott nyugatos katonatiszt vagyok. Az Úr Báldy Bálint⁵⁰ volt. – Látod azt az emeletes épületet? Kérdezte. – Igen látom. – Ott az első emeleti jobb oldali sarokszobában emeletes ágyak vannak és egy tanfolyam kezdődött el, melyen - ha akarsz – részt vehetsz, de közben „gyakornokként” (munkásként) kell, dolgozzál a telepen. Étkezést napi három alkalommal kapsz.

Madarat lehetett velem fogatni. A tanfolyam az általa szervezett baromfitenyésztő és keltetésvezetői tanfolyam volt. Megoldódott minden gondom. Ennek a tanfolyamnak köszönhetem repülés után második hivatásom. ”

Én gondolhattam a 48-as centenáriumra az Egyesült Államok New Hampshire Államából küldött 200 napos-csirkét, melyet azért kaptunk, mert az ottani baromfitenyésztők első egyesületének elnöke egy 1848-as magyar honvédtábornok volt.

Az örökké emlékezetes 1900-as években épült emeletes épület, szálláshelyem.

Az öreg épület első emeletének sarokszobájában volt elhelyezése a nem Gödöllőn élő „tanfolyamistáknak”, de nekem is biztosítottak helyet, melyet elég ritkán vettem igénybe.

Környezetünk is gyönyörű volt, olyan, melyet csak álmodni lehetett. Báldy Bálint apósa Benkő Tibor okl. gazda által az 1920-as években létesített Halnemesítő Gazdaság napjainkban készült légi felvétele. A képen magtár emeletes épülete látható, e mögött van az előbb bemutatott főépület, mely a fák miatt a légi felvételen nem látszik.

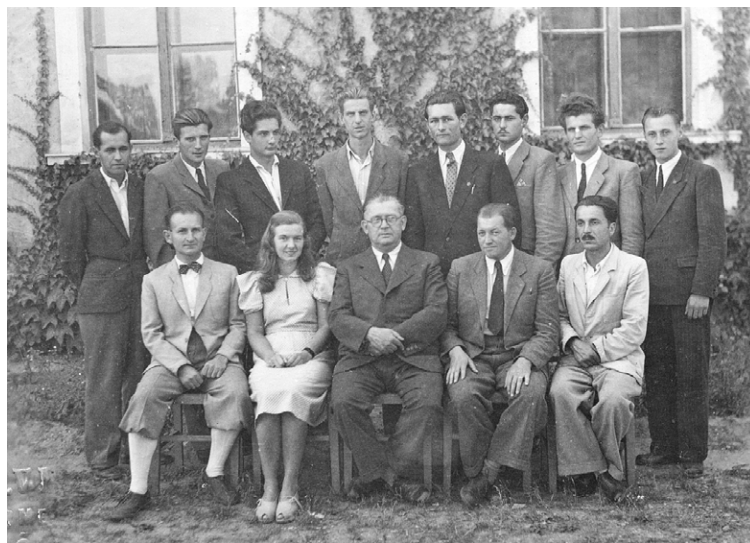
A gödöllői hat hónapos tanfolyam végén bizonyítványt kaptunk. Öt igen jó osztályzatot kaptam.

A tanfolyam befejezésekor a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete BEKOE nevében Csaby Dénes igazgató vizsgáztatott. Az Ő feladatuk a Gödöllőn nemesített fajták fehér-, sárga-, és kendermagos magyar fajták országos elterjesztése és keltető üzemek segítségével azok szaporítása volt. Ennek érdekében az Egyesület minden megyében egy személyt alkalmazott a Gödöllőn végzett hallgatók közül.

Ígérete szerint ősztől kezdődően állást is biztosított részemre Csanád vármegye kisállat-tenyésztési szakosztály vezetését ajánlotta.

A többi növendéktársam keltető állomásokra és Állami gazdaságokhoz került.

Az Állami Baromfitenyésztő Kísérleti Tangazdaság végzett „gyakornokai” a következők voltak:

Knöpler Gyula, Farkas Jenő, Fehéregyházi László, (gödöllői lakosok) Nagy Perge Zoltán, Szatmári Dezső, Rajky Miklós, érettségizett bajai fiú, Horváth Gyula, Laukó Ferenc, Ülnek: Szatmáry Elemér volt MÁV tiszt, Bacza Irén, Inci (okl.gazda), Báldy Bálint telepvezető, Matlák Imre keltető állomásvezető, Winkler György (okl. gazda).

Oktatásunkat Lacza Béla okl. gazda vezette, akivel később – 1962. után péceli tanárságom, majd Kutató Intézeti dolgozójaként - igazi jó, kollegiális barátságba kerültem.

1948-ban a kommunista hatalomátvétel, betiltották az MSZDP-t,⁵¹ a Nemzeti Parasztpárttal együtt egyesítették az MKP-vel; létrehozva ezzel a Magyar Dolgozók Pártját (MDP).

Több évfolyamtársam korábban kezdhette és folytathatta repülő életét.

Frankó Endre: **OMRE vitorlázó repülés (folytatás):** „Már (1947 Szerk.) december közepén ... Pilis”-sel... Pontosan hat órát repültem öt óra helyett (ebben a hidegben).. Ezzel az ezüstkoszorús jelvényhez előírt időtartam repülésem meg volt. ...a magasságot (1000 m.) és a távrepülést (50 km.) kellett teljesítenem. ... Erre... 1948. június 22.-én került (volna) sor. Hepper Toncsit csőrlötték fel „Meise” típusú géppel, Legenyei Józsefet (Liba) „Kevély” típusú géppel. Ő is eltűnt Dél felé. Én következtem Pilissel... Sajnos, nekem akkor nem került csőrlő kötélszakadásom miatt...

Toncsi a Jugoszláviai Szmedaveróba repült (357 km.). Liba is 300 km.-en felül. Egy hétig látták vendégül a jugoszlávok, majd motoros gépekkel hazavontatták.

Az eset fonákja az, hogy Titóból idő közben, míg ők oda voltak, „láncos kutya” lett. És a jugókkal ellenséges viszony alakult ki. A belügyminisztérium azt tanácsolta, hogy nem vesz a yugó motoros vontató repülőgép-vezetőiről tudomást, tartsuk mi is jól őket egy hétig és feltöltött tankkal eresszük őket haza.”⁵²

Időközben megalakult OMRE (Országos Magyar Repülő Egyesület) keretében (a vitorlázó Szerk.) OKTATÓKÉPZŐ TÁBOR.

1948.04.01. Megalakult a

HM. KATONAI Főcsoportfőnökség XI. (légügyi) osztálya

Pk-a: Horváth Barna vk. rep. őrgy.

04.08. Mátyásföldön az első egyedül repülő Bückerral Gyenes János alez. volt, Pálffy György altbgy. a Honvédség főfeü.-je és Súlyom László vörgy. kat. főcsoportfőnök jelenlétében.

A fegyvernem hajtóka színe fehér.

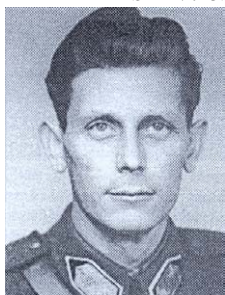
Mátyásföldre – megrendelésükre - egy Link-Trainert⁵³ és 10 ejtőernyőt leszállítottak.

1948.04.15.-1948.10.01. érvénybelépett a **PILIS hadrend** Három, ugyancsak Mátyásföldön szervezett három alakulattal:

Megjegyzés sz.-a	Szervezet	Létszám					Technika		
		Ti	Thts	Sor	Kat. össz	Pa	?	?	?
1	<i>I. honv. rep. kik. oszt.</i>	13	18	213	244	-	5	5	5
2	<i>I. honv. rep. tér pság.</i>	3	7	40	50				
3	<i>I. honv. ö. rep. jav. műh</i>	15	53	-	68	193	-	-	-

Megjegyzés. Parancsnokai:

1. Mátyásfüdön Gyenes János⁵⁴ alez. Oktatók között Dóra Ambrus⁵⁵ szkv. és Kérges László szkv.⁵⁶

2. 1. sz. Mátyásfüd 2. sz. Szolnok, 3. sz. Tapolca 4. sz. Börgönd 5. sz. Kecskemét. Uaz. a pk. Zeöld László szds.

3. Budaörsön Kenéz Endre mk. örgy.⁵⁷

Az 1. honv. rep. kik. osztálynál a repülőgép-vezető tiszt és tiszthelyettesi létszám pótlására kísérleti tanfolyamokat szerveztek a m. kir. Légierőnél (LE) szolgáló volt tiszteknek, tiszthelyetteseknek és legénységi állományúak részére Mátyásfüdön. Ezt világnézet tanfolyamnak hívták.

A tanfolyam elvégzése után három hónapos próbaszolgálat következett, ezután vagy véglegesítették, vagy leszerelték őket. Meglepetéssel olvastam, hogy a tanfolyamot én is elvégeztem Iván Dezső közlését az 1955-ös Magyar Szárnyakban⁵⁸

Nekem akkor nem volt még gondolataimban és szándékomban sem és nem is volt szerencsém a tanfolyamot elvégezni, mint Tóth Drumi és Bátorfy János, akiket ugyanakkor IVÁN könyvében nem említ. Ugyanakkor példaként kiemelten említi az 1948. március 13-án jelentkező D. Kiss Béla⁵⁹ szkv.-t, akiből később a Kilián Hajózó⁶⁰ tiszti iskola egyik századparancsnoka lett.⁶¹

Bátorfy János: „A háború után a Ludovika Akadémiára kísérleti tiszti tanfolyamra hívtak be. Itt találkoztam Beke (Ivanics) Zolival, aranykardos vívómesterünkkel.⁶² Ő ellenőrizte a csuklót, persze mi hárman hiányoztunk: Tóth Drumi, Dinka és én. Egy vörös hajú, piros csillagos politikai tiszt volt az előadó. Nekünk repülőknak a modern légi harc eljárásról kellett dolgozatot írunk. Mikor az őrnagy kiosztotta a papírokat, Drumi felállt és a következőket mondta: őrnagy "Ur" én, mi, megírjuk ugyan észrevételeinket, de ezzel kapcsolatban egy kérdésem van: Ki lesz hívatott ezt elbírálni? Választ nem kapott.

Engem egyszer ez a politikai örgy. "Szervusz, János"-sal köszöntött. Nem ismeresz meg? - Nem. - A Pumáknál voltam szerelő. Most olvastam a minősítéstedet. - Na és, mit olvastál? - Abszolút passzivitást tanúsítasz! Én nem feleltem meg demokratikus tisztnek, nem is akartam katona lenni soha többet.”⁶³

Ugyancsak Mátyásfüdön ekkor alakult a

Repülő Kísérleti Állomás (RKÁ) Pk.-a Szentiványi János fhdgy. és Tököl-Szilágytelepen a

Repülő Műszaki Intézet (REMI), amely 10.01-től MN Repülőgép és Motorjavító Műhely néven, Budaörs repülőtereken működött.

Ekkor volt a

Katonai Átvételi Intézet (KÁI) Mátyásfüdön, amely 1953-tól

Légierő Központi Repülőműszaki Raktár néven, Mátyásfüdön működött.

Kossuth akadémikusok parancsnokaikkal 1948-ban

Állnak: Lázár János, Cinkotai István, mögötte Visinger Géza, Fotós, Bábel János, Pálos Géza, Gyenes János, Emmerling István, Mándy Tibor, Mezöklaki József, Tóth Zoltán, Szabó József, Vadas Jenő, Rajnai Béla,

Ülnek: Bencze Károly, Födi István guggol, Debreczi Erik, Dóra Ambrus, Hlavnyai László szerelő, gépkocsivezető, Laczkó Tibor.

1948-ban Kecskeméten felállították a

Honvéd Repülő Hajózó Kiképző osztályt.

1948.04.15-én a honvédelmi miniszter 5000 önkéntes újoncot tervezett behívni a honvédség tiszti, thts-i létszámának pótlására. Ebből Mátyásfüldre, a Kossuth Akadémiára 120 fő 3 éves akadémikus jelölt újonc vonult be féléves csapatszolgálatra.

Az 1. ö. Rep. szd-ot ezért osztállyá szervezték. Opk.: Gyenes János alez. Hajózó kik. szd. pk. Tuba László szds., szakkik. szd. pk. Láng Andor örgy. lett.

05.15-én esküt tettek Veress Péter jelenlétében az újonckiképzést befejező újoncok.

1948 májusában jött meg három év szovjet hadi fogság után Szabó Tibor, Gáspárfalvi Jócó Miskolcra és Lengyel Bizsu Budapestre.

Lengyel Bizsu felkereste a HM. Légierőknél Nádor Ferenc volt évfolyamtársukat és kérték tanácsát a repüléshez való visszakerülés miatt.

Lengyel Jóska: „1948 nyarán hoztak haza. Hazatértem után, 5 Ft-tal a zsebemben, amikor leromlott állapotban megérkeztem szüleimhez, mindketten sírva fakadtak. Ez volt az első eset, amikor apámat sírni láttam.- Életem egyik legmegalázóbb szakasza vette

kezdését. 275.- Ft. Végkielégítéssel B-listáztak. Minden munkalehetőséget megpályáztam, mindeniütt elutasítottak. Utolsó garasaimat felhasználva elvégeztem egy személy- és tehergépkocsi vezetői tanfolyamot.

Elkeseredésemben felkerestem Nádor Ferikét a Honvédelmi Minisztériumban, aki pár perces kihallgatás után kijelentette, hogy "Bizsu, neked a legjobb, ha eltűnsz!" - A gyűlölt Rákosi-rendszer megtagadta a megélhetés lehetőségét, nem maradt más megoldás, mint megfogadni volt "bajtársunk" tanácsát és Vörös Sanyival együtt, izgalmas körülmények között, nehéz szívvel átléptük a már vasfüggönnyel megerősített osztrák határt." ⁶⁴ és Ausztráliában kötött ki.

Szabó Tibor és Jocó fájdalommal hazamentek. Talán Ők tettek okosabban, mint Bizsu, aki nagy fájdalommal, honvággyal teli életet élt le Ausztráliában, mint ezt 50 éves diplománk megkapásakor személyesen is nekünk elmondta.

Az elvtársak egyik első dolga volt, hogy a sertéssel rendelkezők részére (majd később a „kulákoktól” a zsír beszolgáltatásátszír beszolgáltatását rendelték el. Szerencsére ez senki közelebbi ismerősömet nem érintette, „anyós jelöltemet is beleértve.

Rákosi Rosenfeld Mátyás ⁶⁵ „szalámi taktikája” a demokratikus Pártokat felszámolta. Megalomániás, a hatalom rabjává vált saját elvtársait is kivégezteti. A bankok mellett szinte mindent államosít (családi házakat is beleértve.) Ez alól kezdetben az elvtársak kivételezettek voltak, de később ez sem számított.

Az ÁVO-ból a Belügyminisztérium Államvédelmi Hatósága ÁVH lett. 1945-1952 között vezetője Péter Gábor ⁶⁶ Módszereik: vég nélküli kifárasztás, verés, gúzsbakötés, összerugdosás, földre teperve talpalás, sóval etetés utáni WC-ből itatás, éheztetés, fejre csöpögtetés, éjjel-nappal bilincsben tartás, alvástól eltiltás. Papoknál árammal telített feszület megcsókoltatása. Elektromos szellőzés, kikapcsolása. AVH börtönei: az Andrássy út 60, ÁVH-s székház alatt és a Belgrád rakpart 5. alatt voltak. „Kék” ÁVO a hírhedtek, és „Zöld” AVO sorozott határőrség volt.

Az Andrássy út 60-ban történeteket, kínzásokat, a naponként legalább 30-40 kivégzést, melyek mind szóról szóra igazak, azt, hogy sok rab vállalta önmaga ellen a hamis vallomást, hogy végre felakasszák. A legtöbb áldozatnak legalább 50-100 zsidó meggyilkolását kellett elismernie, józan embernek elgondolni is alig lehet.

A szovjet hadsereg védelme alatt 110 000 férfit üztek Budapestről kényszermunkára, és félmilliót az ország többi részéből. Közel egymillió magyar leányt és nőt erőszakoltak meg, akik közül sokan örökre gyermektelenek maradtak. Mindezekről akkor persze nagyon, de nagyon keveset tudtam és hallottam.

1948 júniusában Veress Péter megsejmelte a Repülő Kiképzési osztályt és részt vett Mátyásföldön szervezett ünnepségükön.

Megindult a szovjet rep. gépek beáramlása a magyar LE-höz.

A KFCs. XI. osztálya hajózó- és ejtőernyős jelvényeket rendszeresített.

A „demokratikus” arany sas

06.10-tól az üzemanyagihiány megszüntetésével elkezdte repülő kiképzését a Kossuth Akadémia is, majd 06.14-08.05 között kihelyezik az 5 régi és 10 fiatal repülőgép vezető akadémiát Pálos Géza őrgy. parancsnokkal. 3 Csíz-zel (Bü-131) repülnek. A reptéren karhatalmi készültséget vezettek be. Erre Tóth Illés hdgy.⁶⁷ vezetésével 6 majd később további 6, erre alkalmas régi repülőgép vezetőt jelölték ki.

1948 júliusára megjelent 9 tansegédlet Tóth Illés hdgy. szerkesztésében, melyet Horváth Barna alez. és erre kijelölt tisztek írtak.

1948.08.19.-én a Kossuth Akadémián öt volt m. kir. thts-t avattak, mint III éves akadémiásokat. Ők 1947. október 1-én vonultak be a Kossuth Akadémiára. Közülük egy repülőgép vezető volt: Tóth Zoltán alhdgy., egy híradó és három műszaki alhdgy. volt. A műszakiak közül Rajnai Bélát hadnagyként ismertem.

Tóth Zoltán alhdgy.

09.01. A bevonultak oktatására kiképző keretet állítottak fel 5 BÜ.131-es repülőgéppel. A katonai oktatók: Pk.: Kenedi Róbert őrgy., helyettese Homér Imre szds.

Az első keret pk-a: Szűcs Csaba hdgy., Oktatók: Dinka Tibor alhdgy., Trexler Béla ftórm., D. Kiss Béla és Boromissza Ferenc szkv. és később Ónody Mihály fhdgy.

A második keret pk. Tóth Lajos fhdgy. Oktatók Bottló Károly hdgy., Simkó Gyula tórm. Dóra Ambrus őrm., és Kérges László szkv. voltak.

Az OMRE is felállított egy 5 gépes oktatókeretet.

OMRE Motoros kiképzés. II.

Frankó Endre: „1948. szeptember 1-jével az OMRE hivatásos motoros repülő oktatója lettem... Nagyon szép sötétkék egyenruhát és bőrkabátot kaptunk saját méretünkre szabva. ... Mint asztalos segéd heti 120 Ft.-ot kerestem, itt legalább 400 % - kal nőtt a jövedelmem.

MÁTYÁSFÖLD. Feladatunk az első 5 motoros oktatónak (rajtam kívül Hepper Antal – Toncsi --, Gyulai Andor – Maris, Pálóczy Ferenc – Fera, Hernesz Lajos -- Lala,) a mátyásfüldi repülőtérré bevonult növendékek elsőfokú kiképzése volt, a katonai oktatókkal közösen. Történt mindez azért, hogy a következő évben megnyíló repülő iskolák – a Horthy Miklós Nemzeti Repülő alaphoz hasonlóan – polgári körülmények között tudjon a honvédség számára elsőfokú motoros repülőket kiképezni a honvédség igényeinek megfelelően. Tulajdonképpen kiképzési egyeztetés folyt. A honvédségnél oktattam, mint polgári „alkalmazott”.

A kiképzés Bü - 131 típusú gépen történt, Úgy ahogyan minket képeztek ki annak idején. Kezdetben furcsa volt a harci repülőgépek után ismét kis iskolagépre ülni, de örültem neki, mert ez is repülőgép volt. (Egy oktatóra 4 növendék jutott.)

A növendékek eleje lassan elérte az egyedül repülési szintet, amikor a szovjet hadseregtől (11.01-től) 40 db. UT – 2 – es repülőgépet kaptunk. (Később „Galamb névre keresztelték. Egy szovjetrepülő iskola növendékei hozták a gépeket Mátyásfüldre. Bückerrrel (későbbi nevén „Csíz”-zel) már egyedül repülő növendékeket néhány iskolakör után el lehetett engedni „Galamb”-bal, és nagyon szép célleszállást hajtottak végre. Tanulhattak volna tőlük az oroszok.”⁶⁸

1948. 09.09-én Veress Péter komoly előzmények után lemondott Honvédelmi Miniszterségéről. Okai:

Közvetlen lemondása előtti hetekben feleségével első szabadságát Királyházán (Várpalotától Északra) a Bakonyban levő vadászházban töltötte. Segédtisztje Kelemen fhdgy. volt. Ez idő alatt mondta el Rákosi híres „Kecskeméti beszédét”, ahol elmarasztalta Veress Péter működését.

Veres Péter ugyanakkor Királyréten az egyik éjjel segédtisztjével 2 óraker egyszerre ébredtek és füstszagot éreztek. Az emeletes vadászházban mindent átnéztek és végül a padlás felnyíló ajtaját megemelve látták, hogy az egész padlás már lánggal ég. Értesítették a tűzoltóságot (mely végül is nem jött ki a tűz oltására.) Nekik sikerült minden éghető anyagot kipakolni az épületből az ott lakó gondnok segítségével. Reggelre a házból csak a téglakémény maradt. (A gyújtogatók Péter Gábor emberei voltak.)

Hazajövet megírta három soros lemondását és a Miniszterelnöknek (Dinnyés Lajos) átadta.⁶⁹ Rákosi az Alföld fásítási program felügyeletét ajánlotta fel részére.

1948. 09.09. - 1953. 07.04. között Honvédelmi Miniszter lett

Farkas (Löwy Hermann) Mihály vezds.
(Abaújszántó, 1904. 07.18. – Budapest, 1965. 12.06.),

Aki egyben az MDP főtitkárhelyettese, és az MDP Államvédelmi Bizottsága Katonai Albizottságának elnöke volt.

Farkas Mihály vezds Gyorsan meg is szervezte a Politikai Főcsoportfőnökséget és a nevelői – később politikai – tiszt intézményét.

OMRE Motoros kiképzés. III.

Frankó Endre: „Mátyásföldön a honvédségnél nagy változások kezdődtek. Veress Péter a Paraszt Párt elnöke volt kezdetben a hadügyminiszter. Idő közben ezt a tárcát Farkas Mihály vette át és már az első napokban (1948.10.27-én Szerk.) megszemlélte a kiképzést. Velünk külön beszélgetve megkérdezte, hogy mi a véleményünk az ejtőernyőugrásról. Szerinte minden pilótának legalább egyszer évente ugrani kellene ejtőernyővel.

Mi azon a véleményen voltunk, hogy a pilóta kiképzése olyan sokba kerül, hogy nem szabad reszkírozni egy esetleges baleset miatt a pilóta testi épségét. A kiképzés egyébként november közepén zárult. Az OMRE-től a Népi Repülésért Érdemrend „bronz” fokozatát kaptam, a honvédségtől pedig az „Aranyast” civil ruhán is viselhetőséggel.”⁷⁰

Farkas Jenő: „A baromfityenésztői és keltetésvezetői tanfolyam 1948.09.06-án fejeződött be.

A tanfolyam vége előtt 1948. augusztus 28-án vettem el, Szemes Eleonórárt, két első házasságából hozott gyermekével, Piroskával és Nándorral (Öcsivel) együtt. Őt már 1946 óta, angol hadifogságban ismertem meg.

1948.09.25-én Mike P ál gödöllői méhész egyesületi elnök igazolja, hogy Pestmegye Gödöllői Járás Méhészeti Egyesülete tagja vagyok, és elismervényt ad 4 Ft-ról, melyet 1948 évi tagsági díj fejében befizettem.

Mint egyik legjobban végzettet a BEKOE (Baromfityenésztők Országos Egyesülete) igazgatója, Csaby Dénes Ur, megígérte, hogy kérelmemre állást kapok.

1948. október 15-ével kinevezett Makóra, a Csanád vármegyei és Makó város Állattenyésztő Egyesület (vezetője: Topay Bálint gazdasági felügyelő volt) Kisállattenyésztési Szakosztályához szakosztályvezetőnek a XI. fiz. o-ba.

A közbülső időre, amíg kinevezésem nem kaptam meg, kiváltottam az 1948 évre a Közmunka Igazolványt és ez idő alatt Gödöllőn, a Községházán ⁷¹ másodszor is fizetés nélkül gazdajegyzősödtem.

1948.10.01-én még hasznobérleti szerződést kötöttem a Gödöllő – Máriabesnyőn az OTI Damjanich utcai területére 1948.09.01-1953.10.31-ig, mely csak munkával és semmi haszonnal nem járt.”

1948 szeptemberében a szovjet-magyar szerződés keretében, UT–2 alapfokú, majd harci repülőgépeket szállított a LE-nek.

09.24.-én az I. Repülőképző-osztály, (ekkor már Huba László őrgy. psága alatt és annak 1. repülő-kiképző százada 115 növendéket avatott és ezzel gyakorlatilag be is fejezte tevékenységét.

1948.10.01. a **Pilis II hadrend** felállította a II. Honvéd Repülő Kiképző Osztály és Gondnokság –Szolnok alakulatokat.

Pk-a: Gellért Tivadar őrgy.(13 ti, 36 thts, 327 legs., - polgári alkalmazott) Összesen 376 fő)

Godó Ferenc szds

I. Önálló Ejtőernyős század Szolnok.⁷² Pk-a: Godó Ferenc szds.,⁷³ helyettese Sáray Bertalan fhdgy.⁷⁴ (6+16+212=234fő)

Sáray Bertalan fhdgy.

1948.10.15. II. Honvéd Repülő Szakkiképző Osztály Mátyásföldön

Pk-a: Láng Andor alez. 16 tiszt +26 tiszthelyettes + 60 legénység +38 polgári alkalmazott =122.

Repülő csapatok szervezetszerű állománya
mindösszesen.: 40 tiszt +97 tiszthelyettes +710 legénység +38 polgári alkalmazott
= 855 fő volt

1948.10.20. A Kossuth Akadémiára bevonult az új növendék akadémikusi állomány. A repülők az 5. szd-ban a hadihajósokkal együtt az I. éves OMRE-től bevonult 42 "C" vizsgás, és 10 fő II éves aks. volt.

Pk.: Emmerling István szds-örgy. Oktatók: Kovács Pál, Mándy Tibor, Selmeczi János fhdgy-ok, Mezölaki József, Tóth Zoltán, Hlavnyai Zoltán alhdgy-ok voltak.

(A HM-ben 13, a Kossuth rep. rlg-ében 9, a rep. kik. o-nál 62 ti. és thts., a HTI-nél 3 hajózó tiszt szolgált.)

11.15-én az osztály Szolnokra települt és 11.23-án a hajózó állomány megkezdte rep. kik-ét 22 ÚT-2-es Galamb és 5 Bü-131 Csíz géppel.

Farkas Jenő: Az akkori nagy hírverés, családi körülményeim és a repülés utáni vágyódásom hatására, ekkor adtam be visszavételi kérvényemet a Magyar Légierőkhöz.

A Honvédelmi Miniszter Bajtársnak írott levelem fogalmazványában hazudtam, mert abban félrevezető adatokat adtam meg (keleti fogoly voltam, hazug politikai állásfoglalás, az 1947 januárjában az USA-ba kiment, és ott meghalt apámról, anyámról nem tudtam, stb.) rövid életrajzi adataim mellett, családomról írtam, s végül „Ismételten kérem Miniszter Bajtársat, hogy fentebb részletezett érveimet tudomásul venni szíveskedjen és engedje meg, hogy szakképzettségemet, tudásomat felajánljam az újjáépülő demokratikus magyar honvédségnek.” (IV. melléklet)

„**MAKÓ Hajnal u.13.** 1948.10.15-én léptem be a Csanád vármegyei Gazdasági Felügyelőség Állattenyésztési Szakszolgálatához, (vezetője: Topay Bálint gazd. feü. volt) mely Makón a Návay Lajos tér Demke (palotában) épületben volt elhelyezve - mint kisállattenyésztési szakosztályvezető a XI. fiz. o-ba.. Fizetésemet Budapestről a BEKOE-tól kaptam.

Bebicikliztem az elhúzódó Csanád megyét keresztül-kasul. Célom – feladatomban – az „államilag ellenőrzött baromfitelepek” létrehozása volt.

Sok előadást tartottam az egyes falvakban, népszerűsítve munkámat. A jelentkező parasztgazdaságokat legalább 200 tífusz mentes fehér magyar, vagy kendermagos naposcsibék vásárlására kellett rávennem. A megvásárolt naposcsibékből a kakasokat a gazda levághatta. Hat hónapos korban a jércéket lábgyűrűztem és mindegyikből – szárny alatti vénájából – vért vettem, melyet az Állategészségügyi Intézetnek kellett vizsgálatra felküldeni. Az eredmény ismeretében a tífuszos egyedeket saját kezűleg levágtam. A gazdák által termelt tojásokat előbb Hódmezővásárhelyre, majd a Meggyesegyházán, az általam szervezett keltető-állomásra szállítottam, ahol tenyésztési tojásfelár miatt a baromfis gazdák jövedelme lényegesen javult. Ez volt munkám sikerének alapja.

1948.12.31. A BEKOE (Csabai Dénes és Koós Tibor) értesített, hogy az Egyesületet megszüntették, és állásomat 1949.03.31-re felmondják. Amennyiben állami szolgálatba akarok lépni a mellékelt kérdőívet 01.12-ig juttassam el címükre. A kérdőívet már az Új „igazgatóság” véleményezésével időben visszaküldtem”.

1948.11.08. A LE. új hajtóka szín fehér alapon búzakék, ejtőernyősöké füzöld lett.

1948.12.01. Létrejött HM Repülő Szemlézőség

Zalka András
mk. ezredes

Parancsnoka: Zalka András mk. ezredes.⁷⁵
helyettese Horváth Barna⁷⁶ alezredes lett.

B beosztottai: Buday Lajos ezds. kik. ov., Horváth Kálmán őrgy. fmk., Babarcsi Árpád szds. műsz. ello. ov. Tövisházi Ottó szds. vezérmegfi., Nádor Ferenc fhdgy. rgv. szló.

Ekkor érkezett meg I. Kovacsevics alez. szovjet tanácsadó.

1948.12.31-én – három hónap után - megalakult a II. Honvéd Repülő Szakkiképző Osztály Mátyásföldön. Pk-a: Láng Andor.

1949

Farkas Jenő: „1949.01.05. Gödöllői Blaháné úti címemre a HM. mint repülő hadnagyot értesített, hogy visszavételi kérelmem előjegyzésbe vette, behívásomról értesít.”

1949.01.05-én Szolnokra 160 repülő- és 120 ejtőernyős újonc vonult be.

Januárban a nagy tiszthiány pótlására Kossuth Akadémia tartalékos B listázott tisztek részére kísérleti tanfolyamot szervezett. 100 főből 80 lett erre alkalmas.

Többek között Forró Pál hdgy. Csapó Béla, Mezőlaki József alhdgy., Tobak Tibor hdgy-ok feleltek meg a követelményeknek.

1949.01.25. Moszkvában megalakult a Kölcsonösa Kölcsonös Gazdasági Segítség Tanácsa a KGST, mert a Marchal- tervből, melynek célja elsősorban az USA politikai érdekszerzése volt, a, a SZU-t, Magyar- Bulgár- Cseh- Lengyel országokat és Romániát kihagyták. Specializálás során mi az Ikarusz autóbuszgyártást kaptuk. Gödöllőről ismerettség körömből is többen jártak az Ikaruszba Forró Pál hdgy. dolgozni.

Ekkor kezdődött a Rákosi kultusz. Újságok szerint Gerő Ernő a hídverő így nyalt be vezérének: „Ha Rákosit mondunk, akkor ezalatt az alatt a magyar népet említjük, akkor Rákosira gondolunk.”⁷⁷

1949.01.25-én Zalka András és szovjet tanácsadója ellenőrizte a Kossuth Akadémiát és - többek között – megállapította, hogy a fegyelmi helyzet jó, „az aksok átlagos polgári végzettsége négy középiskolának felel meg, ... (ez) főképp az elméleti képzéssel szembeni elégedetlenségben nyilvánul meg a repülés iránti erős vágy.”

Farkas Jenő: *Nekem Makón, 1949. febr. 2-án, a Nemzeti Parasztpárt Y.-20/Csanád szám. alatt tagságot rendben levőnek találta (Darvas József).*

1949. febr. 5 és március 5. között Várpalotára helyezték ki a 10 II. és 15. III éves Kossuthon szolgáló aksokat Mátyás Tibor főhadnagy vezetésével.

.A gyalogmenetet Pálos Géza⁷⁸ örgy., Tóth Zoltán alhdgy., és Mezőlaki József alhdgy.⁷⁹ vitte. Diósd környékén 3 db UT-2 Galamb géppel alacsony támadták a menetoszlopot. Később a légvédelmi aksok részére Mátyásföldről 2 db Fecske rep géppel célrepülést hajtottak végre.

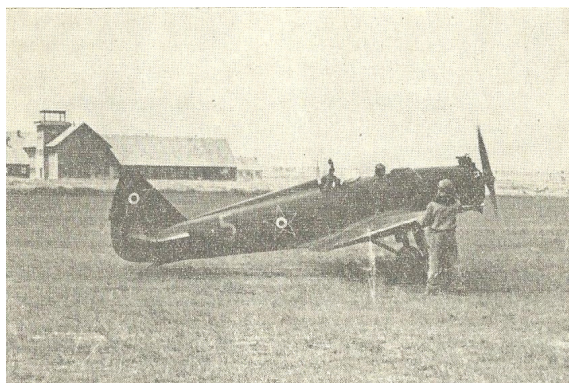
Pálos Géza

Gombás László

Tóth Zoltán

UT-2 Galamb

Zlin - 381 Fecske

Gótzty Pál: Győrben 1949. február 9-én a Katona Politikai Osztály (KATPOL) pribékjeinek megjelenése fordította fel, mikor az "államrend megdöntésére irányuló összeesküvés" vádjával, két volt honvédtiszt bajtársammal együtt letartóztattak. Az akkori győri ÁVO épületében, embertelen kínzással történt kihallgatásunk után felszállítottak Budára, a volt Hadik laktanyában elhelyezett Kat-Pol nyomozó különítmények főhadiszállására. Az itt át-szenvedett három hónap életem legborzasztóbb korszakát öleli magába. A nagy titkolózás és titkosság ellenére számos régi ismerőssel találkoztam. Ez volt a leghosszabb három hónapja életemnek.

A Margit-körúti Katonai Fegyház korlátlan hatalmuktól megrészegedett szadista kiszolgálói, az ország különböző részeiből gyűjtötték össze istentelen elveiket veszélyeztető áldozataikat, a vérbírák által kiosztott kötél-, vagy golyó általi halálra.

Isten csodálatos kegyelmének tartom, hogy 19-ed magammal áttettek a polgári bíróságra, így már csak az ÁVO megszállottjainak és kiszolgálóinak fenyegetettségében voltunk. A Népbíróság Jónás tanácsa, majd a feljebbviteli bíróságon az Jankó tanács róttá ki ránk börtönítéleteit és kényszermunkára hurcolást, hazafiságunkat meghazudtoló államellenes cselekedetek címén.

Azért néha emberiességgel is találkoztam. Hiszen mikor húgomat behozták velem szembesíteni, megengedték, hogy a zsebembe tehesse a magával hozott szendvicset, amit - a nyomozás alatt gumibottal megnyomorított kezeimmel - képtelen voltam átvenni és megenni.

A szegedi Csillag börtönben letöltött 1949.02.02-1952.02.03=72 hónap háromévi büntetésem után az ÁVH kilátásba helyezte esetleges visszavitelemet és útba indított Győrbe."

Farkas Jenő: 1949. 02. 24-én, 1950. 02. 09-i hatállyal megsemmisítették a 1949.02.10-én a (m. kir. Hadseregből) történt elbocsátásomat

1949.03.01. I. Önálló Ejtőernyős Zászlóalj alakult. Pk.: Kiss Zoltán szds..

1949.03.01-el Mátyásföldről az 1/2 szak. kik. szd. osztály lett és áttelepült Budaörsre.

Ugyanakkor ott egy négy hónapos Repülő tiszthelyettes Utánképző Tanfolyamot szerveztek (RETUT) Gombás László szds. szervezésével. 80 fő rep. thts-t képeztek át.

OMRE Motoros kiképzés. IV.

Frankó Endre: „*ESZTERGOM. (1949 Szerk.) Március első hetében az algyői reptéren hívták össze az OMRE által megalakítandó repülő iskolák leendő oktatóit és minket „öregeket”, kik kb. fél éve voltunk az OMRE állományában. Én az esztergomi repülő iskolához voltam iskola parancsnok helyettesnek és politikai nevelőnek jelölve. Az ide jelölt iskolaparancsnok Hepper Antal (Toncsi), oktatók: Benke Lajos, Kocsis László, Csecsei László, Pohner Lajos, Hellerbrand László voltak. Többször repültem velük elsősorban azért, hogy a Mátyásföldön kialakult egységes oktatási rendszert átvegyék.*

A növendékek megérkezéséig igyekeztünk lakályossá tenni a termeket, ahol emeletes ágyak várták az iskola beindítását. A szakács teendőket Bottló Károly (az OMRE motoros osztályának vezetője) sógornője végezte igen jó minőségben. A gazdasági teendőket Iványi Pál volt repülő hadnagy látta el igen kiválóan. Régi esztergomi lakosok voltak

A 60 növendék kiképzése teljesen hasonló volt az én debreceni Horthy-alapi kiképzésemhez. Reggel 6-kor ébresztő, torna, mosakodás, reggeli. 7 órakor már kezdődött a repülő oktatás, ami 10 óráig tartott. elméleti oktatás következett. Ez alatt, ha nem volt óránk vitorláztunk egy kabinos Pilis-sel és Kánya vontatógéppel. Hárman voltunk vérbeli vitorlázó repülők. Hepper Toncsi, Csecsei Laci és én.”⁸⁰

1949.03.14. Tíz, II. éves akadémikus közül 2 főt repülő hadnagynak, illetve 8 főt repülő alhadnagynak avattak. Ők részt vettek, mint szakaszparancsnokok az 1949. május 1-i díszszemlén, majd bevonultak Kecskemétre az ott települő Repülő osztály 3. századához. Itt folytatták kiképzésüket az őszi szervezésig Aradó 96A Varjú, és Avia-C2 (Aradó 96B) Holló gépeken. Névsorukat lásd később.

Arado A

Arado B

Farkas Jenő: *Velük már személyes kapcsolatban is voltam még Galamb UT-2-es kiképzésük alatt, mert őket műrepülésre oktattam Kecskemétre történt bevonulásom után. L. ott.*

Ugyanekkor avatták a Kossuth Akadémia III. éves növendékeit is 13 alhdgy.-ot, akik, akik 1948.10.20-tól voltak az Akadémián. Közülük Zimmermann József alhadnagyot ⁸¹ és Simkó Gyula alhadnagyot ismertem, Gyulavári Gyula hadtápos alhadnagy mellett.

1949.03.15. Sarlós László hdgy.: *1949. márc.15-én Újra behívtak Szolnokra. Itt a pk. Homér Imre őrgy. úr volt. Érkezésekor éppen repülő bál volt.* (Fekete zls., Debreceni Béla, Ónodi Miska és mások voltak ott.). ⁸²

1949. 03.15-én életbelépett az un. **Klapka hadrend**, mellyel a

Repülő Szemlélőség létszáma 76 főre nőtt.

A LÉGIERŐK létszáma 136 fő ti., 405 thts., 2151 sor állomány, összesen 2690 fő lett.

Akkor és később is csak érintőlegesen tudtam meg ennek a gyors és nagy arányúnagyarányú fejlesztésnek az alap okát.

Az ok az volt, hogy 1948-ban Sztálin utasítására Budapest megszakította állami és pártközi kapcsolatait Belgráddal a „Tito-féle külön utas politikája” miatt.

1949.03.15.-én. A Klapka hadrend az 1. hajózó kiképző századot osztállyá szervezte Kecskemét állomáshellyel. Az osztályparancsnoki beosztást Huba László szds. látta el, akivel - érdekes - itthon egyszer sem találkoztam.

A Klapka hadrend teljesítése érdekében az 1. hajózó rep. kik. szd. Kecskemét alakulatból az,

1/I. honvéd repülőhajózó kiképzőosztályt szervezték,

Huba László szds.

melynek első parancsnoka 1949. márc. végéig *Homér Imre őrgy.*, majd ezután *Huba László* ⁸³ százados lett. ⁸⁴

Az 1/I. osztály 1. rep. kik. szd.-a Szolnokon megfigyelő tiszteket képzett *Orbán György őrgy* ⁸⁵ fhdgy. parancsnokkal, beosztottjai Ónody Mihály fhdgy. Csapó Ferenc ⁸⁶ fhdgy., Fekete József alhdgy., Trexler Béla ftorm., Dóra Ambrus őrm. volt.

Az I/ 2. és I/3. rep. kik. szd. Kecskeméten repülőgépvezetőket képezett ki.

A 2.. honv hajózó kik. szd.-ból Budaörs székhellyel

1/II. honvéd repülő szakkiképző osztály lett, Láng Andor alez. parancsnokkal.

Az 1. ejtőernyős századot

1. ejtőernyős zászlóalj-já

szervezték Kiss Zoltán szds. ⁸⁷ parancsnokkal.

Több új hadrendi elem mellett Mátyásföldön az 1. ö. szállítórepülő-rajt erősítették Tuba István⁸⁸ szds. parancsnokkal.

Nádor Ferenc ebben az időben járja az alakulatokat, és akit csak tudott provokált.

1949.március elején Mátay Andor és (Szabó) Nagy Árpád főhadnagyokat - határvasdász század parancsnokokat – provokálja. Felhívta őket a HM.-be, de ott nem beszélt semmit, mert a falnak is füle van, majd egy körúti presszóban akarta mutatni Korona Pál volt zls. nyugatról MÁTAY NAK és Szabónak írott levelét, de nem mutatta, hanem meghívta őket lakására. Mindkét fiúnak van elhárító tisztje, s tudják, már mitől döglük a bocsi légy.

Nádor lakására menet Mátay már a villamoson elhatározza, hogy nem áll kötélnek. Korona férfi t. zls.⁸⁹ erdélyi fiú volt, aki mint utólag tudjuk a háború után a francia hírszerzés futára volt, s aki két másik évfolyamtársunk (Lengyel Bizsu és Vörös Sándor Szerk.) Svájcba való utazását elősegítette. Ő írt egy levelet, melyben kifejezi örömét, hogy mindketten (Mátay és Szabó Nagy Árpád) a határon szolgálnak és kéri őket, hogy szolgáljanak tovább, mert szükség lesz megbízható tisztekre, ha az amerikaiak, a készülő harmadik háború során Magyarországra jönnek.

Mátay tudta, hogy a határtól elmentek az amik, hisz neki hagyták ott dzsipjuket századparancsnoki kocsinak, ajándéknak. Végül is Nádor össze akart velük esküdni. Mátay a levél elolvasása után azt összegyúrta és Nádor vaskályhájába dugta és eljött a lakásról. Ott hagyta Nagy Árpit.

 Ahol Nádor valahol megjelent, vagy valakivel beszélt ebben az időben, ott valami sötét dolog történt. Erősödött a bolsi nyomás. A határt is a zöld ÁVO vette át.

Mátay Andor „1949-ben egy, a M-ben dolgozó volt évfolyamtársam (Nádor Ferenc, Szerk.) akart beszervezni Korona Pál deuxième bureau-tól nekem címzett állítólagos levelével, de nem vállaltam. Az esetről senkinek nem szóltam. Jelen volt Nagy Árpi évfolyamtársam is, aki sajnos vállalt valamit, hogy a repülőkhöz kerülhessen”⁹⁰

A Rep. Szemlélségen az Egyesített Repülésirányító Főközpont (EREF) őset a

Repülésirányító Szolgálatot

Ladányi Lajos ftórm. Balogh József szk. hozták létre.

Ekkor szervezték meg a *személyügyi osztályt* Fogarassy György szds. vezetésével.

1949. 03. 24-én kezdődött a légvédelmi jelzórádió-bemérési rendszer (Erdélyszki Endre⁹¹ híradó őrgy.) és a vadászirányítás közötti együttműködés.

1949. április 15-én a VKF. módosított állománytáblát adott ki, mellyel a 41. vegyes ezredet, a két iskolát és más rep. kiszolgáló szervezetet hoztak létre.

1949.05.01.-én Dísz-szemle. Mátyásföldről indulva UT-2-ek ötágú vörös csillag, majd egy 9 gépes Fecske és egy szd. Aradó 96B gyakorló vadászgép repült.

Sarlós László hdgy.: „Május 1-i díszelgést gyakoroltunk Galambokkal. Egy ötös csillagot, ezred köteléket és valamint Aradókkal repültünk Mátyásföldről történő felszállással. Itt egy percre találkoztam az utasnak potyarepülésre jelentkező Nagy Árpi határőr fhdgy-al, de nem tudtam vele beszélni.

A díszelgés után egyenesen Kecskemétre mentünk, Baradlay Gyurka vitte az egyik, én a másik Galamb rajkötéléket.

Tóth Drumi, Szűcs Csaba, Szikszai, Forró, Szentirmai és Huba őrgy., volt jutasi tthts. psága alatt oktattuk a tiszti iskolára kijelölt növendékeket, akik mondhatom imádtak.

Egy alhadnagy párttitkárt, aki nem lévén egyedül repülő és elment engedély nélkül egyedül és a reptér végén szállt le, begurulása után bevitettem a fogdába. Nagy hiba volt.

Huba két napra eltűnt, hogy leszerelésem ellen tegyen. Előtte a párttitkár tisztet külön záratta. Két nap múlva megjelent alapi Salamon László (Slajmi) ⁹² az új párttitkár hdgy. aki velem volt együtt Fehérváron kollégiumban (ő volt az intézet fas.a, mert mindenki őt verte) és akit meglátva, ezzel is fogadtam.

Slajmi visszatartotta a HM. Légierő leszerelési, ill. nyugdíjazási rendeletét megfellebbező beadványomat és Huba azt csak húsz nap után adta át nekem, miközben azt magas jóképű, rendes, pol. ti-jével egymásnak adták kézbesítésre. Ez azért volt veszélyes részükre, mert egy esetleges baleset esetén egy már nyugdíjba tett ember miatti felelősséget kellett magukra vállalják. Így a június 1-én kelt parancsot, csak június 20-án kaptam kézhez.

Ezt azután tudtam csak meg, miután a légierők szü. ti-jénél, a rep. kórházban jártam, hogy megtudjam az igazi okot. Végül apám régi katonatársain keresztül a Személyügyi Főcsoport Főnökségen tudtam meg a valóságot, hogy leszerelésemnek valódi oka az volt, hogy fényképemet a Magyar Honvéd a címlapján közölte le. Ezt látva ismét jelentkezett Dr. Kászonyiné és megismételte - most már harmadszor - feljelentését. Egy szü. szds. becsületszavam véve megígértette velem, hogy eltűnök és elfelejtem, hogy valaha is repültem.

Salgótarjánban a bányánál, mint építés technikus helyezkedtem el, később, több álláshely után Győrben a Győr-Sopron megyei építő szövetkezet főmérnöke lettem.” ⁹³

Kecskeméten ezután válogatta ki egy szovjet ezredes a Galamb oktatókat. Az ezredes letolta őket valami miatt, mire Huba alázatosan jelentette, hogy „Mi Úgy fogjuk csinálni, ahogy kívánják.”

Kecskeméten Repülő tábor-t szerveztek. Német – olasz kiképzési módszer szerint a növendékek iskolakört, légtér- és útvonalrepüléseket végeztek.

Tevékenységem Csanád megyében:

Farkas Jenő: „1949.02.01. Baromfitenyésztő Nemzeti Vállalat (Bp. Kossuth Lajos tér 4. IV.19.) a felszámoló Baromfi és Egyéb Kisállattenyésztő Egyesület nevében Dr. Koós Tibor áll. Gazdasági felügyelő 9 féle igazolást kért.

1949. áprilisában Makó megyei város X. Választó kerülete XIX. körzetében volt szavazó jogom. A NPP-ra re szavaztam.

1949.02.12. BEKOE-nak 7 db. klf. Igazolást felterjesztettem.

Féléves munka után 1949. 04. 01-én, a szocialista hatalomátvétel előtt, megalakultak a megyei mezőgazdasági igazgatóságok. Elbocsátották a szakember agronómusokat és a régi dolgozókat megszürték. Először Nyerges Sándor, majd októberben Gera Sándor lett az igazgató.

Én is aggódtam, hogy elbocsátanak, de megtudtam, hogy megyémben, a többi 18 vármegyéhez viszonyítva, a legtöbb telepet én szerveztem.

1949. 04. 29. Az FM. szerződéses aprójószág-tenyésztési előadónak nevezett ki a XI/3 fiz. o-ban. Ez lett az első „állásom” mint volt nyugatos katonatisztnak. Minden bizonnyal sok kerékpározásom eredményeként előadónak átvettek. Ott létem

alatt kb. negyven egyénileg gazdálkodó parasztgazdaságban államilag ellenőrzött baromfitelepet és a megyesegyházai keltető-állomást szerveztem. Akkor a tizennyolc megyében ez volt a legnagyobb teljesítmény.

1949.05.19. Jegyzőkönyvet állít ki az FM. Szolgálatában álló közalkalmazottak fogadalomtételéről Kotroczó Erzsébet gépírónő.

1949.05.22. A gödöllői Méhészeti Egyesület Mike elnöknek 2 Ft beiratkozás mellett 10 Ft üzletrészt fizettem be.

1949.05.23. Gödöllő Község Előjárósága Községi igazolványa (O.T.I. ügyben bélyegmentesen) bizonyítja, hogy én, már, mint kisállattenyésztési előadó, Blaháné út 28. sz. lakos együtt, közös háztartásban, háztartási életközösségben él feleségével, Szemes Eleonórával, aki kereset és jövedelem nélküli, és akit férje tart el közös háztartásában.

1949.06.04-én adták ki Makón munkakönyvemet, és 07.31-én vonultam be Kecskemétre a Honvédség 4253 alakulatához ismét katonai szolgálatra

1949.06.10-én Budapesten megszületett Nóra lányom és 1950.12.27-én Jenő fiam.

1949. 06. 14-én kiállított OTBA igény-jogosultsági igazolvány szerint Makón, a Hajnal u.13-ban laktam, és utánam Szemes Eleonóra 1921. 12. 06.; Horváth Piroska 1942. 01. 11.; Horváth Nándor 1944. 02. 08.; Farkas Eleonóra 1949. 06. 09. részesült családi pótlékban.”

ifj. F. Jenő

F. Eleonóra

H. Nándor

H. Piroska

A REPÜLŐ KIKÉPZÉS NÉMET-MAGYAR és SZOVJET MÓDSZERE

REPÜLŐ KIKÉPZÉS AZ OMRE-NÁL

1949.04.04-06.26. és 07.15.-09.30. OMRE-nél Algyón, Szentesen és Balatonkilitin 50-50, Győrött 42, Esztergomban 59, összesen 251 fő növendék részére motoros repülőgép vezető táborokat szerveztek.

Az Esztergomi kiképző tábor parancsnoka Frankó Endre évfolyamtársam volt ekkor (lásd korábbi bekezdéseket)

Rónai Rudolf örgy-ot OMRE főtitkár helyettesével bízták meg.⁹⁴

Az OMRE kiképzése még a magyar-német kiképzési elvek és annak gyakorlatban történt megvalósításával történt, mely természetesen a megszálló szovjet hadsereg véleménye szerint alapvetően nem megfelelő volt és meg kellett változtatni.

Egy akkor ott repülő adatszolgáltatóm Hadházi László szkv. fhdgy. a következő kiképzésben részesült, mint az Országos Magyar Repülő Egyesület (OMRE) növendéke:

ALGYŐ.

1949. április 5-én Algyőre, az Országos Magyar Repülő Egyesület (OMRE) Algyői repülőiskolájára hívják be, ahol Gersy Tamás oktatójával⁹⁵ Bücker 131 „Csíz”⁹⁶ nevű repülőgéppel végzi első bemutató repülését.

Oktatói:

Gersy 205 felszállással, (fsz), Ágoston (17 fsz), Kotrás (11 fsz), Kalmár (3 fsz). Ezután 228 felszállás után 06.21-én lett egyedül repülő. Egyedül 46 felszállást végez.

Egy bemutató műrepülése van Gersy oktatójával 06.27-én.

Gersy Tamás
t. fhdgy

Repülési napló	
motoros sportrepülők számára	
A napló száma : 929 / 1949.	
Hadházi László a napló tulajdonosának neve	
	
Hadházi László a tulajdonos sajátkezü aláírása.	
az egyesület pecsétje és elnökének aláírása.	
SZEMÉLYI ADATOK :	
Címe : Pécel Völgy n. 12. sz.	
Születésének helye és ideje : Gödöllő 1932. október 23.	
Állampolgársága : magyar	
Vallása :	
Foglalkozása : tanuló	
Mint motoros repülő milyen szolgálati engedélye van	
Legközelebbi hozzátartozójának neve és címe : Hadházi Sámuel Pécel Völgy 12.	
Esetleges változások :	

Az iskolát 282 felszállással 30 óra 50 perc repülési idővel 06.30-án fejezi be. Ezt igazolja Takács László iskolaparancsnok.

Hadházi a HA-BKE, HA BKA, HA-BKU, HA- BKC, HA-BKN, HA-BK Q oldalszám gépekkel repült.⁹⁷

GYŐR.

Hadházi növendéket áthelyezik Győrbe, ahol 08.17-én először 08.17-én Benkő oktatóval végzi első ellenőrző repülését. Ebből egyedülrepülés 34 felszállás (fsz.), műrepülés 8 (fsz.), és kötelék repülés 5 fsz.

Repüléseinek csaknem felét 41 fsz.-t oktatókkal: Bagi (1 fsz), Bánvölgyi (1 fsz), Benkő (24 fsz), Kardos,(5 fsz), Kotrás,(6 fsz), Szenner (4 fsz.) oktatókkal végezte.

Egy vándorrepülése van BudaörsreBudaörsre, oktatóval (Kotrás).

Győrben 73 felszállást 19 óra 50 percet repült.

HA-BKF, HA-BKG, HA-BKH, HA-BKO, HA-BKR, HA-BKX oldalszámú „Csíz” Bücker 131 –el; és a HA-AAB, HA-ARB oldalszámú Ar-79-es típusal 3 oktatóval történt felszállása volt.

OMRE kiképzését 355 felszállással 37 óra 10 perc repült idővel fejezte be.

Repülését 1949.X.5-én Benkő János (rep. tábor vezető) igazolta.⁹⁸ További repülő kiképzését a későbbiekben mutatom be.

ESZTERGOM.

Frankó Endre: „Erre az évre (1949.08.14-28. Szerk.) esett a VIT (Világifjúsági Találkozó) budapesti rendezvénye. A záró ünnepséget az Újpesti stadionban tartották. Erre az eseményre felrendelték az összes esztergomi (OMRE) gépet egy-egy növendékkel együtt. Budaörsön aztán kiszállították a növendékeket és helyükbe idegeneket ültettek ölükben egy nagy zsák virágszirommal. Feladatunk az volt, hogy repüljünk el a stadion fölött 50 m magasán és szórjuk le a szirmokat. Hát ez nem egészen sikerült, mert csak fel kellett volna tépni a zsákokat és a szirmokat ki vitte volna a huzat. E helyett az én utasom csak egyetlen marék szirmot tudott kidobni. Volt olyan is, aki a rövid idő alatt ki sem tudta nyitni a zsákokat.”⁹⁹

AZ UN. SZOVJET KIKÉPZÉSI RENDSZERE RENDSZER a KILIÁN GYÖRGY REPÜLŐTISZTI FŐISKOLÁNÁL

(melyet szolgálatom alatt, csak nagy vonalaiban ismertem.)

Az úgy nevezett **szovjet kiképzési rendszer** bemutatására, mely olyan kiváló volt, hogy a Csatarepülő ezred majd hadosztály szovjet tanácsadója szerint, „Szibériában a medvéket is meg tudják tanítani, repülni”¹⁰⁰ és ennek oly sokszor hangoztatott megértéséhez **Aa korábban hivatkozott Hadházi László növendék kiképzését mutatom be, mely a „Kilián György ” Repülő Hajózó Tiszti Iskolán, Szolnokon a következő volt:**

1949.10.11-én 120-an vonultak be a Honvéd „Kilián György” Repülő Hajózó Tiszti Iskola alakulásakor 220-an vonultak be Szolnokra a kiképző (elméleti) zászlóaljhoz (első parancsnoka Kiss Zoltán százados volt).

Az Iskola hathetes gyalogsági újonc kiképzéssel kezdődött. Legénységi ellátás és elhelyezés. Rendszeres riadókkal, 16 és 50 km-es menetgyakorlatokkal, éleslövészettel. Ennek befejezésével kezdődött az egy évig tartó elméleti kiképzés.

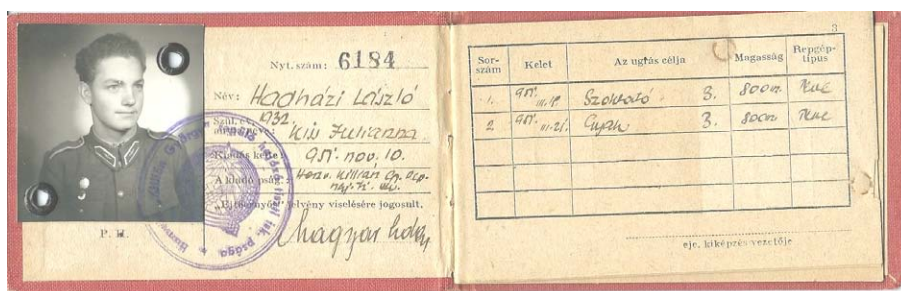
Az első év elméleti kiképző év volt. Félév után jeles/jó rendű lett, mely a kék borítós arcképes igazolvánnyal járt, amivel minden további nélkül kimehettek a városba. A kitűnő rendűeknek piros igazolványa volt.

Gyakorlati repülőképzése 1951. február 1-én a Jak-18-as repülőgépre történő 35 órás földi előkészítéssel kezdődött.

Az Iskolán először 1949.február 6-án repült oktatóval.

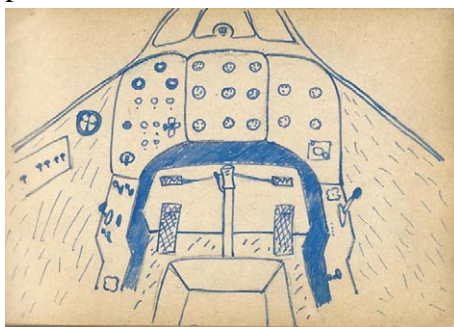
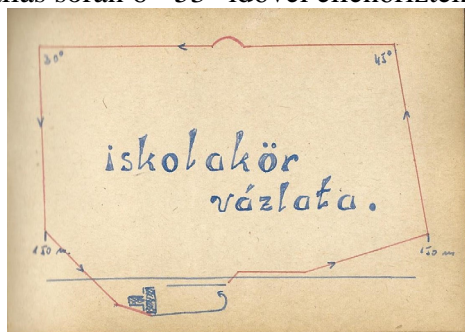

1951.03.19-én és 31-én 3 szoktató és 3 gyakorló bekötött ejtőernyős ugrást végzett, 15 m-es kötéllal, 800 m. magasságból. 1951.11.10-én a Honvéd „Kilián György” repülő hajózó tiszti Iskola parancsnokság által kiállított 6184 sz. EJTŐERNYŐS IGAZOLVÁNY (Aláíró Magyar Miklós hdgy.¹⁰¹ szerint.¹⁰²

Jak-18-assal végzett repülésüket több alkalommal a raj és szd. pk. ellenőrizte. Ezek után 1952.05.21-én ment el egyedül Szabó József alhdgy. rajparancsnoka, majd ??¹⁰³ hdgy. szd. pk-a két-két ellenőrző felszállása után 65 oktatóval végzett felszállás 13^h (óra) 27^{perc} rep. idővel.

Ezután 06.29-ig egyedül 61 felszállást hajtott végre 11^h 65^{perc} rep. idővel. Közben 21 felszállás során 6^h 53^{perc} idővel ellenőrizték repülését.

Iskola kör vázlat „Fürj”-jel

„Fürj” Jak-18 kabin képe

Jak 18-assal mindösszesen 147 felszállása volt 32^h 06^{perc} idővel.

Oktatói: 1951. 02.21-04.12-ig Ábrahám Balázs növendék¹⁰⁴ után végig Berena Ferenc alhdgy. és Szabó József voltak. Az ellenőrzéseket Csonka Pál alhdgy. (02.05.) ? Tibor hdgy. (05.07.), Szabó József alhdgy. (06.01.) rajpk-ok, ?. ? hdgy. (05.12.) szd. pk. Szabó (József, Floki) szds.. „esc. Pk¹⁰⁵” (05.21) esc. pk. (05.12.) Dr.? (05.18) egészségi állapotát (05.18-án) vizsgálta meg.

Kelt	Feladat és gyakorlat száma	N a p i		Repülési feladatok		N a p i		Egyedüli felad. idő	Feladat végrehajtásánál elkövetett hibák	Oktató megjegyzése
		felz.	idő	felz.	idő	felz.	idő			
	0. 11. 19. 1. 11. 21.									
	2. 11. 21.									
	3. 11. 21.									
	4. 11. 21.									
	5. 11. 21.									
	6. 11. 21.									
	7. 11. 21.									
	8. 11. 21.									
	9. 11. 21.									
	10. 11. 21.									
	11. 11. 21.									
	12. 11. 21.									
	13. 11. 21.									
	14. 11. 21.									
	15. 11. 21.									
	16. 11. 21.									
	17. 11. 21.									
	18. 11. 21.									
	19. 11. 21.									
	20. 11. 21.									
	21. 11. 21.									
	22. 11. 21.									
	23. 11. 21.									
	24. 11. 21.									
	25. 11. 21.									
	26. 11. 21.									
	27. 11. 21.									
	28. 11. 21.									
	29. 11. 21.									
	30. 11. 21.									
	31. 11. 21.									
	32. 11. 21.									
	33. 11. 21.									
	34. 11. 21.									
	35. 11. 21.									
	36. 11. 21.									
	37. 11. 21.									
	38. 11. 21.									
	39. 11. 21.									
	40. 11. 21.									
	41. 11. 21.									
	42. 11. 21.									
	43. 11. 21.									
	44. 11. 21.									
	45. 11. 21.									
	46. 11. 21.									
	47. 11. 21.									
	48. 11. 21.									
	49. 11. 21.									
	50. 11. 21.									
	51. 11. 21.									
	52. 11. 21.									
	53. 11. 21.									
	54. 11. 21.									
	55. 11. 21.									
	56. 11. 21.									
	57. 11. 21.									
	58. 11. 21.									
	59. 11. 21.									
	60. 11. 21.									
	61. 11. 21.									
	62. 11. 21.									
	63. 11. 21.									
	64. 11. 21.									
	65. 11. 21.									
	66. 11. 21.									
	67. 11. 21.									
	68. 11. 21.									
	69. 11. 21.									
	70. 11. 21.									
	71. 11. 21.									
	72. 11. 21.									
	73. 11. 21.									
	74. 11. 21.									
	75. 11. 21.									
	76. 11. 21.									
	77. 11. 21.									
	78. 11. 21.									
	79. 11. 21.									
	80. 11. 21.									
	81. 11. 21.									
	82. 11. 21.									
	83. 11. 21.									
	84. 11. 21.									
	85. 11. 21.									
	86. 11. 21.									
	87. 11. 21.									
	88. 11. 21.									
	89. 11. 21.									
	90. 11. 21.									
	91. 11. 21.									
	92. 11. 21.									
	93. 11. 21.									
	94. 11. 21.									
	95. 11. 21.									
	96. 11. 21.									
	97. 11. 21.									
	98. 11. 21.									
	99. 11. 21.									
	100. 11. 21.									

JAK 18-as kiképzése végén naplójában Berena Ferenc alhdgy. „Minden feladatot tekintsen harcfeladatnak. Viszontlátásra a Vércsén” beírással bucsuzott el:

Repülőgép vezető munkakönyvébe ¹⁰⁶ még Klúg János alhdgy. e. megfi. két bejegyzést tett (03.19. elmaradt rajzai pótlására, 03.20-án a naplóvezetés csinosságára figyelmeztette. ¹⁰⁷

Magyar Miklós hdgy

Klúg János alhdgy.

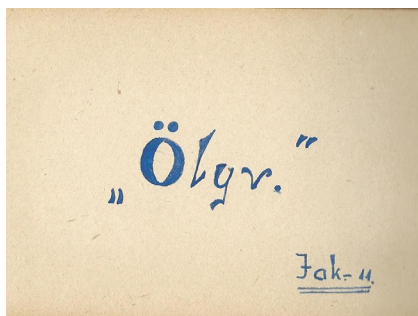

Dankó Pál fhdgy.

Közben 1951.05.01-i díszszemlén az Iskola három zászlós UT-2 raját Huba László őrnagy iskolaparancsnok vezette. Ezt egy UT-2-ekből és egy Ja-18-osokból MDP feliratot formázó álló kötelék követette, melyeket Szabó József fhdgy. (Floki), D. Kiss Béla fhdgy., és Dankó Pál ¹⁰⁸ fhdgy. vezettek. A beosztottak fiatal tisztek illetve növendékoktatók voltak. Őket két csatarepülő díszszázad követte.

A fiatal hadnagyokat főhadnaggyá, a fiatal növendék oktatókat alhadnaggyá léptették elő. ¹⁰⁹ Aki a gyalogos díszzászlóaljban nem voltak beosztva Mátyásföldön tartózkodtak.

A Repülő Leírásában a Jak-11 Ölyv

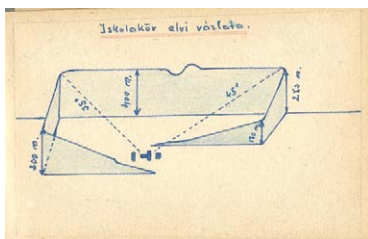

A valóságban fényképeken a Jak-11 „Ölyv”

A repülőképzés „Ölyv” Jak - 11 gyakorló vadász repülőgépen 1951.07.05 - 11.25. között folytatódott. 11.25-ig 34 fsz-a volt 3 h 51” idővel.

28 órás földi előkészítés után 09.06- 10.12-ig 38 fsz.-t 4 h 07” idővel kétkormányos repüléseket végzett Hajdu László alhdgy. oktatójával, majd újabb 4 órás földi előkészítés utánélőkészítés 10 után 10.12- én Ölyv-vel először repült egyedül.

Iskolakör vázlata

Repülési feladatok	S a p p l		S a p p l	
	felh.	100	felh.	100
1951. 09. 11. 3 18' magasan 2000 m.				

Ismeretlen	Felh.		Felh.	Felh.	Felh.
	felh.	100			
3 15					
34 30					

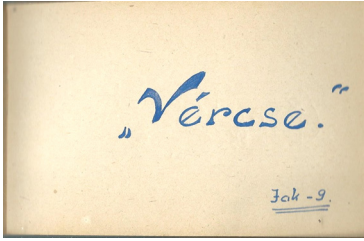
1951.11.25.-én a Startnaplóba történt bejegyzés

1951.09. 04-én ? Ferenc alhdgy. e. megfi. tiszt vizsgáztatott a repülőter környezetének ismeretéből. (Lásd 7. jegyzet 57. pont bejegyzését)

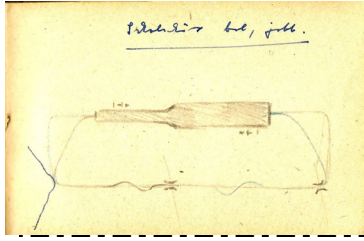
Repülését Vida Fábián fhdgy. rajpk. (09. 11., 10., 12., 11., 20. időközben, majd egyedül repülése előtt oktatója Hajdu László 7 felszállás során, majd egyedül repülése közben is (10.26.) ellenőrizte.

Hadházi növendéknek repülése közben, a magasság csökkenésekor nagy fájdalmak voltak a fejében, ezért kórházba utalták. A magassági kamrában két orvos vizsgálta fülét és orrműtétet végeztek el. E miatt a repülésről letiltották. ¹¹⁰

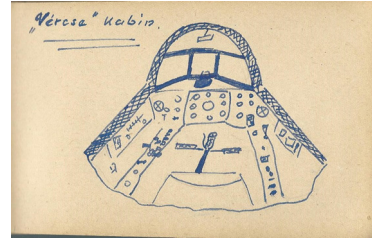
„Vércse” Jak-9-es vadász harci gépre már nem került letiltása miatt.

Jak-9 „Vércse”

Vércse iskolakör

Vércse kabin képe

Évfolyamtársai közül többen nem fejezték be a Jak-9 típus repülését. Ezt a kiképzést már a vadászrepülő ezredeknél folytatták és fejezték be.¹¹¹

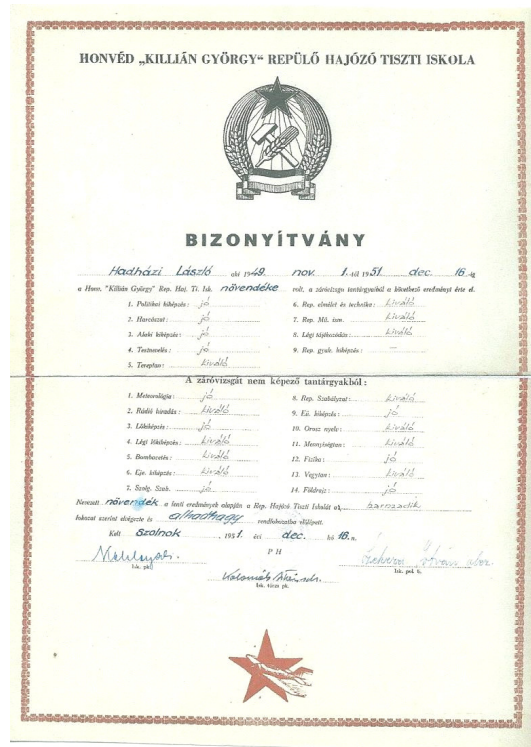
Az 1951. december 16-án megkapott BIZONYÍTVÁNY- ában. a gyakorlati repülésből már vizsgajegyget sem kapott.

A Bizonyítványt Kablay Lajos alez.,- post humusz ezds.¹¹² és Szekeres István alez. pol. ti. írták alá.

Kablay Lajos alez.

Hadházi László rep. hdgy.¹¹³

Bizonyítvány 1949.nov.1 - 1951.dec.15. közötti szolgálatáról¹¹⁴

Hadházi László Katona könyve szerint 1952-ben lépett be az MSZMP-be. Életének további részével kapcsolatban később megismerkedhetünk.

1949. március 25-e és május 15-e között a Kilián iskolánál az oktatókat és növendékeket időszakosan levizsgáztatták a gyakorlati repüléssel kapcsolatos legfontosabb kérdésekről.

Kötélkérepülés Jak-18 „Galamb”-okkal

A REPÜLŐ CSAPATOKNÁL, ISKOLÁNÁL TÖRTÉNEK

1949. április 15-én a VKF. módosított állománytáblát adott ki, mellyel a 41. vegyes ezredet, a két iskolát és más rep. kiszolgáló szervezetet hoztak létre.

1949. május 1. Díszszemle. Légi díszelgő vegyes osztály, pk.-a: Horváth Barna alezredes. Létszáma 300 fő. A repülőgépeket Kecskemétről és Szolnokról Mátyásfüldre repülték át. 20 db UT-2 Galamb „Galamb” egy ötös csillagot, egy ZLIN-381-es „Fecske” és egy Aradó 96B-s „Holló” század köteléket¹¹⁵ repült.

Sarlós László hdgy.: „Május 1-i díszelgést gyakoroltunk Galambokkal. Egy ötös csillagot, ezred köteléket valamint Aradó (.96B Szerk.) gépekkel repültünk Mátyásfüldről történő felszállással. Itt egy percre találkoztam az utasnak potyarepülésre jelentkező Nagy Árpfi határőr fhdgy-al,¹¹⁶ de nem tudtam vele beszélni.”¹¹⁷

1949. május 16 – jún. 5 között Kecskeméten az összes géppel repülő kiképző tábort szerveztek. Parancsnok: Tóth Lajos¹¹⁸ fhdgy. mint az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző osztály 3. századának parancsnoka volt.

Német – olasz kiképzési módszer szerint a növendékek iskolakört, légtér- és útvonalrepüléseket végeztek.

Széplaky Jenő: „1947 júniusában ipari tanulónak szerződtem, 1948 nyarán felszabadultam, majd egy évig alkalmi munkából éltem, míg végül 1949 júliusától, mint villanyszerelő helyezkedtem el. Vállalatom az oroszok részére is dolgozott. Így szereltem atombunkereket, olyan helyeket, pl. hazai fogolytáborokat megjártam, ahova civil polgár nem jutott be.”¹¹⁹ 1956. szeptember 30-ig dolgoztam.”¹²⁰

Farkas Jenő: [1949. június 2-án vonultam be Mátyásfüldre és onnan Kecskemétre. Az ezután következő szervezeti változásokról azok átélőjeként akkor nem volt tudomásom, és az akkor velem és környezetemben történt változásokat, csak most IVÁN Dezső könyvét olvasva ismertem meg. Ebből is kitűnik, hogy mennyire lehetett és volt tájékozott egy akkor magas beosztásban tevékenykedő tiszt a körülötte levő dolgokról a nagyon jól szervezett és ellenőrzött „titkos” ügyvitel miatt, mely iratok tartalmáról senkivel nem volt szabad még beszélni sem.]

psz. hdgy.

1949. június 1-től ÚJRA a MAGYAR LÉGIRÓKNÉL

1948 végén beadott kérvényem után 1949 januárjában a HM-től kapott értesítés után, melyekről sok dolgom miatt meg is feledkeztem, megérkezett behívóm Mátyásfüldre.

Makóról hívtak be a Légierőkhöz. Mátyásfüldön Kenedi Róbert őrgy.¹²¹ Ur ellenőrizett zött Bű -131-sel. Az új megszólítás ekkor már az úr helyett a bajtárs volt az előírás, ezt is használtuk.

Utoljára hat éve, 1944 tavaszán repültem, így érthető, hogy nagyon izgultam. Csak a túldöntött fordulók mentek kiválóan. Megfeleltem. Kecskemétre osztottak be 1949. 06. 02-én a 3. Repülőter Gondnokság-hoz (RTG) Damniczki Gyula¹²² törzsőrmester parancsnok helyettesének.

1949. 06. 10-én, Budapesten született Nóra lányom.

Kecskeméten általában a Repülőter Gondnokság (RTG) épületében tartózkodtam. Akkor Úgy tudtam, hogy futár repülőgép-vezetőnek osztottak be, melyet azért is kérelmeztem, mert az ugyancsak akkor ott alakuló repülő ezred parancsnok körében

Tóth Lajos
fhdgy.

Forró Pál
hdgy.

Tobak Tibor
fhdgy.

Forgács István
hdgy.

Dinka Tibor
hdgy.

Tóth Lajos fhdgy. (Drumi); Forró Pál (Doberdó)¹²³, Szűts Csaba¹²⁴, Tobak Tibor (Cica)¹²⁵ hdgy-ok mellett Forgács Pista (Fori) ht. hdgy.¹²⁶ Dinka Tibor t. zls.¹²⁷ évfolyamtársaimat láttam nyüzsögni. Egyikükről sem volt akkor jó véleményem, nemcsak az irigység miatt, hogy naponta repülhettek, hanem mert nekünk, az RTG-nek még nem volt futárgépe, így akkori beosztásom is okafogyott volt.

Érdekes, hogy itt tapasztaltam a „Horthy” rendszerben később a politikai tiszték által hangoztatott, és valóban is meglevő kasztrendszer a tiszték és tiszthelyettesek és legénység között, mely bebizonyosodott, mert itt, személyesen is tapasztaltam, hogy köztem - a hadtáp alakulatnál szolgáló, - forgalmi alosztály parancsnok és az ezred repülőgép vezetői tisztjei között is fennállt. Ez később – amikor a koncepció PUMA per jött, személyem - mert ezeket az urakat nem is ismertem, velük soha nem beszéltem és egyszer kétszer messziről láttam a hangároknál – szóba sem kerülhettem.

Mi alakulóban voltunk – mint említettem - Damniczki törm. psága alatt. Beosztásom futár repülőgép-vezetőnek hittem, – de mint később megtudtam – forgalmi alosztály parancsnok volt. Elég sokat foglalkoztam a legénységgel közvetlen bevonulásom után, addig, amíg Tóth Lajos fhdgy. (Drumi) epk. nem üzent át, hogy menjek műrepülést oktatni.

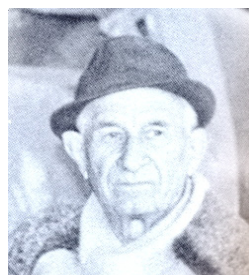
Ennek a legénységgel történő foglalkozásnak - tudomásom szerint - egyetlen eredménye lett az, hogy rábeszélésemre egy érettségizett és akkor bevonult önkéntes kiskatonából – Poór Gábor repülő katonából - hivatásos repülő százados lett, mint ezt egy későbbi találkozásunkkor - amikor természetesen nem ismertem meg – erre emlékeztetett.

Poór Gábor rep. szds.

Salamon László hdgy.

Varjas Tibor szkv.

Egy szobában laktam az un. „Bikaistállóban”¹²⁸ alapi Salamon László hdgy. (Slajmi) volt évfolyamtársammal,¹²⁹ Varjas Tibor szkv-vel.¹³⁰ és egy meteorológus főhadnaggyal. Salamon, itt rögtön az alakulat párttitkára, lett, mert korábban Székesfehérváron már akkor (!) Pártbizottsági (PB) tag volt. Velem együtt 1942. augusztus 20-án, megfigyelőként avatták, mert a repülés akkor sem, és természetesen most sem volt ínyére. Egy rövid idő után leszerelték és folytatta áldásos tevékenységét Székesfehérvárott.

Varjas Tibor szkv-nek, 1950. február-márciusában, mikor már a HM-ben szolgáltam, azt tanácsoltam, hogy kérje leszerelését. (ami nem volt vesélytelen cselekedet!). Szerencsére kérelmére barátaim segítségével Tibort leszerelték.¹³¹

Tekintve, hogy legelső dolgaim egyike az életrajz megírása volt, ezzel kezdem.

Farkas Jenő: „ÖNÉLETRAJZOK és MINŐSÍTÉSEK

A Párt-, de minden hadsereg elhárító és politikai szerveinek egyik legfőbb feladata – ha nem a legfontosabb – hogy esetenként az illetékes személy szakmai ismeretei és általános műveltségének ismerete mellett a még fontosabb – a megbízhatóságát megismerjék. Ennek velejárója volt az önéletrajzok íratása.

A magyar hadseregnél először Kecskeméten szolgálatom megkezdésének első napján - 1949. június 1.-én - kellett kézzel leírnom, mint forgalmi alosztály pk.-ként (**V. melléklet**) életrajzomat.

Majd másodszor négy évvel később, 1953 áprilisában - már, mint Le. löv. szolg. vez.-ként. A kétszer is leíratott szöveg második példányát Böde örgy. – akkori kiképzési osztályvezetőm - 1953.04.13.-én láttamozta. (**VI. melléklet**)

„A hazugnak jó emlékezetűnek kell lennie” szólás-mondás alapján, mindent elkövettem, hogy önéletrajzaim összeállításakor hogy magamat a rendszernek legkedvezőbb színben tüntessem fel. Ezek elsősorban származásommal kapcsolatosak voltak. Leszerelésem után jöttem rá, hogy gyakorlatilag az elhárító és személyzetis és politikai rendszernek csak azokról a történekről volt ismerete, melyek valakinek bejelentéséből származtak, vagy amiket koncepciós okok miatt kitaláltak. Ha irigyei nem voltak valakinek, vagy élethelyzete erre okot nem szolgáltatott ezek a szerveknek lényegesen kevesebb adatuk volt a vizsgált személyről. Én óvatosságból minden életrajzom fogalmazványait - a hazugságokkal - a mai napig megőriztem.

Az Önéletrajzok mellett a sokkal gyakoribb irat volt a meglepően sok példányban készülő Minősítési Lapok anyaga adott információt az alakulatnál szolgáló tisztekről parancsnokainak. Minősítettek:

1) (Kecskemét) 1950. 02.20. (1950.03.08. (Fogarasi szds., Bedő fhdgy., Olvashatatlan név és rf.) (**VII. melléklet**)

2) 1951.03.08. (1951.03.21. Házi vörgy. Turcsányi ezds.) (**VIII. melléklet**)

3) 1952 évre, (1952. aug.1. Galgóczi alez. Turcsányi ezds.) (**IX. melléklet**)

4) 1953.08.01-1954.10.20.-a (**X. melléklet**)

Volt – gondolom – a fentiekén kívül sok más nyilvántartás, bejelentés stb. a két okmány mellett, mint a Dicséreték és fenyítések lapja, melynek megléte sok tájékoztatást ad részemre parancsnokaim velem kapcsolatos véleményéről. (**XV. Melléklet.**)

Itt kell megjegyezni azt is, hogy ezek az okmányok, gyakorlatilag annyira titkosak voltak, hogy csak a közvetlen pk. minősítését egy alkalommal 1954.12.17.-én) volt kötelessége Zsolt József¹³² alez. volt ovh-nek (azt velem ismertetni. A többi „nagy főnök” véleménye rólam már titkos volt és soha nem láttam. Szerencsémre ezek mindegyike eredeti példányokban-birtokomban van.

3. RTG. REPÜLÉS KECSKEMÉTEN

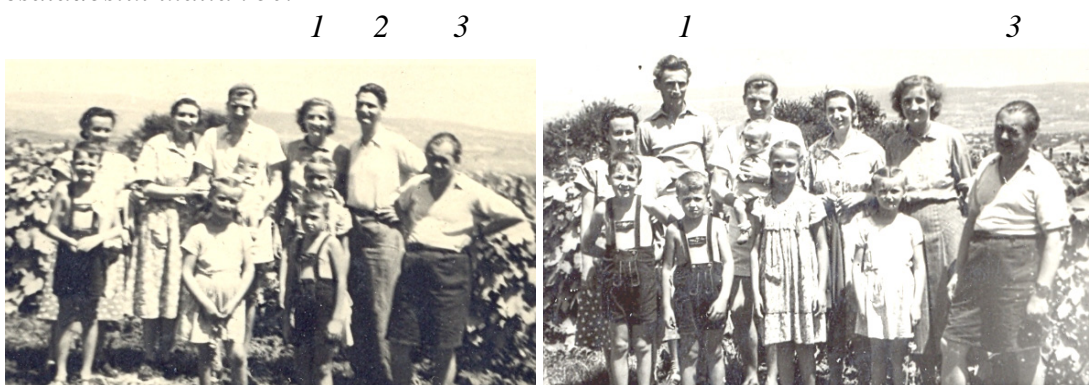
Tóth Lajos főhadnagyot – bármennyire hihetetlen - akit csak messziről láttam, de nem beszéltem Vele, így nem is ismertem, akkor ezredparancsnoki beosztásban volt, és folyt a „Repülő Kiképző Tábor” – melyről akkor nem hallottam – repülő kiképzése.

Családi üdülés Hévízen.

1949.07.05-én, a Kecskeméten levő Rep. Kik. Táborban repülő növendékek vissza kellett menjenek a Kossuth Akadémiára avatásuk miatt, mely a Ludovika Akadémia udvarán történt. Ezért kellett kiképzésüket 1949. 07. 17-i avatásuk miatt megszakítanunk

két hétre. Ebben az időben voltam először üdülni Hévízen, a Honvéd üdülöben feleséggel és karon ülő Nóra lányommal.

Együtt voltunk beutalva a március 14-én avatott Zimmermann József alhdgy-gyal - aki korábban m. kir. rep. őrm. volt – családjával és két meteorológussal, egyik korábban is tiszt, a másik tiszthelyettes volt, most ugyancsak tiszt rankban. Őket is családostul utalták be.

3 felesége, Farkasné, Farkas, kislányával 3. felesége 1. Zimmermann József hdgy., Farkas J. Nórika
1:2 felesége 3 meteorológus ti., 3 thts. lányával, Farkasné, 2. felesége, 3 ? hradó ti.

Első sorban: gyermekeik

Első sorban: gyermekeik

Folytatódik a repülés Kecskeméten.

Az üdülés letelte után hívatott át Tóth Lajos szds. az RTG-től repülni a hangárokban elhelyezett alakulathoz. Természetete miatt természetesen nem személyesen hívott és nem is beszélt velem, hanem egyből ki kellett menjek a felsorakozott növendékekhez, akik a starton vártak és be kellett mutatkozzak és meg kellett kezdem műrepülő kiképzésüket. Lehet, hogy kitolásból osztottak be – mint alakulatukhoz nem tartozót – műrepülés oktatásra, mely úgy látszik ez nem smakkolt ízlett az ott szolgáló évfolyamtársaimnak. Én viszont boldog voltam.

Gyakorlatilag az ezrednél tíz növendékem volt, akik a Kossuth Akadémián, 1949. március 14-én II. éves repülő akadémikusként avattak hdgy., alhdgy-ként. ¹³³ Őket kellett a szovjet gyártású UT-2-es Galambbal műrepülésre oktatnom.

Műrepülésre Galambbal a következő tiszteket oktatam: Bencze Károly ¹³⁴ hdgy., Lázár János hdgy., Szabó József ¹³⁵ alhdgy. Fődi István alhdgy., Visinger Géza ¹³⁶ alhdgy., Vadas Jenő ¹³⁷ alhdgy. Laczkó István alhdgy., Cinkotai István ¹³⁸ alhdgy., Babel János alhdgy., ¹³⁹ Debreceni Erik, Gábor ¹⁴⁰ alhdgy. Még az első repülések alatt Szabó Józsefet elvezényelték a SZU-ba.

Mindannyian az előzőek során, Mátyásfüldön Bü-131 típust repülték. Azt nem tudtam – ma sem tudom - hogy ebben a műrepülés is benne volt vagy nem. Az az érzésem, hogy nem, mert ezt a ismeretüket nem észleltem.

A műrepülések előtt légtéri feladatokat hajtottunk végre, ahol a növendékek repülési készségét éles, majd túldöntött fordulók végrehajtásával ellenőriztem. Ezek után következtek a műrepülési feladatok.

Minden repülést, de különösen a műrepülést a starton – vagy előtte – földön részletes megbeszélés kell, megelőzze. Nekem ezt a starton kellett megtennem. Elsőnek tájékoztam növendékeim addigi repülési ismereteiről. Tisztában vannak különleges repülési helyzetben teendőkről? Egyszerű műrepülési gyakorlatokról volt szó: bukóforduló, amerikai forduló és a vezetett orsó jobbra-balra volt a feladat. A vezetett orsó volt közülük a legbonyolultabb.

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapnál Váton Hepper Tónitól ¹⁴¹, volt tartalékos távfelderítő szakaszvezetőtől tanultakat igyekeztem átadni nagy lelkesedéssel, mely átragadt a növendék fiatalokra, akik utánam – meglepődve - egymás után hanyatt feküdtek a gyepre, és utánozták mozdulataimat, amit a levegőben a bot és láb kormányokkal kellett csinálnak, amikor a vezetett orsót kellett végrehajtsák. Megbeszéltem minden sorra kerülő növendékemmel, hogy a gyakorlatokat egymás után a megbeszéltek szerint először bemutatom. Megbeszéltük, hogy ha már úgy érzi, hogy már végre tudja hajtani a gyakorlatot, rázza meg a botot (botkormányt). Én erre leveszem kezem, lábam a kormányokról és azután önállóan ismételve meg a bemutatottakat. Ezután csaknem minden esetben a repülőgép különleges helyzetbe került.

Ezzel az elhatározással két dolgot akartam elérni. A növendék tanulja meg, hogy mit tud, mire vállalkozott és ezzel értékeli is önmagát. A másik általam nem mondott, de remélt tervem az volt, hogy ha a növendék a feladatot nem tudja végrehajtani és a repülőgép különleges helyzetbe kerül (dugóhúzó, lapos- vagy hátdugó), ebből a repülési hiba miatt bekövetkező helyzetből a gépet vegye ki. Ha ez nem sikerül, természetesen átveszem a gép vezetését. Átvéve a vezetését, a gépet nem kívánt helyzetéből kivettem, és az egész „balesetet” egy struccal fejeztem be, ami nagy tetszést váltott ki mindegyikükből és utána besoroltunk az iskolakörbe és leszálltunk.

A repülés és saját magam kipróbálására összebeszéltem Kiss Ernő ¹⁴² szkv-vel, az öreg, szívét-vesztett Pumással és jártunk növendékeinkkel feketén Kecskemét valamelyik külső légtérbe ¹⁴³ Galambbal légiharc-gyakorlatokra. Volt, amikor én, vagy Ő ült mögém és „lelőhetett volna”.

Érdekes momentuma volt az akkor Kecskeméten szolgáló Mezőfi István ¹⁴⁴ fhdgy. politikai tiszt repülésével kapcsolatban. Növendékeimnél felváltva végzett kötelező légtérfigyelést rendeltem el. Az akkori légtérfigyelő növendék tisztem felháborodva kiabálja, hogy „Nézzétek Mezőfi műrepül!” (Repülési idejét oktatójával vízszintes utazással töltötte el.) „Nem szégyelli magát, hogy politikai tiszt létére így pazarolja a nép vagyont!” Később együtt szolgáltam vele, és akkor is jellemhibás tisztnak tartottam, mely később igazolódott.

Ezek a gyakorlatok egy ideig mentek is. Minden nap 5-7 növendékkel repültem. Az egyik nap a második leszállás után ki kellett szálljak és a gép farkánál ki kellett adjam a reggelit. Ez nagy figyelmeztetés volt, melyet nem vettem figyelembe és tovább repültem. A sok rendkívüli repülési helyzet miatt, a nyitott ülésű gépben sokkal nagyobb huzatot kaptam, mint az szabályos repülés esetén lehetséges volt. Másnap reggel nem tudtam jobb szemem becsukni és egész jobb arc felem lebénult. Arcidegbénulást kaptam. A Nervus trigeminus ideg, mely a füls előtt jön ki az agyból, begyulladt, annak mindhárom ága, a homlok-, arc- és ál alatti idegszál is. Rendelő – orvos – kórház.

Már bevonulásom után kapott - 1949. júl. 14-én kiállított OTBA igényjogosultsági igazolvány szerint - Makón a Hajnal u. 13-ban laktam, és utánam Szemes Eleonóra 1921.12.06; Horváth Piroska 1942.01.11.; Horváth Nándor 1944.02.08.; Farkas Eleonóra 1949.06.09. részesült családi pótlékban.

A Földművelésügyi Minisztérium (FM.) 1949. 07. 20-án vette tudomásul június 4-i bevonulásomat és illetményeimet július 31-ével beszüntette. (Császár Lajos sk. ovh.)”

Sajnos életem ennek a szeretetre méltó szakasza hamar befejeződött.

Itt Kecskeméten találkoztam és ismertem meg Emmerling Pista¹⁴⁵ bácsit (idős szds. volt) a növendék csoport egyik nevelőjét, aki évfolyamtársaimmal is Kenyeriben foglalkozott.

1949 júniusában adták át a SZIKLA KÖZPONTOT, melyben addig gombát termeltek.

1949. 07. 15-vel megszűnt a Repülő Szemlélőség, helyébe a

HM. Repülő Csapatok Parancsnoksága, Budapest. lépett.

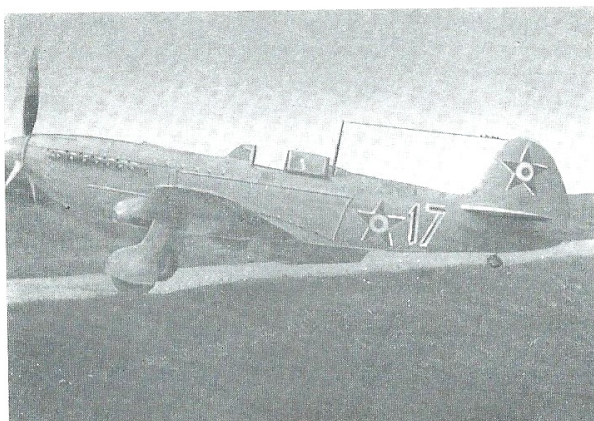
Parancsnoka Zalka András. Törzs pk.: Horváth Barna alez., Pol. ov. Olasz Papp Sándor fhdgy. majd Vértes József szds.. lett.

Kecskeméten volt egy század fiatal első éves repülőgép-vezető növendék akiket ugyancsak UT-2-el oktattak, de az alakulat túlterhelése miatt ez nehezen ment.

Farkas Jenő: *1949. 08. 29-én az Ő felsorakozásukat és elmenetelüket láttam Kecskemétről az RTG ablakából. Szolnokra mentek. Emlékszem, hogy. Tobak Tibor hdgy. elkeseredve állt az egyik szakasz élén, mert őt is áthelyezték nagy bánatára Szolnokra. Kilógott a sorból. Nem bírták egymást elsősorban Tóth Drumival.*

1949.09.09-10 között a Rep. Szertárhoz érkezett 52 Jak 9P, Vércse vadászgép (V101-V152 lajstromjellel), 50 Il-10-es Párduc csatagép (Z101-Z 150)¹⁴⁶, és 4 LI-2-es szállító repülőgép (S101-S104)¹⁴⁷

1949. 12.01. Újabb dec.4-én 3 Jak-9V kétkormányos (G-1-G-3) érkezett a SZU-ból levegőben szovjet pilótákkal. A gépeket a Rep. Szertár osztotta el. A gépeket a Rep. Szertár osztotta el.

Jakovlev Jak-9 Vércse

Iljuszin Il-10 Párduc

Liszunov Li-2 a DC-3 szállító repülőgépnek licenc alapján -ban a SzU gyártott változata

1949.09.12-én két műszaki honvéd egy Zlin- 381 „Fecske”-rg.-pel Jugóba repült. Ez volt az *első szökések* egyike.

1949.09.18.-22 között Honvédelmi Miniszteri Szemle volt. Dicséretet kapott Emmerling István, örgy. May Alajos örgy., Fülöp János szds. és. pol.-i munkájáért Mezőfi István fhdgy –ot. A pcs. az ált. kat. kik. és sport szükségességét emelte ki. Megállapította, hogy a szovjet rendszerű kik. alacsony színvonalon valósult meg.

1949. szeptember 29.-én - Moszkva „kérésére” a Magyar Néphadsereg a 627 km. hosszú magyar-jugoszláv határt lezárta. 15 kilométer mélységben a határövezetet az ÁVH kiürítette. Ez 6 megye 15 járását 310 járását 310 települését, 290 ezer állampolgárát érintette. A határsáv területe így megközelítőleg 9000 km²-es lett.

A kitelepítéseket mintegy 1500 „megbízhatatlannal” kezdték. Ezek a vitézek, csendőrök, 1945 előtti katonatisztek, volt pártok tagjai, exponált jobboldali szociáldemokraták és a háború után angol vagy amerikai hadifogságból hazatért személyek voltak. - A körA bővültkör bővült a délszlávokkal, a vegyes házasságban élőkkel, illetve azokkalillette azokkal, akiknek Jugoszláviában rokonaik voltak vagy ottani ismerősökkel leveleztek, az un. kettős birtokosok, a Délvidékről 1945 után áttelepültek, a délszláv tanítók, a görögkeleti papok, a kulákok, illetve a rádiókészülékkel és fegyverrel rendelkező személyek. –

A kitelepítettek csak 50 kg-os csomagot, a később deportáltak már ingóságai egy részét is vihették magukkal. Az állatállományt, gazdasági felszereléseket a TSZ-ek, állami gazdaságok, az egyéb ingóságokat a párt és az állami tömegszervezetek és funkcionáriusai kapták tisztségviselői kapták meg.

1950-53 között 1 millió embert vontak ügyészi eljárás alá.

Farkas Jenő: **„HONVÉD GYÓGYFÜRDŐ KÓRHÁZ”** Azt hittem, hogy mindent lehet csinálni. A naponta végzett 5-6 vagy több műrepülést oktató felszállás miatt, melyek a gyakran rendkívüli repülési helyzeteket okozták, a nyitott gépek hátsó ülésében nagy huzattal járt, legyengültem. Volt olyan nap, hogy a negyedik felszállás után kiadtam a taccsot a gép farkánál és oktattam tovább. Módszerem jó volt, de én, mert levettem a kormányokról kezem, lábamat, 1949, 1949. novemberében szeptember közepén ebbe a műrepülés oktatásba belebetegedtem és nagyon makacs arcidegbénulással a Budán elhelyezett Honvéd Gyógyfürdő Kórházba kerültem. Jobb arc felem teljesen lebénult, szemem nem tudtam becsukni.

Uszta Gyula ¹⁴⁸ pc. ezds-el voltam egy szobában. A nagy partizán mellett rettegtem, mint örökös párton kívüli, hogy nehogy álmomban eljárjon a szám, mert akkor már tudtam, hogy szüleimnek sikerült az U.S.A.-ba, New Brunswick-ba, kivándorolniuk. Ezt Nagymamámtól tudtam, akinél hazajöveletem után, budai cselédszobájában lakhattam. Uszta ezds-sel – aki 1950-ben lett vőrgy. - egyébként erdész gyerek lévén, volt közös témánk, - amikor nappal nem aludtam – az erdő és az erdészet. Apám foglalkozása és gyerekkori ismereteim miatt, melyek az övét – mondhatom – ezen a téren meghaladták.

1950. január végéig voltam a Honvéd Gyógyfürdő kórház betege és bénulásom semmit nem javult. Fekete arckendővel kellett járjak. Éjjel bal szemem nem tudtam lehunyni és ezért soha nem voltam kipihent állapotban.

Ekkor fejeződött be repülő pályafutásom, mert utána – akkor már a Magyar Légierőktől vagy megbízhatósági okok, vagy, mert munkámra beosztásom miatt szükség volt, még repülő vizsgálatra sem küldtek. Nem volt szükségük hajózó repülőtiszti szolgálatomra. Olyan feladataim voltak, lettek, melyeket úgy érzem, nagyon kevesen tudtak volna elvégezni.

1949.09.29-én a Honvéd Gyógyfürdő kórházban 1000.- Ft 5 éves tervekölcsönt jegyeztem (Komlós Lászlóné). A Béke kölcsön jegyzésekkor nem szaggattam az istrángot, mert négy gyereket, tartottam el, és feleségem sem keresett.”

A BÉKEKÖLCSÖN gyakorlatilag a kereső népesség egyszeri éves adója lett. Később 1950-ben ismét 1000.-; 1951-ben 2.000.-; 1952-ben 3200.-; 1953-ban 1100.-; 1954-ben 1900.-; 1955-ben 2800.- Ft-ot, mindösszesen kereken 12 ezer Ft-tal „erősítettem a Rendszert”.

Alekszej Mereszjev a SZU hőse

1949. szeptemberében Mereszjev a SZU hőse ¹⁴⁹ látogatta meg az Iskolát. Előadta, hogy hogyan lőtte le egy ismeretlen jelzésű gép. A napot említette tájékozási pontnak, mikor Kiss Juszuf szkv.– akit közben Tobakékkal együtt, áthelyeztek az iskolához és ott oktatott – önkéntelenül felkiáltott, hogy nem onnan, hanem a nap felől támadott.

1949. 09.szeptember 24-én volt a Kilián Repülő Hajózó Tiszti Iskolán az első avatás. Az avatásra kerülők az OMRE-nél kapott vitorlázó kiképzésük után az I/I. Honvéd repülő Repülő kiképző Kiképző Oosztálynál kapták motoros kiképzésüket.

1948.09.06-án kezdték az Iskolát. Közülük sok tisztet ismertem. Csallóközi Miklós ¹⁵⁰, Garai Imre (Lepi) ¹⁵¹, Paár Ferenc ¹⁵², Pisch József ¹⁵³, Ribi Tibor ¹⁵⁴, Sankó István ¹⁵⁵, Béler Gyula ¹⁵⁶, Barócsi Tibor ¹⁵⁷, Gaál Ferenc ¹⁵⁸, Hagymási Jenő ¹⁵⁹, Szijj Róbert ¹⁶⁰, Ribi Tibor alhadnagyok repülőgép vezetők, Borsodi Árpád ¹⁶¹, Hinek Emil ¹⁶² alhadnagyok megfigyelők lettek. Az avatottak közül még Balikó György, Sirák Géza, Turcsányi József törzsőrmestereket ismertem, akiket egy év után hadnagygyá léptettek elő. Életrajzuk részleteit későbbi beosztásaiknál olvashatjuk.

Csallóközi Miklós

Garai Imre

Gaál Ferenc

Hagymási Jenő

Paár Ferenc

Szijj Róbert

Ribi Tibor

1949.08.01.-ét követően a LE. Üzemanyag Szolgálat megalakult 1952-53-ban a HM Árutárolási Hivatalától megkapta a felcsúti, a Majláth-telepi, a zeleméri és az ócsai üzemanyag-tárolókat, ahol egyenként 4-5 millió liter üzemanyag tárolására volt lehetséges.

Rajk perben, mely 1949.05.30-án letartóztatással kezdődött 09.16-én történt az ítélet hirdetés.

Bátorfy János: „1949-ben a győri vagonygyárba kerültem. A vagonygyár termelési főosztályán dolgoztam, mint előadó. Társadalmi munkában a gyár repülési csoportjában oktatóként működtem. Soha párttag nem voltam, de az volt a szerencsém, hogy a vagonygyár párttitkára Pumás szkv. volt, aki ismert, és akit családjával néha elvittem repülni. Ezt a munkaközösséget minden szempontból a felettes szervek, ahogy tudták, gátolták. Engem a repülésről is eltiltottak, majd újra engedtek repülni. Már régen ezüst koszorús voltam és vágytam az aranykoszorúra, de a 300 km-es távrepülésére nem kaptunk engedélyt. Azt mindig előzetesen kellett megkérni az MRSz diszpécserétől.”¹⁶³

Ekkor hozzák létre Az Országos Légvédelmi Parancsnokságot (OLP) Pk-a: Bata István ezds., vadászrepülő referense Borsodi János őrgy. Rendkívül sok technikai eszközt (az éjszakai légi és légvédelmi harcokat biztosító 450 darab nagyteljesítményű fényszóró, Radarok lgv. Alakulatok stb.) nélkülöztek,

1949 nyarán mentek el a SZU-ba kiküldöttek. V., csr., bo. és műszaki tisztek, akik 1953-ban jöttek kiképzetten haza.

Eőri Elek

Iván Dezső

Vörösmarty Béla

1949.07.17-én tiszt és thtts-i avatás volt a Kossuth Akadémián. Eőri Elek¹⁶⁴, Iván Dezső¹⁶⁵, Vörösmarty Béla¹⁶⁶, Pelcéder Lajost és 1949. 07. 17-én tiszt és thtts-i avatás volt a Kossuth Akadémián. Később közülük ismertem magasabb rendfokozatokkal Laczkovics Károly¹⁶⁷ hdgy-t, Eőri Elek, Iván Dezső Pelczéder Lajos, Varga József (Prigyot)¹⁶⁸, Vörösmarty Béla alhadnagyokat. Avatás után, 21-én, már azonnal visszajöttek Kecskemétre repülő kiképzésük folytatására.

Augusztusban a Kossuth Akadémia megszűnt. Szeptemberben pedig az OMRE-től bevonultakat és a Mátyásföldön végzett törzs szd. állományát a törzstiszti helyek feltöltéséhez. Mintegy 150 tisztet avattak.

Több új hadrendi elem mellett Mátyásföldön az 1. ö. szállítórepülő-rajt erősítették Tuba István szds.. parancsnokkal.

OMRE Motoros kiképzés. VI.

Frankó Endre: „*Erre az évre (1949.08.14-28. Szerk.) esett a VIT (Világifjúsági Találkozó) budapesti rendezvénye. A záró ünnepséget az Újpesti stadionban tartották. Erre az eseményre felrendelték az összes esztergomi (OMRE) gépet egy-egy növendékkel együtt. Budaörsön aztán kiszállították a növendékeket és helyükbe idegeneket ültettek ölükben egy nagy zsák virágszirommal. Feladatunk az volt, hogy repüljünk el a stadion fölött 50 m magasan és szórjuk le a szirmokat. Hát ez nem egészen sikerült, mert csak fel kellett volna tépni a zsákot és a szirmokat ki vitte volna a huzat. E helyett az én utasom csak egyetlen marék szirmot tudott kidobni. Volt olyan is, aki a rövid idő alatt ki sem tudta nyitni a zsákot.*”¹⁶⁹

1949. 10. 01-én lépett életbe a **Petőfi hadrend**, mely közelebből csak a LE. Pság.-ra történő áthelyezésem után érintett.

Ekkor állt fel a *41. vegyes repülő ezred* két vadász és egy csatarepülést oktató századával.

1949. őszén megalakult az első harci repülő *41. vegyes repülő ezred*.

1949.10.01. Ekkor alakult meg az első harci repülő *41. vegyes repülő ezred*. Parancsnoka: Tóth Zoltán százados, ezredparancsnok, politikai tiszt *Mezőfi István* százados, törzsparancsnok *Székelyhídi Hugó* főhadnagy, ezredmérnök *Gaál Gyula* főhadnagy, hadműveleti alosztályvezető *Gellért Tivadar* („Soma”) őrnagy, beosztott hadműveleti tisztek: *Hinek Emil* és *Major László* („Kacsa”) alhadnagyok. 1950. május 1-jétől ezredparancsnok-helyettes: *Tóth Lajos* („Drumi”) főhadnagy (majd százados), 1950. május 1-jével ezredparancsnok-helyettesi, majd 1950 őszén már a Jak-9 dugattyús motoros 25. vadászrepülő hadosztályparancsnok-helyettesi beosztásba helyezik, a légi lövész szolgálatvezető *Dinka Tibor* hadnagy. Az ezredparancsnoki raj négy JAK-9-es gépének légcavarkúpját és sorszámait fehér színűre festették.

Az 1. vadászrepülő század parancsnoka: Tóth Lajos fhdgy. („Drumi”), politikai tiszt: *Gila Pál* hdgy., pk. h. *Forró Pál* hdgy. („Doberdó”), raj pk. : *Dinka Tibor* főhadnagy („Kuka”), *Forgács István (Fori)* fhdgy. és *Kérges László* őrm.

Beosztott hajózók: *Végh András* szds., *Szabó József*, *Vizinger Géza* („Gunár”) ¹⁷⁰, *Paár Ferenc*, *Vadas Jenő*, *Pisch József*, *Eőri Elek*, *Mess Ottó* alhdgy-ok, *Koplányi István* fhdgy. és *Iván Dezső* alhdgy. ¹⁷¹, *Lukács Sándor* („Pemzli”) alhdgy. és *Csipes Sándor* őrm.

A szd. 12 Jak-9-es gépének légcavarkúpját, valamint a törzs oldalán a nagyméretű sorszámot piros színűre festették.

A 2. vadászrepülő század parancsnoka *Szentiványi János* („Smínyú”) fhdgy., politikai tisztje *Kádi Gábor* alhdgy., szd. pk. h. *Szebeni Antal* fhdgy. volt. Rajpk-ok: *D. Kiss Béla* és *Bajcsy Endre* hdgy.-ok, *Varjas Ernő* szk. (rövidesen leszerelt), *Hagymási Jenő* („Bambi”) alhdgy. Beosztott hajózók: *Garai Imre* („Lepi”), *Ribi Tibor* („Riba”),

Székrenyesi Károly ("Kredenc"), *Sándor Ervin*, *Győrfi Miklós* („Kumó”), *Szeltner József* alhdgy.-ok, *Deme Mihály* és *Székelyhídi István* („Garázda”) főtörm.-ek voltak. A 2. vadászpilóta század gépeinek légcsavarkúpját és a törzs oldalára festett nagyméretű sorszámot kék színűre festették.

Két Jak-9-es század kb. 50 db Jak-9-essel és 3 JAK-3-sal rendelkezett.

A 3. csatarepülő század parancsnoka: *Csapó Béla* hdgy., politikai tisztje *Takács István* hdgy., helyettese *Dombrádi István* alhdgy., századmérnök pedig *Felső Gyula* hdgy. volt. Rajpk.-ok voltak: *Zoltai Lajos*, *Szentpéteri György*¹⁷², *Mátételki József* hdgy. Beosztott hajózók: *Nagy István* fhdgy., *Sipos Lajos* hdgy., *Cinkotai István* („Cini”), *Sankó István* („Koko”), *Wolfart Ferenc*, *Csallóközi Miklós*, *Seres János* („Piás”) alhdgy.-ok, és *Janik József* őrm. (majd alhdgy.). A 3. csatarepülő század Il-10-eseinek légcsavarkúpja, valamint a törzs oldalára festett nagyméretű sorszám sárga színű volt.

A csatarepülő századnak 36 Il-10-e és 6 UIL-10-se volt..

1949.10.04. - 11.08. között az Összevont Átképző Tanfolyam (ÖÁT) elméleti része volt Kecskeméten. 41. vegyes rep. e-nél. Az átképzést *I. L. Vanyecskin* szovjet százados vezetésével Jak-9P és Il-10-esekre oktató egy 16 fős szovjethajózó és műszaki csoport.

Az ÖÁT pk-a: *Huba László* őrnagy, törzsparancsnoka *Gombás László* szds.. volt. A tanfolyamon csak rajpk-nál magasabb beosztású és régi tiszték vehettek részt. A fiatalok Galamb karbantartást végeztek. Közben *Nádor Nádor Ferenc* és *Magisztrák Károly* a műszaki karbantartási utasításokat szerkesztették.

1949.12.13-án a tököli bázisról az 1949. 09.-10-én a leszállított gépekből a 41.ve. e. 28 db JAK-9P (lajstromjel V-101-től),
12 db Il-10 (lajstromjel Z-101-től) és
2 db UIL-10 (G-901 és G-902) repülőgépet vett át.

A „Petőfi” hadrendben a 41. vegyes repülő ezred. 1949. 10.01-1950.11.01-ig állt fent.

Mátyásföldön alakult meg 16. futár rep. szd. valamint több más repülést (REMI, RIK, FRISZ, ROI,) és anyagellátást biztosító (4. RKZ) szervezet.

1949.10.01-én *Reketyés László*¹⁷³ főhadnagy pság.-ával létrehozták a 16. vegyes repülő századot Mátyásföldön, aki az 1949-1950 években volt a század pk-a, Őt *Tanai János* fhdgy. (1950-51), majd *Menyhárt József* fhdgy. (1951-1952) követte, (őket nem ismertem), amikor átköltözött a század majd ezred Budaörsre.

Reketyés László fhdgy

Ekkor vált érvényessé a

Rep. Csapatok parancsnoksága

szervezete, mely ekkor a következő osztályokat, alosztályokat fogta össze:

- titkárság 6 fő,

- hdm. és szerv. o. 8 fő, Pálos Géza, Gombás László,
- kik. o. 11 fő, Zsolt József, Tövisházi Ottó, Koronkai Károly, Farkas Jenő, Csupaki István, Császár István,
- mk. műsz. o. 7 fő, Magisztrák Károly, Bebesi József,
- hir. és FRISZ o. 20 fő, Erdélyszky,
- szü. o. 7 fő, Hegedüs János fhdgy.
- rep. nyt. alo. 2 fő, Winter és Györgyi József ftörm.
- szab. szerk. ö. alo. 15 fő,
- rep. agi. szolg. 32 fő, Andrékó
- irodakezelőség 9 fő,
- összesen 126 fő.

Budapestre történő felrendelésem és beosztásom után ennek szervezetében szolgáltam, ismertem parancsnoki és beosztott tiszti, tiszthelyettesi állományát. Akkori és későbbi velem együtt szolgálók telefonjegyzékét találtam meg irataim között. **(XI. melléklet)**

Ekkor rendelte el a HM. hogy a m . kir. tiszteket, tiszthelyetteseket próbaszolgálatra alkalmazhassák. 29 tisztet és 73 thts-t hívtak be. Részükre Mátyásföldön tanfolyamot szerveztek és utána a csapatokhoz helyezték őket próbaszolgálatra.

Kecskeméten folyt a rep. kik. A növendékek Fecske típussal iskolaköröztek, az én tiszti növendékeim Aradó A- val és B - vel repültek még a régi német-olasz repülő iskola kiképzési módszere szerint.

Sok repülés (és fegyelmetlenségek) miatt 240 repült órára jutott *egy klg. esemény.*

1949.10. 01. Ekkor vált hivatalossá a *Honvéd Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola* – Szolnok. Pk-a: Huba László őrgy.

Az iskolának ekkor egy *Vadászrepülő kiképző* ezrede és egy *Elméleti kiképző* zászlóalja volt.

Kovács Pál őrgy

A Vadászkiképző ezred-et, pk-a: 1950-ig Kovács Pál szds.¹⁷⁴, 1951-ig Szentiványi János szds. 1951-1955 között Vadás Jenő szds..¹⁷⁵ és végül 1955-56-ban: Kiss Gyula őrgy.

UT-2 Galamb és Zlin- 381 Fecske repülőgépekkel rendelkeztek.

Három százada Jak-11 „Ölyv”, Jak-9 „Vércse”, és Jak-7-es Liszánka” típusú gépekkel repült.

Szentiványi János szds

.Az elméleti kiképző zászlóalj parancsnoka Kiss Zoltán szds.. volt. Vele kapcsolatban Hadházi fhdgy. két eseményre emlékezett:

- Elterjedt a hír, hogy az Il-10 csatarepülőgép légi lövésze nem tud kiugrani a gépből, ő bebizonyította ugrásaival, hogy ez lehetséges.

- Egy alkalommal ellenőrizte a napost, aki nem volt a helyén, mert az emeleten a kulcstáblával bíbelődött. Mikor nagy nehezen lejtött, parancsot adott Neki, hogy most Ő lesz Kiss százados és kiáltta el magát, hogy „NAPOS!”. Ő majd megmutatja, hogy milyen gyorsan kell ezt a parancsot végrehajtani. Felment az emeletre és várta a „NAPOS” kiáltást. Mikor ez elhangzott, Kiss Zoltán kiugrott az emeleti ablakon és bejött a földszinti bejárati ajtón pár másodperc alatt és jelentkezett. „Így kell ezt végrehajtani!”¹⁷⁶

Kilián Iskolán az I. év elméleti kiképző év volt, a II. év repülő kiképzéssel folyt az avatásig.

A Kilián Iskola elméleti (légi erőten) aerodinamika tanára volt 1948-1951. között Nagy Árpád¹⁷⁷ szds., légiharc és légilövészet tantárgy tanára Tobak Tibor¹⁷⁸ volt.

Egyesült az MSZP a SZOCDEM Párttal. Ez adott alkalmat arra, hogy sokakat kizárhassanak.

Mátay Andor: „a két párt egyesülésekor, 1949-ben engem kizártak a pártból.”

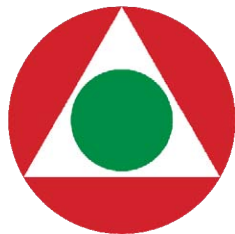
1949.10.01. alakult meg a *Honvéd Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Iskola* – Budaörs. Pk.-a: Rajnai Béla

Az önálló szállító raj századdá szerveződött 8 LI-2-se

1949.10.16-án a féléves III. alosztály parancsnoki tanfolyam végén hadnaggyá avattak tiszteket atiszteket. Közülük Koplányi István¹⁷⁹ fhdgy.-alez.-t, Császár István alhdgy.-hdgy.-ot, Dombrádi István és Simkó Béla alhdgy.-okat ismertem, akik a m. kir. hds-ben is szolgáltak és a Párt küldte Őket a tanfolyamra.

1949.11.15-én módosították a magyar repülőgépek felségjelzését. A mondvacsinált indok az volt, hogy a három szín a libanoni felségjelhez hasonlít, a valóságos ok pedig az volt, hogy a vörös csillaggal a politikaia politikai hatalom jellegét kívánták szerepeltetni ezért a háromszínű szalagos gyűrűbe piros csillagot festettek fehér alapon. A gépek szárnyára felül (1950.01.05-ig) alul és a törzs és függőleges vezérsík mindkét oldalára kellett a felségjelzést felfesteni.

MAGYAR LÉGIERŐK FELSÉGJELZÉSEI 1948-1990 között:

1948-1949

1949-1951

1951-1990

1949.10.15-én alakult meg a *Repülőbázis* Tökölön, Ángyás László szds. pságával a repülőgépek tárolására és berepülésére.

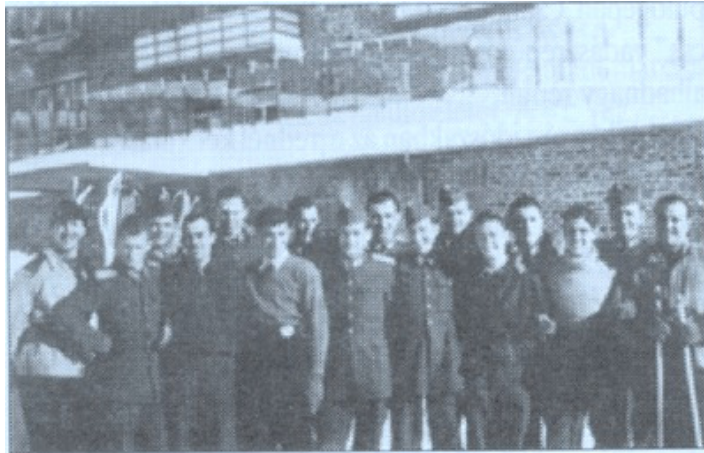
Az 1949-es évben több mint száz tisztet avattak. Általános képzettségük alacsony – általános iskolát megütő szinten – volt, az Istenadta tehetségeket nem számítva. Kevesen nagyon kevesen voltak az érettségizettek köztük és azok is gyanúsak voltak.

1949.12.01. A Magyar Hadsereg

MH. Légierők Parancsnokság – Budapest
szerveződött. Pk-a Zalka András mk. ezds.

Életbe léptette az 1949. április 15-i szervezést, melyről akkor – Honvéd Gyógyfürdő Kórházban levőként - nem hallottam. Nádor fhdgy. vadászszemlélő, Tövisházi Ottó szd s.-t kinevezték vezérmegefigyelőnek.

A 41. ve. rep. e. fiatal hajózoí Mátraházán. kondicionáló üdülésen vett részt.

Balról jobbra: Henyei Imre őrgy., Szűcs ? (Pedró), Szeltner József, Hagymási Jenő, Deme Mihály, Paár Ferenc, Ribi Tibor, Eőri Elek, Tóth Gyula (sporttisz), Laczkó István, Seres János, Mess Ottó, Demeter Árpád, Cinkotai István, Rekettyés László ¹⁸⁰

Tobak Tibor fhdgy.

1949 decemberében jelent meg a REPÜLŐ „Katonai folyóirat”. I. évf. 8. száma, benne Tobak Tibor fhdgy. Szolnokon, repülő harcászati előadó légi lövészzel kapcsolatos írásával, (**XII. melléklet**) mely rosszindulatú fogalmazása miatt az Észak-Amerikában élő számos magyar vadászpilótánál kiverte a biztosítékot és e miatt egy röplapot is terjesztettek. Lásd a 178. jegyzetben.

1950

1950. január 1-jétől március 1-jéig az ÖÁT gyakorlati része tartott, amelyen csak a rajparancsnoktól magasabb beosztású, a háborúban harci repülőgépen már gyakorlatot szerzett hajózo parancsnoki állomány vett részt. Az ezred fiatal hajózo állománya elméleti foglalkozásokon vettek részt és 03.02-től 5 db. UT-2 „Galamb” gépen karbantartó és 12 AVIA-C2 ("Aradó-96B - „Holló”) vadász-gyakorló géppel repüléseket végzett.

Farkas Jenő: *Kórházban létem közben a 9007. Rep. Kik. tábor Kecskemét, majd 1950.01.01-én a Le. pk. szü. állományába helyeztek. Nem javultam, leszerelésemet kértem, 1950. február 1-vel helyeztek fel a HM. Le. Pság. kiképzési osztályára.*

1950.02.20-án állította ki a 69. h. (honvéd) repülőtér kiszolgáló zászlóalj (Gerlóczy János és Szabó János alhdgy-ok) első minősítésemet, melyet 1950. márc. 8-án a Honvéd Repülő Csapatok Parancsnokságán Fogarasi szds., Bedő fhdgy és nem olvasható aláírású személyek hagytak jóvá.¹⁸¹

Nyitray János: „1950-ben több társammal együtt fegyveres összeesküvésben való részvétel miatt letartóztattak és 6 évre elítéltek. Vácott a börtönben találkoztam Homér Imrével, volt parancsnokkal, Forgács Pistával, Sűrű Bélával, Dinka Tibor-ral, Lassú Bélával, Tóth Drumi öccsével-Zolival és Szentgyörgyi Dezsővel. A Fő utca, Gyűjtő, Vác és Tatabánya XIV-es akna következett.”¹⁸²

Miklóssy Sándor: „A háború után Hajdúszoboszlón vitorlázó gépekkel folytatta a repülést "amiért érdemes élni". 1950-ben C vizsgázott, és a III. Vitorlázó Repülő Verseny junior kategóriájában második helyen végzett.”¹⁸³

Farkas Jenő: 1950. április 4-én fhdgy-gyá léptettek elő.

1950. 04.04.-i diszszemlén, nagyon rossz időjárási viszonyok között, a 41. Ve. rep. e. egy vadász és egy. Csata repülő szd-a vett részt csak öreg hajózókkal.

Utána az az idős hajózók géppár légi harcra a fiatalok pedig "Holló"-val mű-, és útvonalakat repültek. Dinka Tibor fhdgy. szervezésében először a háború után — az idős állomány 1950. április 28-án éleslövészetet hajtottak végre földi célra a bugaci lőtérre

A fiatalok közül május 25-én Csallóközi Miklós alhdgy. IL-10-es "Párduc" csatarepülőgépen, július 1-jén Hagymási Jenő alhdgy. Jak-9P "Vércse" vadászipülőgépen repült elsőnek¹⁸⁴. A fiatal állomány miután elmentek egyedül harci repülőgéppel a nyár folyamán többször lőtt földi célra Bugacon.

1950. április 28-tól az ezred egyezred egy Jak-9-es géppárral "szigorú készenlét"-et adott.

1950. május 19-én Tóth Zoltán százados (post mortem örgy.) az ezred parancsnoka légi harc gyakorlása során lezuhant és meghalt. Beosztását ideiglenesen — beosztása meghagyása mellett — Nádor Ferenc szds. vadászszemlélőt bízták meg, majd

1950.10.01.-ig Szebeni Antal szds.-t nevezik ki a 41.Vegyes Repülő Ezred parancsnokának.

Röviddel ezután Pisch József alhadnagy, Jak -9-sel repülőgép-Szebeni Antal szds. vezetési hiba miatt a harmadik egyedüli iskolakör-repülése során zuhant le.

A két katasztrófa mellett n kívül nyugtalanítóan sok balsetbaleset és géptörés történt. A helyzet aggasztóvá vált. Eluralkodóvá vált az un. "éberségi szellem" amely rögtön szabotázst feltételezett.

1950. június hónapban több tisztet, tiszthelyettest és honvédet távolítottak el az ezred állományából.

OMRE Motoros kiképzés. VI.

Frankó Endre: „*BÉKÉSCSABA.*

A tanfolyam befejezéséhez közeledett. A honvédség részéről egy százados csellengett közöttünk, de senki sem tudta, hogy miért. Az egyik napon mindenkit az ebédlőbe rendelték és a társaságot egy bizottság egyenként hívta be beszélgetni. Mint kiderült a jövőbeni beosztásról beszélgettek, illetve mindenkit kádereztek. Már éjjél körül járt az idő, mikor befejezték úgy, hogy engem és egy másik oktatót be sem hívtak. Másnap reggel aztán az előbb említett százados behívott és közölte velem, hogy én vagyok a reptér legnagyobb lógósa, mert alig van, vége a foglalkozásnak az uzsonnát meg sem várva motorral vagy biciklivel azonnal eltűnök. Én csak annyit kérdeztem, tudja-e hogy hova tűnőgetek el. A legnagyobb döbbenetemre-diszkrécióra hivatkozva mondta, hogy természetesen nem. Akkor én közöltem vele azt, amit kivétel nélkül – rajta kívül – mindenki tudott, hogy a halálos beteg feleségemet látogatom a gyulai kórházban, majd utána minden áldott nap átvállalom bajtársaim szolgálatát a reptéren. Komolyan megdöbbenet és mélyszégyen sajnátát fejezte ki, de közölte, hogy a minősítések már elmentek, nincs módjában azon utólag változtatni. Én tisztában voltam azzal, hogy nem akarta felületességét nyilvánosságra hozni és én ezzel a minősítéssel az elbocsátandók listájára kerültem.

Új beosztásom szerint, mivel megszüntették a repülő iskolákat, a megalakult üzemi repülőklubok közül a Ganz gyárak (vagon, -hajó, - villamossági gyár) motoros oktatója lettem. A klubnál rám bíztak egy nem repülő politikai oktatót, kinek nevére már nem emlékezem és egy vitorlázó oktatót Csanádi Norbert személyében.

Ugyanílyen klubok alakultak a MÁVAG-nál, a MÁV-nál, BESZKÁRT-nál, és szerte az országban, ahol valaha repülő egyesületek működtek. Ez az átszervezés az én elbocsátásomat odázta. Sőt a növendékek szaktató repülését vasárnaponként (a MÁV, BESZKÁRT növendékeket csütörtökönként) én irányítottam, vezettem Ferihegyen.

Jártam a Ganz gyári repülő csoportokat, és oktattam a repülésre jelentkező fiatalokat. Nekem volt a legnehezebb dolgom a klubokhoz helyezett oktatók közül, hiszen nekik egy klubjuk volt, nekem gyakorlatilag három. A Ganz vagongyár a Népligetnél, a villamossági gyár Budán, míg a Hajógyár a külső Váci úton volt, tehát összevont előadásokat nem lehetett tartani.

Vasárnap a növendékek számára szaktató repülést tartottunk Ferihegyen. A repülést én irányítottam. Kb. 10 repülőgéppel folyt a szaktató repülés. Szántásban kényszerleszálltam leállt motorom miatt. A kifutás végén a gép orra leért a földre, majd egy kis gondolkodás után átvágódott a hátára. A légszűrő eltörésén kívül a gépnek más baja nem esett. Letiltottak 4 hétre. Még az volt a szerencsém, hogy csak a motoros repülésről, a vitorlázó repülésről nem.

Az egyik oktató (Urbán?), a Balatonkilitii iskola segédoktatója) disszidált. A gép eltűnésekor a helyettem repülést vezető Bajsa Bandi és a helyettese Csecsei Laci géppel körberrepülték a repteret mondván, hogy biztosan úgy járt, mint a Frankó. Mivel a gépet nem találták, jelentették a gép eltűnését. Mivel csak azután jelentették a gép eltűnését, mikor meggyőződtek arról, hogy nincs a reptér közelében és nem fordítva, 15 – 15 évet

kaptak. Ebből 6 - 6 évet le is töltöttek. Milyen szerencsém volt, hogy le voltam tiltva, különben engemet csuktak volna le hasonlóképen. Ezen kívül az egész ország területén letiltottak minden motoros sportrepülést. Ettől kezdve várható volt az egész OMRE leépítése. Május végére az OMRE felmondott.

Ezzel repülő pályafutásomnak vége szakadt a jó fizetéssel együtt.”¹⁸⁵

1950. június 8.-án 894 szerzetest és apácát szállítottak az ország belsejébe. 1950. június 22.-én további 2446 személyt kitelepítettek, deportáltak Hajdú-Bihar, Békés és Szolnok megyékbe. A célállomások általában a Debrecen melletti Ebes-, és a Hajdúszoboszló melletti Tedej-puszták voltak.¹⁸⁶

1950. július 7-én Csapó Béla fhdgy.¹⁸⁷ és a „kis” Seres János alhdgy-gyal¹⁸⁸. II-10-es „Párduc” géppel összeütközött Kiskunhalas és Szolnok között. Csapó 200 m-en tudott kiugrani. Gépe felrobbant, égő ejtőernyőjével földet ért, súlyos égési sebeket szenvedett. Hajózó lövésze Jákk Károly honvéd meghalt.

Seres álló motorral besiklott a reptérre, hosszúra jött és a repülőtér szélén lévő árok felett hasra szállt. Egyik szeme világát elvesztette. A hajózó lövésze sértetlen maradt.

Csapó Béla fhdgy.

A LÉGIERŐK LÉTSZÁMA

Az 1950-ben elfogadott „Kossuth” hadrend a hadsereg létszámát 135 ezer főben rögzítette, amely a párizsi békeszerződés megengedett keret létszámát közel duplájával lépte túl.

A magyar vezérkar az ország területén, délről észak felé haladva, hét-nyolc védelmi öv kiépítését irányozott elő. Egy-egy védelmi öv mélysége-, három állással számolva- 10-25 kilométer között váltakozott. Az övek a hadműveleti irányokban a 80-100 kilométer szélességet is elérték.

Mátay Andor: „1950 augusztusától 1951. április közepéig Szolnokra, a tiszti iskolára, magasabb pk-i tanfolyamra vezényeltek. Itt láttam viszont Szabó Flokit, mint kik. szd., majd e. pk-ot.

Itt tanított Nagy Árpád volt évfolyamtársam, aki jutalomból szds. lett. Több évfolyamtársam is itt szolgált, de velük a kapcsolatot nem tartottam. Egy-részt mi gyorsított tanfolyamon voltunk, még vasárnap is volt előadás, másrészt kapun kívülre, még a "bikaistállóba" se mehettünk ki. Csak egyes kiképző tisztekkel beszélhettünk. Nagy Árpival is csak vizsgánk letétele után beszélhettem négyszemközt. A szolnoki "D" (defenzív, elhárító) tiszthelyettes határvadász szd-omnál volt "D thts.", azelőtt csö. tiz., akit, mint a győri kieg. sorozó tisztje vettem fel a seregbe azzal, hogy nem szól csö. múltjáról. Ő figyelmeztetett Szolnokra történt bevonulásomkor, hogy senki volt tiszttársammal ne beszéljek, mert mindenki-mindenkit figyel.

Árpinak is ezt mondtam el, mikor a tanfolyam végén felkerestem. A tanfolyam alatt, noha hetente adott órát, nem is tegeztük egymást. Ezt ő is érezte. Nagy volt a bizalmatlanság.¹⁸⁹

Baradlay György: „1950-ben az iskola főmérnökét kellett sürgősen Szolnokra átvinnem. Érkezéskor a térképemet kérték és megállapították (Mezőlaki József.), hogy az a déli országrészre van kihajtogatva, ezért megvádoltak, hogy Csapó Ferivel, akit aznap szereltek le, Belgrádba akartunk szökni, sőt a főmérnököt is el akartuk rabolni (Huba). Szerencsére az elhárítás (Fekete J.) ezt komolytalannak tartotta, nem intézkedett, így a nyári nagy leszerelési hullámmal (Valgóczi és tsai) simán leszereltek.

Két hónap után Tobak Tibor családja segítségével műszaki rajzoló lettem a Földalatti Vasútépítő Vállalatnál. Itt dolgoztam, mint technikus, központi műszaki előadói munkakörben 1954-ig, a nagy beruházások leállításáig.”

1950. 12. 27-én született Jenő fiam. A képen három éves.

Ugyanekkor nevelt gyermekeim Horváth Piroska és Nándor ilyen nagyok voltak:

III. FEJEZET JEGYZETEI

¹ A „moszkvai út” miatt Kéri Kálmán bácsi Rákosi börtönében sokat hallgatott Rajki Aladár csendőr hadnagytól, aki a falubeli – Rédei – id. Valler Károly jegyzőnek volt Ludovika Akadémiát csendőr hadnagyként végzett fia. Aladár egy lovas csendőr századot 70 lovassal hozott haza a Keleti Frontról Munkácsra, és ott kereste a hadtestparancsnokot, azt nem találva kereste a vezérkari főnököt: Kéri Kálmán ezds.-t. Egyiket sem találta, mert mind a ketten egyszerre - szabályzat ellenesen - Moszkvában voltak, a kiugrás előkészítésének kérelmével. Magyarul átmentek az oroszokhoz. Így nem volt kinél jelentkezzen. (Rajki Aladár személyes közlése, Mátyásföldön a 60-as években)

² **Török József** fhdgy.-ot Páparól személyesen ismertem, mint akkor, 1955-ben Vaszar István mjr-ban dolgozó baromfitelep vezetője. Civilként dolgozott egy pápai cégnél.

³ **Kéri Kálmán** (1901—) vk. ezds.-t személyesen jól ismertem, mint a HOHE elnökét. 1921-ben hadnagyként kezdte katonai pályafutását egy tüzéralakulatnál, majd különböző beosztásokat töltött be; mint vezérkari ezredes a második világháború alatt katonai attasé, honvédelmi miniszteri szárnysegéd, hadtest és hadsereg vezérkari főnök teljesített szolgálatot. - Tagja volt az 1944. október 16-án a szovjet csapatokhoz átment magyar katonai parlamentercsoportnak; - 1945. január 1-től március 5-ig az Ideiglenes Kormány honvédelmi minisztériumának katonai főnöke Debrecenben Ld. később.

⁴ **Vörös János** (Csabrendek, 1891. március 25. – Balatonfüred, 1968. július 23.) vezérezredes. 1944.12.22.-1945.11.15. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány honvédelmi minisztere. 1945.01.20. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány küldöttségének egyik tagjaként aláírója volt a moszkvai Fegyverszüneti Egyezménynek. 1946.09.01. Kérésére nyugdíjazták.

1949. 03.25. a Katonapolitikai Csoportfőnökség „hütlenség gyanúja” vádjával letartóztatta.

1950.06.22. életfogytiglani fegyház. 1956 után haláláig visszavonultan élt.

1992-ben ítéletét a Legfelsőbb Bíróság megsemmisíti.

⁵ A baloldali szellemiségű szovjetbarát új hadseregbe lépők egyik legnagyobb bűnének a nyugati hadifogságot, illetve az ott tartózkodást tekintették. Természetesen az elvtársaknak – még ha a nyilas számon kérő szék tagjai is voltak – felmentést adtak.

Ilyen ember volt a repüléshez gyáva, társait később feljelentő és vérbíróság előtt tanúskodó Nádor (Nader) Ferenc, aki nemzetét is elárulta 1956-ban – mint ezt később olvashatják.

⁶ Floki, Szabó József fhdgy. bajtársi neve, aki később évekig a Kilián Repülő Hajózó Tiszti Iskola repülő ezredének volt a parancsnoka.

⁷ Az akkori közepes áru finomabb cigaretta volt.

⁸ Spissichék Kenyeri községben lakó közismert magyar család volt.

⁹ Messzerek: Messerschmitt 109-es repülőgépek.

¹⁰ Dekli: Rgv fülke, plexi üvegből készült „kabin tető”-je

¹¹ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-123 p

¹² Később mindhárman az alakuló Légierő Parancsnokság tisztjeként szolgáltak.

¹³ Szalvay Mihály (Zagyvaróna, 1899. 08.23. – Budapest, 1955. 11. 21.) Hat elemít végzett, napszámos 1918-tól Kommunisták Magyarországi Párt tagja. 15 év börtönét egy hónapig tölti, megszökik. Nyugaton munkás. Spanyolos, francia katona, internálják. A SzU kikéri. 2. vh. alatt Boszniában jugó katonaként harcol. 1945.01. Debrecenben van, az 1. ho. zlj. majd e. pk-a. 1948. hőr. főpk-a. 1954. altbgy. Az Egyesített Ti. Isk.-k pk-a. 1955. harckik-i és testnev. csf. Ogy-i képv.

¹⁴ FARKAS Emlékkönyv Baradlay 71-74 p.

¹⁵ **András Sándor** (Luos, 1899.07-01.- Kismarton, 1985. 11.27.) tbk. (1932–1934) Rep. kik. (1934–1941) rep. vk. - (1942.05-10.) Rep. csop. Pk. 1942. 11.-1943. 12. Le. VKF. között. 1944. 12-1945.01. között.a Hadiakadémia pk. A 10. gy. hopk. Orosz hadifogság után 1945.02.07. katonai csf. 1945.04.01. vörge. 1945.08.01. Saját kérelmére nyugállomány. 1946-ban a Magyar Közösség koncepció per negyedrendű vádlottja. Halálra, majd helyette 10 év kényszermunkára ítélték. 1956. okt-ben. a váci börtönből való kitörésnek résztvevője. Kanadába kivándorolt. 1978- ban az ausztriai Kismartonban telepedett le.

Sírja Spanyolországban „Legfőbb Hadura” mellett van az Átala megvásárolt helyen.

In: Magyar Szárnyak Otranto 1986.15. sz. 4 p..

¹⁶ A quadriga – négyes fogat - Rákosi Rosenfeld Mátyás vezetőemberei mind zsidó emberek voltak. Gerő Singer Ernő, a ravasz pártszervező, Farkas Mihály (Wolf Izrael) honvédelmi miniszter, Révai József (Kahána Mózes) "főideológus" propagandaminiszter.

¹⁷ A Magyar Kommunista Pártja, az MKP 1944. november 5-én jött létre Szegeden.

Alexandr Iszajevics Szolzsenyicin: *„Hogyan mentsük meg Oroszországot?”* "... A kommunistaáknál hatékonyabb és veszélyesebb embertípust még nem produkált a történelem. Cinizmusuk, szemtelenségük, hataloméhségük, gátlástalanságuk, rombolási hajlamuk, kultúra- és szellemellenességük elképzelhetetlen minden más normális, azaz nem kommunista ember számára. A kommunista nem ismeri a szégyent, az emberi méltóságot, és fogalma sincs arról, amit a keresztény etika úgy nevez, hogy: lelkiismeret. A kommunista eltorzult lélek. Egészséges európai ember nem lehet kommunista. Nincs olyan vastagbört igénylő hazugság, amit egy kommunista, szemrebbetés nélkül ki ne mondana..."

Stéphana Courtois - Nikolas Werth - Jean Louis Panné - Andrzej Paczowszki - Karel Bartusek - Jean-Louis Margolin: „Le livre noir du communisme” [A kommunizmus fekete könyve.] „... a kommunizmus számlájára mintegy 100 millió halálos áldozat, mintegy 20 millió túlélő (lelkileg vagy testileg – vagy mindkét módon – megkínzott) áldozat írható.” (Édition Robert Laffont, Paris, 1997. 843. p.)

¹⁸ FARKAS Emlékkönyv Nádor 126 p. Tevékenységét a főszöveg részletesen tárgyalja.

¹⁹ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-123 p.; Mátay életrajz kiegészítés HM. HL FARKAS Personalia

²⁰ **Nagy Kornél** ht. szds. (Budapest, Kőbánya, 1915.06.28. - USA 2003.06.13.) 1933. felsőkeresk. érettségi. 1937. C vizsga, 10.05. Nyíregyháza LE., 1938. arany sas, 1/3 v. szd. Kecskemét, Tf. Mátyásföld, majd 1939. 2/4 v. szd. CR 32-vel Gulden szd.pk.- Hiv. áll.-bavétel ideje: 1940.11.01., 1941. V. kik. o. Tapolca Csekme Béla örgy. 1942. Me-109 átképzés Berlin, 1943 aks. kik. RÁB 1943. ápr. Me 210-el bevetés, szemevilágát veszve kényszerleszállt. ROI alkalmasnak találta szolgálatra, 1944. Jutasi reptér, onnan Bpest. Rep. o.-nál Szabó Mátyás örgy.-nál jelentkezés, beo-ja lett. Gödöllői fogolytáborból 3-szor szökött. - 1946-ban hazatért Nagy Mihály rep. örgy. ezredesi kinevezése után, egyik beosztottja lett. - 1948. őszén kommunista hatalomátvételnél táviratot adott fel Nagy Mihály hazarendelésére, akit erről értesített. Elbocsátják. - Fiz-i munkás. Rédey György OMRE-hez vette fel. Bánhidi Tóni bácsi ellenőrzi motoros rep.-i kérelmét. Megkapta. - Rajk per (1949.05.30-09.16) után jött az OMRE-hez a cipész Rágyánszky András, aki kirúgta. 1950. Rubik Ernő alkalmazta Esztergomban berepülőnek. Hepper Toncsi miatti megszakítással ismét Ő lett a berepülő Zoltai Lajos alez. érkezéséig. Zoltai egy Pilis berepülése során ejtőernyőjét használva menekült meg. - Árúbeszerző lett. Majd 1956-ban az OMRE forradalmi Bizottság elnöke. Ezért kellett 1956.dec.5-én Pestről indulnia, 6-án Ausztriában van családjával. Áthelyezett személy, majd emigráns.

²¹ **Kovács Pál** szds. Kossuth Akadémia után 1949. október 1-jével kinevezik a Honvéd Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola kiképző ezredének parancsnokává. Elsajátítja a Jak-9P harci gépen való repülést, és rendszeresen oktat is harci gépen. 1951 nyarán célrepülést végez Jak-9-el a nagyoroszi lőtér felett a tüzekek részére, amikor a gép kigyullad, a gépet el kell hagynia. Égő ejtőernyővel ér földet, súlyos égési sérüléseket szenved. A honvédség beírta a Műszaki Egyetemre, ahol vegyész mérnöki képzést szerez, a polgári életben, mint vezető, vegyész nagyvállalatoknál dolgozik. A 70-es évek végén hunyt el, katonai tiszteletadással temették el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 221. oldal)

²² **Nádor Ferenc** (1924-?) hdgy. - ny. vör. 1944.RA. 1945. 101/6 startírnok. 1945. hazajön Nyugatról 1948 102. rg. Szerozlop Budapest, , 1949.12.01. IVÁN op. cit. 104. p. szerint együtt lett Koronkai Károly szds-sal csapatnemi szemlélő. Ugyanakkor az op. cit. 208. p. szerint Nádor 1949.12.01-én v. rep. techn. szlő., 1950.06. tanácsadót kap F. G. Pogrebnyák szovjet tbk. személyében, LE. pk. h. 1951.06.01. Puma per 2. fok. koronatanú, 1951. 08. 15-27 MIG tanfolyam Kunmadarason (Koronkai Károly szds. 1951.11.01-én lett bo. rep. techn. szlő., m.) 1951 papíron tanú a PUMA perben, helyettesíti Pálos Géza alez. 1952. 10. 14-18. között Ve. rep. hdt. pk. a „láncos kutyák” elleni harcgyakorlaton, 1953.05.30-án I. o. repülőgép vezető 1955.04.28. Le. pk. 1956.11.04. OLLEP LE. pk., 1956.10. OLLEP Katonai Tanácsának tagja vör. 1956. 10. 28-án a Forradalmi Honvédelmi Bizottság tagjaként, saját személyéhez köti a rg.-ek felszállási engedélyét. 1956. 11. letartóztatják. A jugoszláv katonai attasé budai lakására menekült, 1957. a Repülő kórházban Kádár személyesen bocsánatot kért, hogy összeverte a hazai elhárítást, mert a bejövő megszállókat nem tájékoztatták, hogy megbízással volt az attasé lakásán. 1957-65 KPM főig. h. MALÉV vezérig. h. 1965-74 Malév külképv. Prága, 1974-84 Nk-i Légiforgalmi Szövetség Sita Mo-i ig., 1985 után a ”leggazdagabb” repülő akar lenni. Most a nyolcadik rendszert (Horthy, Szálasi, Tildy, Rákosi, 56-os Forradalom, Kádár, Göncz) szeretné kiszolgálni volt elvtársaival.

²³ **Osztályidegen** a népesség az a része, melyet a kommunista hatalom nem kívánt megnyerni. Osztályidegenséget 1957-től a forradalomban résztvevőkre is kiterjesztették. 1962-től látszólag megszűnt.

²⁴ **Nagy Mihály** rep. örgy 1946-ban hazatért a Mauthausen-i koncentrációs táborból. ezredesi kinevezése után lett a törzs pk-a.

²⁵ FARKAS Emlékkönyv Mátyai 118-123 p. Folytatása 1948 évben és a IV. fejezetben.

²⁶ **Forgács István** évfolyamtársam Kanadából küldött magnószalagának részletét a Magyar Közösségről: kivonatosan közlöm, - mert ez a következő évek történéseihez tájékoztatást ad

„A Magyar Közösség (MK.) Szabó Dezső író és egyetemi tanár köré csoportosult egyetemista diákokból alakult ki. Elve az volt, hogy bármilyen párt tagja lehetsz, de magyar legyél. Kinövésői voltak.

Forgács Pista 14-15-éves korában a MK.(Magyar Közösség Szerk.) „árnyékában” éldégl. 1933-tól cserkész volt a Verbőczy gimnázium 7. sz. cserkészcsapata lelkes tagja, a hova elsőben lépett be. A hárshegyi cserkészpark életében nagyon aktívan részt vett. „Az ottani őrsvezetőkből a 30-as években alakult un. Házi Őrsvezetők Kara, mely 1938-40-ben átalakult Honvéd Cserkész Őrsvezetők Karává. Nem tudtuk, hogy a MK. leányvállalata volt. Nyári táborokban Barkó vk. szds., Szentmiklósi vk. örgy., (a hitleri határ kiigazító tárgyalások térképei miatt, melyet Külügyminisztériumban őriztek, oda betört, a páncélszekrényt feltörve kijavította. Így Kolozsvár visszakérült Magyarországhoz), Pluhár István, Veress Péter, Kodolányi szép lassan magyar ideológiával beoltotta a népet.

A lebukott PUMA csoportban Horváth Barna is a MK. tagja volt. Ő 1945 elején András Sándoron keresztül azt a pcs-ot kapta, hogy repüljön át az orosz vonalon, mert Debrecenben szükség van rá. Ezért Horváth Barna is átrepült az oroszokhoz (a Dunántúlról.)

Kényszerleszállt egy tarlón, Fogsániba vitték és 1948-ban orosz fogságból jött haza. Visszavették és tudva, hogy a MK. nagy része akkorra lebukott, engedték, hogy a magyar Légierők szervezésében részt vegyen.”

²⁷ *Farkas Jenő.* Óvatosságból kértem magam Szedresre. Ez már a kinti „oktatások” eredménye volt. „Ne higgy magyar a ruszkiknak” elv alapján.

²⁸ **Valgóczy István** alez. (19 15.08.03.- ?) 1928. LA. hdgy. Pista bácsit a Repülő Szemléltetéshez történt áthelyezésemkor ismertem meg. Konzolidált idősebb, barátságos tiszt, úr volt.

²⁹ Közlés Sarlós László életrajzában Loc.cit.24.p.

³⁰ **Kat. pol.** = Katona Politikai Osztály, (1945. jan.-1950. febr. 1) a honvédség kommunista ellenőrzésére alakított terrorszervezet. Budán a hadsereg - Andrásy út 60-ban székelő AVH kínzóközpontjához hasonló - intézmény volt Pálffy (Österreicher) György (1909-49) altbgy. vezetése alatt. Az oda beosztottak nagy része zsidó volt, (az orrhang erre utal.). Megszűnése után beosztottjai – mint a legmegbízhatóbb bolsevisták - magas beosztásokba kerültek, mint Galgóczi János ezds. a Le. Pság „törzsfőnöke”, későbbi törzsparancsnokom.

³¹ **Dr. Kászonyi** nevével a Mindszenti per olvasásakor találkoztam. Ezek szerint feleségével együtt kemény ÁVÓ-sok voltak. Ezt nem tudtam róluk, pedig Dr. Kászonyi János a Kenyérmezői pulykatelepem központi ellenőre volt, mint a Baromfiipari Mezőgazdasági Vállalat főállattenyésztője, aki munkámmal annyira meg volt elégedve, hogy azt kétszer is közzétette. (Baromfiipar, 1956. 9. sz. 196.p. és 1961. 8. szám 12. p.

³² **Sarlós László** ht. hdgy. Életrajza (1947)

³³ FARKAS Emlékkönyv 76-78 p.

³⁴ FRANKÓ OMRE 123 p.

³⁵ **Veres Péter** (Balmazújváros 1897. január 6. Budapest, 1970. április 16. (73 évesen) 1945-1949 között a Nemzeti Parasztpárt elnöke volt. 1945 márciusában az Országos Földbirtokrendező Tanács elnöke lett, tevékeny irányító szerepet játszott a földreform végrehajtásában. A koalíciós idők (1945-1948) politikai életének egyik legnépszerűbb közéleti személyisége. 1947. március 14-étől 1948. szeptember 9-éig honvédelmi miniszter. a Nemzeti Parasztpárt elnökeként személyesen ismertem, mint akkori Parasztpárti tag, aki a VII. kerületi szervezetben dolgoztam élettársammal. Egy lakás I. emeletén volt az irodánk és onnan szerveztük a választást. A híres munkás kerületben a VII. és VIII. kerület Parasztpárti győzelmet hozott. Ez nagy tekintélyt adott nekünk. Tudtomon kívül javasolták a Légierőkhöz való visszavételemet. - Voltam Péter bácsi „falusi házában” Óbudán. Feleségének nagy fájdalma, hogy nem tarthattak tehenet. Itt mondtam fel Neki személyesen tagságomat, mert akkor tudtuk meg, hogy a kommunista Erdei Ferenc is a Párt tagja volt. – Péter bácsival utoljára 1956-ban, a Mezőgazdasági Múzeum lépcsőjén találkoztam a Nemzeti Parasztpárt újra alapítására szervezett gyűlésen, amikor is felkérték, hogy vállalja el a Nemzeti Parasztpárt elnökségét, mire azt felelte (értelemszerűen) „Kedves Felebarátaim, nagyon köszönöm a megiszteltetést, de egyet magtanultam életemben, hogy soha többet senkinek és semmiért nem leszek politikai bolondja”. Azután és azóta nem láttam ezt a tisztességes nagy enciklopédikus tudással rendelkező magyar parasztembert.

³⁶ **Kardos Miklós** (Micu) ht. hdgy. „Welsből 1945.04.09-én a 101/I. osztálytól létszámfeleslegként nyolc évfolyamtársunkkal együtt Pockingba helyezték. - Itthon a

legelsők között került vissza a Légierőkhöz. Mátyásfüldön szolgált 1949-ben Mátételki Jóskával. Bátorfynak Ő adott engedélyt, hogy repülhessen. - Frankó Bandi itt oktatott a Fémárú Klubnál. Micu játszotta a nagy kommunistát, mely Bandiból tartózkodást váltott ki. Baranyay Tibor 1949 szilveszter éjjel találkozott vele utoljára Pesten. - Később fhdgy-ként a szegedi repülőtér parancsnoka lett.

Szolnokon is szolgált, itt tartóztatták le, és 1952-53-ban internálták Thurzó Jenci szerint a Hortobágyra, Püspökladányba. - Frankó Bandi bilincsbe verve látta, nagyon leromlott állapotban. Az őr hagyta, hogy beszélgethessenek. (Frankó) Bandi szerint neki is hősi emléktáblánkon lenne a helye.

Mások szerint Debrecenben közlekedési baleset áldozata lett, amikor is egy villamos egy teherautóval ütközött össze. Erről nincs még hiteles adatunk. Nem tudjuk mikor és hól halt meg”

³⁷ FARKAS Emlékkönyv Baradlay 71-74 p.

³⁸ **Mátyásfüld repülőter** a Magyar Általános Gépgyár (MÁG) 1916-ban létesítette. A Fokker céggel gyors, kis vadászgépeket (D VII) kezdtek gyártani. 1918.07.04. egy Brandenburggal indult a Bécs-Budapest közti rendszeres légi járat 1922 Magyar Légiforgalmi Társaság repülőtere belföldi (Kaposvár, Nyíregyháza, Pécs, Debrecen), nemzetközi forgalom 1931. 07.16. Endresz György óceánrepülőt fogadja. 1932. május 21. Justice for Hungary” nevű Lockheed Sir indult Endresz György és Bittay Gyula párossal Rómába. A második világháborút átvészelte, 1948-tól kiképzőszázad működött. Ma nagygépes repülés nem lehetséges Ferihegy közel-körzete miatt. Mátyásfüldi Modellező Baráti Kör működteti.

³⁹ FRANKÓ OMRE 134 p.

⁴⁰ **Vitéz Szentiványi János** fhdgy.-alez. (1920 -) 1938. érettségi a bp-i piarista gimn.-ban. (4500 közül 200 fő) Dél-Olasz Repülő Tanfolyam (DRT) Grottaglie v. kik. "aranyas" " 1939.10. a 2/3 v. rep. szd. zászlós. Erdély, Délvidék 1941.fhdgy. Börgönd Harckiképző Repülő oktató. 1944.01. Me-110 tanfolyam, 03. Repülő Kísérleti Intézet Me-210 átképzés 04.13. súlyos sebesülés 1944.07.fhdgy. 6 hó eü. szab. után 101. v. rep. e. rgv. berep., gép-átrep., futárrep. 1945.05.-46.10-ig Bajorország amerikai fogság. 1948.04. egyhónapos, Kossuth Akadémia világnézeti tanfolyam. I. Önálló Repülőosztály Mátyásfüld rgv. 1948.10. a Haditechnikai Intézet Repülőkísérleti Állomás pk-a. 1949. 41. Vegyes rep. e. v. szd. pk., Kilián György Hajózási Iskola v. kik. e. pk., szds. 1951.04. nem tényleges. Gkv., geodéta. 1971 -1984 KPM Légügyi Főo. főea. 1984-ben nyugállomány. Munka Érdemrend. 1992. rehab. őrgy, majd alez. háborús kitüntetései: Signum Laudis hadiszalagon a kardokkal, I. oszt. Tűzkereszt a sebesülési pánttal. Vitéz. 34 géptípus 1500 óra (Vitéz Szentiványi János 2012.12.07. blog.hu oldal rövidített kivonata.)

⁴¹ **Donáth György** (?-1947. 10. 23.) 1945 előtt Teleki Pál politikáját követte, szembeszállt a német imperializmussal, radikális földreformot hirdetett, az ország talpkövé a parasztságban látta. A háború után folytatta a nyilasok és a kommunista hatalmi törekvések elleni politikai harcát. 1946 decemberében lefogták, súlyosan bántalmazták, hamis váddal un. „összeesküvés per” után kivégzik.

⁴² Érdekes, hogy penicillin nem volt a Klinikán. Zeltwegben – 1945 elején - német katonaoorvos már ezzel kezelt

⁴³ Özv. Szemes Jánosné Gödöllő, Blaháné út 32.

⁴⁴ IVÁN op. cit. szerint 1948.04.15.-én állították fel.

⁴⁵ **Homér Imre** (1910.06.23.- Páris,1994?) őrgy. LA. 1935.08.20. hdgy. – 1930. I. fok. Taufenecker Vilmoossal és Pitity Mátyással. 1943.09.15. szds. bo. szd. pk. 1944.04.08. Keleti front a 3/2. (Herder) ('44.10-től 102. csrep. o.1) (Ju-88-as) zuhanóbombázó szdpek.

1944.06.02. zubo. tád. a kivercei vá. ellen, egyik gép rgv. súlyos sebesülése miatt Bogáti Péter hdgy. (képzett pilóta) mfi. ti. saját területen kényszerleszállt. 1944.06.02. Lelőtték, (Tábori István szk.v./tiz.†, Huhn Lajos szk.v., Ferenczy szk.v. kigyulladt, hasraszállt-1944.06. vége Charkov szd-a a 102/cs.rep.o.-ba (Lévay) olvadt. 1944.10.21. Börgönd Ju88-ok elégték. Seregélyes 102/3 VABO Ju 87. szdpk. 1945.01.15. Páli. Több, mint 250 bevetés Ju-88 és Ju87-sel. 01.16. Vaszar F 190 F-8 szd. (Oelsenben, 03.19.2. vbo.szd. 24 FW190-sel, Lengyel o. átképzett) 1945.03. *Zellwegben a m. kir. Romboló Kiképző Keretnél parancsnokom volt. Neki köszönhetjük, hogy nem estünk Zeltwegben szovjet fogságba, mert a megszállást megelőző napon századunk hajózóit Klagenfurtba menekítette. Örök hála emlékének. 1945. Angol hadifogság Klagenfurtban. Welcenegg. - 1949.01.-03 1. honv. rep. kik. o. mb. pk 1950 Szolnok. 1950. 10. 01. A Hadi Akadémia tanszékvezető. 1951 nyarán letartóztatják, elítélik. 1956-ban külföldre távozott, Ausztráliában telepedett le, sokáig ott élt, (Repülési lexikon 1. rész. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1991. 410. oldal.) majd visszaköltözött Európába. Párizsban talált otthonra, és ott halt meg az 1990-es évek első felében.*

⁴⁶ Ónody Mihály (1922.12.12. – 1993.12.26.?) fhdgy-örgy. 1942.06.18. RA. hdgy.

⁴⁷ IVÁN op. cit. 79.p.

⁴⁸ FARKAS Emlékkönyv Baradlay 71-74.p.

⁴⁹ 1897-ben hozta létre Darányi Ignác a Magyar Királyi Baromfitenyésztő Telepet és Munkásképző Iskolát, 1899-ben pedig az Állami Méhészeti Gazdaságot.

1945 után ezek az intézmények Baromfitenyésztési Kutató Intézet és Méhtenyésztési Kutató tétel néven működtek 1952-ig. – a Kisállattenyésztési Kutató Intézet megszervezéséig - a kisállattenyésztést, annak Baromfi- és egyéb aprójószág-tenyésztési-, a Haltenyésztési- és a Méhtenyésztési osztálya képviselte

1952-1980 Kisállattenyésztési Kutatóintézet (KÁTKI) a Baromfitenyésztési Osztályát Báldy Bálint, a Prémésállattenyésztési Osztályát Anghy Csaba, a Méhtenyésztési Osztályát Örösi Pál Zoltán, a Haltenyésztési Osztályát Jászfalusi Lajos vezette. Mindhármukat volt szerencsém ismerni, mint Pécelen dolgozó felsőfokú gazdasági tanár.

⁵⁰ Báldy (Bellosich) Bálint (Baja 1896. február 26- Baja, 1971.09.26.) okl. gazda.

I. vh. többször sebesült. Mg. Akadémia. 1926-ig Öreglak, 1927-től Gödöllő, 1936-tól gazd.vez. A fehér. sárga-, kendermagos magyar tyúk, liba, hal nemesítés. a „Magyar

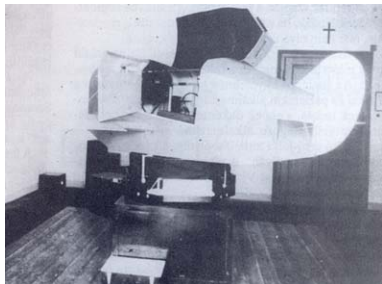

Baromfitenyésztők Atyja” 1952. KÁTKI Baromfis ov. 1960 Kossuth díj III. fokozata. Jelentős szakíró . Segítője Lacza Béla okl. gazda volt. Kettőjüknek köszönhetjük a háború után kirabolt akkori Magyarország baromfitenyésztésének helyreállítását.

⁵¹ Az MSZDP 1956-ban megalakult, majd a forradalom után betiltották, és csak a rendszerváltás után 1989. január 9-én alakult újjá.

⁵² FRANKÓ OMRE 124 p.

⁵³ Link-Trainer tantermi műszerrepülő gyakorló „repülőgép”, melynek műszerfala a

valóságos repülőgéppel azonos, és a műszerek hasonlóan működnek, mint a repülés közben a gépé. Állandó repülő tiszt oktató működtette a szerkezetet és oktatta a benne ülő növendéket.

⁵⁴ **Vitéz Gyenes László** alez. (1906- Kaposvár, 1993.03.18.) LA.

Kun Miklóssal szervezték és beszéltek rá a hadifogolytáborba elsősorban a repülőtisztakat a hazajövetelre. Sarlós hdgy. közlése szerint.

⁵⁵ **Dóra Ambrus** őrm.-alhdgy: 1944-45 „Pumás” 1948. Mátyásföldön az 1. Honv. Rep. Kik. Osztály akadémiusokat oktat. 1949 ősz alhdgy. szovjet LE Monyióni Repülőparancsnoki Akadémia, egy év után eredménytelenségre hivatkozva hazatért és a „tisztogatás” következtében a polgári életbe távozott. Tapolcán telepedett le, a 80-as években hunyt el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 188. oldal)

⁵⁶ **Kérges László** szkv.-hdgy. 1944. szkv.101/5 Mókus szd. Puma. 1948. 1. Honvéd Kiképző Osztály Bü-141 Csíz Kossuth Akadémikusok oktatója. 1949. Kecskemét UT-2 oktató. 1949 őszén 41. vegyes rep. e. 1. szd. raj pk átképzés Jak-9P vadászgépre. 1950 nyár őrm. - alhdgy. kétkormányos harci gépen oktató, 1950 ősz hdgy. Jak-9-es 25.v. ho. 24. v.rep. e. 3. szd. pk.

1951 osztályidegen leszerelik. A polgári életben dolgozik 1956. 11. Belgiumban az építőiparban, a 80-as években munkahelyi baleset során életét veszttette. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222-223. oldal.)

⁵⁷ **Kenéz Endre** szds.(1907- Budapest, 1988.08.18.) 1948. 1. honv. ö. rep. Jav. pk.

⁵⁸ Magyar Szárnyak 1995. 150. p. bal oszl.9. s. In: FARKAS Veritates 144. p.

⁵⁹ **D. Kiss Béla** (1920-1990) 1944 szkv. 1953. fhdgy. Kilián szd. pk. 1971. alezredes nyugdíj.

⁶⁰ **Hajózó** a repülőalakulatok személyi állományának az a része, amely feladatát a repülőgép levegőben való üzemeltetésével, illetve a repülési feladattal kapcsolatban a repülőgép fedélzetén oldja meg. Ide tartoznak a pilóták, a hajózó megfigyelők, a légi lövészek, a hajózó technikusok, mérnökök. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 359. oldal).

⁶¹ Magyar Szárnyak 1995. 150. p. bal oszl.9. s. In: FARKAS Veritates 144. p.

⁶² Beke (Ivanics) Zoltán, aranykardos vívómester Pécsset a Katonai Főreál Iskola vívómestere volt, Szentgyörgyit ott tanította.

⁶³ FARKAS Emlékkönyv Bátorfy 76-78 p.

⁶⁴ FARKAS Emlékkönyv Lengyel 113-116 p.

⁶⁵ **Rákosi Rosenfeld Mátyás** (Ada,1892. - Gorkij,-1971) Sopron, Reál iskola, Szeged Magyar kir. Főreál, érettségi. Keleti Kereskedelmi Akadémia. 1912. okl. kereskedő, 1912-14 Hamburg, London gyakornok, 1914 önkéntes katonai szolgálat, 1915. eleje: hdp. jelölt orosz front, 04. fogság, 1918 szökés, 1918. MKP alapító tag, 1919.08. Bécs menekült, internálás 1920-ig, kitoloncolták és kitiltották Ausztriából. SZU Kommunista

Internacionálé egyik titkára, 1924 hazajön, 1935 Élet fogy., 1940 szabadon feltétel: azonnali SZU. Ott a Kossuth rádió egyik szerkesztője, 1945.01.30. Mo. 02.22. MKP KV főtitkár, 1945.11.15. állam min., 1947. min. elnök h., államminiszter, 1948. 03. 10. MKP-MSZP közös PB. tag.03. 19. elnök, 1948. 06. 12. MDP főtitkár, 1949 Államvéd. Biz. elnök, 1952. 08. 14 Min. Tanács elnöke, 1956. 07. 18-21 közötti kongresszus leváltja, SZU. 1956. 11. 03. végleges kizárása 1957.02. MSZMP KB. 5 évig nem jöhet, 1957. Moszkvából Gorkijba. 1962.08.16. Pártból kizárták, 1970 04. visszatértét engedélyezik, ha nem politizál. Ebbe nem ment bele. 1971. 02. 05. Gorkijban meghalt, 02. 16. hamvait titokban hazahozzák.

⁶⁶ **Péter (Eisenberger Benjámín) Gábor** (1906.05.14.-1993.01.23.) Szabó munkás, 1920. mozgalomban 1931 MKP. 1942 Béke Párt vez. tag., 1945. Rendőrség Pol.-i Rendészeti ov. AVO - AVH vezetője. Konceptációs perek előkészítése, lebonyolítása, 1952 MKP-ből kizárják, 1953. 01. 03. Rákosi villájában letartóztatják, Konti u. fogház. 1954. Kat. Felsőbíróság élet fogy., 1957. Legfelsőbb Bíróság Kat.-i Tanácsa 4 évre leszállította, 1959 szabadul.

⁶⁷ Tóth Illés hdgy. – REMOSZ-t végzett thts. majd ti. a Müegyetem hallgatója volt. Én szds-ként találkoztam vele Buday Lajos ezds. úr osztályán, amikor bevonultam a Le.Pságra, és Ő nagy boldogan csomagolt és hagyta el a honvédséget egyenruhástól.

⁶⁸ FRANKÓ OMRE 129-132 p.

⁶⁹ Veres Péter egyik könyvében olvastam, de címére nem emlékszem.

⁷⁰ FRANKÓ OMRE 132 p.

⁷¹ Ez a későbbi a Gödöllő Járási Tanács épülete lett, most 2015-ben szállodaként üzemel.

⁷² A század összekötő tisztje Karsay Endre szds a HM Általános Katonai főcsoport főnökségen. – akit még 1944 nyarán Pápáról ismertem.

⁷³ **Godó Ferenc** 1934.10.01.karp. Eger 1937-1938 robbantó és eje. tanf. 1939.09. tsz. zls. 1940. szak. pk. Eger. 1940.06.01.-től 1. eje. zlj. Pápa. 07.01.-vel ht. áll. Erdélyi, felv-i, délv-i bev. – 1941.6 hetes gp. és romb. tanf. Várpalotán. Szovjet hdm. ter. az 1. Pc. ho. kötelékében egy bekerített zlj-at szabadított ki. Szak. majd szd pk. 1941. IX. 2-án hazatért. 1943. I. 28. Kamenkánál a MÉLK, mert a 3. gk- löv. zlj gk. oszl-át szabadította ki a bekerítéséből. 1943. IV. 7. hazatér - 1943 nyarán vitéz. 1943.08.01. fhdgy., 1944. 01. 15.-11. 06. löv. szd pk. Felterjesztik a Magyar Tiszti Aranyvitézségi Éremre. 1944 07-10.07 Nagyvárad térségében szak pk. 1944. IX. 20.-án a Magyar Koronás Bronz Érdeméremmel tüntették ki. Köröstarjánál a Körös hidat felrobbantotta. - 1944. X. 25 -26. között a Tiszafüred szakpk. - 1944. X. 27- XII. 5. 1/I/3. század parancsnoka 1945. XII. 6. án Kéthely. 1945. I. 8.-III. 18. pótszd pk. Pápán.- 1945. III. 18 - 27. 3. század pk a Veszprém- Balaton mellett. 1945. III. 27. századát feloszlatta, feleségéhez Győrbe ment. 1945. 10.30. igazolták Bakonyjákó, Zalaszentistván hór. szd pk-i kik. 16 hónapot szolgált - 1946. IV. 4. honvéd eskü az 1. hv zlj 4. szd. Nádasfán. 1947. az 5. hv. zlj. kik. szd. pk-a Győr. 1947. XII. 1.-én szds. 1948. VI. 1. Főpk-i dicséret - 1948.08.25. Szolnok Reptér Gondnokság [RTG] az Önálló eje. szd. pk-a – 1948..XI. 11. Közp. okt. tanf.- 1948.XI.13- 1949 III.7. újabb honvéd esküt tett. - 1948.XII.5. 2. RTG. és az 1. századhoz beosztották. 1949.III.15-én Király (Béla) alezredes 10 nap szobafogsággal fenyegeti meg, és az 1949-i díszszemle kivonulásból kizárta - 1949. VI.20. pótkeretpk. -1949.08.17. kinevezik az 1. eje. zlj. pk. - 1949.08.25. eje. kik. szd. pk.

1949.IX.28. szélsőjobboldali szovjet ellenes beállítottsága miatt erkölcsstelen magatartás a szocializmus építését a hadseregen belül hátráltatja, egyéniségénél fogva nem méltó arra, hogy szolgálatot teljesítsen. 1949. 10.01. nyugáll. - 1950.II.7. izgatás büntette miatt 2 év szabadságvesztésre, és 5 évig a közügyektől való eltiltásra és lefokozásra ítélték. Büntetését 1949.VIII.28 - 1951. VIII.26 között letöltötte. –

1992.V.15-én rehabilitálták nyugdíjas alezredesi rendfokozattal.

⁷⁴ **Sáray Bertalan** (1919. Richter Margit) 1941.08.20. LA hegyivadász hdgy. 1948 Mátyásfüldi után Szolnok „Ejtőernyős század” 1948.10.01. „Első Honvéd Ejtőernyős század” 1949. 03.01. „Első Honvéd Ejtőernyős zászlóalj” 1. szd. pk. 1949.04.04. disz-szemle versenyt Sárai százada nyerte. 05-től a zlj. pk. Gyurkó Lajos. A n. fe. szd. pk. Áttelepülés Tapolcára kik. vez. 1949.09.től Tapolcai Lövész ezred első zlj. 1950-es dísz-szemlén az eje. szd. pk. Az 1950 06-tól Ejtőernyős Kik. Isk. Pk. Hárman kipróbálhatták a Székesfehérvárott készült Heinekke ejtőernyőket.1950.09.Taszár. *1951.03.01.-től a volt háborús tiszteteket (tiszthelyetteseket) leszerelték és eltávolították a hadseregből.* 1951. ősz: ismét „62. Önálló Ejtőernyős Zlj.” Székesfehérvár 1954.10.14-18 a honvédség legnagyobb eje. gyakorlata. Két halott, egy lábtörés, 20-25 kisebb sérülés. 1954.10.25-én az alakulatot megszüntette. *Két év büntető intézetben.* 1948-1990 Öt társával a Magyar Honvédelmi Szövetséghez ment. a HM. 1993.03.31. ny. ezds-ként rehabilitálta.

⁷⁵ **Zalka András** (?-2004.) mk. ezredes: A légierő szemlélője, majd a Honvéd Repülőcsapatok Pk. 1949. 12.01.-1951.03.03. között a Honvéd Légierő pk. Repülő koncepciók perben a letartóztatott tisztekkel való szolidaritása, mellettük való kiállása miatt leváltottak. A légierő fejlesztésével kapcsolatos kérdésekben – a realitás talaján állva – összeütközésbe került a katonai felső vezetéssel. Előbb a Budapesti Műszaki Egyetemen — mint tanszékvezető és dékán helyettes — oktatói tevékenységet folytatott, majd Argentínában és Japánban hazánk nagykövete volt. Nyugállományba vonulását követően is, haláláig aktív, közéleti és tudományos tevékenységet folytatott. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 219. oldal.).

⁷⁶ **Horváth Barnabás** (1910.10.20.-1982.10.02.) LA. 1934.08.20. alez.-ezds. A háború utáni első légierő-parancsnok helyettes. 1951. február 26-án letartóztatták és koncepciók perben – hűtlenség, államellenes összeesküvés, szabotázs vádjával – 1951. május 24-én tizenhárom társával együtt a „Puma” perben, mint első számú vádlottat halálraítélték, melyet életfogytiglanra változtatták. 1956 augusztusában szabadlábra helyezték. Ítéletét 1958 májusában érvénytelenítették, de csak fizikai munkakörben tudott elhelyezkedni. A börtönben szerzett betegség következtében 1982. október 2-án Budapesten elhunyt. 1990. június 16-án rehabilitálták és előléptették ezredessé. Szülőfalúja –Szakcs – főterén a Magyar Veterán Repülők Szövetsége tiszteletére emlékművet állított. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 216. oldal.).

⁷⁸ **Pálos Géza** szds-alez. (1915.02.03.-2001) a Ludovika Akadémia 1937.08.20. hdgy. ahol elsőfokú pilótaképzést kapott, 1937-ben hdgy., Pécs közelfelderítő század, később bombázórepülő, 1939-ben távolfelderítőként megfigyelte a Lengyelország ellen felvonuló német csapatokat, repülőgép vezető és oktató. 1942. vezérkari tanfolyam, majd a 2. repülőcsoport VKF. Vk. ti., felderítő repülő. A II. világháborúban kétszer sebesült meg. 1945. amerikai fogság. 1947-ben a Kossuth Akadémia tanulmány-vezető, megszervezi az egy és kétéves repülőtiszt-képzést, repülőharcászatot és egyéb szaktantárgyakat oktat. Az új magyar légierő törzs klf. beo.-ok. 1952-ben, mint a hadműveleti 5 év börtönre ítélték. 1954-ben szabadlábra helyezték. (Repülési Lexikon. II. rész. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1991 140. p.) A polgári életben, mint fejlesztőmérnök, a papíriparban tevékenykedett. 1990-ben rehabilitáció és előléptetik ezredessé. A Magyar Szárnyak Baráti Kör elnöke, a Magyar Szárnyak évkönyv kiadását. 87. évet élt, rövid betegség után hunyt el. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 220. oldal.).

Mezőlaki József fhdgy. 1954 Le. Harckik. o.ott.Párttag. Kisgépes szlő. 1957 MALÉV. Átképzés Il-14, majd később Il-18-as szállítógépre. 1957 Stockholmból nem tért vissza, járatával, nyugaton maradt, s ott megnősült. A 80-as években hunyt el.

⁸⁰ FRANKÓ OMRE 132-133 p.

⁸¹ **Zimmermann József** két gyermekes apa volt, Vele nyaraltam először családotul Hévízen. L.: később

⁸² Sarló Lászlós Életrajzom (1949)

⁸³ **Huba László** szds-ra, mint tiszthelyettesből lett szakszolgálatos (?) repülőtisztre emlékeztem, akivel, feleségével és két gyermekével a Klagenfurti, majd Welceneggi kastélyban (családi táborban) együtt, egy épületben laktam. Utólag leszerelésem után - meglepetéssel vettem tudomásul és kissé érthetetlennek is tartottam magas beosztásait, melyeket a demokratikus Légierőknél elért. Ezt csak párttagságával lehet és tudom indokolni. Hadházi László szerint Huba László őrnagyot leszerelése, vagy nyugdíjazása után villamos kalauzként Debrecenben látták.

⁸⁴ . A két fő ilyen parancsnoki beosztásairól csak Iván Dezső könyvéből 2002-ben értesültem. Mindkettőjüket, családjaikat jól ismertem Zeltwegből, Klagenfurtból és Schloss Saagerből.

⁸⁵ **Orbán György** (1917.01.03. – Berlin, DK?) fhdgy.-szds. LA. 1939.3.08.20. hdgy.

⁸⁶ **Csapó Ferenc** (1922.08.29.- 1992) hdgy-fhdgy. RA. 1943.08.20. Ferike volt a Műszer repülő kiképző század Link Trainerese. Leszerelése – kirúgása után – a Budapest Mosonmagyaróvár közötti távolsági – akkor - legújabb Ikarus busz vezetőjeként dolgozott.

⁸⁷ **Kiss Zoltán** szds.-sal nagyon jó barátságban voltam. Ha a HM-ben járt minden esetben felkeresett. Előnyös volt, hogy szobámban egyedül voltam elhelyezve. Akkor lehallgatásra nem gondoltam.

Kiss Zolit az ÁVO 1951. aug. 2-án letartóztatta és hamis vád alapján kivégezték. Csontjait máig sem találták meg.

⁸⁸ **Tuba István** (1914.03.08. - ?) szds. Hiv. áll-ba vétel ideje:1940.11.01. hdgy.

⁸⁹ **Koronka Pál** Angliában halt meg, csak testvére élt még 2005-ben itthon. Nős volt, öt gyermek apja, aki egy mezőgazdasági szárazműveléssel kapcsolatos gépórjásokat gyártó vállalat főmérnöke volt.

⁹⁰ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-123 p.

⁹¹ **Erdélyszky Endre** alez. (1903.03.25.-?) 1927. LA. hdgy. Személyesen ismertem. Sokszor előfordult a harckiképzési osztályon. A HVK-nál szolgált. Egy testvére a VK-nál volt. Mindketten régi tisztak voltak.

⁹² **Salamon László** I. évfolyamtársam rettentően balkezes ember volt. Megfigyelő tisztnek is avatták. Már Székesfehérvárott, ahol kollégista is volt, Sarlós oktatójuk is így emlékezett rá. Azt mondtuk: hogy „másra se jó, mint politikai testnek.”

⁹³ Sarlós László ht. hdgy. életrajza (1949)

⁹⁴ IVÁN op. cit. 81. p.

⁹⁵ **Gersy Tamás** (? - 2013.02.19.) Puma e-nél szolgált. A háború után OMRE motoros oktató. Leszerelték. További sorsát nem ismerem

⁹⁶ **Bücker-131** – korszerű iskolagép, kétüléses, a háború után a katonai és a polgári repülőtereken iskolázásra . és műrepülésre használták. 1934-ben hajtotta végre az első repülést. Az elsőket a Luftwaffe számára készítették. Sok európai ország megvásárolta. A legnagyobb licencvásárló Japán volt (1037 db). Magyarországon a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap és a légierő mintegy 200 Bü-131 A, B, és D kiképzőgépet vásárolt 1936-44 között. A háború után a helyreállított gépeket kiképzésre használták. A repülőgép fajtája könnyű iskola és műrepülőgép. A motor 106 LE-s Hirth HM 504A-2 soros motor.

Legnagyobb sebessége 183 km/h tengerszinten. Utazósebesség 170 km. Hatótávolság: 650 km. csúcsmagasság: 5000 m. (Fegyverzet: négy darab 1-2 kg-os repesz- vagy rombolóbomba a szárnyak alá függesztve.) Tömeg: felszálló 680 kg. Méretek: fesztávolság – 7, 4 m, hossz – 6, 6 m, magasság – 2, 25 m, szárnyfelület – 13, 5 m². (Mester Kiadó kártyái 14/23.).

⁹⁷ **Hadházi László** kat-i életrajza. In: HL. Dr. Farkas Jenő Personalia Hadházi László

⁹⁸ Az OMRE 929/1949 sz. Hadházi László (Pécel Völgy u. 12. sz.) névre kiállított Repülési napló adatai szerint. In: HIM. HL. FARKAS Personalia. Hadházi László

⁹⁹ Frankó Endre: Egy élet viszontagságai Budapest, 2005. 05. 02. Magán kiadás 225. p. In: Farkas Jenő HIM. HL. Personalia 136 p.

¹⁰⁰ Székesfehérvárott egy miniszteri szemle alatt előttem és társaim előtt jelentette ki. A szemléről később.

¹⁰¹ **Magyar Miklós** hdgy-t alez (1916-...) 1939-44 honv-örm. Pápa eje. zlj. 1948-71 hdgy-alez. Kilián Iskola eje. szolg. pk.

¹⁰² Hadházi növendék egyenruhában. Hajtóka és vállap szín kék, fehér alapon. Ez volt a Légierők második egyenruhája. (az első fehér hajtóka és vállap volt)

¹⁰³ Olvashatatlan aláírás

¹⁰⁴ **Ábrahám Balázs** növendék 1961.04.25-én Jak-18-sal lezuhant. Döbbenetes, hogy az oktató hiány miatt kiválóan repülő idősebb növendékeket vontak be – kényszerből – az oktatásba.

¹⁰⁵ esc. pk. = escadron (század) pk.

¹⁰⁶ Repülőgép vezető munkakönyv két részből állt: Az említett adatokat tartalmazó rész naponkénti részletezéssel; a 2. rész a „Fűrj” Jak-18 következő adatait tartalmazza a repülőgép vezető saját kezű írásával: 1 oldal (o) Műszaki adatok: 2 Motoradatok 3 Sárkány adatok 4 Teljesítmény adatok. 5 10 soros tartalomjegyzék 6 Benzinrendszer és rajza 7 A rajz magyarázata 8 Levegő rendszer és rajza 9 A rajz magyarázata 10 Kormányservek, botkormány 11 Műszerfal rajza 12 Rádió üzem szabályai 13 Jelek és jelzések 14 folytatás 15 Bal (iskola) kör 16 Jobb kör 17 Sebességi adatok 18 Műrepülési mozdulatok sebességei 19 folytatás 20 Három pont és siklási helyzet látképe 21 Siklás féklap nélkül és a vízszintes forduló látképe 22 Sikló és emelkedő forduló látképe 23 Iskolakör vázlat 800 m-ről kényszerleszállás vázlat 24. Légterek (5) vázlat 25 Klóg János alhdgy. említett bejegyzése 26 Mátyásföld repülőtér körüli akadályok 27 Mátyásföld repülőtér vázlat 10 légtereiv. 28. Uez. 5 belső 3 külső légtérrel, fokokkal 25 Tiszapüspöki légterek csak ceruzás beírás.

¹⁰⁷ **Hadházi László** növ. Repülőgép vezető növendék munkakönyve III. 4 c. repülő leírás szerint. In: HL. FARKAS Hadházi László

¹⁰⁸ **Dankó Pál** fhdgy.-örgy. (1920-2003.06.13.) 1956-ban Kablay iskolapk. repülő helyettese.

¹⁰⁹ IVÁN op. cit.

¹¹⁰ Repülőgép vezető munkakönyve ugyancsak két részből állt. (Lásd 5. jegyzet.) Különbség: Az adatok az 1. „Ölyv” JAK-11-re vonatkoznak. 2 A Jak 11-es tip. rep. gép jellemzése 3 Az „As-21” motor ált. leírása 4 Műszaki adatok 5 Sárkány adatok 6 Sárkány jellemzése 7 Kormányservek mozgatása 8 Futó felépítése és működése 9 Futó adatai 10 Fékszárny működése 11 Futómű kényszer kioldása 12 Ejtőernyő ugrás „Ölyv” repülőgépből 13 Teendők tűz esetén – Benzin rendszer 14 Benzin rendszer vázlat – Olaj rendszer 15 Olaj rendszer vázlat – Levegő rendszer 16 Levegőrendszer vázlat 17 Iskolakör elvi vázlat 18 Reptér környéke és akadályok 19 Kényszer leszálló helyek 20 Kényszerleszállás az isk. k. különb. pontjairól 21 Leszálló jelek 22 Kiválás a légtérbe 23 Szolnok 50 km-es körzete 24 Reptér berendezés 25 Startnál három pont helyzet és

emelkedő repülés látképe (lk) 26 Vízsíntes és sikló repülés (lk.) 27 Siklás féklappal és vízszintes forduló (lk.) 28 Sikló és emelkedő forduló (lk.) 29 A motor beindítása 30 Bemelegítés 31 Motor- széria- légcsvár próba 32 Motor fordulat, generátor próba 33 Figyelmeztetés 34 Motor leállítása 35. Műrepülési mozdulatok seb.: 36 folytatás 37 Kabin vázlat 38 Végrehajtó startvonalon 39 első forduló előtt 40 Első forduló után 41 2. forduló előtt 42. 2. forduló után 43 Irányjellel egy magasságban a Leszálló jellel egy vonalban 44 3. ford. után 45 3. ford. után a rövidfal ½-nél gázlevétel – 4. ford. előtt 46 4. ford. után 47 50-30 m között 48 Kigurulás után 49 Figyelem megoszlása 50 Emelkedéstől emelkedésig 51 Földet érés pillanatától kigurulás végéig 52 Iskolakör gyakorlati végrehajtása 53 folytatás 54 folytatás 55 folytatás 56 folytatás 57 ? Ferenc alhdgy e. megfi. ti. által aláírt vizsga eredményei a) 50 km körzet ismeret b) Utasítás a tájékozódás elvesztésének elkerülésére és helyreállítására c) Szanda repülőtér légtereinek ismeretéből 1951.IX.4. 58 Vércse látképe 59. „Vércse” Jak-9. 60 Vércse rep. gép jellemzése 61 Teljesítmény adatok 62 Üzem- kenőanyag, hűtőfolyadék 63 Méret és súlyadatok 64 Sebesség adatok – Hűtővíz rendszer 65 Vázlata – Olajrendszer 66 Vázlata – Benzin rendszer 67 Vázlata Levegő rendszer 69 Vázlata –Debreceni repülőtér légterei 70 vázlat – Ki és besorolás a légterekbe 71 vázlat 72-77 Utasítás a tájékozódás elvesztése és helyreállítása Debrecenre vonatkoztatva 78 Iskolakör bal, jobb 79 Vércse kabin.

¹¹¹ IVÁN op. cit.

¹¹² **Kablay Lajos** (1910.10.08. - ?) hdgy.-alezredes LA:1941.08.30.) Hadházi László a legszebben emlékezik. 1950.08. Kilián Iskola pk-a. 1956.10. Kádárt ők hozták fel Szolnokról repülőgéppel. 1956 után segéd tisztjével a Fő utcán Baradlay György évfolyamtársammal ült együtt. Kablayt ugyan nem bocsátották el, de nem léptették elő ezredessé. Nyugdíjazták. Halálakor sem kapott katonai tiszteletadást, ezt csak post mortem kapta meg. Én is több alkalommal volt szerencsém Vele találkozni, rendkívül értelmes, közvetlen volt m. kir. megfigyelő tisztet ismerhettem meg személyében.

¹¹³ A fénykép az új (harmadik) szovjet mintájú tiszti egyenruhában és rendfokozati jelzéssel.

¹¹⁴ Az eredeti okmány megtalálható HL. Dr. FARKAS Jenő Hadházi László

¹¹⁵ **Kötélrepülés:** repülőgépek egymáshoz viszonyítva meghatározott tér-, és távközzel való mozgása a levegőben. A tér-, és távközök nagyságától függően megkülönböztetnek zárt és nyitott kötéletet. A kötéletet a vezérgép vezeti, a kötélekben levő kísérők az ő mozdulatait követve hajtják végre a különböző, általában előre meghatározott műveleteket. A katonai repülőknél a kötélekben való repülés a fel-adatnak megfelelő harcrendben történik. A kötélek formája szerint lehet ék, rombusz, lépcső, kígyó, stb. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 525. oldal).

¹¹⁶ **Sarlós László** psz. hdgy. 1944-ben Tapolcán „egy kifli start” után Nagy Árpád aks-sal balesetet szenvedett és eszméletét veszítette. Ezért kereste Nagy Árpádot, hogy annak történetét megtudja. Nem sikerült Vele beszélni, mert börtönbe került és ott börtönhalált halt. Végül Bakcsy Gergely fhdgy. akkori repülésvezetőjével találkozott és Ő világosította fel.

¹¹⁷ Sarlós László Életrajz (1949)

¹¹⁸ **Tóth Lajos** VI. (1922.08.25.—1950.06.11.) RA.1942.12.06. fhdgy.-. (Drumi) Életemben talán két szót, ha váltottam vele. Öntelt, nagyon beképzelt ember volt csak felfele ismerte, vagy fogadta el az embereket. 28 légi győzelmes PUMA szd. pk. volt. Pockingból USA hadifogságból 1947.05.01. jött haza Szengyörgyi Zoli évfolyamtársammal. 1949 nyarán az 1. Honvéd Repülő Hajózó Kiképző osztály 3. szd.pk-a sikeres repülő-gyakorlati kiképző. 1949 ősz 41. vegyes rep. e. 1. v.. Szd.pk-a 1950.05.01. epk.h. 1950 őszén a Jak-9-es 25. v. rep. ho. pk.h-e.

1951.03.03-án koholt vádak alapján letartóztatják, koncepció perben május 24-én halálra ítélik, és június 11-én kivégzik.

1990. június 16-án, rehabilitálják „bűncselekmény hiányában”, és előléptetik posztumusz alezredessé. Sírja ismeretlen, emlékére a Magyar Veterán Repülők Szövetsége emléktáblát állít fel a rákoskeresztúri temető 301-es parcellájánál. Maradványait megtalálják a 298-as parcellában és 2003. szeptember 17-én katonai tiszteletadás mellett eltemették. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 222. oldal.)

¹¹⁹ **Széplaky Jenő:** Többek között 1951-53 között a Tiszalök-i fogolytáborban is dolgozott. Levelet hozott ki több alkalommal és adott postára. *Életveszélyes vállalkozás volt.* A Tiszalöki tábor rövid története: 1951.02.14-én kb.1200 volt hadifoglyot Tiszalökre szállítottak a vízi erőmű építésére.1951.03.30-án is érkezett mintegy 300 fős csoport, akik kitelepített svábok hozzátartozói, illetve az SS-ben, a csendőrségnél, a testőrségnél, vagy a Hunyadi páncélosoknál szolgált magyarok voltak. - 1953.06.08-a után és augusztusban foglyok kis részét hazaengedték az NDK-ba, ill. Magyarországra. Körülbelül csak az az ezer ember maradt a táborban, akik az NSZK-ba akartak távozni. (ld.:jegyzet 65.p.) Reménykedtek a gyors hazatérésben, de még szeptemberben is ott voltak, ezért vonakodva dolgoztak - 1953. okt. 4-én délután tartott Az ÁVH-s táborparancsnok táborgyűlésen több és jobb munkát kívánt. A foglyok szabadságot követeltek. Kb 8-10 ember elmondta sérelmeit. Mire az akkori fogoly-táborparancsnokot és a hozzászólókat fogdába vettette. A foglyok tiltakoztak. Követelték társaik szabadon bocsátását. Az udvarra géppisztolyos ÁVO-sokat vezényeltek, akik lőttek (ld.:jegyzet 66. p.) Öt halott és 20-40 sebesült volt. - A halottak neve álljon itt örök emlékezetül: Josef Widlhofer, Georg Gazfi, Matthias Geistlinger, Josef Schultz és Hans Tangel

¹²⁰ Farkas Emlékkönyv Széplaky 164-166. p.

¹²¹ **Kenedi (Kurtz) Róbert** (1912.03.26.-USA White Salmon, ?) örgy. LA.1935.08.20. hdgy.

¹²² **Damniczki Gyula** törm. Székesfehérvári volt. REMOSZ-t végzett fiatal korában. Eredeti, tipikus régi tiszthelyettes volt, őrnagy korában is, nagy hanggal, szaktudással és humorral.

¹²³ **Forró Pál** (1920.04.28.1981) fhdgy-szds. (Doberdó) RA. 1943.12.06. hdgy. a PUMA ezrednél szolgált. A 25. v. rep. ho. megalakulásakor a 24. v. rep. e. törzsének lett parancsnoka 1950.11.01-1951. elejéig. PUMA perben elítélték.

¹²⁴ **Szüts Csaba** (1921.11.15.-?) fhdgy. RA.1943.08.20. hdgy. PUMA perben elítélték.

¹²⁵ **Tobak Tibor** (1921.11.24.-2001.01.08., Korompay Margit,) fhdgy.– ny. ezds.: RA 1943.08.20. hdgy. 101. Puma Vadászrepülő Osztály öt légi győzelem sebesülés, KDE, UDE, MKEÉÉ kitüntetései.

A háború után az Országos Meteorológiai Szolgálat. 1948 Kecskemét, majd Szolnok légiharc tantárgy főelőadója. 1951 tavaszán letartóztatják, a PUMA perben 5 évre ítélik. 1956 nyarán szabadul, csak fizikai munkát végezhet. Villanyszerelő, csop. vez.-ként megy nyugállományba. A rendszerváltás után ezredesi nyugdíjat kap, mert egyenruhában tartóztatták le. Sokoldalú irodalmi tevékenységet folytat. Alapító tagja, és első elnöke a Magyar Veterán Repülők Egyesületének (ma már Szövetségének). 1992-ben megszervezte a „Nyújtsunk egymásnak békejobbot” jelszóval a második világháborúban hazánk légterében egymás ellen harcoló pilóták — eddig páratlan — találkozáját. (Magyar Szárnyak XXIX. Évfolyam 2001. évi 29. szám. Magyar Szárnyak Baráti Köre, Budapest 2001. 272-273. oldal.)

¹²⁶ **Forgács István** ht. hdgy. (Fori) (* Budapest, 1924.07.13 – Budapest, 2002.12.11.) Pesten a Verbőczipben érettségizett. Az I. évfolyamban a B osztályban volt. Vadász akart lenni. Debrecenből Taszárra kérte áthelyezését. Veszprémben egyetlen aks-ként párbajozott. 3. v. csoportba tartozott, akik nem kaptak már átképzést. Weimarban 12 tiszttársával esett amerikai fogságba. 1946 végén tért vissza Magyarországra. A Párthadseregben szolgált. A Puma perben 12 évi majd a 2. tárgyaláson 5 év börtönt kapott. Gödöllőn 1994.jan.17.-én meglátogatott.

¹²⁷ **Dinka Tibor** (1920-2008) t. zls. (Kuka) a Repülő Akadémia I. évfolyamában a D osztály növendéke volt. Kiválóan és sikeresen markírozta Hitlert. A II. évf. során kibukása miatt elmaradt kiképzésben társaitól, mire Szobránczy külön foglalkozott vele és engedte el Héjával ezért a 2. vadász csoportba került. Börgöndön egy Héját tört össze. A hősi halott Asztalos Károly-lyal került a 101/ II/ 6. századhoz. (46/44. 11. 16.). 1944 decemberében kapta Me-109-es átképzését. 1945. január 1-én a 101./I./2. szd-hoz osztották be. (5/45.01.07 sz.) Tóth Lajos fhdgy. (Drumi) 16 bevetésén, 5 légi győzelmét igazolva, kísérője lett a háború végéig. Amerikai fogságba estek. Ott három alkalommal adott napos tiszti szolgálatot. Zöld határon át két társával szökött haza. Amint lehetett jelentkezett és szolgált, 1950. május 1-jével ezred légi lövész szolgálatvezető lett A PUMA perben elítéltek. 1956 után itthon maradt

¹²⁸ **Bikaistálló.** Minden repülőtéren a nőtlen tiszti szállást ennek hívták. Az akkor repülőter főbejáratától rögtön jobbra vezető földút végén egy emeletes épület volt a nőtlen tisztek tiszthelyettesek elhelyezésére. Az első emeleten volt egy kijelölt lakószobánk.

¹²⁹ **Alapi Salamon Lászlóval** (Slajmi) (* Szfvár, 1924. - Szfvár, 2001.11.18. agylágyulás) a Repülő Akadémián egy szobában voltam 15-öd magunkkal elhelyezve. A II. félévben szobaparancsnoka voltam. (Évfolyamunk története I. 16-17. oldal) Kenyeriben a REGVI II-III. osztályán volt III. fokú kiképzésen. A háborút Aschahban az 1.2. tapolcai csatarepülő századnál fejezte be. Csodálkoztam Kecskemétre történt behívásán, mert 128 évfolyamtársam közül csak hármat tiltottak le a repülésről, akiket „megfigyelő sas”-sal avattak, az egyik közülük Slajmi volt.

¹³⁰ **Varjas Tibor** szkv. (1924 - ?) 3.08.Szomathely B. reptér. REGVI - 1944.03.19.-06.12. Pápa III. fok. - 1944.06.13.-08.25. Szeged műszerrepülés - 1944.08. szkv. - 1944.08.06.-10.27. Szfv. - Sóstó Me-109 átképzés. - 1944.10.28. 101/2. Me-109G PUMA - 12 bevetésekor 1945.01. kétszer gépe kitört Veszprémben, nekirepült a pk-i épületnek. - 1946 Tatabánya bányász - 1949-51 Kecskemét Ve. rep. e., nős, két gyermek apja 1952. civil - 1963- MÉM rep. gépes szolg., főpilóta, berepülő, 1979. nyugdíjba ment.

¹³¹ Később 1990.03.08-án elmondta, hogy az Ő élete az én tanácsomra fordult jóra. Ászáron van telkük és egész nyáron ott vannak családjával. Szegény Tibor mikor a Lepságon felkeresett és elpanaszolta, hogy szakaszvezetői fizetéséből nem tudja két gyermekét eltartani és gyakorlatilag éheznek. Ez annyira megindította, hogy a Szervezési Osztályunkon dolgozó és velem nagyon jó viszonyban levő két idős törzsőrmesterekkel sikerült leszerelését elérnem úgy, hogy az osztályvezető Gádor Béla őrnagyot kész helyzet elé állította két beosztottja

Györgyi József (03.21.) és Winter? törm-ek.

Györgyi Józseffel kapcsolatban: Gaben Szeplaki (lakygaby@gmail.com) 2011. november 25-én kérdéssel fordult hozzám: „... Azért zavarnám levelemmel, mert egy honlapon olvastam ma egy kérést: miszerint egy repülő hadnagyról keresnek tájékoztatást hozzátartozói. Innen jutott eszembe Jenő Bátyám, aki ismerőseim közül a legtöbbet tudja a korszak magyar repülőkatonaíróiról, repüléstörténetéről (egy két lábon járó lexikon - fogalom legpozitívabb értelmében) mint ennek a dicső korszaknak az egyik tevékeny részese. Mellékelten küldöm az oldal elérhetőségét: <http://www.roncskutatas.hu/node/12113>. .. Kérem, ha ideje engedi és teheti, nézze meg és adjon információt vagy némi támpontot a további kutatáshoz. Segítségét ezúton is Isten tartsa meg Ön jó egészségben. Tisztelettel: Széplaki Gábor

Egy rep. őrm. egyenruhás képét látta hadnagynak. Ezért írtam az alábbi levelet 2011. november 25. 16:54 Dr. Farkas Jenő írta, <faje@citromail.hu>: **Gaben Szeplakinak** lakygaby@gmail.com :

"Kedves Gábor! Egyik hozzád hasonló lelkes fiatal barátod hívta fel figyelmemet Györgyi Józsefre, akit hivatásos őrmesterként ismertem, és ha jól emlékszem vele együtt szolgáltam a Légierők Parancsnokságán 1952-1954 között. Hallgatag, nagyon szorgalmas ember volt - ha jól emlékszem - törzsőrmesteri rendfokozatban. (közölt képen is / ht. rep. őrmester, részt vett az erdélyi bevonuláson, kitüntetése szerint.) Kértem, hogy ezt a válaszlevelemet küldje el az illetőnek. Nem kaptam választ. Tisztként nem rehabilitálhatták. Ön magát léptette elő hadnaggyá, majd főhadnaggyá, de Heinkel-111-es távolfelderítő és később „szervezeti kiképző” (?) lehetett. Dr. Farkas Jenő"

¹³² **Zsolt József** alez.(1907.05.31.-1980.?) LA 1930.08.18. Volt m. kir. rep. vk-i szds.-t alezredesként ismertem meg, Azt tudtam meg róla később, hogy Börgöndön 1942-ben a Harckiképző Osztály parancsnoka volt, két századdal, melynek parancsnokai Kovács József és Szilágyi János volt. Jablonszki fhdgy. is itt szolgált. Minden repülőgép vezetőnek minden (CR-42, Héja vadász és Ju 86-os bombázó) géppel repülnie kellett. Az osztálynál szolgált még Szekeres Mihály, Olveczky, Bejczy, Kisházi fhdgy-ok. 1942-ben a Me-109-es átképző csoport is Börgöndön volt, innen települtek át 1943 nyarán Pápara.

¹³³ IVÁN op. cit. 78. p. szerint: Az én 10 növendékem avatásuk után a Kossuth Akadémián kaptak beosztást, részt vettek a díszszemlén és 1949.május 16-tól Kecskemétre helyezték őket a Rep. Kik. 3. szd-ához, ahol Aradó-96A, Varjú és Avia-C-2 (Holló gépekkel repültek. Ezt én már nem tudtam, mert előtte kórházba kellett menjek.

¹³⁴ **Bencze Károly** szds.-. 1943–45 Repülő Csapattiszthelyettes-képző Iskolát. 1945-46 hadifogság a SZU-ban. 1947 tavasz Szekszárd I. gyalogzászlóalj. szakaszvezető. 1947–49 Kossuth Akadémia, és 1949. március 14-én hadnagy. 1949–50 Kilián Repülőtisztis Iskola repülőgépvezető-növendék. 1951. Budaörs szd. pk. Székesfehérvár szds. szd. majd 1951.10.01-től 82. bo. rep. e. pk. Mezőtúron, majd 1952.12.01-től őrnagy-alezredesként Kunmadarason a 82. bo. rep. ho. pk. 1956-ban hangoztatott, és vallott nézetei miatt 1957-ben tartalékállományba helyezték. Katonai szolgálata alatt a Magyar Népköztársasági Érdemrend V. fokozatával, a Magyar Népköztársaság Érdeméremmel tüntették ki. 1958 után a mezőgazdasági repülésben dolgozott, PZL, An-2 és Ka-26 (Kamov) típusokkal repült. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 103. oldal).

¹³⁵ **Szabó József** alhdgy.-vörgy. (1928-) 1948. 06. első egyedül repülő Bücker Bü-131 Jungmannal, 1949. 03.14 alhdgy. Kossuth Akadémra.1949 Szolnok és Kecskemét Bücker Bü-181 Bestmann és AVIA C-2 Aradó-96B, 1949 ősz Kecskemét 41. e. rep. e. rajpk. 1950 előkészítő tanfolyam, ősz SZU Légierő Parancsnoki Akadémia 1955. ZMKA. Rep. tanszék. 1956. 09. LE. Pság. Kik. ovh. 1957 HVK Légv. Csop. főnökség majd az Országos Légvédelmi Parancsnokság (OLP) kik. ov. MIG-15 I. o. harci rgv. 1959 ősz a Repülő Kiképző Központ pk-a rep.-i helyettesének. 1961 őszi a veszprémi lgv. ho.

repülőfőnöke. 1961. MiG-21 szuperszonikus rg-en első egyedül repülő, 1962. 04.04 MiG-21 díszelgő kötelék pk. Irányítja a kecskeméti v. e. MiG-21-es átképzését. 1967 ősz a HVK Hadm. Csop. főnökség, 1972 ősz a repülő főnökség törzs. 1973. 01.01 a repülőfőnök első h.-e. 1976-tól az első szovjet-magyar űrrepülés előkészítése 1977. az Interkozmosz Tanácsban képviseli a HM-et.

Mintegy 60 szacikket, tudományos dolgozatot írt. 1969-ben kandidátus, 1989-ben a hadtudomány doktora c. egy. tanár. Tagja a Tudományos Minősítő Bizottság Hadtudományi Szakbizottságának, a Magyar Asztronautikai Társaság alapító és elnökségi tagja. A Magyar Hadtudományi Társaság (MHTT) alapító tagja, alelnöke, majd elnöke. 1983-86-ban a MN. Rep. főnök, majd nyugáll.-ig (1988. december 1.-ig) a Magyar Tudományos Akadémián dolgozik. Nyugdíjasként a Kanadából hazahozott „Magyar Szárnyak” évkönyv szerkesztője. Zrínyi díj (1998), Tanárky Sándor-díj (2002) Több egyetemen repüléelméletet, űrdinamikát tanít. 2003.11. elsőként kapta meg „A magyar repüléstudományért” kitüntető címet és érmet. (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 216. oldal.).

Sajnálatos módon nem emlékezett rám, akkori oktatójára. Igaz, hogy csak egy-két felszállást végezhettem vele.

¹³⁶ **Visinger Géza** Gunár 1182 Bp. Bálvány u. 11. Növendékem volt. Szókimondó egyenes ember volt.

¹³⁷ **Vadas Jenő** szds-ként 1949.10.01-től a Honvéd Kilián Hajózó Tiszti Iskola Vadász kiképző ezred pk-a 1951-1955 között, közben 1951-ben a 24. V. rep. e. pk-a,

¹³⁸ **Cinkotai István** fhdgy. (?-?) 1943–45 Repülő Csapattiszthelyettes-képző Iskolát 1945. Tapolca repülőtér, Sárvár gyűjtő tábor, Szent László ho.-ban Rep lövész zlj. Tihanytól angol hadifogságig. 1945.10. haza, 1948 Kossuth Akadémia, 1949.03.14. alhdgy. Kecskeméten Jak-18-al műrepülésre oktattam. 1951.09.15-én Zlin- 381 rg.-pel repülő halált halt.

¹³⁹ **Bábel János** szds. (?-?) 1943. RECSETI 1945. Tapolca repülőtér, Sárvár gyűjtő tábor, Szent László ho.-ban Rep. lövész zlj. Tihanytól angol hadifogságig. 1945.10 . 1948 Kossuth Akadémia, 1949.03.14. alhdgy. Kecskeméten Jak-18-al műrepülésre oktattam. 1950. A SZU-ban bo. kik., 1952. 26. bo. ho. Kunmadaras. 1955.11.01.- Bo. rep. techn.-i szlő.

¹⁴⁰ **Debreceni Gábor** fhdgy. Taszáron levő vadász ezred légi lövészet szolgálatvezetője, egyik munkatársam lett.

¹⁴¹ **Hepper Antal** t. szkv. távolfelderítő pilóta volt aktív korában. Tartalékosként utánunk a háború után magas beosztásokban OMRE esztergomi iskola pk., motoros rep. ov., vitorlázó repülő lett. 1945 után az Első aranykoszorús E vizsgás vitorlázó repülőgép vezető, vezető (In: Csanádi-Nagyvárad – Winkler: A Magyar Repülés története 2. bővített kiadás Műszaki Könyvkiadó, 368. p.) - a második. Ezüstkoszorús, D vizsgás vitorlázó repülőgép vezető (Loc. cit.) - 1950 Férfi kétülékes kategória Baki Zoltánnal Céltávrepülés indulási helyre történő visszarepüléssel (hurokrepülés 183,5 km. (Loc.cit.) – 1950-ben Férfi kétülékes kategória Badacsonyi Bélával 100 km-es háromszögrepülés sebességértékeléssel 41 km/h. Loc.cit. 365.p. Esztergomban a PÁRT utasítását felmutatva lett a berepülő pilóta az ott levő Nagy Kornélt kitúrva. Nagy elmondta, hogy a 2. sz. MÓKA berepülését, hogyan végezze. Tanácsát be nem tartva, mert nem tudta kirúgni magát a gépből, lezuhant.

¹⁴² **Kiss Ernő** szkv. a Keleti Fronton az első PUMA századnál szolgált. „Szívét” vesztett pilóta lett, aki szabályosan félt bevetésein. Ő lőtte le Mereszjevet, a Szovjet Unió hőjét. 1945 101/7 Puma rgv.

¹⁴³ A repülőtér feletti eget „légterekre” osztották. Voltak belső – és külső légterek. A belső légterekbe általában olyan repülőgép vezetőket küldtek, akiknek (mű) repülését a földről figyelhették. A külső légteret a repülőtérrel nem látták, az oktatókkal történő repülés helyei voltak.

¹⁴⁴ **Mezőfi István** (1926-1960): ezredes. A BSZKRT-tól került az MKP országos propagandaosztályára politikai munkatársként, majd pártiskola-vezető Veszprémben. 1948. szept. 15-én önként vonult be, nevelőtiszt a Kossuth Akadémián. Itt került kapcsolatba a repüléssel, amikor a repülőosztály tagjait elkísérte Mátyásföldre, gyakorlati kiképzésre. 1949-ben a Kilián Repülő Tiszti Iskolán főhadnagyi rendfokozatban, majd 1950-ben a 41. önálló vegyes repülőezrednél ezred-politikai tiszt is.

1950 őszén kinevezték a szentkirályszabadjai hadosztály parancsnokának, őrnagyi rendfokozatban. 1951-ben, alig 26 éves korában kinevezték az első, sugárhajtású repülőgépekkel felszerelt vadásziparrepülő-hadosztály parancsnokának, és alezredesi rendfokozatba léptették elő. 1951 tavaszán, Kunmadarason az első, MiG-15 típusú repülőgépekre történő átképzésre kijelölt csoport parancsnoka, s az első magyar vadászpilóta, aki önállóan repül sugárhajtóműves vadásziparrepülőgépen.

1953-tól kiképzési osztályvezető a Légierő Parancsnokságon, ahonnan 1955 őszén a Szovjet Légierő Akadémiájának parancsnoki tagozatára vezénylik. Az Akadémiát 1959-ben kitűnő eredménnyel végezte el, s kinevezték a Repülő Kiképző Központ (Kecskemét) parancsnokának. Alig egy évet tölt ebben a beosztásban, amikor 1960. június 17-én éjszakai repülés közben MiG-17PF típusú repülőgéppel, az utolsó feladatról visszatérőben a repülőtérrel néhány kilométerre katasztrófát szenvedett 933-as oldalszámú MiG-17PF géppel. (Repülési lexikon II. rész. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1991. 58-59. p.)

¹⁴⁵ **Emmerling István** (1906.12.05. - 1985) Ht. áll.-ba felvétel 1940.11.01. szds.-. A Kossuth Akadémián nevelő tiszt Budaörsön, 1949.08.01-31 között a műszaki főoktatók tanfolyamának parancsnoka. Kinevezték a Honvéd Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola törzsparancsnokává és előléptették alezredessé. 1951. augusztus 7-én, egy repülőkatasztrófa ürügyén néhány társával együtt váratlanul eltávolítják. Kirúgták. Pista bácsi utolsó kérése volt, hogy végig mehessen a repülőtérrel, amit könnyes szemekkel tett meg. Később természetesen az *AVO letartóztatta*. (Repülési lexikon II. rész. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1991. 58-59. p.)

Feljelentője Balázs törm. – egy régi beosztottja volt, Feljelentésének tárgya az volt, hogy Emmerling is részt vett Kiss altbgy. kivégzésében. Gráczol Sándor t. rep. fhdgy. Szent László szd.pk. adatszolgáltatóm szerint nem is láthatta, mert Kiss altbgy. vagy gyalogos, vagy tüzér volt. Balázssal megírták ezt a jelentést és jutalomból szds. lett, majd egy év után Balázst is hadbíróság elé állították, lefokozták. A polgári életben való munkásságáról pontos adatokat nem tudunk. A 70-es évek végén halt meg (Honvéd Kossuth Akadémia 1947-49. Honvédelmi Minisztérium és ZMNE Hadtudományi Alapítvány Budapest 2004. 220. oldal.).

¹⁴⁶ **Ilyusin Il-10 „Párduc”**: csatarepülőgép a 2. világháború idején legnagyobb mennyiségben gyártott szovjet páncélozott csatarepülőgép, az Il-2 korszerűsített változata. Szárazföldi csapatok harcának támogatására, a harckocsik elleni harcra tervezték. Ezért páncélozták, a pilótát és a lövészt, a dugattyús motort és a tüzelőanyag-tartályokat védte és erős támadó - védő fegyverekkel is ellátták. Teljesen fémépítésű, alsószárnyas repülőgép. A páncélozás ellenére a repülőgép repülési jellemzői jók voltak. A gép maximális sebessége 550 km/óra. A háromágú légcsavart 1 db 2000 LE AM-42-es 12 hengeres, soros vízűtéses benzinmotor szolgált. Farok kerek, két hidraulikus szárnyakba behúzható futókkal. 13,4 m fesztávú és 11,2 m hosszú repülőgép felszálló súlya e 6300 kg. csúcsmagasság 7000 m. Szárnyformája egyenes trapéz, lekerekített törővégekkel. Törzs

középső részén a pilótafülke, mögötte a fedélzeti lövész fülkéje. Fegyverzete: előre két 23 mm-es gépágyú, és 2 db 7,62 mm-es géppuska a fedélzeti lövész által kezelt 12,7 mm-es géppuska hátrafelé irányult. A törzs alá két db 5000 kg-os repülőbombát lehetett felfüggeszteni. Fűves 450 m-en emelkedett. (Repülési lexikon, II. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 426. oldal).

¹⁴⁷ **Liszunov Li-2:** szovjet gyártmányú, alsószárnyú, dugattyús motoros, kis utasszállító repülőgép. A Szovjetunió 1938-tól megkapva a Douglas DC-3 licencét. Sorozatban gyártotta. Törzse fém, héjszerkezet. Személyzete négy fő, az utaslétszám 14–18 fő. A szárny fémépítésű, három főtartós. Futóműve hárompontos, behúzható, farok kerekes. A hajtómű két db AS-62 v. AS62IR típusú kilencheseres csillagmotor, egyenként 736 kW teljesítményű. A légcsovar háromágú 3,4 m átmérőjű. Adatai a fesztáv 28,81 m, hosszúság 19,65 m, magasság 5,15 m, szárnyfelület 91,69 m², maximális felszálló tömeg 11 500 kg, hasznos terhelés 2440 kg, legnagyobb sebesség 280 km/h, utazósebesség 230 km/h, hatótávolság 2170 km. A honvédség főleg ejtőernyős-ugratásra és célzsákvontatásra használta őket, egészen 1975-ös hadrendből kivonásukig. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 604.-605. oldal.

¹⁴⁸ **Uszta Gyula** (Nagygút, 1914. június 22. – Budapest, 1995. január 30.) ezds--altbgy. Négy elemi, 1925. cseléd, 1927-1935. földműves, 1937-1941 erdész, szakiskola, szakvizsga. 1941. 8. kp. zlj-al K-i front, 1943.01. Don fogság. Antifasiszta iskola, 1944.01-04. partizán, Ukrajnában, 1944.08-10. diverzáns Munkács, Huszt és Szolyva környékén, 1945. MKP tag, 1946 MKP Zemplén m-i PB., 1948 ezds. MN, 1949-1950. hk. e. pk. 1950. gépesített hdt. pk. 1951. 7. gk. ho. pk., 1952.11. vörgy. pc. csap.-ok pk-a, 1954-1956. Moszkva, vk. ti. tanf. 10.29 Budapest, 1956.11.04. ellenállást megtiltó parancs, Új Honv. Karhatalom felállítása. 1956. 11 altbgy., fővárosi karhatalom, HM. első h-e, MSZMP KB tag, 1956. 12-1962 MN. Kat. tanács elnökeként, a megtorlás cselekvő részese. M. Honvéd. Sportszöv. elnöke, 1956. 11-1966.12. MSZMP Kp-i Ell. Biz. tagja, 1962-69 M. Honvédelmi Szöv., 1969-1982.01.01. Magyar Partizán Szöv. Főtítkára, 1982-1989. M. Ellenállók és Antifasiszták Szöv-e alelnöke 1949. 05.01.-1985.04.19. Országgyűlési képv., 1953-tól 1985 Elnöki Tanács. tagja, 1985. június 8-ától országgyűlési pótképviselő.

¹⁴⁹ **Mereszjev Örgy.** Meg kell, itt jegyezzem, hogy ezt a titulust a szovjetek nagyon változatos katonai teljesítmények miatt adták. A légi győzelmek elbírálására, számának nyilvántartására gyakorlatilag nem volt szabályozva a SZU. Légieréjénél. Mereszjev is azért kapta kitüntetését, mert lelövése után a mi oldalunkon ért földet. Sebesülten és tizenhét napon át magát vonszolva elérte saját vonalukat és maradt életben. Két, elüszkösödött, lábát amputálva, műlábakkal ismét gépre ült és vadász pilótaként tovább harcolt a németek ellen.

¹⁵⁰ **Csallóközi Miklós** alhdgy.-örgy. 1951.11.01. Le. csatarepülő szemlélő

¹⁵¹ **Garai Imre** alhdgy.-alez. (1927-2004.03.19.) 1949 Kilián alhdgy., 1951 Kunmadaras MIG-15. 1951 25. v. rep. ho. Kkmét, ho. llöv. vez. Nyugodt, közvetlen nwem pk-i típusú jó munkaerő. Sok gyakorlati dolgot tanultam tőle, mint volt „főnöke” 1969-1971 Zrínyi Akadémia 1982 hdm. főtí. Nyd.

¹⁵² **Paár Ferenc** (1932-?) alhdgy.-ezds. 1949 Kossuthon alhdgy. 41. Ve. rep. e. Kecskemét, 1951 MIG 1952-56 k.-i Akadémia SZU v. e. techn. szlő., 1978 eü. okok miatt letiltották. Előmenetelét orosz felesége biztosította.

¹⁵³ **Pisch József** alhdgy.-hdgy. (- 1950.06.08.) Jak-9-el első egyedül repülése 3. iskolakörén lezuhant és rep. halált halt.

¹⁵⁴ **Ribi Tibor** alhdgy.-fhdgy. (1929- ?) 1948. Kilián 1949. hdgy. 24 v. rep. e. Tököl Szentkirályszabadja, Kecskemét Kunmadaras MIG e. pk. h. 1952 66 v. ho. pk. h. 1953.

Kkmét e.pk.h. repülése közben hívták be az elhárítók, és előzetesbe tették, mert úgy hírlett (a „szimatoknál”), hogy egy kulák özvegyét akarja feleségül venni. 1953 kémkedés vád és a börtön ítélet miatt leszerel. 1956-ban szabadult. Kijelentette, hogy legalább egy fedél alatt lehetett századparacsnokával (Tóth Lajossal).

Tibor árvaházban nevelkedett tipikus káder gyerek volt, a RENDSZER magának nevelte. Nem is csoda, hogy 1956-ban kivándorolt Kanadába. Ott éjjel-nappal dolgozott és ott 2 Cessna mg.-i növényvédő rg-et vett. Nyáron Kanadában, télen Nicaraguában növényvédőként dolgozott. Fia is pilóta lett, de Ő egy tölgyfát kapott el. Tibor húzta ki a z égő gépből, felgyógyult. Ortega hatalomra jutása miatt a Nicaraguai üzlet nem ment olyan jól. Jelenleg is 100 holdnyi planírozott területe van repülőtérnek. Fori (Forgács Pista) látogatta meg, s várta, hogy hagyja repülni. De Tibor hallgatott. Gondolta, hogy az ilyen öreg f...i már arra nem képes.

¹⁵⁵ **Sankó István** alhdgy.- ezds. 1949. hdgy. 1952-1956. 28. cs. rep. ho. pk.

¹⁵⁶ **Béler Tibor** alhdgy.-fhdgy. 1949. hdgy. A Kilián György iskolánál maradt. Megalapította az iskola „múzeumát”, majd azt vezette és innen ment nyd-ba is.

¹⁵⁷ **Barócsi Tibor** alhdgy.-szds. a MALÉV-hez került és egy alkalommal – feleségemmel együtt – Konstantinápolyból hozott bennünket haza Budapest Ferihegyre. A légi kisasszony közölte, hogy Barócsi kapitány köszönti a gép utasait. Mikor a kislány elment mellettem odaszóltam Neki, hogy mondja meg a kapitány Urnak, hogy Farkas Jenő meg őt üdvözlí. Rövidesen nyílt az ajtó és Tibor mindkettőnket behívott a pilóta fülkébe és a másodpilóta helyére beültette Klárit én pedig mögötte figyeltem a repülést Vele beszélgetve. Gyönyörű látvány volt Ferihegy megközelítése nekem is, aki ugyan éjjeli vadásznak készültem, de ilyen kivilágított repülőtérre soh'sem szálltam le. Feleségem Klári ezt az élményét soha el nem fejtette.

¹⁵⁸ **Gaál Ferenc** alhdgy.- alez.(1929.03.29.-2004.03.23.) 1954-1957 34. v. rep. e. pk. Sármellék

¹⁵⁹ **Hagymási Jenő** alhdgy.-szds. 1951. 05 .01. 62. v. rep. e. pk. 1954-1956Kunmadaras Lökthajtásos Kiképző e. pk. Kunmadaras

¹⁶⁰ **Szijj Róbert** alhdgy.-örgy.1951. 10.15.31. v. rep. e. pk. Kunmadaras, 1955. 05. 01. LE. pk. h.

¹⁶¹ **Borsodi Árpád** alhdgy.- örgy. Különféle törzsbeosztott és törzsfőnöki beosztásokbn.

¹⁶² **Hinek Emil** alhdgy.-örgy.1955.12.01.LE törzsbeosztott majd törzsfőnök

¹⁶³ FARKAS Emlékkönyv Bátorfy János 76-78 p.

¹⁶⁴ **Eőri Elek** örgy.(19.. – 19..) 1943. RECSETI 1945. Tapolca repülőtér, Sárvár gyűjtő tábor, Szent László ho-ban Rep. lövész zlj. Tihanytól angol hadifogságig. 1945.10. Ausztriai angol fogságból, hazajött 1948 Kossuth Akadémia, 1949.07.17. alhdgy. 1950. 24. v. rep. e. Szentkirályszabadja szd.pk. 1951. szds. 66. v.rep. hopkh. 1953. örgy. LE. v. rep. techn. szlő. Budapest, LE. Harckiképzési osztályán társam volt. 1954. alez. 66. hopk. Kecskemét, 1956 08. Monino SZU. Rep.. Akadémia, 1957. civilben a Pestvidéki . gépgyár berepülő pilóta, ov. 1985 nyugdíj. Rep ideje 5 ezer ó. 10 ezer felszállás, 23 v. és futár rg. típusú repült, Balesete nem volt. Legkedvesebb típusai: Jak-9, MIG-15, MIG-21. (Eőri Elek 1996.06.20-i levele a szerzőnek. In.: Hadtörténeti Levéltár FARKAS Personalia

¹⁶⁵ **Iván Dezső** őrnagy (1928-) 1949.07.17-én alhdgy.-ként avatták. 1950-ben hdgy. 1954.07.01.-1956.07. között a LE. vadász rep. technikai szemlélője volt. A LE. Harckiképzési osztályán társam volt. Később kandidált. Ő a hivatkozott könyv szerzője

¹⁶⁶ **Vörösmarty Béla** alhdgy- ezredes. (1929-):1947.08. 15-én, érettségi után önként vonult be a hadseregbe. Mátyásfüldre került az I. ö. Rep. szd. 1948. Honvéd Kossuth Akadémia, 1949.07.17. alhdgy.-ként avatták. 1949. Szovjetunió rgv-i iskola. 1953. 01. a 31. v. rep. e. szdpek. Kunmadaras, majd 1953-1955 között szds. Az 50. v. rep.e. pk-a Taszáron 1955-től

1957. 03.25-ig őrgy. a 25. v.rep.ho. pk-a Taszáron. Repülőképző Központ pk-a lett. 1962-64-ben elvégezte a Szovjet Hadsereg Vezérkari Akadémiáját. 1964-től az OLP Repülőcsapatok főnöke, 1967. októbertől 1981. 09-ig a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Légvédelmi Összefgyvernemi Tanszék vezetője. Közben 1973-ban a Művelődési Minisztertől az Oktatás Kiváló Dolgozója címet és jelvényt. 1981–1986 Vezérkar ov. Sajat kérésére nyugállományba helyezték.

¹⁶⁷ **Laczkovics Károly** Tibor hdgy. rövid ideig a Harckiképzési osztályon szolgált. Ismertem. A Hadi Akadémián 1950. 10. 01- tanszéki titkár: 1951–1954 tanév Repülő szaktanár

¹⁶⁸ **Varga József** Prigyot (1930- ?) alhdgy-ezds. 1948-49 Kossuth, 1949.07.17 alhdgy.-ként avatták. 1949-52 Kilián csrep. 1952 30. cs.rep.e. pkh. 1953 SzU Rep.pk.-i Akad., 1955 Taszár rep. kik. kp. 2. szd. pk. 1961-64 31. v. e. pk. 1964-73 OLLEP reptech. szlő... rep. bizt. ov. dr. kandidátus

¹⁶⁹ FRANKÓ OMRE 136 p.

¹⁷⁰ **Visinger Géza** Gunár 1950. május 1-jével "különleges" (előkészítő) tanfolyamra vezényelték, a szovjet légierő parancsnoki akadémiájára való beiskolázás végett.

¹⁷¹ Koplányit és Ivánt az iskoláról június 1-jével helyezték át.

¹⁷² **Szentpéteri György** hdgy.- őrgy. (1921.05.01. - ?) szds. RA. 1943.12.06. hdgy. 1945 cs . rep. o-nál repült bevetésekre Me-210-essel. 1952 Repülő harcászati főtanár. 1952–1953 epk-i tanf. osztályfőnöke, 1953–1954 I. évfolyam hajózó osztály osztályfőnöke

¹⁷³ **Reketyés László** fhdgy.-szds. (19.-120..) A m. kir. LE. egyik legtapasztaltabb műszer-, ill. vakrepülő tisztjeink egyike volt. Nagyon jó barátságban voltunk. Nyugdíjában Dörgicsén fiam lakóházánál találkoztunk. Helység történettel is foglalkozott. A domb oldalában középen volt egy kis háza, melyet ő épített és kis szőleje. Református volt. Szentendrén a 2000-es években is több alkalommal is találkoztam Vele amikor Halottak napján a temetőben felkerestük, menyem nagyapja Skultéthy Ede t. hu. szds. sírját, aki a Németországban a németek ellen utoljára harcoló magyar huszáralakulat pk-a volt.

¹⁷⁴ **Kovács Pál** szds. Lásd korábbi jegyzetben.

¹⁷⁵ **Vadas Jenő** Közben 1951-ben a 24. V. rep. e. pk-a,

¹⁷⁶ Hadházi László személyes közlése Gödöllői lakásán 2015 szeptemberében.

¹⁷⁷ **Nagy Árpád** (Nyáradszereda, 1921.09.23.-1955.09.05. Csipán Eszter) hdgy.-szds.- p.m. ny.ezds. 1942. RA. 1944. hdgy- 1945. Szentgotthárd hór. szd. pk., 1948. Kilián aerodinamika tanár, 1951.02.01. nősült 05.22. AVO letartóztatta 1955.09.05.börtön halál.

¹⁷⁸ **Peterdi Adolf** a kanadai Magyar Szárnak felelős szerkesztője terjesztette Tobak Tibor: A repülőgépből való lövés ballisztikája c. A REPÜLŐ katonai folyóiratban Sztálin generalisszimusz 70. születésnapjára (1949.I. évfolyam 8. sz .27-34.p.) írt cikkének kritikáját (IX. melléklet Okmány másolatok) „Tobak Tibort nem kényszerítette senki arra, hogy megírja ezt az értekezését, amivel a Magyar Honvédséget a Dicső Szovjet hadsereggel szemben bemocskolta. - Bemocskolta a Légierőnek volt katonáit és saját Pilótatársait is azzal, hogy le merte írni, hogy nem tudtak a pilóták lőni. - Ő saját maga által elért dicső Szovjet hadsereg elleni 4 légi győzelmével kiérdemelte azt, amit másokról leírt. - Soha nem vett részt olyan légi harcokban, mint más pilótatársai és csakis a szovjetek elleni „Mari néni” légi győzelmei alapján dicsekedhet el saját maga feldicsérésével. - Írói tevékenysége a nullával egyenlő, mert a Könyvén kívül nem tud írni semmit sem, csakis kimásolni a mások által leírtakat a Magyar Szárnyakból. Aki így megcsúfolta a saját maga volt Légierőjét, annak nincsen helye sem a Veterán Repülők között, sem más helyen. - A Sztálin Elvtárs Születésnapjára írt nevetségesen felállított elméletet a 4-ik elemista gyerekek is kinevetik. - Tobakon kívül ma is vannak még kemény olyan legények a Légierő részéről, akik ennek a nevetséges melléfogásnak hírért elviszik mindazoknak, akiket a Tobak Ur megsértett ezzel a minősíthetetlen Lövésballisztikájával. - Szerinte csak azok a Magyar emberek, akik megjárták RECSKET. Ezt az elméletét jó lenne, ha elvetné, mielőtt a bokáját idő előtt szétrúgják a Társaik, akik nem értenek sok mindenben vele egyet.

¹⁷⁹ **Koplányi István** fhdgy-ezds. (1927-....) 1947- 48 Szolnok v.rep.kik. évf. első fhdgy.-1951. szds. 24. v. rep. pk. Szentkirályszabadja 1951-52 25. őrgy-alez. v. rep. hopk. Kecskemét 1952. 02.01.alez. LE. pkh. a v. légvéd. terén Budapest 1953-54 alez. 66.v.rep.hop. 1956. honi véd. v. erők pk. Le pkh. 1992 rehab.

¹⁸⁰ Dr. IVÁN Dezső: A magyar honvédség II. világháború utáni első repülő harci ezrede

¹⁸¹ 9. mell. Minősítések és adatlap

¹⁸² Farkas Emlékkönyv Nyitray János 128-129 p.

¹⁸³ FARKAS Emlékkönyv Miklóssy Sándor 51-53 p.

¹⁸⁴ Egy repülőcsoportból *elsőnek történő (egyedül) repülése* minden repülő életében jelentős élményt jelentett, azt, hogy 10 vagy akár harminc társa közül, akikkel a típust egyszerre egy időben kezdték, közülük a legjobb – hacsak nem volt protekciós, mert ilyen is volt – ment el elsőnek a TÍPUSSAL. Én is örökké büszke voltam és leszek arra, hogy Veszprémben CR-42-el és Héjával csoportomban elsőnek mentem el.

¹⁸⁵ FRANKÓ OMRE 141-143 p.

¹⁸⁶ A kitelepítés (1948-1953 között) közvetlenül 13 ezer, (2,5 ezer családot), közvetve 1/2-3/4 millió embert érintett. Ez lakhely elhagyást, Budapestről való kitiltást, mezőgazdasági munkára kényszerítést, lakás, ház elkobzását is jelentette.

¹⁸⁷ **Csapó Béla** fhdgy. Csapó Béla zlsz-alez (1912- Szeged 2012.03.26.) 1925. M.kir.LE. 18 hó frontszolg. 7000 óra. Kilián epkh. 1952 leszerelt. 2 kis ezüst, 1 nagyezüst., I. II. o. vask. 1992. Ny. alez. 1994.07.24-én, Szegeden menyemmel és Balázs fiammal Kottra Miska bátyámmal, voltunk a repülő napon. Baranyay Tibor, Egry Tamás (nem ismert meg) feleségeikkel voltak ott Szép az emlékmű, jól szervezett volt az ünnepség Csapó Béla bátyánk elnöklete alatt. Fiamék repültek, persze dupla költségen, mert nem vagyok veterán tag. Felajánlották ugyan a régi ismeretség alapján, de maradtam tisztességesnek, s a szolgáltatást nem vettem igénybe, s forintomat a fiataloknak adtam. Nekem nem hoz már új élményt az AN 2-es. In.:FARKAS Veritates 102.p.

¹⁸⁸ **Seres János** (kis Seres) (1929-?) 1948-50 Kilián 41 ve. rep. e. csrep. Kecskemét 1950 összeütözik Csapó Ferencsel. Letiltják 1951- ? 1968 OLLEP rep. irányító váltás pk. Nyd.

¹⁸⁹ Farkas Emlékkönyv Mátay 118-123 p.

IV. fejezet

ÁTHELYEZÉSEM A HONVÉD LÉGIERŐK PARANCSNOKSÁGÁRA.

Farkas Jenő: „A Le. Személyügyi tisztje Fogarassy György őrgy.¹ hívatott be a Légierők Parancsnokságára, mely az Öreg HM. épületében volt és elnevezése Repülő Szemléltetés volt.

Fogarassy őrgy. volt a Le. személyügyi tisztje. Egy kis szobája volt. Íróasztala fölött egy nagy sztahanovista jelvény volt kifüggesztve, melyet a MOM-nál kapott, ahol dolgozott behívása előtt.

Kikérdezett, hogy hol éltem, miért akarok leszerelni. Elmondtam. Ismét kérdezett. Mondtam, hogy Ő többet tud rólam, mint én, mert látom, hogy papírokból adja fel kérdéseit. Végül megajánlotta, hogy a Le. Harckiképzési Osztályára áthelyez. Két szoba komfortos lakást ad. Nem kell naponta Gödöllőről vonatoznom. Mondtam, hogy a Feleséggel ezt meg kell, beszéljem. Másnap jelentkeztem és ajánlatát elfogadtam.

1950. 02.01-vel helyeztek fel a Le. Pság kik. o-ra. Nem javultam.

1950.04.04-1951.04.04-ig egy igazolványt kaptam, mely a „felszabadulás” jelvény viselésére jogosított. Írásban leszerelésemet kértem.

1950.ápr.12-én Kadosa szds. állományvezető igazolta, addigi 1944.08.20-1948.02.21-ig tartó 3 év.6 hónap 12 napos szolgálatomat.”

1950-ben Kecskeméten megkezdték a repülőtér németek által épített 1500 méter hosszú guruló- és felszálló mezejének bővítését, valamint hosszabbítását. A munkálatok egy éven belül elkészültek.

1950.04.14-én a **Rákóczi hadrend** lépett életbe, 39 harci és 39 iskola géppel. a gépek között 6 csapatszállító gépe is volt.

Nádor Ferenc

Koronkai Károly

Nagy Kornél

A Repülő Szemléltetés Nevelési és Kiképzési osztályára történő bevonulásomkor a Légierők Parancsnokság az Öreg HM épülete balszárnyán, az első emeleten volt elhelyezve. Az egyik napfényes udvari szobájában jelentkeztem Buday Lajos² ezredes bajtársnál, aki a szoba ablak felőli bal sarkán ült íróasztala mellett. Mellette az ajtó felőli oldalon Koronkai Károly fhdgy. foglalt helyet.

Lajos bácsi előtt háttal az ablak mellett volt a Repülő Akadémián taszári repülésvezetőnk Tövisházi Ottó³ (Tüske, nem a mi Tüskénk!) fhdgy., majd a félszemű Nagy Kornél fhdgy., akit akkor helyeztek át, és Tóth Illés szds.⁴ ültek.

Tóth Illés nagyon boldogan akkor búcsúzott társaitól, mert végzett a Műegyetemen és leszerelt. Ő volt az egyetlen ilyen régi tiszt, akit meglegedetten láttam távozni annak idején.

Nem sokkal ezután már csak négyen lettünk Buday Lajos ezds. úr, és a beosztottak Tövisházi Ottó, Koronkai Károly és én.

Ismerkedtem a dolgokkal. Buday Lajos bácsi lóti-futi embernek használt. Így ismerkedtem meg az Általános Katonai Főcsoport főnökséggel az általános gyalogos kiképzéssel és anyaggal, kapcsolatos dolgokkal, mely később feladatomban is lett. Azt nem is tudtam, hogy milyen beosztásban voltam.

Ekkor még HM. éjjeli ügyeleti szolgálatot is el kellett látnunk. Egyedül voltam a nagy épületben. Legalább is azt hittem, mert a Miniszteri Szárny fele menve egy emelettel feljebb égő lámpára lettem figyelmes.

Bementem egy szobába, onnan egy másikba, ahol Nógrádi Sándor tábornok – mint később megtudtam, a hadsereg politikai főcsoportfőnöke volt – dolgozott, éjjel, 2 óra körül volt. Nagyon meglepődtem. Jelentkeztem, és bocsánatot kértem a zavarásért.

Nagytekintélyű, félelmet gerjesztő ember volt, az egyetlen, aki Nógrádi Sándor dolgozott az egész nagy épületben.

Ez volt az első ilyen találkozásom egy ilyen „nagy” emberrel.

Nekem a kiképzési anyagok beszerzése miatt szoros kapcsolatot kellett tartanom az oda beosztott tisztekkel. Akkor ott szolgált Karsai András szds., az ejtőernyősök szemlélője és összekötő tisztje az eje. zlj-nak, régi Szent László ho. ejtőernyős ezredének géppuskás századparancsnoka, akit még aks. koromból ismeretem és más tisztek.

Egy nagy élményem volt ekkoriban. Véletlenül az öreg HM folyosóján két ÁVOS egy összevert katona rabot hozott bilincsben a Miniszteri fertály felől, mely a Honvédelmi Minisztérium tér felőli oldalán volt ugyancsak az I. emeleten. Kérdeztem, hogy mit keresnek itt. Azt mondták, hogy a Miniszter elvtárostól jöttek, aki az elhárító tiszteknek személyesen mutatta be a rabot, hogy hogyan kell egy vallatást elvégezni. Részleteket persze nem mondtak, de erre nem is lett volna idő. Mindenesetre akkor arra gondoltam, hogy Farkas Mihály bizonyára szadista lehetett.

1950 04.15-ével életbelépett a **Rákóczi hadrend**. A LE. Pság.-on előléptetések és új beosztások történtek, Koronkai Károly szds., csatarepülő szemlélő lett.

Szállító század alakult Rekettyés László fhdgy. pk.-kal és Gyulavári Gyula hdgy. pság.-ával a 19. önálló repülő fényképész század Budapest – Mátyásföldön..

Penézipusztán, Bugacon, Várpalotán és Újdörögden földi lőtér létesült. Dinka Tibor szds. lett a 41. vegyes rep. e. légilövészet vezetője, átmenetileg a LE-é is.

Érdekes, de erről – valószínűen a nagy titoktartás miatt - akkor nem tudtam, pedig az osztályon dolgoztam.

Megszűnt a Galambbal történő kiképzés, helyette Aradó A-t és B-t használtak.

A 41-es vegyes e.-nél az idős rgv. állomány földi célra lőtt Bugacon. Május 25-én Csallóközi Miklós alhdgy. II-10-el, júli. 1-én Hagymási Jenő alhdgy. Jak 9 Vércse v. rep. géppel elsőnek. egyedül repült.

Hinek Emil, Szabó József, és Visinger Géza hdgy-okat – volt növendékeimet - orosz nyelvi előkészítő tanfolyamra küldték.

Koplányi István fhdgy., Iván Dezső alhdgy. több társával a Kilián Iskoláról bevonult tiszt megkezdtek az Aradó B Holló, Jak-9 Vércse és Párduc gépeken kiképzésüket.

Baradlay György: *„Szolnokról Kecskemétre települtünk. Itt már engedélyezetten oktattam. 1949-ben meghozták a Jak-9-eseket és megkezdődött a szovjetirányítású kiképzés. Az átképzés befejezésével hárman Kecskeméten maradtunk (Tóth Zoltán e. pk., Dankó I. szd. pk.), a többi vadász Szentkirályszabadjára települt, bevethető egységként, harckiképzőként.*

A mi feladatunk a szolnoki iskolát végző növendékek Jak-9-eseken való kiképzése volt a hadrafoghatóságig. A felajánlott növendékek átvételével kapcsolatban szakmai vitám támadt Huba Örgy-gyal és Zsigalov szovjet ezredessel”

1950-ben az iskola főmérnökét kellett sürgősen Szolnokra átvinnem. Érkezőkor a térképemet kérték és megállapították (Mezőlaki J.), hogy az a déli országrészre van kihajtogatva, ezért megvádoltak, hogy Csapó Ferivel, akit aznap szereltek le, Belgrádba akartunk szökní, sőt a főmérnököt is el akartuk rabolni (Huba). Szerencsére az elhárítás (Fekete J.) ezt komolytalannak tartotta, nem intézkedett, így a nyári nagy leszerelési hullámmal (Valgóczi (?) és tsai) simán leszereltek.

1950. május 20-án zuhant le a 41. vegyes rep. ezred parancsnoka Tóth Zoltán százados légiharc gyakorlatban, majd Jak 9P-vel és az első iskolaköreinél Pisch József alhdgy.⁵

A 41. vegyes rep. ezrednél az első készütségi szolgálatot Jak-9-esekkel Bajcsi Endre fhdgy. és Paár Ferenc alhdgy. adtak.

1950. 06.07-én hagyta jóvá, de csak 1951.03.03. lépett életbe

a Légierők Parancsnokságának új szervezete:

- Pság. 12 fő Házi Sándor, volt szabómester lett a Le. pk-a,
- Pol. o. 17 fő Vértes József örgy.
- Rep. Újság szerkesztősége 11 fő Nagyváradi Sándor⁶ hdgy. –
- I. csf. Törzs 3 fő Horváth Barna alez.– Hdm. és Feld. o. Pálos Géza örgy.-alez. - Gombás László szds. 21 fő, ebből 15 fő Lgv. alo. Henyei Imre örgy.⁷
- Szervezési és mozgósítási o. Gádor örgy. 8 fő
- Hír. o. 4 fő
- Átrepülési ö. alo. Zoltán fhdgy 7 fő
- Adm. és iroda 25 fő
- I. csf. Mérnök műszaki csf. 6 fő Horváth Kálmán⁸ mk. örgy. .
- üzemtartó o. 8 fő – Javítási o. 2 fő – Techn. alo. 4 fő –
- tervezési alo. 4 fő – gyári beosztású katonák 18 fő – leíró 2 fő

Összesen 44 fő

- III. cst. Hadtáp Húvös Sándor alez. Összesen 89 fő

Mindösszesen 269 fő ebből 177 ti., 23 fő thts., ts. és sorkatona

Polg.69 fő.

1950. 06-tól Nádor Ferenc tanácsadója F. G. Pogrebnyák szovjet tbk. volt, akinek Nádor szobájára nyílt ajtaja és általában a mögött ült, hallgatta Nádor más tisztekkel folytatott beszélgetését. Ezt több alkalommal személyesen is láttam, amikor nagy ritkán Nádor magához rendelt valamilyen ügyben.

Pálos Géza őrgy. és Gombás Láo szds. törzstiszti tanfolyamot vezetett 27 fővel.

53 fővel politikai tisztképző tanfolyam is volt.

1950. 06. 15-ig az első félévben a Hajózó alakulatoknál 18 klgs. esemény történt.

1950.07.01. Honvéd Repülőjavító Műhely Székesfehérvár-Sóstóra történt áttelepítése után elnevezése MN Központi Repülőgép-javító Műhely lett, Kenéz Endre őrgy. pság.-a alatt.

Farkas Jenő: „1950. 08.01. LE. Alaki- és sporttisztjének osztottak be, de gyakorlatilag kiképzési anyagellátásával, segédeszközök előállításával, falitáblák, metszetek stb. tervezésével, elkészítésével, gyártásával azok elosztásával foglalkoztam.

Arcomat egy fekete kendővel védtem és ezért az alakulatoknál "Svarckapitánynak" ismertek.

Nagyon meglepődtem, mikor a költségvetés részére össze kellett állítanom a kiképzési anyagszükségletet, hogy micsoda elképesztően hatalmas összegek álltak a terv szerint rendelkezésünkre. Természetesen ezek az összegek a repülő kiképzés (üzemanyag, stb.) egészére és nem csak a kiképzési anyagok költségeire vonatkoztak.

Nagyon jó barátságokat alakítottam ki elsősorban a rajzoló részleggel és később a fordítókkal.

A rajzoló részleget egy idős civil úr vezette és beosztottja volt Bencze László szds., akinek lakásán is jártam. Ő volt az, aki stencilre 1954-1955-ben készült titkos kiadványomat megrajzolta, melyet mintegy 70 példányban adtam ki a vadász alakulatoknak..

Nagy fegyverténynek tartottam, hogy a mérnök-műszaki szolgálat – főképp a műszer ellátás felelőse Góthay Ákos⁹ őrgy. részére, aki ekkor már nem Mátyásföldön, hanem a Le. Főmérnöke Horváth Kálmán őrgy alárendeltségében a Le. Műszer mérnöke volt - színes könyvmatos falitáblákat készítettem az akkor Kiegészítő Parancsnokság pincéjében működő könyvmatos nyomdával. Oka ennek a takarékoság elve volt, mely mindig, minden tevékenységemben megnyilvánult. Ugyanis ilyen kis 80 db-os példányszámban más technikával nem lehetett 100 x70 cm méretű színes nyomtatványokat elkészíteni. A nyomda az V. kerületi Irányi u.-Váci u. - Duna u. és a Veres Pálné utcák határolt háztömbben levő Budapesti Kiegészítő Parancsnokság Veres Pálné oldalán levő épületrésze alatt elhelyezett pincében volt, ahova gyakran meg kellett jelennem a felitáblák készítése miatt.

Hasonló nagy fegyvertényemnek tartottam, megismerkedve az Egyetemes Decimális Rendszer rejtelmével, felkerestem az Országos Műszaki Könyvtárt, mely akkor, még régi helyén a Blaha Lujza térre nyíló épületben a Budapest VIII. József krt. 6. sz. alatt volt. A Decimális rendszerrel egy sötétvörös hajú nagyon művelt úr (Holló ?) foglalkozott és kívánságára próbáltam a repüléssel kapcsolatos szavakat a rendszerbe bedolgozni. Az idők során, más fontosabb feladataim miatt ez a munka részemről félben maradt.

1950.08.04-én kiutalták részemre a VIII. József u 26-28-I.5. sz. 2 szoba, személyzeti szobás szolgálati lakást. (Bán örgy. városparancsnok h.). Fogarassy őrnagy elvtárs teljesítette ígéretét. A házban tiszti családok voltak elhelyezve. A földszinten lakott feleségével Tar János őrnagy. ¹⁰ 1950.09.28. 1000.- Ft. Békekölcson (Hintsch) jegyzése.”

1950.09.13-24 között a LE. egy felderítő, egy vadász és egy csatarepülő századdal vett részt a 12. gyaloghadosztállyal közös gyakorlaton.(Erre nem emlékeztem)

1950. 10. 01-től **Honvéd Akadémia** lett a Honvéd Hadi Akadémiánk. A rep. ti-ek magasabb kik-ét végezte. Tagozatai: I. kétéves képzés e. törzsfőnöki, beo. ti-i, II. az egyéves magasabb pk-i (hdt.), III. az e. pk-i tanfolyam. Csak a repülő szakos hallgatóknak oktatott tantárgyak a következők voltak: — Repülőtechnikai ismeretek. — Repülőharcászat.— Repülő törzsszolgálat.— Repülő harc kiképzés módszertana— Repülő harcászati kiképzés módszertana. (Az eddigieket a mindenkori osztályfőnök oktatta) — Aerodinamika. — Navigáció. — Meteorológia. — Bombavetés. — Légifényképezés. — Légi-lőkiképzés. — Repülő híradás. — FRISZ (Földi repülés-irányító szolgálatok). — Repülőcsapatok hadtáp biztosítása. — Motortan – Hajtóműtan, sárkánytan. — Repülő fegyver és lőszerismeret. A tantárgyak egy részé a tanszék tanárai előképzettségének hiánya, ill. a tantárgyak különleges volta miatt a Légierő Parancsnokság szaktisztjei végezték.

A következő általam ismert tisztek szolgáltak a Honvéd Katonai Akadémián: Homér Imre örgy., Hojtsy Pál örgy., ¹¹ Székelyhidi Hugó ¹² szds.-alez., Borsodi János ¹³ szds. Szentpéteri György örgy. Bányai Gyula hdgy. ¹⁴ Schmidt István fhdgy.- szds.. ¹⁵

1950.10.03.-án Zalka András és Pogrebnyak vörgy. tanácsadóval Tökölről Kecskemétre megérkezik egy Jak-9-es Ölyv vadászgéppel és megkezdődött a Jak-9-es átképző tanfolyam, mely 10.18-ra be is fejeződött. Az UT-2 Galamb és 381 Fecskét a jól műszerezett Jak-18 Fürjekkel cserélték le.

1950.10.27-én – IVÁN szerint 1951. április 15-én - egy vadász és egy ö. csatarepülő ezred légiharc- és lökiképzés szolgálatvezetőnek neveztek ki.¹⁶

Feladatkörömbe az oktató munka-, tankönyvek, szabályzatok, oktatóeszközök szerkesztése, lektorálása, nyomdai korrektúrázása, kiadása is. Az ágazat újszerűsége miatt a szaknyelvet is ki kellett alakítanom.

Felbecsülhetetlen segítséget nyújtott akkor nekem a Hadi Akadémia szovjet alezredese, légi lövészetet is tanító tanácsadója, akitől az első orosz nyelvű tankönyvet kaptam ajándékba. Onnan szereztem első komolyabb szakmai ismereteimet a tárgyról.

Rendkívül boldog voltam, amikor az orosz rakurcca-ból (mely a repülőgép törzs negyedekben látható képe) a „**rákúrsz**” szót kitaláltam, mert ez kifejezi az a szándékot is mellyel az előretartási szög nagyságát alapvetően befolyásoló fogalmat meghatároztam és azt egyértelműen hajózó állományunk elfogadta.

Akkor nagyon meglepődtem, hogy feladatkörömbe tartozott a Parancsnokság tisztjeinek gyalogos fegyverekkel, pisztollyal, puskával történő lövészetének szervezése és levezetése is, mely Budán, melyet a Nagytétényi Lőtéren hajtottunk végre. Nyitott tehergépkocsival történt a kiszállítás és ott kaptuk a fegyvereket, illetve mindenki saját szolgálati fegyverével lőtt a lőszer kiszabatkának megfelelően. Két ilyen lövészetet vezettem. Gyenge lövéseredmények születtek. Nekem meglepően jól sikerült pisztolylövéseimmel bemutatkoznom. Magam is meglepődtem eredményeimen, mert rájöttem a pisztolylövés technikájára, mely a sikert eredményezte..

1950.11.01. **Kossuth hadrendre** áttérés. Horváth Barna alez., a LE. pk. helyettese és kik. ov. ¹⁷, Hámori László örgy. törzs pk., Nádor Ferenc alez. lett, mint vadász szlő., egyben a Kiképzési osztály vezetője (?), Zsolt József alez. ov. h.

Megkezdődött a régi és – szinte hihetetlen – a kádertisztek indok nélküli elbocsátása. Mi, akik maradtunk ezt minden ősszel vártuk.

A háború után a „B” listának nevezett elbocsátásoknál, legalább egy minimális összeget biztosítottak az elbocsátottaknak, de a magát „szocialistának nevezett kommunista államvezetés” az elbocsátottaknak csak rendfokozatát hagyta meg - ha meghagyta - és az elhelyezkedési kötelezettség mellett semmi nyugdíjat, vagy kártérítést nem adott annak ellenére, hogy mindannyian, régiek, az akkori katonai vezetés felszólítására kezdett újra szolgálni.

Tudásuk nélkül az új Légierő nem jöhetett volna létre. Mindannyian tehetségükhöz mérten, legjobb tudásukkal, becsülettel szolgáltak.

A Tisztképző iskoláknál a kiképzésben már előrehaladott növendékek 25-35 %-át bocsátották el, szerelték le politikai okokból. Mindezek a HM Személyzeti és Politikai Főcsoportfőnökségen szolgálók hozzá nem értését, tudatlanságával együtt járó felelőtlen magatartás okozta. Az elbocsátások 1952-ig tartottak.

Nagy problémát okozott már a 25 v. rep. ho. feltöltésénél, majd később a sugárhajtású repülőgép technikára történő átmenetnél.

Ebben az időben látogatta meg a Kiképzési Osztályt két Hadi Akadémiára helyezett régi tiszt Homér Imre (az „átkosban” szeretett, volt parancsnokom) és Hojtsy Pál őrnagyok. Zsolt József (Gyugya) alezredesnél voltak hosszabb ideig, akit még a LA-ról ismertek, mert évfolyamtársak voltak,

Pálos Géza alez. a hadműveleti osztály vezetője négy alkalmazó megbeszélést tartott az ősz folyamán.

Tárgya általában a „láncos kutyák” a jugoszlávok elleni támadás lejátszását tartalmazta.

Az egyik ilyen alkalmazó megbeszélésen a hallgatóság, - de Pálos sem - vette számításba a Ferenc csatornát és azon csak úgy minden műszaki előkészítés nélkül át szalasztotta a támadó gyalogos és páncélos erőket.

Nem hagyhattam szó nélkül a dolgot és kifejtettem, hogy egy legalább 12 méter széles, gátakkal is övezett folyóvízen csak így egyszerűen átmenni lehetetlenség még páncélos alakulatainknak sem.

Nem tetszett a dolog, észrevételem a gyakorlatot vezető Pálos őrnagynak..

1950. nov. 1-én feloszlott a 41. vegyes e., megalakult 25. v. rep. ho. Szentkirályszabadján. Parancsnokának a Kecskemétről politikai tisztként ismert Mezőfi István őrnagy.- nevezték ki és Jak-9P repülő gépekkel, ill. az akkor kapott Jak 11-esekkel szerelték fel az ezredet. Mezőfi szakmai helyettese Tóth Lajos szds. lett. A vegyes e. törzspk: Székelyhidi Hugó szds.

Ezredeinek (a 24. v. rep. e(pk-a Forró Pál fhdgy.-szds.) Szentkirályszabadján, az 50. v. rep. e.-nek (pk.-a Szebeni Antal¹⁸ szds.). Tökölön, csak kerete volt meg a repülőgép vezető hiány miatt, mely Hazai Jenő¹⁹ által felülvizsgálás következtében levő elbocsátások miatt történhetett.

Forgács: „Az akkor alakult tököli vadászrezredben lettem századparancsnok. Ott tartóztatott le az elhárítás, mivel tagja voltam az 1947-ben Tóth Drumi által szervezett ellenállási csoportnak.”

A 41/II. szd-ból a 23. ö. csatarepülő ezred parancsnoka Zoltay Lajos²⁰ szds. helyettese Janik József²¹ fhdgy. lett. Il-10 rg-vel felszerelve Tapolcán.

A 16. ö rep. szd-ból az egy évig működő 35. vegyes rep. e.-et szervezték Székesfehérvárott Rekettyés László fhdgy.-szds.-sal. LI-2., Aradó B és Zlin – 38-asokkal voltak felszerelve. Helyettese Szeidl József²² fhdgy. utána Janik József fhdgy. lett

Janik József

szkv. - őrgy.

Szeidl József

tórm. – fhdgy.

A LE. pságon HVK által elrendelt riadó volt csak 23-an jöttünk be időre. Nagy botrány volt.

Megkezdtek a Harcálláspont (H) berendezését (Henyey Imre őrgy. (Cumpus) psága alatt. 25 órás szolgálatot adtak

Több REMŰZ-t szerveztek.

A Kilián iskola is ekkor kapott Jak 11-eseket –

Jak 11 „Ölyv”

A LÉGIERŐK LÉTSZÁMA

Szervezés szerint/valóságos létszám: 11.154/ 9042 fő,

A LE. Pság. létszáma 274/201 (hiány: 73) fő nem változott az alakulatok 6342/5049 (hiány: 1.293), iskolák 4488/3792 (hiány: 696) fő volt 80%-os feltöltöttség mellett.

Megalakult Jakubovics alez. szovjet tadó. segítségével és Tövisházi Ottó szds. szervezésével a Le. megfi. szolgálata.

Farkas Jenő: „1950.10.27. Légierők Légiharc- és Lőkiképzés szolgálat vezetőjének neveztek ki (okmányaim és tevékenységem szerint is). Csak Iván Dezső könyvéből értesültem, hogy akkor - 1950.04.15-től Vadkerti Lóránt szds. – akit akkor nem is ismeretem – volt ezen a beosztási helyen 1951. 04.15-ig, amikor is engem szerinte kineveztek.

1950.11.01. Beszerveztek – kötelezően – a Magyar Szovjet Társaságba, a 1507.617 sz.. tagsági igazolványt kaptam, melybe bélyeget nem ragasztottam, így feltételezhetően nem kellett tagdíjat fizetni. Ez is a statisztikának szóló látszat szervezet lehetett, bélyeg nélkül.

1950.11.07. Első törzspk-i dicséremet kaptam jó munkámért ²³” **XV. melléklet**

1950.12.. Kilián Iskolán 62 megfigyelő tisztet avattak.

1950. 12-16-24 között Szentkirályszabadján 80 órás megfi. tanfolyamot szervezett vizsgával Tövisházi szds. 23 v. rgv. ti. részére, utána vizsgáztattak. Minden szd. pk. h. egységének megfi.-je lett.

Az 1950-es évben fegyelmetlenül miatt 53 repülő esemény volt.

1951

1951-ben a „nagy Sztálin” indította el a háborús hisztériát, mely szerint a Szovjetunióknak és "szövetségeseinek" 1953-ra készen kell állnia egy "nyugat által indított világméretű katonai nézeteltérés elhárítására". Ezzel hazánkban is kezdetét vette a haderő nagyarányú mennyiségi fejlesztése.

1951-ben a kitelepítettek házainak javát államosították. A földingatlanuk ugyan tulajdonukban maradt, de a községek kezelésébe ment át.

Ezek a minden reggel fél órával korábbi munkakezdés „Szabad Nép” félórán – nagyon burkoltan – de értesültünk, természetesen a pártsajtó szemszögéből. Nekem ezen a téren nagyon könnyű volt a hozzászólni valóm, mert valamit értettem a mezőgazdasági dolgokhoz, mely ebben a közegben előnyömre is szolgálhatott. Na, ehhez az is hozzájárult, hogy a politikai tisztek általában alacsony általános műveltséggel rendelkeztek, és mint legmegbízhatóbbak a bányászok és a parasztság soraiból regrutálódtak.

1951-től a „szent cél érdekében” ezért az kémpert is ki kellett dolgozni, amiket a helyszínen vagy Budapesten tárgyaltattak le. A határszakaszon lakók 24,6%-át minősítették kémnek. (Ugyanez az arány más határszakaszokon elfogottak esetében 4,3% volt.) Az ÁVH és a rendőrség durva és ellenséges volt, a szerb-horvát nemzetiségűeket gyakran megverték és két-három napig benntartották az őrsőkön. Az ottmaradottak külön személyi igazolványt, és gazdasági tevékenység esetén, külön papírokat kellett beszerezzenek. A határsáv „ország lett az országban”.

1951 elejére a Rákosi kultusz elérte tetőpontját. Legfőbb cél a mezőgazdaság kollektivizálása, a jegyrendszer bevezetése volt. Mi ebből csak az alapvető élelmiszerek, szolgáltatások (lakás, áram, közlekedés) alacsony árát észleltük. Beszolgáltatás (1 hold föld és fél hold szőlőnél többet tulajdonlók fizették) értékét a piaci ár alatt fizették ki. Aki nem tudta teljesíteni, ott a „padlássöprés” következett. Konceptiós perekben 100-200 embert ítéltek el. 40 ezer ember volt rendőri őrizetben.

1951.01.22-én tíz nap szobafoságot kaptam a Le. pk-tól, „mert nem akadályoztam meg egyik beosztottja által elkövetett titoktartás megsértését”.(012 sz. Le.Pk. pcs.) A fenytést később egy dicséret miatt törölték.²⁴

1951.01.27-én megszüntették az OMRE-t, helyére a Magyar Repülő Szövetség MRSz. szerveződött Rágyánszky András főtitkár²⁵ vezetésével.

1951 januárjában a HM. kérte a LE. pk-át egy három ezredes hadosztály szervezési tervének elkészítésére. Ekkor még semmi jele nem volt a tervezett letartóztatásoknak és az ebből eredő létszám csökkenésnek, pedig erre már az MDP. Központi Vezetősége 1950.10.25-én határozatot hozott.²⁶

Nagy (Szabó) Árpád ht. rep. szds. „*Szolnokon, a Kilián Iskola meteorologia tanára 1951. február 5-én megnősült, Máthé Juditot, érettségiző diáklányt vette feleségül, de házasságuk mindössze 106 napig tartott.*

1951. május 22-én az ÁVO lakásukon letartóztatta, elhurcolta. Feleségét, rokonságát üldözték. Államellenes bűncselekményért 10 év börtönre, 10 év jogfosztásra és teljes vagyonek kobzásra ítélték. Sikerült és eredményes volt Nádor Ferenc provokációja”

1951. 02. 24-én írja első Le. törzs. kik.o-án Zsolt József alez. kik. ov. h. első minősítésemet, melyet 21-én Házi vörögy LE. pk. és Turcsányi ezds. LE. Pol. Csf. hagyott jóvá.²⁷

Mátay Andor: „1951 tavaszán, mint pk-i beosztásra alkalmatlant (a vizsgákon első lettem) nyugállományba helyeztek, megtiltva, hogy bárkivel kapcsolatot tartsak, vagy elmondjam merre jártam, mit csináltam.

Így volt. Senki nem tudta letartóztatásomig, hogy Szolnokon Galambot, Jak 18-ast, Jak 11-et, Kecskeméten Jak 9-est repültem. Akkor már több berágódott motorú Jak-9-es volt, de ez is titok volt.”²⁸

1951-ben „Hazamenve Mosonmagyaróvárra, mint leszerelt határ vadász tiszt egy lakótársam segítségével az ottani Mezőgépgyárba mentem dolgozni, mint betanított esztergályos.

Akkor már javában folytak a repülőkhöz elleni perek.

Pár hónap gyári munka után a provokátor, volt évfolyamtársam (Nádor Ferenc Szerk.) bejelentése alapján, az a bizonyos Koronka levél miatt, melyet én az illető lakásán megsemmisítettem, a kihallgatásokon mégis épségben meg volt, letartóztattak és összeesküvésért elítéltek. A Gyorskocsi utcában rengeteg verést kaptam, de talán ennél is többet vádolt-társam Nagy Árpai, aki később a börtönben bele is halt az ott szerzett "kezelésekbe". Itt beszéltem először Koronka Pál leveléről, mellyel kapcsolatban Nagy Árpai a verések hatására, még azt is "bevallotta", hogy Ő hozta a levelet Koronkától. Mindent magára vállalt. Így a provokátor, volt évfolyamtársunk csak az én felrendelésemben volt részes és ezért le sem tartóztatták. Nahát?

Ekkoriban költözködtünk a Hadtápszolgálat új épületébe.

Nem sok idő telt el és elkészült a Hadtápszolgálat új épülete, ahol átmenet volt a régi HM. épületéből, mert az emeletek magassága azonos volt, így továbbra is a régi épületben maradó Általános Katonai Csoportfőnökséggel, melynek parancsnoka Király Béla, majd Zarándi alezredes lett, azonos I. emeleten voltunk és így az átjárás megoldható volt.

Én egy nagy, I. emeleti, térre nyíló közös szobába kerültem egy ideig Koronkai (Károly szds.) Karcsival csatás szemlélővel és Mezőlaki (József fhdgy.) Jóskával kigépes szemlélővel (1957-ig), Csupák István szds.-sal²⁹ a LE. valóságos sporttisztjével³⁰ és Császár István³¹ eje hdgy-nyal a LE. eje. szolgálat vezetőjével.

Rövidesen Csupák Pista leszerelése után nekem külön szobám lett, mert a kiképzési anyagok nyilvántartására egy szakaszvezető beosztottat Ruzsbaczkai Istvánt, kereskedelmi iskolában érettségizett kis katonát kaptam, aki miatt később meg is fenytettek, mert a T ügyvitelt megsértette. **XV. melléklet**

Ebben a régi szobában maradt Koronkai Karcsi (1951.11.01-1 bo. szlő.), és Császár Pista mellé költözött Csallóközi Miklós szds. csatás szlő. (1951.11.01-én), Eőri Elek alez. vadász szlő (1952.11.05.-én), majd Mezőfi István ezds. (1953.11.01.-én).

FÖLDI LŐTÉR KIJELÖLÉSE MIG-eknek a HORTOBÁGYON

1951 tavaszi napjainak egyikén a 66. v. rep. ho. Kunmadaras részére a Hortobágyon kellett egy földi lőteret kijelölnöm.

Ennek egyik előzménye az volt, hogy Rákosi utasítására 1952-től 1955-ig évente a magyar GDP 25%-át költötték a Jugoszláv Néphadsereg elleni Szentgotthárdtól Nagylakig tartó erődláncolat építésébe. Több mint 2,5 millió gyalogsági és 1,5 millió harckocsi aknát, 120 magasfigyelőt, valamint 228 kilométeres hosszban két- és egysoros drótkadály telepítettek.

Na meg hozzátartozik a kérdéshez, és nem mellékes, hogy - ismereteim szerint - a határsávból kitelepítettek a mai napig csak részlegesen kárpótolta az állam. Ilyen beton erődöket építettek a Déli határon:

A "magyar Maginot-vonal" egyik erődje Mélykútnál (Fotó: Bunkermúzeum. hu)

Alaposan térképekkel, új helyünkön a Hadtáp parancsnokság épületében felkészültem, hogy megkeressem azt a kedvező repülési irányt, ahol semmi tereptárgyba-épületbe nem robbanhat lövedék, és Kunmadarashoz is viszonylag közel levő legelő legyen.

Kora hajnalban egy olasz származású gépkocsivezetővel indultunk, én fekete csizmában és a térképekkel. A kora reggeli órákban értünk Karcagra. Észak fele kiérve a városból, gyönyörű élményünk volt a napkeltében virágzó számtalan kökőrcsinnel teli legelő.

Észak fel menet Nádudvar és Kunmadarast összekötő vonalban Borzas puszta közelében találtam meg a kedvezőnek vélt helyet.

Kijelöltem a B-26 repülőgép sziluettjét, ahova majd fehérre meszelt törmelékkel körvonalait kijelölik. De ez már a hadosztály Garai Imre légilövészeti vezető dolga lesz.

Mi befejeztük munkánkat és a koradélutáni órákban vissza fele indultunk. Egyszerre előttünk egy mélyedésben egy legalább „50” méter széles folyó akadt utunkba. Mit tegyünk? És honnan került ilyen hirtelen ide az a sok víz? Neki merjünk-e menni, vagy mit csináljunk? Ez volt a kérdés!

Digó vállalta, hogy nekimegy a víznek. Nekiment. Kb. a közepén a „tónak”, a vízszintje elérte gépkocsink kipufogó csövét és lefulladtunk. Ő levetette nadrágját, cipőjét és visszaszaladt az Északi partra. Én a térképeket helyeztem biztonságba, mert kezdett

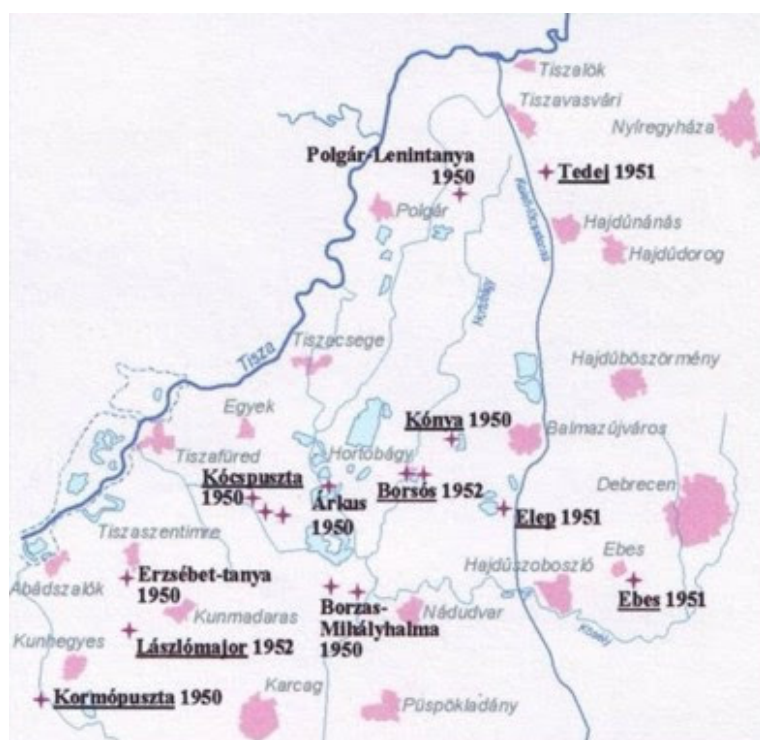
befolyjni a víz a kocsi fenekébe. Majd kilépve a kocsiból, éppen hogy feketecsizmám magas szárába nem folyt bele a víz. Nagy óvatossággal kigyalogoltam a „tóból”.

Ezalatt a nem messze levő tanyából az olasz pilóta kérésére egy legényke, három éves csikóival megjelent, hogy kihúzza gépkocsinkat. Persze próbálkozása nem járt sikerrel részben fiatal, betanulatlan, nem nagy húzóerőt kifejtő lovakkal. Mit tehetünk? Mondja a legényke, hogy a másik tanyában ávosok rabokat őriznek, próbálkozzunk velük!

Bemegyeka tanyába, egy tizedes jelentkezik. Elmondom, hogy kik vagyunk és mi a bajunk. Intézkedett azonnal és nyolc tagbaszakadt szép sudár férfit, bő fehér gatyában elindított kocsink fele.

Hát maguk meg kicsodák? Mondták, hogy

Tito miatt telepítettek ki a innenső feléből.

Tehát internált magyarok voltak. Összeszorult szívünk, mert erről eddig nem hallottunk. Ők pedig nagy komótosan feltúrték gatyáikat és mezítláb bementek kocsinkért, s az tábori jármű volt sarkain fogantyúkkal, azokat megfogták és szépen kísérták a vízből a tó déli partjára.

Én nem dohányoztam, az olasz viszont igen. Összes cigarettáját odaadtuk az embereknek persze úgy, hogy a tizedes elvtárs ne vegye észre, megköszönve fáradozásunkat.³²

Internáló tábortok a Hortobágyon

Évfolyamtársaim közül Kardos Micu Édesanyját - Hódmezővásárhely híres szépasszonyát is kitelepítették a Hortobágyra. Micu imádra Édesanyját és – minden valószínűség szerint Ő is Vele kitelepült - és csak feltételezésem, de - lehet, hogy ott is halhatott mg. Micuval Thurzó Jenci találkozott és írta meg nekem.

Szökések. Káderezés – letartóztatások. Puma per.

1951-re eldurvultak a politikai és nemzetközi kapcsolataink a „láncos kutyaikkal”

Az 1951 évben a repülőesemények (köztük a katasztrófák is) elszaporodtak.

1951.02.24-én, a Kilián vadász kiképző e-nek két tiszthelyettes szerelő-mechanikusa egy Jak-11 "Ölyv"-vel, Kecskemétről Ausztriába repült.

03.02-án a MASZOVLET egyik Po-2-es "Pacsirta" típusú gépével ketten távoztak külföldre.

Ez mutatta, hogy készülségünk és rendszere tehetetlen volt. Persze kemény parancsot adtak ki, sőt 12.7-es légvédelmi géppuskásokat telepítettek (a repülőgépek szökésének megakadályozására?) minden működő repülőtérré.

1951 tavaszára nagyon kevés Jak 9 –es maradt, mert sok gépnek motorja besült olajnyomás elvesztése miatt. Sem a szovjet tanácsadó, sem a műszaki leírások sehol nem tartalmazta azt a régi és bevált szokását, hogy a repülő szerelőknek a légsavart indítás előtt átforgatják, hogy ezzel létrehozzák a megfelelő olajnyomást. Amelyik szerelő ezt régi tapasztalataiból, szokásból megtette, annak gépét nem érte károsodás. De ezt nem előírásra cselekedték.

Ebben az évben a repülőtisztok egy csoportját külföldre távozás előtt leplezett le az állambiztonság. (Ez nem kizárt, de nehezen elképzelhető.) Ezek az események, és a rengeteg repülőfegyelmetlenség szolgáltatott okot a "rendcsinálásra" arra, hogy a sok-sok embert a LE-től eltávolítsanak. Letartóztatások, tömeges leszerelések következtek.

Eljött az idő az ún. "horthysta hadsereg" katonáinak hadseregből történő eltávolítására.

Hazai Jenő ezredes (volt AVH-s) újra káderezte a vadászrepülőket a MIG-ekre történő kiképzés politikai alkalmassága szempontjából. Úgy látszik ezzel lett méltóvá a későbbi OLLEP parancsnokságára. A lényeg, hogy az 50. v. rep. e. 24 hajózájából 6 maradt, mert 4-et az Iskolára helyeztek, a többit elbocsátották.

Ez volt a káderekkel történő szocialista gazdálkodás!!!

Ez azt jelentette, hogy az 1951.03.16-án felállításra kerülő 66. v. rep. ho-nak csak a 62. e-ét tudták megalakítani. A 31. e.-ét csak 11.01-én, a 47.v.rep.e.-ét csak – két évvel később - 1953.11.01-én alakították meg.

1951. 02. 26-án Horváth Barna alez.-t, a LE. pk. h.-t, Horváth Kálmán a LE. főmk.-ét és Hűvös Sándor a LE. hadtáp főnökét letartóztatták.

1951.03.01-én Turcsányi Lajos alez. lett a LE. politikai ov.-je.

1951. 03.02.március 2-án a honvédelmi miniszter kiadta a „rendcsinálásra” vonatkozó parancsát, ami a légierő majdnem egész vezérkarának leváltását eredményezte.

1951.03.03 HM parancsban leváltották Zalka András LE. pk-ot, mert Farkas Mihály miniszterrel nem értett egyet. Ő is bűnös „spanyolos” volt, aki a régi szaktisztek elbocsátásának tervét ellenezte, mert szakember volt, aki látta és tudta a következményeket.

Ekkor váltották le Hámori László őrgy.-t, a LE. törzspk-át és Vértes József szds.. politikai ov.-t.

03.03-án Légierők parancsnokának egy gyorsított, összefegyvernemibeli tanfolyamot végzett, dilettáns kádert Házi Sándor vőrgy.-t, szabó mestert, nevezte ki a Párt KB-a.

Nevezett tudatlanságával – és a közöttünk levő nagy beosztási távolság miatt – csak egy alkalommal volt szerencsém találkozni egy díszszemlén Farkas Mihály honvédelmi miniszter jelenlétében. Lásd: később.

A KONCEPCIÓS „PUMA” PER

A „mindenható” Párt terve szerint meg akartak szabadulni a régi tisztektől a szokásos koncepciós pert indították ezúttal elsőnek a Puma volt pilótái ellen.

03.03-án tartóztatják le a Pumásokat is. Tóth Lajos szds-t, a 24. pk. h-ét, Forró Pál szds, a 25.v. rep. e. pk-át, Dinka Tibor³³ fhdgy. llöv. vez-t, Szűcs Csaba fhdgy-t, Forgács István hdgy.-ot, ápr.4-én Tobak Tibor fhdgy.-ot, a Kilián Iskola repülőharcászat főtanárát Bartos Géza, Czerny Miklós fhdgy.-okat, Sűrű Béla t. zls-t és Csák Péter³⁴ mérnököt. Jak-9-es motorok besülésével, és kémkedéssel vádolva.

A per tárgyalásakor Sűrű Béla évfolyamtársam 1998 jún.15-én hévízi lakásán elmondott emlékezete szerint: „A mi ügyünkben két tanú volt, papíron a Nádor, de személyesen megjelent Pálos, aki olyan katonásan állt a bíróság előtt, hogy olyat még nem láttam.

Azt halottam, vagy olvastam Róla, hogy utána lecsukták. Ott szépen ellenünk vallott, utána meg hálából lecsukták. Három lépésre álltam mellette a bíróságon.

Egyébként Tóth Drumit beoltották, hogy terhes a felesége, akit közben internáltak Kistarcsára, - mert évek óta szerettek volna gyereket, hogy most sikerült, - és ezzel kérték vele kegyelmet. Megalázták, s utána nem adtak Neki (kegyelmet). Kivégezték.

PUMA PER VÁDLOTTAI

Tóth Lajos
szds.

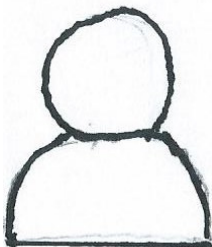
Forró Pál
hdgy.

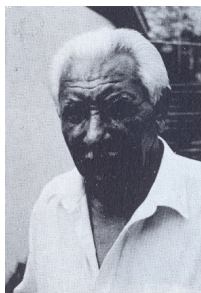
Czerny Miklós
fhdgy.

Dinka Tibor
hdgy.

Szűcs Csaba
fhdgy.

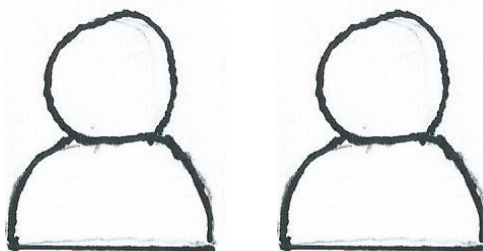
Forgács István
hdgy.

Tobak Tibor
fhdgy

Sűrű Béla
t.zls

Bartos Géza fhdgy. Csák Péter gmk.

Sűrű Béla: *A PUMA perrel kapcsolatban sokat gondolkodom, hogy én meg a Cserny Miklós és a Bartos Gusztó lebukásunkat kinek köszönhetjük. Ki lehetett az, aki köpött? Egy napon vitték el a Forró Palit, Dinka Tibit meg még egy valakit. A Dinka köphetett. A börtönben Dinka tervezte a légierő riasztását, hogy hogyan kellene csinálni. Mi meg egy kis segítséget adtunk neki az irányítással kapcsolatban. A légtérbeosztást még rabként ő tervezte. Akkor még hitt abban, hogyha a jugók ellen meg tudja szervezni a védelmet, akkor kiengedik.”*

A másodfokú ítéleteket június 1-én mondták ki. A korona-, és egyetlen tanú Nádor Ferenc. A három halálos ítélet közül Tóth Drumi május 24-én nem kért kegyelmet és nagy sietve június 11-én ki végezték, hogy 2003-ig nem találták földi maradványait.

Forgács István: *„12 év börtönre ítélték, melyből öt és felet leültem. Vácott egy évig együtt voltam Sűrű Bécivel és Dinka Tibivel.*

1956. augusztusában feltételesen szabadlábra helyeztek.”

A letartóztatások nagyon fájdalmasan érintettek annak ellenére, hogy azokat, akiket elvittek, kevés kivétellel nem voltam semmilyen kapcsolatban, sőt „zárt (pumás) társaságuk” és Tóth Lajos szds-tól való erős függőségük miatt, nagyon távol álltak tőlem. Ehhez hasonló dologban már volt még kifutó koromból tapasztalatom, melynek végén, hasonló letartóztatások történtek.³⁵

SűrűBéla: PUMÁK RABSÁGBAN.

Vácott, a börtönben is, több évfolyamtársamnak szobaparancsnoka voltam. Fegyőrünk Ébenhardt Zoltán ÁVH-s szakaszvezető volt, a katonai zárt osztály parancsnoka, korábban Söptén repülőgép-szerelő, aki felismert engem és ha Ő volt szolgálatban - mert lehetett - hülyültünk.

F. mesztelen feneke volt a fényképezőgép, K. egy lapot tett eléje, ez volt a megvilágítás, aki meg is húzta F. csüngőjét, ez az exponálás és így fényképeztük le sorra az ávosokat. Az első időben azért is elviselhető volt a börtön, mert a "Pumások" egy szobában voltak elhelyezve. Nem volt senki idegen. A háború óta ismét együtt! "Ébenhardtól még

cigaretta is kértem zárkatársaimnak, nem magamnak, mert én nem dohányoztam. A cigiket "gombival" gyújtottuk meg.³⁶

Karácsony felé összegyűjtöttem és morzsává törtem a száraz kenyérhéjakat. Ugyancsak gyűjtöttem reggelenként a megmaradt "feketekávé alját", a zaccot és a hidegvacsorára kapott kis kocka marmeládót és az esetenként kapott 2,5 dkg kristálycukor adagot. Ezeket összegyűrtam és így készítettem el a karácsonyi tortát. Rajta "1. év" felirattal. Azt mondták társaim, igen jó volt. Állítólag. Így múlt el szomorú hangulatban első karácsonyunk távollevő szeretteinktől, akikről semmit nem tudtunk, mert beszélő, sőt levélírás sem volt.

Időnként megrendeztük a "váci sakkbajnokságot" a fonodából szerzett papírokból készült sakkfigurákkal. Így történt, hogy váratlan ellenőrzés során Dinka Kuka megette királyostól, futóستól, parasztostól az egész sakk készlet összes figuráját. Így Ő lett a kannibál, a váci börtön réme.

A háború, a légi harcok újabb és újabb "igaz" történeteinek mesélésével telt az idő tavaszig. Közben Cserny Miklóssal összebeszélve beugrattuk Szűcs Csabát, aki szerette az amerikai Flight magazinokból merített műszaki tudását fitogtatni.

Szóval Czerny Miklóssal falból suttogva a legújabb vadászgépről beszélgettünk, melynek főtengelye gőzölt bükkfából van és a neve "Hawker Boff-den". A jó Csaba eleinte hitetlenkedve, később hümmögve, de végül bevette a csokit. Sokáig nem mondtuk meg neki, hogy ilyen nincs.

Közben sokat beszélgettünk a legújabb Gáspár-féle autós szakkönyvről is. Ezt is bevette, míg el nem árultuk neki, hogy csak Gáspár - féle bajuszkötő létezik.

Börtönben a fegyelmi fél kosztot, egy-két hét bevasalást és veréseket jelentett.³⁷ Szegény Kuka is csak egyszer volt ilyen gyógykúrán, mert séta közben egyszer felnézett az égre. Utána, mikor visszajött, vesztett virgoncságából, jóval csendesebb lett.

1952 tavaszán aztán szétszedtek bennünket. Össze-vissza dobáltak, szállítottak minket. Csak ezután tudtuk értékelni az elmúlt első évet, amikor csak magunk között voltunk.

Én a második évben a II. osztályra olyan zárkába kerültem, ahol volt egy Lőrinc nevű rokkant is, akinek fél lábát térdből amputálták. A szerencsétlen ember, hogy csonkolt lábának fájdalmát enyhítse, lábát a kettős lapradiátorhoz szokta dugni, ha az kicsit melegedett.

A rokkant ember pártját fogtam, amikor egy Bereczky László nevű mérnök jogot formált a melegedéshez.

Ettől kezdve Bereczky engem is gyűlölni kezdett annyira, hogy a szolgálatvezető ÁVH-s szakaszvezető útján kihallgatást kért a nyomozótól, hogy egy tisztí összeesküvést akar leleplezni. Az ő a zárkánkban levők iskolai végzettségét és katonai rendfokozatát kikérdezte. Bereczky büszkén jelentette, hogy ő építészmérnök és egyetemest végzett, de katona nem volt. Erre az ÁVH-s emelt hangon kijelentette, hogy maga egy szemét felmentett alak, mert Ő bizony végigharcolta a háborút, mint páncélos szakaszvezető. Becsapta a zárkaajtót és elment. Pár másodperc múlva visszajött és közölte a zárkatársakkal, hogy ezután Sűrű lesz a zárkaparancsnok.

A házimunkásoktól tudtam meg, hogy a szakaszvezető a nyilvántartóban kikereste a notórius veszekedők nevét, akik a zavarkeltők voltak. Utasította a házimunkásokat, hogy a V alakú folyosó zárt végén levő üres zárkákból a legutolsót rendezzék be annak a 7-8 notórius veszekedőnek, akiket ő kiírt a nyilvántartásból és akárhogy is zörögnek, dörömbölnek, még sétára se engedjék ki őket.

Ilyen is volt az elmúlt Pumas év után. *Szemét rabtárs, emberséges ÁVH-s.*"

OTTHONUNK A BÖRTÖNBEN

Béci szervezte át Vácon a vastagfonodát, mint műhelyvezető. Feladatuk a fonalmentés volt.

Ha a normát nem teljesítették fegyelmire vitték őket. Itt, ezen a részlegen a tűzerek tartottak össze. Simon Lajos fegyőrrel, aki korábban kanász volt, csak Béci tudott tárgyalni. Amikor egyszer "lefaszizta", Béci kikérte magának, hogy milyen jogon meri neki azt mondani, hogy fa.zi ?

Az átszervezéskor Béci mindenkit a neki legalkalmasabb helyre tett. T. és Fori a zoknik, strimpfliki kiadója lett, míg Fó-t és Tz-it a bontáshoz osztotta be, ügyes kezük miatt.

Vácról levelet nem lehetett kiküldeni, de egy Szalai nevű fegyőrrel ezt is megkísérelték.

Bécit Sztalin halála után Tatabányára a XIV-es aknába vitték, mely egy hatalmas téglakerítéssel körülvett munkatábor volt. Négy henye (rabtársunk) miatt teljesítményük csak 86% volt, majd mikor ezeket eltávolították 120 %-ra emelkedett. Szükség volt a keresetre, mert a levonások után annak felét hazaküldhették. Félárva kisfia és öreg, beteges Édesanyja megélhetéséhez erre nagy szükség volt.

Béci viszont néhány társával zendült és ezért Márianosztrára vitték fegyelmezésre. Itt viszont nem kereshetett. Mivel 64 éves Édesanyját és 5 éves félárva kisfiát nem tudta eltartani éhségstrájkba kezdett, hogy dolgozhasson. Szerencséjére neve S betűvel kezdődött, így egy rabtársa, aki írnok volt, beírta egy Várpalotára induló csoport utolsójének. Itt lett vājár szakmunkás. Keresete felével, havi 1200-1300 Ft-tal tudta szeretteit támogatni, mert vasárnap 24-órázott és ezt duplán fizették. Tz. itt érte utol, és Béci már mint neves bányász elintézte, hogy a mosodába kerüljön.

1955. nyarán kérdezte egy nyomozó tőle: "Mi lenne ha a nyugatiban találkoznánk?"

Béci (1955) októberben szabadult és refes (rendőri felügyelet alatt álló) személy maradt, először szénkihordó, majd csapos, ezután Balatonzamárdiban egy 150 ülőhelyes étterem vezetője lett.

Farkas Jenő: A váci börtönben levő Dinka Tibor is foglalkozott, mert fogva tartásuk ideje alatt egy titkos üggyiratot kaptam, melyben a merev célzókészülékekkel kapcsolatos újítását írta le. Akkor már mi a legnagyobb iramban a „giroszkópikus”³⁸ célzókészülékekkel foglalkoztunk, és ezért a „találmányhoz” írott megjegyzésben ezt is írtam le. Ez is Sűrű Béla Dinka Tiborral kapcsolatos véleményét, annak valóságtartalmát ez is igazolja.

1951.03.16-i MIG átképzésre már szóba sem kerültem. Már ekkor éreztem, hogy repülni már csak legfeljebb „kirúgás útján”³⁹ repülhetek. A hadtápszolgálat épületébe költözködtünk. Ekkor voltak a nagy letartóztatások.

Pálos Géza alez-t, hdm. ov.-t ez időben négy gyermek apját vitték el azért, mert egy jól fésült, Moszkvában végzett, volt pesti fodrásmester Szentesi Edfe örgy. várt beosztására.

Nagyon sajnáltam Pálost, melyet sajnos nem kaptam vissza, mert később civilben a Magyar Szárnyak éves közlönnel kapcsolatban – igaz Egry Tamás elvtárrsal, volt évfolyamtáram hatására – hogy finom legyek - nagyon barátságtalanul viselkedett velem szemben.

1951.04.01. Nádor Ferenc alezredes lett Házi vörgy repülő helyettese, Böde István százados, földműves, a Légierők harckiképzési osztály vezetője, Zsolt József alezredes, osztályvezető helyettes (volt vezérkari százados) maradt változatlanul.

Böde István ⁴⁰ szds., Csanád megyei földművessel hamar megtaláltam a normális hangot, mert elmondtam Neki Csanád megye Makón töltött tevékenységemet, amit értékelt, és tudta miről van szó.

Helyettese, a velem nagyon szimpatizáló Remzsó Béla szds. volt. Családjainkkal jártunk együtt ebédelni vasárnaponként az akkori Tiszi Ház vendéglőjébe, mely a Váczi u. 58-ban volt az épülettömb földszintjén. A épülettömböt a Kiegészítő Parancsnokság foglalta el. Korábban itt „igazoltak” és az épülettömb déli oldalának pincéjében volt az a könyomda, ahol a színes könyomatos falitáblákat nyomtattam ki.

1951. 04.10-20 között Házi vörgy. vezetésével Taszáron (25.v. rep. ho. és 35. v. rep. e.) és Tapolcán (23.cs.rep.e.) tartottak Miniszteri Szemlét. Ezeken nem vettem részt. Érdekes adat, hogy a Légierőknél a párttagság arányát magasnak tartották a 30-40 %-ot. Én azt hittem akkor, hogy csaknem mindegyik ember párttag volt.

1951.04.15. (IVÁN szerint) kineveztek légiharc- és légilövészet szolgálatvezetőjének. 1955. 10.01-ig kirúgásomig, ezt a feladatot láttam el.

Eddig úgy tudtam, hogy engem, fél évvel később 1951. 10. 27-től neveztek ki.

„A légilövész-szolgálat ⁴¹ is megkezdte központi tevékenységét, melynek első érdemi vezetője a LE. Pság. kiképzési osztály Farkas Jenő főhadnagy volt. Megtartották az első összevonást a llöv. szolg. vez-k részére. Több figyelmet fordítottak a csapatoknál a repülő fedélzeti fegyverek megismerésére, lehetőségeik elméleti síkon való tanulmányozására, majd gyakorlati alkalmazásukra.

A Le. Pság. kiadta az „Utasítás a légi lőkiképzés földi előkészítő gyakorlataira” c. segédletet. Beszereztek SzTL-1 légi lövészet trenázskészülékeket a harci alkalmazás gyakorlatokra való felkészülés céljából.” ⁴²

Szolgálati feladataim közé tartozott a légilőterek kijelölése, az oktató munka, tankönyvek, szabályzatok-, oktató eszközök szerkesztése, lektorálása, nyomdai korrektúrázása, kiadása.

Az ágazat újszerűsége miatt a magyar szaknyelvet is ki kellett alakítanom. Továbbá a szakterületen az ellenséges repülőgépek felismerése, a merev és giroszkópikus célzó készülékek és fegyverek kezelésével kapcsolatos ismeretek, a légilövészet feladatok értékelése a fotógéppuskák használatával és a filmek értékelésével kapcsolatos ismeretek, követelmények kidolgozása, elsajátíttatása volt.

A merev és giroszkópikus célzókészülékek közötti alapvető különbség az volt, hogy a merev célzókészülékkel a célt az előretartási szög kiszámításával kellett a repülőgép vezetőnek megállapítania. Ezután ezzel az értékkel a célzókészüléket nézve, a repülőgépet a kívánt mértékben a célrepülőgép elé víve kellett a tüzet megnyitni.

A giroszkópikus célzókészülék esetén a célt legalább 3 mp ideig kellett követni – úgy, hogy a rombusz koszorúban legyen az ellenséges gép (célzsák) a műszer, önműködően kiszámította az előretartás szögét és így biztosította a találatot.

1951.05.01-től a két hónapja kinevezett Turcsányi Lajos alez. politikai osztályát csoportfőnökséggé, Nádor Ferenc -t, LE. pk. h-nek és alez-nek nevezték ki – hogy maradjon a parancsnoki garnitúrában egy valaki repülési szakember - Simits Sándor őrgy.-ot a LE törzsfőnökének, Magisztrák Károly őrgy.-t főmk-ének, Andrékó József őrgy.-t a LE hadtáp főnökének nevezték ki.

Mondanom sem kell, hogy Turcsányi, Magisztrák és Andrékó és a repülés nagyon messze volt addigi ismeretanyagukban - hogy finom legyenek.

A LE. Pság. a legnagyobb figyelmet a 66. v. ho-ra fordította, mert ezt tervezték felszerelni a MIG-15 gépekkel. A ho. 1951. május 16-án, gyakorlatilag csak június 1-én állt fel Kunmadarason. Pk-a Mezőfi István őrnagy, aki 25. v. ho. pság.-át Kopplányi István alezredesnek adta át. A ho. törzspk.-a Borsodi János őrgy. lett.

1951.05.12.-én a ho. törzséhez, ill. a 62. v. e-hez 15 rgv-t helyeztek át.

A hadosztály alárendeltségébe tartozó 62. Vadászpilóta Ezred pk-a Hagymási Jenő főhadnagy lett.. Az ezredet kezdetben 4 vadászpilóta századdal alakították meg, Jak-9, Jak-11, Jak-18 és Zlin---381 repülőgép típusokkal szerelték fel.

A fiatal alhadnagyokat hadnaggyá, a fiatal növendék oktatókat alhadnaggyá léptették elő.

Jak 18 Fürj

1951.05.01. és 12.01. között a nagy pilóta hiány miatt, a légierők fiatal műszaki tisztjeit toborozták repülőgép-vezető kiképzésre. Kiképzésüket Szolnokon Jak-18-as és Székesfehérvárott Il-10-es gépeken kapták.

1951.06.11-én végezték ki Tóth Lajos szds.-t. Voltak egyesek, akik a kivégzésére hivatalosak voltak. Gondolom Nádor Ferike is látta művét.

Drumi, mikor megtudta, hogy kivégzik napokon keresztül ordított cellájában, Úgy, hogy az, az udvarra is kihallatszott. Szidta és mindennek elmondta – jogosan - a rendszert, mely Őt alaposan becsapta. Nevetséges, és álnokságra mutatott - többek között - előtte a Köztársasági Érdemrend arany fokozatával tüntették ki, no meg hadosztály parancsnoka is, Mezőfi is a legjobbakat írta róla minősítésében halála előtt egy héttel!

Legnagyobb csalódása Druminak az lehetett, hogy az AVO-nak megbízhatóságát kellett nap, mint nap bizonyítania. Ezt meg is tette kiváló szervező és parancsnoki

munkájával, és ezért elvárta tőlük a korrekt magatartást és el sem tudta képzelni, hogy vele – mint más sokakkal – is megtörténhet, amit vele műveltek. Ez a csalódás lehetett üvöltő magatartásának is alapvető oka.

1951.06.16. véglegesítette a HM. a felségjelzéseket. (lásd 41.p.)

1951.07.01-én leváltották Huba őrgy.-ot a Kilián Repülő Hajózó Tiszti Iskola pk-át, az iskolánál történt repülőgépes szökés miatt.

Farkas Jenő: *1951.07.26-án visszamenően beléptettek a DISz-be (49669 ig. sz.), melynek 1951.01-1953.10.31-ig fizettem havonta 1-1 Ft. bélyeget.*

1951.08.01-én Kablay Lajos őrgy.-ot nevezték ki a Kilián iskola pk-ának és alezredessé léptették elő.

08.02.-án Kiss Zoltán eje. szds.-t tartóztatták le koncepció okkal és váddal. Ő, mert nem hagyta magát, visszaütött a smasszereknek, egyszerűen agyonverték és holttestét eltüntették, mert nem tudjuk hol van..

1951-ben szervezték a Kilián Hajózó Tiszti Iskolán az *Alapkiképző* ezredet Jak-18 Fürj repülőgépeket kapott 1956-ig parancsnoka *Szabó József*⁴³ őrgy. volt.

A vadász iskola szd. a szandai repülőtéren, a csatarepülő iskola szd. Szolnokon, a betonon, a megfi. szd. a füves részén repült. Ők „tantermekké alakított” Li-2-ekkel voltak felszerelve. Minden ülés előtt volt egy navigációs eszközöket tartalmazó műszerfal, és így a növendékek kiképzése a „levegőben folyt”. Reggel felszálltak, és amíg az üzemanyag engedte,

Szabó József őrgy. „folyt az óra”.

A csatarepülő iskola század, majd ezred a Szolnoki belső reptéren repült. Pk-a Kaszás Imre őrgy. volt. Én a rgv.-k közül csak Tóth György⁴⁴ hdgy.-ot ismertem. A bombázó-kiképzést is ez az egység végezte. Az Il-ek mellé, megkapták a TU-2-es „Túzó”, és Li-2-es típusú gépeket is.

A Kilián rep. hajózó tiszti iskolánál a vadász- csata- repülőgép-vezető kiképzés mellett bo. rgv.-k és megfigyelők kiképzésével bővült az oktatás.

Talán ez volt az oka, hogy 1951.08.07-én Tarján József⁴⁵ őrmester, régi Repülő Akadémián Szombathelyen egyik oktatónk, Jak-18-assal lezuhant.

Majd 1951. 12. 01-én.A Kilián rep. hajózó tiszti iskolánál Hübner György⁴⁶ fhdgy. ugyancsak régi bombázó pilóta UT-1—sel zuhant le..

1951.08.15-én Kunmadarason kezdődött a MIG-15 –ös átképző tanfolyam és 12 napig tartott szovjet pilóták és műszakiak vezetésével.. A tanfolyam repülési részét 17 fővel kezdték, melyből Józsa István hdgy.-t egy hónap után leszerelték, Egri Imre és Vas Lajos hdgy.-okat egy hónap után áthelyezték. Így a tanfolyamot Nádor Ferenc őrnagy⁴⁷, „Eőri Elek⁴⁸ százados, Hagymási Jenő főhadnagy, Benke Sándor, Garai Imre, Grósz József, Iván Dezső, Majoros József, Paár Ferenc, Ribi Tibor, Szíjj Róbert hadnagyk,

Sirák Géza, Turcsányi József alhadnagyok, valamint a csoport parancsnoka, Mezőfi István alezredes végezték el.

A tanfolyam alatt Turcsányi József alhdgy. zuhant le. Így a tanfolyamot csak 13 fő végezte el. A repülőgép-vezetők mellett szerelőket, fegyvereseket, klg. műszakiakat is képeztek át MIG-15-re.

A MG-15 „Sas” repülőgép képe a jegyzetben ⁴⁹

A MIG tanfolyam előtt (Hagymási) Jenő Barátomat egy pár hónapig mellém vezényelték a Harckiképzési Osztályra, és mondhatom Vele jó barátságot kötöttem.

Pesti fiú volt, kiváló repülő és emberi tulajdonságokkal. Azt hittem, hogy engem kirúgnak és Ő lesz az utódom, de tévedtem, Kunmadarasra került és én még három évet maradtam.

Hogy mennyire szeretett, az leszerelésünk után 1956 után derült ki, amikor a Veterán Repülők Egyesülete még az Arany János utcában volt. Mikor másztam lefele a pinchelyiségbe, mint nem régi tag, meglátott Jenő, aki ott már nagyon otthonos volt, többeket ismert, mint én, és kitörő örömmel köszöntött és mutatott be, mint régi főnökét a jelenlevőknek. Nagyon meglepődtem és meg is hatódtam, hisz legalább akkor öt esztendeje nem is találkoztunk. Sajnos egy pár hónappal később egyáltalán nem ismert meg. Én nem tudtam akkor okát és nagyon rosszul esett. Kiderült, hogy agya teljes lebénulásban volt, és rövidesen meg is halt. Nagy kár érte.

A MIG átképzés 1951.08.15-10.10-ig tartott Első egyedül repülő (protekción) Farkas Mihály miniszter jelenlétében Mezőfi után még aznap Paár Ferenc, Hagymási Jenő és Szijj Róbert hdgy-ok voltak.

Mátay Tüskét három évre ítélték. „1951-52-53-ban Nagy Imre révén amnesztiával szabadultam. Igaz, már csak két hét volt hátra büntetéséből.” ⁵⁰

1951.09.11-14 között a 25. vare. ho-nál Szentkirálysabdján LE. pk. felügyeleti szemlét tartott. Komoly hiányosságokat tárt fel az elg-es repülőgép felismeréssel kapcsolatban és a harcászati ismeretekben is. A szemle után 09.27-30.-a között a hopság és a 24. vare Kecskemétre, az 50 vare. Taszárra települt. Előtte Koplányi hop. oktatás közben megégett egy Aradó B-vel.

1951.09.15. a 23. cs. rep. e-nél Tapolcán lezuhant Cinkotai István főhadnagy,(Cini), volt növendékem Zlin- -381 Búcker 131-sel.

1951.09.27. 2000.- Ft. Második Békekölcsön jegyzése. (ekkor már Hámori őrgy. ;) (elődje Gábor Béla őrgy.⁵¹ szervezési ov. volt)

A felügyeleti szemlék megállapították a 25. v. ho.-nál, a 23. cs. rep. ho.-nál és a 35. ve. rep. e-nél, hogy a tisztai állomány kiképzése sokat javult, de hiányosság van a (légi)harcászati, idegen repülőgéptípusok felismerése, aerodinamika és navigációs ismeretek terén.⁵²

Általában a szemlék észrevételeit, ha azokon nem voltam jelen, mindig igyekeztem megismerni, majd észrevételeztem. Jelen esetben határozottan emlékszem, hogy az észrevételekben említett idegen repülőgéptípusok ismeretével kapcsolatban korábban kiadtam és eljuttattam minden ho.-hoz és ő. ezredhez a „Repülő felismerő kézikönyvet” több példányban, megjelölve, hogy közülük melyek azok a típusok, melyek várhatóak egy esetleges támadás esetén hazánk légterében. Az észrevételek elmarasztaló részét

igyekeztem nem Magamra venni és véltenséget tisztázni. A bizonyító okmányok szerencsémre igazoltak.

LÉGIERŐK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE 1951 VÉGÉN

- :
- 25. v. rep. ho. pság. Taszár, Koplányi István őrgy.-alez.,
24. v. rep. e. törzs Kecskemét Forró Pál szds..
 - 50. v. rep. e. törzs Szebeni Antal szds., és
30. v. rep. e. Taszár Barócsi Tibor szds..
 - 66. v. rep. ho. pság. Kunmadaras, Mezőfi István alez.,
31. v. rep. e. . (10.15.-én állt fel) Szijj Róbert fhdgy). és
62. v. rep. e. Hagymási Jenő szds. Kunmadaras,
 - 28. cs. rep. ho. pság. Székesfehérvár, Zoltai Lajos őrgy.
23. ö. cs. rep. e. Tapolca, Zoltai Lajos szds.
59. cs. rep. e. Börgönd Árva Antal⁵³ szds.. és
30. cs. rep. e. Székesfehérvár Sipos Lajos szds..
 - 82. ö. bo. rep. e. Mezőtúr, (1952 júliusában Mezőtúrról Kiskunlacházára költözött)
Bencze Károly szds.
37. ö. Feld. rep. e. Kiskunlacháza,(1952.12.01.-én állt fel.)
16. ö. Vegyes rep. szd. Tóth János⁵⁴ szds. psága alatt LI-1, Zlin- 381, Po-2 -es rg-
ekkel és
49. ö. szállító szd. Budaörsön települt.
19. ö. fényk. szd. Mátyásföld⁵⁵
Ezen kívül sok egység tartozott a Le. pság.-hoz, egy hír. zlj. FRIK, 9 ÖREMŰZ, Új
egység a Vasvári Pál iskola alá tartozó berettyóújfalui technikus képző elméleti zlj.,
melyet később a Kilián iskola vett át.
1951.10.18-án a LE. Pság. létszáma 274 fő volt. Az alakulatok létszáma meghaladta
a 20.000 főt.

Az un. 82. Frontbombázó ezred létrehozása értelmetlen volt, mert hatalmas anyagi erőket kötött le és a magyar Néphadsereg feladata „első lépcsős” volt a hadműveleti tervekben, egyébként is ellenkezett az 1947-ben aláírt békeszerződés egyes cikkelyeivel is.⁵⁶

A 19. fényképész szd-nál képezték ki az ezredeknél szervezett fényképész rajok beosztottjait, akik a légiharc-gyakorlatok alatt készült fotógéppuska filmeket hívták elő és részben értékelték.

A FOTOGÉPPUSKA.

Ez egy az első világháborúban ismert nagy találmány volt, melyet a jelen repülés is alkalmaz. A löbillentyűvel működtetett fotógéppuska a lövés helyett ezzel „tüzelt” a fegyverhez hasonlóan, de lefényképezte a célt. A fegyverek éles használata esetén is be lehetett kapcsolni, és gyakorlatilag a lövedékek eredményét is rögzíteni lehet. Minden előre- hátra- vagy mozgatható állványon levő géppuskák, gépágyúk lőirányában egyaránt használható volt.

1951.11.01-től a bajtárs megszólítás helyett az elvtárs lépett érvénybe, a hadsereg helyett néphadsereg lett a hivatalos elnevezés.

1951.11.01. Új taggal bővült a Harckiképzési osztály Csallóközi Miklós fhdgy.-örgy.-ot csata. rep. techn. szlő.-nek nevezték ki és helyezték hozzánk. Fiatal „titán” volt, akivel nézeteltérem is akadt, mert a Kiskunlacházai fegyelmezetlenségek említése nem tetszett neki és rendre akart utasítani, mint fiatal, pár napos őrnagy Mezőfi osztályvezető és Koronkai Karcsi viszont velem értettek egyet. Koronkai Károly szds.-t ekkor nevezték ki bo. rep. techn. szlő.-vé.

1951.11.04-n a 66. v. rep. ho.-t Kúnmadarason – mert akkor „Ők voltak a nagymenők” - meglátogatta Rákosi Mátyás, majd egy hónappal később a HM tanulmányi csoportja.

A szemle során a hadosztály főmérnöke, Bede Gyula, elmondta Rákosinak, hogy a MÍG-15-ökben levő sugárhajtóművek angol Rolls-Royce licence alapján készülnek és az akció – reakció elvén működnek. Nevezett ezért a tájékoztatásáért Rákosi utasítására elbocsátották.

Farkas Jenő: *1951. 11. 07-én ugyan törzsparancsnoki dicséretben részesültem,*

*1951.11.21.-én Simics Sándor vezérőrnagy ⁵⁷ a Légierők törzsparancsnoka dicséretben részesített. Ez volt az egyetlen (tényleges) dicséret, melyet szolgálatom alatt kiérdemeltem, melyet egy SZU-ból visszatérő vezérőrnagytól kaptam, aki 1951. május 1-én került beosztásába Hámori László őrnagy után. Ellensúlyozására utódjától alig egy hónappal később 1952. 01-02-án 10 nap szobafogságot kaptam. **XV. melléklet***

Decemberben nagy politikai paláver volt a csoportfőnökségen. , Házi, Turcsányi és Pogrebnyák tadó.-val.

Házi a rep. fegyelmezetlenséget bűncselekménynek hirdette.

Turcsányi a politikai tiszték képzetlenségét a rgv. tudásához hasonlóan követelte. A pol. ti-ek részére 450 órás továbbképzést rendeltek el, sőt Li-2-el navigációs feladatokat is végeztettek velük. Persze ezért megfigyelői pótlékot is kaptak.

Házi vörgy. leváltott Borsodi szds.-t, a 66. ho. törzs. pk-át, mert a 62. ezred könyvtárában levő néhány sebtiben lefordított MÍG-15 szabályzatba rossz minőségű ragasztóval behelyezett, fénymásolt (Rolls-Royce) hajtómű ábrák kiestek és elveszelődtek. Jó, hogy őt ezért nem bocsátották el.

Borsodi helyére Török Béla szds.-t nevezték ki.

De az angol licence emlegetése tilos volt és érte hasonló fegyelmi fenytések voltak napirenden.

1951.12. 31-én Simics Sándor vezérőrnagyot nyugdíjazták. A „konceptiós” ok ugyanez a kunmadarasi eset volt, mert hogy egy pár MIG-15-el kapcsolatos fénymásolat eltűnt a 62 v. rep. e. könyvtárából.

Simics Sándor helyére kinevezték Galgóczi Károly örgy.-ot (rövidesen alez. lett).

1951 végén megállapították, hogy az általános fegyelem javulása mellett az alakulatok a repülő kiképzés feladatait **nem** hajtották végre, és gyenge az elméleti kiképzés színvonala. A legénységi állomány lőkiképzése nem ütötte meg a kielégítő szintet sem.

1951. decemberében a LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és a „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL LEVŐ tiszti és összes létszámát – valamint a harci és iskolagépek számát - a **XIII. melléklet** mutatja.

1952

Börtönben levő évfolyamtársaim: Baradlay Gyurka Nyitray Jancsi, Nagy Árpai, Mátay Andor, Thoroczky Osz; a Pumások: Forgács Pista, Dinka Tibor, Sűrű Béla. 8 fő

Széplaky Jenő ekkor dolgozott a Tiszalöki „hadifogoly” táborban. Itt két ÁVO-sok őrizték kegyetlen viselkedésükkel a rabokat 1951.02. és 1953.12. között. A rabok egynegyede (300 fő) csendőrökből, SS-ekből, testőrökből és Hunyadi páncélosokból állt, háromnegyede (900 fő) népi németekből állt, akiket „Malenkij robot-ra gyűjtöttek be. Lázadás is történt, amit 5 halálos áldozattal, és 20-40 sebesülttel törtek le.

Jenő bátorságát mutatja, hogy egy ilyen helyről több alkalommal levelet csempészett ki és továbbított.⁵⁸

1952-1953 között Rákosi Mátyás a Miniszter Tanács elnöke (miniszterelnök) lett.

1952. 01.01-től egy Galgóczi Károly⁵⁹ örgy. lett Simics Károly vörgy. helyett a LE törzspk.-a.

Galgóczi mellé egy új szovjet tadó. is jött. A rossz nyelvek szerint ez kellett is neki.

Bemutatkozott, mert 1952.01.02-én 10 nap szabafogságot kaptam⁶⁰, mert nem akadályoztam meg egyik beosztottam Ruzsbaczký szkv. által elkövetett titoktartás megsértését.

1952.02.06. Koplányi István alezredest ismét előléptették. A Le. pk. vadászrepülő helyettese lett (Orsz. v. véd. h.) Vele kapott pk-ot a Le. Harcálláspontja.

A taszári 25. v. rep. e. pság.-át Szijj Róbert szds..vette át.

MAJD NEM NEKIREPÜLTEM A PAX-nak.

Koplányi Pistával repültem Aero-45 Kócsag repülőgéppel Budaörsről Taszárra és vissza.

Lefele Ő vezetett.

Visszafele jövet Pista levetette sárga félcipőit és feltette lábait a műszerfalra és elaludt. Kb. Fehérvár után én is „bevertem a szundit”. Még az volt a szerencsém, hogy jól kitrimmeltem⁶¹ előtte a gépet.

A még nagyobb szerencse az volt, hogy mielőtt a Budaörsi reptér előtt levő dombba - ahol a PAX felirat látható - nem repültem bele, közvetlen a felirat előtt felébredtem.

Nem sok volt, hogy belerepüljek a hegybe. Persze a 300 métert sokáig nem tartottam be akaratomon kívül.

Felemelkedtem, ekkor ébredt fel Koplányi, aki besorolt és leszállt.

Másnap Hegedűs Jancsi fhdgy. az ő. Átrep. alo. pk-a észrevételezte, hogy „nem tartottad be a magasságot”. Ügyet nem csinálhatott a dologból, mert Koplányi a felettese volt és Ő volt a bejelentett repülőgép-vezető.

Igy én is az Ő kontójára fegyelmetlenkedhettem.

Tövisházi Ottót – szeretett oktatóisztemet - is leszerelték (kirúgták).

Helyette Kurucz Ferenc szds.-t a SZU.-ban képzett megfigyelőt nevezték ki vezérmegfigyelővé.

Kevés kádertiszttel voltam bizalmas viszonyban. Kurucz Feri kivétel volt.

Annak a viszonylag nagy létszámú megfigyelő tiszti csoport kor- és rangidőse volt, mely a SZU.-ban kapta megfigyelő tiszti kiképzését. Civilben úri szabó volt, családos. Érdekes, hogy - valószínű magasabb rendfokozatom miatt- annak ellenére, hogy mérsékelten korpulens volt, fiatalabbnak, öcsémnek hittem. Mint utólag látom, csaknem velem egyidős vagy idősebb lehetett, mert a m. kir. hadseregben is szolgált. Erre büszke is volt. Mérsékelt magatartása sokat tompított akkori véleményalkotásomban. Azért is összetartoztunk, mert csak mi ketten voltunk „szolgálati ágazatvezetők” Ő a repülő megfigyelő szolgálaté, én a légilövészeté.

A következő elbeszélése maradandóan emlékezetemben maradt, mert ezt Rá, és egy volt m. kir. őrnagy magatartására nagyon jellemzőnek találtam:

Kurucz Ferenc: „ALÁZATOSAN JELENTEM, KÉSZ AZ EBÉD”

Tudod Jenőkém, én Budán a 2. őrzászlóaljnál voltam újonc, és ott is tartottak szolgálatra leszerelésemig.

A zászlóalj parancsnoka a híres vívó jekkelfalusi PILLER György őrnagy úr volt, akinek irodája az épület első emeletén volt.

Kurucz Ferenc szds Parancsba adta, hogy minden áldott nap, amikor Ő bent van az ebédet látni akarja.

A parancs végrehajtása így is történt.

Amikor a pincében elhelyezett konyhában elkészült az ebéd, a katona főszakács egy legénységi csajkába kimérte azt az adagot, melyet a legénységnek terveztek kiosztani. A csajkát egy kis bakelit tálcára tette, melléje egy kanalat, villát és kést – ami kellett - és elindult a földszintre, ahol a szolgálatvezető őrmester úr tartózkodott és jelentette:

„Őrmester Ur alázatosan jelentem, kész az ebéd!”

Az őrmester átvéve a tálcát, elindult az emeletre. Bekopogott az őrnagy úr szobájába. Ott a zászlóalj segédtiszt urat találta és jelentette:

„Zászlós úr, alázatosan jelentem kész az ebéd!”

A zászlós úr felpattant íróasztalától és átvette a bakelitálcát és bekopogott az Őrnagy Urhoz, jelentett:

„Őrnagy úr, alázatosan jelentem, kész az ebéd!” és letette a bakelit tálcát a csajkával egy kis, egy lábas asztalkára, mely a laktanyaudvarra nyíló ablak előtt, erre célra volt rendszeresítve.

Jekkelfalusi Piller György őrnagy úr felállt íróasztalától és odament megnézni az ebédet. Kezébe vette a kanalat, megnézte, majd megkóstolta a „menázsit”.

Két eset lehetett. Ha megfelelőnek találta: „Köszönöm, zászlós úr!”

Ha az étel nagyon zsíros, esetleg ne adj Isten kozmás, vagy nem a legjobb minőségű volt, csak annyit mondott: „Zászlós úr! Váltás!”

Mindkét esetben a zászlós úr, fogta a tálcát a csajkával és kiment, átadva azt a várakozó szolgálatvezető őrmesternek és azt mondta:

„Őrmester úr! „Rendben!” vagy azt mondta: „Őrmester úr: „Váltás!”

Az őrmester hátraarc után kiment, becsukta az ajtót, és leballagott földszinti rezidenciájába és az ott aggódva várakozó főszakácsnak továbbította a parancsot:

„Rendben!” vagy „Váltás!”

A „Rendben” azt jelentette, hogy a szakácsgarnitúra maradt a konyhán,

a „Váltás!” azt, hogy a pincében, fogdában levő, ott ücsörgő szakácsgarnitúra felment a kondérokhoz, a fent lévők meg mentek a fogdába..

Piller György két garnitúra szakáccsal gazdálkodott.

A zászlóalj kiváló ellátásának híre ment és ezért egyszer csak megjelent egy hadtápos százados kivizsgálni ennek okát.

Nehezen hihető, de Feri így mondta, hogy „Piller őrnagy Ur kardját forgatva olyan gyorsan zavarta ki a százados urat a laktanyából, hogy „Az őrségnek nem volt ideje „Fegyverbe!” lépni. (Ez ugyanis a laktanyaparancsnoknak kijárt, ha az őrség előtt elment.

1952.01.21.-én - *dicséretképen - törölték 1951. 01.22-i fenyítésemet.* ⁶² **XV. melléklet**

1952.02.11-én 25. v. rep. ho. (pk-a Szijj Róbert őrgy., ho. pk. h. Jugovits János szds..)

az 50. v.rep.e. (pk: Pápai Gyula szds..) és

a 30. v. rep. e. (pk.-a Barócsi Tibor szds). Taszárról Kecskemétre települt. Megkezdték a MÍG 15-re történő elméleti kiképzést, majd Jak-11-en és MÍG 15-ön a gyakorló repülések után szeptemberre az állomány raj kötelékben jó időjárás viszonyok között hadra foghatóvá vált.

1952.03.09-én tartottuk „a nagy Sztalin elvtárs, hű fiának” 60. születésnapját ünnepi nyílt taggyűléssel, melyen mindenkinek a parancsnokságon kötelezően részt kellett venni.

Az ömlengő dicshimnuszok mellett az országban, kötelező iskolai ünnepek, Uttörő avatások voltak. Természetesen az Operaházban díszelőadást tartottak. A városban felvonulások: „Éljen Rákosi, Éljen a Párt! Sztálin, Rákosi!” skandálták a kirendelt tömegek. A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem új neve Rákosi Mátyás NME. lett.

Farkas Jenő szds.

Kunmadarason, 1952 áprilisától vezették be a készütségi szolgálatot. A hajzókat kiképezték az éjszakai és a felhők közötti repülésre.

*1952.04.04-én a Légierők összekötő tisztje voltam.
Ekkor léptettek elő századossá. Kivárták minden esetben a maximális előléptetési időt.*

Vezérőrnagy elvtárs! Hól vannak a repülők?

A május 1-i dísz-szemlén a Le. ök. ti.-e voltam.

A díszszemle parancsnok Király Béla⁶³.

Kurucz Ferenc⁶⁴ szds.- sal terveztük a díszszemlét.

Én a harcrendért, Ő az útvonal kijelöléséért volt a felelős.

Nem volt egyszerű feladat a három repülőtéren elhelyezett

- Kilián Iskola lassan repülő, három zászlósgépezék és
- a Jak 18-as és Jak-11-es századával
- az IL-10-essel repülő 28. ho. csatarepülő díszrezdének, illetve a
- Mach szám alatti sebességgel repülő 10 géppárból álló MIG 15-ös vadásziprepülőgép század egymás utáni beérkezését összehozni.

A díszszemle főpróbáján a következő eset történt:

A Kilián és Vasvári Iskolák dísz-zászlóalja parancsnokaival az élen 09.00 óra előtt vagy tíz perccel bevágta a dísztribün előtt a díszmenetet.

A tribünön elől Farkas Mihály vezds. mellette jobbján Házi Sándor vörgey. és más magas rangú tisztak álltak. Mi ketten hátul Ferivel leselkedünk. Látjuk és halljuk Farkas Mihály Házihoz intézett egyre hangosabb felszólítását:

- Vezérőrnagy elvtárs! Hól vannak, a repülők? Házi hallgat. Nem tud válaszolni.
- Vezérőrnagy Elvtárs! Miért nem jönnek a repülők?

Én a kérdéseket hallva, megnéztem karórámat és nekiestem Ferinek, hogy jelentsed, hogy még nincs 9 óra! Feri – bizonyára szovjet tapasztalatai alapján – hallgat.

Mikor Farkas harmadik sürgető kérdése után sztenori hangon hátulról bekiabáltam:

- Azért, mert még nincs itt az idejük! A tribünön levő mintegy 20 tiszt felénk fordult.

Farkas :

- Maga kicsoda?
- Jelentem, a Légierők légilövészeti szolgálat vezetője vagyok, de mellettem áll Kurucz Ferenc szds. a Légierők vezérmegfigyelője, akinek szolgálati kötelessége a hadseregben a pontos idő szabályozása. S vártam a becsapódást.

Farkas is Házi is hallgattak. Mi meg ketten mintegy tíz percig tükön álltunk, hogy 9 órakor beérkezik-e a zászlósrajunk.

Szerencsénkre, mikor már az Akadémia első százada díszmenetben elment a tribün elé, beérkeztek. Halál pontosan. Az előírt időben bekocogott az első három zászlós gép.

Nagy kő esett le szívünkről. Örültünk.

- Hozzá tartozik az elmondottakhoz, hogy Farkas Mihály az éles díszelgés előtt odajött Ferihez és megnézve karóráját, egyeztette a hadsereg pontos idejét.

A történetről a Le. pság.-on – mivel csak Házi és Galgóczi volt a tethelyen, hallgattak - így tettünk. Nem lett dobra verve. Én meg ezzel is kivívhattam Galgóczi ismételt rosszallását

Ekkor 05.01.-én került rendszeresítésre a szovjet mintájú ruházat is, szakítva a magyar hagyományokkal. A tányérsapkára a sas, a „” kék sapkaszállal, a mai napig is érvényben van a nyugállományú tisztek részére.

Az 1952-es év második felében gyakorlatilag a 28. csatarepülő ho. és két ezredének parancsnokait elbocsátották a hadseregtől mondvascsinált indokok alapján. Ekkor bocsátották el Zoltai Lajos őrgy.-t. 23. cs. rep. .pk.-t,⁶⁵

Sipos Lajos szds.-t a táci 30. és

Árva Antal szds.-t a börgöndi 59. cs. rep. ezredek pk-ait.

Mindannyian a régi hadseregben szolgáló tisztek, tiszthelyettesek voltak.

Helyettük az általam később megismert fiatal tiszteket neveztk ki. Sankó István szds. lett a ho. pk.-a., Janik József őrgy. maradt a ho. pk. h.

1952.06.13-án Hadházi László hdgy. magán tanulóként Berettyóújfalun a gimnázium I. évéből, 1952.12.20-án a II. évéből levizsgázott.

Ebben az évben nagy tanulási kampány kezdődött a LE-nél. Megjelent – a gyengék kedvére – kötelezővé tették az un. „Technikai minimumok” ismeretét, melyet minden tiszt köteles volt tudni. A füzetecske minden fegyvernemmel kapcsolatos alapismereteket tartalmazta. Többek között a Repülő fegyvernemmel kapcsolatos ismeretnek számított az, hogy a vadászok naponta 3, a csatarepülők 4, a bombázók 2 bevetésre kötelezhetőek.

A megbízhatóság rendkívül szoros kapcsolatban volt a butasággal - vagyis – szerintem - minél butább volt valaki, az annál megbízhatóbb volt, ez pedig ugyancsak szoros kapcsolatban állt az általános műveltséggel is, mely ezeknél a kádereknél ugyancsak nagyon alacsony volt.

A következő eset történt - mely akkoriban közszájon forgott – és elhíresült a LE-nél, és jellemezte a politikai tisztek általános műveltségét és képzettségét:

„Magának sem árt, ha leteszi az érettségét!”

A Kúnmadarason levő 82. bo. ho. politikai tisztje a gimnáziumi toborzás érdekében felszólította az állományt, hogy

- Lépjen elő az, akinek nincs érettségije.

Csaknem az összes tiszt kilépett.

A hadosztály orvosa néhány érettségizett tiszttel – köztük az én Szántó hdgy. légilövész-vezetőmmel, nem lépett elő.

A pol. ti rászólt az orvosra, hogy

- Maga miért nem lépett elő? Az orvos válaszolt:

- Nekem egyetemi végzettségem van. - A politikai tiszt ráduplázott:

- Magának sem árt, ha leteszi az érettségét!

1952. júliusában Kunmadarason a vadász ho. rgv-i részére szovjet pilótákkal a szovjet Zimin szovjet altbgy. vezetésével két napos továbbképzést tartottak, többek között a célzsák lövészet elméleti és gyakorlati ismertetésére. Hogy ki és hányszor lőtt bele a célzsákba azt nagy hallgatás követte. IVÁN könyvében olvastam ezt a történetet, mert akkor nem is tudtam erről a képzésről

Miklóssy Sándor: „*Ebben az évben lett hazánk 27. ezüstkoszorús vitorlázó repülője.*”
66

1952. 07. 17-én Nits Ferenc hdgy. MIG 15-el 8000 méteren géppár kötelékrepülés gyakorlása közben nekiütközött Ferenc István fhdgy. géppár pk.-ának, aki szerencsésen katapultált (elsőnek a LE-nél), de Nits Ferenc és gépe felrobbant és elégett.

1952.07.30-án újra minősítettek az 1952. évre. I. fokon Zsolt József alez., II. fokon Böde István őrgy., III. fokon Galgóczi alez., Piskolczi fhdgy. és Hegedüs János szds., majd ezt 08.26-án megerősítették Galgóczi Károly alez. és Turcsányi ezds.⁶⁷ **IX. melléklet**

Hadgyakorlat a láncos kutyák ellen

1952 októberében több törzsvezetési gyakorlat után a második világháború után a legnagyobb országos hadsereg gyakorlaton, **Kiskunfélegyházára** települt a Légierők Parancsnokságából alakult „kivonuló 18. vegyes rep. hadtest”, mely egy gépesített lövész hadtest támogatására volt rendelve.

A gyakorlatot megtekintette Rákosi Mátyás és Farkas Mihály is!

1952. 10. 14-18. között a ”láncos kutyák” elleni gyakorlaton egy gépesített lövész hadtest Kiskunfélegyháza – Hódmezővásárhely főcsapással tervezett támadást biztosító vegyes repülő hadtest légilövész parancsnokaként Nádor Ferenc ezredes, vegyes rep. hdt. pk. harmadik beosztottjaként vettem részt. Gyakorlatilag a repülő alakulatok harcát vezényelte. A fő feladat a földi csapatok harctevékenységének légi támogatása volt.

A mi feladatunk ez alatt a kiadott parancsok teljesítésének értékelése volt. Mi ketten – Kurucz Ferivel, a LE. vezérmegfigyelőjével - egész idő alatt torzsalkodtunk és el voltunk keseredve a borzalmas nagy rendetlenség miatt, mely a légtérben általában folyt.

A „piros fél” a kecskeméti 3. hdt. volt a 66. vho. 62. v. rep. e. két századával (Ők Kunmadarásról Kecskemétre települtek). és a 16. ve. rep. szd.-dal voltak megerősítve.

A „kék fél” a nyíregyházi gépkocsizó lövész ho.-t a 37. fe. rep. e., 82. bo. rep. e., a 28. cs. rep. ho. és a Kilián Iskola „kikülönített részlege” támogatta. Mindannyian a Szolnok-Szandai repülőtéren voltak telepítve..

A „piros” vadászok oltalmazási (Szolnok, Tisza híd) és kísérési feladatok mellett támadták a „kék” fél bombázó és csata repülőgépeit is.

A csatarepülők raj-, szd. kötelékben földi csapatokat és folyamátkelőhelyeket (Pl. a Tiszai hadihidat Hódmezővásárhely magasságában,) bombázták.

Végül 21 LI-2-es és 1 db C-47-es Dakota Újkigyósnál dobott ki egy eje. zlj-at, csatarepülők biztosítása mellett, melyet vadászok támadtak. Ejtőernyősöknél a honvédség legnagyobb eje. gyakorlata volt. Két halott, egy lábtörés, 20-25 kisebb sérülés történt.⁶⁸

Fantasztikus volt a kavarodás és parancs nem teljesítések sora.

A harcok az utászok által épített hadihidra nem tudtak felmenni a nagy sár miatt; mert utat a hídhoz az utászok nem építettek, mert nem kaptak erre parancsot..

Az ejtőernyős zászlóalj a Tisza hídfő helyett Hódmezővásárhely É-on ugrott.

A szolnoki hidat védő, 2000 méteren őrző MIG vadászgéppár a szemrevételező tábournoki csoportot fektette meg a Tisza partján.

Hírösszeköttetés nem volt, stb.

A gyakorlat során a Gyakorlatvezetési törzs ellenőrizte a kivonuló rep. hdt. pk. elhatározását és parancsának előkészítését, mely a szolgálati ágak vezetőinek javaslattételével kezdődött.

Nekem az ellenséges és saját repülők helyzete mellett a harceljárások módjára, a méreteire, bevetések számára, lőszer kiszabatokra és egyebekre kellett feltétlen feleletet adjak.

Törzsparancsnok, vezérmegfigyelő után én következtem. Minden szépen ment a forgatókönyv szerint. Legfontosabb jelentésem az volt, hogy

- A vegyes repülő hadtest egy bevetésre kész! Nagy volt a megütközés, mert ezt mindenkinek kötelessége volt tudni, (Ó Te okos Technikai Minimum) hogy egyre biztos nem, de többre igen. Nádor felháborodva:

- Hogy gondolja ezt a százados elvtárs?

- Jelentem, - véleményem szerint - a repülő hadtest az első bevetés után dezorganizálódik.

Nagy volt és általános a megbotránkozás.

- Röviden fejtse ki, hogy állítását mire alapozza?

- Jelentem, hogy e pár nap alatt

1) Hódmezővásárhely irányába a Duna-Tisza közéről induló páncélos egység harcokcsii a megépített hadihidra nem tudnak felmenni, ott forognak a híd innenső oldalán, mert utat részükre nem építettek.

2) Vadász géppárunk, melyet 2000 méterre a Szolnoki fölé rendeltem, megstúrcolt egy tábornoki csoportot a Tisza-parton szemrevételezés közben úgy, hogy a ruha megpörkölődött rajtuk az alacsonyan elrepülő MIG-15-ösök kiáramló gázsugara miatt;

3) Csatarepülőink éppen csak a támadandó célt nem találták meg.

4) Li-2-es kötelékünk az ejtőernyős zászlóaljbat Hódmezővásárhely Északon dobta le,

Koronkai szds. a C-47 repülőgép meghibásodása miatt a személyzet kiugrását rendelte el Hódmezővásárhely É-on, mire 7 Li-2-ből az ejtőernyősök is itt ugrottak ki, csak 14 gép személyzete érte el az Újkígyósi hídfőt. Az ugrató tiszt téves, rossz parancsa miatt és a zászlóalj kiadott feladatát időben nem tudta teljesíteni.

Ezzel befejeztem jelentésemet.

Meg kell, jegyezzem, hogy a gyakorlat után a politikai és elhárító tisztnek is „voltam szíves” ugyanezeket a tényeket elmondani és azt bizonyítani, hogy jelentésemet a jó akarat szülte, mellyel fel akartam hívni parancsnokom figyelmét, hogy ennek megfelelően elhatározását követő parancsát jól hozza meg. A tények ismeretében bántódásom nem történt.

1952. 09. 25. 3.200.- Ft Harmadik Békekölcsön (Müller fhdgy.)

1952.09.28.-án Kecskeméten a 25. v. rep. ho. vizsgákkal és „búcsúünnepséggel” fejezte be a szovjet tisztek által vezetett műszerrepülő kiképzést.

1952.10.01 - 1955 között egy Vegyes Kiképző ezred működött Kaszás Imre ⁶⁹ szds.-örgy. parancsnoksága alatt.

Farkas Jenő 1952-ben

1952.10.10-én egy Kecskemétre települt szovjet v. ho. teljes felszerelését átadta a 24. v. ho-nak 62 db MIG és 4 Jak-11-est. Hajózó létszám (5+21+20) 46 fő volt. Készültség adását megkezdtek. A LE-nek így már két sugárhajtású gépekkel felszerelt ho.-a volt.

Az év novemberében a vadászerek repülőtereinek kijelölése a vadászvédelem Nyugatra történő eltolódását mutatja. A 66. ho. Kunmadaraszról Kecskemétre, Kalocsára, és Kiskunlacházára, a 25. v. ho. Kecskemétről Taszárra és Sármellékre települt. Első lépcsőben egy szovjet v. ho. egy e.-e Pápán, két e.-e Tökölön volt.

A 24. v. ho Kecskemétről Taszárra a már ott levő 50. v. rep. mellé.

1952. november 1. és 5. között a 66. v. rep. ho. pság. és a 62. Vadászrepülő Ezred MIG-15BISZ-eket ⁷⁰ kapott és Kunmadaraszról Kecskemétre települt át. A 31. v. rep. e. Kunmadarason maradt.

A 25. v. rep. ho. és 24. v. rep. e., átadva helyét Taszárra települt a korábban a már ott levő 50. v. rep. e.-el.

1952.11.15-én Eőri Elek alez. a Kik. o-ra került vadász techn. szlő.-nek. Nagyon komoly kiváló ember és rgv. volt. A legkomolyabbak egyike. mert Berepülő pilótának jelölték, ezért leszerelték, mert ilyen beosztásban csak civil lehetett.

1952. 12. 01-től Kiskunlacházán levő bo. rep. e. Kunmadarasra, már mint a 82. ö. Bo. rep. ho. települt illetve alakult át Bencze Károly őrgy., parancsnokkal. Az alárendelt 10. bo. rep. e. pk.-a Farkas Endre szds.⁷¹, a 26. bombázó repülő ezred pk.-a Csontos Miklós szds. volt, (akit nem ismertem).

A két iskola módosított állománytáblákra tértek át. A Kilián iskola 7 repülőteret üzemeltetett. A többi alakulat elhelyezése nem változott.

Megkezdődött az első műszerrepülő tanfolyam is a 66. vadász ho.-nál, melyen a 25. v. ho. képviselői is résztvettek. Szovjet oktatókeretben a velem Babuskin szovjet őrgy. is közreműködött, aki „amatőr légilövésznek” mondta magát, mert a SZU-ban, mint szd. pk. h-nek ez szolgálati kötelessége volt. A tanfolyam 1953 áprilisában fejeződött be. A LE. Pság.-ról Nádor Ferenc ezds. és Eőri őrgy. vettek részt a tanfolyamon.

1952.12.01.-1955.05.30. között a

HONVÉD LÉGIERŐK és a PARANCSNOKSÁG SZERVEZETE

a következő volt.

Légierők Parancsnok (5)

ö. Szü. alo. (3)

Ö. Pü. alo (6)

Ö. Hadbírótság (4)

Ügyészség (4)

Pol. Csop. Főnökség 4 fő Összesen (26)

TÖRZS (4)

Hdm. o. (7) – Feld. o. (4)

LE. pk. háp. (40)

Rep. harc. o. (17)

ö. megfi. alo. Kurucz Fwerenc szds. (5)

Hír. o. (7)

Átrep. o. Hegedűs János fhdgy. (10)

Ö. Met. alo. (3) Csaplak Andor⁷² őrgy.

Szerv. és M. o. Gádor Béla őrgy. (11)

Ö. Rejtjelző alo. (4)

Adm. O. (23)

Fordító alo. Lányi fhdgy. (6) Összesen (141)

MÉRNÖK MŰSZAKI SZOLGÁLAT (4) Magisztrák Kárpoly mk. őrgy.

Üzembentartó o. (11)

Javítási o. (16)

Rg. és Motor nyt. alo. (2)

Titkos ir. (5) Összesen (38)

HADTÁP SZOLGÁLAT Andrékó alez. (3)

Törzs (20)

Rep. műsz. ag. Ellátó o. (17)

Csaplak Andor őrgy.-alez

Beszerzési o. (7)
 Fe. és lösz. ello. o.(5)
 Rep. üzem- és kenőag. ellátó o. (18)
 Ált. kat. ellátó o. (8)
 Rep. kat. orvosi o. (6) Összesen 102 (67)
 Mindösszesen 307 (272)

1952 őszén megjöttek a SZU-ból a volt 1/I. rep. haj. kik. o. állományából kiválogatott 38 fő, akik kimenetelük előtt 1949-ben Budaörsön nyelvtanfolyamot végeztek. Vadász-, csata-, bombázó repülőgép-vezetőként megfigyelő-, valamint műszaki technikus tisztként kerültek haza. A TU-2-esre kiképzett bo. rgv.-k Bábel János hdgy. és társai, nagy segítséget jelentettek a következő év januárjában érkező TU-2-es típus átképzésében.

Az Új szervezés miatt ki kellett jelölnöm a célzsák vontatásra alkalmas légi lőtereket. Az első, amelyet a Pápára települt szovjet vadászadosztálynak utaltam ki a Bakony hegység Északi részén K-Ny-i irányban Ugod község felett volt.

A második kijelölését személyesen én végeztem. Ezt nagy nehezen a sok lehetőség közül Akasztó községtől Észak-Dél irányában jelöltem ki Solt – Fülöpszállástól D-re Uzdöd és Szakmár községek közötti területen.

Az 1952/53-as kiképzési év második felében nagy erővel kezdődtek az „akasztói” légilőtéren a célzsákra történő lövészetek gyakorlása az éjjeli és fényszóró fényben történő kiképzés mellett. Erre a lőtérré repültek a Mig-15-ös célzsákot vontató gépre a Kecskemétre, Taszárra, majd később a Sármellékre, végül Az „akasztói” lőtér Kalocsára telepített sugárhajtású gépekkel felszerelt ezredek.

Engem – mint az anyagi ráfordításokra is figyelő – tisztet nagyon zavart ez a tény, hogy a Sármelléki ezred minden célzsák lövészeti feladatára át kellett gépeikkel Taszárra települjön, hogy onnan végrehajthassa célzsák lövészeti feladatait a Duna-Tisza közötti akasztói légi lőtéren. Ezt egy ideig tudtam csak elviselni, és ezért mentem le később Babuskin szovjet műszerrepülő tanácsadóval Pápára, hogy a részükre kiutalt Ugodi célzsák vontató légi lőteret az ott levő szovjet gárda hadosztállyal megosszák.

1952.12.27. A NH-ben a társparancsnoki rendszert megszüntették és az egy személyi pk-i rendszert vezették be. Ez azt jelentette, hogy nemcsak a politikai tisztak voltak megbízhatóak a Rendszer számára, (talán ezért kellett a politikai tisztak, hogy a megbízhatóságot is ellenőrizzék?)

Ezt a lépést a SZU hadvezetése Sztalin atyuskával az élén, már a második világháború elején, bevezette, mert ez volt a német hadsereg térnyerésének egyik oka. Nálunk ennek bevezetése a koncepciók perек és a sok jogellenes elbocsátás után „politikai fejletlenségünk” volt az oka.

1952 végére már Farkas Mihály a hadsereg létszámát 256.307 főben adta meg, amely nem tartalmazta a hadrenden kívüli alakulatokat (ÁVO/ÁVH, Határőrség) és a behívott közel 30 ezer főt. (Konfliktus esetén a hadsereg vezetés két mozgósítási ütemben közel 800 ezer katona hadrendben tartásával számolt.)

A LÉGIERŐK Pság. létszáma 1952.12.01-én 7 tbk. 231 ti. 36 ts. Kat. össz. 274 polg. 57, Összesen 331 fő volt.

A magyar LE létszáma az 1953-as évben lett az 1952-es őszi szervezés következtében a csúcson: 18996 fő és 641 rg. (Az előző 1952 januárjában 14.991 fő, és 312 rg. volt.)⁷³

1952. decemberében a LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és A „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL LEVŐ tiszti és összes létszámát – valamint a harci és iskolagépek számát - a **XIII. melléklet** mutatja.

1953

Az Iskola csatarepülő ezrede a tiszai árvíz miatt áttelepült Kiskunlacházára, ahonnan csak március végén jött vissza. Ősre Tápiószentmártonban elkészültek a barakk épületek, melyek sokat javítottak az elhelyezési körülményeken.

1953.01.04-én Kunmadarason 4 szovjet hajózóval kezdődött az elméleti-, majd februártól a gyakorlati repülő átképzés TU-2-es (Tuzok, Tuskó)⁷⁴ frontbombázó⁷⁵ gépekre.

A Tu-2-es bombázó hadosztály légi lövészeinek kiképzése új feladatokat adott. Ezt azonban felügyeletem mellett a SZU-ban megfigyelő tisztnek képzett bo. ho. llöv. vez-e végezte: Szántó megfi. fhdgy. személyében.⁷⁶ Volt többször alkalmam „három ágú” légcsavaros TU-2 felső lövésülésében utaznom.

Egyik alkalommal, saját szememmel olvastam egy bekarcolást a kabin bal falába:

„Ma bombáztam Berlint. Iván.”

Tehát a gépnek legalább 13 évesnek kellett lenni.

A 37. ö. Felderítő rep. ezred Kiskunlacházán is TU-2-el volt felszerelve, így összesen 71 db TU-2-es szolgált az 1956 nyarán történt selejtezéséig. Volt egy pár UTI (kétkormányos) TU.2-es is.

A 82. bo. ho. TU-2 (Tuzok, Tuskó) repülőgépei Kunmadarason

1953.02.19.-én ugyancsak 10 nap szobafogságot kaptam, mert a *Le Pság*. 212. sz. szoba ajtaját figyelmetlenségből csak falakattal zártam le. A fenyítést törölték 1953.10.23-án⁷⁷ **XV. melléklet**

1953–ra az ipari termelés az 1938-as háromszorosára nőtt, életszínvonal a háború előtti szintet sem érte el. ÁVO besúgó hálózata 40 ezer fő. 1,280 ezer emberről vezettek kartonos nyilvántartást. Sok ÁVÓS öngyilkos lett félve társaik módszereitől.

Mátay Andor: *„1951-52-53-ban Nagy Imre révén amnesztiával szabadultam. Igaz, már csak két hét volt hátra büntetésemből.*

Győrbe mentem apósomékhöz, ahol akkor családom tartózkodott, miután feleségem mosonmagyaróvári lakásunkból kidobták három kiskorú gyermekével. Itt a Csavargyárban géplakatos csoport-vezetőként helyezkedtem el. Nem sokáig. Három hónap múlva kiderült katonai múltam, a börtön és az, hogy a két párt egyesülésekor, 1949-ben engem kizártak a pártból. Innen menni kellett. Zalaegerszegen, ahol szüleim laktak, a kieg. pk. és a rendőrkapitány 1945-ös katonatársam volt. Elhelyeztek a Tefuhoz csoportvezetőnek. Nekik azt mondtam, hogy közben nyugdíjaztak. A főrendőr azonban gyanakodott. Utánam néztek és minden kiderült. Egy év után onnan is elbocsátottak.

Visszamentem a győri Tefu-hoz, de már mint beosztott esztergályos. A rendőrség, személyzetis szeme állandóan rajtam volt.

1953.03.05.21.50 meghalt a nagy Sztalin. Nemzeti gyász. Eörsi István verset írt. Temetésekor 03.09-én 10 órakor mindenki – mi is az osztályon „vigyázz”-ban álltunk. Du. 4 órakor ünnepség volt gyásznagygyűlés a Sztalin szobornál. Egy szóvicc járta akkor, nem tudtam akkor ki mondta⁷⁸: *„Sztalin csak tetszhalott – Mindenkinek tetszik, hogy halott.”*

Felszámolták az internáló táborokat.⁷⁹ Ősztől Rákosi önkritikára szorult

1953.04.04-i díszszemle. Ismét kikért Király Béla vör. Ált. Kat. Csf. a díszszemle ök. ti-nek.

A zászlós Galamb-ok után, Il-10 cs. repülők. majd két-két kilenc gépes századdal a Tu-2-es (Tuskó) frontbombázó diszszd-a. (Ez nagy teljesítménye volt a Madarasiaknak!) majd a 66. és 25. vadász ho. egy - egy díszezrede repült.

1953.05.30-án I. o. repülőgépet vezetőket nevezett ki parancsban a LE. pk-a.

A jelvényeket Házi Sándor vör. adta át Kecskeméten a 13 rgv.-nek.

Ők a következők voltak név szerint (akiket ismertem): Nádor Ferenc ezds-nek, osztályunkról Eöri Elek örgy. v. rep. techn. szlő., a 66. v. ho. állományából: Mezőfi István alez., Iván Dezső szds., Ertl Ferenc hdgy. és 8 fő, a 25 v. rep. ho. állományából Jugovits János szds. ho. pk. h., Kiss Ernő fhdgy. e. llöv. vez., és Ványa Jenő fhdgy. ho. megfi. (csak az általam személyesen ismerteket soroltam fel)

Üdülés Balatonkenesén

1953 nyarán még Balatonkenesére volt üdülőjegyem. Ott tettem le a vizivitorlázó hajózó vizsgát.

A vizsga egy 10 m² Kalóz vitorlással történt.

Mondanom sem kell, amikor visszafordultam a bumfám elérte a vizet és felborultam. Az ott szolgálatot teljesítő flotillás raj egyik motorosa jött értem és húzott partra. Ennek ellenére a vizsgám sikerült.

1953. 07.30-án a 66.v.ho. 31. v. rep. e. Kunmadarásról Kalocsára települt.

1953. július 4. – 1956. október 26. között Honvédelmi Miniszter volt *Bata István* altbgy.⁸⁰

Az Ő minisztersége alatt rúgtak ki a hadseregből.

Az év során nagy barátkozás volt a cseh és még a román magyar légierők között. Ennek a nagy barátságának ára is volt.

A MIG-15-ös szovjet célzsák csörlő működő képessé tétele

Időben megjöttek a szovjet célzsák⁸¹ csörlő⁸² berendezések. Az 1 méter átmérőjű és 12 méter hosszú célzsák vontatását MIG-15-ös vontatógéppel terveztük. Kisült, hogy a szovjetek által leszállított csörlőberendezésről, bármit megpróbáltunk azzal, (kis sebesség, stb.), minden vontatásnál a kilobbanó célzsák leszakadt, mert a dob a centrifugál rendszeres fékezése elégtelen volt.

Ezért átmenetileg a célzsákot földről történő indítással a 300 méter hosszú drótkötélen egy vashuzalokból hegesztett „nyakörvvel” szereltük fel, és ezzel üzemeltünk.

A nagyon várt csörlő használhatatlan volt. Azonnal kézbe kellett vennem az ügyet és Bebesi József (Bimbi) fhdgy.-gyal⁸³ a LE. fegyvermérnök segítségével. Vállalkozásunk sikerrel járt. Bimbinek volt gy fiatal mérnök helyettese Szeredai Pál⁸⁴ rep. mk. fhdgy. .

A baj az volt, hogy a szovjet csörlő az elégtelen centrifugál fékezés miatt nagyon gyorsan engedte ki a zsákot, és az törvényszerűen minden esetben kötéllel együtt leszakadt. Bimbi komán áttervezte és kivitelezte a javított, erősebben fékező, a zsákot a

lassabban kiengedő csörlőt, melyet ugyancsak Kiskunlacházán repültünk be teljes sikerrel. Nagy volt az öröm.

A csehekkel akkor kezdtünk jó barátságban lenni. A társ Légierők légi lövészet vezetői részére egy bemutatót is kellett szervezzek, mert mindegyiküknek hasonló tapasztalataik voltak a szovjet gyártású csörlővel kapcsolatban. Ezredesek és tábornokok jöttek össze. Mindannyiukat meglepte, hogy én százados vagyok Magyarországon ebben a beosztásban.

Az örömben az öröm az volt, hogy Nádor, a Le.pk.h--e – a minden lében kanál – beleegyezett tudtomon kívül, hogy a cseh légilövészet-vezető – ha jól emlékszem tábornok volt - kérésére egy technikust átküldjön a mi csörlőnk tanulmányozására. Ez a technikus tiszt minden valószínűség szerint mérnök lehetett. Ugyanis az történt, hogy amikor a magyar Honvédségi Iroda küldöttsége árajánlatával egy LI-2-el Kínában leszállt, velük egy időben a csehek egy másik Li-2-el 200 csörlőt szállítottak le a kínai légierő részére.

Szabályosan ellopták a nálunk látott csörlő gyártási jogát.

1953. július 30-án a 66.v. rep. ho. 31. Vadászpilóta Ezrede Kunmadarásról áttelepült az időközben elkészült és újonnan megépült Kalocsa repülőterére.

1953-ban a Honvéd Hadi Akadémiai alapképzés 3 éves lett. Az Intézményt 1953–1954 évben Egyetemnek ismerték el és levelező kar is indult.

Miniszteri szemle volt Kecskeméten a 62.v.e-nél és Sármelléken a 24. v. e-nél.

07.10-20 között rendkívül növekedett a balesetek száma (lásd táblázat):

KATASZTRÓFÁK és BALESETEK SZÁMA az 1950-53 ÉVEKBEN

Idő	Katasztrófa ⁸⁵	Baleset ⁸⁶	Összes	Tiszt, tthts. meghalt	Repgép megsemmisült.	Repgép megsérült	Összes repesemény
1950/51.kik. év.	9	1	10	9	-	37	76
1952-ben	15		8	15			65
1953-ig	11	89	100	11	23	77	111

A balesetek miatt leváltották a 66. v. re. ho. pk-t Mezőfi István alez-t és helyébe ideiglenesen Koplányi (Pistát) Istvánt nevezték ki. Más alakulatoknál is hasonló okok miatt másik két parancsnokot váltottak le.

A balesetek oka az általános műveltség hiányosságok mellett a pk-i állomány gyorsított rep. kiképzése volt, akik sem saját képzésükre, sem az alpk.-ok munkájára sem tudtak figyelni.

1953 nyarán a kunmadarasi bombázó alakulatok részére bombalőteret kellett biztosítani. Kézenfekvő volt, hogy addig a vadászok részére kijelölt terület lesz erre megfelelő. Így az ottani B-26-os bombázó sziluett mellé, más jelzéseket építettek, készítettek. Később még torony is épült a találatok pontosabb megfigyelésére.

Kevés szabadidőmben – általában vasárnap - lejártunk nevelt fiammal, Horváth Nándorral a Margit szigeti Honvéd Csónakházba

1953.08.24. . Vizi jártassági vizsgát tettem.

1953.09.19-én 2194.80 Ft volt a havi illetményem egy iskolai napközi céljára kiadott igazolvány szerint.

1953.09.30. Negyedik Békekölcsön 1.100.- Ft. Kecskemét ma sem tudom, hogy miért ott történt e jegyzés, még hozzá ilyen kis összegben.

1953.10.01-én életbelépett a **'Béke'** hadrend, mely a következő alakulatokat érintette: 24. vadász hadosztály, a 66. vadász hadosztály, a 28. Csatarepülő hadosztály Székesfehérvárott, a 82. bombázó repülő hadosztály Kunmadarason, a 37. ö. Felderítő⁸⁷ ezred Kiskúnlacházára, a 39. ö. Szállító repülő ezred, a 16. ö. Vegyes repülő század Budaörsön, egy Elméleti Oktató zlj. a Kilián rep. hajózó ti iskola közvetleneként Berettyóújfalun, és más több repülést kiszolgáló alakulat, melyeket nem ismertem.

EGY NAGY TÉVEDÉS és ANNAK FELOLDÁSA

Az 1953. október 1-i szervezésnél alakult Székesfehérvári 28. csatarepülő hadosztálynak alárendelt tapolcai 28. csatarepülő ezredénél repülő Gulyás Sándor alhadnagy és légilövész Szabó Lajos⁸⁸ eltévedtek és a láncos kutyáknál Jugoszláviában kényszerleszálltak egy legelőre, elhajtva első rárepülésükkel a libákat. Meglepődtek a szerb nyelv használatát hallva. A falusiak elmondták, hogy a határ 120 km-re van és meg is mutatták az irányt. Felszálltak és benzinhiány miatt szálltak le Kiskomáromnál, mert elfogyott az üzemanyaguk. Egy nádas mellett hajtottak végre kényszerleszállást, „hasra” érkeztek, mert a vizes talaj miatt nem merték kiengedni a futót – csak a légsavár görbült el. Gulyás alhadnagy elballagott a Kiskomáromi vasútállomásra telefonálni, aztán várták a sorsukat.

A vizsgálóbizottságot Nádor Ferenc ezredes, a légierő akkori parancsnok helyettese vezette, de természetesen jöttek vele a szovjet tanácsadók és az Államvédelmi tisztjei is.

Mivel azt feltételezték, hogy az Il-10-essel disszidálni akartak mindkettőjükre pisztolyt fogtak, és a helyszínen letartóztatták őket. Tapolcán csak annyi idejük volt, hogy átöltözzenek, mert már várta őket a miniszter, egy csomó szovjet és magyar tábornok.

Szabó Lajos szkv.
légilövész

Szerelő,
Gulyás Sándor alhdgy
rgv..
Szabó Lajos szkv.
llöv.

Amikor azonban Európa titkos domborzati térképe előtt részletes jelentést tettek, Farkas Mihály vezds. kijelentette: „hőstettet hajtottak végre, amiért valójában kitüntetést érdemelnének.”

Ennek ellenére mégsem úszták meg ilyen egyszerűen a dolgot: a közvetlen parancsnokuk utasítására Tapolca 100 kilométeres körzetéből földrajzvizsgát kellett tегyenek.

A Lepságon – magunk között – közcirőhej volt ez a nagy és szokásos felhajtás.

A 25. v. rep. epk. –ának Vörösmarty Béla szds.-t nevezték ki, mert Pápai Gyula⁸⁹ szds.. a Katonai Akadémiára vonult be.

1953.10. hó végén a 24. v. rep. e. Taszárról Sármellékre települt Barócsi Tibor szds. e. pk.-kal.

1953 őszén az Akasztói légi lőtéren fényszóróval való célzsák lövészetet szerveztünk. A vontatott célzsákot folyamatosan világította meg a fényszórós alakulat, melyre a szokásos módon látás után csaptak rá Kecskemétről, ill. Taszárról felszállt vadászgépeink.

Nagy élményem volt és gyakorlatilag tevékenységem koronáját jelentette.

- A Kiliánról a két v. rep. e-hez 50-50 v. rgv. vezető vonult be.

- Felállt a 66.v.ho. 47. v. rep. e-e Kiskúnlacházán és a 25.v.ho. 35. v. rep. e-e Taszáron.

- Felszámolták.a 49. Száll. Rep. e-et

- Létrehozták a 37. ö. Felderítő rep. ezredet Kiskunlacházán fényképész és célrepülési feladatok végrehajtására.

Velük különösebb kapcsolatom nem volt, de ebben az időben is sokszor járt a LE. Harckiképzési osztályán a Honvéd Térképészeti Intézet állományába tartozó, nekem nagyon rokonszenves, és tiszteletre méltó régi tiszt Gersy István⁹⁰ ny. ezredes, volt m. kir. távolfelderítő parancsnok. Ekkor fényképezték egy TU-2 géppel az ország egész területét.

*1953.10.23. A LE. törzspk. (Galgóczy) parancsára törölték a 1953.02.19.-én kapott tíz nap szabafogság fenyítésemet.⁹¹ **XV. melléklet***

1953.11.01. Életbelépett az őszi szervezés. 1953.-ban havi illetményem 2194.80 Ft volt beosztási pótlékkal együtt, de a hajózó élelmezés díja nélkül, melynek értékét Ft-ban kaptam..

11.01-én, a Kilián iskola vegyes ezrede (II-10, UII-10 és Li-2, Tu-2-es és Polikarpov Po-2-es „Pacsirta” típusú gépekkel), áttelepült Berettyóújfalu - Földesre (ez a repülőtér 1955-ig üzemelt.

Polikarpov Po-2 „a. világháborús Mari néni” képe a jegyzetben⁹²

11.01. megalakult a .47. v. rep. e. Kiskunlacházán.

1953.11.06.-án ugyanitt 300 vadász, csata, megfigyelő növendéket és törzstisztet avattak.

Miniszteri szemle volt Szolnokon a Kilián Hajózó Tiszti Iskolán és az Elméleti oktatási Zászlóaljnál Berettyóújfalun.

Hadházi László hdgy.⁹³ légi lövészet óráját, mint legmagasabb beosztású szakmai főnöke, ellenőriztem. Nevezetett letiltása és jó vizsga eredménye után, na meg, mert Katonakönyve szerint 1952-ben belépett az MSZMP Pártba, szolgálatban megtartották, az Iskolán maradhatott elméleti oktatónak.

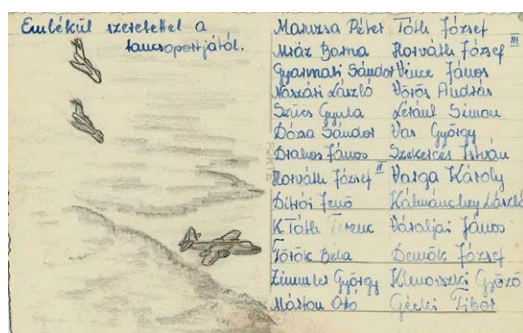
A Légi lövészet – ballisztika - tantárgyat választotta, melynek oktatását a Berettyóújfalura kihelyezett tanzászlóaljnál kezdett el tanítani. Egy pár óra után előadását 35 tiszt társa ellenőrizte részt véve óráján, majd azt „velőkig” - hatóan elemezték. Megfelelt.

Az ellenőrzésem alatt kicsit hosszadalmas előadása miatt az egyik növendék elaludt. Én a hátsó üres padsorban ültem jegyzeteltem. Vigyázz-t, hallok. Csodálkozva felugrottam az alvó növendékekkel ketten az osztályból. A többieket ugyanis Hadházi leintette és intett a rangelső Maruzsa Péter növendék őrmesternek, a már korábban is gyakorolt módon, aki „Vigyázz”-t vezényelt.

Míg a többi növendék ülve maradt és várta a „becsapódást”. Talán várták, hogy véleményt nyilvánítsak, amit az óra befejezése után a folyosón tettem meg, és Hadházi elmondása szerint „úgy még senki nem b...ta le, mint én.” Ugyanakkor szemle jegyzőkönyv természetesen nem tartalmazta a történetet. „Nem csinált semmilyen politikai ügyet az egészből.”⁹⁴

Előtte az 1952/53-as tanévben „tancsoportfőnöke” volt 26 fő I. éves növendékének Berettyóújfalun. Szeretettel emlékezik rájuk, mert vizsgázásuk után nagyon megdicsérték parancsnokai.⁹⁵ A még elméleti kiképzésen levő növendékeket természetesen nagyon érdekelte a repülés és ezért is nagyon közel kerültek hozzá. Ő volt, aki elsőnek bemutatta nekik az ejtőernyős földet érés gyakorlására az ott és akkor felállított módosított „bitót”.⁹⁶

Emlékezete szerint egyetlen tancsoport volt, amely tablót készített:

1953-ban ugyancsak Berettyóújfalun oktatott Tanács Sándor⁹⁷ volt három vitézségi érmes m. kir. repülőgépvezető. Azért hogy megházasodhasson be kellett lépjen az MKP kommunista pártba.

Ugyanakkor később nem kérte az MSZMP-be való átigazolását. Ezért 1953-ban esedékes fhdgy-i előléptetésből kizárták, és október 15-én kirúgták, leszerelték.

A Pénzügyőrséghez ment. 1957. 08.10.-én hadnagyi rangjától is megfosztották, mert nem volt párttag

.2011-ben sem sikerült elintéznem a Vitézi Rendbe történő felvételét, ezért Ő a Történelmi Vitézi Rendnél avatatta magát vitézzé. Ezzel kapcsolatos levelezésem a **XVI. melléklet** tartalmazza.

Tanács Sándor tiz.szds

MINISZTERI SZEMLE SZÉKESFEHÉRVÁROTT

ÉJSZAKAI REPÜLÉS VILÁGOSBAN

Ekkor volt egy nagy élményem Székesfehérvárott Fülöp András⁹⁸ főhadnaggyal, a 28. Csatarepülő hadosztály légilövészeti szolgálat vezetőjével, aki elvitt egy műszerek használata nélküli „éjszakai repülésre”⁹⁹ egy futárgéppel. Meglepetéssel vettem tudomásul, hogy milyen nagy hatalma van egy ilyen beosztásban levő tisztnek. Persze lehet, hogy ehhez Fülöp Bandi tehetsége és a szovjet tanácsadóval való jó „vadászgatási” kapcsolata is hozzájárulhatott. De érzésem szerint ilyet még a hadosztály parancsnoka – Sankó – sem csinált. Fülöp parancsára előállították startra a gépet és mi minden különösebb bejelentés nélkül felszálltunk.

Gyönyörű világos naplemente végén repültünk Fehérvár környékén vagy két órát. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy mennyire nem szükséges a műszerrepülés ismerete ilyen jó látási viszonyok mellett. Nagy élményem volt. Később teljesen megértettem Pintér Gyula évfolyamtársam nagyon hamar elment kedves feleségének Andor Eszter¹⁰⁰ édesapjának - aki a két világháború között, mint Légierők Parancsnokságon szolgáló műszaki tiszt volt - egy Kolozsvár – Budapest útvonalon átélt hasonló látási viszonyok közötti „éjjeli” repülés élményét.

S mindezt egy Miniszteri Szemle ideje alatt ennek a szemlének köszönhettem, későbbi második hivatásom ideje alatt történt szerencsém.

MINISZTERI SZEMLE SZÉKESFEHÉRVÁR TÁCI REPTÉREN.

Kezdjük az elején.

Megérkezett a nagy létszámú szemlebizottság Székesfehérvár-Táci repülőtérre.

Shokás szerint Zsolt Gyugya bácsi – harckiképzési osztályvezetőm, a következőkkel igazított el:

- Jenőkém a szokások szerint.

Nem ez volt az első ilyen szemle, ahol ez a módszer kialakult.

(Én) Jenőkém ébresztő előtt és takarodók után a szemle minden napján, a repülőtéren tartózkodott és ellenőriztem minden körletet és helyiséget, melyek a repülőtéren találhatóak voltak. Ahol erre mód volt a jelenlevőket kikérdeztem. Két-három óránként bementem Zsolt Gyugya bácsihoz és jelentettem észrevételeimet. Ennek az volt az óriási eredménye,

hogy Ő mire vége lett a szemlének meg is írta a szemlejegyzőkönyvet, melyben rögtön dicséreteket és fenytéseket is rögzíteni lehetett.

Ilyen csatangolás egyik napján egy távol levő üresnek vélt hangárba bementem. Benyitok egy előszoba félébe, ahol két felnőtt férfit találok, akik közül a „napos meglehetősen általam régen hallott módon jelentkezett és éppen hogy az „alázatosan” szót nem használta. Eszembe villant, hogy ezek biztos az ÖREMÜZ tanfolyam hallgatói lehetnek. Ahá! Tehát ők azok, akik mielőtt behívásuk megtörtént javaslatomra egy Légierők Parancsnoki parancsot fogalmaztunk meg Gyugya bácsival, melyben utasítottuk a székesfehérvári ÖREMÜZ parancsnokát Vadkerti Lóránt¹⁰¹ őrnagyot, hogy tekintve a behívottak mind tekintélyes vezető civil beosztásban levők, általában a volt m. kir. légierők katonái voltak, részükre a legjobb elhelyezést, felszerelést és parancsnokot biztosítsa.

Szokásom ellenére önkéntelen lekezelek, és kérdezem a napost, hogy

- A tizedes elvtárs mit csinál civilben?"

- Én egy állami gazdaság igazgatója vagyok! Kérdezem az ügyeletest:

- És Ön?

- Én a csepeli automata hengesor tervező mérnöke vagyok – válaszolja.

- Na, mutassák meg körletüket!

Egy hatalmas helyiségben az egész tanfolyam gyönyörűen bevetett szögletesre tömött szalmazsákjai voltak.

Megdicsértem Őket a rendért és megkérdeztem, hogy.

- Ki a parancsnokuk?

- Jelentem Kiss hadnagy elvtárs.” Mondja harsányan a napos tizedes.

Hallom a választ és rögvést magamban elszörnyedtem.

Ugyanis ez volt - legjobb tudomásom szerint – az egyetlen olyan tiszt, akit balpéksége miatt, nem két átszervezés közötti időben leváltattam a légierők parancsnokával Zsolt alezredes közbejárásával.

Kiss hdgy. ugyanis Tapolcán levő lőtér szakaszom parancsnoka volt – és bár ott soha nem jártam, nem ismertem, de – éppen Fülöp András, akkor még ezred légi lövészetvezető jelentése és szolgálati úton beérkezett kérése miatt, melyben nem szabályos, önmagát veszélyeztető magatartása miatt, beosztásából való azonnali leváltásának engedélyezését kérte. S ez – horribile dictu – minden főpolitikai tisztek ellenvéleménye ellenére meg is történt.

Bemegyek Gyugya bácsihoz: Jelentem, hogy

„Képzeld el Gyugya bácsi, ki az ÖREMÜZ Parancsnoki Tanfolyam parancsnoka?

- ? Ugyan kicsoda?

- Kiss hadnagy.

Zsolt alezredesnek felállt a szőr a hátán, mert Ő viselte elsősorban leváltásának minden ódiáját és nem tudta, hogy Kiss hadnagyot Fehérvárra helyezték, s most itt van megint ez a lehetetlen és tehetetlen ember.

- Én meg ragaszkodtam ahhoz, hogyha ezért Vadkertit nem fenytjük meg, mert megtagadta a Légierők parancsnok parancsát, én soha többé szemle esetén nem megyek ki a repülőtérrre, mert ez nekem nem szolgálati kötelességem és ezt csak szívességből tettem eddig is, mert nekem csak a légi lövészet szolgálat ellenőrzése a feladatam.

Természetesen meg kellett hallgatnunk Vadkerti őrnagyot is. Behívattuk és én soha életemben nem toltam le egy katonát olyan vehemensen és gorombán, mint ezt a tisztet. Magam is meglepődtem magamon, de nekem a parancsteljesítés kötelezettsége mindig is alapvem volt. Még szerencse, hogy belátta hibáját és javasolt egy másik tisztet – egy híradó főhadnagyot – a tanfolyam új parancsnokának.

A szemlejegyzőkönyvben az új (hír. ti. volt) parancsnok neve és Vadkerti őrnagy fenytése is belekerült.

Évekkel azután két dolog történt. Kisült, hogy Vadkerti őrnagy régi m. kir. tiszt volt, akit a rendszer – akkor még velem együtt – megtartott. Szégyelltem magam, hogy századosként feljebbvalómmal, egy őrnaggyal, méghozzá egy volt m. kir. tiszttel ilyen goromba voltam.

Az ott történt másik történetet, amely nagyon befolyásolta tudományos munkatársi életlehetőségemet, pár évvel később 1963.09.01-én Péceli tanárságomkor írom le.

Ekkor szervezték „M” esetére a *Vegyes repülő hadtestparancsnokságot*, melybe engem is besoroltak a Légierők Parancsnok második helyettesének: 1. (helyettes) a hdt. törzspk-a, 2. a hdt. légiharc- és légilövészet szolgálat parancsnoka 3. hdt. vezérmegefigyelője, 4. a hdt. főmérnök 5. a hdt. hadtáp pk. volt.

1953 őszén a 24. v. rep e. 1952-1954 közötti ezred parancsnok helyettese Gaál Ferenc szds.¹⁰² Kiss Ernő fhdgy-gyal, majd Debreceni fhdgy. llöv vez-vel a MIG-15-ös gépeik fegyvereinek belövésével foglalkoztak, mert akadályt jelentett nekik az 500 méteres kötelező belövési távolság.

Mint légiharc- és légilövészet szolgálatvezető felrendeltem Budapestre a Kilián iskoláról Hadházi László hdgy-ot az NSz - 23-as gépágyú ballisztikai görbéjének megrajzolására. A célom az volt, hogy a görbe ismeretében a gépágyú belövési távolságát 500 méterről 50 méterre csökkentsük.

Miközben ezt rajzolta, a Légierők Parancsnokságot meglátogatta Puskás Öcsi vezetésével az aranycsapat Kocsis¹⁰³, Buzánszki, Zsengellér és a többiek. Mint annakidején csaknem minden fiatal Hadházi is elkötelezett rajongója a futballnak kérte, hogy engedjem el a beszámolóra, hogy ő is meghallgathassa őket. Természetesen elengedtem. Soha nem, felejtette el engedékenységemet.¹⁰⁴ Ilyen okok miatt maradhat egy parancsnok akarátán kívül is beosztottjainak jó emlékezetében.

A 28. csatarepülő hadosztály ezredei századkötelékben lőttek kis és közepes magasságból földi célokra Tapolcán.

1953. 11.07. Különleges műszer és felhőrepülési tanfolyam után a Miniszter nevezte ki az I. o. repülőket.

1953/54 kiképzési évre a LE. parancsa többek között megemlítette: „Meg kellett javítani a célzsákra és földi célokra való lövészetet, valamint a bombavetés eredményességét.” Ismerte el gyakorlatilag addigi munkánkat.

A taszári készütség nem tud kiállni

1953 - 54 tele nagyon kemény volt. A nagy havat Kecskeméten kordékkal szállították el a felszálló mezőről, mert a készütség sem tudott levegőbe emelkedni

Taszáron a következő történt: Szijj Róbert a 25. v. rep. ho. pk. idegesen jelentette, hogy a készütséget nem tudja kiállítani, mert az azt ellátó ÖREMŰZ katonái mind a fogdába kerültek és nincs gépkocsivezető, aki a szolgálatot ellátná. Zsolt alezredes javaslatára, engem bízott meg a Légierők Parancsnoka, hogy csináljak rendet Taszáron.

Megkérdeztem, hogy azt tehetek, amit jónak látok? Igen volt a válasz.

Az osztály gépkocsijával lementem Taszárra. Első út a hadosztályparancsnokság Szijj őrnagy. Elkeseredetten vallotta be tehetetlenségét. A repülőtér teljesen eljegesedett, és mert a készülség szabad területen volt elhelyezve, semmi védelme nem volt a személyzetnek. Ezt a nap, mint nap az oda vezényelt teher- és keraszint szállító gépkocsik vezetői nem viselték el, és azt találták ki, hogy megfenyítették magukat és bemennek egy pár napra a fogdába melegedni.

Kérdeztem: - Hol van a fogda?

- Az ÖREMŰZ parancsnoki épületben.

- Ki az ÖREMŰZ parancsnoka?

- Damniczki Gyula őrnagy.

- Igen! Ő volt az első parancsnokom Kecskeméten. Ezzel elbúcsúztam Robitól, akit akkor láttam utoljára, mert 1956 után Budaörsön lezuhant egy felelőtlen bemutató repülésekor.

Lecsúszkáltam Damniczki Gyulához. Azóta, hogy nem találkoztunk. Őrnagy lett – megérdemelten – a volt főtörzsőrmesterből. A szokásos pár szó után, mondom, jövetelem okát, mire Ő őrmesteri recsegő hangján felháborodva közli, hogy

- Ezek a csibészek, becsukatják inkább magukat, mint kint a starton fázzanak.

Kérdem:

- Gyula! Ki most a foglárod? Megnevezett egy hivatásos őrmestert.

Kértem, hogy hívassa be. Vártunk. Addig a körülményekről beszélgettünk. Majd belép egy nagyon ismerősnek tűnő idős – régi hadseregbeli s még mindig csak- őrmester. Kisült, hogy fiatal katona volt – talán szerelő – a REGVI-nél Szombathelyen. Kicsi a világ. Ezért volt ismerős.

Kimentem Vele ellenőrizni a fogdát. Bizony jó meleg volt. Közben beszélgettünk.

- Hallom, hogy nagyon jól érzik Magánál a rabok. Mi a véleménye róluk?

- Csibész mindahány bent van, mert nem akarnak a hidegben kint lenni és inkább becsukatják magukat.

- Maga meg látom, jó melegben tartja őket. Nem emlékszik, hogy Szombathelyen is így volt?

- Úgy emlékszem, akkoriban a fogdát nem fűtötték.

- Na, lássa, most megparancsolom Önnek, hogy kapcsolassa le a fűtést, szellőztessen alaposan, és amikor lehűlt jól a fogda, egyet alá egyet fölé! Érti ugye?

Parancsomra éppen azt nem mondta, hogy alázatosan értem.

Ez azt jelentette, hogy minden cella alá és fölé egy-egy vödör hideg vizet kellett önteni. Régi bevált módszer volt ez.

Damniczki Gyula meg meg volt botránkozva, hogy ilyen parancsot adok, de nem mert tiltakozni, csak azt mondta, hogy ebből nagy baj is lehet.

Megnyugtattam. Maradtam egy napot az ellenőrzésre.

Szücs Imre hadosztály légilövészeti vezetőt látogattam meg. Ráért, nem volt repülés, elméleti foglalkozáson meg nem vett addig részt. A célzsák lövészzel kapcsolatos tapasztalatait mondta el. Kint voltak ketten a ho. megfigyelővel, Ványa Jenővel egy „versenylövészeten”, ahova a tíz „légi hadsereg”¹⁰⁵ két-két pilótáját trombitálták össze a szovjet rendezők. Büszkén mondta, hogy az összes pilóta közül csak ők ketten voltak, akik a célzsákba (bulóba) beletaláltak. Gratuláltam. Jól választottuk kirendelésüket.

Visszatérve másnap vacogott a rabnép a fogdában és mindegyik kérte, hogy minden más büntetést vállalnak, csak ettől a hidegtől szabaduljanak. ÖREMŰZ parancsnoki parancsra megszűnt fogva tartásuk és ismét volt készülség Taszáron.

Én meg hazajövet jelentettem Zsolt alezredesnek eredményes munkámat. Nyíltan nem lett semmi következménye „lelketlen” parancsoknak, de gondolom, a politikai tiszteknek nem tetszhetett.

Az csak 1992 végén jutott tudomásomra, hogy ennek ellenére a volt repülő törzsőrmesterből lett katonapolitikás Galgóczi ezredes, a Légierők törzsparancsnoka beosztásomban is nem megfelelőnek minősített. Ez időben minden évben vártuk ősszel leszerelésünket, és csodálkoztunk, ha maradtunk és nem rúgtak ki.

1953 év végén, vagy 1954 év elején Mezőfi ezds-sel, az új kik. o. vezetővel az élen, a képen a Harckiképzési osztály más osztályon dolgozó személyekkel kiegészített futball csapata látható.

Én soha nem szerettem a futballt, de itt, ebben a csapatban játszanom kellett és bal bekk voltam elég jó eredménnyel, mert ha jól emlékszem győztünk a hadműveleti szervezési és más osztályokból verbuvált csapat felett.

Lányi, Mezőfi, Nagyvárad, ?, Török, Koronkai, Mile, Farkas, Császár, Sziklasi, Iván

Lányi a fordító o. vez-e. – Mezőfi István alez. a harckik.ov.h. – Nagyvárad, hdgy. újságíró, - Nem emlékszem nevére és beosztására, - Török Ferenc szds. törzs beo. ti. – Koronkai Károly szds. bo. szlő. – Mile tórm. írnok, - Farkas Jenő szds. llöv. szolg. pk. – Császár István hdgy. eje. szolg. vez. – Sziklasi József tórm. iktató – Iván Dezső örgy. rep. techn. szlő.

Ez volt emlékezetem szerint az egyetlen ilyen közös foglalkozás csaknem öt éves szolgálatom alatt. Mindegyikünk személyesen igyekezett magát karbantartani.

A Légierők Parancsnokság létszáma 1953.11.01-én 7 tbk. 213 ti. 33 ts. kat. össz. 253 polg. 47, összesen 300¹⁰⁶, létszáma 334-ről 300 főre csökkent.

A magyar le. létszáma ugyanekkor közel 200 ezer fő volt.a legmagasabb 18.741 fő volt. A hajózó állomány feltöltöttsége 70-80 %- os 750 hajózó helyett 641 fő volt.

A hadsereg létszáma 195.442 fő, a légierők létszáma ennek 9,5 %-a.¹⁰⁷

1953 decemberében a LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és a „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL LEVŐ tiszti és összes létszámát – valamint a harci és iskolagépek számát - a **XIII. melléklet** mutatja.

1954

1954.02.09-én a 25.v.ho. /24. v. rep e-nél három óra leforgása alatt két repülőgépvezető tévedt el, az egyik Jugoszláviában a másik Csehszlovákiában kényszerült leszállásra.

Biztos, ami biztos.

Már konkrétan a civil életre számítva 1954-márc. 19-én AM, B1, B, C1, BE, T, K személy és tehergépkocsi jogosítványt szereztem.. A Mátyásföldi gk. századtól, - melynek vezetőjével, Halmai fhdgy.-gyal, REMOSZ-t¹⁰⁸ végzett műszaki rep. thts.-sel, már 1949 óta mióta ismertem, rokonszenveztem. Egy tizedes oktatót rendelt ki részemre Hadtápszolgálat új épülete elé egy régi MÁVAG tdk-val gyakorlásra.

Az oktatás során két különleges eseményem volt:

- egyszer leállt a motorom a Rákóczi út keresztezésében,
- másodszor meg úgy belementem a Normafánál az erdőbe,

tizedesi parancsra – hogy csak az első lökhárítónk lepattintásával tudtunk a fák közül rükk-werz-cel kijönni. – A tizedes elvtárs feldobta a lökhárítót a platóra és rendben levőnek találta a dolgokat.

1954 tavaszán, a berettyói évfolyam bejött Szolnokra. a Kilián Iskolán az átszervezés során légilövészet tanszékvezetőt neveztek ki, Vámos György szds. személyében. Hadházi először előadóként ballisztikát, Katona István fhdgy. főelőadó (SZU-ban végzett, letiltott rgv.) fegyvertan tanították. A növendék létszám bővülése miatt, Hadházi hdgy. főelőadó (alezredesi szervezési helyen) beosztottja lett ballisztika előadóként Sántha Gábor (Kossuth Akadémiát végzett, légcsavartól sérült) hdgy. Katona fhdgy.-nak is egy fegyvertan előadó tiszt lett beosztottja.

Hadházi hadnagyot Budaórsra a Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskolára rendeltem fel – az iskola parancsnok kérésére és Vele való személyes egyeztetés után – egy légi lövészet előadás megtartására. Előadása közben a röppálya felmenő és leszálló ágát magyarázta. Félbeszakítottam előadását és megdicsértem „a fel- és leszálló ág” megnevezés miatt, mert ezt a meghatározást helyesnek, újszerűnek tartottam. Nyelvújítónak neveztem. „Nagyon jól esett dicsérete.” Írja életrajzában.¹⁰⁹

Dicséretem oka az volt, hogy sok időmet kellett a légiharc és légilövészet szabályzatok lektorálásával foglalkoznom, melyet orosz nyelvből a szaknyelvet sem ismerő laikus fordítók tettek át magyarra.

Érdekes, hogy az eredeti szabályzat és fordítás birtokában a soproni bencés gimnáziumban négy évig Tóth Pelbárt OSB tanár úrtól tanult francia nyelv volt segítségemre, mert azt tapasztaltam, hogy az orosz katonai szaknyelv döntő többségében francia szavakat használt. Ugyanakkor nekem olyan magyar szavakat kellett kitalálnom, ami az összetett fogalmat az orosz szövegnek megfelelően egy szóval fejezett ki. Ilyen szó volt a „raccursa”. – mint ezt már korábban is említettem. - Értelme: a repülőgép törzs negyedekben látható képe. Tehát: 0,5 raccursa esetén az elrepülő gép törzshosszának felét látom. Ez az érték határozta meg alapvetően az előretartási szögét, melynek helyes

érzékelése esetén a lövedék a gép elé megfelelő távolságra célozva azt eltalálta. Igen, de mi legyen ez a szó, mely nyelvünkben ismeretlen volt. Végül a „**rákursz**”-nál közöttem ki, és ezt vezettem be az oktatásban, szabályzatszerkesztésben és lektorálásában is. Miért? Mert ebben az új szóban nemcsak az előretartáshoz szükséges alapvető fogalom is benne van, hanem az is, hogy „neked támadnod és le kell győznöd” az ellenséges gépet.

S még egy megjegyzést a szovjet légi harc és légilövészet szabályzatokról. Gyakorlatilag ezek a szovjet szabályzatok az akkori, helyesebben korábbi USA légierők szabályzatainak fordítása volt. Egy pár ilyenhez hozzájutottam, amikor végleg, sehogy sem tudtam boldogulni és ekkor az angol nyelvismeret és szótár segített ki bajomból.

Díszszemle előtt: éjjel berepülés. HM. főügyeletés tiszt helyettese vagyok.

1954. 04.30-i Díszszemle. Előtte való nap 29-én éjjel a Vezérkar épületében HM. főügyelet tiszt helyettese voltam. A második alkalom volt - sátoros ünnepek lévén, amikor a szocializmust éltettük – kirendeltek a Vezérkar épületébe un. „főügyeletés”-i szolgálatra a főügyeletés tiszt helyettesének. .

Mindkét esetben hárman voltunk. Parancsnok, egy általam nem ismert vezérkari tiszt pléhgalléros, az ottani HVK. Hadművelési Osztályáról, egy páncélos tiszt az Általános Katonai Főnökségről és én a Légierőtől.

1954.04.29-én 22 óra 35-55 perc között, az éjszakai órákban berepült Jugoszláviából egy feketére festett B-34-es angolszász repülőgép a Duna felett alacsonyrepülésben. A Duna vonalát követve egészen Sztalinvárosig¹¹⁰ jutott, ahol a folyón átívelő vezetéket észlelve, elkapta (nekirepült) a dunaújvárosi magasfeszültség Duna-Tisza közti oszlopát. Az ütközés után jobb fordulóját folytatva kioldotta a Május 1-i felvonulásra szánt több mázsa Szűz Máriás röpcéduláit és otthagya szárnytörő-végét, majd sérülten visszafordult és ugyanazon az útvonalon távozott az országból.

A gép érkezését egy déli határőrs telefonon jelentette. Kérdi az alezredes:

- Mit csináljunk szds. elvtárs?

- Hívjuk vissza a határőrsöt, hogy nem átverésről van szó? Az őrs megismételte jelentését.

- És most? – Az összes lokátort kapcsoltassuk be és emeljünk egy MIG 17-est Kecskemétről és keresse a gépet.

Egy óra letelt a MIG 017-es nem találja a határsértőt. Holdvilágos éjjel, kiváló látási viszonyokkal. Reggel letelt a szolgálatom mely után egy nap pihenő járt.

Kedden megyek be a Hadtápszolgálat első emeletén levő Lepság. folyosójára és a Harckiképzési Osztály és az én szobám közötti folyosó rész tele van roncsokkal szárnytörő vég és röpcédula tömeggel. – Ma is sajnálom, hogy legalább egy darabot nem tudtam ellopni, de nem is lehetett volna, mert egy kis katona őrizte az anyagot. –

Nem tudtam mire vélni a dolgot, bementem Hegedüs Zoli szds. diszpécser vezetőjéhez és kértem. – Nem tudod? Hisz Te voltál szolgálatban és a Te javaslatodra emelték a MIG-et is Kecskemétről – amiért felelősségre akarnak vonni.

Persze egyből tiltakoztam, mert nem én, hanem a vezérkari adta ki a parancsot.

Az esetnek nagy következményei voltak.

Így a Szűz Máriás röpcédulákat hozó feketére festett kém repülőgép B-26-os elfogása sikertelen volt, annak ellenére, hogy mint a Vezérkar épületébe rendelt és beosztott HM főügyeletes tiszt helyettese, két MIG 17-t is emeltettem ezredes főügyeletes tiszttel. Mint harmadnap megtudtam a felderítő osztályvezető Vereckei Jóska Thürner Edit osztályunk gépírónöje férjétől, a gép előző napokban Nisbe (Jugoszláviába) érkezett, ott feketére átfestették, felpakolták a röpcédulákkal és elindul Északnak. A Duna vízszintje fölött berepülő gép Dunaújvárosnál levő magas-feszültséget átugorva, egy jobb fordulóval elkapta a keleti oldalon levő oszlopot, jobb szárnyvégét ott hagyta, majd jobb fordulóját folytatva kioldotta csomagját és földközelen visszafordult, és alacsonyan eltávozott a Duna felett. Miközben az első fokú készütségekben levő légvédelmi gépágyús ütegek „aludtak” a Duna partján.

A légfűrésztől később megtudtam, hogy az lövegek ott álltak csőre töltve a Duna parton, az orruk előtt repült el a gép, de nem lőhettek, mert nem kaptak tűzparancsot – állítólag.

Az incidens kapcsán végre bebizonyosodott, hogy hiába állnak a légvédelem rendelkezésére az egyre modernebb eszközök, ha a szervezeti felépítés nem megfelelő, a személyes és szervezeti felelősség megoszlik az OLP és Légierők Parancsnoksága között, az együttműködés súlyos hiányosságokkal jár, az alacsonyabb szintű vezetés hatékonysága a készütségi és egyéb szolgálatok működésében hiányosságok tapasztalhatók.

A valódi ok az volt, hogy a Duna partján tüzkészen álló légvédelmi lövegek, akik – állítólag – látták a gépet, mert az orruk előtt repült el – a bürokratikus előírások miatt (a tűzparancsot csak magasabb pk. adhatott ki - nem kaptak tűzparancsot.

1954. május hónapban elkészültek azok a szerkezeti elemek is, amelyek a Tu-2-es gépeket alkalmassá tették célzsák-vontatásra.

A vadász ho-ok részére szervezetszerűen egy TU-2-es vontatórajt hoztak léte, melynek gépei Kecskeméten és Taszáron tartózkodtak.

Külön a légvédelmi tüzérek részére történő célzsák-vontatás és célrepülés rendszeres feladattá vált, amire a légierő parancsnokság külön 670 óra repülési időt biztosított.

MIG-15-ös vontatást vadászoknak 160 órát, Il-10-ek részére 160 órát, a légvédelmi tüzéségeknek 1070 óra rep. időt biztosítottunk.

Nyitray János: „1954. április 15.-én szabadultam, de rendőri felügyelet alá helyeztek. Sok próbálkozás után sikerült a salgótarjáni üveggyárba munkásként bejutni, ahol három műszakban egy automata gépen palackokat gyártottam 40-50 fokos melegben.”¹¹¹

Bátorfy János: „1954. május 7-én így engedélyezték nekem a Győr-Debrecen távrepülést. 09.15 órakor egy Junior 18-as géppel elindultam Győrből az erős É-D-i szél ellenére. Nagy küszködés után 12.00-kor Cegléd felett voltam. Meguntam a cikk-cakkolást és lefordultam DK-re és 13.40-kor a szegedi Fogadalmi templom felett voltam 2200 m-en. Ez Győrtől 270 km, irány Makó s a román határ előtt leszállás. Megvan a 300 km.

E pillanatban négy Mig 17-es fogott közre és leszállítottak a szegedi reptéren. A kecskeméti radar megfogott, hívta a pesti diszpécsert, az Rónay Rudolf elvtársat, az Nádor Ferencet, a légierők parancsnokát, aki riasztatta rám a Mig-eket. Tudta ki van a gépben. Felvittek Pestre és örökre eltiltottak a repüléstől.”¹¹²

1954.09.21-24 között a 28. cs. rep. ho. demonstratív repülő harcgyakorlatot (RHGY-ot) tartott. 72 gép volt egyszerre a levegőben és a tótvázsonyi lőtéren századonként bomba és tűzcsapásokat végzett.

Zabalujev rep. vörgy. szovjet tadó. szerint ezt a kiképzési fokot a népi demokráciák légierijénél csak mi értük el. A gyakorlatot Rákosi Mátyás a párt KV-nek több tagja és a HM. is megszemlélte.¹¹³

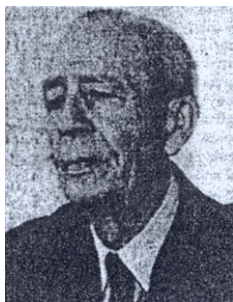
Az év végére II. osztályú repülőgép-vezetői képesítéseket értek el. A csatás parancsnoki állomány megkezdte Kunmadarason a MIG-15-re történő átképzést és az állomány a Jak 11-es átképzését.

Az 1954 nyári kiképzési időszakában intenzíven folyt a nappali, majd éjjeli célzás lövészet és fényzórófényben való repülés gyakorlása. Javult a gép-gép elleni légi harcgyakorlatok minősége foto géppuska adatok szerint.”...¹¹⁴

„1955-re vártuk az Il-28-asok megérkezését és megkezdődött a MIG 17-esek fogadására történő felkészülés is. Minden típus új harcászati és légilövészet szabályzatszerkesztési, lektorálási feladatot is jelentett részemre.

Maléter Pál ezds

Kottra Mihály őrgy

Maléter Pál pc. ezredes és a Repülő szabályzatok.

Ekkor kellett találkozni Maléter Pál¹¹⁵ páncélos ezredessel, aki akkor a Szabályzatszerkesztési Főcsoport főnöke volt. A Főcsoportnak volt egy repülő szabályzatszerkesztő részlege is, melyet Ónody Mihály őrnagy vezetett, és beosztottja Kottra Mihály¹¹⁶ őrnagy, nyergesújfalu-i tanító fia volt.

Ónodyval nem volt felhőtlen a kapcsolatom rátartisága miatt – párttagsága mellett zsidó felesége is volt – de Miska bátyámmal nagyon jó barátságba kerültem.

A bajom az volt, hogy a már részünkről elkészült, - lefordított, általam lektorált szovjet légilövészetrel és fegyverzettel kapcsolatos szabályzatok nem akaróztak megjelenni annak ellenére, hogy nagy szükség volt már rájuk a csapatoknál. A kiadás és a nyomtatás feladata a Főcsoport főnöké volt.

Miska Bátyám tanácsára kihallgatást kértem Maléertől, aki fogadott is.

Én bilgeriben jelentkeztem és előadtam kifogásaimat azzal, hogy az az érzésem, hogy mert ilyen hosszú ideje nem tesznek semmit, valami hanyagságnak kell lenni ezen a téren, ezért jöttem és amennyiben nem kapok kedvező választ, kénytelen leszek panasszal élni megfelelő parancsnoknál.

Maléter nagyképűsége mellett, bajuszával és fekete csizmájával nagyon meglepődött a hangvételemen, - úgy látszik ilyenhez nem szokott - és megígérte, hogy utána néz a dolognak és intézkedni fog.

Ezt meg is tette, én pedig később titkárnője útján hatékony intézkedését megköszöntem.

1954.07.24-én a 24. sármelléki v. rep. epk-át Barócsi Tibor¹¹⁷ szd s.-t leváltották, mert MIG-15-tel, megstuccolta a Balatonlellén edző 7:1-re vesztő brit futballcsapatot nagy zenebonát csapva. Gál Ferenc szds. lett az e. pk.

1954.09.23. 1.900.- Ft. Ötödik Békekölcsön (Szervezője Molnár László őrm, egy a Le állományában levő teniszező srác.)

Ekkor már Piskóczi András szds. volt a LE. Pság.(de nem a LE.-k!) politikai tisztje. Persze a jegyzést egy nagygyűlés vezette be, és előtte nem tudom miért, talán Piskólczi kérésére – felszólaltam és megajánlottam négy gyermekem nevében az 1.900.- Ft-ot, mely elenyészően kevés volt a többiekhez képest. Nem jó hangulatkeltés volt, mely egyáltalán nem érte el, sőt lelohasztotta az „önkéntes felajánlók” ambícióit. Érdekes, hogy Piskólczitól semmi elmarasztaló megjegyzést nem kaptam. Lehet, hogy azért egy fekete pont bekerült rólam noteszébe.

Piskóczi Andrásról jó véleményem volt. Tipikus nógrádi bányász ember volt, teljes párthűséggel, de rettenetesen erős „á-zó” tájszólással. Iskolázottsága kevés lehetett. Velem – úgy éreztem – meg volt elégedve, mint pártonkívülivel és meg kell, jegyezzem, hogy ezt talán a mindenkivel lehetőleg egyforma udvarias magatartásom okozhatta, melyeket más – kádertisztektől nem kaphatott meg - akik Őt lenézték, elmondott tulajdonságai miatt. Azt is meg kell, jegyezzem, hogy a Szabad Nép félórakon igyekeztem megfelelően –ha nem is mindig szájízük szerint – hozzászólni. Aktivitással nem lehetett baj, legfeljebb annak tartalmával.

Kékes Endre hdgy. géppár pk. ellenséges repülőgépet kényszerít le.

1954. szeptember 28-án éjjel riasztották a 24. v. rep. e. ügyeletes készülségi szolgálatát - Kékes Endre ¹¹⁸ főhadnagyot, kísérelőjével – egy határsértő jugoszláv C-47-es szállítógépre melyet a géppár elfogott, hazahozott Sármellékre és ott leszállásra kényszerített. Az ügyeleti szolgálatok eredményes tevékenységéért a 24. v. rep. e.-nél többen kormánykitüntetésben részesültek.” ¹¹⁹

A jugoszláv két motoros Dakota típusú utast szállító repülőgép Grazból Belgrádba tartott. Egy megbeszélésről vitt haza egy II. világháborúban a német hadseregben is repülő „öreg” pilóta őrnagy egy jugó hadosztályparancsnokot. A gép rossz időjárás miatt sodródott át a magyar határon. A gépet egy **sármelléki** Mig-15-ös vadászipülő-géppár Kékes hhdgy. géppár-parancsnokkal szállította le. A géppár kiválóan hajtotta végre a kiadott légi harc- és lő utasításokat. Mivel az II. vh-ban a német hds-ben repülő jugó őrgy. besorolt, mímelve leszállási szándékát, nem akart leszállni és impasszolt.(tovább repült5). Ezután lőtt eléje Kékes egy rövid sorozatot. Az őrgy. a nyomjelzőt látva jobb belátásra kényszerült és egy iskolakör után leszállt.

Az eset kivizsgálására nagy szemletársaságot rendeltek ki Sármellékre Nádor ezds. vezetésével. Két nagyszobában voltunk elhelyezve. A kisebbikben a főtisztek, és mi beosztott tisztak a nagyobbik szobában. Délután és este a fiatal tisztak nagyon érdeklődtek régi magyar királyi hadseregben történetek iránt s nekem eszembe jutott Izsai János hadnagy, a Légierők „gyepmestere”. Ez volt az egyetlen agronómusi képzettséget igénylő beosztása a LE-nek, de persze Jánosnak nem volt ilyen képesítése..

Izsai Jánost még másodéves akadémikus koromban Tapolcáról hangármesterünként ismertem. Akkor főtörzsőrmester volt. Egy légiriadó alatt ¹²⁰ nagyot bukfacezett egy szögesdrót huzal miatt, - miközben bennünket gyorsabb futásra buzdított - mely egy alacsony élő sövényben volt kihúzva.

Korábban már ismertem János elbeszélését kecskeméti őrmester koráról. Az esetre 15 év után – az ötvenes években - amikor a Rákosi Légierők Parancsnokság Hadtáp szolgálatánál u. n. „gyepmestereként” (a repülőterek gyepének karbantartása volt a

feladata) már, mint hadnagy szolgált, jól emlékezett. Ekkor egy szobában ültek egy szegedi „kertésszel”, Koszó Pista István¹²¹ repülő alezredessel, - m. kir. tartalékos megfigyelő főhadnaggal, felderítő századnál szolgáló pilótával – akivel a múltban egy alakulatnál is szolgáltak.

Az történt, hogy Jánost, mint fiatal hivatásos őrmestert Kecskemétre helyezték át. vasárnap dél körül érkezett vonaton. Berakta „pakk”-ját a ruhatárba és kísért „extrában”, törrel, karján továbbszolgáló jelzéssel a korzóra. Rövidesen tisztelegve „Szabad a karját kisasszony? Leszólított egy lányt, aki az akkori kecskeméti helyőrség parancsnok szakácsnője volt. Felkísérte a lakásba és kínálatára megette a házi úr vacsoráját. Váratlanul hazajött a „rettegett” és a repülőtiszteket különösen nem kedvelő főtiszt, és a lány az alacsony növésű Jánosunkat beállította ruhásszekrényébe.

Izsai János elbeszélése,

„Tudod komám, állok a ruhásszekrényben és sarkantyúpengést hallok. No, ez valami tiszt!

Alig hogy ezt kigondolom, hallom, hogy

- Juliska, nagyon elfogyott az ebéd, mi lesz vacsorára?

- Csinálok „ham and eggs”-et méltóságos uram- rebegte a lány.

S a következő pillanatban kinyíltott a szekrényajtó és előttem állt egy huszár ezredes.

Mit tehettem? Jól lelapátoltam (letisztelegtem) neki és jelentettem, hogy

- Ezredes Ur! Izsai János őrmester alázatosan jelentem, parancsára megjelentem! Válasza az volt, hogy

- Jelentse meg kihallgatáson, hogy megette a vacsorámat.

Letisztelegtem, sapkámot a fejemre téve, vigyázz menetben eltávoztam. Kimenve becsuktam az előszobaajtót és megnéztem a névtábláját.

- Ippi és érkeserűi Fráter Tibor ezds. volt kiírva. Kimentem a vasutállomásra, kivettem a pakkom a ruhatárból és a reptérre menetem alatt egész úton azon gondolkodtam, hogy

- No, Izsai János őrmester, most jó elszabtad a karrieredet!

Kihallgatásra jelentkezésemkor egy idős törzsőrmester úr rosszallással vette tudomásul, hogy fiatal bevonuló őrmesterként rögtön „rendelként” jelenttem bevonulásom.

Állunk és várunk. Szolgálat átadás, átvétel, kérelem, panasz, rendelve a sorrend. Én a végén: rendelve!

- Kihallgatás Vigyázz! Kihallgatás jobbra nézz! Hallom a vezényszót!

- Vágom a fejemet, egy főhadnagy úr jön. Meglepődik, hogy a balszárnyon egy őrmester áll.

Hozzám ér:

- Főhadnagy úr alázatosan jelentem bevonulásomat és egyben alázatosan jelentem Ippi és érkeserűi Fráter Tibor ezredes úr parancsára kihallgatáson megjelentem.

- Mi volt rendelésének oka? Kérdezte a főhadnagyúr. Mit tehettem, még egyszer jelenttem, hogy:

- Főhadnagy úr alázatosan jelentem bevonulásomat és egyben alázatosan jelentem Ippi és érkeserűi Fráter Tibor ezredes úr parancsára kihallgatáson megjelentem.

- Na de mit csinált Őrmester úr? Kérdezte mérgesen.

- Alázatosan jelentem, megettem az ezredes úr vacsoráját, és vártam, hogy elsüllyed a világ.

E helyett a kihallgatást vezető főhadnagy úr odalépett hozzám, kezét nyújtva azt mondta:

- Kedves egészségére őrmester úr!

A helyett, hogy elszabtam volna a karrieremet, nagy karriert csináltam Kecskeméten.”

Rádöbbsentem, hogy Koszó Pista is itt van és a másik szobában ultiztak a többi főtiszt társaságában, mert ők a másik szobában voltak. Kértem, hogy jöjjön át.

Pista bátyám, kérlek, igazoljad János elbeszélését, aki azt mondja, hogy Téged Kecskeméten ismert meg, amikor Őt kihallgatásra rendelték és Te „Kedves egészséget kívántál neki”.

Pista bátyám természetesen emlékezett és rádöbbsent valószínű arra, hogy ők - volt m. kir. tiszt és tiszthelyettes - három vagy több évig egy szobában, egymással szemben ültek, az öreg HM majd a Hadtápszolgálat épülete egyik szobájában, de ezt a közös élményüket, sőt azt, hogy már találkoztak az életben valahol, nem tisztázták.

Ennyire nagy volt a bizalmatlanság nemcsak a régi és fiatal tisztek, de még a háború előtt szolgált katonák között is!

Ugyanakkor a történettel János bemutatta azt, hogy milyen is volt a szellem a m. kir. Légierőnél!

Nem kellett szégyenkezzünk!

1954.10.01-én Hagymási Jenőt kinevezték Kunmadarasra a Kilián Iskola MIG-15BISZ epk-ának. Állománya 120 vadász, 35 csatás, és 40 szovjetunióban végzett hajózó. Őket 1955.09. havában bocsátotta ki a „Kilián” iskola, az első MiG-15-re kiképzett növendékeit.

*1954.10.28-án ismét I. fokon Zolt József alez. II. fokon 09.01.-én Mezőfi István alez. 11.12-én Házi vörögy. jóváhagyja a bizottság javaslatát, megállapítva, hogy háború esetén azonos (légi. löv. szolg. ág. pk.) beosztásra alkalmas vagyok. A minősítést 1954.12.17-én velem is aláírták. **X. melléklet**¹²²*

1954 decemberében a LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és a „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL LEVŐ tiszti és összes létszámát – valamint a harci és iskolagépek számát - a **XIII. melléklet** mutatja.

1955

01.14. Koronkai Károly őrnagy barátom, a légierő nehézségeinek technikai szemlélője, és vele együtt V. Máté György hadnagy, Stander Jenő főtörzsőrmester, Kiss

Károly hadnagy Apajpusztán 1955. január 14-én éjjel, bonyolult időjárási viszonyok közötti kiképzési repülési vizsgafeladata közben TU-2-el lezuhantak.

1955.02.03. Szücs Imre ho. llöv. vez., Ertl József hdgy. és 3 rgv. A SZU-ba ment MIG-17PF bonyolult időjárási viszonyok melletti éjjeli elfogó vadász kiképzésre egy rep. irányító ti-tel.

A géptípust rendszeresítették a LE-nél. Gyakorlatilag átfegyverezték a vadászokat erre a korszerű harci gépre, mely bonyolult időjárási viszonyok mellett, éjjeli vadász elfogó feladatok megoldására is képes volt és ezzel a hazai légtér védelme teljesen megoldódott.

Az ugyancsak bevezetett P-20.-as vadászirányító lokátorokkal a műszeres rávezetés, a készütség ellátása nappali és éjjeli bonyolult időjárási viszonyok között lehetővé vált

1955.03.10.-én Kunmadarasra megérkezett egy UIL28-as és két IL-28-a egykormányos gép. Átképezték öt equipázst (rgv., megfi., hajózó lövész) és műszaki tiszteket. A 3 db Il-28 repülőgépet később célzsák-vontatásra tették alkalmassá. Ezek a gépek csak célrepülést és célzsák-vontatást végeztek.

1955. március 15-től Honvéd Hadi Akadémia neve Zrínyi Miklós Katonai Akadémiára változott.

1955.03.28. Nagy izgalmat okozott egy nagy magasságban átrepülő ismeretlen repülőgép. Kivizsgáló bizottság Mészáros András alez. Gila Pál pol. ti. és Iván Dezső őrgy-ok vizsgálták ki az ügyet és sok szervezési, együttműködési hiányosságot találtak az OLP.-nél és a Légierők csapatainál. A két pság. nem vonta le következtetéseit, minden maradt a régiben.¹²³

Mi ketten Kurucz Ferivel egy közös *tanulmányt írtunk és terjesztettünk fel*, hogy a jelenlegi repülőgépeinkkel és lokátorainkkal lehetetlen az ilyen gépeket elfogni, mert erre kevés idő áll vadászaink rendelkezésére.¹²⁴ Választ persze nem kaptunk.

Miklóssy Sándor: „1955-ben (vitorlázó Szerk.) *segédoktató lett. Hajduszoboszlón repült, ahova motorkerékpárral járt (Kiskunfélegyházáról Szerk.)*”¹²⁵

1955.04.09. A HM Katonai Tanácsa (KT) megszüntetve és összevonva a Légierő - és Légvédelmi Parancsnokságokat - mint ö. haderő nemű parancsnokságokat – új szervezetet az OLLEP-et hozta létre.

1955.04.23. Hat MIG-17PF érkezett Kecskemétre. Összeszerelési tanfolyam után egy szovjet őrnagy Iván Dezső szds. techn. szlő. mellett 3 főt átképzett a típusra.

1955.04.28-án nevezték ki Nádor Ferenc ezredest a LE. parancsnokának.

1955.05.01-én Szijj Róbert őrgy. lett a LE. pkh-e. Beosztását a taszári 25. v. hopk-ságát Vörösmarty Béla őrgy. vette át.

Osztályunkra kinevezték bombázó szlő-nek Kaszás Imre őrgy-t.

1955. május 3-án kértem a Zrínyi Miklós katonai akadémiára való felvételemet, melyet a létszámviszonyok alakulása miatt 2730/1955.sz.a. 08.11-én elutasítottak. (Juhász B. Örgy. csf. h. a levelet alá sem írta, azon pecsét sem volt.)¹²⁶ (XV. 1. és 2. melléklet)

1955. május 14-én lettünk a VARSÓI „kölcsönös segítségnyújtási” EGYEZMÉNY-nek - feladva eddigi látszat függetlenségünket, szemben állva az 1949. április 4-én megalakult NATO – val.

1955.05.14. A HM. parancs összevonta az OLP-t és a LE pságát. Felmentette Kána Lőrinc és Házi Sándor vezérőrnagyokat, s felfüggesztették az 55. légvédelmi hadosztály szinte teljes vezetőállományát,

Ideiglenesen kinevezte Hazai Jenő vörgey-öt az Országos Légvédelmi és légi erők Parancsnokság (OLLEP) parancsnokának.

1955-ben megszűntek a csatás, illetve a bombázó alakulatok, a Kilián iskolán pedig az ilyen jellegű képzés. A csatarepülő oktatók egy részét áthelyezték a vadászkiképző-ezredhez, Jak 11-re, illetve a kúmadarasi ezredhez MiG-15-re, oktatóknak. Nem volt új beiskolázás a Kilián Iskolára.

A szabályzatok ismeretében alakult ki bennem egy önálló jegyzet készítésének kényszere, mely természetesen, mert a hivatkozott szabályzatok is titkosak voltak - csak titkos lehetett. A jegyzet címe Farkas Jenő szds.: Légi lövészet elmélete, légi harc- és lökiképzés módszere. Alapismeretek vadász repülőgép-vezetők részére. Országos Légvédelmi és Légi erők Parancsnokság Budapest, 1955. 93. p.

A csaknem száz oldalas A4-es méretben készült munka már az előző évről húzódott át és kivitelezése Bencze László szds. érdeme, aki stencil papírra rajzolta meg a több mint 50 rajzot, mely a bombázó gépek támadhatósági légtereit, támadási görbéket ábrázolta. Nem kis teljesítmény volt ez már rajztechnikai szempontból sem. Lacival kivételesen jó barátságom alakult ki, Ő is „régis tiszt” volt.

Vannak, akik a LE-nél is felfele buknak. A Légi erők kiképzési osztálya 1953-tól

1953.11.01. A 66.v. hopságáról leváltott Mezőfi István ezds. felfele bukott és a LE. kik. ov.-je, az én új parancsnokom lett. Ekkor ismertem meg valójában, pöffeszkedő, pózoló magatartását, üres fejű műveletlen egyéniségét és valójában nem sokat érő emberségét.

Az I. emeleti nagyszobában a két Északra - a Balaton utcára nyíló - ablak között kapott helyet. Ott ült, háttal a falnak, a tagok fele nézve trónolt íróasztala mögött. Szobájukba természetesen a folyosóról lehetett bemenni. Gyakorlatilag nem csinált semmit. Tőle jobbra Csallóközinek, balra Iván Dezsőnek és Koronkainak volt az íróasztala. Ők hárman csapatnemi szemlélők voltak. Idejük nagyobb részét az alakulatoknál töltötték.

Mezőfi asztalától jobbra nyílt egy ajtó Zsolt József, Gyugya bácsi szobájába, ahol Ő egyedül ült és minden dolgot neki kellett magára vállalni. A dolga természetesen alapvetően az írás volt. Nádor helyett is az írásbeli teendőket Ő végezte. A LE. parancsait, szemlejegyzőkönyveket, különféle terveket és előterjesztéseket szerkesztett. Nagyra becsültem szorgalma, kiváló fogalmazó készsége, általános és repülő szakmai műveltsége miatt. A legidősebb régi tisztek közé tartozott, aki vezérkari képesítése előtt - többek között

- olyan kiképző osztályt vezetett, melynek egyik százada CR-42-sel és Héjákkal, a másik bombázó százada Caproni és JU 86-os gépekkel repült.

A HM melletti utcában lakott a 2. emeleten. Lakásán soha nem voltam. Egy akkoriban a gimnázium felső osztályaiba járó lányát sokat segítette főleg matematikai dolgokban, mert az MSzP kerületi PB-án is dolgozó tanárnő felesége humán tárgyakat tanított. Ő volt az, aki így nagyban segíthette ezredesi előléptetését, melyet nagy nehezen kapott meg.

Összegezve így a hosszú idő távlatából nagyon nehéz dolga lehetett, ha másért nem azért, mert az én sokszor minősíthetetlen és nem vonalas szabadszámam végig kellett úgy hallgassa, hogy az ne tudódjon ki. Persze engem a Párt nem befolyásolt megnyilatkozásaimban.

Kérdéseire adott válaszaimból, tippjeimből, javaslataimból általában mindent elfogadott és bedolgozta irományaiba.

Szobájának másik ajtaja a folyosóra nyílt. Én ezen közlekedtem, ha Hozzá kellett mennem, így nem zavartam a nagy szobában levő „Urakat”.

Az én szobám a folyosó udvar felőli oldalán volt, benne Ruzsbacski szkv. dolgozott a kiképzési anyagleltáron. Egy írógép volt szobámban asztallal, melyet Thürner Edit gépirónő használt állandóan, mert sok gépelni való volt munkakörömmel kapcsolatban. Edit lányként került hozzánk és akkor ment férjhez egy SZU-ból visszajött fiatal tiszthez Vereckei Jóska fhdgy-hoz, aki a felderítő csoport vezetője volt.

A Légierő Repülő harckiképzési osztályán, osztályunkon Mezőfi idehelyezése több folyamatot is elindított. Megjelent a rendfokozatok iránti szemérmetlen tülekedés szelleme. Elsősorban Zsolt alezredest érintette Mezőfi jövetele, mert Böde osztályvezetősége szds.-i rendfokozatával nem érdekelte, de hogy egy magasabb rendfokozatú fiatal titánt helyeztek föléje, ez sértette. Mindent elkövetett, hogy Ő is ezredes legyen. Ebben támogatót is talált Nádor személyében, akinek személyes ambíciói is a tábornoki – vezérőrnagyi rendfokozat kiérdemlése érdekelt. Az meg egy fontos érv és indok volt felfele, hogy neki minél több ezredes beosztottja legyen. Ezt Zsolt előléptetésekor el is érte, hogy Galgóczi, Mezőfi, Zsolt után már három legyen.

Az történt Zsolt előléptetésekor, hogy Nádor Ferenc (NF.) – minden addigi szokástól eltérően – Mezőfivel sorakoztatta az egész osztály tisztikarát és jelentést adatott be. Megparancsolta, hogy miután a Kormány Zsolt alezredest ezredessé nevezte ki, megtiltja, hogy a jövőben őt és magatartását, tisztelgését, bárki gúnyolja. Elrendeli, a legnagyobb tisztelettel viselkedjenek vele szemben.

A 'KANMURI' ÉS KÖVETKEZMÉNYEI

Este, Mezőfi ezds. legénylakásán, a többi csapatnemi szemlélő mellett, Nádorral együtt egész este gúnyolták Zsolt ezredest.

Másnap osztályunk gépirónője Thürner Edit, Vereckei Jóska fhdgy. felderítő ov. fiatal felesége, szokás szerint reggel bejött gépelni szobámba és elmesélte, hogy tegnap este az „Urak (az osztály munkatársai, köztük Iván Dezső is)” Mezőfi ezds. legénylakásán összejöttek, és Nádorral együtt gúnyolták Zsolt ezds. magatartását, viselkedésmódját.

Rettenetesen felháborodtam és berontottam Gyugya bácsi szobájába és szokásom ellenére engedélyt kértem, hogy elmondhassak valamit, ami nagyon böki a begyemet, és megkértem, hogy a hallottak után nem rohan sehova, először lecsillapodik, és aztán cselekszik. Én naiv azt gondoltam, hogy így is lesz.

Jelenttem az Edittől hallottakat.

Mire Zsolt felugrott és én hiába fogtam meg karját és igyekeztem marasztalni, nem hallgatott rám és felrohant Nádorhoz elégtételt kérni.

Tudtam akkor, hogy ez kirúgásomat jelenti. De már késő volt. Hallgatnom kellett volna. Bár Isten Utjai kiszámíthatatlanok és jól tettem, amit tettem, mert 1956-ig, ha szolgálatban tartanak, rosszabb sors várt volna rám.

Ezután Zsolt, amikor ez tudomására jutott, akkora port vert, hogy Nádor már felterjesztett vörgy-i előléptetése is elmaradt.

1955. 05-31-én TU-2 rg. vezetője Horváth Sándor fhdgy. repülőgép vezető, és vele együtt Adame József hadnagy megfigyelő, Komódi Zoltán őrmester rádiós lövész, Szabó István tizedes lezuhantak és életüket veszítették Nagyorosziban, célrepülés és célzsák-vontatási feladat végrehajtása közben. A gép farok része leszakadt, főtartójában repedéseket találtak. Az összes TU-2-es vizsgálatának és javításának magas költségei miatt a gépeket leselejtezték.

Ugyanezen a napon a 25. vadászrepülő hadosztály részére célvontatási feladatra kikülönített részlegnél is rendkívüli esemény történt. A taszári repülőtéren felszállás közben — még a betonon — Tőke Kázmér hadnagy Tu-2 repülőgépének egyik motorja kigyulladt. A személyzet nem sérült meg, az égő repülőgépet sikerült sértetlenül elhagyniuk. Az oltás azonnal megkezdődött, de eredménytelen volt, mert a gép a betonon elégett.

Az OLLEP parancsnoka Hazai Jenő vörgy.

1955.06.01-én a korábban említettek kiküszöbölésére, az egységes légvédelmi rendszervezető szerveként összevonták a Légvédelmi és a Légierők Parancsnokságokat. Az új elnevezés **Országos Légierők és Légvédelmi Parancsnokság (OLLEP)** lett, Hazai vörgy. parancsnoksága alatt.

Életbelépett az OLLEP állománytáblája. A Légierők parancsnokság állománya 74 fővel (pság 7, törzs, hdm., kik. oszt. 24, átrep. oszt. 10, megfi.oszt.8, MMSZ 24 fő) csökkent. A hdm. oszt. vezetője Szentesi Ede örgy. helyett Hinek Emil szds. lett.

Leváltották szabómesterünket, Házi Sándor vörgy.-ot a 3. hdt. tpk-vá, Kána Lőrinc vörgy.-ot, lgv.tü. ho.pk.-ká nevezték ki. Ők lefele buktak.

Átköltöztünk a Szikla mellett levő U alakú épület első emeletére. Felettünk a Mérnök – Műszaki és a Hadtáp főnökség volt.

Babuskin szovjet őrnaggyal Pápán

Az ez utáni hetekben voltam Pápán az ottani szovjet gárda hadosztályparancsnoknál Babuskin örgy. szovjet műszerrepülő tanácsadóval elintézni, hogy sármelléki MIG ezredünk célzsák-lövészetét az általam kijelölt és a pápai szovjetrepülő ho-nak kiutalt

Ugodi légi lőtéren hajthassa végre.

A hadosztályparancsnokon kívül a beosztott hadosztály és ezred légilövészet-vezetők a háború előtti tiszthelyettesi színvonalát tapasztalva, - aki a század parancsnok őrnagyaitól kérdezte, hogy mikor lőnek Ugodon felbosszankodva, kértem az orosz hadosztályparancsnokot, hogy

- „Mint a magyar légierők légiharc-, légilövészet-szolgálat parancsnoka azt kérem Öntől, hogy az egyik ezredünk saját országunk területe felett hajthassa végre lögyakorlatait az általam Önöknek kiutalt lőtéren!”

A válasz:
 - „Mikor melyik nap akarja?” Megegyeztünk.
 Babuskin kijövet mondta oroszul: „
 - Ez nagyon kemény volt Tovarisz Kapitány!”
 Visszakérdeztem:
 - „Elintéztük vagy nem?”

Ez a gárda hadosztály akart áttelepülni 1956 októberében Ausztriába és harcolt az őket körülvevő, megszálló páncélosok ellen, majd megtizedelték őket és szétszórták a SZU. területén.¹²⁷

Hazai vörög. lett az a személy, aki végül is kiadványozta, már 1953-ban is tervezett és 1955-ben bekövetkezett kirúgásomat. Alapvetően elhatározását elősegítette Nádor Ferenc és csapatnemi szemlélő társainak Zsolt József ezredessel kapcsolatos kétszínű magatartása, melynek én lettem az áldozata.

Mindezekről azokban a napokban nem volt tudomásom. Éltem addigi életemet.

1955.06.06-10. léptem be a Honvéd Sport Egyesületbe és kaptam a 12859 sz. tagsági igazolványt, azért, mert így lett lehetővé, hogy a Margit szigeten levő létesítményt, tenispályát és csónakházat használhassam.

1955.06.09-én a 31.v. rep. e. pk-a, aki egy amerikai - röplapokat hozó - léggömbbel ütközött össze, katasztrófát (elégett) szenvedett.

Mil Mi-4 helikopter Szolnokon a múzeumban

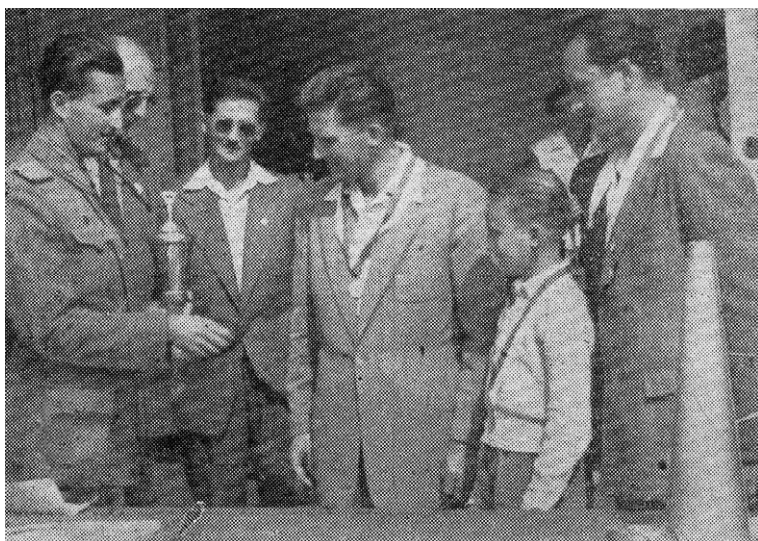
1955.06.20. Két Mi-4-es helikoptert repült át Lvov-ból géppárban két szovjet pilóta Ferihegyre, majd a műszaki átadás-átvételt után Budaörsre. B. Varga Sándor őrnagynak csak 11.01-re sikerült kijelölnie erre a merőben új típusra az átképzésre kerülőket, mert nem igen akart senki jelentkezni. (az átképzést csak Kaszás Imre őrnagy, Hável Pál és Vass Rudolf főhadnagyok, illetve Varga László hadnagy kezdte meg).

1956-ban a 4 Mil Mi-4-ből 1 üzemképtelen volt, 2 megsemmisült, egyet eladtak, az 5.-re mert nem találtak személyzetet, eladták.

Én már nem láttam - leszereltetésem miatt - ezeket a gépeket, csak hallottam még történetükről.

1955.07.24. Újabb csoport, Istenes Elemér fhdgy. és 7 társa ment a SZU-a MIG-15PF átképzésre. Csak 1956 áprilisában jöttek haza.

08.11. HELYŐRSÉGI EVEZŐS VERSENY a MARGIT SZIGETEN

A képen:

Decker örgy. – Farkas Jenő szds.
– Horváth Nándor – Kiss Lajos törm

1955. 08. 11-én két pár evezős kielboottal nevelt fiammal, Horváth Nándorral és Kiss Lajos rep. írnök törzsőrmesterrel a Margit sziget körül Budapest helyőrségi bajnokai lettünk.

Egy Decker nevű
őrnagytól aranyérmet
kaptunk.

1955.09.05-én négy év és négy hónap szörnyű rabság után meghalt. Nagy Árpí. A börtönben tuberkulózisban megbetegedett, és mert sem megfelelő gyógyszert, sem kezelést nem kapott, nem érte meg harmincnegyedik évét.

Sírja az Újköztemető 301-es parcellájában a 13. sor 43. helyén van.

1955.08.27-én Kecskeméten MIG-17PF átképző tanfolyam indult 6 géppel.

1955. 09. 27. 2.800 Ft. Hatodik Békekölcsön (Jegyző: Szombathelyi Sándor szds. MSZP pártbizalmi.)

1955-ben a kijelölt állomány Szevaszlekejban végrehajtotta az átképzést a MIG-17F és MIG-17PF típusú repülőgépekre. Ezek az elfogó vadász repülőgépek egyébként 1974-ig voltak szolgálatban.

1955.10.02. Vonaton, ládában 6 MIG-17PF érkezett.

1955.10.07. *Illetményigazolás. - Napközi térítési díjra 2527,20 Ft. (Hetesi Károly fhdgy. pénzügyi tiszt.)*

Sűrű Béla: „1955. október 25-én szabadultam. Csak segédmunkás lehettem. Találkoztam egy fiatal futballista barátommal, aki mint a MÁV Vasútellátó Vállalat főellenőre beajánlott csapatnak. Felszolgáló, majd üzletvezető lettem.”¹²⁸

1955.11.30-án „kirúgtak” a légierőktől, - leszerelés

Végül is, hatheti illetménnyel a 01000/55 szü. 4. hat. 57.d. sz. parancssal szereltek le. A parancsot és a szolgálatot bizonyító Igazolványt ugyan 11.01-én írták meg, de azt csak a hónap végén hozták tudomásomra akkor, amikor a Miniszteri szemlejegyzőkönyvet elkészítettem Zsolt ezredessel, osztályvezetőmmel.

Nádor november 15.-e körül feljött lakásomra - előtte egyszer sem járt ott - és részvételtjes pofával közölte, hogy ”Képzeld Jenő! most jutott tudomásomra, hogy leszerelnek!” A válasz: „Ferike Te vagy a légierők parancsnoka, miért csodálkozol annyira?”

A leszereléskor a személyi repülő ruházat nálam maradhatott (magyar téli hajózó ruha, stb.)

A névleges ok Hegedüs János fhdgy. - volt recsetis tizedes, (Repülő Csapattiszthelyettes Képző Iskola), most természetesen kommunista személyzeti tiszt szerint, az ok az volt, hogy szegény, (orosz őr által lelőtt) Pali öcsém Jugoszláviában él és én tartom vele a kapcsolatot.

Később tudtam meg, hogy valamilyen nyugati ellenőrzés miatt megállapították a LE. engedélyezettnél magasabb létszámait és ezeket csökkenteni kellett, ezért természetesen elsősorban a régieket, meg a nehéz embereket – pártonkívülieket - tartalékállományba helyezték. Ehhez persze a sugárhajtásos repülőgépekre történő átlépés is hozzájárulhatott.

Három hónap kötelező elhelyezkedést írtak elő és állást is felajánlottak. Nekem először a MALÉV Ferihegyi repülőterén repülés irányító tisztséget, melyhez angolul kellett volna, beszéljek, és egy budai térfélen levő lőszergyárban művezetői helyet.

Egyik ajánlat sem jöhetett szóba, mert kirúgásom után már 1956. január 20-án a Győri Baromfifeldolgozó Vállalat (baromfi) telepvezetőként alkalmazott 1525.- Ft/hó fizetéssel Vaszar István majorban.

Hála az Egeknek, mert megúsztam az 1956-os forradalmat és az azzal járó megtorlásokat, melyből utódom, Szűcs Imre fhdgy. a 66. v. ho. volt légi lövészet szolgálat Pk-a - bár csepeli születésű és hozzá engem is nagyon tisztelő káder tiszt volt - később bőven részesült. Nem akarta beosztásomat átvenni, mert, hogy erre Ő képtelen és nincs felkészülve. Bármennyire is nyugtattam, hogy parancs az parancs, nem akarta elfogadni beosztását. Egyébként a legkiválóbban lövő tiszttem volt

Azon nem csodálkoztam, hogy leszerelnek, de nem érttem, hogy Nádor korábban őrnagyi előléptetésre és kormánykitüntetésre terjesztett fel, mert egyrészt a maximális várakozási időt kitöltöttem, másrészt a légierők repülőgép vezetői 1954-es évben légiharc- és lögyakorlataikat átlag jó eredménnyel hajtották végre. Ezért a szabályzat értelmében előléptetésre kellett volna, felterjesszen.

Ekkorra fejeződött be a lokátorral felszerelt MIG-17-esekre történő átképzés. Ez tette lehetővé az éjszakai légiharcot.

Leszerelésem után történtek

Leszerelésem után volt Feleségem ismeretsége közül két országgyűlési képviselő barátja ¹²⁹ elment Szabó István altbgy.-hoz a Hadsereg mindenható személyzeti Főosztály vezetőjéhez – Rákosi barátjához – hogy „ez hogyan lehetséges, előléptetés és leszerelés egyszerre?”

A válasz: „Sajnos még mindig vannak a Néphadseregnek ilyen parancsnokai!” és megmutatta mind a három okmányt, melyeken ugyanaz az aláírás volt: Nádor Ferencé.

1955 végére a LE. létszáma a bombázó ho. és Feld. e. megszűnése miatt az 1952.02.01-es mintegy 19.000 fős létszámról 4800 fővel 26 %-kal 14.200 főre csökkent. ¹³⁰

1955 decemberében a LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és a „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL LEVŐ tiszti és összes létszámát – valamint a harci és iskolagépek számát - a **XIII. melléklet** mutatja.

ISMÉT CIVILBEN, ISMÉT a BAROMFIAK MELLETT

A Légierőktől történt kirúgásom után több helyen érdeklődtem állás iránt.

1955.12.01. Életrajzot adtam be a Győr-Sopron-Vas megyei ÁG Igazgatóságának. Bejártam az Ő baromfitelepeiket. Jártam Klotz Lacinál (Komárom mellett), akit még Gödöllőről a Baromfitelepről ismertem. Édesapja asztalos volt, mikor ott voltam.

1956

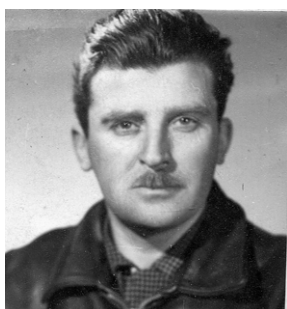
1956.01.16. Állami Gazdaságok Győr Sopron megye életrajzommal kapcsolatos kérdéseket tett fel, melyekre 1956.01.19-én megválaszoltam.

Megkerestem a Baromfiipari Mezőgazdasági Vállalatot Budapesten. Igazgatójának - Homits Károlynak - miután bemutattam Gödöllőn kiállított baromfityenyésztő és keltetésvezetői igazolásomat, azonnal felajánlotta a Vaszaron – az általuk az Állami Gazdaságtól átvett baromfitelep vezetését, melyet az Állami Gazdaság a nagy elhullások miatt üzemén kívül helyezett.

1956. január 20-án a Győri Baromfifeldolgozó Vállalat (baromfi) telepvezetőként alkalmazott 1525.- Ft/hó fizetéssel Vaszar István majorban.

Akkor mikor ajánlatát megkaptam, tudtam, hogy hol van a község, de azt nem hogy baromfitelep vezetői házam, lakásom pontosan a pápai szovjet repülő hadosztály felszállási vonalában van. Babuskin szovjet őrnaggyal voltam náluk az „Ugodi” lőtér miatt. Egy évvel később ez a gárda hadosztály repült aztán éjjel nappal a Vaszari baromfitelep felett fájdtva szívemet és ez volt az a hadosztály, amely Vaszarról történt eljövetelem után, teljes személyi állományával 1956-ban, a forradalom alatt, át akart települni Nyugatra, Grazba és ezért harcolt az őket körülvevő, megszálló T-34-esek ellen. Hogy mi lett velük? A jó Ég a megmondhatója!

Vaszar, István major

telepvezetői lakás

Vaszar község és a Baromfitelep Pápától Északra feküdt. Mikor odaérkeztem a telepen ablakok magasságáig gaz volt.

Farkas Jenő telepvezető

Vaszar István mjr. B-ről: Üzemi épületek,

tőle jobbra baromfi-utónevelő épület

Egy győri illetőségű Szombathelyi nevű adminisztrátor segítségével és egy (deklasszált) idős, Györffy Géza brigádvezetővel, - volt kecskeméti mezőgazdasági technikumi igazgatóval - hat lóval üzemeltettem a négy elő - és 12 utónevelő épületből álló (szabvány) telepet. Dolgozóim Vaszarról jártak ki a telepre.

Február elején elkezdtük a munkát.

1956.02.15-én Ficzek igazgató és Babos főkönyvelő értesített, hogy mert 01.15-e után foglaltam el telepvezetői munkakörömet, különélési díjra nem tarthatok igényt.

1956.03.05 3025/1956. Mt. szám elrendelte, hogy a vidéken dolgozók hagyják el pesti lakásaikat. Ennek a követelésnek nem tettem eleget, ezért áthelyezésemet kértem Budapest környékére.

1956.04.06. Báthory Elemér kecskeméti méhész barátom, 5 használt méhkaptárt küldött. Méhészkedni akartam.

1956.04.14. Belly cseh import németjuhász szukám, melyet elletésre a Dunakesziben levő AVH telepről adtak ki részemre, öt kutyát ellett. Belly idomított állat volt.

Molnár rendőr őrmester: Vezető Kartárs! Idomított ez a kutya?

Egy este petróleumlámpa fényénél dolgoztam az irodámban, a körzeti rendőr tiszthelyettes őrmester kopogtatott be. Belly jelezte. Kérdi, amikor kikísértem a ház előtt:

- „Idomítva van a kutya?
 – Nem tudom.
 – „Próbáljuk ki”. Pisztolyához nyúlt és Belly abban a pillanatban megfogta csuklóját. Idomítva volt.
 Nagy bajom lett Bellyvel és öt már felnőtt kölykével. A nyár közepén az egyik este egy nyestet üldözve a telepvezetői ház melletti utónevelő ólban nagy pusztítást végeztek 60-70 dekás csirkék között.
 Egész éjjel kopasztottuk a súly alatti jószágot a villany nélküli telepen. Meg kellett növeljem a többi ólban is az elhullást, hogy simán, büntetés nélkül megússzam a kár kifizetését. Így is jó volt a telep eredménye, mert évvégére a legjobban termelőüzem lettünk.

1956.06.12-én adtam be felvételi kérelmemet a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Egyetem levelező tagozatára. A felvételhez orvosi vizsgálat kellett. Leszerelésemkor extraszisztolés aritmiám volt. Pápán, egy öreg belgyógyász, amikor mondtam neki vélt bajomat, megnyugtatóan, hogy "Öcsém, neked ilyen nincsen".

Csak fél évet kellett civilnek lennem, hogy szívem is egészséges legyen. Akkor már nem kellett naponta félelemmel ébredjek és elaludjak, de súlyos anyagi gondok kezdődtek.

Megtanultam, mit jelent civil "munkásnak" lenni a szocializmusban. Családom Pesten maradt, én nem tarthattam igényt különélési díjra. Sőt kötelezni akartak pesti lakásom elhagyására.

Óvárott felvételi vizsgát tettem kémiából és matematikából.

1956.08.13. elégedetlen voltam 1525.- Ft-os besorolással, levelet írtam Homits Károlynak, a Baromfitenyésztő Mezőgazdasági Vállalat gépkocsivezetőből lett igazgatójának.

1956.09.10-én Homits Károly még mindig leköltözésemet sürgette. Nagyon kellett nekik pesti lakásom, kéri, hogy jelentkezsek nála végleges leköltözésem miatt.

1956.10.15-én még, mint vaszari telepvezető Győrben az A1, A2, A, motorkerékpár jogosítványt szereztem. Egy vállalati szerelő segítségével, aki Ficzek Imre Barfeld¹³¹ igazgató Pannonia sarzsi motorját kölcsönadta nekem, és amelynek lámpaüvegét sikerült a vizsga alatt összetörnöm. A motor zöld színű volt. A vizsga szombaton volt és csak egy fekete lámpát tudtunk vásárolni. Szerencsémre hétfőn nem kellett Ficzek igazgatónak a motor, így a fekete lámpát befestettük. A karambolt meg sem tudta.

Vaszaron vezetett baromfitelepemről Kászonyi János főállattenyésztő így minősítette munkámat a BAROMFIIPAR szaklapban:

„Legjobb eredményt az újonnan alakult Vaszari baromfitenyésztő gazdaság érte el. Egyelőre csak 14.000 baromfit állított be nevelésre, azonban az elhullás ezekben csak 2.9 % volt.

Figyelemreméltó ennek a gazdaságnak munkája annál is inkább, mert az volt eddig a vélemény - és a gazdaságok ezért adták le a telepet, hogy ezen a telepen még soha nem sikerült állatot nevelni.”¹³²

Budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat Export Libabontó üzemében

1956. okt. 20-án Győrből áthelyeztek a budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat Libabontó üzemébe felelős hűtőházi raktárosnak 1200.- Ft-ért. (Igazgató Nyárády Oszkár)

Közvetlen főnököm – a vállalat párttitkára - Csizmadia Sándor telepvezető volt, én gyakorlatilag szakmai helyettese és hűtőraktárosa voltam.

Tepliczki, (Puma ezred tartalékos nyilvántartó tisztje) rokkant lábával volt a telep ügyintézője. Mintegy öt hentessel, 15 asszonnal bontottunk több vagon libát NDK exportra. A hűtőből való kiadást, a bontott árú visszavételét, mérlegelését naponta két segédmunkással végeztem.

Három nap után, ahogy Budafokon telepvezető helyettes lettem, kitört az 1956-os magyar forradalom. Az az alatt történeteket ott írom le.

Még a forradalom előtt szétverték a felduzzasztott magyar Légierőt.

1956 nyarán és őszén volt az utolsó repülőgép vezető illetve megfigyelő tisztek avatása.

1956.08.26-án Székesfehérvár-Sóstón 152 darab Il-10-es selejtezését, szétbontását kezdték meg

1956. augusztus 30.-val, Budaörsön a Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Tiszti Iskola végérvényesen befejezte működését.

1956 nyarán és őszén volt az utolsó repülőgép vezető illetve megfigyelő tisztek avatása.

Forgács István: „1956 augusztusában feltételesen szabadrábrára helyeztek.” A Forradalom alatt Tildy államminiszter titkára voltam, november végén mostani feleségemmel nyugatra távoztam.”¹³³

1956.10.23-án kitört a forradalom.

1956 előzménye elsősorban a Zsidó Világszövetség 1910-es határozata volt, mely szerint Ausztria-Magyarországot fel kell darabolni, és Magyarországon zsidó államot kell létrehozni. Másodsorban az 1919-re, a 133 napos zsidó csőcselékuralom, harmadsorban az 1944-ben hazánk földjére lépett Vörös Hadsereg volt, és nem az SzKP Huszadik Kongresszusa, és nem is az 1953-as berlini felkelés.

A két világháború közötti negyedszázadot a nemzeti öntudat és keresztény szellem uralta. Az ország politikáját vitéz nagybányai Horthy Miklós, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Teleki Pál, Klebelsberg Kunó, Hóman Bálint határozta meg.

1956 konkrét előzménye a már felsoroltakon kívül Rákosi elvtárs és a Párt hibás politikája volt. A nagypolgárok Hortobágyra való kitelepítése, a padláslesöprések, a kulákok kifosztása, a kolhoz- és szovhozrendszer erőltetése, a magyar mezőgazdaság és ipar szovjet mintára való tönkretétele, melyért egyaránt felelős a zsidó bolsevizmus volt, így a teljes igazság az, hogy népünk igenis ezek ellen lázadt fel.

Az 1956-os forradalom vázlatos története kiegészítéseimmel:

Farkas Jenő: „*Én 1956.10.23-án lettem a Budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat export libabontó telepének Csizmadia Sándor – a Vállalat párttitkárának – helyettese. A hűtőraktár három vagon tisztított libával volt rám bízva. Nyolc hentes bontotta a libákat, melyeket megfelelő mennyiségben, naponta, két hűtőmunkással adtunk ki mérlegelve részükre feldolgozásra. A nap végén a termékeket és az ún. „káló” szemétre vitelét is nekem kellett ellenőriznem és mérlegelnem.*

A forradalom alatt végig dolgoztam, - csak akkor már nem, amikor a Corvin közti harcok voltak - még olyan napokon is, amikor a harcok útvonalamon folytak. Ugyanis volt szolgálati lakásomból jártam ki az hídon keresztül Budafokra – ha még járt – villamossal. Volt olyan nap, amikor a hídon tüzszünetet rendeltek el a felkelők és akkor tudtam átgyalogolni a hídon egy pár bátor társammal.”

1956.10.23. kedd. A Bem szobornál a reform kommunisták által irányított Petőfi kör, a DISZ., az Írószövetség tüntetett. Először voltak a lyukas zászlók. A vezetés ekkor csúszott ki a reform kommunisták kezéből. A tömeg a Parlamenthez ment. Nagy Imre elvtársazására fűtty. A tömeg két fele oszlott a Rádióhoz és a Sztalin szoborhoz.

Rádió Á.V.H.-s őrsege előbb csak riasztó lövéseket, később célzott lövéseket adott le. Ekkor csapott át a tüntetés forradalomba! A Kiliánba mennek fegyverekért, de ott csak Musz-osok vannak.¹³⁴

24-25-én a Kiliánt elfoglalták a felkelők már innen lötték a szovjeteket. Éjjel Váradi vörögy. a HM-ből civilben a rádió körül felderít. Megalakul a HM. Katonai Tanácsa, mely tüzzel-vassal harcolt a Forradalom legyőzéséért.

24-ére virradó éjszakán tartott központi vezetőségi pártülésem létrehozott Katonai Bizottság elnöke Apró Antal szobafestő, majd a Párt Központi Vezetőségének tagja, miniszterelnök-helyettes, az Országgyűlés elnöke katonai diktatúrával akarta levérni a forradalmat, Czinege Lajos **Minisztérium** Politikai Főcsoportjának helyettesével, Hídvégi Ferencsel, Uszta Gyulával és Apró Antallal katonai puccsal akarták megkaparintani a hatalmat.

10. 24. szerda

Nagy Imre (Kaposvár, 1896. 06.07. – Bp., 1958. 06.16.)

magyar kommunista politikus, gazdaságpolitikus, egyetemi tanár, a MTA rendes tagja.

1944.12. 22. - 1945.11.12 földművelésügyi, 11.15-1946.03.20.

belügyminiszter. 1950.12.18-1952-ig élelmezési miniszter. 1948-ban az

OGy. elnöke miniszterelnök. 1953. 07.04. – 1955. 04.18., majd 1956.

10.24-11. 12-ig a Minisztertanács elnöke. Számtalan enyhítő

intézkedést hoz.¹³⁵

10. 24. szerda. Nádor Ferenc 04.00 órakor a Légierők alakulatait (a Kilián hajózó tiszti iskolát is) riadóztatta, az együtttartás érdekében.

A Párt központi vezetősége értékeli: Budapesten "ellenforradalmi lázadás" tört ki, amit fegyverrel kell levérni. Ezért statáriumot és kijárási tilalmat hirdettek ki. Kérték a szovjet csapatok segítségét, amit meg is kaptak. –

Bata István honvédelmi miniszter három katonai körzetre osztotta Budapestet és parancsot adott a forradalom leverésére. –

Maléter Pál ezds. 5 hk-val indult elfoglalni a Kilián laktanyát. A hk-k nem férnek be a kapun.¹³⁶ Maléter bemegy és meg akarja a felkelőket semmisíteni. Sikertelen. Kitalálja, hogy a szovjetek tájékoztatására hollétükről egy hordágyon levő katonával vitet ki vázlatot.

Ekkor volt a parlament előtti vérengzés. 100 halálos 300 sebesült. Zöld ÁVH-sok és a felfegyverzett Partizánszövetség tagjai az elkövetők. Szerov tbk-t akarták egyedüli felelősként kimondani.

Mátay Andor: Győrben („Itt) ért el 1956 októbere. Mint ismert, börtönviselt, kommunista ellenes tisztet beválasztottak a munkástanácsba és a Forradalmi Bizottságba. Az első nap az összes vezetőállású párttagot elbocsátattam. A többit is figyelmeztettem, hogy itt párttag ezután nem rúghat labdába. Mélyebben nem merültem a politikába, mert előtte való héten halt meg feleségem. Így a forradalmi tanácsulések helyett a temetőbe jártam. Abból vettem észre, hogy a forradalom elbukott, hogy a főmérnöki irodából kitettek és újra esztergályos lettem

Két hetente vittek be kihallgatni, hogy hány kommunistát akasztattam fel? Egyet sem! Nekem is, nekik is szerencsájük volt, hogy akkor halt meg a feleségem, üzemi baleset miatti vérmérgezésben. A három év alatt sem táppénzt, sem temetési segélyt nem kapott. Osztyávellenség volt. ¹³⁷

10.25. csütörtök. De. sortűz Győrben 4 halottal.- Zrínyi Miklós Akadémia 5 felkelő foglyot ad át az ÁVH-nak. A szovjeteket a Kiliánból lövik a felkelők. A hadsereg - elenyésző kivételtől eltekintve és akkor is csak egyénileg- magáévá tette a Párt és a Kormány álláspontját és tüzzel - vassal harcolt a kommunista rendszer megvédéséért.

10.26. péntek. Bata István lemondása után, (aki a Szovjetunióba menekült)

Janza Károly (Újpest, 1914. április 11. – Budapest, 2001. június 21.) esztergályos, 1949-től tábornok, 1951. január 27-től a honvédelmi miniszter helyettese, most rövid ideig honvédelmi miniszter. Igyekezett a felkelőket rávenni a fegyverletételre. ¹³⁸

Mosonmagyaróvárott sortűz 50-100 halott 130 sebesült.

Miskolcon rendőrség lő. A tömeg 7 rendőrt meglincsel.

A Zrínyi Akadémia felfegyverzi a VIII ker-i PB-t. Felszámolnak egy 70 fős felkelő csoportot.

Farkas Jenő: „A forradalom első napjaiban a VIII. kerületi rendőrkapitányság melletti házunk Víg utcára nyíló ablakából I. emeleti láttuk, hogy egy idősebb férfi hogyan képzett ki fiatal gyerekeket a puska használatára. Ezután ezek az így kiképzett gyerekek foglalták el a rendőr-kapitányságot. A bolsi rendszer teljesen impotensen omlott pillanatok alatt össze.”

Az egész országban elterjed, hogy Budapesten a Corvin-közi harccsoport ¹³⁹ és a Kilián laktanya a forradalom két „fellegvára”. A Partizánszövetséget mozgósítják és felfegyverzik.

A Práter u.-i iskola (pk.-a Lassan György) volt a Corvin-köz ellátó bázisa. Az itteni konyháról látták el meleg étellel rendszeresen a harcolókat. Itt őrizték a harcok során

fogságba esett szovjet katonákat és elfogott ÁVH.-okat is. Az Üllői út és a Körút kereszteződésénél és annak környékén szenvedték el a szovjet csapatok a legnagyobb veszteségeket.

Másik jelentős harccsoport a Széna téri volt, Szabó-bácsival és Ehrem Kemal György¹⁴⁰ alpk.-ával és Bánkuty Gézával¹⁴¹ a „szénatéri motoros” –sal.

Széplaky Jenő egy szovjet hk.-lőtt ki:

Széplaky Jenő:... 1956. szeptember 30-ig dolgoztam. Csillaghegyen fegyveresen harcoltunk a szovjetek ellen. A rendőrség előtt egy harckocsit sikerült kilőnünk. A forradalom után a birtokunkban levő Lebel puskákat és kézigránátokat a Dunába dobtuk. Én hét puskát egy vakkéménybe rejtettem, melyet később a rendőrség a ház lebontásakor megtalált, de szerencsére II. világháborús puskának gondolt.

November végén keresett egy szovjet KGB ügynök egy magyar rendőr kíséretében, aki - becsületére - az orosz egy másik házba vezette. Időt kaptam és kerékpárommal azonnal menekültem. Az első éjjel Balatonakaliban a plébánián fogadtak be, második éjjel már sikerült a határon átmennem.

Itt kellett Ilyt (feleségét Szerk.) hagynom három kislánnyal, hogy életemet mentsem.”

Nyitray Jancsi: *„Salgótarjában 1956 október 26.-án reggel arra ébredtem, hogy "Kossuth Lajos, azt üzente ". Kiugrottam az ágyból és csatlakoztam a salgótarjáni tüntetők csapatához. Leromboltuk a szovjet emlékművet és az ÁVÓ-tól kiszabadítottunk egy politikai foglyot.*

Szülőfalumban Kisterenyén polgármesterré választottak. Büszke vagyok arra, hogy ténykedésem alatt semmi rendezavarás nem volt, mert a bűnösök megbüntetését a független bíróságra bíztuk. Közben a salgótarjáni üvegyárban beválasztottak a Munkástanácsba és a Megyei Munkástanácsba delegáltak. Így jelen voltam az 1956. december 8.-i lövöldözésnél. Az orosz tankok között találkoztam vitéz Szentgyörgyi Zoltán volt évfolyamtársammal, aki diákjai élén vonult ki a tüntetésre.”¹⁴²

10.27. szombat. Kb. 22.00. HM. eligazítás a kecskeméti gépesített ezred parancsnoka a második zászlóalj .és a harckocsi zászlóalj parancsnoka részére a Corvin elleni roham megindításával kapcsolatban. –

A budapesti őrzászlóalj naplójából: A Széna- téri felkelő csoportot le kell fegyverezni .

1956.10.27-én Nádor Ferenc ezredes, a Forradalmi Honvédelmi Bizottság tagjaként, október 28-án intézkedett, hogy a jövőben, csak személyes engedélyével lehet repülőgépeket bevetni bármilyen feladat végrehajtására. Nádor vezérőrnagyot 1956 novemberében ezért letartóztatták.

Az 1956-os események időszakában a magyar légierő 255 fészallást 199 óra 10 perccel repült. Karhatalmi (földi célpont elleni) jellegű repülési feladatot 7 esetben ebből három esetben tüntető tömeg ellen, amelyből egy volt (10.17-én Tiszakécske) halált okozó, a többi úgynevezett "föle-lövésből" állt.

1956.10.27-én A magyar repülőerők vesztesége egy pilóta

Istenes Elemér fhdgy.

a kecskeméti 62. vrep. e. beosztottjaként. MIG-17PF-el Tiszakécskén zuhant le során.

A Légierők 1956-ban Li-2-es és Mi-4-es gépekkel 198 felszállást, 140 órányi repülési idővel hajtott végre.

Farkas Jenő: „A Budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat Forradalmi Bizottsága is ekkor alakult meg, mely különböző intézkedéseivel az addigi rendet fellazította, mellyel a dolgozók felügyelete annyira csökkent, hogy volt olyan asszony is, aki a vállát, mellé, hasát, lábközét tömte ki liba darabokkal esetenként annyira, hogy menni is nehezen tudott téli öltözékében. „Jól” élt és lopott a nép a káló terhére, ahol és ahogy tudott A hiányt ugyanis ott kellett leírjam.”

10.28. vasárnap. A forradalom az egész országra kiterjedt, amíg Maléter a Kiliánban, a hadsereg országserzte az ÁVH.-val, és a Szovjet Hadsereg csapataival közösen az "ellenforradalmi banditák" ellen harcolt, mindent megpróbáltak a forradalom fegyveres leverésére.

Amikor ez nem sikerült "elismerték a forradalom győzelmét".azzal a sunyi szándékkal, hogy a forradalmárok leteszik a fegyvert, és helyreállítják a " Rendet" Nyilván az Ő rendjüket a reformerek rendjét, ahol nincs helye semmiféle radikális,"ellenforradalmi" követelésnek.

10.28-tól Nagy Imre miniszterelnök eltörölte a beszolgáltatás rendszerét, feloszlatta az ÁVH-t, megszüntette az egypártrendszert, négy párti koalíciós kormányt szervezett, a zajló eseményeket forradalomként értékelte.

Farkas Jenő: „A harcokkal egyidőben huligán elemek is megjelentek. Több éjjel védve a honvéd házat, őrséget álltunk a ház kapubejárójában kölcsönkapott pisztollyal.

Feleségem akkor a VIII. kerületi Tanácsnál dolgozott „társadalmi munkában” mint szociális gondozó és féltünk, hogy őt is – esetleg – elviszik. Ezért Őt és négy gyermekünket Budára nővéréréhez – a József utcához viszonyítva teljesen csendes vidékre – „menekítettem ezen a vasárnap délután.”

10.29. hétfő. A forradalom az egész országban győzött. Nagy Imre a Pártközpontból a Parlamentbe ment.

Dudás József vezetésével megalakult a "Magyar Nemzeti Forradalmi Bizottmány"

A rétsági páncélos-egység katonái Pálinkás /Pallavicini/ őrnagy vezetésével kiszabadították Mindszenty József hercegprímást fogságából és újpesti forradalmárokkal együtt Budapestre kísérték. Útjuk diadalmenet volt.¹⁴⁵

Janza Károly altbgy. honvédelmi miniszter napipcs-ában megtiltja a szovjetek elleni harcot. Tüzelési tilalmat rendelt el a szovjetek ellen a laktanyákban levő csapatoknak.

10.30. kedd. Kezdődik a Köztársaság téri Pártház ostroma.és elfoglalása. ÁVOS gyerekek őrizték. „Csak 29 embert lincseltek meg.” Ez – gondolom – baloldali irodalmi adat lehet, mert ott voltam a bémészködők között és három testre emlékezem, akik klf. egyenruhákban lógtak a fákon.

A VIII. és IX. kerületben szétszórtan harcoló felkelő csoportok közös pságot hoztak létre a Corvin-közben. Főparancsnok Pongrátz Gergely. Az összevont csapatok létszáma kb. kétezer fő, tetemes erő. Pongrátz Gergely a felkelőkkel kevésbé voltak hajlamosak hinni a szovjetekkel való tárgyalások értelmében, illetve a Nagy Imre vezette kormányt – amelyet Maléter támogatott – nem tartották elég radikálisnak a szükségesnek tartott politikai változások végrehajtásához. Maléter ekkor mondta el tisztársainak, hogy Ő milyen esetben támogatja a forradalmat.¹⁴⁴

Nádor Ferenc: „...az OLLEP Forradalmi Bizottsága elnökének és a Köztársaság Forradalmi Honvédelmi Bizottmány tagjának választottak, akit rövidesen vörgy.-é téptettek elő. A Le. Pk-a képviselte a fegyvernemet, az OLLEP parancsnokának Hazai vörgy. alárendeltje.

E tevékenységemben Horváth Barna és Dinka Tibor segítségét kértem és kaptam meg.
„145

~ A forradalom alatt a szolnoki hajózó tiszti iskola parancsnoka útján (Kablay alez.) ~
~ hívatta Dinka Tibort (Kukát), aki a börtönből való szabadulása után Szolnokon dekkolt. ~

Dinka Kukával (Tiborral) egészen véletlenül - a háború után először - mikor Nádorhoz ment, az OLLEP épülete környékén találkoztam.

Azt mondta akkor nekem, hogy Nádorhoz megy.

Véletlen találkozásunk oka az volt, hogy korábbi telepemen - Vaszaron – a BM. Dunakeszin lévő BM. Kutyatelepéről német juhász szukákat kölcsönöztem elletésre és kölyöknevelésre, azért, hogy a született alomból kölyköket kapjak. Először egy Belly nevű cseh, majd – Belly sikere után - egy NDK importból származó híres, díjnyertes szukát adtak elletésre. Ennek szaporulatát egy gyönyörű fiatal kant elhoztam magammal Budafokra, és a telepen dolgozó egyik hentes vállalta tartását, akinek kis kertje, szőleje lugassal nem messze volt az OLLEP épületétől. A kutyám ellenőrzése végett tartottam oda,, mikor Kukával találkoztam.

Ekkor találkozott Kuka a LEPSÁG-on Horváth Barna alez.-el, akivel egy nagy terembe mentek be, ahol Maléter honv. miniszter helyettesei és Nádor törzskara ülnek, egymással szemben és a terem közepén lévő széket kínálták. Nádor felkérte Horváth Barnát, hogy a helyzetre való tekintettel vegye át a Légierők Parancsnokságát. A terem oldalbejárata mögött a légierők orosz tanácsadója F. G. Pogrebnyák tbk. ült.(szokása szerint). A feladat az orosz csapatok elleni bombatámadás. Miközben Horváth Barna a létszámviszonyok, harcérték és lőszer-bomba kiszabatok után érdeklődött, a terembe behoztak egy friss felderítő jelentéseket tartalmazó térképet a felvonuló határon kívüli szovjet erőkről.

Ennek ellenére kidolgozták a bombázás terveit, a reptereken elrendelték az elsőfokú készséget, de kiderült, hogy a bomba bunkerek kulcsait náluk megbízhatóbbak őrzik. Horváth Barna a parancsnokság átvételét nem vállalta. Nádor javasolta, hogy menjen el

valaki Király Bélához a honvédség főparancsnokához és kérjenek engedélyt a támadásra. Nemleges választ kaptak.

A Budaörsi repülőtér hangárjában nagy halom röpcédulán, amely kiszórásra várt Nádor Ferenc vörge. a Magyar Légierők Parancsnoka aláírással egy felhívás van, hogy a légierők az orosz csapatokat ott támadja, ahol vannak és figyelmezteti erre a lakosságot.¹⁴⁶

10.31. szerda. Eldölt a forradalom sorsa! Konyev marchal érkezik Szolnokra, kiadja november 4-re a tád-i pcs-át Budapest elfoglalására.

Megalakul az MSZMP Kádár, Nagy Imre Losonczy Géza, Kopácsi Sándor, Szántó Zoltán, Lukács György Ferenc annak megalapítói.

A Nemzetőrség alakuló ülése a Kiliánban. Maléternek fő szereplésével eldőlt: a civil fegyveresek is a forradalom véderejének részévé válnak.

Király Béla: „restaurációs kísérletek ellen fegyverrel kell harcolni. Budapest. kiürítését segíteni kell.” Ugyanakkor nem történt határozat a Nemzetőrség és a Rendőrség összevonására. Ezzel 300-400 ezer fős hds-et lehetett volna összehozni. Tehát nem lett volna minden ellenállás reménytelen a szovjetekkel szemben! Mint ezt az áruló reform kommunisták hirdették, hogy leplezzék azt az aljas árulást, ami nov. 4.-én bekövetkezett: egy 100.000 fős hadseregnek páratlan - fejvesztett önlefejezése és fegyverletétele, amit a hadsereg szégyenteljes szétzavarása követett. Végül is a harcot mindössze 13 löveg, 8 hk., 1 pcgk., 2 önjáró sorozatvető, 2 tgc, 1 szgk. és egy Il-28-as vette fel

11.01. Új szovjet csap-ok özönlenek be. A másodéves katonákat, tartalékos egyetemista tisztjelölteket leszerelik, hogy gyengítsék a hds-et. Ütőszkeket kiszereznek. A HM. kommunista vezetése a magyar hadsereg leszerelésére különféle intézkedéseket tesz.

A rádió bemondja, hogy a szovjet alakulatok kiürítik Budapestet, melyet röpcédulán is terjesztettek.

Erre a hírre ment be az OLLEP-re Baradlai György évfolyamtársam, aki ott Fraunhoffer Csanyával, Kazay Kálmánnal, és Horváth Gyula szds.-al találkozott. Nádort keresték, akivel meg akarták a dolgot beszélni, hogy "ezt hogy képzelik"? A röpcédulát is magukkal vitték. Nádor szokása szerint, nem ért rá és a társaságot Zsolt ezds. nyakába varrta.

Baradlay György: „1956-ban bementem az OLLEP-re, mert nem értettem, miért fenyegetik a szovjet csapatokat bombázással, miért ürtették ki a szovjetek Budapestet, mikor előrelátható, hogy vissza fognak jönni. Itt futottam össze Fraunhoffer Csanyával, Horváth Gyulával és Nyirádi Szabóval. Nádor ezredes kérdéseinkre semmitmondó választ adott, majd a beszélgetést Zsolt József ezredessel folytattuk, aki a városban is közismert tényekről beszélt csak. Mindketten tagadták, hogy a szovjet csapatok bombázásával fenyegető röplapokhoz az OLLEP-nek valami köze is volna. Mint később kihallgató tisztemtől megtudtam, hazudtak.”

. A felkelőkből álló Nemzetőrségek felállnak 4500 taggal. A Deák-téri Rendőr főkapitányságon határozták el kik lesznek vezetői.

A spontán alakult felkelő csoportok, a szovjetek mellett, az ÁVH-val, és sokszor a honvédséggel is szembekerültek. Fegyvereiket innen-onnan szerezték, vagy az ellenségtől vették el.

Fejlesztésüknek különösen Budapesten lett volna jelentősége, mert a helyismerettel rendelkező harcosok, akik minden pincét, átjáró házat, padlást ismernek, feltétlenül döntő fölényben voltak az idegen, a várost nem ismerő, nehezen tájékozódó ellenséggel szemben.

A kisebb - nagyobb szabadságharcos csoportok helyesen alkalmazták a szovjet partizán taktikát. Rajtaütés, tűz, eltűnés, szétszéledés, újra találkozás. Csatlakozás más csoportoz. Ez a harcmód sikeres volt a forradalom első szakaszában. Milyen sikeres lehetett volna, ha

szervezetten, a honvédséggel együtt, fegyverrel, lőszerrel bőségesen ellátva veszik fel a harcot? Ez lett elszabotálva!

Kádár Budapesten a szovjet nagykövetségen van.

A Nagy Imre kormány négy volt tagja, Apró Antal, Kossa István, Kádár János, és Münnich Ferenc az ungvári rádióban bejelentették hogy november 1-én megszakították ezzel a kormánnyal minden kapcsolatát és s kezdeményezték a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megalakítását Kádár János vezetésével.

Münnich Ferenc (*teljes nevén Münnich Ferenc. Nándor. Ede*) (Seregélyes, 1886. november 18. – Budapest, 1967. november 29.) jogász, keményvonalas kommunista politikus, miniszterelnök, NKVD-ezredes ¹⁴⁷

Münnich Ferenc

11.02. péntek. Nagy Imre kinevezte Honvédelmi Miniszternek Maléter Pált, aki vörögy.-i rangot kapott.

Miniszteri kinevezését a Corvin köz parancsnoka, Pongrácz Gergely (Bajusz) ellenezte, mert nem bízott Maléterben (és a kommunista párt és állami vezetőkben sem). Pongrácz azzal is megvádolta, hogy agyonlőtt két elfogott felkelőt a Kilián laktanyában ¹⁴⁸ és másik hét halálát okozta, amikor egy csoportot kizavartatott az épületből a szovjet tankok elé ennek ellenére a laktanya és a Corvin köz végig együttműködött.

Maléter a laktanya környékén harcoló többi felkelőcsoporttal is kapcsolatot tartott. A Kiliánban tartott tiszti gyűlésen Malinyin szovjet hadseregtábornok kivonulási ígéretét lobogtatta.

IV FEJEZET JEGYZETEI

¹ **Fogarasi György** szds. bevonulása előtt a MOM sztahanovista munkása volt és az 1949. március 15-én életbelépett Klapka hadrend során szervezett a Repülő Szemléltetés személyügyi osztály vezetőjének nevezték ki.

² **Buday Lajos ezds.**(Nagyszalonta,1902.03.15.-1972) 1925.08.20. LA. hdgy. 1928. kezdi a légi fényképezést 1930. tekercs filmet használ el légi fényképezéssel. 1938. Térképészeti Intézet Fényképező csop. Légifényképező alo. vez. A kárpáti területek légifényképezése a Kecskeméten levő ö. Távolfelderítő és ö. légifelderítő szd-ok repülőgépeivel. 1940.06. a LE. Távolfeld. o. 1. szd. pk.-a. 1950. Rep. Szlőség Harckik.ov. Nyugdíj.

³ **Tövisházi Ottó** (1915.03.31. - ?) szds. LA. 1938.08.20. hdgy. Klf. alakulatoknál szolgált. Bennünket Taszáron engedett el – mint odarendelt szaktiszt – Sóllyommal. Csata szd. pk. volt Henschel gépekkel.

⁴ **Tóth Illés** még hadnagyként szerkesztette 1948. júliusára kilenc oktatási tárgyban az Új demokratikus repülő fegyvernem első, központilag kiadott tansegédletét. (IVÁN op. cit. 63. p

⁵ A következőkben csak azokat a katasztrófát szenvedett repülőgép vezetőket említem meg, akiket személyesen is ismertem. Nagy szerencsémre olyan beosztásba kerültem, ahol nem történt semmi különleges esemény.

⁶ **Nagyváradai Sándor** hdgy. (?-1961.) Nagyon vékony hosszú, nagy fülű, lelkes, érdeklődő, fiatal tiszt volt. Újságíró képzettséggel. 1950. LE. kik. oszt.-án adatgyűjtést végzett. Egy évig lehetett nálunk. Utána munkahelyét nem ismertem. Több repüléssel kapcsolatos szakkönyvet írt társszerzőkkel.

⁷ **Henyei Imre** (1913.07.14. – North York, Kanada 1983.09.01.) örgy. LA. 1938.08.20. hdgy. Kardvívó olimpikon 1949 LE. pság. „Aeronavigáció” c.. könyve HM. kiadvány 1952. kiadásra került.

⁸ **Horváth Kálmán** (1913.07.22.-?) örgy. LA. 1936.07.20. A 102.3. szd. pk-a Sopronban. A Le. főmk-e volt letartóztatásáig. Szabadulása után tudathasadással a Balaton környéki dombokon kószált

⁹ **Góthay Ákos** (1913.12.18. -2000) örgy.LA.1936.08.20. hdgy. 1949 Mátyásföld, Rep. Szlőség. A Le műszer tisztjeként ismertem. Civilben a Magyar Szárnyak egyik számát kaptam másolásra Tőle.

¹⁰ **Tar Mihály** törm. – örgy.. CR 32-es vadászpilóta, Palkó raj bal kísérője, magát az első Légierők parancsnoknak mondta. Vele egy házban laktam.1951-től családommal a József utca 29. számú honvéd házban. Ők a földszinten feleségével, mi az első emeleten. Korai hazajövetelét azzal indokolta, hogy a szovjet fogságban sivatagi körülmények között a kevés víz adag ellenére fehér zsávoly ruháját rendszeresen mosta és ezért tisztként ismerték el fogvatartói. Én repülő őrnagyként ismertem. Szadista hajlamai lehettek, mert verte feleségét. További sorsáról nem tudok.

¹¹ **(Hoitsy)Hajcsy Pál** örgy. (1906.08.23.-1951) LA. 1926.08.20. Vk. ti. Az 1951 nyarán és őszén történt eltávolítások, és áthelyezés következtében a Hadi Akadémia (HA) Repülőtanészék tanszékvezető helyettes I. éves repülő osztálynál osztályfőnök, 1951.01-ben bekövetkezett öngyilkosságáig, melyet lehet, hogy Homér Imre tanártársának

letartóztatása, nevének megváltoztatása miatt, vagy a háború előtti dolgainak feltárásának, illetve vélt felelősségre vonástól való félelme miatt történhetett.

¹² **Székelyhidi Hugó** szds-alez.1950. 25. v.ho.törzspk. 1951–1954 a HA Repülőtanszék tanszékvezető helyettes. Hojtsy Pál öngyilkossága után a repülő osztály osztályfőnöke

¹³ **Borsodi János** alez.1951. A 66. v. ho törzspk-a leváltásáig. 1952–1954 a HA repülő fakultás parancsnoka.

¹⁴ **Bányai Gyula** hdgy. A HA-t 1953–1954 Egyetemnek fogadták el, levelező fakultás indult. II. évfolyam osztályfőnöke, Repülő harcászati főtanár

¹⁵ **Schmidt István** vezérőrnagy, repülőfőnök. 1950. Kilián Tiszti Iskola, Honvéd Akadémia hallgató, 1952–1953 az I. évfolyam osztályfőnöke. 1953-56 Taszár honvédtörzsfőnök, 1957.Repülő Kiképző Központ törzsfőnök. 60-as évek Országos Légvédelmi Pság-on (OLP) klf. vez. beo-k, törzsfőnök. SzU. Vki Akadémia, MN Repülőfőnök 1980-1987 a csapatrepülő törzsfőnök, majd pk, 1987-90-ben MN repülőfőnök, nyugállomány. (Repülési lexikon 2. rész. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1991. 537. p.)

¹⁶ IVÁN op. cit. 208. o. szerint 1951.04.15.-én.

¹⁷ IVÁN op. cit. 207. p.-n két helyen is szerepel egyszer mint légierők pk. h., másodszor mint Kik. ov. Ezt itt olvastam először. Nevezett a kik.o. környékén sosem láttam, lehet, hogy Zsolt alez. tudta csak ezt. Egyébként IVÁN is az op.cit 100. p.-n csak mint légierők parancsnokhelyettest említi.

¹⁸ **Szebeni Antal** (?-?) RA. 1943.11. hdgy.

¹⁹ **Hazai Jenő** Budapest (1921-), géplakatos, illegális kommunista, fegyveres ellenálló, Á.V.H.-s, honvéd vezérőrnagy, Egy párszor láttam életemben a Le. Parancsnokság új épületében. A Pártközpontban dolgozott korábban, így „igazi repüléshez értő szakember” volt. Később honvédelmi miniszterhelyettes, rendőrezredes, gyárigazgató 1956.11.-1957.03.között a Szovjetunióban átképzésen, 1956.04.-1962.08.01. a BM II/2. osztályának vezetője.

²⁰ **Zoltay Lajos** (1920.10.20.-?) alez. RA. 1943.12.06. hdgy.. Egyik bevetése során lelőtték, gépe kormányozható maradt, de állandóan süllyedt. Földközben 10 m magasról kiugrott a később felrobbanó gépből. Életben maradt. Csatarepüléséből történt leszerelése után Esztergomban a Rubik Ernő vezette gyárnál Nagy Kornél után berepülő pilóta. Két három hónap után egy Pilis berepülése során ejtőernyőjét volt kénytelen használni, mert szárnya levált. Nyugdíjazása után találkoztam Vele, több alkalommal. Feleségének Balaton melletti szőlőjében készült borát fogyasztottuk nem kis mértékben. Motorkerékpár jogosítványom egy időre történt elvonása volt az ára.

²¹ **Janik József** alez. (1923.08.14.-Budapest, 2003.08.13.) 1944. aranyas. Kossuth 1949. V.kik.1.v.rep.e.-nél 1972. eu. ok miatt leszerelt.

²² **Szeidl József** ftörm-alez. (1918-kaposvár, 2011.11.18) 1936 aranyas 1941 REGVI őrm. 1949 Vegyes e. Szfvár., 1950. ö. bo. rep. e. Mezőtúr, 1951. 82. ö. bo. rep. e. Mezőtúr 1952. örgy. Bo. ho. Kunmadaras Berettyóújfalú, 1957 alez., 6690 ö. opk. Kecskemét. 1969 nyugdíj.

²³ XII. melléklet Dicséretes és fenyítések lapja

²⁴ XII. melléklet Dicséretes, fenyítések lapja

²⁵ Rágyánszky András főtitkár is igazi repülő ember – korábban cipész – volt. Barátunkat Nagy Kornélt azonnal elbocsátotta a vitorlázó osztály éléről.

²⁶ IVÁN op. cit. 114. p.

²⁷ IX. melléklet. Minősítések és adatlap. Gvakorlatilag a kecskeméti minősítést hagyta jóvá. „30. Az egységre jó hatással van (harckészség, fegyelem, erkölcsi erő fenntartása és fokozása terén) Munkaköréből adódó munkákat felelőségének tudatában végzi. Kezdeményező és igen jó ötletekkel tudja munkáját előbbre vinni és tapasztalatokat átveszi és azokat saját munkaterületén alkalmazza, végrehajtása azonban nem következetes.”

²⁸ FARKAS Emlékkönyv Mátay 168-123 p.

²⁹ **Csopaki István szds.** Civilből vonultatták be. Fiatal feleségével válásban volt. Rendkívül lelkiismeretes ember, aki minden esetben írásban készült fel foglalkozásainak megtartására. Megtartotta civil edzői munkáját, melyet munkaidő után végzett. ez a kettőség leterhelte, és mert nem tudta elképzelt hivatását nálunk gyakorolni, párttag lévén, minden elkövetett, hogy leszerelhesse, ami sikerült is neki.

³⁰ És nem olyan „névleges”, mint én voltam (talán a Le. sportti-i szervezési helyről kaptam a fizetésem).

³¹ **Császár István** hdgy. (?-?) 1944.eje. honv. 1949.05.06.-10.16. alo.pk-i tanf. alhdgy. 1950. hdgy. LE. kik.oszt. Állítólag a Harckiképzési osztály besúgója volt. Leszerelésem után is szolgált.

³² A Hortobágyra 1950. jún-tól 1953 okt. között a Jugó határsávból (15 km. széles volt) az összes szerzetest júni. 9-10 re virradóra, majd június 22-23-én mintegy 1600 gazdálkodó parasztot és 400 kereskedőt, malmost, kocsmárost, összesen mintegy 2000 személyt ingatlanuk teljes hátrahagyása mellett a Hortobágy 12 zárt táborába telepítették.

Az általam kijelölt földi vadász löteret, 1952.12.01-től a 82.bo.ho., majd megszűnése után szovjet légierő vette igénybe és bombalőtérként használta.

A Nádudvar, Nagyiván, Kunmadaras, Karcag és Hortobágy közelében található egykori bombázólőtér területe máig magán viseli a több évtizedes katonai tevékenység nyomait. A lőszermentesítéssel érintett teljes terület 4050 hektár. Összesen mintegy 5000 bombatölcseért kell eltüntetni 2013 évtől kezdődő munkák során. A munka második ütemében a Nádudvar határában lévő romos katonai laktanyaépületeket és az egykori irányítótorony, az un. sárga torony maradványait bontják el.

³³ **Dinka Tibor** m. kir zls Az ítélethirdetés után nagy boldogan köszönte meg az ítéletét, mert többre számíthatott.

³⁴ **Csák Péter** alapi t. zls. RA. Csákánydoroszló 1944.12.15.

³⁵ Ld.: III. fejezetben.

³⁶ A "gombi" egy négy luku gomba húzott cérna, melyet, ha húzogatnak, a gomb folyamatosan forog. A forgó gombot a vaságyhoz érintik és szikrát ad. Ezzel gyújtották meg a cigarettát.

³⁷ Ha Béci volt a főnök, sem bevasalás, sem fegyelmi nem volt.

³⁸ A **giroszkóp** a fizikából ismert perdület megmaradás törvényén alapuló pörgettyű.

³⁹ A „kirúgás” szó akkoriban már általános volt, még Für Lajos honvédelmi miniszter is használta életrajzában. Ld.: V. fejezet 77. jegyzet.

⁴⁰ **Böde István** örgy.-. 1951-54 LE. Pság. harckik. ov. Nekem jobb emlékeim maradtak róla, mint Ő, aki rólam minősítésben nyilatkozott. Egy kisebbséget érző ember véleményét mutatja. 1954-56. Honvéd Hadiakadémia a repülő fakultás parancsnoka lett. Ő is felfele bukott, nyilván ebben Galgóczi is segítette.

⁴¹ **Légi lövészet:** a repülőgépek fegyverrendszereinek alkalmazása a levegőben, a földi vagy légi célok ellen. A földi vagy álló légi cél ellen a lövést leadó repülőgép sebessége, a mozgó légi cél ellen mindkét objektum mozgása a jellemző, ami nagymértékben nehezíti a célzott tüzelést. A mai modern repülőgépeken (a giroszkópikus) célzó berendezés segíti a pontos becsapódást. A fedélzeti rakéták célba találását elektronikus berendezések biztosítják. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 570. oldal).

⁴² IVÁN op. cit. 123. p. Erről is csak ebből a könyvből szereztem tudomást.

⁴³ **Szabó József** (Floki) fhdgy.-ezds. 19?? RA. 1944.101/6 Puma szd. pkh. lett. 1949 óta szolgált. A Kilián Iskola rep. e. pk-a volt évekig.

⁴⁴ **Tóth György** (? - Budaörs.1977.) RA.1944.11.15. hdgy. Leszerelése után az egészségügyi repülő szolgálat vezetője lett Budaörsön.

⁴⁵ **Tarján József** (19.-Szolnok, 1951.08.07.) őrm. bo. rgv. 1942. REGVI – Rep. Akadémia oktatója. 1945 Ausztria szovjet fogság. 1951 Kilián Hajózó Tiszti Iskola. Lezuhant. Sarlós szerint a háború előtt nagy kommunista, utána meg nagy fasiszta volt.

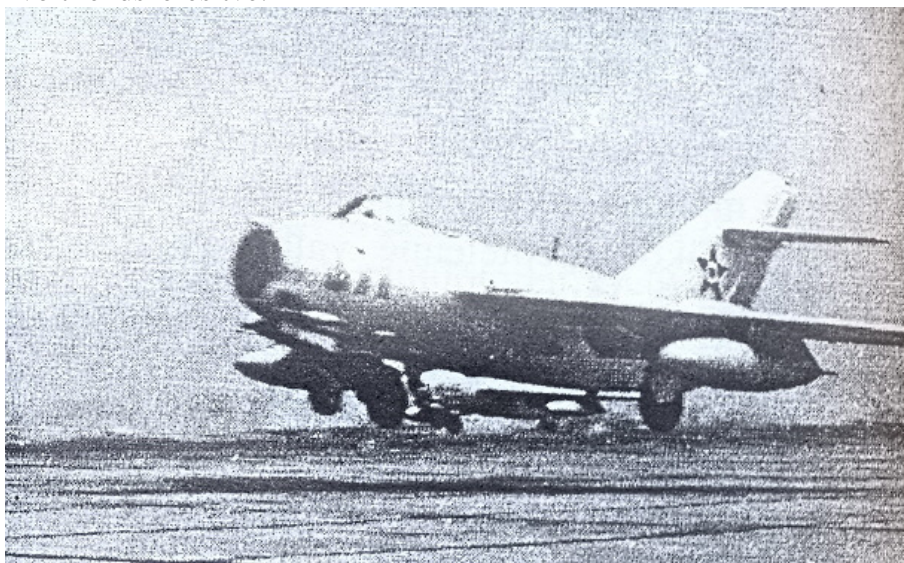
⁴⁶ **Hübner György** (1919.02.19.- Szolnok, 1951.12.01.) RA. 1943.12.06. hdgy., 1951. fhdgy. Kilián György Rep. Hajózó Tiszti Iskola. Lezuhant.

⁴⁷ IVÁN op. cit. 118. p. Nádor nem örgy. hanem ezds. volt ekkor. Érdekes, hogy most nem félt repülni, mint hdgy. korábban Me-109-el nem volt lelke az oroszok ellen.

⁴⁸ **Eöri Elek** örgy.(19.. – 19..) 1943. RECSETI 1945. Tapolca Repülőtér, Sárvár gyűjtő tábor, Szent László ho-ban Rep. Lövész zlj. Tihanytól angol hadifogságig. 1945.10. haza. 1948 Kossuth Akadémia, 1949.07.17. alhdgy. 1950. 24. v. rep. e. Szentkirályszabadja szd.pk. 1951. szds. 66.v.rep. ho. pkh. 1953. örgy. LE. v. rep. techn. szlő. Budapest, 1954. alez. 66.hopk. Kecskemét 1956 08. Moninó, SZU. Rep Akadémia, 1957. civil. Pestvidéki Rep. gépgyár berepülő pilóta, ov. 1985 nyugdíj.

Rep idő 5 ezer ó. 10 ezer felszállás, 23 v. és futár rg. típus, Balesete nem volt. Legkedvesebb típusai: Jak-9, MIG-15, MIG-21. (Eöri Elek 1996.06.20-i levele a szerzőnek. In.: HIM. HL. FARKAS Personalia

⁴⁹ **MIG-15** repülőgép fémépítésű, RD-45F sugárhajtóművel felszerelt (angol Rolls-Royce, Nana licenz) nyilazott szárnyú egy üléses V. gép. szubszonikus s maximális sebessége 1040 km/ó (0,98 Mach), 15 ezer m. csúcsmagassággal, két 250 l-es póttartállyal 400 km. Hatótávolsággal. NR rádió, hazahívó, katapultülés, éjjel jó idő és felhőben való rept biztosító műszerekkel.1 db N-37 mm-es és 2 db N-23 mm-es gá-val. 1951-1957-ig Sas fedőnévvel volt rendszeresítve.

MÍG-15 „Sas” repülőgép

Továbbfejlesztett változata a MIG-15 BISZ - 1952 ősztől volt 1975-ig volt rendszeresítve.

⁵⁰ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-123. p.

⁵¹ **Gádor Béla** (1919.04.12.- ?) örgy. RA. 1941.08.20. hdgy. A Szent László hadosztályban szolgált és részemre – mikor a Felvidéken adatokat gyűjtöttem – egy nagyon meglepően nyilatkozó adatszolgáltatóm egy m. kir. tiszthez nem méltó

magatartásáról nyilatkozott. évfolyamtársam Dénes, édesbátyja volt. 1953-ban a Le. Pságon Szervezési osztályvezető a legnagyobb „elvtársakhoz” tartozott. 1953. 11.30-án kapta felmondását, 1954.01.már az Építő Anyagipar Szervezési Intézeténél tudományos munkatárs, az Építés Minősítő Intézettől ment nyugdíjba.

⁵² IVÁN op. cit. 121. p. Itt kell megemlítenem, hogy a disszertáció tükrözi a szerző szerénységét. Nevezetesen Iván Dezső is fiatal tiszt lévén és beosztásai miatt (rep. technikai szemlélő volt) azokat az ismereteket sorolja előbb, melyekért nem ő, hanem más tiszt (én és a vezérmegfigyelő) volt a felelős.

⁵³ **Árva Antal** 1944. ht. tiszthelyettes Szombathely REGVI 2. szd. oktató (ismertem) 1950-től hdgy.-szds.

⁵⁴ **Tóth János** szds. (1914. – 20..) 1924. Jutas Alttisztképző és Nevelő Intézet 1930-10. Szombathely, I. fok (Sinkó) Hungária. (1. szd. Korosy szds.) II. fok Heinkel HD 22 (Dóczy Lóránd) . III. fok Fokker C.V.D.(3. szd. Batáry szds.), 1934 nősül. - 1934-37-Miskolc (Pk.: Kovács szds) 1937. Szombathely 4. bo. szd. (. Pk. Gersy István szds.) – 1939. Kassa Rep. Akadémia (oktató Pk-a Krúdy Ádám, később aks. szd. szolg. vez., pk: Gersy István szds.) 1939-1944 Kihelyezések Miskolcon, Debrecenben, Börgönd (pk.: Kistelegdi Ernő őrgy.) 1944. ősz Tapolca (Sólyom oktató Iharos Elemér fhdgy.) Itt ismertem meg főtörm.-ként. Én már egyedül repülő voltam Sólyommal) – (A m. kir. LE-nél C.V.D., Búcker, Aradó, He 45, Sólyom, Weihe, Ju 86 típusokkal 18-20 ezer felszállást, 6-8 ezer óra repült idővel, teljesített.) Kiegyensúlyozott kiváló tulajdonságokkal rendelkező végtelen nyugodt természetű férfi volt. – 1945. Célvontató szd. 1949.04. Kecskemét Galamb oktató - 1949 ősz Kilián Iskola Szolnok, - 1950 ősz Budaörs Szállító szd. 1952. a szd. pk-a. (felesége halála után másodszor nősült) – 1955. száll. epk. rep. h.

Repült: Po-2, Galamb, Storch, Fecske, Aradó, Li-2-es típ.-okkal 1200-1500 felszállás 1500 óra repült idővel. 1956. nyd. Rep. szds. az USA-ba történő kiutazásáig tartottam vele a kapcsolatot. – Két gyermeke, egy fogadott gyermeke, hat unokája és kilenc dédunokája van. Mindannyian jól vannak, jól élnek, elégedett velük. (JOHN TÓTH, 2212 SPANISH TRAIL - DELRAY BEACH - FL. 33483 - U. S. A.-ban írott életrajza a szerző részére)

⁵⁵ IVÁN op. cit. 218. o.

⁵⁶ IVÁN op. cit. 141. p.

⁵⁷ **Simics Sándor** vörgy. (1902—1978) nyá. vezérőrnagy részt vett a Magyar Tanácsköztársaság küzdelmeiben, 1920-ban fegyházbüntetésre ítélték, majd a fogolycsera útján a Szovjetunióba került. Itt elvégezte 1924-ben a repülőtiszt iskolát, később a repülőakadémiát, és mint repülőtiszt a Vörös Hadseregben teljesített szolgálatot különböző beosztásokban. A felszabadulás után hazatért, és 1969-ig, nyugállományba vonulásáig, különböző katonai és diplomáciai feladatokat látott el, és nyugdíjas lehetett, amikor 1951.05.01-től a Le. törzspk-a volt. Kényszernyugdíjazhatták 1951. dec.31-én, mert Titkos ügykezelési hiba történt az egyik alakulatnál, ahol egy pár MIG vázlat eltűnt és a tolvajt nem találták meg. Velem rokonszenvező, idős férfiember volt, aki - így visszaemlékezve és életrajzát megismerve - érthetően az életet jól ismerő, nyugodt ember volt.

⁵⁸ Görbedi Miklós: 1020 nap az őrtornyok árnyékában. A tiszalöki hadifogolytábor története. 2009. 68.p.

⁵⁹ **Galgóczi Károly** őrgy. Állítólag volt m. kir. „zupás” thts. volt, aki a „Felszabadulás” után a Katonapolitikai osztályon tevőlegesen is (verőlegény ? volt) bizonyította Párthúságát. - 1952. LE. Törzsfőnök. 1955. dec.1. beosztása alól felmentették (nyugdíj?). Unszimpatikus, magáról túl sokat hívó, valóságban műveletlen tiszt volt. Oroszul beszélt, valószínű fogságban lehetett és ott tanulta. 1956 után magas törzspk-i beosztásokban.

⁶⁰ 012. sz. Le. pk. pcs. 1952.I.24. Bejegyezte Nagy törm. Törölve 1952.11.07. dicséretképen.

⁶¹ A magassági kormány finom beállítása annak kilépő oldalán levő kis lapok állításával volt lehetséges.

⁶² XII. melléklet Dicséretes fenyítések 096. LE. Pk. pcs. 1952.X.4. Nagy törm.

⁶³ **Király Béla** vörge-vezds. (Kaposvár, 1912.04.14 – Budapest, 2009.07.04.) ezds.- vörge. LA. Hitler, Mussolini, Szálasi és Horthy is kitüntette 1949.04.21-én Czebe Jenő vk. alez.-t jelentette fel Berkessi örgy-nak, mint imperialista hatalmak ügynökét. - 1951.12.21-én Turi Károly av. fhdgy-nak tett kihallgatási jkv-ben 3 személyel sikeres, 2 személyel sikertelen biszexuális kapcsolatáról számolt be. 1951-1956-ig börtönbüntetést kapott. 1956.10.14-én a HM-nek per újrafelvételi kérelmét jelenti kézírásos beadványával. Később vezérezredes, nem volt 1956 hőse. Megszavazta a Kádár címer visszaállítását. Ludovikás évfolyamtársai kitagadták, árulónak tartották.

⁶⁴ **Kurucz Ferenc** szds. 1940-es években szabó Újpesten. 1944-ben sorkatona a II. őrzlj-nál jekkelfalusi Piller György volt a zlj. pk-a. 1945 (?) után vonult be, és küldték ki SZU-ba, onnan társaival rang és koridős megfigyelő tisztként jött haza. 1956. A LE. katonai bizottságának elnöke, börtönbüntetésre ítélték. Szabadulása után egy levelet kaptam Tőle, melyre - ma is szégyellem – de nem válaszoltam.

⁶⁵ **Zoltai Lajos** Esztergomba a Rubik gyárhoz került berepülő pilótának, Nagy Kornél helyére. Ő tanácsokkal látta el, egy vitorlázó gép szárnylevélését nagy szerencséjével megúsza.

⁶⁶ FARKAS Emlékkönyv Miklóssy 51-53 p.

⁶⁷ IX. melléklet Minősítések és adatlap.” Munkáját jól szervezi meg. A helytálló kritikát szívesen fogadja. A feltárt hiányosságok kiküszöbölésére minden erejét beveti.- Általános katonai és fegyvernemi ismeretei jók. Beosztásához szükséges szakmai ismereteit nagy igyekezettel és rátermettséggel sajátítja el. Ebben az hátráltatja, hogy a szakmai irodalom (légi lövészet) még igen kis mértékben áll rendelkezésre. Ennek helyes felismerésében fáradságot nem kímélve dolgozik a szükséges szovjet könyvek kiadásában. Beosztásával járó feladatait a készülő könyvek kézirataiból és a tanácsadókkal tartott szoros kapcsolat útján sajátítja el. A továbbképzésekre jól felkészül, és azokba élénken bekapcsolódik.- Munkájában kitartó. Állandóan keresi az összefüggéseket és a jobb módszerek bevezetésére való törekvést.- Sokoldalú és szakmáján kívül álló kérdésekkel is foglalkozik. A Légierő alakulatainak légi lövész szolgálat vezetőinek nevelésében és továbbképzésében igen jó munkát végez. - Beosztásából kifolyóan továbbképzéseket vezet, melyeken saját maga adja elő a legfontosabb kérdéseket. A fiatal káderekkel, nagy türelemmel foglalkozik. - Ismereteit állandóan továbbfejleszti és eredményeket tud felmutatni.”

⁶⁸ **Sáray Bertalan** ny. ezds. önéletrajz.

⁶⁹ **Kaszás Imre** (1920.11.26.- Dunakeszi, 1989.08.28.) szds.-örgy. 1944. aranyasas. 1945.101/6. Me 109 átképzést nem fejezte be. 1949 szolgál Ld. a szövegben.

⁷⁰ **MIG-15Bisz-nek** 430 kp-al erősebb 2700 kp. tolóerős VK-1A hajtóműve volt, mint a MIG-15-ösök csúcsmagassága 10.550 m. maximális sebessége. 1070 km/óra. Rövidhullámú rádió, modernebb műszerek, rádió magasságmérő, műhorizont OSZP-48-as vakleszállító rendszerrel szerelték fel. Éjjel nappali bonyolult időjárási viszonyok közötti repülésre volt alkalmas.

⁷¹ **Farkas Endre** (1928- ?) szds.- ezredes, 1949. önként vonult be Budaörs honvéd. Vasvári Pál Műszaki Tiszti Iskola növendék; 50. vadászrepülő-ezrednél technikus. 1951 Szolnok repülőgép-vezetői kiképzés 82. bombázó ezrednél repülőgép-vezető 1952.12.01. ezredpk., százados. 1955. Magyar Önkéntes Honvédelmi Szövetség repülési osztályvezető. 1959-től ugyanez a Magyar Honvédelmi Sportszövetségnél alezredes. 1960-1975. a KPM

Légügyi Főosztályán repülési ov. 1975-től főosztályvezető helyettes, ill. légügyi főigazgató 1977-ben lett ezredes. 1989 nyugdíj. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 253-254. oldal

⁷² **Csaplak Andor** örgy-ezds. (1914-2002.02.25.) a LE. Meteorológiai szolgálat vezető.

⁷³ **IVÁN** op. cit. 130. p.

⁷⁴ **Tupoljev Tu-2 (TÚZOK. TUSKÓ):** kétmotoros, felsőszárnyas, osztott függőleges vezérsík közepes és zuhanó-bombázó repülőgép Sorozatgyártása 1942-ben indult, az ötvenes évek elején került légierőnk fegyverzetébe.

A repülőgép személyzete négy fő (repülőgép-vezető, megfigyelő, rádiós-lövész, fedélzeti-lövész). . A törzs mellső részén volt a pilótafülke, a bombatér. Mögötte alul és felül egy-egy fedélzeti lövész helyezkedett el, oltalmazva a harcfelelősséget végrehajtó repülőgépet.

Vízszintes repülésből, illetve siklásból történő bombavetésre tervezték 3000 kg, a modifikált (a négyágú légcsavaros) gépeket 4000 kg harci terheléssel, melyet a gép törzsében kialakított bombaszekrényben lehetett elhelyezni. A 18,8 m fesztávolságú, 13,8 m hosszú repülőgép legnagyobb felszálló súlya 13,8 t, szabályos felszálló súlya pedig 11,6 t. Ebből a szerkezet és az üzemanyag súlya 8260 kg, a bombateher és lőszer súlya 3260 kg.

A tüzelőanyag tartályokba 2800 l benzint lehetett önteni. A farok kerek repülőgép két főfutóját a szárnyak középső részén levő motor-gondolákba húzták be A repülőgépet 2 db egyenként 1850 LE teljesítményű AS-82 típusú 14 hengeres, léghűtéses, benzinüzemű csillagmotor hajtotta. A hengerek a motorban egymás mögött két sorban (7-7 henger), csillag alakban helyezkedett el.

A gép repülési jellemzői saját osztályában igen jók voltak: legnagyobb repülési sebessége 550 km/h, a legnagyobb utazósebesség 440 km/h, a repülési csúcsmagassága 9500 m, a hatótávolsága 2100 km. A repülőgépen 2 db 20 mm-es gépágyút és 3 db 12,7 mm-es védőpuskát helyeztek el.

Hazánkban 1953-tól 1956-ig volt szolgálatban, összesen 71 db. 1956 nyarára az összes Tu-2-t kiselejtezték. A bombázórepülő hadosztály rendelkezett néhány oktató, kétkormányos Tu-2 géppel is. (Repülési lexikon, II. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 415. oldal). 13

⁷⁵ **Bombavetés:** A repülőbomba célba juttatása repülőgépről. A bomba a repülőgéptől kapott sebesség, a nehézségi erő, és a bomba alakjától függő ellenállás, a meteorológiai körülmények által megszabott pályán mozog. A bomba kioldását akkor kell megtenni, amikor a cél a repülőgép előtt meghatározott (előretartási) szög alatt látható. A bombavetésnek számtalan módja lehet (vízszintes repülésből, emelkedésből, zuhanásból, stb.), a legegyszerűbb módját vízszintes repülésből hajtják végre.(Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 127. oldal).

⁷⁶ **Szántó fhdgy.** civil szakmája optikus volt. Akkoriban vett el Karcagon egy hajadont, 1956 után leszerelt és ott nyitott optikai üzletet.

⁷⁷ IV. melléklet Dicséreték, fenyítések a Le.pk.06. sz. belső eligazítása.

⁷⁸ **Dr. Peyer Andre** badacsonyi orvos másfél év börtönbüntetést kapott viccéért.

⁷⁹ **Faludy György:** *-ban írja:*53 recski szabadon bocsátás légköréről: „A Magyar Népköztársaság nevében bocsánatot kérek öntől azért az igazságtalanságért és méltánytalanságért, melyet el kellett szenvednie,... figyelmeztetett, hogy a törvény hatévi szabadságvesztést ír elő, amennyiben rabságunk körülményeiről, helyéről, okairól akár bármit is elárultunk. Azzal a jó Tanáccsal szolgálhat, hogy a kérdezősködőket jelentsük fel, közvetlen hozzátartozóinknak pedig mondjuk, hogy tanulmányúton voltunk a Szovjetunióban.”ez volt annak a bizonyos terrornak egyik alkotó eleme, hogy az emberek

csak féljenek. In: Faludy György: „*Pokolbéli víg napjaim. Önéletrajz. Budapest, Magyar Világ Kiadó 1989*”

⁸⁰ **Bata István** (Tura, 1910.03.05 – Budapest, 1982.08.17.) 1930 Szoc. Dem. Párt, 1935-38 villamos kalauz, - 1942 rendőri felügyelet - 1948-49 BESZKÁRT párttitkára, - Moszkva Kat. Akadémia., ezds. -1950. 05.23. vörgy., az Országos Légvédelmi Parancsnokság pkh-e. 08.01-én pk. - 1950 VKF., altbgy. - 1951-53. SZMP KV póttag, - 1953-56 Bulganyin által favorizált HM. -1956. okt. 26-án a SZU-ba menekítették, nov. 16-án kizárták az MSZMP-ből, 1958-ban a SZU-ból hazatérhetett. - 1959 02.13. lefokozták, - Remiz ig, BKV Balesetelhárítási ov.

⁸¹ **A célzsák** a repülőgép által 3-500 m hosszú, 1 cm. átmérőjű acélsodronnyal vontatott, hurka alakú, erős vászonból, vagy műanyagból készített szerkezet, amelyre fedélzeti gépágyúval, vagy géppuskával ellátott repülőgépek vezetői, megfigyelői, illetve hajózó lövészei hajtanak végre lövészetet. A célzsákra jobb láthatóság érdekében piros-fehér csíkokat festenek. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 146. oldal).

⁸² **A célzsák csörlő berendezés** a vontatógépre szerelt, vagy abban elhelyezett a célzsák vontatáshoz *centrifugál fékkel* ellátott kötéldob, melyet a MIG 15-ös vontatásra kijelölt gépre a fegyverzet helyére 300 m-es, a LI-2, TU-2 gépekre 500 méteres, az Il 28-as gép bombaszekrényébe legfeljebb 1500 m kötéllal) helyeztünk el. A célzsákot a fegyverzet vagy bombázás üzem-módra kapcsolva lehetett kiengedni.

⁸³ **Bebesi József** fhdgy. a Horthy rendszerben a legjobb fegyveres tiszthelyettesek közé tartozott. Ő építette be az első 37 mm-es gépágyút Ferihegyen 1943-ban az RKI Me-210-es kísérleti gépébe.

Szovjet fogságba került. Nagyon jó megtanult oroszul, melynek nagy hasznát vette munkájában. E mellett nagyon jó bajtárs, mély humorral és nagy szívvel. Jó barátom volt. A József körúton lakott feleségével és két süldő lányával.

⁸⁴ **Szeredai Pál** fhdgy. Szenvedélyes vitorlázó repülő volt. Eredményei: Férfi együlékes kategória: 1945 után 37. aranykoszorús E vizsgás vitorlázó repülőgépvezető. In: Csanádi-Nagyvárad – Winkler: A Magyar Repülés története 2. bővített kiadás Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1977. 387p.

- H-2. (második) gyémántkoszorús F vizsgás FAI 398 ssz. vitorlázó repülőgép-vezető Loc. cit. 365 p.

1962.06.13.(1 értékelt) 500 km háromszögrepülés sebesség értékeléssel 62.70 km/h
1964.05.17.(8. értékelt) 100 km háromszögrepülés sebesség értékeléssel 85 km/h
1966.07.03.(6. értékelt) 200 km háromszögrepülés sebesség értékeléssel 79,30 km/h
Loc.cit. 365.p.

⁸⁵ Katasztrófa a repülőgép személyzet halálával végződik.

⁸⁶ Baleset esetén csak a repülőgép sérül, személyzete életben marad, legfeljebb sérül.

⁸⁷ **Légi felderítés:** a felderítés egyik alapvető fajtája, a különféle tárgyakról szóló adatok légi Uton való megszerzése. Minden harcfeleladatot végrehajtó gépszemélyzet feladata. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 561. oldal)

⁸⁸ **Szabó Lajos** tizedes végül is a hadseregtől ment őrnagyként, mint egyik lokátor állomás parancsnoka nyugdíjba. Értelmes ember, jó katona és megbízható elvtárs lehetett.

⁸⁹ **Pápai Gyula** (1929 - ?) 1949-50 Kilián. 1952-53 50.v.epk. Taszár, 1955 után Csapatepülő Pság. llöv. szolg. vez. Helikopter, 1984 nyd.

⁹⁰ **Gersy István** ezds.. (1900.07.23.- ?) 1924.08.20. LA. hdgy.1930.067-08. 11 repülés 400 m filmtekercs. 1952.10.05. 37.ö.feld.e. Li-2-vel Újhelyi Sándor alhdgy rgv-vel géptörés részese.

⁹¹ A 1624 ti. nyt. szerint.

⁹² **Polikarpov (Po-2/U-2) Mari néni** szovjet, kétfedelű iskola- és gyakorló gép. 1928. január 27-én repült először. Törzse fa rácsszerkezet, keresztuzal merevítéssel. Személyzete két fő. A szárnyak „N” tartókkal és huzalmerevítéssel vannak összekötve. Futóműve három-pontos, nem behúzható, farokcsúszós. Hajtómű egy db M-11 típusú öthengeres csillagmotor, 74–118 kW teljesítményű. A légsavár fa, kétágú. Katonai és polgári feladatokra egyaránt alkalmazták Magyarország 37 példányt vásárolt szovjet és lengyel gyártásból, utas szállításra (MASZOVLET), mezőgazdasági és katonai feladatok ellátására. Adatai: fesztáv 11,40 m, hosszúság 8,14 m, magasság 3,10 m, szárnyfelület 33,15 m², felszálló tömeg 050 kg, legnagyobb sebesség 150 km/h, fegyverzet: egy db 7,62 m

⁹³ **Hadházi László** a Kilián Hajózó tiszti iskolát végezte el. Avatásuk előtti orvosi vizsgán szeme miatt repülésre alkalmatlannak találták és az Iskolánál maradt. Érettségit tesz Szolnokon. Kérésére a Légi lövészet Tanszékre kapott beosztást. Idős szülei miatt Pécel közelébe kéri magát. E helyett Kalocsára légi irányítás pk-nak helyezik. Kéri leszerelését. 1955.11.15-én tartalék állományba helyezték. 1956.03.07-én fhdgy-gyá nevezték ki. Tengerész kapitányi vizsgát tett és tíz évig járta a tengereket. 57 éves korában nyugdíjazták.

⁹⁴ Hadházi László életrajza In: HL. Dr. FARKAS Jenő Personalia Hadházi László

⁹⁵ A legkiválóbban vizsgázott tancsoport volt. A légi lövészet vizsga három kérdésből állt: 1. ballisztika, 2 fegyver ismeret 3. idegen repülőgép ismeret. - A 3. kérdésre egy sárga MOFÉM ceruza segítette a felelőket, melyet egy volt ötvös növendék kipreparált rávésve a

kérdéses elgs. rep gépek adatai, melyet vizsgára történő felkészülés közben a növendékek lemásoltak.

⁹⁶ A földet érést először 20 km/óra sebességgel menő gépkocsiról történő leugrással végezték, de mert azt balesetveszélyesnek bizonyult az ismert bitót módosítással állították fel.

A bitó két 6 m. magas oszlopon álló „kapu” volt, két csigás kötéllel, melyre a növendék belekapaszkodott. A növendéket ketten felhúzták és elengedték. Mintegy 4 m magasról a köteleket fogva a növendék leugrott. A módosított bitó felső keresztfájáról egy drótkötelet húztak ki. A növendéket felhúzták és egy keresztfára erősített két kötelet fogva csigás görgőn elindult és így gyakorolhatta a földet érést.

⁹⁷ **Tanács Sándor** vitéz (Kkunhalas, 1921.10.05 - ?) szkv.- fhdgy.1941. REGVI 1942. v. harckik. 1943. Me-109E, 1943. K front 5/1. majd 1/1. szd. 112 bevetés 2 lgy. 1944.03.12. sebesülés 1944-45. PUMA 28 bev. Bronz, kis-, nagy e., II. o. vk. 1945. 04.18. Arany Flugspanne 1950-53 Kilián Llöv. tanszék., tanár UT-2

⁹⁸ **Fülöp András hdgy.- t. alez.** (1928- ...) 1949-51.Kilián, 1950.11.01. 30. cs.rep.e.llöv.vez. 1951 10.01. 28. cs.rep.ho. lavez. 1957.01. leszerel. 1957-1986 MALÉV főpil. 55 típ. 25.305 óra Nyugdíj.

⁹⁹ **Éjszakai repülés:** a bonyolult időjárási viszonyok közötti repülés egyik fajtája. Éjszakai repülésnek számítanak a napnyugtától napkeltéig, tehát szürkületben, besötétedés után és virradatkor végzett repülések. A nappali repüléskor megszokott tájékozási pontok nem láthatók, a repülés csak műszerek alapján végezhető, s a fények csak nagybani tájékozódást tesznek lehetővé.

Utvonalon a tájékozódást a rádió navigációs eszközök biztosítják, a leszállás a földi fényszórók, vagy a saját fényszóró által megvilágított leszállómezőre (terepre) történik. (Repülési lexikon, I. kötet. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991. 212. oldal).

¹⁰⁰ **Andor Eszter** 2011 decemberében halt meg. In: FARKAS Veritates 479-486

¹⁰¹ **Vadkerti Lóránt** (1911.09.02.-?) örgy. LA. 1934.08.20. hdgy. 1941-42 rep. hdp. isk.-i tanár. 1950.04.15. LE. llöv. szolg.vez., 1951.04.15. ÖREMÜZ pk-a Székesfehérvárott. A múlt hadseregben végzett tiszt volt. Ezt én nem tudtam.

¹⁰² **Gál Ferenc** fhdgy. 1954-1957 között lett az e. pk.-a, ekkor lett Kiss fhdgy.-szds. A helyettese és Debreceni fhdgy. az e. llöv. vez.-je

¹⁰³ Kocsissal Barcelonában, vendéglőjében is tengerésztiszt korában, másodszor is személyesen találkozott.

¹⁰⁴ **Hadházi László** napjainkban is Gödöllőn él – ezt egy maradandó élményeként mesélte el nekem, melyre nem emlékeztem.

¹⁰⁶ IVÁN op. cit. 219

¹⁰⁷ IVÁN op. cit. 137. p.

¹⁰⁸ **REMOSZ M.** kir. Repülő Motorszerelő Iskola volt. Viszonylag rövid pár esztendeig működött. Kiváló műszaki embereket képzett.

¹⁰⁹ Hadházi László életrajza 8. p. In: HL. Dr. FARKAS Jenő Personalia, Hadházi László

¹¹⁰ Előtte és most is Dunaújváros

¹¹¹ FARKAS Emlékkönyv Nyitray János 128-129 p.

¹¹² FARKAS Emlékkönyv Bátorfy János 76-78 p.

¹¹³ IVÁN op. cit. 140. p.

¹¹⁴ IVÁN op. cit. 139. p.

¹¹⁵ **Maléter Pál** a tisztek között a karrierista típust személyesítette meg, aki soha nem lőtt az oroszokra, csak a felkelőkre, soha nem adott ki parancsot a forradalom védelmére, ennek ellenére a forradalom hőségévé kozmetikázták.

¹¹⁶ **Kottra Mihály** szds.-ezds. (1902.- Nyergesdújfalú, 2003.04.21.) LA. 1935.08.20. hdgy. Hadnagy korábAN Balesetet szenvedett, ezért gyógycipő viselésére kötelezték.

¹¹⁷ **Barócsi Tibor** a LE-től leszerelték a MALEV-hez került. Egy alkalommal – feleségemmel együtt – Konstantinápolyból hozott bennünket haza Budapest Ferihegyre. A légi kisasszony közölte, hogy Barócsi kapitány köszönti a gép utasait.

Mikor a kislány elment mellettem odaszóltam Neki, hogy mondja meg a kapitány úrnak, hogy Farkas Jenő meg őt üdvözlí. Rövidesen nyílt az ajtó és Tibor mindkettőnket behívott a pilóta fülkébe és a másodpilóta helyére beültette Klárit én pedig mögötte figyeltem a repülést Vele beszélgetve. Gyönyörű látvány volt Ferihegy megközelítése nekem is, aki ugyan éjjeli vadásznak készültem, de ilyen kivilágított repülőtérre soh'sem szálltam le. Feleségem Klári ezt az élményét soha el nem fejtette.

¹¹⁸ **Kékes Endre** hdgy. - alez. (1932-....) 1952 Kilián, 1954 24. v. rep. e. llöv. vez. Sármellék, 1959 Vörös Csillag Érend. 1965-ig repült.

¹¹⁹ IVÁN op. cit.140 o.

¹²⁰ A légiriadó leírását három Héja béka-egér harcát 3 Musthanggal és 3 Lightninggel az „Évfolyamtörténet I.” c. könyvben olvasható. A Héjákat Molnár Laci több légigyőzelmes, hősi halált halt hdgy. vezette. -

¹²¹ **Koszó István** alez. (1909.07.01. - ?) Hivatásos átvétel ideje: 1940.09.01. hdgy. E sorok írásakor látom, hogy régi tiszt volt. Ugy tudtam, hogy kertész, de gondolom, ez volt az első vagy a "második" szakmája bevonulása előtt.

¹²² **Minősítési lap** 1953. augusztus 1-től 1954.október 20. között „Igen jó szellemi képességekkel rendelkeznek, amelvekkel marxista-leninista szakmai és általános katonai ismereteit elméleti vonalon eredményesen elmélvíti. Tudását szívesen adia tovább. Sokat foglalkozik beosztottaiinak tanításával, melyben állandóan keresi a jobb eredményeket biztosító módszereket. Sokat dolgozik. Szívós és munkabíró. Beosztásából eredő feladatait – a légi lő és légiharc kiképzés iránvítását – a fennálló számos akadály elhárítása mellett nem tudta maradéktalanul megoldani. Sokat dolgozott a légi lökiképzés előfeltételeinek megteremtéséért. Ezt a feladatot lényegében megoldotta, de célzsáklövészet és légiharc kiképzés célravezető módszereit nem tudta meghonosítani.”

¹²³ IVÁN op. cit. 148. p. és IVÁN Dezső: Top Gun 1997/4.

¹²⁴ IVÁN op. cit. 147. p. Természetesen nem említi felterjesztésünk lényegét, hogy ilyen magasan jövő gépekre felesleges a készültség emelése.

¹²⁵ FARKAS Emlékkönyv Miklóssy 51-53 p.

¹²⁶ VIII. mell. Okmány másolatok

¹²⁷ Ennek valóságtartalmáról nem sikerült adatokat szereznem. Az értesülést vaszari parasztembertől kaptam. Ott voltam a pápai repülőtér felszálló mezejében levő baromfitelep vezetője István majorban. Éjjel nappal repült a gárdahadosztály fejem felett, fájdtva szívemet. Ugyanakkor ismertem is közülük a hadosztály parancsnokát, légilövészet-vezetőjét is.

¹²⁸ FARKAS Emlékkönyv 145-148 p.

¹²⁹ Germadits Vilmos és Boros Vince.

¹³⁰ IVÁN op. cit. 152. p.

¹³¹ Baromfi Feldolgozó Vállalat Győr. A Vállalathoz Tartozó Vaszari baromfitelep vezetője voltam, és fegyelmileg, anyagilag hozzájuk tartoztam.

¹³² Baromfiipar **1956.** 9.sz. 196.p.

¹³³ Forgács 41. jegyzet

¹³⁴ MUSz- os katonák un. Kisegítő Műszaki Alakulatok zlj-ait 1956-ra egy dd-ba szervezték. Pk.: Maléter Pál ezds.

¹³⁵ **Nagy Imre** Élete javát a kommunizmusnak áldozta. Soha nem egyedül döntött, hanem Mikojánnal vagy Szuszlovval egyeztetve, kivéve hazánk a Varsói Szerződésből való

kilépését és az ENSz-hez való fordulását. Csak élete végén szakított Moszkvával, mert csalódott Andropovnak a szovjet csapatok kivonulására tett ígéretében, ezért nem ismerte el Kádárt, nem mondott le, mindez azonban nem változtat a tényen: 1956. 10.24. Eltörölte a hátralevő beszolgáltatásokat, életszínvonalat növelő intézkedéseket tett, a mezőgazdaság fejlesztését támogatta, részleges amnesztiát adott, az internálótáborokat bezáratta, rehabilitáltatta a politikai elítélteket. (Így kerülhetett 1954 októberében szabadlára többek között Kádár János is.) Tíz nappal később Budapesten kitört a forradalom.

¹³⁶ Ezt a hk.-t én is láttam. Nyoma évekig látható volt a bejárati kapú oldalkövein.

¹³⁷ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-163 p.

¹³⁸ **Janza Károly** A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány A Münnich-kormány, röviddel hivatalba lépése után nyugdíjba küldte., 1958. február 21-én megfosztotta katonai rangjától is. 1990-ben rehabilitálták és visszaadták rendfokozatát.

¹³⁹ A **Corvin köziek** a felkelők legerősebb harccsoportja volt. A létszáma a hozzá csatlakozó kisebb csoportokkal együtt, akik a Kilián laktanya Körúti és Üllői-uti szárnyában voltak, jóval meghaladta az ezret. Első pk-a a kivégzett Iván Kovács László, a csoportok 10.30-i összevonása után a főparancsnok Pongrácz Gergely lett.

¹⁴⁰ **Ehrem Kemal Györgyöt** nem végezték ki. Vele, két alkalommal találkoztam, amikor Pain Lajos barátomat látogattam, akinek szomszédja volt Kispesten.

¹⁴¹ **Bánkuty Géza** emigrációjában szerzett jövedelméből finanszírozta a Ludovika Akadémia két kötetes könyvét. Voltam budai lakásán hazajövele után és szerettem volna támogatását megnyerni a Szent László hadosztály katonái írták könyvem megjelentetéséhez. Sikertelenül.

¹⁴² FARKAS Emlékkönyv Nyitray 128-129 p.

¹⁴³ Ne feledkezzünk meg arról, hogy Mindszenty csak azért maradhatott életben, mert Frankó tábornok a bolsevizmus elleni spanyol győző megüzente, hogy kivégezteti az összes spanyolországi kommunistát, ha bármilyen baja történne. Frankó tbk. ezer spanyol önkéntest akart forradalmunk céljaiknak, győzelmének kivívására küldeni, melyet az USA akadályozott meg. Ugyanakkor ezért is érthető, hogy az USA nagykövetsége miért adott védelmet a menekülő Mindszentynek.

¹⁴⁴ 1. Ha a Nagy Imre kormányát elismeri 2 ha fellép a Horthyista restauráció minden formája ellen 3 a szovjetek azonnal nov. közepéig) kivonulnak 4 megvalósítják a MEFESZ követeléseit, 5. ha a kormány a felkelőket szabadságharcosoknak nyilvánítja és hozzátartozóikat anyagilag támogatja.

¹⁴⁵ FARKAS Emlékkönyv Nádor 126 p.

¹⁴⁶ Dinka Tibor közlése. In.: FARKAS Veritates

¹⁴⁷ NKVD az ÁVH mintaképe a SZU-ban.

¹⁴⁸ A történetnek valóság alapja van, mert ezt én is hallottam, mikor a Corvin közben jártam. Ott láttam az elhelyezett tábori ágyú lövektábláját, mellyel a Körútra az Üllői útról beforduló szovjet harckocsikat kilőtték. A Corvin közbe szájazó utca elején egy katona jelezte az érkező harckocsit a lövegnek – aki nem látta azt – és tüzelt gyakorlatilag már akkor, amikor még nem láthatta a harckocsit.

V. fejezet

A MÁSODIK SZOVJET MEGSZÁLLÁS

1956 novemberében hivatalosan is megkezdődött a restauráció

Forradalom árulói

A forradalom árulóinak élén Kádár (Csermanek) János¹ áll, Ő hozzá tartozott Erdei Ferenc és mindazok, akik október 23-a és november 4-e között a forradalom támogatóinak tették magukat, a szovjet csapatok bevonulása után maguk is részt vettek a tömeges megtorlásokban. -

Czinege Lajos kovácssegéd, honvédelmi miniszter 1956. október 23-án a párt katonai bizottságának lett a tagja Hídvégi Ferencsel, a HM Politikai Főcsoportjának helyettesével, aki 1957 januárjától a Munkásőrség megszervezője. Pufajkás. Felelős valamennyi kínzásért és kivégzésért.

Uszta Gyulával és Apró Antallal, Hazai Jenő géplakatos, pártmunkással, katonai puccsal akarta a hatalmat megkaparintani.

S ne felejtsük el Zoltai Gusztáv (Zucker Gerzson) munkásőrről sem, aki tizedesként a kecskeméti repülőtér őrszázadában szolgált, majd 1968-tól 1976-ig Komlós János ávós tiszt művészeti titkára volt, 1991-től köztudomásúan a Mazsihisz (Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége) igazgatója.

11.02. Nagy Imre miniszterelnök bejelentette, hogy Magyarország semleges államként ki akar lépni a Varsói Szerződésből.

Ugyanaz nap éjjel Kovács István vörgy. VKF Budapesten motorzúgást hall.² –

Szolnok repterét körülvették a szovjetek.

A Deák-téri Rendőr főkapitányságon a Nemzetőrség vezetőit jelölték ki. Parancsnoknak Király Bélát jelölték, megromlott egészségi állapota, ingadozó politikai jelleme miatt, nem a legszerencsésebb választás volt. Helyettese Kopácsi Sándor, aki biztosítéknak látszott, hogy a nemzetőrségbe nem szivároghatnak be "ellenforradalmi" elemek és rehabilitált. "Horthysta és egyben népellenes tiszték"

Vukmirovics jugoszláv attasé: *„Tegnap, lehetőségeinket felhasználva, kihoztuk Vukmirovics jugoszláv attasé magánlakásából Náder (Nádor) Ferenc ezredest, a Magyar légierők Parancsnokát és a magyar hadsereg Náderrel együtt levő őrnagyát. A kihallgatott Náder elmondta, hogy a felkelés idején megalakították a Magyar Köztársaság katonai bizottmányát, melynek tagja volt.*

Náder egyeztetette tevékenységét Vukmirovics jugoszláv katonai attaséval, akitől utasításokat kapott. Így például Vukmirovics javaslatára Náder felszólalt a katonai bizottmányban, és azt javasolta, hogy forduljanak az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez, hogy az megfigyelőket küldjön Magyarországra.

Miután a szovjet hadsereg egységei bevonultak. Vukmirovics javaslatára Náder családjával együtt az ő lakásán rejtőzött el. Vukmirovics figyelmeztette Náder, hogy a szovjet egységek terrorizálni fogják a magyar állampolgárokat, a magyar hadsereg valamennyi tisztjét pedig hadifogolyként táborokba viszik.

Mint Náder a továbbiakban elmondotta, november 2-án felkereste Dallon ezredes amerikai katonai attasé, aki egy nyílt beszélgetés során kijelentette, hogy Magyarország

és az USA most olyan baráti országgá vált, melynek erőfeszítései a Szovjetunió ellen irányulnak, és ezzel kapcsolatban megkérte, adja át neki a MIG-17F gép elektromos berendezésének leírását.

Az utolsó napokban, amíg Náder Vukomirovics lakásán tartózkodott, Szoldatics jugoszláviai nagykövet részvételével többször megvitatták egy Nagy Imre vezette magyar kormány felállításának lehetőségeit, arra számítva, hogy Kádár kormánya nem lesz hosszéletű. E közben naponta konzultáltak Belgráddal, és utasításokat kaptak onnan. Náder ezredesnek miniszteri posztot kellett volna kapnia a kormányban. - Az utóbbi napokban a helyzet állítólag megváltozott. Belgrádból utasítás érkezett, hogy a jugoszláv követ Kádáron keresztül érje el, hogy Nagy Imrét és társait vegyék be a kormányba.”³

11.03. szombat. A hadsereg három legfontosabb vezetője, a Honvédelmi Miniszter, Maléter Pál, a Honvéd Vezérkar Főnöke, Kovács István⁴ és a Hadművelési Csoportfőnök Szűcs Miklós. ment tárgyalni Tökölre, a szovjet csapatok főhadiszállására. A küldöttséggel ment Erdei Ferenc is. A küldöttség mind a négy tagja a SZU-nak elkötelezett hithű bolsevik volt. A katonák mind a három a SZU-ban végezte el a katonai akadémiát.

Maléter és Kovács már a II. Világháború idején átállt a szovjetekhez és partizánként harcolt előző bajtársai ellen. Fiatalon futottak be nagy katonai karriert, és ezt szerették volna megtartani. - Hazaárulók voltak, akik szovjet katonai térképeken berajzolták azokat a pontokat, ahol jelentősebb ellenállási pontokat. Ez a forradalom elárulása volt! – Ezt, ha az áruló kézre kerül, azonnali halállal büntetik.

Csepelről visszafelé Maléter egy KGB-s őrnaggyal, egy magyar ÁVH-s tiszttel és a vezetővel ült egy személygépkocsiban jött. Január végéig szovjet fogságban volt, akkor átadták a magyar belügyi szerveknek. Ezen a napon ezt is kijelentette: "Ha Mindszenty vissza akarja kapni a pápi birtokokat mi is ott leszünk fegyverrel."

11.04.vasárnap. Kádár (Csermanek) János⁵ - (Fiume, 1912. 05.26. – Budapest, 1989. 07.06) kommunista politikus. 1956 10.30-án Nagy Imre nemzeti kormányában államminiszter. 1956.11.01. Münnich Ferencsel a budapesti szovjet nagykövetség. 11.02-03. Moszkva. 11.03. Nyikita Szergejevics Hruscsov és Titó megállapodtak, hogy Kádár legyen az új hatalom vezetője.

11.04. Ungváron Kádár és Münnich találkozott Hruscsovval, majd Szolnokra vitték, megalakította a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormányt, melynek miniszterelnöke (1950. 06.23-ig) lett.

Szovjet tankokkal Budapest. Dobi István kinevezte a Minisztertanács elnökévé. 1956.11.-1988 05. között az MSZMP első titkára.

11.04. vasárnap hajnalban 19 ho. 200 ezer szovjet katonája várta a tád. megindítását.

A felkelők magatartására Máté Imre magyar költő, író, filozófus önéletrajzi c. írását idézem:

„November 4.-én meg is jött Moszkva válasza a Hercegprímás beszédére és Nagy Imre szerződésbontására egy csomagban. Ekkorra már föladtam⁶ a hidak ellenőrzését és a fehérvári úton vártam az orosz páncélosokat. Pedig egy futár levelet hozott „**A vörös Bölcsésznek**” címezve, hogy „Ez a támadás kivédhetetlen! Vonuljon hadával a Pilisbe!” Aláírás: Dudás. Nem tudtam név-e, ragadvány név-e. A forradalomban ismervek alapján ragadtak nevek. Pongrátz Gergelyt Bajusz néven említették, engemet „Vörös Bölcsész”-

nek tituláltak. Ehhez hajam színe és mellényemé egyaránt hozzájárulhatott. Nem követtem az utasítást. Maléterét sem! A Corvin-köziek sem, a dél-budapesti harcok vezéralakja, Oltványi László sem. Nem bízunk Maléterben, különösen attól kezdve nem, hogy vezérkarába integrált olyan alakokat, mint Kovács István altábornagy a budaörsi Híradóslaktanyából, akinek én is voltam hadifoglya. Maléter pedig őrnaggyá léptetett elő, csak úgy kapásból, mintha csak barackot nyomott volna a fejemre.”

Dr. Münnich Ferenc a fegyveres erők minisztere ugyanekkor: „Elrendelem, hogy a magyar néphadsereg egységei ne tüzeljenek a szovjet egységekkel szemben.” Janza Károly a szovjet invázió idején a Honvédelmi Minisztériumban megtiltotta a rendelkezésre álló csapatoknak az ellenállást.

A 100 ezer fős magyar hadsereg / elenyésző részétől eltekintve/ tétlen maradt, - a világ hadtörténetében páratlan- fejvesztett önlefejezése, fegyverletétele, szégyenteljes szétzavarása következett. A harcot 13 löveg és a Corvinisták vették fel.

Maléter hajlandó Király Bélát letartóztatni.

Kovács István vezérőrnagy, VKF, levelet ír Váradi Gyulához a páncélos csapatok volt parancsnoknak, most a Forradalmi Bizottság. Elnökéhez. Kéri, hogy ne lőjenek a szovjetekre.⁷

11.04. *A szovjet páncélos és gépesített lövészek megsemmisítik minden magyar repülőteret és megakadályozták a repülőgépek bármilyen célú további felhasználását. Az 1951-es évben történt "tisztogatáshoz" hasonlóan megkezdődtek a letartóztatások.*

11.04. Nagy Imre a jugoszláv követségre menekült, ahol megpróbálták lemondásra bírni Kádár János szolnoki ellenkormányára javára. Nagy erre nem volt hajlandó, ezért Mátyásföldre, majd a romániai Snagovba internálták, ahol az 1957 áprilisában kezdődő vizsgálatig tartották fogva.

A Kilián laktanya a harcok alatt

Ma (11.07.-én) megfelelő indokkal beszélgetést folytattunk az őrizetbevett Vass Zoltánnal és Szántó Zoltánnal, akik kijelentették, hogy tegnap (11.06-án), Nagy Imre

kijelentette nekik, hogy Belgrádból közlemény érkezett, hogy Nagynak és csoportjának Jugoszlávia politikai menedékjogot ad. Ezzel kapcsolatban Szoldatics jugoszláv követ azt ajánlotta, hogy ne hagyják el a várost. .⁸

11.8-9-én – hírek mondják: a Mecsekben és a Bakonyban volt ellenállás.

11.08. este Tarjánba érkeztek teherautókkal a Corvini szabadságharcosok. Másnap 09.-én reggel Lassan György a Práter utcai iskola parancsnoka elmondta, hogy innen és a Corvin-közből jöttek, mert az ellenállás teljesen reménytelen volt a nyomasztó szovjet túlerővel szemben. És most az osztrák határ felé igyekeznek, mert tudják, hogy akár az oroszok, akár az ÁVH-sok kezébe kerülnek, nem kegyelmeznek meg nekik.

11.12. Nagy Imrét felmentik a vádak alól.

11.16. Központi Munkás Tanács KMT alakult Rác Sándor és Bali Tamás elrendeli a munka felvételét.

Farkas Jenő: „Az történt, hogy a forradalom alatt pár nap nem tudtam kimenni, ellenőrizni, mert a Boráros téri hídon nem lehetett átmenni a felkelők Budán levő védelmi csoportja harca miatt. Mikor végre kijutottam a libahűtőmmel szomszédos tejipari hűtőraktáros kollégám hívta fel a figyelmemet, amikor látva, hogy raktárlakatam elvitték, érdeklődtem Tőle. Ő ugyanis látta az egész lopást, mert éjjel történt és ott volt. Homits Károly (akkori) Baromfiipari igazgató, Nyárády Lajos a Vállalat igazgatója (aki a HM. ellenőrzési osztályára került), a Vállalat főkönyvelője (Takács ?) és a tojásraktáros, törte fel és lopta meg raktáromat. 30 q hűtött libát, egy Rába tehergépkocsi rakomány tisztított libát adtak el a Rákóczi téri piacon. „Elfelejtették” a kapott összeget befizetni.

Persze ekkor a vállalatvezetés nem tartotta szükségesnek a rendőri beavatkozást. Ösztönösen, mikor a KMT elrendelte a munka folytatását, és bejöttek dolgozni két vidéken lakó hűtős legényem, az egész hűtőt – a három vagon alumínium tálcákban levő libát átmérlegeltük „a forradalmi káló” megállapítására. Ismét – ösztönösen- eggyel több (6) leltári lapot írtam indigó papírral, mint amit kértek.

Telepvezetőm a hiányt kis tételekben az un. „forradalmi káló” növelésével akarta eltüntetni, melyre utasított. Ennek megnövekedését észrevételezte a Baromfi Ipar ellenőrzési osztálya. Pár hét múlva, Láng György vezérigazgató elvtárs iparigazgatóságára hívtak be az Akadémia utca 3. harmadik emeletén levő Baromfiipari Országos Vállalat (BOV) Ellenőrzési osztályára, és engem akartak a valóságosnál több veszteség elfogadására rávenni. Ekkor vettem elő az én példányomat és bizonyítva a valódi tolvajok személyét, kénytelenek voltak az ellenem tett emelt vádat törölni. Először engem akartak elítéltetni, majd raciztatni, de ezt bizonyítékaim és négy eltartott gyermekem miatt nem tehették. A három tolvaj vezető elvtársat leváltották és általában felfele buktatták.”

Nem csoda, hogy akkor olvastam az alábbi névtelen korabeli röpiratot, melynek akasztófahumoránál aligha jellemezhetnénk találóbban az 1956-ban megálmodott Magyarországot keresztre feszítő Kádár-világ feslettségét:

A szocializmus hét csodája:

1. Mindenkinek volt biztos munkahelye.
2. Bár mindenkinek volt munkája, mégsem tett senki semmit.
3. Bár semmittevéssel telt az idő, mégis minden terv 100 % felett teljesült.
4. Bár a gazdaság terv szerint fejlődött, mégis minden fontos dolog hiánycikk volt.
5. Bár semmit sem lehetett kapni, mégis mindenkinek megvolt mindene.

6. Bár elvileg megvolt minden, mégis mindenki lopott.

7. Bár minden mozgathatót loptak, mégsem volt soha leltárhiány

Társaim a Forradalom alatt és után:

A forradalom leverése után Nádor a jugoszláv katonai attasé budai lakására menekült. Itt találkozott Vásárhelyi Miklóssal.

Baradlai Gyurka: „(Nádor) forradalmi tevékenységéről csak azt tudom mondani, hogy ő, mint a KGB beépített embere szerepelt ott. Ezt Cserny Miklós is mondotta nekem. Hogy ő a jugó képviselőről bántódás nélkül kijött, az nem véletlen.”⁹

Nádorért két ezredes jött a HM-ből, akik sértetlenségét szavatolták.

Nádor Ferenc: *1956. november 17-én Nádor Ferencet a megszálló szovjet nyomozati szervek tartóztattak le. A magyar ügyek ENSz tárgyalása során a börtönből vérző tüdővel a rep. kórházba szállítottak.*”¹⁰

11.21. Az elvtársak megegyeztek a Jugoszlávokkal, hogy Nagy Imrét elengedik, azzal a hazug ígérettel, hogy nem bántják őket, de nem lakásaikra, hanem Romániába Snagovba vitték őket.

11.23. Néma tüntetés volt.

12.02. A Forradalmat ellenforradalomnak nyilvánítják és így kell hívni.

Megkezdődtek a tömeges letartóztatások.

Az országos sztrájk, a passzív ellenállás, a munkástanácsok erősödése arra készítette a Kádár-kormányt, hogy a szovjet hadsereg mellett saját fegyveres erőre tegyen szert. A szovjetekkel visszatérő pufajkások, a hozzájuk csatlakozó Pártfunkcionáriusok és a volt ÁVH tisztjei létszámban alig érték a 2-3000 főt. Szükség volt a honvédség hivatásos állományára is (fosztogatások akadályozása, közellátás segítése, a honvédségi objektumokat őrzése). Azért, mert Kádár ismét hazudva bejelentette, hogy *a forradalomban való részvételért senkit nem vonnak felelősségre*, ezért sokan maradtak katonák, de sokan leszereltek. Ők nem írták alá az un, tiszti nyilatkozatot, mely gyakorlatilag pufajkás szolgálatra kötelezte a volt tiszteket.

Ismereteim szerint Eőri Elek berepülő pilótát, Kablay Lajos alez.-t, Dankó Pál őrgy-t, Borsodi János őrgy.-ot. és a Kiliántól még 6 tisztet vontak bírósági eljárás alá.

A Honvéd Karhatalom jó volt arra, hogy a Pufajkások megkezdhették a forradalomban részt vett fegyveresek és politikusok bosszúálló letartóztatását a "rendcsinálás" ürügyén.

12.06. Pufajkások lövöldöznek a Nyugatinál. Horn Gyula, a Budapesti Rendőr főkapitányság "Hunyadi János" karhatalmi zászlóaljának tagja, pufajkás, a sortűz parancs kiadója volt. Kádár János elismerését fejezte ki „megmutatták a karhatalom erejét” Ennek voltak következményei a vidéki sortűzek:

12.08. A Salgótarjáni sortűzért Marosán György péksegéd, államminiszter a felelős, amelynek 46 halott 135 sebesült áldozata volt.

12.10. Miskolc 2 szovjet katona, 3 tüntető halott és 14 sebesült.

12.10-12. Eger, ahol Szentgyörgyi Zoli, mint testnevelő tanár lélekjelenléte, óvta meg ipari tanuló tanítványait a haláltól. Ott 8 halott és 30 sebesülés történt.

Vitéz Szentgyörgyi Zoltán: *„Az 1956-os forradalom eseményei - ha késve is - elérkeztek hozzánk (Egerbe 1956.12.12. Szerk.) és ennek minden mozzanatában diákjaimmal együtt részt vettem. A város nemzeti bizottságának tagja és a pedagógus munkástanács elnöke lettem. Tanulóim a nemzetőrség tagjaiként álltak helyt.¹¹*

Amikor az ismert következményekre számíthattam, Budapestre jöttem szüleimhez.¹²

Vitéz Horváth Béla: *„Részt vettem a mosonmagyaróvári hírhedt tüntetésben, ahol a zöldávósok a tömegbe lőttek azért, mert egy gyerek a laktanyán levő vörös csillagot le akarta szedni.*

Mintegy 50 halott, 150 sebesült maradt a helyszínen. A halottakat a város főterén kifektették, hogy hozzátartozóik rájuk találhassanak.”

Biszkü Béla lakatos segéd, belügyminiszter minden letartóztatás, kínzás elrendeléséért felelős! Ilku Pál tanító, művelődési miniszterfelelős a törvényszékek halálos ítéleteiért, a rögtönítélő bíróságok döntéseiért.

12.11. Az üzemi őrségek fegyvereit bevonták.

12.12. Rácz Sándort és Bali Györgyöt tárgyalás címén érkezésükkor letartóztatják. Statáriumot rendelnek el fegyverrejtegetésért. (Csak 1960-ban oldják fel.)

12.13. Internáló táborokat létesítenek 16 ezer emberre a sok előzetesben levő rab miatt.

A fokozódó terror elől megindult a tömeges menekülés. Először Ausztria felé indult meg a menekültáradat. Nyugat fele (150 ezer) később Dél felé (50 ezer) ember hagyta el országot. Ezt a szovjetek, majd a pufajkások a határon igyekeztek golyószórókkal felszerelt gépkocsikkal „levadászni”.

Nagy szerencsénkre a kivándoroltak hamar kapcsolatot teremtettek a 2. vh-s emigráltakkal, megalakították a Szabadságharcos Világszövetséget és más szervezeteket. Ezekkel később Antal József elmulasztotta felvenni a komoly kapcsolatokat, és a meglevőket Horn Gyula igyekezett azokat visszafejleszteni.

A katonai bíróság 1956. 11. hó és 1958. 01. hó között 824 ("fegyveresekhez" tartozó) személyt ítélt el. Közülük halálbüntetésre 51 személyt, életfogytiglanra 31-et 10-20 év közötti börtönbüntetésre 70-et, 5-10 év közöttire 153-at, 1-5 év közöttire 379-et, 1 évnél kevesebbre 97-et, felfüggesztett büntetésre 42-et, és pénz főbüntetés kapott 1 fő.

A megtorlás közvetlenül érintette a repülőalakulatokat is, a parancsnokok többségét, a katonatanácsok és a katona-biztosokat néhány kivétellel letartóztatták és többségüket elítélték.

Szolnokon, ahol repülőalakulat vezetője volt a helyőrségparancsnok 20 hívatásos katona ellen indult eljárás, közülük 9 esetben született bírósági ítélet, de az iskola Kunmadarasi ezredénél elítéltek száma ennél magasabb volt.

Az egyik legnagyobb kárvallottja a forradalomnak „szegény” Rákosi elvtárs, aki mikor vissza akarta helyeztetni magát a megszálló hatalom első emberével, Hruscsovval, a következő szöveget volt kénytelen hallani: "Nézze Rákosi, Magyarországnak már volt tatár kánja, török szultánja, Habsburg császára, de zsidó királya még nem!" – Isten nem ver bottal.

Gyakorlatilag a *LEPSÁG* megszűnt, Ez több mint 2000 főt, köztük 397 hajózt, akik jelentős része leszerelt. 641 darab repülőgépet semmisítettek meg.

Horváth Gábor-t 1956-ban főkönyvelőként választották be a munkástanácsba. A forradalom leverése után két évre ítelték el, amit kitöltött.

Utána villanyszerelő, majd pénzügyi előadó a tiszakécskei gépgyárban. Innen újra a Konzerviparhoz került Nyíregyházára az új gyárba pénzügyi osztályvezetőnek, majd később, utolsó állomásaként a nagykőrösi konzervgyár kereskedelmi főosztályvezetője lett.”¹³

1957

Farkas Jenő: „1957.01.07-én küldött postán egy okmányt részemre Kertész Gyula fhdgy. az OLP. újtási előadója a MN. OLP. Le. Szakmérnökség Budapest, 26/OLP. számmal, mely szerint a „Szénási – Turcsik: „Célmozgató berendezés” tárgyú újtási (sic) javaslatuk megvalósításában végzett átlagon felüli teljesítményéért a Le. Főmk. Elvtárs közreműködési jutalomban részesítette. .

A közreműködői jutalom – 1.616.36 Ft. kifizetésére a H. M. Et. 3. sz. utasítása alapján folyamatban van.”¹⁴ **XIV. melléklet**

Arra nem emlékszem már, hogy ezt a pénzt valóban meg is kaptam, mert ekkor már a Budafoki Baromfifeldolgozó Vállalat export liba feldolgozó részlegének voltam a vezető helyettese, annak felszámolása után kőműves segédmunkása.

Az okmányt aláíró Kertész Gyula fhdgy.-ra és az említett „Szénási”-ra sem emlékezem, de Turcsik névre igen. Ő Kurucz Feri vezérmegfigyelő helyettese volt és Vele együtt jött vissza a SZU-ból. Feltételezésem szerint Feri – mint 56-os OLP. forradalmi tisztségviselő (elnök) intézkedhetett a jutalom kiadásával kapcsolatban, gondolva korábbi kirúgott barátjára.”

1957.03.05-én Minden baj utolért. A Nagykörúton levő hentes boltban négy füstölt nagy, disznó hátsósonkát 1964.- Ft értékben elloptak tőlem a tehérgépkocsiról, amíg én a többi árut adtam le. Ezt a „hiányt” nekem természetesen ki kellett később fizetnem. A rendőrség akkor is úgy működött, hogy ilyen kis ügyekkel nem is foglalkozott. - A lopáskor, a sonkák megkeresésére mindennel próbálkoztam. Sikertelenül.

Somody Zoltán: „Az 1956-os események a Heves megyei Tejiparnál értek. Megválasztottak a Munkástanács titkárának. A Tanács menesztette az igazgatót. A pufajkások 1957 januárjában jelentek meg azzal, hogy vegyünk vissza az igazgatót. Mi erre nem voltunk hajlandóak.”

„1957. március 18-án engem is összeszedtek. Egy hónapig voltam előzetesben, kihallgattak. Főképp katonai múltamat firtatták és azt mondták, hogy a csendőrökkel

vesznek egy kalap alá, mivel nekem lett volna lehetőségem, hogy egy fordulóval átálljak az oroszokhoz.

1957 áprilisában Kistarcsára vittek, ahol olyan jó társaságban voltam, mint korábban a katonaságnál. Július végén visszavittek Egerbe és augusztus 31-én bíróság elé állítottak izgatás és a nemzetőrségben való részvétel miatt. Öt hónapot kaptam, amit addig már le is ültem.¹⁵

1957 februárjában hívták életre a Munkásőrséget. A Munkásőrség a következő évtizedek folyamán 60.000 fős párhadsereggé fejlődött és 1989.10.23-ig a kommunista rendszer legfőbb támasza volt. Lefegyverzése a "rendszerváltó 56-os forradalmárok" sikeres akciója volt.

Nyitrai János: „1957 februárjában a pufajkások letartóztattak és Kistarcsára, az internálótáborba vittek. Hat hónap eltelte után a népi hatalom megdöntéséért 5 évre ítélték, amit a Legfelsőbb Bíróság, mivel nem tudtak megyei munkástanács tagságomról, másfél évre mérsékelte. Salgótarján, Balassagyarmat, Vác és végül a Kulcsdobokai Állami Gazdaságból szabadultam.”¹⁶

Mátay Andor-t „Azért az 1957. év március elején a MUK hírére ismét elvittek. Napi gumibotozás és kihallgatás mellett csak két hó-nap után engedtek szabadon. Visszamentem a Vállalatomhoz. Onnan fegyelmileg elbocsátottak. Az egyik kommunista vezető megsúgta, hogy tűnjek el Győről, rajta vagyok a listán. Hamarosan bíróság elé állítanak.

Három gyermekemet apósoméknál hagyva, Pestre menekültem. Havonta munkahelyet változtattam, hogy ne találjanak meg.¹⁷

Vitéz Szentgyörgyi Zoltán: „1957. április 9-én tartóztattak le, és a Budapesti Főkapitányság pincéjébe kerültem. Nyugatról beszervezett emberként kezeltek és erre az adott okot, hogy Tóth Lajoshoz hasonlóan Ausztriában nekem is újságíró igazolványom volt. Ezt én annak idején külön kértem azzal, hogy minden magyart haza szeretnék szállítani.

A tíz év utáni bumerángot sikerült hatástalanítanom, de nem kerülhettem el az előttem levő öt börtön "továbbképzését". Végig következetesen és taktikusan úgy védekeztem, hogy az első fokú ítélet 12 hónapos büntetését a másodfokon felfüggesztették”¹⁸.

Farkas Jenő: 04.10. béreltem 389 n. öl sárgabarackost a Lakics féle kertet a XII. ker. Tanácstól. Csak a munka volt velem, mert a barackot, melyet nem volt időm őrizni, ellopták.

05.09. Révész Géza (Sátoraljaújhely, 1902. augusztus 31. – Budapest, 1977. január 22.) mérnök-vezérezredes, honvédelmi miniszter, diplomata. 1957. május 9.-től 1960. május 17-ig, jelentős szerepet játszott a hadsereg újjászervezésében.

Farkas Jenő: „1957 közepétől a Baromfifeldolgozó Libabontó

telepén szünetelt az NDK-ba menő bontott liba kivitel, hatvan sertést dolgoztunk fel, majd, „racizni” akartak, de ezt négy eltartott gyermekem miatt nem tehették - ezért először, a szeszfőzdébe helyeztek kölcsön munkásnak.

Onnan visszajövet a karbantartó részleghez 1260.- Ft fizetéssel osztottak be Zsoldos és Bartos elvtársakhoz. Bartos „sztahanovista” kőműves, B listázott m. kir. repülő főhadnagy volt. Kőműves segédmunkásnak alkalmaztak, örökös kommunista pártonkívüliségem eredményeként. Velem törették fel az ötven éve készített beton forrázó kádakat, majd mesterem helyett dolgozva, sikerült egy olyan szélvédő falat építenem, mely kilépésem után rádőlt a mellette levő raktár barakkra

Mivel a kőműves szakmunkássághoz három év inas idő kellett, átnyergeltem villanyszerelőnek

1957.05.07-én „villanyszerelő mesterem” egy volt szabadkai újságíró tanácsára, beiratkoztam egy villanyszerelő szakmunkás tanfolyamra.

Közben az Óvári Egyetemtől 06.13-20-ig étkezést kértem és ugyanerre az időre a Vállalat igazgatójától, félévi vizsgáim céljából szabadságot. Az 1. félévi vizsgákat közepes eredménnyel végeztem.

Mosonmagyaróvár a vár és a tanügyi épület

1957. 06.25 - 07.06 között vakbél operáción estem át a III. sz. sebészeti klinikán. Betegtársam volt a mellettem fekvő Medgyessy Ferenc szobrászművész, aki orvos doktor is volt, karizmájával és bölcsességével, magyarságával.

Akkor 76 éves volt és a következő évben ([1958. július 20-án](#)) halt meg. A szíve vitte el. Ahogy tudtam kiszolgáltam, mint egyetlen mozgó beteg a teremben. Testes fekvő alakjára ma is emlékezem. Szeretetreméltó ember volt”.

Nádor Ferenc: „1957. jún. 13-án 67 %-os rokkantnak nyilvánítottak, leszereltek, szolgálati lakásomból kiköltöztettek, stb.

1957. szeptembertől Dr. Csanádi György a polgári repülés terén alkalmazott, ahol OMFB tanulmányok kidolgozása és az ICAO előírásoknak megfelelő infrastruktúra kialakítása volt a feladatam.¹⁹

A

Baradlay György: „1957 júliusában megjelent lakásomon egy kis csapat nyomozó és házkutatás után letartóztatva a Gyűjtő kis fogházába vittek. A kihallgatások során a Zsolt és társai ötfős ügyéből Baradlay és társai háromfős ügy lett, mert Zsolt ezds-t, mint megtévesztettet, csak nyugdíjazták, Kazay Kuli bácsit, kora és rokkantsága miatt egyszerűen elengedték.

07.29.Tizenhat tárgyalási nap után 5 Széna térít kivégeztek a Kozma utcai gyűjtőfogház udvarán a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló

szervezkedés kezdeményezéséért és vezetése büntetvében. Korábban már Szabó bácsival végeztek, Dudás Józsefet Agyonverték.

Hasonlók voltak a Práter u-i Corvin közti Baross téri ítéletek.

"Prosperitás" ált. ép. és szak-ip. és kisip. term. szövetkezetről

Farkas Jenő: „1957.okt.15-én, mint betanított villanyszerelő hagytam ott a Baromfifeldolgozót és másnap a "Prosperitás" ált. ép. és szak-ip. és kisip. term.szöv. műszaki ellenőre lettem, gyakorlatilag a lakatos és villanyszerelő részleget vezettem. Ez volt az utolsó hozzájárulással kilépett bejegyzés munkakönyvemben, mert ezután mindig, csak áthelyezéssel változtattam munkahelyeimet.”

Baradlay György: Az 1957. decemberi tárgyaláson én nyolc, Csanya hét, Horváth Gyula hat hónap börtönt kapott. Mi is, az ügyész is fellebbezett, de szabadlábra helyeztek. R

Baradlay tárgyalásán személyesen tanúsította Nádor: m

A LEPSÁG szerepét MN Repülőképző Központ, az RKK látta el. Az OLP, az MN Vezérkari Főnöksége egyik szervezete lett a Légvédelmi Csoportfőnökség Galgóczi Károly ezds. VK légvédelmi csoportfőnök-helyettes vezetésével. Ennek a szervezetnek volt egyik része a repülőalosztály, melynek vezetője Hinek Emil őrnagy lett.²⁰

Nyitray János: 5 éves ítéletét Legfelsőbb Bíróság, mivel nem tudtak megyei munkástanács tagságáról, másfél évre mérsékelte. Salgótarján, Balassagyarmat, Vác és végül a Kulcsdobokai Állami Gazdaságból szabadult.

Forgács István: „1957-ben az ENSz által szervezett magyar ügyek kivizsgálására alakított bizottság előtt, mint tanú jelentem meg. Ugyanebben az évben Kanadába emigráltam, ahol ma is élek.”²¹

A börtönben Mátay szemeláltára Húvös Sándor (Rákosi alatt, a Le. hadtápfőnöke volt) két halálra ítélt között, mint "tégla" feküdt. (A két halálra ítélt egyike egy francia hírszerző, akit ládában raboltak el és hoztak haza Franciaországból. A másik egy Jugoszláv miniszterhelyettes volt, akiket ki is végeztek)

Kádár alatt Nádor is a MALÉV vezérigazgató helyettese lett, főmérnökként.²²

1958

Kádár: „Aki nincs, ellenünk az velünk van.”

Baradlay György: „1958-ban fellebbezésünket már külön tanács tárgyalta és kb. fél óra alatt a jogerős ítélet 3, 2,5 és 2 év lett. Azonnal letartóztattak és a Fő utcába vittek, ahol Kablayékkal kerültem egy cellába. Innen a Gyűjtőbe, majd Márianosztrára szállítottak mindháromunkat zárt, elsötétített rabszállítóban.

*Márianosztrán a kötélüzemben dolgoztunk együtt és egy nagy kb. 30 személyes cellában laktunk.*²³

Farkas Jenő: *Mosonmagyaróvárott, a 2. félévi vizsgaidőszak 1958.02.04-13 között tartott. Jó 4.2 átlageredménnyel. Növénygyűjteményt le kellett adni, melyet volt cserkész őrsi tagom Andrásfalvi András, akkor az ELTE adjunktusa határozott meg.*

*1958.02.20-án villanyszerelő szakmunkás bizonyítványt kaptam.*²⁴

A sok szabálytalan szerelés és számlázás miatt a Prosperitás bünszövetkezetet", most már áthelyezéssel, hagytam ott.

Esztergom- Kenyérmező István majror

A Baromfiipari Mezőgazdasági Vállalat 9. sz. baromfi hústermelő, majd pulykatenyésztő telepe²⁵

1958.05.13-tól a Baromfiipari Mezőgazdasági Vállalat baromfitelepének vezetését vállaltam el Kenyérmezőn, Esztergom mellett 1800.- Ft fizetésért.

A forradalom után Budafokról Kenyérmezőre a Baromfiipari Országos Vállalata (BOV) Mezőgazdasági Vállalatának pulykatelepére kerültem.

Többször kellett a pulykák mesterséges termékenyítésével kapcsolatban az FM-be mennem, s kivel találkoztam az épület magasföldszintjén levő Ellenőrzési Osztály folyosóján, mint a Budafokon dolgozó libatolvajok egyikével, Nyárádi Oszkárral, volt igazgatómmal. Nyilván rablóból lett a legjobb pandúr. Vagy az elvtársak összetartottak – legalább is a lopásban.

Elkezdődött életem második talán legsikeresebb időszaka, mely idő alatt majdnem szabadnak, csak a munka rabjának éreztem magam.

Elköltöztem a József utcából, elfoglaltam a Baromfitelepen kijelölt egy szobás, víz és villany nélküli telepvezetői szobámat addig a telepvezetői lakás fel nem szabadult.

1958. 06.09-én kezdődött az a per, melyben Nagy Imrét, Maléter Pált, Gimes Miklóst 1958. június 15-én kötél általi halálra, Donát, Tildy Zoltán, Kopácsi Sándor börtönbüntetésre ítélték. „Hogy Malétert felkötötték, az 100 %-ig jogos volt, Először is dezertált, átállt az oroszokhoz, aztán hűen szolgálta a kommunista hadsereget, és a forradalom kitörése alatt meg úgy gondolta, hogy változni fog a helyzet. Gerinctelen helyezkedő tiszt volt. Nagy Imre, mint civil, eszméihez hűen viselkedett, nem hagyta el az országot, holott megtehetette volna, mint a többi mások.”²⁶

Ezen a napon kérte az ERŐTAKARMÁNYGYÁR (Bp. Soroksári út 33) Berki Lajos igazgató az általuk 1957.12.01-től gyártott takarmánytápról véleményemet.

A 3. félévi vizsgaidőszak alatt 1958.06.16-20 között négy tárgyból jó (4.2) átlageredménnyel vizsgáztam.

1958.08.19.-től a mosonmagyaróvári Állattenyésztési Tanszék Takarmányozástan tanárával Dr. Balla István egyetemi docenssel hosszan tartó eredményes takarmánykísérlet sorozatba kezdtünk.

Az első kísérlet 1958.09.10-10.25-ig tartott. Kéthetente mértük 5 csoportba beállított 850-850 naposcsibe elhullását, növekedését. Számítottam a takarmány értékesülést, és az 1 kg. húshoz felhasznált takarmányt.

1958.11.05 - 07. Meghívtak a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia alapításának 140. évében tartott Tudományos Konferenciára. Az első ilyen konferencia, melyen részt vehettem. Kiváló emberek, kiváló előadássorozatán.

1958.11.10-én a Belügyminisztérium Budakeszi Kutyatelepétől két német juhászkutyát vettem át tenyésztésre.

1958.12.28. Javasoltam a Kárpáthy – féle baromfi ól berendezések (Kaposi-Kárpáthy féle. láncos önetető berendezés. 2 Kárpáthy féle itató-berendezés. 3. Trágyagyűjtő. 4. Csapófészek ber. 5 Huzatmentességet biztosító berendezés. Bevezetésére.

Kenyérmezőn három takarmánygyártással és takarmányozással kapcsolatos újításom volt s egyben „fekete munkás”.²⁷

Az országban elsőként valósítottam meg üzemi szinten és nagy gazdasági eredménnyel a pulykák mesterséges megtermékenyítését. Országos eredmény volt! Nagy örömet adott három baromfitenyésztéssel, takarmánygyártással és takarmányozással kapcsolatos újításom, de fekete munkás voltam. Gyakorlatilag ekkor kezdődött el tudományos pályám.

Miklóssy Sándor: „1958-ban (vitorlázó) oktatói szakszolgálati engedélyt kapott és Győrött megnyerte a seniorok bajnokságát. A repülést végig csak társadalmi munkában végezte. Megépítette a kiskunfélegyházi repülőteret.”²⁸

06.16. Nagy Imre perében a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés büntette vádjával halálra ítélték Nagy Imrét, Maléter Pált és Gimes Miklóst és az ítéletet végrehajtották a Kozma u. 13. sz. alatti gyűjtőfogház udvarán. Koporsóikat a budapesti Országos Börtön sétáló udvarán temették el. Kádár János hozzájárult a Nagy Imre perhez és kivégzéséhez még akkor is, amikor ahhoz a szovjetvezetés sem ragaszkodott.

1959

Farkas Jenő: „1959.01.05-17 között a gödöllői Agrártudományi Egyetem Továbbképző Intézeténél szervezett baromfitenyésztői továbbképző tanfolyamon vettem részt és azt kiválóan elvégeztem.

01.31-02.25. között Mosonmagyaróvárott 4. félév négy tantárgyból vizsgáztam jó (4,25) átlageredménnyel. Engedélyezték további gyorsított vizsgáimat

1959. 02.05. a Vállalat elutasítja javaslataimat azzal, hogy már nálunk minden ki van alakítva és azt akarják elterjeszteni.

1959. 02.14. Balla István részére 1959.02.18-07.03. között 5 kísérleti csoporttal a különböző almokon (öreg, új) elhelyezett és négy féle (mint fentebb) takarmánykeverékekkel etetett csoportok összehasonlítása. Mérlegelés kéthetente. Jegyezve az elhullás, napi fogyasztás, takarmány értékesülés, vegyes dara szükséglet 1 kg átadott és termelt húsrá.

1959. 05.29. Magyar Honvédség Járásai Kiegészítő Parancsnokság hív a tartalékos tiszti tagozat záró foglalkozására.

1959.07.15-én Végh Jóska a bicskei keltető-állomás vezető, hogy ma rakják be az általam küldött Cornich tojásokat, 25-én bújtatnák, 26-án kelnek 27-én szállíthatom.

1959.07.16. Dr. Ballának küldöm kísérleti beszámolómat táblázattal.²⁹
 1959.08.04-12.15 között Óvárrott, az 5. félév négy
 tantárgyából jó (4.2) eredménnyel: vizsgáztam.

Dr. Tóth-Baranyi István 1959.09.01-től több ok miatt a központ „rám szállt”..

Sági igazgató helyettes -Tóth Baranyi István állatorvos, a Baromfiipar szaklap szerkesztője³⁰ – Mezey ?) – Szabó Gábor telepi ellenőr, majd 09.04. 09.12. 09.17. Sági elvtárs – Tóth-Baranyi István - Kászonyi János volt főállattenyésztő, 09.18. Martin Lajos főállattenyésztő, Takáts László terv-statisztikus látogatott. Csak ekkor nem voltam a telepen.

1959.09.21. és 10.10-én válóperes bírósági tárgyalás, gyerekeimet nem adták nekem, azzal az indokkal, hogy nincs lakásom. Pedig akkor már lett volna hova vigyem őket.

Dr. Balla István - Farkas Jenő: „Különböző almon tartott hízócsirkék takarmányértékesítésének vizsgálata antibiotikumok és B₁₂ vitamin adagolása mellett” címmel.

Dr. Balla cikkünket elküldte a Baromfiiparnak. Megdöbbenek, mert a Baromfiipar hallgat. Tán az Errások közbeléptek? Tóth Baranyiék közölték, hogy a cikk egy későbbi számban jelenik meg. (Szerk.: Nem jelent meg.)

1959.10.11. Homits Károly igazgató távolléteimet kifogásolta.

1959.10.24. Ballának küldök egy javaslatot a malomipar elavult takarmánygyártással kapcsolatos nézeteinek javítására.

1959.11.07. Balla jónak tartja, különösen azt, hogy próbaetetéssel ellenőrizni kell a takarmányt, egy független szerv ellenőrizze a (OMMI= Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet) a beltartalmat, mert ha nem, szemetet árulnak. A kereskedelmi érdekek ezt nem engedték.

1959.12.22. Náray Dezső igazgató és Dr. Tóth Jenő műegyvet. adj. kísérlete (cséri földes) nem sikerült.”

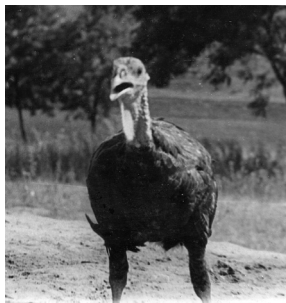
Mátay Tüskének „Még sem sikerült.(kibújni a PÁRT ökle alól Szerk.) 1959-ben utolért káderlapom. Akkor már főiskolát végzett műszaki vezető voltam. Kellott a káderlap. A zsidó személyzeti vezető jóindulatú volt, lehet, hogy hitsorsosának nézett, néhány évig titokban tartotta múltamat. Igaz, előtte panasszal fordultam Kádárhoz, hogy hagyják már abba üldözésemet. Ez 1962 őszén volt.”³¹

Miklóssy Sándor: „1959-ben a Nemzeti Bajnokságon egy gyémánttal megrepülte az aranykoszorút. A kiskunfélegyházi klub elnöke és titkára 2-2 évig, majd 14 évig szakosztályvezető. Novi Sad-dal épített ki kapcsolatot, ahol a magyarok vontatásos kiképzést, a jugoszlávok csőrlésből "Góbé" kiképzést kaptak.

Klubja B kategóriás lett, ekkor vette át és volt 8 évig a repülőtér parancsnoka is. Évente 300 ezer Ft-ot "kuncsorgott" összekülönböző társadalmi szervektől, tsz-ektől és gyáraktól. Jutott egy Cirrus VTC típusú (első tiszta) műanyag gép megvásárlására is.”³²

Baradlay György: „1959. nov.18-án délben közölték, hogy harmad kedvezményt kaptam - kb. két hete - és az utolsó buszra rohamléptekkel felültettek. Még aznap este otthon voltam.”³³

1960

pulyka

„Figyelemreméltó ennek a (kenyérmezői) gazdaságnak munkája annál is inkább, mert az volt eddig a vélemény - és a gazdaságok ezért adták le a telepet, hogy ezen a telepen még soha nem sikerült állatot nevelni.”

Közép-európában (Farkas Jenő) elsőként valósította meg üzemi szinten, a pulykák mesterséges megtermékenyítését. „1700 nagy testű bronz tojópulykám darabonként 60 tojást, 3,8 %-os elhullás mellett, tojásainak 80,4 %-os kelési eredménnyel Holland bronz bak termelt.” (Kászonyi)³⁴

1960..03.10-12 között 6. félév négy; a 7. félév öt tantárgyából; 04.22-29 között 8. félév öt tantárgyból vizsgáztam jó átlageredménnyel.

Részleges amnesztia reform kommunistáknak Farkas Mihály, Donát Ferenc, Déri Tibor Titkos tárgyalások az USA-val

Czinege Lajos hds.tbk.

05.17 Czinege Lajos³⁵ (Karcag, 1924. március 24. – Leányfalu, 1998. május 10.) (t. alez-ból –altbgy. majd) hadseregtábornok, magyar kommunista pártfunkcionárius, a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere 1960. 05.17-1984.12.06. között.

1960. június 17-én Mezőfi István-t a legjobb elvtársat is elérte a sors, egy éjjeli repülési feladat végrehajtása közben zuhant le, utód nélkül.

Farkas Jenő: 1960.08.27. *Homits igazgató fegyelmi vizsgálatot rendelt el, mert gyanú merült fel, hogy magán személynek takarmányt adtam el és Gmeiner Antal adminisztrátor-raktárost nem megfelelően ellenőriztem. - Fegyelmi határozatban megvonja esedékes nyereségrészem. Protestáltam. Értesít, hogy levelem alapján nyereségrészemnek csak az 50 %-át vonja meg. Hazug feljelentés volt. A Vállalatnak nem volt pénze.*

A vizsgákra érkezve, elhatároztam, hogy gyors ütemben megszerzem végbizonyítványomat és jelentkezem államvizsgára.

Mátay Andor: „A személyzetis káderlapomat mindenestre átadta, de kérte, hogy mondjak fel, ő pedig kitünő minősítéssel káderlapot küld utánam. Ne ugráljak Új helyemen, ő a nyomokat eltünteti. Így kerültem utolsó munkahelyemre, ahol 20 évig fejlesztési osztályvezető voltam.

1961

Megszüntették az internáló tábort.

Farkas Jenő: 1961.01.07.-20 között 9. félév négy-; 1961.01.23-02.02. között 10. félév öt tantárgyból vizsgáztam jó átlageredménnyel.

1961.02.04.-én zárta le a Tanulmányi osztály indexemet és állította ki indexemben végbizonyítványomat. Pár nap múlva kezdődött az államvizsga.

1961.02.07.-én hat év helyett négy év alatt, szereztem meg az oklevelet a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémián. Jó eredménnyel államvizsgáztam.³⁶

Bábolna keresett gazdasági tanárokat. Jelentkeztem.

1961 februárjában 11, 1962 januárjáig 6 évfolyamtársam államvizsgázott.

1961.02.21.-én volt a végzett hallgatók közös bankettje.

1961.09.09. Győrből 370 db 8 napos bronz és fehér pulykát hoztam pecsenyepulyka termelés gazdaságosságának vizsgálatára. Kopplikné, Kovács Éva a gödöllői KÁTKI tud. mtársa. írt erről a Baromfiipar 1958. novemberi számában.

1961.09.13-1965.06.30 Kádár János a Minisztertanács elnöke.

Az FM. 1961. október 15.-én a székesfehérvári Mezőgazdasági Technikumba nevezett ki tanárnak és ott a levelező tagozaton kezdtem tanítani.

SZÉKESFEHÉRVÁRI MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUM NAPPALI TAGOZAT TANÁRAI

Tóka Ernő
igazgató

Fábry László
igazgató h.

Dobos Kovács Béla
tanár

Stefán László
otthonvezető

Farkas Zoltán
tanár

Arató István

Gyöngyösi Pál
tanár

Nagy Vince
tanár

Tóth György
osztályfőnök

Vadaş János
osztályfőnök

LEVELEZŐ TAGOZAT TANÁRAI

1961.10.23-án tettem tanári esküt. Kihelyezett osztályom volt Mezőfalván, Nagyvenyimben és Sárosdon, de géptant tanítottam több osztályban Székesfehérváron, Dunaújvároson, Perkátán, Sárbogárdon, Lovasberényben, Sárszentmihályon és Enyingen is. Székesfehérváron a lánygimnázium két osztályban baromfitenyésztési politechnikát is tanítottam.

1961.11.17-én jelentkeztem a Mezőgazdasági Mérnöktovábbképző Intézet Tanárképző Szakára.

Három és fél éves különélés után 1961.10.27-én váltam el első feleségemtől, de nem sikerült gyermekeimet megszereznem a „független magyar (párt) bíróság” ítélete miatt, mert az első tárgyaláson még nem vettem birtokba Kenyérmezőn szolgálati lakásomat.

Hétvégeken jártam "haza" Esztergomba.

Székesfehérváron öt - közülük egy közölt – dolgozatot írtam, mely a tanárképző szakdolgozata volt. Az ismétlés szerepe...³⁷ 1954-1992 közötti publikációim számát melléklet mutatja. **XVIII. melléklet.**

1962

1962. június 5-én, Pilismaróton feleségül vettem Szoláry Klárát, aki Székesfehérváron a Szabad Élet Mgtsz-ben, mint mérlegképes könyvelő helyezkedett el.³⁸

Mátay Andor: „1962-ben (nyár elején) Mátayt cége kiküldte a MALÉV-hez, egy 16 helyes lehallgató és jelentéstároló fejlesztésével kapcsolatban. Szabadulása után ekkor találkozott a vezérigazgató helyettes úrral, Nádorral.”

Rákosi Mátyást és Gerő Ernőt a Pártból kizárták.

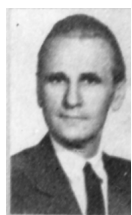
1963

Pécel Fáy kastélyban a Felsőfokú Baromfityesztési Technikum

Farkas Jenő: 1963.08.31.-én, mint baromfihoz értő egyetlen gazdasági tanárt Vlcskó Lajos szakoktatási és kísérletügyi főigazgató kinevezett Pécelre a Felsőfokú Baromfityesztési Technikumhoz docensnek. Megszerveztem a baromfityesztés gyakorlat tanszéket.

Péceli Baromfityesztési Technikum Tanári Kara.

Dr. Kántor István
igazgató

BALATON JÓZSEF

DR. GUOTH JÁNOS

Farkas Jenő

BÁRDOS KLÁRA

BISZKUP FERENC

Dapsy Csaba

DEMETER KÁLMÁN

HUDÁK LAJOS

FERENCZY JÓZSEF

SÓFALY FERENC

Thanyi László

ZENTAI LÁSZLÓNÉ

Feleségem a Kisállattenyésztési Kutató Intézetnél 1963 novemberében kapott állást és a folyószámlás üzemek könyvelését végezte. Isaszegen laktunk albérletben.

1963-ban a MEDOSZ pestmegyei szakemberek szakcsoportjának vezetőségi tagjává választottak.

1963.09.01-én Pécelen főiskolai docensként kezdtem meg munkámat.

Kántor István igazgatómat az FM-ből³⁹ helyezték erre a beosztásra és egyetlen, amit csinált, hogy franciát tanult vasszorgalommal és hagyott bennünket dolgozni.

Egyetlen egy dolog volt, amit megkövetelt, hogy minden nap az osztályokba 8 órakor a tanár belépjen.

Volt még egy bajom Vele, hogy minden látogatónak, aki jött az Intézethez, mindig úgy mutatott be, mint repülő századost. Én ez ellen hiába tiltakoztam, nem változtatta meg ezt a szokását. Technikumunk tanszéki gyakorlatait a gödöllői Kisállattenyésztési Kutató Intézetnél szerveztem meg és ott folytattuk.

Gödöllő gyakorlati tanszék épület a régi nyulas házban

Ott, a régi un. régi nyulas épületben alakítottam ki a „gyakorlati tanszéket.”

E mellett az Agrártudományi Egyetem Babati libaüzemében is voltak naposi szolgálatot ellátó növendékeink.

A KISÁLLATTENYÉSZTÉSI KUTATÓ INTÉZET ÚJ PROFILJA

Az Intézet új feladatokkal és Dr. Petőházi Gábor igazgató vezetésével, a KÁTKI az *iparszerű* baromfihús-termelés, a nyúltenyésztés és a méhtenyésztés komplex kutatásának programvezető intézményévé vált. Ettől kezdve az intézetben fokozatosan túlsúlyba került a saját fajtákra alapozott tenyészállat-forgalmazási tevékenység, ami komoly szaktanácsadói hálózat, ipari- és termelői háttér kialakítását tette szükségessé.

Ekkor épült az intézmény takarmánykeverő üzege, baromfikelletője, valamint a nagyüzemi tenyésztésre alkalmas baromfi- és nyúltelepe.

A Felsőfokú Technikum oktatás tervét, tematikáját teljesen önállóan – mert nem volt előttünk semmi példa – az egyes tanszékvezetők végezték. Én sok mindent új dolgot bevezettem, saját elhatározásomból az oktatásba, és mindig aggódtam, ha hívtak.

Most is ez történt. Hívtattak.

Technikumunkat ugyanis a Kutató Intézet alá rendelték, és igazgatója jött hozzánk bemutatkozni. Bemegyek, ott van már a három tanszékvezető kollégám is és egy magas, kövér, robusztus feketehajú emberrel, aki Dr. Petőházi Gábor⁴⁰ a Kisállattenyésztési Kutatóintézet új igazgatója volt. Rögtön beindult védekező Intézet területén végeztem, sőt ott egy kihelyezett tanszéki helyiségem volt a régi történelmi nyulas házban. Közben hallom Kántor Pista szokásos bemutatását, hogy Bemutatom FJ. repülő századost!”

és legnagyobb e egy szőrös kéz nyúl felém

és azt mondja hogy:

szd

„

- Én is az vagyok! Rögtön megkérdeztem, hogy

- Hogyan lett az elvtárs repülő százados?

- Én ÖREMŰZ parancsnoki tanfolyamot végeztem – mondja nagy büszkén. Kérdem: Az elsőt vagy a másodikat?

- Azt nem tudom. – Tájékozódnom kellett:

És Kiss hadnagy volt az első parancsnoka?

Igen.

- És leváltották és egy híradó főhadnagy lett az új parancsnoka?

- Igen. – Még megkérdeztem, hogy

- Nem emlékszik az elvtárs, hogy mi volt ennek az oka?

- Én azt pontosan nem tudom, de mondták, hogy egy tiszt járt ott a

körletben, elbeszélgetett a szolgálattal, megdicsérte a szobarendet és elment.

- Na, az tiszt az én voltam.

Nagy volt a meglepetés és mindkettőnk öröme.

Félelmetes memóriáját csak később ismertem meg, mert én lettem az első, aki a Technikum megszűnése előtt másfél évvel átkért az Intézethez és egy időben el kellett látnom tanszékvezetői beosztásomat is.

Húsz évet töltöttem el tudományos munkatársként az Intézetnél és jogutódjánál az Állattenyésztési Kutató Intézetnél főmunkatársként majd tudományos tanácsadóként. Innen mentem nyugdíjba is.

Nagy álságos amnesztia, mert a fegyverrel harcoló felkelők kiülték a 15 esztendő.

A Kerepesi temetőben, a Nemzeti Sírkertben felépítették a Munkásmozgalmi Panteont. Itt helyezték el a "Nagy kommunisták" hamvait, Münnich Ferencről Kádár Jánosig. a kétszintes labirintusban több száz, elkészített urnahely várta a kommunista hősök hamvait.

1964

Farkas Jenő: „A tanárképzőt 1964.07.04-én fejeztem be. Székesfehérváron öt - közülük egy publikált (Szakoktatás,1966.7.) - dolgozatot, Pécelen három baromfűzemetan, gyakorlat és fűtés-szellőzés jegyzetet írtam, ill. szerkesztettem.

09.01. Soós Gábor miniszterhelyettes megbízott a Felsőfokú Baromfityénysztési Technikum üzemtan-gyakorlat tanszék vezetésével és kinevezett felsőfokú mezőgazdasági tanárnak. Nagyon szerettem ezt a munkát. Sikeres tanítás folyt az

Intézetben, tehetséges növendékeink egy részét politikai okok miatt más egyetemekre nem vették fel, és ezért is jöttek Pest környékére tanulni. ⁴¹

Bátorfy János: „(1956-tól Szerk.) 1964-ig ezt csináltam, ekkor cégem átképeztetett helikopterre. Először 6, majd 47 géppel repültünk Iránban, egy olaj- és gáz-társaság részére geodéziai felmérési és minden más helikopterrel elvégezhető feladattal. 15 évig dolgoztam ott először egyedül, 3 hónap repülés után járó, egy hónap szabadsággal. Majd amikor gyerekeim befejezték iskoláikat, feleségem is lejött Iránba és akkor egy év munka és 40 nap szabadság arányában dolgoztam.

Mikor a sahot elűzték, mi még három hónapot maradtunk a forradalom alatt. Nem volt kellemes.” ⁴²

1965

1965-1985 között a "gulyáskommunizmus" évei következtek, melyet Kádár János teremtett meg.

Nádor Ferenc: „Ismétlődő feljelentések, vizsgálatok és publikációk (Gyurkó: 1956 c. könyve, Nyirádi Szabó ⁴³ cikke, stb.) miatt a MALÉV-nél betöltött állásomról 1965-ben le kellett mondanom.

(1965-1974 között MALÉV külképviseletet lát el többek között Prágában. Szerk.)

Egy OMFB tanulmány nyomán a SITA alkalmazott (valóságban Magyarországi igazgató 1974-1984 között. Szerk.) és itt a világot behálózó adatátviteli hálózat és informatikai rendszerek kialakításában és fenntartásában vettem részt.”⁴⁴

Farkas Jenő: Rita lányunkat az isaszegi albérletbe hoztuk 1965.02. 08-a után, akinek két összetolt fotel volt az első fekhelye. 1965.10.17-én költözködtünk be Gödöllő, Méhészeten kapott szolgálati lakásunkba, ahol ma is lakunk.

Eleőd Attila: „1965-ben kerestem fel Nádor Ferencet, aki akkor a ferihegyi repülőtéren első repülő embere volt. Nagy nehézségek és bejelentések után jutottam be hozzá. Egy negyed órája volt. Megígérte, hogy ha áttelepülök Csehszlovákiából, az irányítótoronyban alkalmazni tud. Az ajánlatot annyira komolyan vettem, hogy kiszámoltam, hogy ha az ajánlatot elfogadom, az áttelepülése 60-70 ezer korona veszteséget jelentett volna számomra. Ezért nem jöttem.” ⁴⁵

1966

Farkas Jenő: „Isaszegről Pécelre a Fáy kastélyban elhelyezett Baromfitenyésztési Felsőfokú Technikumba egy lengyel Junak motorkerékpárral jártam, amíg fel nem mondta a szolgálatot. Gyakorló gazdaságunk Gödöllőn a Kisállattenyésztési Kutató Intézet területén volt. Itt már 20 évvel azelőtt dolgoztam, így mindenki ismerősöm volt.”

Sikerült az Agrártudomány Egyetem Babati Libatelepén naposainknak megfelelő foglalkozást teremteni Magyarai rektor úr szíves segítségével.

1967

1967.07.16-án a MÉM első miniszterhelyettese véglegesen a Kisállattenyésztési Kutatóintézet Termelésfejlesztési és Közgazdasági osztályára helyezte át.

1967.12.10-én született Balázs fiunk már Gödöllőn.⁴⁶

A KÁTKI un. Márvány palotájában volt első elhelyezése nevét többször változtató tudományos osztályunknak.

Az első voltam intézetiünknel, aki kutatási eredményeit gazdasági matematikai számításokkal igazolta, ezt aztán később kötelezővé tettük. Az intézet egységes irányításának szervezésére kaptam megbízást. Nemzetközi kapcsolatokkal, úti-jelentésekkel, témalapokkal, témaösszesítőkkal, KGST ügyekkel és zárójelentésekkel kapcsolatos ügyek intézésével foglalkoztam.

1968

1968-1980 között a baromfi-, nyúl- és méhtenyésztési kutatási programok ökonómia témacsoportjának vezetője és az Intézet tudományos titkára voltam.

Ez idő alatt minden évben a szomszédos országok broiler-, nyúl-, majd méhtenyésztési és megporzási kutatási kapcsolatait szerveztem. Részt vettem apiterápiái (méhtermékek gyógyászati felhasználását célzó), megporzási és tenyésztési szimpóziumokon, kongresszusokon előadásokat tartva.

1969

1969.01.01.-én megbíztak a Termelésfejlesztési és Közgazdasági osztály vezetőjének helyettesítésével. 19 tanulmányt, cikket írtam 800 oldal terjedelemben. Háromszor hosszabbították meg ezt a beosztásomat.

08.04.-én az Intézet 25 éves jubileumi jutalmában részesültem

1969.08.29.-10.18. közötti kéthónapos utamat⁴⁷ engedélyezték az U.S.A.-ba Édesanyám meglátogatására fizetés nélkül; szabadsággal.

Utoljára ekkor repültem Szamody Olaf⁴⁸ Cessna-Cardinal 150 Le-s 4 üléses gépével Philadelphia és Washington között. Ez volt az utolsó önálló repülésem.

Az USA-ban lehetőségem volt az Össz-szövetségi kutató intézet rovarani⁴⁹ (méhészeti), pulykatenyésztési⁵⁰ és pomológiai (almanemesítési)⁵¹ kutatások szervezését tanulmányozni.

Nagy hatással volt rám, hogy nagyapám és édesapám írásait felfedeztem a manhattani központi könyvtár (Central Library) karton katalógusában. Ekkor határoztam el, hogy minden munkámat közzéteszem. Így is tettem.

Hazajövet 06.25.-07.02 között az NDK-ban a broiler tenyésztési kutatásokat tanulmányoztam.⁵²

Szeptemberben a Termelésfejlesztési és Közgazdasági osztály mb. vezetőjévé neveztek ki.

1970

ÚJ 5 ÉVES TERV, ÚJ KÁTKI PROGRAM

Ezekben az években a baromfi- és a nyúltenyésztő állami nagyvállalatok, monopolhelyzetre tettek szert a Kisállattenyésztési Kutatóintézet már nem volt versenyképes, a kutatások rovására megerősített nagyüzemi tenyésztői ágazataink tönkrementek. Külföldi piacok után kellett nézni, és a baromfi szülőpárok értékesítése mellett a közben kifejlesztett nyúltenyésztés termékeit kellett elterjeszteni.

1970.08.02-07 között a nyúltenyésztés terén tervezett együttműködést szerveztem Storkovban (NDK);

10.10-20. között Bulgáriában Kosztinbrodban, a baromfitenyésztési kutatások helyzetfelmérése végett utaztam ki.⁵³

Öt éves gazdaságossági kutatásokat kezdtünk. Beosztott kutatóim közül a Méhtartással és tenyésztéssel kapcsolatban (Beregi Lajos mg. mk. 20-40 adatszolgáltató méhész havonta készített jelentése alapján). A baromfitenyésztés és tartás gazdaságosságát Csonka László közgazda, a nyúltenyésztés gazdaságosságát Csonka Lászlóné közgazda vizsgálta.

1971

1971.03.22-27 között Csehszlovákiában Pozsonyivánkán mértem fel a baromfi- és méhtenyésztési kutatások helyzetét.

03.25-én a „mezőgazdaság kiváló dolgozója” kitüntetés adományozása mellett 04.14-én 6 nap jutalom szabadságban részesítettek.

06.10-én tudományos munkatársnak nevezett ki Dr. Petőházi Gábor 3600.- Ft + 400 Ft. vezetői pótlékkal.

1972

1972.02.29-én 13 ezer Ft jutalmat kaptam.

A programozott kutatás szervezeti kérdései c. előadást tartottam a Kisállattenyésztési Kutató Intézet alapításának 75 éves évfordulója alkalmából /1897-1972/. szervezett Tudományos Ülésszakon⁵⁴

Prieger Károly
Örösi Pál Zoltán

Kisállattenyésztési Kutató Intézet
75 éves

A hallgatóság

.... a programok szervezéséből adódó feladatok nagy részét pedig konkrét ökonomiai tevékenységével egy időben az újjá alakított és Farkas Jenő vezetésével működő Programszervezési és Ökonómiai Osztály végzi”⁵⁵

05.01-től baromfi szülőpár-tartó telepek szaktanácsadásával bíztak meg (400.- Ft/hó).

1972. dec. 20-án kutatásszervezésért és a kutató munkám eredményeiért a MÉM jutalmazott.

1973

1973.01.01.-én osztályvezetői megbízásom 1977.dec.31-ig meghosszabbították. 05.01-én újra SZOT oklevelet kaptam.

Miklóssy Sándor: „1973-ban oklevél az MHSz alakulása 25 éves évfordulójára; majd a FAI 1973-ban Paul Tissandier diplomát ítélte meg részére, melyet második magyarként Dublinban nem tudott személyesen átvenni, mert epéjével kórházban volt.”⁵⁶

1974

04.10. Miklóssy Sándor: (10. értékelt között) 100 km háromszögrepülés sebesség értékeléssel tárgykörben 91.34 km/h sebességet ért el.⁵⁷

1974-1975 években intézetünk gazdasági eredményei miatt fizetésemeléseket és jutalmakat kaptam.

Nádor Prágában volt légiügyi attasé. Bátorfy Jancsit Szentgyörgyi Dezsőék Hollandiából egy IL 18-assal hozták Prágán át. Nádor felszállt a gépre és negédes mosollyal meg akarta ölelni Bátorfy Ócsót, aki ezt természetesen elhárította.⁵⁸

Évfolyamtársaim összefoglaló véleményét áruló volt évfolyamtársunkról, Nádor Ferencről a **XIX. melléklet** tartalmazza.

1975

ÚJ 5 ÉVES TERV. SIKERES MÚFA PÁLYÁZAT

Befejeződtek a méhészet gazdaságossági vizsgálatok. Sajnálatos, hogy méhészeink jövedelmezősége nagyon alacsony és ez a méhcsaládszám csökkenésével járt együtt. Több javaslatot tettem a jövedelmezőség javítására, többek között a térítéses méhes megporzás bevezetését

1975.11.06.-án Mosonmagyaróváron megvédtem "Mélyalmos és ketreces tojástermelés gazdaságossága" c. doktori disszertációmát és egyetemi doktorrá avattak.

Konzulensem Dr.Dr. Jankó József üzemtan tanszékvezető tanár a tudományok doktora volt, korábban Kolozsvárott volt.

Dolgozatomban Nagyvenyim, Báta, Békéscsaba, Sajóladony, Máriakálnok, mélyalmos (55 ezer tojó), rácspadozatos, egy és három szintes ketreces (46 ezer tojó) étkezési tojástermelő üzemait vizsgáltam, annak költségeit és hozamait, jövedelmezőségét. Az adatokat regressziós, variancia és kovaracia analízissel értékeltem

és hasonlítottam össze. A dolgozat terjedelme 135 oldal volt + 5 melléklet 16 oldalon. A szöveget 30 táblázat, 12 ábra magyarázta meg.

Jankó professzor megajánlotta, hogyha egy fejezetet kiveszek dolgozatomból – melyben a ketreces magas költségét fejtettem ki, nem a „szocialista előírások szerint számított” önköltséggel dolgozva (abba a beruházás költségét is beszámítottam) – dolgozatom kandidátusi értekezésnek elfogadja és vállalja vezetésemet. Ajánlatát nem fogadtam el. Nem voltam hajlandó megváltoztatni az igazságot.

1976

Farkas Jenő: „1976-tól a mezőgazdasági "rovart váró" növények elsősorban alma-, meggy-, napraforgó-, vörös here termékenyülési és házi méhes megporzásának szervezési- és gazdaságossági kérdései foglalkoztattak.⁵⁹ Számos kísérletet végeztünk az ország területén. Hajdúszováton, a KITE taggazdaságában, VNIIMK - 6540 fajtaival vetett két tábla közül az 1,8/ha méhcsaládos tábla 291 kg/ha több napraforgót adott, mint a 0,6/ha. méhcsaládos tábla. Több mint 10 %-os többletermés! Döbbenetes eredmény volt és ezt alátámasztották a 20 sátorban levő modell kísérletek eredményei!

A témakörben 120 publikációm jelent meg.

Több mint tíz éven át évente több ezer méhcsaládot szerveztem megporzásra a kertészeti és mezőgazdasági üzemekbe, növelve ezzel is a méhészkedés gazdaságosságát.”

Miklóssy Sándor „harmadszor lett a mezőgazdaság kiváló dolgozója.”

Farkas Jenő. „1976-ban "A gazdaságosság vizsgálata egyéni és szocialista méhészetekben" c. száz oldalas sokszorosított tanulmányomért, melyben a HUNGARONEKTÁR monopolhelyzetét támadtam, a MÉM-nél elbocsátásomat kezdeményezték, hasztalan.

1976-tól a mezőgazdasági "rovart váró" növények termékenyülési és házi méhes megporzásának szervezési- és gazdaságossági kérdései foglalkoztattak.

Sarlós László: "Először 1976-ban, majd 77-ben és 80-ban voltam itthon. 1989 óta, három éve, évente több időt töltök itthon, mint kint. Hetente találkozom régi repülőtiszt barátaimmal. Általában télen itthon, nyáron Kanadában lakom.⁶⁰

1976 Albertirsa hátul kezelős „országos kaptár”, melyeket megvásárolva, lépanyagát a mi kisméretű rakodó kaptárainak kereteibe szabtuk be és így hasznosítottunk.

Az Albertirsai MgTSz-nél levő kiválóan kezelt 100 ha almásban a korábbi 5 vagonos termés helyett 31 vagon almát termeltünk 100 méhcsalád odavitelével. Ez volt az első döbbenetes eredményünk a méhek hasznával kapcsolatban.

12.31. Megjelent a *Magyar vitorlázó rekordok történeti fejlődése és az érvényben levő magyar rekordok 1976. december 31-i állás szerint.* c. kiadvány.⁶¹ Adatai között a nekem közvetlen ismerős – velem szolgálók, elért eredményeit a történés megtörténtekor közöltem.

Itt kell, meg jegyeznem és ez jellemző Miklós Sanyi szerénységére, aki életrajzában nem említi, hogy 1945 után a 27. aranykoszorús, E vizsgás vitorlázó repülőgép vezető volt.

1977

Farkas Jenő: „1977.01. 01.-én megbíztak a Baromfitenyésztési és Információs osztály vezetésével. Másodszor is a Mg. kiváló dolgozója kitüntetést kaptam.

Az NDK-ban és Bulgáriában méhtenyésztéssel és méhes megporzással kapcsolatos kutatásokat tanulmányoztam.

Még az új osztály létrehozása előtt Kiszomboron egy "klasszikus" kísérlettel a szegedi Gabonatermesztési Kutató Intézet Napraforgó-nemesítési Osztálya Dr. Frank József osztályvezető úr segítségével, aki részünkre citoplazmáson és génikusan steril és hímfertől analóg, és nem analóg, fajtákat vetett Kiszomborban 12 sátor alá úgy, hogy mi a sátrakat, a méheket és virágporszélesztő berendezést biztosítottuk.

A kísérlet egy felfedezés számba jövő tapasztalatot is adott. A kedvező virágpór, az un. metaxénia hatás miatt (melyet napraforgónál nem mutattak ki addig), magát a megtermékenyített napraforgó kaszat olajtartalmát (és nem csak a következő évben kelt hibridnövény kaszatjaiét!) is növeli!

Kiszomboron 12 kísérleti sátor napraforgó méhekkal-méhek nélkül.

ÚJ TUDOMÁNYOS OSZTÁLY a RÉGI HELYETT

Ilyen, hallatlan sikeres bevezető kísérletek után, az ötéves tervidőszak közepén - ami maga is addig ismeretlen teljesítmény volt - alakítottuk meg a

Kultúrnövény Megporzási Osztályt

5 munkatárssal és segéderőkkel megszüntetve az Információs osztályt.

Mazsár Gizella gépírónt helyezték át az új osztályhoz. Az osztály első munkatársa József Sándor agrármérnök volt. - Sajnos, ők ketten hagytak el bennünket először. Áldás emlékükre. Az osztályhoz Pécsről Szalay László kandidátus, Bárdudvarnokról Nikovitz Antal, Gödöllőről Tóth Edit biológus tanár, Tiszai Zoltán gépész-üzemmérnök, majd a budai Szalai Zita kertészmérnök került. Kiváló emberek voltak a munkánkat mindig készségesen segítő Sziráki József méhészt és felesége, Anni, Szebellédi Józsefné és Szántai Gyöngyi kutatási segéderők.

Szalay László dr. Célunk a méhek megporzó tevékenységének a mezőgazdasági üzemekkel való elismertetése volt, hogy érdekeltek legyenek abban, hogy rovarváró növényeikre (az erdélyi medence csodálatosan kifejező szava) minél több méhet telepítsenek, és azért megporzási díjat fizessenek.

Osztályunk a Méhészeti épület földszintén kapott új elhelyezést a képen látható négy ablak volt két szobánké.

A térítéses méhes megporzást több helyen Méhészeti Szakcsoportok ülésein ismertettem.

A Mezőgazdaság kiváló dolgozója kitüntetést kaptam.

A napraforgó kísérletek mellett almásokban és meggyesekben végzett első kísérleteink meggyőzően bizonyították a méhek termésmenvelő hatását, ezért az ország különböző gazdaságaiban telepítettünk megporzó méhcsaládokat és sátras kísérletekben vizsgáltuk a megporzás hatását. A termés mennyiségére.

Magán méhészek kaptárai meggyesben.

Sátras kísérlet. Méhek nélkül és méhekkel-

Napraforgóval kapcsolatos kutatásainkat két irányban folytattuk. Az egyik irány a termelő üzemekben vetett napraforgó termés növelése méhes megporzással.

Ezért foglalkoztunk iparszerű megporzó méhészet kialakításával. 400 méhcsaládos méhészetünk volt darus, rakodólapos rakodással, és mentünk megporozni a nagyüzemi gyümölcs- és napraforgó táblákat. Ezt a munkát egy 800 ezer Forintos MÚFA pályázat elnyerése nagyban segítette.

A másik irány - az előzővel párhuzamosan folyamatosan - a napraforgó hibridvetőmag előállításával voltak kapcsolatban. Gödöllőn, majd Szabadszálláson a hibridvetőmag előállítását elősegítő fenológiai és méhlátogatottsági vizsgálatok eredményeit és javaslatainkat a szegedi kutatók elfogadva meg is oldották.⁶² Kifejlesztettük az ún. „virágpor szélesztő berendezést” melynek segítségével a méhek a kézzel gyűjtött virágport kivihették a virágokra.

A következő képen két 5 kaptaras raklap látható. A kaptárak kijáró nyílásaira vannak a szélesztők felszerelve. A szélesztés kézzel gyűjtött apavonalának pollenjei a hibrid napraforgók anyai vonalának virágaira történő széthordását a méhek végezték. (Nyugdíjba menetelem előtt utoljára 1 ha területen állítottunk elő napraforgó hibrid vetőmagot ezzel a módszerrel.)

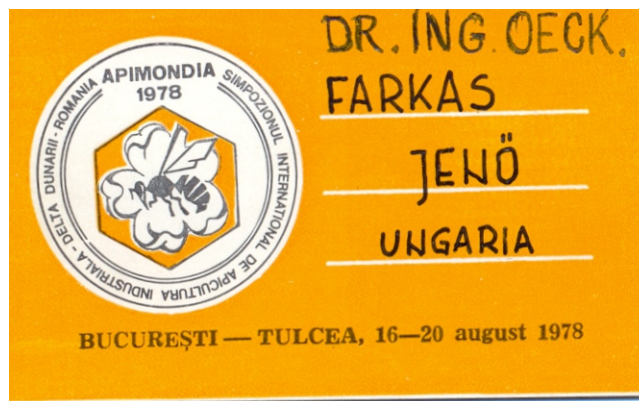

*Ezeket a kísérleteket
1984-ig intenzíven a
szabadalmi
bejelentés szintjéig
folytattuk.”*

1978

Sűrű Béla: „1978-tól rokkant nyugdíjas vagyok.”⁶³

Közben folyamatosan ahova lehetett menni, munkánkat népszerűsítettük. Szimpóziumokon előadásokat tartottunk, itthon kiállításokon vettünk részt, külföldi kutatókat láttunk vendégül.

Tulceában (Románia) APIMONDIA szimpóziumon előadást németül tartottam.

A MÉM előterjesztésünkre közleményt adott ki a megporzó méhcsaládok szervezésére, telepítésére, a méhészek munkájának térítésére.

A Vaszari Hunyadi Mgtsz. 600 ha napraforgójára 457 méhcsaládot telepítettünk. Az elért addigi "rekord" termés mellett a vezetőknek ez évben először nem kellett a növényvédelem méhekben okozott kárával "méhész perekkel" foglalkozzanak és "kitört a béke" a méhészek és a gazdaság között.

A G-70-es napraforgófajta kaszattermése a kontrollhoz viszonyítva 3.73-szoros, olajtartalma 4.33-szoros volt.

Ez a 600 hektárnál az akkori árakon 1.1 millió Ft. árbevétel növekedést jelentett az üzemnek, melynek csak töredékét fizették ki megporzási díjként a méhészeteknek. De megtört a jég!! Folytatták munkájukat a Pápa környéki méhészetek hasznára.

1979

Farkas Jenő: 1976-79 között 25 dolgozatot írtam.

800 ezer Ft-os Műszaki Fejlesztési Alap (MÜFA) támogatást kaptunk a Földművelésügyi Minisztériumtól a z Iparszerű méhészet létrehozására.

Két helyen 400 méhcsaládos méhészetet hoztunk létre Gödöllőn⁶⁴ és a Sükösdői Állami Gazdaságnál. Gyakorlatilag bevezettük az országban rakodó kaptárokat 4-5 fiókkal, melyhez rakodó lapokat és állítható leszorító szerkezetet terveztünk és gyártottunk le. Így darus rakodással egy tehergépkocsi méhet 80 kaptárt 40-50 perc alatt tudtunk le és felrakni a megporzásra kijelölt táblára.

A 400 méhcsalád üzemeléséhez a méhész munkát könnyebbé tevő technológiát dolgoztunk ki, a tavaszi serkentőetetés gyors elvégzésére és a nyári pergetésnél szükséges méhlefűvásra. Közben gondoskodnunk kellett az állandó vízhiány pótló itatókról is. Lásd jegyzetben levő képeket⁶⁵

Napraforgó megporzás Turán.

Darus rakodás. 5 kaptár egyszerre egy raklapon volt le- és felrakható.

Sarlós László: „Újság hirdetésre egy évet 1979-80-ban egy sarkkörön túli 75-ös sarkkörön levő kis sziget repülőterét vezettem 80 emberrel. Nagy volt a felelősségem. Herkulesseel és Dakotákkal (DC-3) kihelyezett időjelző állomásokat láttunk el a reptér építése és karbantartása mellett. Nekem való feladat volt. Jelenleg már nyugdíjban vagyok. Feleségem sajnos meghalt”⁶⁶

1979-1986 között Turán folytattuk megporzó munkánkat évente több száz méhcsaládot telepítettünk napraforgó táblákra.

Ez idő alatt országosan a napraforgótermés 1900-2100 kg/ha, olajtartalma 900-950 kg/ha volt. Turán a 8 év alatt átlagában 620 ha-on 3,1 méhcsaláddal 2480 kg/ha (380 kg/ha-al több) napraforgót termeltünk.

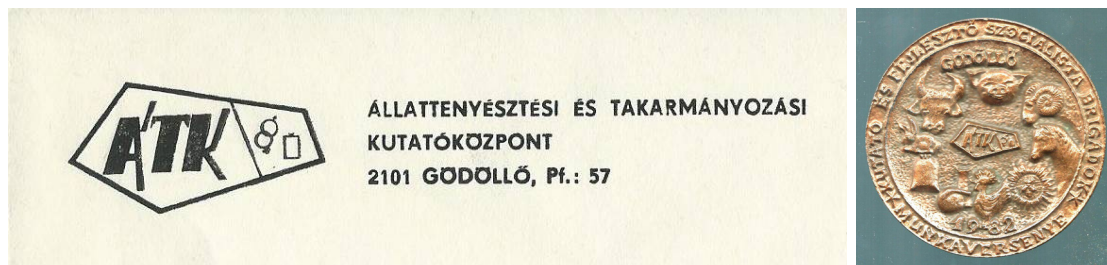
Méhcsaládonként 72.87.Ft-ot fizettünk. A gazdasági haszon kézzel fogható volt.

Nádor Ferenc: A hetvenes évek végén Szófiából kísért ki az utasokat a géphez, mint MALÉV kirendeltség képviselője⁶⁷

1980

1980-1992 között, kisebb szervezeti változásokkal Intézetünk a gödöllői Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóközpont szervezetében működött a herceghalmi Állattenyésztési Kutatóintézet és a KÁTKI egyesítésével.

Az ÁTK egy évtizedes fennállása során a kisállattenyésztési és kutatási egységei fennmaradtak.

Az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutató Központ Gödöllő emblémája és munkaverseny plakettje.

1980.01.01-től az általam 1977-ben szervezett kultúrnövény megporzási osztályra az új szervezetben tudományos osztályvezetőnek neveztek ki.

Sok tevékenységünk mellett rendszeresen részt vettünk az Országos Mezőgazdasági Kiállításokon. (OMÉK)

Életem legsikeresebb időszaka kezdődött.

Miközben az „iparszerű megporzó méhészetet” hoztuk létre 800 ezer Ft-os Műszaki Fejlesztési Alaptól MŰFA megpályázott pénzzel a témát lezárva –

A 400 méhcsalád üzemeléséhez a méhész munkát könnyebbé tevő technológiát dolgoztunk ki, a tavaszi serkentőtetés gyors elvégzésére és a nyári pergetésnél szükséges méhlefűvásra. Közben gondoskodnunk kellett az állandó vízhiány pótló itatókról is. Lásd jegyzetben levő képeket⁶⁸

1980 és 1984 között a lucernaszabó méh (*Megachile rotundata* Linné.) tartás technológia és szaporítási, és parazitológiai kérdéseivel, a lucerna szabóméhes megporzásával kapcsolatban újabb 29 tudományos publikációm jelent meg.

A *Megachile rotundata* Linné - Lucerna szabóméhes csöveket alakító kaptárlapokba fészkel. A lapokból kaptár, majd házikó áll össze (Tura 1981)

Hím és nőstény

Ilyen lapokból áll össze a cső, melybe a lucerna szabó méh fészkel.

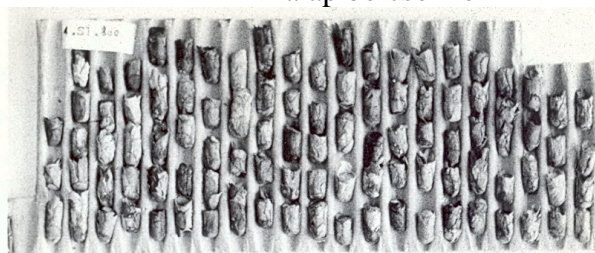

Mammográfiával mellröntgennel készült felvétel

.(A két baloldali báb egészséges, a jobb oldali kettő mikroszkopikus darázs szaporulatával fertőzött.

Falap bölcsökkel

Lucerna levelekből készíti naponta egy bölcst, virágpór, majd nektár alapra rakja petéjét. Szabályozni tudja spermazsákjának használatát, s lesz a petéből hím vagy nőivarú méh.

*A MÜFA segítségével több berendezést találtunk ki. Többek között ebben az évben Szalay László kandidátus munkatársam javaslatára rendszeresítettük a propolisz gyűjtő lapokat. Kaptárainkat pollengyűjtő tálcákkal szereltük fel és a méhek „lehajtására” méhszöktető lapokat használtunk. Képet lásd a jegyzetben.*⁶⁹

A Pestmegyei Kiegészítő Parancsnokság 1980.12.10-én bocsátott el századosként a honvédség kötelékéből a gödöllői Művelődési Házban.

Sarlós László: 1980-ban találkoztam Bakcsy Gergellyel. Ő volt az első, aki balesetemmel kapcsolatban elmondta, hogy "egy kifli-startot csináltatok és elkaptatok egy üzemanyag szállító kocsit és felbukfenceztetek". Persze, lehet, hogy azok nem mi voltunk. Még mindig kérdéses, mi történt velem. Aki emlékezne, Nagy Árpi, azóta börtön halott.

*Göröngyös három hátcsigolyával, merev, kissé hajlított ballábbal, jó egészségben, kiegyensúlyozottan élek húgomnál Újpesten.*⁷⁰

1981

1981. január 12-én tud. főmunkatársnak nevezett ki Keserű János az Állattenyésztési és Kutatási központ főigazgatója. Indokaim a következők voltak:

- 10 évnél hosszabb tudományos tevékenység,
- 1967 óta két tudományterületen önálló kutató munka,
- Két gazdaságban MÜFA segítségével (800 eFT) kutatások alkalmazása
- Utolsó 13 év alatt itthon 18 cikk; 13 tanulmány; külföldön: 12 cikk, egy könyvrészlet cseh és orosz nyelven; Tulcea, Portoroz, Athén méhészeti szimpóziiumain, kongresszuson német nyelven előadások; Előadás sorozat és jegyzet a Mezőgazdasági Mérnök Továbbképző Intézetnél, - Beosztott fiatal kutatók közül egy tudományos fokozatot (Semeráth Oszkár), másik két személy nyelvvizsgát (Nikovitz Antal, Szalay Zita) szerzett, a harmadik (Tiszai Zoltán) publikált;

- a Pestmegyei MEDOSZ Szakemberek Szakcsoportja titkára voltam.

1981.05.26-tól az FM., majd MÉM. szakértői tevékenységet folytathattam 1993.dec.12-ig.

1981-ben Turán a két napraforgófajta egy táblába történt vegyes vetése tovább növelte a kaszat termés mennyiségét és olajtartalmát.

1982

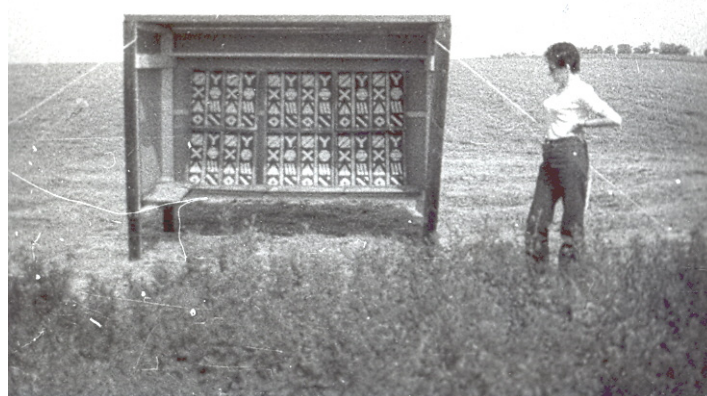
Bátorfy János: *„Elértem a 60 évet, hazajöttem. Be kellett fejezzem a repülést. Befejeztem 24 ezer órával, melyből 8 ezer helikopter óra volt.*

Azt befejezésül azért elmondhatom, hogy az évfolyamból egyedül én vagyok az, aki nyugdíjazásomig megmaradtam repülőnek, bocsánat, Dinka is megmaradt, de Ő csak permetezett.

Most nyugdíjas vagyok, halászok, vadászok. Ha meg friss levegőre van szükségem, felhívom telefonon a fiamat, aki négy-sávós kapitány, első pilóta lett, s ha van, berepülés megyek és ilyenkor egy kicsit vezethetek is. Amit Ők csinálnak az már nem igazi repülés, mert teljesen automatizáltak és 00 látásnál is repülnek.”⁷¹

Miklóssy Sándor: *„Amíg élt (1982-ig Szerk.) addig repült. Mintegy 9000 felszállásából 8000 oktató repülés volt. 1500 órát repült vitorlázó géppel.”⁷²*

Nagy örömmre már annyira sikerült felszaporítani a Megachile állományt, hogy egy-egy kaptár ennyire megtelt és ilyen nagy kaptárházakat használtunk:

1982-ben az 1. Nemzetközi Megachile szimpóziumra Saskatoonba (Kanada), meghívtak egy parazitológiai előadással. Utamat az Alberta állam (Kanada) földművelésügyi minisztériuma fizette.

Az Iparszerű méhészet MÜFA jelentését elkészítettük és felterjesztettük.

1983

1983-ban "Kiváló munkáért" miniszteri kitüntetést adományoztak.

1983-ban Budapesten az Apimondia világszervezet kongresszusán a „Megporzási szekció” munkájában eredményesen vettünk részt.

„Farkas Jenő Magyarországon a megporzás királya a XXIX. Apimondia kongresszus székhelyén” (I.) melléklet.⁷³

Dániában közös parazitológiai kutatásokat végeztem Holm professzorral és eredményeinket Dániában és itthon közösen közzeltük.

Az Ő Megachile házának színvonalát soha nem értük – érhattük - el.

A dániai Holm professzor Megachile háza lucerna megporzására.

04.04. Kiváló munkáért” miniszteri kitüntetést kaptam.

12.28-án 35 évet meghaladó munkaviszonyom miatt jubileumi jutalomban részesítettek.

1984

01.01-től nyugdíjba mentem. Vadász-repülőgép vezetői beosztásom miatt már 57 éves koromban nyugdíjképes voltam. 44 évet és 328 napot dolgoztam.

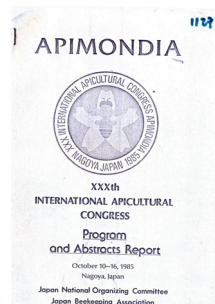

12.06. Oláh István ⁷⁴ (Nádudvar, 1926. december 16. – Budapest, 1985. december 15.) hadseregtábornok, 1984. december 6 - 1985. december 15 között honvédelmi miniszter.

1985

Farkas Jenő:”Az Olajipari Vállalat bevezette az olajprémiumot. A Turai MGTsz. cca.620 ha termése után a környező - méheket nem szervező - gazdaságoknál 230 Ft-tal több prémiumot kapott. Nem beszélve a méhészek megporzási díja mellett mézhozamukról.

1985.03.18-án elérve a hadköteles kor felső határát töröltek a Magyar Néphadsereg állományából.”

1985.10.10-16 között Nagoya-ban (Japán)is volt APIMONDIA kongresszus, ahol csak publikációval szerepeltem.

12.15. Kárpáti Ferenc (született *Kurely Ferenc*) Putnok, 1926. október 16. – Budapest, 2013. szeptember 27.^[1]) hivatásos katonatiszt, MSZMP-politikus, honvédelmi miniszter (1985–1990. 06.,01.). - Miniszterségének ideje alatt módosult a katonai tan, s kezdetét vette – mintegy 35%- os – haderőcsökkentés, amely döntően a támadásra Kárpáti Ferenc alkalmas eszközöket érintette.

A szovjet csapatok kivonása miatt kialakították az egységek és magasabb egységek területi elhelyezését. - Változott a katonai Kárpáti Ferenc diplomácia. Számos NATO-ország katonai vezetésével teremtett

kapcsolatot. - A Honvédelmi Törvény módosításával lehetővé vált a fegyver nélküli és polgári szolgálat.

Elkezdődött a hadsereg depolitizálása.

Megszüntették az MSZMP szervezeteit, a politikai tiszti intézmény pedig nevelőtiszti intézményé alakult át.

1986

Farkas Jenő: „1986.január 28-án fogadták el "Eljárás a napraforgó szemes termés hozamának és a mag olajtartalmának növelésére" c. szabadalmam (196.686), és egy "virágpör szélesztő" készüléket szerkesztettem.

1987

1987-ben a 45. éves, és az óta minden évben Repülő Akadémiai évfolyamom részére találkozót szerveztem.

A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN

1988

1988.06.30-ig az Á.T.K. tudományos tanácsadóként alkalmazott, mint nyugdíjast.

1988-ig jelentek meg még szakmámmal kapcsolatos publikációim, de ekkor már az ország legnagyobb létszámú, a magán méhészek Mellifera KFT-jének, megszervezésével és a mézminőség pollenológiai és etikai kérdéseivel foglalkoztam.

Régi vágyam valósult meg, hogy a méhészek termelt mézükért a nagykereskedelmi és az exportprofitból is részesüljenek, melyekből eddig ki voltak zárva.

05.10. „Az országgyűlés elnöke, **Szűrös Mátyás** 1989. máj. 10-én bejelentette, hogy a II. Világháborúban elesetteknek is hősi emlékműveket állítson a magyar nép. Már, mint „a Magyar Bakának”.⁷⁵

06.16. Nagy Imre Maléter Pál és a forradalom más „mártírjainak” újra temetése. Minden elvtárs a helyén maradt.

06.30-ig az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutató Intézet tudományos tanácsadóként alkalmazott a Vállalati Gazdasági Munkaközösség tagjaként, mint nyugdíjast.

10.12. A legelső találkozó az „Alföldi vendéglőben”.

Gótyz Pál, Farkas Jenő, Farkas Jenőné, Szabó Tibor, Szentgyörgyi Zoltán, Frankó Endre

HAZÁNKBAN a legelső 45 ÉVES évfolyam találkozónk

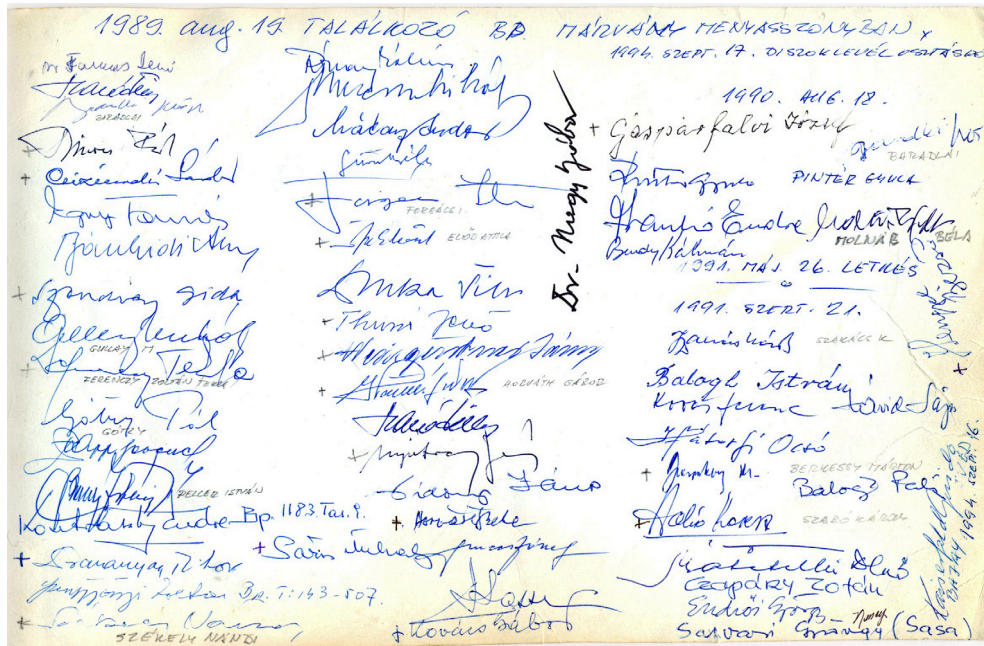
1989.08.19-én volt a

MÁRVÁNY MENYASSZONYBAN.

Az összejövetelt Egry Tamás szervezte összekötetései segítségével.

Mint a csatolt képen látható és az aláírásokból is kitűnik, nemcsak a mi 26 évfolyamtársunk, hanem más repülési tekintélyek is. ⁷⁶

Jelen voltak a következők:

Az évfolyamból csak 26-an jöttünk össze Adataink szerint tizenkilenc évfolyamtársunk ismeretlen helyen él, illetve élt, tizenhárman hősi-, tizen repülő halált haltak. Negyvenen itthon, tizenöten Európa egyéb részein, tizenhatan Amerikában, kilencen Ausztráliában élnek. Itthon huszonnégy, Kanadában, Ausztráliában egy-egy évfolyamtársunk halt meg.

Egry Tamás névsorolvasása után az Ausztráliában élő Pénzes János hegyivadász hadnagy mondott köszöntőt. Ezután a díszvendégnek meghívott Bánhidi Antal bátyánkat hallgattuk meg, aki a Justice for Hungary repülésével kapcsolatos élményeit ismertette.

Ez volt az évfolyam második találkozója. Öt évvel ezelőtt, 1984. augusztus 20-án tizenketten találkoztak a most is közöttünk lévő Dinka Tibor üdülőjében Dömösön.

Meghatódtunk Peller Pista felszólalásán, aki Ógyalláról, Ferenczy Zoltán Pozsonyból, Eleőd Attila Losoncról jött.

A Nyugaton élők közül Szendrey Gida Svédországból, Gótz Pali az USA-ból, Forgács Pista Kanadából, Sáros Miska Ausztráliából jött el találkozónkra.

Szabó Tibor és Thurzó Jenő jóvoltából hozzájutottunk az Bánhidi Antal évfolyamtabló másolataihoz.

Megnézhattuk Szentgyörgyi Zoli, Horváth Gábor startkönyvét, Papp Feri, Rónay Kálmán fényképeit, Farkas Jenő évfolyam bizonyítványait.

Hallhattuk Kontraszti Bandi történetét, Mátay Tüske, Baradlay Gyurka, Forgács Pista kálváriáját. A volt Pumásoktól Sűrű Béci, Csizmadia Sanyi, a vadászátképzősöktől Székely Nándi, Baranyay Tibor és a műszer-repülőktől Simon Tata, Gullay Miska, Weingertner Lexi eddig nem ismert dolgokat meséltek katonaeletükről.

Találkozónkat megtisztelte Jablonszky Elemér, Tobak Tibor és Szekeres Mihály, valamint a velünk együtt a REGVI 3. századnál szolgáló Bereznai Mihály, Brüksi is.

Többen megbeszélték, hogy részt vesznek az ausztriai Podersdorfbán rendezett Ludovika találkozón és képviselik az évfolyamot. Megállapodtunk abban, hogy ezután minden évben valahol Magyarországon találkozni fogunk. Gödöllő, 1990. május 1-én.

45. éves avatási találkozónk Podersdorf (Ausztria)

1989.09.08-10. A Mi, - 1944-ben avatott – évfolyamunk első nemzetközi - 45. éves avatási találkozója volt Podersdorfban, melyet ELSŐ LUDOVIKÁS TALÁLKOZÓNAK tituláltak akkor és titulálnak ma is.

A rendező és kezdeményező Waldbott Pali ludovikás, páncélos évfolyamtársunk volt, odavaló arisztokrata fiú, aki a Tisza mellett született, gyerekeskedett, cőger lett, majd a Ludovika Akadémia után kivándorolt és megmaradt magyarnak ausztriai birtokaikat kezelve.

Nemcsak magyarországi, de külföldön élő volt repülő évfolyamtársaink is eljöttek

Székely Nándi, Szentgyörgyi Zoli, Farkas Jenő, Tobak Tibor Magyarországból,
Szendrey Gida Svédországból, Balogh István (Popeye) az USA-ból,

Részt vettem én is feleségemmel, Klárral az ünnepségen. Szívem akarta felmondani szolgálatát, de Klári megmentett az életnek, amikor egye dűl hazahozott Wartburgunkkal Pestre.⁷⁷

A Podersdorfi program

1989.09.08.-10.

08. Beérkezés tábortűz Podersdorf melletti Reitlange-LANG-on

09. Közgyűlés – Közös ebéd a Hotelben (120.- ÖS)

15.00. Autóbusz indul Waldbott Palihoz Halbturnba.

Kiállítás megtekintése (díszöltözetek, palástok, egyenruhák, hintók)

20.00 első busz Podersdorfba vissza – Szabad foglalkozás 24.00-ig

10. 11.00. Frauenkirchenben a Dómban Dr. Harangozó Frigyes prélatus cereblált magyar mise

A képen: Nagy Gábor cső. kas. feleségével USA, Mészárosné Ingrid, férje táp. tü. Ny. Németország, Zsigó Károly, Végh József táp. tü. Pécs, Keserű Gergely táp. tü. Budapest – 2. sor: Szovják Mátyás hv., és felesége Anglia, Farkas Jenő és felesége, Gödöllő, Balogh István rep. USAI

1989 decemberében létrehozták a **Magyar Honvédség Parancsnokságát** – kifejezetten katonai feladatok irányítására – A HM feladata a kormányzati, államigazgatási és a parlamenti feladatok teljesítése, a nemzetközi kapcsolatok irányítása..

12.15. Az ideiglenes köztársasági elnök (Szűrös Mátyás) Kárpáti Ferencet „katonai tartalékállományba” helyezte, így polgári miniszterként vezette továbbra is a honvédelmi tárcát. Ő lett a negyedik „civil” honvédelmi miniszter az elmúlt 49 év alatt.

1990

*1990-től kezdtem évfolyamom történetével foglalkozni és a kanadai Magyar Szárnyakba írni. Ekkor kezdtem el évfolyam-társaimmal levelezni és életrajzaikat összegyűjteni.*⁷⁸

Pénzes János: Emlékek útját járva” c. Ausztráliában megjelent könyvébe *”Repülő évfolyamunk kiképzésének áttekintése”* címmel egy fejezetírtam.

1990. március 12. A szovjet hadsereg befejezte katonai megszállását és megkezdte Csonka Hazánk Magyarország kiürítését.

1990. március 15-étől a haderő hivatalos neve *Magyar Honvédség*

05.02. A Németh Miklós kormánya lemond, Kárpáti marad ügyvezető miniszterként.

05.10-én törvényességi óvást tettek, és a Bíróság csak 1990.június 12-én hozta meg felmentő ítéletét Horváth Barna és kilenc társa ügyében (Horváth Kálmán alez., Tóth Lajos, Forró Pál szds. Tobak Tibor, Dinka Tibor, Forgács István főhadnagyok, Sűrű Béla t. zls., Cserny Miklós mérnök, és Csák Péter főhadnagy) „bűncselekmény hiánya” miatt.

Baradlay Gyurka: A Katonai Bíróság 1990 május 14-én kérelmemre az 1958-as ítéletemet megsemmisítette.

1990. 05.23. Für Lajos⁷⁹ (MDF) az Antall-kormány és a Boross-kormány honvédelmi minisztere. 1990. 06.01- 1994. július 15. között. Minden volt kommunista tisztet a helyén hagyott.

Akit meg elküldött, visszatért tanácsadóként Horn Gyula alatt vagy NATO propagandistának Keleti minisztersége alatt.

05.23-án Szabó Tibor feleségével, Magdával és Thurzó Jenci feleségével, Évával felkereste Ghyczy Marci sírját az osztrák Rettenegi temetőben.

1990. május 30-án Nagy Árpád szkv. szds. a bíróság ítéletét börtön halálát okozó (10 éves ítélete után) semmisnek nyilvánította.

Sűrű Béla: „1990-ben a katonai ügyészség törvényességi óvására - Újabb tárgyaláson -. június 12-én a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága bűncselekmény hiánya miatt felmentett bűncselekmény hiányában benniünket a PUMA vadászrezred pilótáit.”⁸⁰

1990. 06.01. Kárpáti miniszter 64 éves korában kerül nyugállományba

1990.07.26. alakult meg a Honvéd Hagyományörző Egyesület a HOHE.⁸¹ Az egyesület elnöke: Kéri Kálmán⁸² főtitkár: Kopeczky Győző⁸³, főtitkár helyettes: Dr. Veres Sándor Budapesti titkár: Dr. Philippovich Károly, Központi titkár: Bakos Mihály⁸⁴ Pénztáros: Dr. Kakasy Gyula⁸⁵ (évfolyamfelelősünk).

06.01. A HM. Úr rehabilitálta ezredessé előléptette Horváth Barna alez-t, a kivégzett Tóth Lajos őrgy-ot. Nyugdíjjal – mert egyenruhában történt letartóztatásuk - ezredessé léptette elő Tobak Tibor szds.-t, Forgács István, és Dinka Tibor fhdgy-okat.

08.18-án volt 3. évfolyam találkozásunk. Helye: Ganz-Mávag S. E. Kőbánya út 45 sz. alatti Sportvendéglő.

1944. AUGUSZTUS 20-ÁN AVATOTT REPÜLŐ HADNAGYOK MÁSODIK TALÁLKOZÓJA 1990. augusztus 18-án a Ganz-Mávag S. E. Sportvendéglőjében

A meghívókat megbeszélés alapján Farkas Jenő (Akela) május 21 és július 17 között minden élő évfolyamtársának elküldte. 52 meghívó ment el. A találkozóra meghívást kapott Papp Tibor, Bakcsy Gergely, Jablonszky Elemér, Szekeres Mihály, Tobak Tibor, és Péntes János. A szóbeli meghívással csak Bereznai János (Brüksi) élt.

Kimentették magukat: Balogh István, Bátorfy János, Drávai Pál, Forgács István, Frank József, Endrői György, Graffi György, Horváth Béla, Peller István, Pozsgay Antal, Sasvári György, Somody Zoltán, Sűrű Béla lányával, Szabó Károly, Szakács Károly, Szendei János, Szentágotai József, Vidonyi János, Papp Tibor, Bakcsy Gergely, Péntes János, Tobak Tibor.

Megjelentek a következők: Baranyay Tibor, Bátorfy János nővérével, Berkessy Márton feleségével, Csizmadia Sándor fiával, Dinka Tibor, Egry Tamás, Eleöd Attila, Farkas Jenő és Ferenczy Zoltán feleségeikkel, Frankó Endre, Gáspárfalvi József, Gullay Mihály és, Kontraszti Endre feleségeikkel, Kovács Ferenc, Mátay Andor, Nyitrai János feleségével, Pintér Gyula és Rónay Kálmán feleségeikkel, Simon Pál, Sűrű Béla, Szabó Tibor feleségével, Szakács Károly, Szendrey Gedeon, Szentgyörgyi Zoltán feleségével, Székely Nándor, Thurzó Jenő feleségével és Bereznai János.

A rendező Papp Ferencet, aki szemoperációja miatt nem tudott megjelenni, Farkas Jenő mentette ki.

Az ebéd előtt történtek. Mindenki pontosan érkezett. A találkozó beszélgetés után asztalhoz ültünk és Farkas Jenő, a másik rendező, névsor szerint elmondta, mit tud évfolyamtársairól. Az évfolyamunk tablóján 103 hivatásos, 29 tartalékos tiszt és 18

hadapród, összesen 144 fő volt. Közülük, hogy 60-an (41%) élnek, 47-en (32%) meghaltak, 15 fő sorsa ismeretlen, 19-en állítólag élnek és 3-an feltételezhetően meghaltak.

A 60 élő közel tizenhárman Budapesten, tizennyolcan vidéken, négyen Szlovákiában és nyolcan Ausztráliában élnek.

A 47 halott közül 13 hősi halált, 12 repülőhalált, 1 mártírhalált halt.

Nem erőszakos halállal halt bajtársaink élnének. Úgy az évfolyam mintegy 70%-a élne s ez 66-71 éves életkorban kiváló arány!

Ezért reméljük, hogy még sokszor találkozunk.

Az elmúlt találkozó óta a névsor Bakó István, Endrői György és Sasvári György címével bővült.

A közvetlen hozzátartozók közül ismerjük Báti Anna, Eggenhofer Erzsébet, Farkas Károlyné, ifj. Friedrich László, ifj. Gábor Dénes, Dr. B. Nagy Kálmánné, Oláh Lászlóné, Oltay Aladárné, Tar Jánosné címét.

Wagner Vilmos barátunk 1990. május 6-án 70 éves korában Budapesten meghalt.

Megállapítottuk, hogy a jövőben a találkozónkat a nyári szabadságolások és a meleg miatt ősszel, hűvösebb időben tartjuk.

Az ebéd halászlé, rántott szelet, körítéssel, feketekávé, sör, bor, kívánság szerint volt fogyasztható.

A hangulat meghitt, kiegyensúlyozott volt. Örültünk egymásnak. A felszolgáló személyzet nagy érdeklődést tanúsított sorsunk, emlékeink iránt, magatartásuk szinte meghatározó volt. Ebéd után Gáspárfalvi József és Szentgyörgyi Éva asszony intonálásával magas kultúrájú nótázás következett. Esteledett mire szétszéledtünk. Boldogok voltunk, hogy együtt lehettünk.

Álló sor Peller, Ferenczy, Egry, Kovács Ferenc, Mátay, Dinka, ?, Sürü B, Sürü lánya, ?, Rónay, Szabó Tibor, Pintérné, Pintér, Székely, Frankó, Kontraszti, Szakács, Horváth Béla, Simon, ?, Bátorfy, ?, Bátorfy nővére, Farkasné, Thurzó, Rónayné, Nyitray, Thurzóné.

Ülnek: Kontrasztiné, Baranyay, Berkessyné, Berkessy, Szabó Tiborné, Szentgyörgyi, Ferenczyné, Gullayné, Szabó Károlyné

És akik a PUMA HADOSZTÁLYBAN szolgáltak:

A képen:

Állnak: Szakács Károly,
Frankó Endre Pintér Gyula,
Szentgyörgyi Zoltán, Horváth
Béla, Bátorfy János

Ülnek: Mátay Andor,
Dinka Tibor, Sűrű Béla,
Berkessy Márton

10.27. LETKÉSI EMLÉKMŰ FELAVATÁSA.

A taxis sztrájk miatt nem utazhattunk le.

A Szent László hadosztály Letkési hősi halottairól **ifj. Kurali Ferenc** számolt be a SZABAD SZÓ szerkesztőségében. Az újság a névsort **1947. január 12-i** vasárnapi számában közölte.

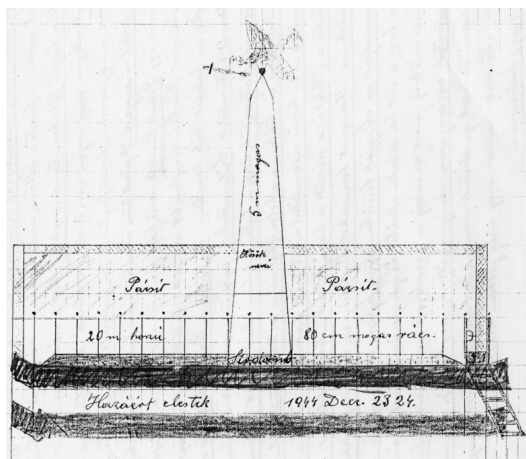
Ekkor tervezte az első „nagy közös sírt” egy 20 X 3 m-es sírdombot, melyre egy 5 m. magas emlékművet, tetején repülő tört tartó turulmadárral, a „Hazáért elestek 1944. decz. 23-24” felirattal, 20 m-es rácskerítéssel akart elhelyezni. A tervezett emlékmű (akkor) 10 ezer Ft-ba került volna és kérte a hősi halált halt Csörgei László repülő főhadnagy özvegyét „ha még lehetne ott gyűjteni hozzá, hálás lennék a névtelen hősök nevében”. (ifj. Kurali Ferenc)

Több mint negyven év múlva a szándék megvalósult. A Szentlászlós ejtóernyősök és repülő lövészek hősi emlékművét 1990. október 27-én szentelte fel LETKÉS KÖZSÉG NÉPE.

Az obeliszk avatása napján volt a szégyenletes taxis sztrájk miatt nem utazhattunk. Egy volt repülő csapat- tiszthelyettes-képző iskolás – aki akkor olyan fiatal volt, hogy a harcokban nem vehetett részt - keresett valakit, aki volt repülő tiszt és vállalja azt, hogy Letkésen – a hadosztály nagy kihatású védelmi harcában elesett katonákra - emlékezzünk.

Az ünnepséget megelőzően már tudtuk, hogy Gál Iván barátunk és évfolyamtársunk ott esett el, mások Gótz Pali, Eleőd Attila ott sebesültek, többen harcoltak és közülük többet lovagkereszttel vagy nagy ezüst vitézségi éremmel tüntettek ki. Összetartó évfolyamtársaimmal 17-en lementünk Letkésre és átmentünk Ipolyszalkára is.

Szinek Sándor úr (Letkés, Kossuth Lajos u. 3. H-2632) gyűjteményéből való az akkor -1990-ben - készült kép.⁸⁶

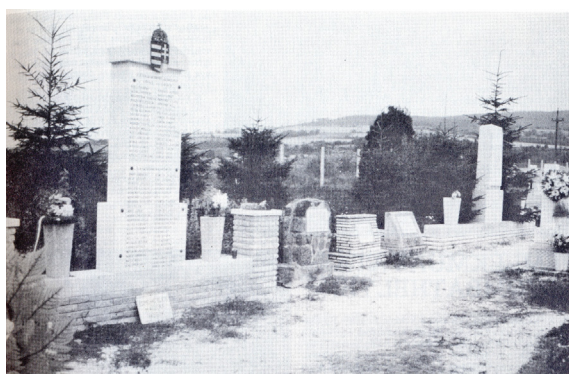

**Kurali Ferenc emlékmű terve
1947 januárjában**

Megvalósulása 1990-ben

Megígértük egymásnak, hogy ezen túl minden évben megrendezzük az ünnepséget. Ígéretünket betartottuk.⁸⁷

M. kir. tisztek sír sora a végén ukrán hősi halottak síremléke

A kis fenyőfák megnőttek

Két kép LETKÉSI napjaink ünnepségeiről.

1991

01.12. Ghyczy Marci hősi halottunk sírját látogattam meg feleségemmel Ausztriában, Rettenegben

1991 eleje óta szerveztem évfolyam találkozóinkat. *Letkésen és Ipolyszalkán az első, és ezután minden évben ünnepséget szerveztem és vezettem le.*

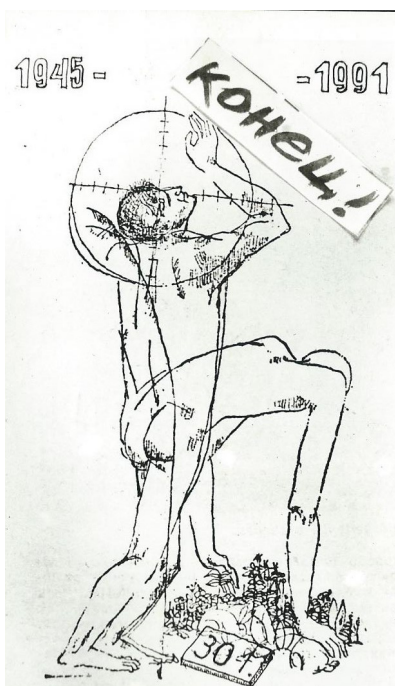
05.26. HŐSÖK VASÁRNAPJÁN volt az első országos megünneplése a *letkési hősöknek...* már nyomtatott meghívót kaptak bajtársaink, melyet Puchovszki István plébános úr nyomtatott és eljöttek az 1944. augusztus 20-án avatott Gál Iván hdgy. évfolyamtársai is. (19-en). A Szentmise után a temetőben a Szózat után Kovács István polgármester, Dr. Farkas Jenő, ny. repülő alezredes, Czibor Dénes úr, az Ipolyon túli Salka község polgármester helyettese mondott beszédet.

19 évfolyamtársammal voltunk együtt az ünnepségen. egy idős parasztasszony szavalt a koszorúzás előtt. Az ünnepség a himnusszal fejeződött be. Ez volt első közös ünnepünk ⁸⁸

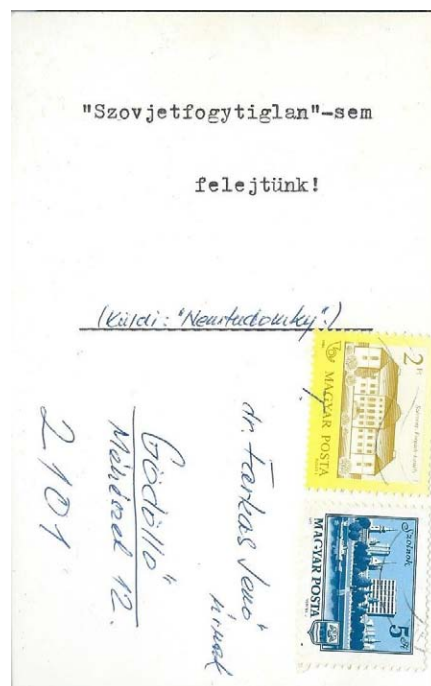
Az év során, Kecskeméten két (Oltayné, B. Nagyné), Budán egy (Ladóné) özvegyet látogattunk meg. Több társunkat felfedeztem és felkerestem (Nyitray, Sűrű, Bakó, Polyákné, Péter, Imecs.)

1991. 06.16. A szovjet megszállás végleg befejeződött, az utolsó szovjet katona is elhagyta Csonka Hazánkat, Magyarországot.

Hazánk független, szabad állam lett.

89

.....és mit hagytak a szovjet elvtársak és muszkavezetői maguk után?

Lássuk későbbi tetteiket!

- Itt hagyták mindazokat a kommunista vezetőket, tábornokokat, besúgókat, akik évfolyamtársaimat, az 1956-os forradalmat elárulták. Közöttük kiemelkednek az általam is ismert (1) Kovács István altbgy., (2) Nádor Ferenc ny. vörögy., (3) Balogh György ny. á. ezds.
- Itt hagyták azt a bolsevista szellemiséget, mely a mai napig is tetteikben megnyilvánul gyermekeikben, mint Kovács altbgy. fiánál.
(4) Dr. Kovács Vilmos tü. ezds.-nél, aki a HIM pk-a.

1995. évben:

(1) Kovács István altbgy.:

(1995) 11.03. (Szamizdatban) Elmondtam, hogy (dátum nélküli) levelet kaptam Kovács István altbgy-tól (1956-ban ő volt Maléter vk-i főnöke) az "Emlékkönyv" és Kovács Gábor és Forgács Pistának írott levelem, valamint Dinka és Forgács Pista HÁGI-ban való megjelenése miatt. Ajánlotta a találkozást.

Okt.21-i válaszómban megköszöntem, hogy levele ismeretében, hozzájutottam az "Emlékkönyv cáfolat"-ához, (Melyen sem aláírás, sem dátum nem szerepel) így nem tudom azt, kinek válaszoljam meg. Kérdeztem, hogy milyen alapon ír nekem ez ügyben. Ajánlottam a HÁGI-ban való találkozást.

Okt.27-én (alá nem írtan) válaszolt. Nem írta meg, hogy ő a TIB rehabilitációs bizottságának elnöke (ezt a HÁGI-ban Forgács Pista mondta). Azért olyan jól értesült, mert Ferike bajtársa volt és most barátja, és éppen ezért bántja "hogy egy kiváló katona és becsületes ember tisztességét kezdik ki"... Ezért "ki kell állni egy olyan ember becsületéért, aki ... inkább megbecsülést érdemel, mint sértéseket". Sajnálja, hogy a nov.3-i meghívásomnak nem tud "eleget tenni, mivel a Maléter Pál tőköli emlékoszlopánál tartandó ünnepség szónokának kérte (é) k fel."

Forgács Pista nem emlékezett, hogy neki és Kovács Gábornak írt levelem, hogy került Kovács tudomására. Felolvasta Sasa levelét Nádorral kapcsolatban, mely teljesen egyezett többek a levél felolvasása előtti hangoztatott véleményével, nevezetesen, hogy, hogy lehet, míg sokan börtönben és kisémmizetten éltek, N[ádor] zavartalanul és simán ment mindig feljebb és feljebb?

Okt. 27-én Forgács Pista azt ajánlotta, hogy az egész ügyet zárjuk le, mert Nádor már csak tagolva tud beszélni és nekem sem tesz jót ez az idegfeszültség, mely ezzel jár.

Azt válaszoltam, hogy ez jelenleg az ő válaszlépésük volt, nem az enyém. Ebben maradtunk.⁹⁰

Többek kérdése: Ki az a Kovács István altbgy.?

Kovács István ny. altábornagy, (aki Nádot, mint jó elvtársát pártfogásába vette Dinka és Forgács közreműködésével) adta le Nádorral együtt védekező és engem, az EMLÉKKÖNYV miatt mocskoló írását aláíratlanul a Hadtörténeti Intézet

főigazgatójának egy másik jó elvtársunknak. Kovács egyébként a SZU-ban végzett vk. akadémiát és Maléter vkf-e volt, akit vele együtt vittek le Csepelről a ruszrik. Kovács KGB ügynök évfolyamtársamat Nádor Ferencet akarta levelében megvédeni.

Kettőjük közötti különbség, hogy Malétert kivégezték, úgy látszik Kovács jó fiújuk maradt. Hírlik, hogy ezeket az ott kint végzett urakat megeskették, hogy mindenkor és minden esetben, ha már nem szolgálnak, akkor is, a kapottakért az internacionalista SZU-t tekintik hazájuknak.

S azt érthetően annak is tekintik.⁹¹

Vajon Szoltsenyicinnek igaza volt? „*A kommunista eltorzult lélek. Egészséges európai ember nem lehet kommunista.*”⁹²

Az 1997. évben:

S Z A M I Z D A T ⁹³.

1997. IV.

Gödöllő, 1997.06.06.-10.30.

A jövőben, amennyire ez lehetséges, a személyneveket betűkkel helyettesítem.

Országunkban a bolsi műveletlenség elterjedésével a levéltitok megsértése általánossá vált. Általánossá vált még a legmagasabb rendfokozatú volt rákosista tisztelnél is, hogy leveleiket, nyilatkozataikat, levéltárba lehelyezett okmányait elfelejtik dátumozni és aláírni.

Hasonló ez ahhoz az erkölcsöz, mely a sajtószabadságot is okkal ok nélkül megsérti. (Új Magyarország 1997. okt. 6-i sz.l. o. és 9.-i száma 5. oldal). Ezért választottam és neveztem el a történetek helyett szamizdatnak levelem első sorát.

Most a legkomolyabban kell, felvessem levelezésem jövőjét. Abban a helyzetben kezdek lenni, hogy azok, akik miatt eddig exponáltam magam és elhittem azt, amit állítottak és le is írtak, most általánosságban **kiegyeznek azokkal a volt elvtársaikkal**, akik akkor is, most is, csak nekemisták voltak, akiktől talán (?) szenvedniük kellett.

A nekemisták változatlanul, egyre fokozottabban tartanak össze, és mindazokat, akik múltbéli magatartásukat nem felejtik, elítélik, - természetesen hátuk mögött, mint pl. a TIB-ben Sankó István ezredes, volt csata rep. ho. parancsnok talán, hogy változatlanul elvtársai előtt jó fiú maradjon, - mindennek elmondanak, hogy mundérijukat és ezzel egyidejűleg ezredesi, vagy tábornoki, vagy ennél is magasabb rendfokozatok utáni nyugdíjaikat is védjék.

Legutoljára illusztris barátunk Tüske - aki pedig ilyen nyugdíjban nem is részesül - szarozta le írásaimat, és kért, hogy hagyjam őt ki leveleimből, mert ez neki **nagyon kényelmetlen a TIB-ben** - Ezúton mentem fel őt, hogy olvassa leveleimet - melyet többen közületek változatlanul igényelnek.

Ezzel a magatartással már korábban is - de mióta EMLÉKKÖNYV-ünk megjelent - azóta fokozottabban találkoznom kellett. Eddig úgy védekeztem, hogy azok, akik visszaéltek a "levéltitok" általam jogosnak vélt kategóriájával (P[intér] Öcsi és E[gry] Tamás) és akik miatt cselekedtem is, és kiléptem az általuk képviselt közösségekből, (HOHE és MVRE). már annakidején beszámoltam.

Újabban ismét két vagy három alkalommal találkoznom kellett N[ádor] F[erenc] és társai (K[ovács] I[stván] ny. vezds., Dr. K.L. ddtbk., Sz[abó] J[ózsef], F[orgács] I[stván]. és D[inka] T[ibor]. ny. ezredesek) nevével különböző - legtöbbször hiányos - általuk irt okmányokon, melyek mind N[ádor] F[erenc]. vétlenségét tisztázzák az én és volt évfolyamtársaim állításaival kapcsolatban.

1995.11. 28-án (ismét) felhívott telefonon K[ovács] I[stván]. (akkor még) altbgy. **Kérte, hogy fektessünk FÁTYLAT a N[ádor]. ÜGYRE. Megtettem, nem írtam, ezek után semmit.**

Mátay Andor

Két év után: 1997. szeptember 3-án M[átay] A[ndor]-tól váratlanul egy fénymásolt "Nyilatkozat"-ot kaptam, melyet N[ádor] F[erenc]-nek és G[óty]P[ál]-nak küldött, és ismertetett a többiekkel is ezen a napon a Magyar Honvédség Művelődési Házában MHMH-ban tartott találkozónkon.

Azt nyilatkozta, hogy bár N[agy] Árpáddal kapcsolatos események úgy történtek, ahogy ő mondja, de megérti NF. (ettől) eltérő elbeszélését. Az ügyet LEZÁRTNAK tekinti, N[ádor] F[erenc] -el szükség szerint beszélő viszonyban marad. Kéri barátait, ezt vegyék tudomásul. Kézzel még a következőt írta fénymásolt nyilatkozatára:

"Kedves J[enő]...! Nyilatkozatom kiadására az készített, hogy Barátaim világosan lássák indokaimat és kapcsolatomat N[ádor] F[erenc] -el. Kérlek legközelebbi tájékoztatódban közöld a nyilatkozatot vagy ennek szellemében kommentálj. Kösz: Tüske. (M[átay] A[ndor])"

TANÁCSOM:

1.) **T[ÜS]KÉM M[átay] A[ndor], Mint fiatalabb tanácsolom: aki a korpa közé .. ! (Ezért nem voltam párttag.)**

Kerüljed árulóidat. Tartsad magad, ne akarj többnek látszani, mint ami vagy, úgy sem éred fel soha a volt elvtársakat. Menj rendesebb emberek közé, nem ér csalódás.

2.) **FORIKÁM! Rád, és D[inka]T[ibor]-ra az EMLÉKKÖNYV következő sorai vonatkoznak:**

"... de mindegyikünk életét az határozta meg, hogy milyen családban született és még az Akadémia előtti fiatal éveiben kik, hól, hogyan és mire nevelték" (14. o.) NE higgyétek, hogy jellemes EMBEREK vagytok. Ne számítsatok arra, hogy zavarni foglak benneteket.

3.) **N[ádor] F[erenc]-nek! Most ugyanannyian mondják magukról, hogy az elmúlt bolsevista időszak alatt rendes emberek voltak, mint amennyien ebben az időben, a volt rákosi és kádár rendszerben igazolt szabadságharcosok voltak. Aki tudja és akarja, adja át! Természetesen az ügyet a magam részéről még nem zártam le.⁹⁴**

(2) A **XIX. mellékletben** évfolyamtársaim Nádor Ferencről alkotott (korábbi) – akkor még nem megfélemlített (?) véleménye.

Vajon Szoltsenyicinnek igaza volt? *A kommunista nem ismeri a szégyent, az emberi méltóságot, és fogalma sincs arról, amit a keresztény etika úgy nevez, hogy: lelkiismeret.*⁹⁵

2001-ben sem lett a kutyából szalonna:

(3) A Tartalékos Katonák Országos Egyesülete (TKOE) választott alelnöke voltam már több éve.

Alapító Elnökünk BALOGH György ny. á. ezds. ugyancsak több éve. A harmadik legnagyobb nevű ügynökök között szerepelt. (melyről fogalmunk sem volt akkoriban).

Ismeretlen erők (feltételezhetően a HM, akik a Tartalékos Katonák Szövetsége (TAKASz) 2001.07.14-i megalakítását tervezték) leváltását akarták. Egyik képviselőjük –feltételezhetően - Dr. Fekete Gábor közjegyző helyettes volt, aki magát elnökhelyettesnek mondta, - de az erre vonatkozó, és más okok miatt érvénytelenített - az 1999.06.22- én tartott országos küldött közgyűlés jegyzőkönyvét és szavazó céduláit többszöri felszólítás ellenére, joggatlanul magánál tartotta (mert nem választották meg). A bíróságnak a jegyzőkönyvet nem adta le.

Mint első alelnök figyelmeztetem, mert ehhez semmi joga nem volt, amikor a Pestmegyei Szervezet elnökének iratai között kotorásszon. Erre – a provokáló szóváltás után - felkapott kivitt a folyosóra, onnan a szobába és elesett velem, eltörve három bordámat. Balogh György – aki nem láthatta az esete - bár a szobában volt - később ellenem tanúskodott a rendőrségi kihallgatáson. Ugyanis a háromnapos (2001.01.08-12 közötti) Honvéd Kórházi ápolás után 01.22-én feljelentést tettem : " *aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés bűnügyben.*" 05.04. ... *a II-III. kerületi ügyészségen Dr. Kerekes Attila ügyész visszaadta a rendőrségnek nyomozásra 614/2001 sz. aktámat.* (ügyiratszámom volt)

Mondanom sem kell, hogy az „elvtársi” ügyészség 11.21-én beszüntette a nyomozást *Dat veniam corvis, vexat censura columbas. A rendőrség megkegyelmez a hollóknak, de megbünteti a galambokat. (Juvenalis: Szatirák II.63.) A határozat ellen 11.28-án panaszt jelentettünk be és a gyanúsított ellen vádirat benyújtását indítványoztuk. Választ erre sem kaptam.*

Vajon Szolzsenyicinnek igaza volt? „*Nincs olyan vastagbőrt igénylő hazugság, amit egy kommunista, szemrebbenés nélkül ki ne mondana...*”
96

2016. Napjainkban:

(4) Dr. Kovács Vilmos tü.ezds. a HIM pk-a. Hősi emléktáblánk első volt, amelyet még 1992-ben a HADTÖRTÉNETI Intézet udvarán felállítanunk. Azóta eltelt idő alatt legalább 60 hasonló emléktáblát helyeztek el bajtársaink.

Van, illetve volt, hol emlékezzünk.

Kovács Vilmos

2015. december 17-i Ludovika Kávézóban egy volt ludovikás évfolyamtársam felállt és Palágyi Tivadar volt Bólyais évfolyamtársam üzenetét közölte, mely szerint: az Intézet új

parancsnoka, Dr. Kovács Vilmos tú. ezds., (aki a 2015. évben

Letkésen mondta Boldizsár Gábor ezredes MEBSZ elnök felkérésére az ünnepi beszédet) elrendelte, öt, 1932, 1937, 1942, 1944.08.20-i, 1944.11.15-i avatású, ludovikás emléktábla falakról történő leszerelését és azokat pincében átadatta Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetemnek. Ők addig, amíg a jelenlegi „Hősök folyosó”-ját meg nem tudják hosszabbítani, azokat a Ludovika épületében levő egyik tárolják.

A mi 1944.augusztus 20-án avatott évfolyam hősi emléktáblája a HIM udvarán leszerelés előtt.

Az Egyetem eddig nem nyilatkozott a táblák elhelyezéséről, de kétségtelen, hogy azok a jelenleg már megtelt hősi folyosóra nem kerülhetnek, ezért a kápolnából akarnak erre helyet biztosítani.

Tájékoztam, mert annak idején mi is táblánkat a Hősök folyosóján” szeretnénk volna elhelyezni, és mert ott akkor sem volt már hely a kápolnára gondoltunk. Ladócsi Gáspár tábori püspök akkor ezt nem engedélyezte.

Megtudtam, hogy jelenleg a tábori püspökségnek nincs joga a kápolnához.

Az ügy sürgetésére 2016. február 9-én levelet írtam a HVKF.-nek Dr. Benkő Tibor vezérezredes úrnak, helyettese, Dr. Orosz Zoltán altbgy. úr útján, aki február 18-án válaszolt: továbbította levelem az Egyetem vezetőségének.

Majd március 11-én tájékoztattam, hogy az Egyetem a hősi folyosó meghosszabbításában levő folyosót fogja erre a célra berendezni, mert a Műemlék felügyelőség a Ludovika kápolnáját változatlanul kívánja hagyni.

Minősíthetetlen, elhamarkodott intézkedés. Qui prodest?

Milyen eszmei okok készíthették erre a Hadtörténelmi Intézet felelős parancsnokát? Talán csak ekkor állt rendelkezésére elegendő iparos? Vagy nem bírta elviselni épülete udvarán a Ludovikás emléktáblákat? Vagy más – Neki kedvezőbb - árajánlatot kapott, vagy kaphatott valakiktől, akik valamilyen elvtársi szervezet emléktábláját akarják elhelyezni? Ki tudja, tudhatja erre a választ? Talán génjeiben levő predestináció kényszerítette erre? Minden lehetséges.

Itt van 2016 májusa. Öt hősi emléktábla egy sötét pincében várja, hogy ott koszorúzzunk hősi halott évfolyamtársainkra emlékezve. ...

Vajon Szolzsenyicinnek igaza volt? *A kommunista nem ismeri a szégyent, az emberi méltóságot, és fogalma sincs arról, amit a keresztény etika úgy nevez, hogy: lelkiismeret.*⁹⁷

AZ V. FEJEZET JEGYZETE

¹ **Kádár (Csermanek) János.** Cezaromániája miatt még a saját maga által átéltekből sem tanult, hogy elvtársa, Farkas Vlgyimir valaha az ő körmét is letépte és a szájába vizelt.

² **Kovács István** altbgy. így válaszolt a szovjet támadásra, ahelyett, hogy a hadsereget az agresszorral való szemben állásra vezette volna.

³ **Vukmirovics jugoszláv attasé** közlése In: Hiányzó lapok 1956 történetéből 163-164 oldal, Móra, 1993.

⁴ **Kovács István** ny. altbgy a TIB elnöke lett. Levelet írt nekem 1995.10.03.-án, (lásd az V. ejezet végét) FARKAS Veritates 142.p.

⁵ **Kádár (Csermanek) János** - (Fiume, 1912. május 26. – Budapest, 1989. július 6.) kommunista politikus. 1948.08.05. és 1950.06.23. között belügyminiszter.

1952 és 1954 között egy koncepciókért követően börtönbe zárták.

1949-ben - belügyminiszterként jelentős szerepe volt a Rajk-per lefolytatásában. Felelősség terheli a többi (a Mindszenty, a szociáldemokraták, valamint katonai és gazdasági vezetők elleni) koncepciók perében hozott ítéletekért is.

1951 tavaszán az ÁVH letartóztatta. A Legfelsőbb Bíróság 1952 decemberében életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte. 1954 júliusában rehabilitálták és szabadlábra helyezték. 1956 10.30-án Nagy Imre nemzeti kormányában államminiszter. 1956.11.01. Münnich Ferencsel a budapesti szovjet nagykövetség. 11.02.-03. Moszkva. 11.03. Nyikita Szergejevics Hruscsov és Titó megállapodtak, hogy Kádár legyen az új hatalom vezetője. 11.04. Ungváron találkozott Hruscsovval, majd Szolnokra vitték, megalakította a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány miniszterelnöke (1950. 06.23-ig). Szovjet tankokkal Budapest. Dobi István kinevezte a Minisztertanács elnökévé. 1956.11.-1988 05. között az MSZMP első titkára.

1958-ban hozzájárult a Nagy Imre perhez és kivégzéséhez még akkor is, amikor ahhoz a szovjet vezetés sem ragaszkodott. 1961.09.13. - 1965.06.30 a Minisztertanács elnöke. 1965-1985 között a "gulyáskommunizmus"-t teremtette meg.

1988.05. felmentették, kikerült a Politikai Bizottságból, hatalmát elvesztette. 1989 05. felmentették pártelnöki tisztségéből.

⁶ **Máté Imre** (Maglóca, 1934. december 11. –2012. június 16.) magyar költő, író, filozófus. <http://www.mateimre.hu/web/index.php/71-mate-imre?showall=&start=3>

⁷ **Kovács István** és **Váradi Gyula** tábornokokat 1989 után, az un. Történelmi Igazságtétel Bizottság forradalmárnak és mártírnak kiáltotta ki, mert elvtársaik néhány évre bezárták őket. (Természetesen mindketten megkapták a legmagasabb kitüntetések és a legmagasabb katonai rendfokozatot, az ezzel járó minden kiváltsággal együtt.)

⁸ Op.cit. Hiányzó lapok 1956 történetéből 163-164 oldal, Móra, 1993.

⁹ Baradlay György közlése

¹⁰ FARKAS Emlékkönyv Nádor 126 p.

¹¹ **Szentgyörgyi Zoltán** Egerben tanított osztálya 24 ipari tanuló növendékével ejtőernyős előkészítést folytatott. Osztálya minden növendéke ugrott és erre Ő is kényszerült. Ez volt az első és utolsó ugrása.

¹² FARKAS Emlékkönyv Szentgyörgyi 159-163 p.

¹³ FARKAS Emlékkönyv Horváth Gábor 45-46 p.

¹⁴ VIII. melléklet. Okmány másolatok

¹⁵ FARKAS Emlékkönyv Somody 143-145 p.

¹⁶ FARKAS Emlékkönyv Nyitray 128-129 p.

¹⁷ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-163 p.

¹⁸ FARKAS Emlékkönyv Szentgyörgyi 159-163 p.

¹⁹ Gondoskodtak az elvtársak továbbra is munkájáról, mert: 1957-65 között a KPM főig. h. majd a MALÉV vez. igh-e volt.

²⁰ TOP GUN magazin 19 1951.95.év 6. 11. 12., és 1996. év 1., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., és 13., az 1997. év 3., 4., 5., 6., és 7., 1998. év 5. számaiban megjelent k alapján.

²¹ Forgács 22 jegyzet. Később hazajött és itthon halt meg.

²² Mátay Andor hdgy. - ny. alez. (? - ?) 1944. RA. hdgy. 1945.04.10.Zalaegerszeg-Győr Kieg.1946. hór. szd. pk. h. 1948-1950. hór.szd.pk Mosonmagyaróvár. 1950-08—1951.04. Szolnok magasabb pk-i tanf. Nyd. 1951. Mezőgépgyár esztergályos, [1951-1953 börtön], szabadul Tefu Győr. 1956 Munkás Tanács Forr. biz. 1957.03. MUK két hónap verés 07. Budapest, 1959-ben éri utol káderlapja, 1979 nyd.

²³ FARKAS Emlékkönyv Baradlay 71-74 p.

²⁴ Ezzel a négy bérkategóriába jogosító minősítést kaptam. Ekkor értem azt el, hogy 1500.- Ft-ért kevesebb bérért „nem kell építenem a szocializmust”. Lakatosaim, mivel a számlázott összeg bizonyos százalékaért dolgoztak, ennek ugyan kétszeresét keresték, de a számlákat nekem kellett összehazudnom.

²⁵

Farkas Jenő
Gmeiner Antal
munkások

Szemben a telepvezető lakása,
jobbra az iroda

Pálné, Gmeinerne és
Juliska legjobb

²⁶ Akkori általános civil vélemény volt, mellyel egyetértettem.

²⁷ Ezek voltak: 1958-ban az Erőtakarmánygyár (Gerzovits József, Kralovánszky U. Pál, Horváth József, Gábor Ernő) részére; 1959-ben a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia Állattenyésztési Tanszéke (dr. Balla István docens); a Budapesti Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Kémia Technológia Tanszéke (dr.Tóth Jenő) és a Fővárosi Köztisztasági Hivatal (Náray Antal) részére Az eredményeket a felsoroltak és Kászonyi János (volt kat. polos) főállattenyésztőm közzétette.

²⁸ FARKAS Emlékkönyv Miklóssy Sándor 51-53 p.

²⁹ Javaslom publikáció esetén vagy a táblázatot, vagy a szöveget közölni Tapasztalatok: 1. Az Erra a tífusz leküzdésére, még nagy mennyiségben sem alkalmas. 2. Az Erra hasznossága 3 ‰-ban azonos az Aurofac 0,7 ‰-ával, tehát helyettesíthető.

³⁰ Dr. Tóth Baranyi István a Baromfiipar főszerkesztője és tulajdonosa volt. Csinos felesége és húga tartoztak családjához. Budapest külterületen laktak. A házban laboratórium is volt a tífuszos és egyéb beteg baromfifélék gyógyítására. Jó viszonyban voltunk. Összejöveteleken az Ő társaságában voltam, mert Ők is távol tartották magukat a hivatalos emberektől, főnököktől. Sajnos fiatalon halt meg.

³¹ FARKAS Emlékkönyv Mátay 118-123 p.

³² FARKAS Emlékkönyv Miklóssy Sándor 51-53 p.

³³ FARKAS Emlékkönyv Baradlay 71-74 p.

³⁴ **Kászonyi János** főállattenyésztő közölte a Baromfiipar 1961. 8. sz.12. p. megjelent számában

³⁵ **Czinege Lajos** alezredesi rendfokozatban. Elvégezte a három éves Sztálin Politikai Akadémiát

³⁶ Mosonmagyaróvári találkozón két alkalommal voltunk. A képen a velem egyidőben Végzett társaim egy része.

³⁷ Szakoktatás, 1966. 7.

³⁸ FARKAS Emlékkönyv 118-123 p. FARKAS : Vae Victis Mátyay Andor

³⁹ **Dr. Kántor István** a Műszaki Egyetemen a háború alatt végzett mezőgazdasági mérnök volt. Éveken keresztül sikeresen vezette az FM. Állattenyésztési Osztályán a fejlesztésének legnehezebb szakaszában.

⁴⁰ **(Póczek) Gábor** (Körmend, 1922.04.22. Apja Kálmán, anyja Timár Julianna - Gödöllő, 1978. 05.18.

1949 augusztusáig a körmendi járási rendőrség politikai osztályának a vezetője. Ekkor lett a Zalalövői Állami Gazdaság főagronómusa, majd igazgatója.

1950-ben felvételét kérte a MDP-be,

1952-ben Budapest az Állami Gazdaságok Minisztériuma. a létrehozott takarmány-ellenőrzési csoport vezetője, később az Állami Gazdaságok dél-dunántúli Igazgatósága főosztályvezetője.

1955-57 közepéig a Baranya megyei Állami Gazdaságok igazgatóság vezetője, augusztustól a Földművelésügyi Minisztérium miniszterhelyettese.

1954-ben elvégezte a Mezőgazdasági Akadémialevelező tagozatát. Az első forrólevegős lucernalisztet, Petőházi-féle lucernalisztnek nevezték.

1963-ban „az Állami Gazdaságok üzemi szakosításnak lehetősége” című értekezése alapján kandidátus.

1964-ben Rimler Károly igazgató nyugalomba vonulása után a gödöllői Kisállattenyésztő Kutató Intézet igazgatója. A Kiváló Intézet kitüntetés elnyerése. Részt vett a Magyar Agrártudományi Egyesület munkájában és tagja volt az MTA Állattenyésztési Szakbizottságának.

1959 és 1970-ben a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki, 1970-ben megkapta a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét is. Ezen kívül több külföldi kitüntetésben is részesült

A megfeszített munka kimerítette és elfárasztotta idegrendszerét. Gödöllőn, 1978. május 18-án szolgálati (?) pisztolyával föbe lőtte magát.

⁴¹ Oktatásunk hatékonyságát az mutatta hogy jobb növendékeink 40 ezres étkezési tojást termelő vagy pulykahús termelő telepek vezetői, tenyésztő vállalatok nemesítési osztályvezetők lettek, kiszorítva az Agrártudományi Egyetemen végzetteket.

⁴² FARKAS Emlékkönyv Bátorfy 76-78 p.

⁴³ Nyirádi Szabó Imre: Egy gép nem tért vissza... Budapest, 1941, Grill Károly. 279 p. szerzője

⁴⁴ FARKAS Emlékkönyv Nádor 126. p.

⁴⁵ FARKAS Emlékkönyv Eleöd 85-87. p.

⁴⁶ A képeken feleségem Klári, Rita, és Balázs látható a Felsőbányán nagyapám városában és Sopronban minden 5. évben szervezett bencés gimnáziumi találkozó alkalmával.

⁴⁷ Amerikai utam: Autóbusszal Luxemburgba, onnan 31-én New York Kennedy Airport Suhayda Dénes és felesége Mária várt. Onnan New Brunswick anyámhoz. 09.01. Princeton Egyetem. Meglepett a fegyveres rendőr őrség. Megnézzük a Gordon farmot Plainsborgban. 09.08. Radgers, néger kutatók, akik nem akarnak gyereket, mert kilátástalanok életlehetőségeik. 09.11. Szoláry Laci bácsival irány Kanada. Csikágó, 09.18. Niagara, 09.20. Torontóba, onnan vonattal Montreálba Kalapáti Éva és Pista vendégeként. 09.21. Canadában egy komplett bfi. Farmot látogattunk meg. 09.25. Vonattal New York 27-én Suhayda Dénessel egy tojáscsomagoló üzemet, egy mélyalmos és ketreces tojóüzemet tojás szállítóval és egy Vizi szárnyas üzemet láttam. 28-án Philadelfiába vonattal Olaf Szamodyhoz, aki Wachngtonba repit Faust Miklóshoz, aki Beltsvilleban levő laboratóriumát mutatja meg. 29-én Library of Congress, Legfelsőbb Bíróság, National Múzeum (NM) of Man, National Galeri, NM. of Natural History, NM. of History and Technology, Washington Monument, stb. 30-án Beltsville: Olsen prof pulyka szüznemzés, Rovartani Tanszék Adler Viktorral, du. Faust Miklós almakísérleti tere. 10.01. Autóbusszal Pittsburgba a „vár” Pitt megnézése majd Cherlstonba Kuti Jóskához. Éjjel és 2. - án a Black Hunddal New Brunsvick. 5-8-ig lakásfestés, csengő készítés, 8-án Kennedy Airport indulás négy motoros géppel visszafordulás 9-én alvás a reptéren, majd 10-én érkezés Luxenburgba. Taxival Parisba 11-13. Páris minden nevezetessége. Este vonattal Münchenbe, ifj. Remenyik Lajos unokaöcsém keresése. 15-én Lienz, Zollner Frici Sopronban volt osztálytársamhoz, onnan Bécs 16-án autóstoppal Oberwartba. 17-én Pali öcsém sírjánál Güssingben. 18-án Bécsen át haza vonattal.

⁴⁸ **Szamodi Olaf** az esztergomi bencéseknél érettségizett és ott volt Pápán, abban a vadászátképzésen levő tiszti csoportban, mely kigolyózott Szabó Imre évfolyamtársammal maguk közül, mint II. éves akadémikusokat, Ezért nem lehattunk Me-109-es vadászpilóták és talán, ezért maradtunk életben.

⁴⁹ A rovertani osztály pincéjében számtalan rovert láttam nevelés alatt. Egy néger házaspár laboratóriumában (az első néger, akikkel kezdet kellett fogak) fejlesztették ki

a vietnami háborúban használt sprét az alvó katonák rovarmentes alvására, mellyel körbespriccelték a talajt, ahol feküdtek.

⁵⁰ A pulykanemesítési osztályon dolgozott **Martin Marsden** (?) idős kutató, aki a pulykák szűznemzését vizsgálta. 40 ezer bak nélkül termelt tojást keltetett melyből 7 v. 9 nemzőképes bakpulyka kelt.

⁵¹ A Pomológiai osztály vezetője **Faust Miklós** kertész mk. 1956-ig az FM. Kertészeti főov.-je. Boskovits Sándor szds Hilda nővérének fia. Felesége testvére Suhajda Dénes felesége. Náluk voltam pár napig elhelyezve. Faust Miklós Romániában szakértő, Kínában járt. A gyümölcsszínező festékek kutatója, mellyel két aranydiplomás dolgozatot nyert (egyedül álló az USA tud. történetében) és nagy doktor lesz. Itthon családjával, Márta húgával összeveszett. Feltételezhetően a Gödöllőn élő rokonsága miatt, mert lánya Hilda másodszer a lovagkeresztes Dékány Antal tanítóhoz ment feleségül, aki iskolaigazgató Gödöllőn. Dékány testvére Ávós ezds, majd vörgy. maga is kommunista, aki Rákosival is barátságban volt.

⁵² Úti jelentéseim a Mezőgazdasági Múzeum Levéltára personáliáimban találhatóak.

⁵³ Úti jelentéseim a Mezőgazdasági Múzeum Levéltára personáliájában találhatóak.

⁵⁴ 75 éves Kisállattenyésztési Kutató Intézet Gödöllő, 1972. 37-43. p.

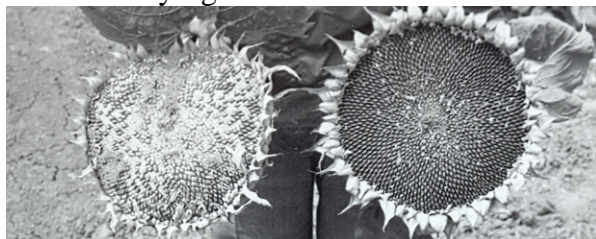
⁵⁵ A Kisállattenyésztési Kutatóintézet jelenlegi feladatai (16-17 p.) 75 éves a Kisállattenyésztési Kutatóintézet Gödöllő, 1972. 27 p. Holdas Sándor (szerk.)

⁵⁶ FARKAS Emlékkönyv Miklóssy 51-53 p.

⁵⁷ Uott. 365.o.

⁵⁸ Bátorfy János személyes közlése.

⁵⁹ A méhek megporzó tevékenysége

. Napraforgó tányér méhek nélkül-méhekkel

⁶⁰ Sarlós Életrajz (1976)

⁶¹ Csanádi-Nagyvárad – Winkler: A Magyar Repülés története 2. bővített kiadás Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1977. 387.o.

⁶² A hibrid CH-0 anyavonalat Gödöllőn, majd egyidejűleg ugyanazzal a pollennel Kiszomboron a CH-0, HA-60 és HA 90 cms vonalak virágzatait termékenyítettük. Mindkét módon begyűjtött virágporféleség azonos eredményt hozott. Az ecsettel bedörzsölt virágpor 42 %-kal több kaszatot adott, mint a hintett virágporral termékenyített virágok.

⁶³ FARKAS Emlékkönyv Sűrű 145-148 p.

64

400 (5x80) méhcsalád öt tehergépkocsis

Kaptárak egy része lepakolás után, várva a jó időt

„konvoja” útban akácvirágzásra

a Gemenci rezervátum mellett a Duna túlsó partján

⁶⁵ Tavaszi serkentő etetés géppel

Méhitató berendezés méhek a mohán

⁶⁷ Sarlós László Életrajz részlet. *Piroska lányom tanárnő lett, egy gépészmérnök hallgató fia és egy 13 éves lánya van. Bandi fiam elektromérnök, egy éves fiának örülhet. Laci fiam gépészmérnök lett, egy 11 éves fia, 9 éves lánya és 2 éves fia van. Zsuzsi orvos asszisztens a Siemensnél és nukleáris készülékeket népszerűsít. Végül is hat unokámnak örülhetek.*

⁶⁸ **Kontraszti Endre** hdgy. szds. (Szeged, 1923.10.26.-Budapest, 2004.04.22.)
közlése

⁶⁸ Méhek lefűvése

70 Propolisz gyűjtő lap

Virágporgyűjtő tálca

Méhszöktetőlap a kaptár tetején

⁷⁰ Sarlós László ht. hdgy. Életrajza (1976-1980)

⁷¹ FARKAS Emlékkönyv Bátorfy János 76-78 p.

⁷² FARKAS Emlékkönyv Miklóssy Sándor 51-53 p.

⁷³ Revue Francaise d'Apiculture 419. sz. 1983.május 245.p.

⁷⁴ **Oláh István** a vezérkari képesítést 1964-ben Szovjetunióban, a Vorosilov Akadémián szerezte meg. A katonai felső vezetésben betöltött tisztségei alatt számos jelentős javaslatot tett a Néphadsereg kiképzési, szervezési, hadkiegészítési színvonalának növelésére, korszerűsítésére.

<https://hu.wikipedia.org/w/index.php?curid=260294> miniszter.

⁷⁵ FARKAS Szent László 385.p.

⁷⁶ FARKAS Veritates 8-9.p.

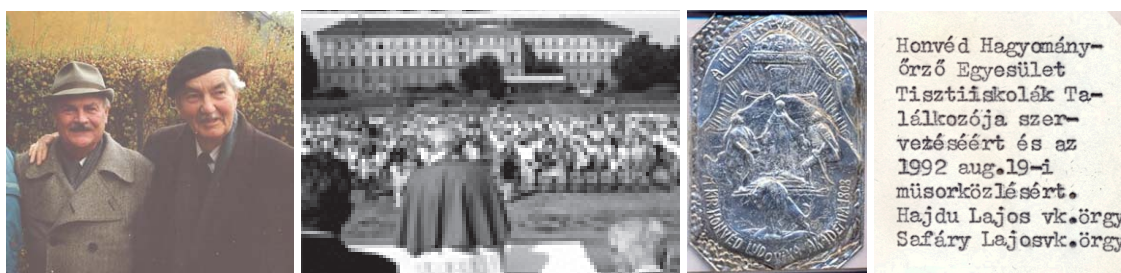
⁷⁷ FARKAS Veritates 11-14.p.

⁷⁸ 24 év alatt 107 levelet írtam 3302 helyre élő évfolyamtársaimnak. A Varitates nostrae c. könyvem tartalmazza.

⁷⁹ **Für Lajos** (Egyházsrádóc, 1930. december 21. – Budapest, 2013. október 22.^[1]) történész, az MTA doktora, politikus, az MDF alapító tagja. 1956-ban a Debreceni Kossuth Kör és a Hajdú-Bihar Megyei Forradalmi Bizottság titkára. A forradalom leverése után szovjetek rövid időre internálták.^[2] Tanársegédi állását a Kossuth Lajos Tudományegyetemen elveszítette, kutatói pályája derékba tört. 1957-ben Franciaországba emigrál, de néhány hónap múlva hazatért. 1958-1961. között a debreceni református kollégium nagykönyvtárában dolgozik, utána rakodómunkás. 1963-ig Dabason és Pestújhelyen általános iskolai tanár. Az egyetem sohasem rehabilitálta. 2006. október 18-án az egyetem Pro Universitate díját nem vette át, mert " ... az egyetemről fegyelmi tárgyalás nélkül kirúgtak... tizenhét év nem volt elég, hogy törölje ezt a határozatot" Antall József miniszterelnök őt jelölte ki honvédelmi miniszterré. Posztját 1994-ig őrizte. Az MDF alapító tagjai közül egyedül ő kapott miniszteri rangot és ő hajtotta végre a hadsereg átalakítását a rendszerváltás után. 2007-ben részt vett a Jobbik által életre hívott Magyar Gárda megalapításában.

⁸⁰ FARKAS Emlékkönyv Sűrű 145-148 p.

⁸¹ Megjelent Siposné Dr. Kecskeméthy Klára: HOHE 1990-2015 NEGYEDSZÁZAD a HONVÉD HAGYOMÁNYŐRZÉSÉRT (Tercia Print Nyomda 172. p.) c. könyve, melynek egyik fejezete a HOHE kiemelkedő eseményei között az 1992. augusztus 18-i Ludovikás Világtalálkozóról számol be. Helyesen Tiszti Iskolák Találkozója. Ennek kiegészítéséül említtem meg Hajdú Lajos és Safáry Lajos nevét, akik annak szervezői voltak. Az hogy repülőtiszteket is ludovikásoknak számították nekem köszönhetőék. Az ünnepség levezetője voltam.

Hajdú Lajos vk.örgy.. 1992.08.19. Ahogy én láttam Szervezésért és műsorközlésért.
 Dr. Takaró Zoltán a pódiumról. Bal sarokban kapott ezüst emléklap.kitüntetés
 Ref. lelkész társával vagyok háttal

⁸² **Kéri Kálmán** ny. vezeds.(*Kéri (Ficker) Gyula, Igló,1990. Julius 26. – Budapest, 1994. május 26.* Fröhlich Vilma.) Felvidéki cipszer családból származott. Iglón tanul 4. osztályig. Tüzérségi hadapródiskola, Ludovika Akadémia és 1921. 08.20. tábori tüzér hadnagy, 1924. 09.01. fhdgy, vezérkari iskola, 1939. MÉLK., 1940. MÉTK.,1942. vk. ezds. Három honvédelmi miniszter (vitéz dálnokfalvi Bartha Károly, vitéz nagybaconi Nagy Vilmos, Csataj Lajos szkv. vezeds-ek szárnysegédje). - 1944 júni. front, a Kárpátokban VI. (debreceni) hdt. majd a m. kir. 1. honv. hds. vk. főnöke. 1944.10.16-an átmegy az oroszokhoz. Miklós Bélával, tagja a Moszkvában tárgyaló fegyverszüneti küldöttségnek. -1945 a Honvédelmi Minisztérium katonai főnöke. -Letartóztatása után több szovjet es magyar internálótábor és börtön, **három év Recsk.- 1953. még négy év es kilenc hónap börtön.** Szabadulása után éjjeliőr, segédmunkás, pincemester, majd raktáros. 1966-ban így nyugdíjazták.- -1988. 09.16 Recski Szövetségnek alapítója. 1990. 03.01. ny. á. vörgy. o. gyűlési képvis., 1990.07.26.- a HOHE elnöke, - 1991.03.14. ny.á. vezds. 1991.07.20. Magyar Köztársaság Babérkoszorúval Ékesített Zászlórendje. – 1993. a Magyar Köztársasági Érdemrend Nagykeresztjét. 1994.05.26. lemond a HOHE elnökségéről. 1994.06.07. Fiumei (Kerepesi) úti temetőben Göncz Árpád, Boross Péter miniszterelnök, Fűr Lajos, Deák Janos vezds. búcsúztatta. Hamvai a Szent Gellert templomban.

⁸³ **Kopeczki Győző** t. tü zls. a letkési harcokban a LE. páncélvadász osztály mb. pk-a volt. A Szent László hadosztály katonái írták könyvem írása közben sok alkalommal találkoztam Vele lakásán. Elmondta, hogy a HOHE alapítása az ő javaslatára történt. A szervezést nem „szocialista elvek szerint” képzelte, mely minden felülről szervezett, hanem demokratikus elvek, alulról felfele képzelte. Így a községekben, járásokba, megyékben és országosan alakult volna olyan vezetőség, mely valóban a volt katonákat képviselhetne volna.– Ettől a „Kéri vonal” elzárkózott, és Ő ezért lépett ki a HOHE-ből rövid idő után.

⁸⁴ **Bakos Mihály** 1935 előtt végezte a LA-t, így Hajdú Lajos rangidőse volt, akinek József körúti lakásán a ludovikás találkozó szervezése során néhányszor megjelent. Személyében egy idős úrra emlékezek, kevés aktivitással.

⁸⁵ **Kakasy Gyula** dr. hv. hdgy. Pénzes János – Ausztráliában kiadott „Emlékek útját járva” könyvének közös írása miatt alakult ki itthon is évfolyamunk közössége. Kakasy fogta össze a Ludovika Akadémián 1944.08.20-án avatott társait. Hozzá csatlakoztunk közös céljaink érdekében a Bolyai Tiszti Iskolán végzetek felelőse, rangelsője Dr. Sasvári Andor mű. hdgy., kandidátus, és én a Repülő Akadémián végzett hadnagyok évfolyamfelelőse .

⁸⁶ Magyar Szárnyak, Budapest, 1992. 21. szám 23. p.

⁸⁷ FARKAS Veritates 19. p.

⁸⁸ Magyar Szárnyak 1991.20. szám 16-17.p.

⁸⁹ A levelezőlapot egyik albumomban őriztem meg. Jellemző az akkori viszonyokra, hogy feladója – ma sem tudom ki – nem postán, hanem üzenetképen küldte nekem. Aggódott, félt, mint akkor mindenki.

⁹⁰ FARKAS Veritates 135.p.

⁹¹ FARKAS Veritates 142.p. Szamizdat 2/1996 Gödöllő, 1996. 01.10 - 03.10

⁹² III. fejezet 17 jegyzet

⁹³ 105 levelem fejléce az első időben TÖRTÉNTÉK volt. Ezen okok miatt kellett azt SZAMIZDAT-ra változtatnom.

⁹⁴ FARKAS Veritates 180-181. p. 4/1997-et 21 évf.társamnak és 2 pk-nak küldtem el.

⁹⁵ Mint III. fejezet 17. jegyzet

⁹⁶ Mint 96. jegyzet

⁹⁷ Mint 96. jegyzet

BEFEJEZÉS. ZÁRÓ GONDOLATOK

Most, hogy visszaemlékezéseimet zárom, ismételten elfut előttem egész életem.

Amikor hozzákezdttem nem gondoltam volna, hogy ilyen terjedelmes lesz és ezért eredeti tervemtől - nevezetesen, hogy történetem napjainkig írjam le - el kellett térjek és azt csak 1991-ig dolgoztam fel.

Évfolyamtársaimmal, a volt pilóták valóban nagyon viszontagságos életet éltünk. Én magam is a baromfitelepi munkástól tudományos tanácsadóig, a próbaszolgálatos hadnagyságtól a ny. á. repülő ezredesig végigjártam a járható, de előttem korábban elképzelhetetlen utat.

Sok társam itthon és külföldön a civil élet kiváló alkotója, munkása lett. Sajnos, sokan közülünk megjárta a börtönöket, legtöbbször koncepciók okokból verésekkel vagy a nélkül. (Volt olyan, akit agyonvertek, de olyan is, aki mindent aláírt, amit vele alá akartak írni. Igaz, hogy a legnagyobb - 25 éves - ítéletet kapta a szovjet katonai bíróságtól.)

Rengeteg tapasztalatomat - különösen a legutolsó időkben történeteket - csak könyveimben rögzíthettem, melyek több-kevesebb nehézséggel láttak napvilágot.

Sokan feltették a kérdést nekem, hogy miért szolgáltam a „demokratikus” hadseregben? Választ erre repülés iránti vágyakozásom volt. S miért szolgáltam annyira hűségesen, mikor sok esetben elmarasztaltak? Erre válaszom mindig az volt, hogy „Azért, mert azt akartam elérni, hogy repülőgép-vezetőim a légi-harcban ne áldozatok, hanem győzők legyenek!”

A civil életben végső soron az élet keletkezése motiválta munkámat. Rájöttem, hogy az ember és az állatok és a virágos növények kettős megtermékenyítésének lefolyása teljesen hasonló jelenségek sorrendjében egymásutánosságával történik. Csodálatos az állati és növényi élet keletkezése! Sajnos ennek a megfigyelésem kiteljesítésére, mint kutatónak, napi feladataim teljesítése miatt már nem volt időm.

Viszonylag „sima” életemet négy „vezérlő elvem” segítette:

1. Isten – Haza - Család szeretete, 2. a szaktudás, 3. a szorgalom és kitartás,
4. a munkakészség és képesség.

Végül még egy-két fontos dologhoz tartottam magam – csaknem a Repülő Akadémiára történt felvételem óta:

Az első: „Lehetőleg úgy dolgozzál, hogy nehezen légy nélkülözhető, és mindig olyat csinálj, melyhez minél kevesebben értenek”. Ez sok újításomnak, szabadalmamnak, eredményeimnek volt az egyik oka.

A másik talán még fontosabb elve volt túlélésemnek: „Amit nem mondasz el, azt nem tudja senki. Ezért feleslegesen ne beszélj, mert rosszakaróid úgyis mindenbe beleakaszkodnak!” és az, hogy „Baloldali Pártba nem kell, hogy belépjél, mert a megszálló, és diktatórikus rendszer e nélkül is életben tart.”¹

Búcsúzásul minden kedves olvasómnak jó egészséget és boldogságot kíván 2016. idusán

A szerző

¹ Dr. Farkas Jenő: A soproni Szentbenedekrendi Szent Asztrik Katolikus Főgimnázium 64. sz. „Turul”, majd „Szent Asztrik” Katolikus Cserkészcsapatának Vázlatos Története 1920-1942 Sopron - Gödöllő, 2010.03.01. (végleges) 8 p.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Farkas Jenő: Emlékkönyv Gödöllő, 1994, 190 p.

Farkas Jenő: Évfolyamom története (I) 1942-1944 Magán kiadás Gödöllő, 2010, 188 p.

Farkas Jenő: Évfolyamom története II. . 1944. augusztus 20-i avatástól a hadifogság végéig. Magán kiadás Gödöllő, 2013, 280 p.,

Farkas Jenő: A Szent László hadosztály katonái írták... II. kötet Magán kiadás 256 p

Frankó Endre: Egy élet viszontagságai Budapest, 2005. Magán kiadás In: HM. HL. Farkas Personalia

IVÁN Dezső: A magyar katonai repülés története 1945-1956 Budapest 1999. HM.

Oktatási Kutatásszervező Főosztály 240 p.

Magyar Szárnyak Ottavában és Budapesten megjelent számai.

M. Szabó Miklós: A magyar királyi honvéd légielő a második világháborúban

Pataki Iván -Rozsos László-Sárhídi Gyula: Légiháború Magyarország felett II. kötet

Pénzes János: Emlékek útját járva 1942-1944 Melbourne Ausztrália 345 p.

KÉPEK JEGYZÉKE

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV .fejezet	V. fejezet
1	41. ve. rep. e. rgv-k Mátraházán				186		
2	Akasztó légi lőtér					244	
3	Alapi Zoltán	68		42			
4	Alexej Mereszjev				110		
5	András Sándor vörög				137		
6	APIMONDIA embléma						321
7	Aranyas demkratikus				154		
8	Asztalos Károly	15-16	12				
9	Ausztria		23				
10	ÁTK embléma						323
11	Bacza Irén, Inci (okl.gazda),	155					
12	Bajza László	16	12				
13	Bakó István	68-70	34	42			
14	Ifj. Bakonyi Miklós	16	12				
15	Balogh István	70-71	34	43,106			330
16	Balogh Pál ¹	71		98			
17	Barabás Gábor	169	34	44,93			
18	v. Baradlay György	71-74	25,34	44			
19	v.Baranyay Tibor	74-76	30	43,89			323
20	Bardon Pál	33-34		98			
21	Bartos Géza					226	
22	Bata István					244	
23	Báldy Bálint	155			150, 196		
24	Bánhídi Antal			125			329
25	Bársony György	34-35		45			
26	Báti János	16-17	12				
27	Bátorfy János	76-78	20	46,97			333,334
28	Bátorfy nővére						333
29	v. Bendy Kálmán	7879	21	106			
30	Berettyóújfalu táncsoport					251	
31	Bereznai János						333
32	v.BerényiSándor	35	22	46			
33	Berkesy Márton	35-36		46,111			333,334
34	Besze Mihály	36		47			
35	Bély Ödön	169		98			
36	Bojtor István	17	13				
37	Boskovits Sándor		36				
38	Bözsöny György	36-37	22	47			
39	Bücker 131			132			

¹ Nemes mankóbüki

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV .fejezet	V. fejezet
40	Csallóközi Miklós				180		
41	Csaplak Andor					243	
42	Csapó Béla fhdgy.				148,189		
43	Csák Péter					226	
44	Cseh Károly	38		47			
45	Csizmadia Sándor	38-39	22	48			
46	Czapáry Zoltán	79-80		97,102			
437	Czerny Miklós					225	
48	Czinege Lajos						307
49	Czulek József	37-38		48			
50	Dankó Pál örgy				169		
51	Dávid Lajos	80-81	21	49,103			
52	Decker örgy.					269	
53	Dinka Tibor	81	34	49	173	225	333,334
54	v.Diószeghy Gy.	17-18	13				
55	Dóra Ambrus örm.				197		
56	Drávai Pál	81-85		49			
57	Eggenhoffer Béla	18-19	14				
58	Egry Tamás	87-88		50			329
59	Eleöd Attila	85-87	20,34	50,90			
60	Emléktáblánk (régii helyén)						341
61	Endródi József	88-89		116			
62	Endróii (Linthaller) György	89-91		51,107			
63	Eöri Elek				181		
64	Farkas Jenő	91-96	28	51,124	150,168	236,242,263, 269,272,	304,318,319,323, 325,328,330,343, 309,325,328,345
65	Farkas Jenőné						
66	Ifj. Farkas Jenő				165,190		
67	Ifj. Farkas Eleonóra				165,173		
68	Farkas Károly	39-40	29	52			
69	Farkas Mihály HM.				156		
70	Farkas Balázs						344
71	Farkas Rita				173		313,345,
72	Fecske				160		
73	Fehéregyházi László,		25		150		
74	Ferenczy Zoltán	97-99	25,34	90			333
75	Ferenczy Zoltánné						333
76	Forgács István	99-100	34	52,107, 121	173	225	
77	Forró Pál				154,173	225	
78	Földi István	19-20	14				
79	Frank József	100	26	52,98,121			
80	Frankó Endre	100-101		53			325,333,334
81	Friedrich László	40		53			
82	Fülöp András					252	
83	Fürj Jak - 18						
84	Fürj kabin kép és isk. kör				168		
85	Für Lajos						331
86	Gaál Ferenc				180		
87	Galamb kötelék				172		
88	Garai Imre				180		
89	Gádor Dénes	40-41	21	53			
90	Gál Iván	21	14				
91	Gáspár Béla	41-42		54			
92	Gáspárfalvi József	42-43	22,26	54			
93	Gersy Tamás t. fhdgy.				166		
94	Ghyczy Márton	21-22	15				
95	Ghyczy Márton sírja						336
96	Gmeiner Antal						343
97	Gmeiner Antalné						343
	Godó Ferenc				157		
99	Gombás László				160		
100	Götzy Pál	101-104	20,25,34	55			328
101	Gödöllő Blaháné u				148		
102	Gödöllő KÁTKI 75 éves						315
103	Gödöllő KÁTKI első épülete				149		
104	Gödöllő KÁTKI Ig. márvány épület						314

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV .fejezet	V. fejezet
106	Gödöllő Halastavak				150		
107	Gödöllő Méhészet						319
108	Graffi György	105-106		108			
109	Gullay Mihály	106-107		56	-		333
110	Gullay Mhálné						333
111	Gullay Mihály temetése			123	-		
112	Gulyás Sándor					249	
113	Györgyi József				204		
114	Hajdú Lajos						349
115	Halmay Nándor					257	
116	Hadházi László				171		
117	Hadházi L. rep. napló				167,168,171,		
118	Hagymási Jenő				180		
119	HOHE jelvény						333
120	Harámi László			56	-		
121	Hauser Tibor	170		56	-		
122	Hayden Sándor	22-23			-		
123	Hévíz üdülés				176		
124	Homér Imre örgy				146		
125	Horváth Barna alez				146		
126	v.Horváth Béla	43-45		57,101	-		334
127	Horváth Gábor	45-46	34	58	-		
128	v.Horváth György	170		58	-		
129	Horváth Gyula,				150		
130	Horváth János	23	16		-		
131	Horváth Kálmán				-		
132	Horváth Károly	24	16		-		
133	Horváth Nándor és Piroska				165,190,	273	
134	Huba László örgy.				162		
135	Il-10 Iljusin				178		
136	Illés Ödön	46-47	30	58	-		
137	Imecs József	107-108	30	59	-		
138	Inkey Viktor	24-25	16		-		
139	Internáló tábortok a Hortobágyon					253	
140	Istenes Elemér					278	
141	Iván Dezső				181		
142	Jak-9 Vércse				179		
143	Jak 11 Ölyv					229	
144	Jak- 18 Fűrj.				172	232	
145	Janik József					218	
146	Janza Károly					276	
147	Jencs Zoltán	25	16				
148	Juhász Gábor	170		94	171		
149	Kablay Lajos alez..				174		
150	Kaiserfeldi Bajay Guidó	169		100			
151	Kardos Miklós	47	35	59			
152	Kádár János						295
153	Kárpáti Ferenc						327
154	Kárpátvölgyi I.	108		60			
155	v.Keller László	170		99			
156	Kenéz Endre örgy				152		
157	Kenyérmező						343
158	Kéri Kálmán						332
159	Kilián laktanya						295
160	Kis Zoltán szds.				147		
161	Kisélet sátras						318,320
162	Kiss Gyula	170	28	68,103			
163	Kiss Lajos főrm.					269	
164	Kitüntetés			82			349
165	Klúg János				169		
166	Knöpler Gyula,				150		
167	Kocsis Nándor	47-48	278	61			
168	Kocsis Nándor sirja			61			
169	Kollár Béla	171					
170	Kontraszti E.	108-109	20	61			333
171	Kontraszti Endréné						333
172	„Konyec”						336

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV .fejezet	V. fejezet
173	Koppány Pál	25-26	17				
174	Koppány Pál sírja		36				
175	Koronka Pál	48-49	28	62,95			
176	Koronkai Károly					212	
177	Kossuth aksok 1948-ban				153		
178	Kottra Mihály					260	
179	Kovács Ferenc	110		63			333
180	Kovács Gábor	110-111		97			
181	Kovács György	171					
182	Kovács Sándor	26	17				
183	Kovács Pál hdgy.				138,184,		
184	Kovács Vilmos dr.						340
185	Kováts János	111-112		66			
186	Kubik László	171	30	100			
187	Kurali Ferenc terve						335
188	Kurucz Ferenc					236	
189	Ladó (Laux) Antal	49-50		68			
190	Lassú Béla	112-113		114			
191	Laukó Ferenc				150		
192	Lengyel József	113-116	25	64,116			
193	LE. Harckik. o futball csapata					256	
194	Letkés						335
195	Légi lőtér Akasztó					244	
196	Légi lőtér Ugod					268	
197	Lénárt Tivadar	50		64,118			
198	Lóránt István	171		65,109			
199	Li-2 Dc 3				185		
200	Lnk-Trainer				197		
201	Ludovikás Világtalálkozó						349
202	Lucskó András	116-117		92			
203	Ludovikás világtalálkozó						330
204	Magyar LE.felsőjelzései				189		
205	A "magyar Maginot-vonal" erődje					222	
206	Magyar Miklós				169		
207	Matlák Imre				150		
208	Maléter Pál					260	
209	Mari néni Po-2					290	
210	MAYLE LE CAMP		24				
211	v.Márton Gy.	117		65,104			
212	Mátay Andor	118-123	34	65			333,334,339,
213	Mátételki Dezső	123-124		65			
214	Mátételki József	124-125		66,100			
215	Mátyás Iván	171		68			
2165	Mátyásföld reptér tegnap és ma				144		
217	Medgyessy Ferenc						302
218	Megachile lucerna szabóméh					323,324,325,326	
219	Megporó méhészet						346
220	Megporzás sátrak alatt napraf.						318
221	Megporzás yümölcsösben						319,320
222	Megporzás szélesztővel						320
223	Megporzó méhészet iparszerű darus						322,
224	Megporzó méhészet eszközei						346,348
225	Mereszjev Alexej				180		
226	Messersmitt 210		36				
227	Meteorológus ti., thtts				176		
228	Mezőfi István ezds.				177		
229	Méh kaptár						318,346,
230	Méhészet Albertirsa						318
231	MÍG 15 Sas					285	
232	Miklóssy S.	51-53		66			
233	Mil Mi-4 helikopter					268	
234	Molnár Béla	125-126		67,113			
235	Mosonmagyaróvár						302,344
236	Münnich Ferenc					281	
237	Nagyanyám				140		
238	Nagy (Szabó) Árpád	26-27	17,34	68			

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV. fejezet	V. fejezet
239	Nagy Gábor	126		68,107, 121			
240	Ifj.B.Nagy Kálmán	53-54		69			
241	Nagy Imre					275	
242	N.Juliska						348
243	Nagy Kornél fhdgy				138	212	
244	Nagy Perge Zoltán,				150		
245	Nádor Ferenc	126		70	142	216	
246	Nehr Tibor	54		70			
247	Németország megszálló övezete		23				
248	Nógrádi Sándor					217	
249	Nyáry György	127-128		118			
250	Nyitray János	128-129	34	70			332
251	Nyitrai Jánosné						332
252	Oláh István						325
253	Oláh László	54-55		71			
254	Oltay Aladár	55		71			
255	OMÉK						322
256	Orbán György szds.				147		
257	Orosz Attila	129		72,115			
258	Országos Műsz.Könyvtár épülete					219	
259	Ölyv Jak 11					223	
260	Ölyv rajz és kép				169,170		
261	Ölyv isk .kör				170		
262	Örösi Pál Zoltán						316
263	Paár Ferenc				181		
264	Papp Ferenc	130-131		72			
265	Pati-Nagy Miklós	131-132		73,129			
266	Pákozdy Sándor	171		73			
267	Pál István	27-28	18				
268	Pálné						342
269	Páros Géza				160		
270	Párduc II-10				176		
271	Peller István	132-134		92			
272	Peterdi Adolf János szds.				141		
273	Dr.Petőházi Gábor						311
274	Pécel Bfiteny.Tech.n.Tanárai						309
275	Pécel Fáy kastély						309
276	Péter Károly	55-57	26	73,94			
277	Pintér Gyula	134-135		74			332
278	Pintér Gyuláné						332
279	Polányi István	57-58		112,			
280	Polikarpov Po-2					293	
281	Polgár László	28-29	18				
281	Polyák Tivadar	58-60	26,34	75			
282	Poor Gábor szds.				174		
283	Posgay Antal	135-136		76,109			
284	Prieger Károly						316
285	Pulyka bronz, bak						316
286	Rajky Miklós				150		
287	Repgépvez. munkakönyve				167		
288	Repülési napló				168,169		
289	Rekettyés László				181		
290	Révész Géza						300
291	Ribi Tibor				181		
292	Rónay Kálmán	136-137		76			332
293	Rónay Kálmánné						332
294	Salamon László	137-138		77	174		
295	Salamon László II karp	29	18				
296	Sarkadi József	60	20,29	77			
297	SAS MÍG-15					289	
298	Sasvári György	138-139		77,110			
299	Sáray Bertalan				157		
300	Sáros Mihály	139-140		78,119,122			
301	Simon Pál	140-143		78			332
302	Somody Zoltán	143-145	34	79			
303	Soó Gáspár	171	34	94			
304	Sulyánszky István	29-30	18				
305	Sűrű Béla	145-148	21,34	80		225	333,334

	Név	Eml.könyv oldal	I. fejezet	II. fejezet	III .fejezet	IV .fejezet	V. fejezet
306	Sűrű Béla lánya						333
307	Szabó Imre	60-61	28	105			
308	Szabó János	30-31	29				
309	Szabó József					231	
310	Szabó Károly	148-151		95			
311	Szabó Lajos					249	
312	Szabó Tibor	151-154		80			328,333
313	Szabó Tiborné						333
314	Szakács Károly	154-146		82			333,334
315	Szabó Mátyás örgy				142		
316	Szalay László dr.						319
317	Szathmáry Elemér				150		
318	Szatmári Dezső,				150		
319	Szebeni Antal				187		
321	Szeidl József					218	
321	Szendéi János	156-158		120			
322	Szendrey Gedeon	61-63		82,101			332,335
323	Szentágotai József	158-159		120			
324	Szentiványi János				146,184		
325	v. Szentgyörgyi Zoltán	159-163	34	83	142		328,329,330,333,334
326	Székely Nándor	163,164	27	84			330,334
327	Székesfehérvár Techn- tgnárai						308
328	Széplaki Jenő	164-166	27	85,110			
329	Sziji Róbert				181		
330	Sziksza István	30-31	19				
330	Sziráki József						347
331	Szőcs Lajos	166		114			
332	Szűcs Csaba					225	
333	Takaró Zoltán dr.						349
334	Tanács Sándor					252	
335	Tanárok Pécel						
336	Tar János	63-64		85			
337	Thurzó Jenő	64-65	26	86			333
338	Thurzó Jenőné						333
339	Tiszti iskolák Találkozója						330
340	Tobak Tibor				173,186,	225	330
341	Toroczka O.	172	34	87			
342	Tóth Baranyi István						306
343	Tóth Lajos örgy			143	123,	225	
344	Tóth Zoltán alhdgy				154,160		
345	Török Ferenc	31-32	19				
346	TU-2 (Túzok, Tuskó)					245	
347	Tulcea előadás						321
348	Túzok, Tuskó TU-2					245	
349	Újházi László	66	31	87			
350	ÚT-2 Galamb				160		
351	Üdülés					247	
352	Varga Lajos	32	19				
353	Varjas Tibor				174		
354	Vaszar István mjr.					272	
355	Veress Albert	166-167	22	87,121			
356	Veres Péter HM.				142		
357	Vidonyi János	167-168	28	88,92			
358	Vitorlázó teljesítmény jelvény				144		
359	Vércse Jak-9 isk. kör és kabin				171,178		
360	Vöcsök				132		
361	Vörös János vezds.				181		
362	Vörösmarty Béla				185		
3634	Vörös Sándor ifj.	168		88,114			
365	Wagner Vilmos	66		88			
366	Weingärtner János	168		89			
367	Winkler György (okl. gazda).				150		
368	Wunder Károly	66-67		111			
369	Zalka András ezds				158		
370	Zimmermann József				176		
371	Zlin 381 Búcker 131				160		

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

Melléklet száma	Tárgya	Oldal
I	Évfolyamunk kiképzésének összefoglaló táblázata	359
II	Balogh István dr. Nyilatkozat	364
III	Buday Lajos ezds. igazolása	365
IV	Behívási kérelem	366
V	Önéletrajz (Kecskemét, 1949. június 1.-én.)	367
VI	Önéletrajz (Budapest, 1953.április első fele.) Az önéletrajz írásához Budapesten adott szempontok	370
VII	1.Minősítési lap Kecskemét-Budapest, 1950. III.8. 1. sz. melléklet a személyi adatlaphoz.	375
VIII	2 .Minősítési lap Budapest, 1951.III.21.	379
IX	3 Minősítési lap Budapest, 1952.VIII.2	382
X	4 Minősítési lap Budapest, 1953. VIII.1.- 1954.X.20. között	385
XI	A Magyar Légierő Parancsnokságán Szolgálók Jegyzéke 1950-1955 között	388
XII	A Repülő	391
XIII	A Légierő alakulatainál és a „KILIÁN” Repülő Hajózó Tiszti Iskolánál levők létszáma	392
XIV.	Szénási – Turcsik: Újítás elbírálása	392
XV	Dicséretetek, fenyítések lapja	393
XV.1	Kérelem a Zrínyi Akadémiára történő beiskolázásért.	394
XV.2	Kérelem elutasítása, a Zrínyi Akadémiára történő beiskolázásért.	395
XVI	Tanács Sándor	396
XVII	Vélemények az EMLÉKKÖNYV-ről.	397
XVIII	Publikációim száma 1954-1991 között	402
XIX	Évfolyamtársaim Nádor Ferencről alkotott véleménye	403
XX	Külső- belső borítólapok magyarázata	412

I. melléklet

**A M. KIR. HORTHY ISTVÁN HONVÉD REPÜLŐ AKADEMIA
1944. AUGUSZTUS 20-ÁN AVATÁSRA KERÜLT ÉVFOLYAMA
KIKÉPZÉSÉNEK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA**

Jelmagyarázat

1. c = cőger – g = gimnázium – K = kereskedelmi iskola – T = tanítóképző – m = gépészeti technikum – f = főiskola – e = egyetem –

2. Vitéz nagybányai Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alapnál végzett A = Algyő – Be = BESZKÁRT – Bs = BSE – m = M.Sr.E. – D = Debrecen – K = Kassa – V = Vát

3. Az I-II-III-IV szakaszba illetve A-B-C-D osztályba soroltak

4. T = Taszár – D = Debrecen – Oo = Olaszországban volt – NO = Németországban volt

5. Romboló csoport Szegs 1943.06.22. – Acsád 1943. 09.10. 50 órás Műszerrepülő tanfolyam - Vágfarkasd 10.15.Me 110 típusrepülés – Zeltweg 12.30. – Klagenfurt 1944.06.06.

6. 1. Vadászcsoport 1943.06.10. Szeged 20 órás tanfolyam – 08.01. ABK/J Székesfehérvár – 10.08. PUMA osztálynál

7. 2. Vadászcsoport 1944.06.12. Szeged 20 órás műszerrepülés – 09.10. Debrecen – Pápa – 12.06, 101/6 szd Kenyeri Me 109 átképzés – 1945.03.18.PUMA hadosztály

8. 3. Vadászcsoport 44 016.05. Acsád 20 órás műszerrepülés – 09.10. ABK/J Székesfehérvár – 44.10.20. Gótha – 45.03. 21 10 fő Kenyeri PUMA átképzés.

9. Műszerrepülő csoport 1944.09.18. Acsád – 12.30. Kolberg

10. Kenyeriben maradtak

11. Szent László hadosztályba áthelyezettek

12. Avatási rangsorszáma a hivatásos repülő hadnagyoknál – htz = hivatásos repülő zászlós Z = hivatásos zászlósnak avatott 1-3 fő = tartalékos repülő zászlós rangszám nem került megállapításra. – thő – tartalékos hadapród őrmester – tsz = tartalékos repülő szakaszvezető – thz = repülő hősi halált halt tartalékos repülő szakaszvezető korában, de post mortem tartalékos zászlóssá avatták. –

13. Az évfolyamtábló képeinek számozása: A tábló egyes soraiban levő képek száma: A 1-10; B 1-12; C 1-18; D 1-18; E 1-23; F 1-23; G 1-20; H 1-20.

Sorsz.	Név	Iskola	Lakhelye	H M N R A	Rf. 1942 ö-szén	3 Osz taly	4 Ta-szár Debrecen	5 Ro m-bo-ló	6 1 V	7 2 V	8 3 V	9 M ű sz er rep	10 Ke ny e ri	11 S z t L ho	12 Ran gszá m 44. 08. 20.	13 Év f. tab-ló kép
1	Alapi Zoltán	t	Győr	Bs	Kar	B	D	-	-	-	-	-	-	S	thő	D1
2	Asztalos Károly	t	Debrecen	Bs	Kar	C	T	-	V	-	-	-	-	-	trz	G1
3	Bajay Guidó ²	g	Sopron	V	Aks	C	D	-	-	-	-	M	-	-	39	B1
4	Bajza László	g	Békéscsaba	D	Aks	A	T	-	-	V	-	-	-	-	67	E19
5	Bakó István	t	Szhely	K	Kar	B	D	-	-	-	-	M	-	-	trz	H8
6	Ifj. Bakonyi Miklós		Tab	Bs	Aks		T	-	-	V	-	-	-	-	83	G15
7	Balogh István	g	Győr	Bs	Aks	A	DT	-	-	-	V	-	-	-	38	F8
8	Balogh Pál ³	c	Bpest	V	Aks	O	Sz-	-	V	-	-	-	-	-	1	E12
9	Barabás Gábor	g	Zágon	K	Kar	B	D	II.évf. elején eltávozott						thő	G19	
10	v. Baradlay Gy.	g	Bpest	Be	Aks	B	D	-	-	-	-	-	-	S	hth	C7
11	v.Baranyay Tibo	g	Bpest	A	Kar	A	D	-	-	-	-	-	K	-	trz	E22
12	Bardon Pál	g	Szfvár	Be	Aks	C	T	-	-	-	V	-	-	-	49	B2

² Nemes kaiserfeldi

³ Nemes mankóbüki

13	Bársony György	g	Debrecen	D	Aks	A	D	-	-	V	-	-	-	-	43	F18	
Sorsz.	Név	IS KO LA	Lakhelye	H M N R A	Rf. 1942 ő- szén	Os z tá ly	Ta- szár Deb- recen	Ro- m- bo- ló	1 V	2 V	3 V	M ű Sz er rep	K e n y e r i	S z t L	Rang szám 44. 08. 20.	Évf. Tab- ló kép	
14	Báti János	g	Győr	Be	Aks	D	T	-	V	-	-	-	-	-	80	A3	
15	Bátorfi János	c	Szeged	V	Aks	B	DT	-	-	V	-	-	-	-	Z3	D3	
16	v. Bendy Kálmán	g	Szfvár	Bs	Aks	C	T	Sólyommal megégett rep kiképzést nem folytatott							78	F16	
17	v.BerényiSándor	m	Szeged	A	Kar	D	T	-	-	V	-	-	-	-	trz	F2	
18	Berkesy Mártn	g	Bpest	K	Aks	D	T	-	-	-	V	-	-	-	33	C5	
19	Besze Mihály	m	Kkfegyh	A	Kar	A	T	-	-	-	V	-	-	-	trz	D17	
20	Bély Ödön	m	Győr	Be	Kar	C	T	-	V	-	-	-	-	-	trz	H12	
21	Bojtor István	t	Erdély	D	Kar	A	T	-	-	V	-	-	-	-	trz	H1	
22	Bözsöny György	g	Pécs	A	Kar	C	T	-	-	V	-	-	-	-	trz	F23	
23	Cseh Károly	m	Szolnok		Kar	C	T	-	-	-	-	-	K	S	trz	H2	
24	Csizmadia Sándor	g	Győr	Be	Aks	D	DT	-	-	V	-	-	-	-	hth	F15	
25	Czapáry Zoltán	c	Bpest	V	Aks	O	Sz	R	-	-	-	-	-	-	8	B8	
25	Czulek József	g	Nkanizsa	V	Aks	B	D	-	-	-	V	-	-	-	29	C6	
27	Dávid Lajos	g	Bpest	Bs	Aks	B	D	-	-	-	-	-	-	-	88	A1	
28	Dinka Tibor	k	Szolnok	D	Kar	D	T	-	-	V	-	-	-	-	trz	E2	
29	v.Diószeghy Gy.	g	Bpest	Bs	Aks	B	T	-	V	-	-	-	-	-	25	F14	
30	Drávai Pál	g	Miskolc	D	Aks	D	D	-	-	-	-	M	-	-	69	D9	
31	Eggenhoffer Bél	g	Bpest	Be	Aks	B	T	-	-	V	-	-	-	-	hth	G4	
32	Egry Tamás	c	Eger	V	Aks	C	D	-	-	V	-	-	-	-	45	F21	
33	Eleöd Attila	g	FelVidék	M	Kar	A	D	-	-	-	-	-	-	S	thö	D18	
34	Endrődi József	f	Sopron	V	Aks	B	D	-	-	-	V	-	-	-	30	D4	
35	Endrői (Linthaller) György	g	Győr	Be	Aks	D	T		V	-	-	-	-	-	84	C17	
36	Farkas Jenő	g	Sopron	V	Aks	A	T	R	-	-	-	-	-	-	6	C8	
37	Farkas Károly	t	?	K	Kar	C	D	-	-	-	-	M	-	-	trz	H13	
38	Ferenczy Zoltán	c	Felvidék	V	Aks	A	T	R	-	-	-	-	-	-	5	D7	
39	Forgács István	g	Bpest	Bs	Aks	B	D	-	-	-	V	-	-	-	35	E3	
40	Földi István	c	Somogy	V	Aks	N		Várpalota.1944.07.27. a földön felrobban-t Me 210-es gépe miatt repülő halált halt. P.m. hdgy.							hth	F11	
41	Frank József	k	Bpest		Kar	B	D	-	-	-	-	-	-	S	thö?	H4	
42	Frankó Endre	g	Eger	D	Aks	B	T	-	-	V	-	-	-	-	18	E9	
43	Friedrich László	t	Bpest	Be	Kar	D	D	-	-	-	-	M	-	-	trz	H10	
44	Gádor Dénes	g	Paks	Be	Aks	D	D	-	-	-	-	-	-	S	hth	G3	
45	Gál Iván	f	Miskolc	-	Aks			Előző évfolyamból velünk avatták							S	hth	G11
46	Gáspár Béla	f	Bpest	Bs	Kar	B	D	R	-	-	-	-	-	-	trz	E23	
47	Gáspárfalvi József	g	Miskolc	K	Aks	B	T	-	-	V	-	-	-	-	hth	B11	
48	Ghyczy Márton	g	Bpest	Be	Aks	D	D	R	-	-	-	-	-	-	17	A4	
49	Gótz Pál	g	Győr	Bs	Aks	A	T	-	-	-	-	-	-	S	52	G8	
50	Graffi György	g	Dés	D	Aks	C	T	-	-	-	V	-	-	-	32	D6	
51	Gullay Mihály	g	Szentes	A	Aks	C	D	-	-	-	-	M	-	-	hth	C2	
52	Harámi László	g	Bpest	Be	Aks	C	A II.félév végén mint karp.eltávozott								A9		

Sorsz.	Név	IS KO LA	Lakhelye	H M N R A	Rf. 1942 ő- szén	Os z tá ly	Ta- szár Deb- recen	Ro m- bo- ló	1 V	2 V	3 V	M ű Sz er rep	K e ny e ri	S z t L	Rang szám 44. 08. 20..	Évf. Tab- ló kép
53	Hauser Tibor	g	Szhely	V	Aks	A	D	-	-	-	-	K	-	hth	F4	
54	Hayden Sándor	c	Bpest	V	Aks	N	Me-210 rg-el légiharcban sebesülése után hősi halált halt--							hth ⁴	F12	
55	v.Horváth Béla	c	Kalocsa	V	Aks	D	D	-	-	-	-	M	-	44	E7	
56	Horváth Gábor	g	Bpest	D	Aks	A	T	R	-	-	-	-	-	2	C12	
57	v.Horváth György	g	Bpest	Bs	Aks	C	T	-	-	-	V	Me-109 Pumahh		10	E14	
58	Horváth János	g	Sopron	V	Aks	A	T	-	-	-	V	WM21-el rh.		7	B5	
59	Horváth Károly	m	Szenmtornya	Be	Kar	A	T	útvonalrepülés közben Sólyom gépe kigyulladt, kiugrott, repülő halált halt						thz ⁵	H3	
60	Illés Ödön	g	Sümege	V	Aks	A	D	-	-	-	-	K	-	hth	E21	
61	Imecs József	g	Cegléd	K	Aks	D	T	-	-	-	V	-	-	40	B4	
62	Inkei Viktor	g	Bpest	Be	aks	B	T	-	V	-	-	-	-	26	B7	
63	Jencs Zoltán	m	Budapest	M	Kar	B	T	-	V	-	-	-	-	97	D14	
64	Juhász Gábor	g	Kárpátalja	K	Kar	B	T	-	-	-	-	M	-	55	E18	
65	Kardos Miklós	g	Szeged	D	aks	B	D	-	V	-	-	-	-	27	E5	
66	Kárpátvölgyi I.	k	Bpest	Be	Kar	A	T	-	-	-	V	-	-	61	G7	
67	v.Keller László	c	Bpest	V	Aks	B	T	-	-	-	V	-	-	13	A6	
68	Kiss Gyula	g	Szolnok	D	Kar	D	TD	-	-	-	V	-	S	60	D13	
69	Kocsis Nándor	g	Mohol Yugo	M	Kar	D	D	-	-	-	-	-	-	trz	H11	
70	Kontraszti E.	g	Szeged	Be	Aks	B	T	-	-	V	-	-	-	31	E8	
71	Koppány Pál	g	Kaposvár	A	Aks	D	T	1944.07.27.-én a Várpalotai Me 210-es robbanásnál meghalt						Hth ⁶	B9	
72	Koronka Pál	g	Szat.németi	D	Kar	B	D	-	-	-	-	-	S	trz	H9	
73	Kovács Ferenc	m	Győr	A	Kar	B	D	-	-	-	-	M	-	trz	H7	
74	Kovács Gábor	g	Sarkad	K	Aks	B	T	-	-	-	V	-	-	48	C13	
75	Kovács Sándor	f	Eger	M	Kar	C	T	-	V	-	-	-	-	66	G9	
76	Kovács János	k	Sopron	A	Kar	B	T	R	-	-	-	-	-	91	B12	
77	Kubik László	g	Szfvár	Be	Aks	A	D	-	-	-	-	K	-	90	F19	
78	Ladó (Laux) Antal	g	Dorog	Bs	Aks	D	T	-	-	V	-	-	-	89	B16	
79	Lassú Béla	k	Gyöngyös	M	Kar	C	T	-	-	-	V	-	-	trz	H16	
80	Lengyel József	g	Bogyiszló	Bs	Aks	B	D	-	-	-	-	K	-	76	H19	
81	Lénárt Tivadar	t	Eger	K	Kar	C	T	-	-	-	-	-	-	trz	E16	
82	Lóránth István	g	Celldöm.	V	Aks	C	D	-	-	-	-	M	-	87	G5	
83	Lucskó András	m	Felvidék	K	Kar	A	D	-	-	-	-	M	-	trz	E1	
84	v.Márton Gy.	g	Bpest	Bs	Aks	B	D	-	-	-	-	M	-	98	C4	
85	Mátay Andor	g	Bpest	D	Aks	D	D	-	-	V	-	-	-	53	A2	
86	Mátételki Dezső	g	Esztergom	Be	Aks	B	T	-	-	V	-	-	-	65	D12	
87	Mátételki József	c	Szeged	V	Aks	C	D	-	-	-	V	-	-	75	D15	
88	Mátyás Iván	g	Kecskemét	V	Aks	C	D	-	-	-	-	-	-	77	G12	
89	Miklóssy S.	g		D	Aks	D	D	-	-	-	-	M	-	12	C9	
90	Molnár Béla	m	Bpest	M	Kar	B	T	R	-	-	-	-	-	trz	H20	
91	Nagy (Szabó) Árpád	g	Mvásárhely	D	Aks	A	D	-	-	-	-	-	-	81	G14	

⁴ Post mortem⁵ Post mortem⁶ Post mortem Várpalotán, földön felrobbant Me- 210-es gép miatt repülő halált halt

Sor sz.	Név	IS KO LA	Lakhelye	H M N R A	Rf. 1942 ő-szén	Os z tá ly	Ta-szár Deb-recen	Ro m-bo-ló	1 V	2 V	3 V	M ű Sz er rep	K e ny e ri	S z t L	Rang szám 44. 08. 20.	Évf. Tab-ló kép
92	Nagy Gábor	f	Bpest	M	Kar	D	D	-	-	-	V	-	K	-	trz	D2
92	Ifj.B.Nagy Kálmán	g	Kecskemét	K	Aks	C	D	-	-	-	-	M	-	-	41	F17
93	Nádor Ferenc	g	Bpest	K	Aks	C	T	-	-	V	-	-	-	-	37	A5
95	Nehr Tibor	m	Szeged	A	Kar	A	D	-	-	-	-	-	-	S	trz	H17
96	Nyáry György	g	Bpest	Be	Aks	C	T	-	-	V	-	-	-	-	63	G13
97	Nyitrai János	m	Eger	K	Kar	B	T	R	-	-	-	-	-	-	trz	H15
98	Oláh László	g	Komárom	D	Aks	B	D	R	-	-	-	-	-	-	64	C15
99	Oltay Aladár	g	Kkemét	M	Kar	C	D	-	-	-	-	M	-	-	trz	H5
100	Orosz Attila	g	Brassó	D	Aks	A	T	-	V	-	-	-	-	-	9	C10
101	Papp Ferenc	c	Szigetvár	V	aks	C	D	-	-	-	-	M	-	-	23	D10
102	Pati-Nagy Miklós	g	Bpest	M	Kar	A	T	-	-	V	-	-	-	-	86	G17
103	Paál István	?	Bpest	A	Kar	B	1943. május 12-én Horváth Rudolf tsz.,zls. oktatójával Bű-131-el Szhelyen lezuhant								-	
104	Pákozdy Sándor	t	?	K	Kar	A	D	-	-	-	-	M	-	-	tsz	F22
105	Peller István	g	Ógyalla	Be	Aks	C	D	-	-	-	-	M	-	-	70	E6
106	Péter Károly	t	Nagyenyed	K	Kar	C	T	-	-	-	V	-	-	-	trz	H14
107	Pintér Gyula	g	Paks	Bs	Aks	D	T	-	V	-	-	-	-	-	16	F13
108	Polányi István	g	Sárospatak	K	Aks	A	T	-	-	V	-	-	-	-	82	F3
109	Polgár László	f	Budapest	Be	Aks	B	D	-	-	-	-	Pápa –Cdömlk között rh. halt		36	B3	
110	Polyák Tivadar	g	Budapest	M	Aks	A	D	-	-	-	-	-	K	-	68	F7
111	Posgay Antal	c	Sopron	V	Aks	N	-	-	-	-	-	-	-	-	3	E11
112	Rónay Kálmán	g	Komárom	Bs	Aks	B	TD	-	-	-	V	-	-	-	Z2	C14
113	Salamon László	g	Szfvár	Be	Aks	C	D	-	-	-	-	-	K	-	85	D5
114	Salamon László	m	?		Kar	A	I.évf.I.fé. után eltávolították						S	trz	H18	
115	Sarkadi József	ta	S.aljaújh	K	Kar	C	I.félévf eltávolították az évfolyamból						S	tsz	-	
116	Sasvári György	g	Bpest	Bs	Aks	C	D	R	-	-	-	-	-	-	11	A7
117	Sáros Mihály	g	Pápa	Be	Aks	C	D	-	-	-	V	-	-	-	72	A10
118	Simon Pál	f	Jászberény	D	Aks	A	D	-	-	-	-	M	-	-	54	D16
119	Somody Zoltán	?	Miskolc	K	Aks	D	D	-	-	-	-	M	-	-	Z1	E17
120	Soó Gáspár	g	Sz.udvarh	D	Aks	D	D	-	-	-	-	M	-	-	51	F5
121	Sulyánszky Istv.	m	Debrecen	A	Kar	C	D	1944.07.27.-én Várpalotán meghalt						trz	C1	
122	Sürü Béla	g	Kaposvár	Be	Kar	D	T	-	V	-	-	-	-	-	trz	H6
123	Szabó Imre	c	Bpest	V	Aks	A	T	R	-	-	-	-	-	-	22	C11
124	Szabó János	g	Szentes	C	Aks	D	T	-	V	-	-	-	-	-	79	G18
125	Szabó Károly	c	Bpest	V	Aks	D	T	-	-	-	-	M	-	-	34	F6
126	Szabó Tibor	g	Szolnok	K	Aks	D	B	R	-	-	-	-	-	-	21	D11
127	Szakács Károly	g	Győr	Bs	Aks	A	D	-	-	V	-	-	-	-	62	A8
128	Szendei János	g	Pécs	Bs	Aks		T	-	-	-	V	-	-	-	14	B6
129	Szendrey Gede	g	Bpest	D	Aks	C	D	-	-	-	V	-	-	-	19	E15
130	Szentágotai József	g	Pécs	Be	Aks	C	T	-	-	-	V	-	-	-	59	E20
131	v. Szentgyörgyi Zoltán	c	Érpatak	V	Aks	A	T	-	-	-	V	-	-	-	50	C3
132	Székely Nándor	g	Miskolc	K	Aks	C	D	-	-	-	V	-	-	-	20	D3
133	Széplaki Jenő	g	S-aljaujh	Be	Aks	A	D	-	-	-	-	-	-	S	94	C16
134	Szikszai István	g	Jászkarajenő	Bs	Aks	A	D	-	-	-	-	M	-	-	56	B10

Sorsz.	Név	IS KO LA	Lakhelye	H M N R A	Rf. 1942 ő- szén	Os z tá ly	Ta- szár Deb- recen	Ro m- bo- ló	1 V	2 V	3 V	M ű Sz er rep	K e ny e ri	S z t L	Rang szám 44. 08. 20.	Évf. Tab- ló kép
135	Szőcs Lajos	c	Bpest	V	Aks	B	T	-	V	-	-	-	-	-	15	E10
136	Tar János	g	Bpest	Bs	Aks	A	D	-	-	-	V	-	-	-	24	F10
137	Thurzó Jenő	m	Szolnok	A	Kar	D	T	R	-	-	-	-	-	-	trz	G2
138	Thoroczkay O.	g	Debrecen	D	Aks	C	D	-	-	-	-	-	K	-	73	F9
139	Török Ferenc	g	Székelyhida- Nagyenyed		Aks	C	D	-	-	Me-109-el Kenyeri. Hósi h				46	E4	
140	Újházi László	g	Szfvár	Bs	Aks		D	-	-	-	-	-	K	-	28	G10
141	Varga Lajos	m	Veszprém	Be	Kar	A	T	1944 nyarán Héjával lezuhant				thz			C18	
142	Veress Albert	g	Mvásárhely	K	Aks	A	D	-	-	-		M	-	-	42	G6
143	Vidonyi János	c	Győr	V	Aks	O	Sz	R	-	-	-	-	-	-	4	E13
144	Ifj. Vörös Sándor	g	Gyöngyös	Bs	Aks		D	-	-	-	V	-	-	-	47	F20
145	Wágner Vilmos	?	?	?	Kar	B	D	-	-	-	-	-	-	-	trö	F1
146	Weingärtner Ján	m	Bpest	A	Kar	D	D	-	-	-	-	M	-	-	trz	G20
147	Wunder Károly	g	Győr		Kar	C	II. félév végén Békássy szds. eltávolította									-
148	Bene László	c	?	V	I.félév elején eltávolították											
149	Pécsvárad Antal	?	?	C	Kar	Még az I.félév vége előtt eltávolították								-	-	
150	Kernya Miklós	M	?	Bs	legs	I. félév elején, mert három éves								hh	-	
151	Kiss Ernő	M	?	-	legs	műszaki iskolát (M) végeztek és nem								-	-	
152	Kollár Béla	M	?	Bs	legs	volt érettségijük, Szombathelyen a B								-	-	
153	Kovács György	M	?	-	legs	reptérre a legénységi századokhoz								-	-	
						helyezték át őket.										

Bevonulásunkkor 1942.10.01-én 153-an voltunk. Közös és egyforma kiképzés után 100 hivatásos hadnagyot, 3 hivatásos zászlóst és 29 tartalékos zászlóst 131 főt avatott vitéz nagybányai Horthy Miklós a Magyar Honvédség főparancsnoka a budapesti Bólyai Műszaki Akadémián 1944. augusztus 20-án megtartott avatási ünnepségen. A hiányzó 23 főt különböző okok (nem megfelelés 15, nem érettségizett 6 főt) eltávolították a Repülő Akadémiáról, katonai szolgálatukat másutt teljesítették.

II. MELLÉLET

Dr. Balogh István o.hdp.örm. I. Nyilatkozat

Másolat.

Dr. Balogh István körörm.

Nyilatkozat

alulírott, mint a Kouboli kiképzőkeret volt vezetőjének büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy Farkas Jenő hadnagy lakik Budapest II. Bányai utca 19. l.s. szám alatt, mint a fenti keret állományaiba tartozó egészségügyi nővédek 1944. december 17-én lövés sérülést szenvedett. A lövedék behatolási helye jobb oldalán a tüdőre mélyen a keresztcsontban áthaladva kitépett majd comb belső oldalára hatolt s a comb hátsó részén kitépett a testet. A sérüléssel a hátsó részén működő hadikórházba utaltam. A kórházból 1945. január 5-én az alakulathoz visszavitték. A sérülések be és kimeneti helyein és környékén még számos kóronóvethi ló állott felett és durranattal. A lószóda miatt mozgásképesége korlátozott volt s mint orvos az esetleges szövődmények miatt a legnyilvános fekvést rendeltem el. 1945. január 8-án a kiképző h.o. parancsára mint fekvő beteget szét kötelekben, német ellenőrzés alatt szállították ki az országból. A felgyógyulás idejére pontosan visszavitték a nem tudok, mozgásképeségét a szét begyógyulása után nyerte vissza. Itt és fél hónap múlva.

Kijelentem, hogy nevezetel sem nőnem, sem adós, sem hiteltelen kapcsolatban nem vagyok.

Bakonyzombathely, 1947. január 20-án.

Az aláírás hiteles:

1947. január 20.

Okmányokban aláírás st.

P. H.

P. H. Dr. Balogh István st.
Körörm.

Bakonyzombathely Vasvári u.
Zircigémi új. birtok 1493/945

A másolat hiteles.

Budapest, 1947. máj. 16.

Mátffy Alap

III. melléklet**Buday Lajos őrgy. által kiállított igazolás szolgálati éveimről**

(18)

Honvédelmi Minisztérium. Nevelési és kiképzési osztály.

Sz.
..... szám.
Nev.kik.-1947.

I G A Z O L V Á N Y.
a Vkm. 11.600/Mm.-1945.sz.rendelete
alapján.

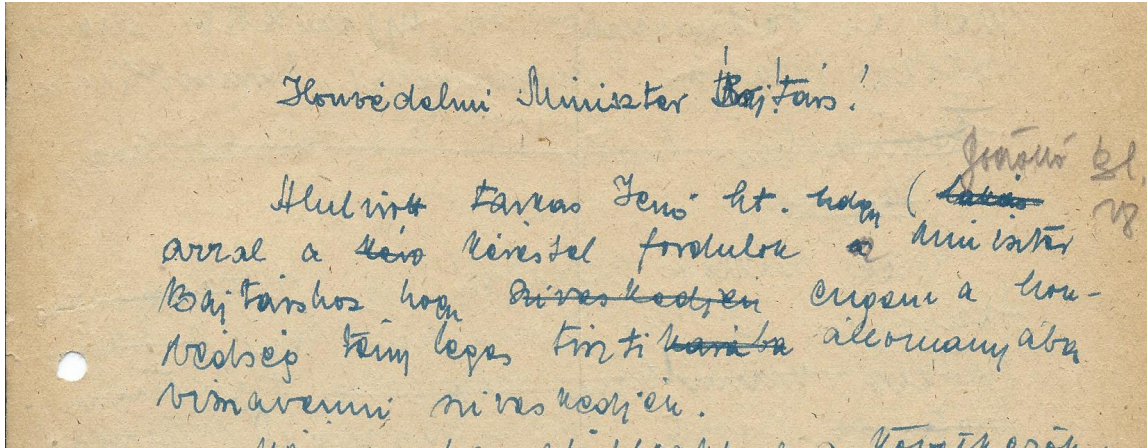
Igazolom, hogy *Farkas Jenő* hadnagy (1924.-Remenyik Erzsébet)
a volt m.kir. Repülő Akadémia *Repülő Akadémia*
~~hadapródiskolai növendék~~ /:kat.nev.int.növendék:/ a hadapródiskola
/:kat.nev.int.:/ *második* évfolyamát 1944.évi október hó 15-e előtt
~~Magyarország~~ *Kiváló* ~~alértelen összeredménytelően~~ végezte el, és 1944. IX. 1. en.
Budapest, 1947. *május* hó 5. n. "hadnagy" avatták fel.

Nev.60 kik.oszt.részéről:
Buday Lajos

Az aláírás hitelességét igazolom:
Budapest, 1947. *május*

Lajos Buday

IV. mellékletHonvédelmi Miniszter Bajtárs! ¹

(Alulírott Farkas Jenő ht. hdgy. (Gödöllő, Blaháné u.28.) azzal a kéréssel fordulok a Miniszter Bajtárshoz, hogy engem a honvédség tényleges állományába visszavenni szíveskedjen.)

Kérésemet a következőkkel támasztom alá:

Végzettségem: 1944-ben a Repülő Akadémiát végeztem 6. rangszámmal avattak fel.

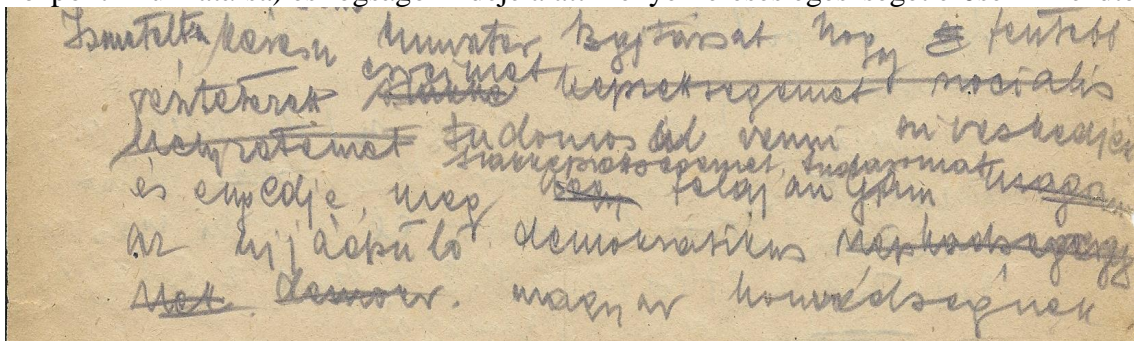
Mint repülőgép vezető 50 órás Vakrepülő tanfolyamot végeztem Bake, ZZ vizsgával, és Link Trainerrel. Ezen kívül Romboló Iskolám van, utolsó repülőgép típusom Me 110.

Hadifogságból 1946. december 19-én jöttem meg.

1947. aug. 2-án a Budapesti 1. Honv. Kieg. Pság. ig. biz. 63 sz./ig. biz. 1947. sz. alatt igazoltnak jelentett ki.

Míg a HM. 901.693 sz./szü. 1948. sz. rendeletével 1948. április 24-én, mint nélkülözhetőt bocsátott el a tényleges szolgálatból a 8740 / 1946 M.E. rendelet 2 § (2) bekezdése alapján.

Ezek mellett jelentem, hogy feleségem és két gyermekem van. Szeretném jövőm biztosításával betegeskedő feleségemről a család fenntartás terhére teljesen magamra vállalni, annál is inkább mivel munkájával járó fokozott mozgalmi élet (az MNDSZ központi munkatársa) és fogságom ideje alatti kenyérkeresés egészségét erősen kikezdte.

(Ismételten kérem Miniszter Bajtársat, hogy fentebb részletezett érveimet tudomásul venni szíveskedjen és engedje meg, hogy szakképzettségemet, tudásomat felajánljam az újjáépülő demokratikus magyar honvédségnek.)

V. melléklet

ÖNÉLETRAJZ

(Kecskemét, 1949. június 1.-én.)

1924. február 3-án születtem Pápakovácsin. Apám az ottani uradalom alkalmazottja volt erdészeti beosztásban. Anyám Gömöri, apám Szatmár megyei bányászparaszt családból származik.

Mindketten teliesen vagyontalanok. Házasságuk első esztendeijében születtem első gyerekként. Másfél évre rá született egy másik fiú testvérem, akit Pál névre kereszteltek. Együtt gyerekeskedtünk a többi család gyermekekkel, majd később mivel az elemi iskolában a gyorsabb észjárásról tettünk tanúságot az elemi elvégzése után Sopronba kerültünk internátusba és onnan jártunk gimnáziumba, hogy „urat” neveljenek mindkettőnkben.

Diákéveim bármennyire is szépek látszanak az idő távlatából nagyon kevesek voltak. Csakhamar, alig hogy felkerültem falusias beszédem miatt kineveztek bakonvi kanásznak, és ez a kezdeti megszegvenítés és különbség tétel végig kísérte gimnáziumi éveimet. Az internátust annak ellenére, hogy tanulásunk és magaviseletünk külön kifogás nem esett, származásunk miatt és a pap prefektussal való összekülönbözés miatt, aki iogtalanul pofozott fel, rövidesen el kellett hagyni és még szerencsénk volt, hogy a gimnáziumból nem dobtak ki. Ezután aztán éltünk öcsémmel a többi kispénzű diák fázós nélkülöző, éhező életét. Mivel a repülés mindig érdekelt, nyári szabadság alatt munkámmal keresett pénzzel 7. és 8.-os koromban 3-3 hetes vitorlázó repülő edzőtáborban vettem részt. Először Esztergomban, majd a Hármashatárhegyen. Ebben az időben határoztam el minden alkalommal, hogy repülőgép vezető leszek. Mivel ezt a honvédségnél lehetett kitanulni beadtam a pályázatomat a Repülő Akadémiára, egy osztálytársammal, Horváth Jancsival. Nagy volt a káröröm osztálytársaimnál, hogy nem vettek fel, de aztán mégis csak behívtak a Váti repülő alaphoz, mint karpaszománvos jelölt. Onnan újra kértük felvételünket az akkori repülő minősítést csatolva, be is hívtak. Így vonultam be 1942-ben Szombathelyre. Sok küzdelem, akarat, tanulás után az évfolyam elejére felküzdöttük magunkat és 1944 aug. 20-án hatos rangszámmal avattak hadnaggyá. Az akadémia I. évét Szombathelyen a II. évet Veszprémben fejeztem be. Közben Búcker 131. Aradó B., Sóllyom, CR 42., Héjia, kis Junkers, Stösser gépeket repültem. Avatás után fejeztem be egy 50 órás műszerrepülő iskolát Bake, ZZ, Roland, linktrainer kiképzéssel Acsádon. Innen helyeztek 12 társammal a felvidékre 1944. október 10-én. Itt szolgáltam a romboló kiképző ezrednél 1944 dec. 17-én történt sérülésemig, amiért hadbíróóság elé akartak állítani öncsonkítás miatt. Az alakulatnál a Me.110. Típusrepülést és romboló iskolát végeztem el. Az öncsonkítást követő letartóztatástól csak a kik. ho. pság. parancs mentett meg. Melyben elrendelték alakulatom kitelepítését és így én is hordágvon, mint magatehetetlen sebesültet zárt kötelékben visznek ki az országból. 1945.V.8.-án kerültem Titó, majd angol fogságba Klagenfurtban. Fogságba esésem ideje előtt volt ellenállási tevékenységem, amelyet akkoriban papírra is fektettünk, de én ezt itthon leigazolni nem tudtam. Úgy értesültem az ott résztvevő baltársaktól, hogy nem ismerték el ellenállási tevékenységnek. Annak idején életünket tettük kockára az osztrák megvédéséért a rabló SS-ek ellen és tudatosan szervezve tagadtuk meg a németek parancsát, mely az angolszász alacsonytámadások gépágyvukkal való elhárítására vonatkozott. Egy baltársunk életét a felszabadító csapatoknak köszönhettem, mert halálos ítéletet rendeltek el a németek. Az angolok 1945.nov.8-tól foglalkoztattak 1946.okt. 25-ig. Mint elmo. beo. személyt. Akkor is orvosilag igazolt teljes gyógyulásom után engedtek el. Azonnal jelentkeztem Pfeffernitzben hazajövetelre, mert hazulról semmi hírt nem kaptam. 1946 dec.19-én léptem át a Magyar határt.

Honvédségi szolgálatom alatt semmiféle hadműveleti tevékenységet nem fejtettem ki, így kitüntetésem se volt, dicséretben csak akadémiai tanulmányaim alatt részesültem. Hazajövetelemkor itthon senkit sem találtam. Apámat minden valószínűség szerint munkára vitték el, anyám a kiürítés következtében hontalan lett. Anyám gyermekkori

agvrázkódása miatt süket volt, és apám hiányában elvesztette a talait a lába alól. Halálhírüket öcsémmel ellentétben nem kaptam meg. Öcsémet 1944-ben sorozták be a soproni polgármesteri hivatal közlése szerint 1945 elején, a Dunántúlon ismeretlen okból kifolyólag agyon lőtték.

Családunk rokoni életet nem nagyon élt. Mivel apámat foglalkozása egészen más helyre szólította. Tudomásom van egy leánytestvéréről keresztanyámról, aki 1944-ben családjával még Felsőbányán volt, de az óta hírt nem hallottam felőlük. Ő hozzájuk kapcsolódik egyetlen külföldi utam, melyet, mint kis gyermek csináltam szüleimmel Felsőbányára.

Hazaérkezésem után az 1. honv. kieg. pság.-nál jelentkeztem és 1947. aug.2-án igazoltak a honvédség 1948.II.1-én, mint nélkülözhető elbocsátott. Ez alatt az idő alatt elvégeztem az elektromos előkészítő és egy elektromos gépkezelői tanfolyamot az Újpesti elektromos technológiai iskolájában, majd a közgazdasági egyetemre iratkoztam be. Azonban fenntartásomhoz állást kellett vállalni. Kifutó lettem a Kinoton film-reklám vállalatnál Budapesten. Sajnos (tanulmányaimat) a sok munka és a hirtelen fellépő fertőzőes sárgaság miatt tanulmányaimat is be kellett fejezmem és 5 hónapon át feküdtem az I.sz.

Belgógvászati klinikán, mint kísérleti beteg, mert a hepatitis infectiosa Magyarországon olyan ritkán fordul elő, hogy kivógvulásom egészen kétséges volt.

1947-ben mikor még egyetemre jártam megkezdtem politikai helykeresésem. gyermekkorom óta forradalmi gondolkodású voltam, ezért volt sok bajom papnevelőimmel is annak idején, de politikai hovatartozásom nem volt.

1947-ben sok gyűlésre írás után talán jelenlegi feleségem miatt, akit egy MNDSZ gyűlésen ismertem meg. Őt a MNDSZ központi munkatárs és N.P.P. választmányi tag volt, - talán azok miatt az éretlen nacionalista gondolatok miatt melveket politikailag teljesen éretlen szüleimtől kaptam, talán gyermekkori emlékeim miatt beléptem a N.P.P-ba. Itt a forradalmi balszárnyhoz húztam mindég, s mint ilven küzdöttem végig az 1947-es választást jobboldali szoc. dem.-el az M.K.P. -val a VII. ker. egyik körzetében. Itt ismertem meg, illetve ismerkedtem meg kommunista munkásokkal és a szervezett kommunista munkásokkal. Politikai fejlődésemet elősegítette egy két és fél hónapos Pártseminárium is melvet a központban hallgattam. A kórházban tartózkodásom ideje alatt is sok politikai tárgyú könyvet olvastam és értékeltem ki. Pártfegyelmem nem volt.

A kórházból kikerülve kérvényt adtam be a Földművelésügyi Minisztériumba, hogy a Gödöllői tangazdaság hallgatója lehessenek. 1948 márciusában ott is voltam, a baromfikeltető és kisállattenyésztői tanfolyamon.

1948 okt. 15-vel már egy kiváló vizsga eredményeként kineveztek Makóra a Csanád vármegyei Állattenyésztő Egyesület Kisállattenyésztő Szakosztálya vezetőjének.

1948 aug. 28-án vettem feleségül Szemes Eleonórá, akivel egyforma szegénynek és egyforma gazdagnak éreztem magam.

Feleségem édesapja parasztcsalád sarja ipart tanult, MÁV vasmunkás, majd gépész lett. 1945-ben halt meg az ostrom alatt súlyos szívbajban.

Anyósom szintén paraszti származású jelenleg kis postás nyugdíjából és a mi támogatásunkból él.

Feleségem egyetlen leánytestvére Pénzügyminisztérium i segédhivatalnok, vagyontalan, fizetéséből él.

Tehát nős vagyok, Feleségem első házasságából származó Horváth Piroskát és Nándor nevű gyermekeimet és 3 hetes Eleonóra kislányomat tartom el.

Szüleinktől semmit sem örököltünk, vagyona szert tenni nem tudunk, mert sem módunk, sem vágunk nem volt.

Mellékfoglalkozásom nincs. Az állattenyésztő egyesület átszervezésével kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium kinevezett ugyan oda a Csanád vármegyei mezőgazdasági igazgatóságához állattenyésztési előadónak. Családom lakás, pénz hiányában nem tudtam levinni Makóra és még most is anyóssommal lakik együtt Gödöllőn, Blaháné út 28. szám alatt.

1949. július hó 2-án hívtak be Mátvásföldre és az óta teljesítek újból katonai szolgálatot. 1949.VI. 8-án vonultam be Kecskemétre és kaptam beosztást a forradalmi osztályhoz pk-i

minőségben. Apám földalatti mozgalomban nem volt, tudomásom szerint és semmiféle pártnak tagja nem volt. Feleségem apja tartott fen kapcsolatot, mint régi Vasas, s mivel állásának elvesztésével fenyegették meg, s ha részt is vett valamilyen szervezkedésben azt családjával nem közölte.

Feleségem jelenleg egy rendkívüli nehéz szülés után trombózisban fekszik és már ide-s tova hét hónapja nem élhet szervezeti életet. Jelenleg is a MNDSZ. és a N.P.P. tagja. Határozottan fejlődőképes, szervező ereje és szociális érzéke nagy. Legidősebb kislányom most első elemista és lelkes Úttörő.

Baráti köröm nincs, mert az állandó gond, munka, különélés annyira lefoglalta minden időmet, hogy nem alakult ki. Fizikailag, testileg mondhatom, jó erőben vagyok, sportteljesítményeim voltak, akkor, amikor sportoltam, különösen síben, dunántúli ifjúsági bajnokság. Jelenleg a haditornára készülök és minden reményem az ezüstre meg van. A csapatszolgálatra alkalmas vagyok érzésem szerint. Honvédségen belül jelenlegi beosztásom forgalmi pk. nvári kik. okt. felelős és a III. szd.-nál kiképző pilóta vagyok. Munkám teljesen betölti napomat és kimerültség nélkül feladatomat teljesíteni tudom. Hiszen hogy bárhová is állítanak parancsnokaim, képességeim szerint, megfelelően becsülettel megállom a helyem. Szeretném magamat a jövőben nehezebb gépekre való átképzéssel egvidejűleg szakrepülésben, navigációban tovább képezni, hogy jelenlegi és hozzászerzett tudásomat a repülő oktatásra felhasználhassam, mert erre türelmet és különös kedvet is érzek. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a harcból nem szeretném ki venni részemet demokráciánk védelmében. Egvéni célom: A fegyelmezett harcos honvéd repülő katona típusának magamban való kialakítása, aki életének értelmét népe megvédésében látja.

Kecskemét, 1949. június 1.-én.

A másolat hitelül.

Budapest, 1949 évi dec. 14.

Másolta: Bartos Ilona

ÖNÉLETRAJZ (Budapest, 1953. április első fele.)

Az önéletrajz írásához Budapesten adott szempontok (1 oldal)

Utasítás az önéletrajz megírásához

Az utasításban megadott irányelvekre az önéletrajz megírásánál kötelező kitérni. Az önéletrajzot összefüggően kell megírni. (Nem kérdés, felelet formájában.)

Ha az életében, vagy közvetlen környezetében életében olyan fontos események történtek, melyek az irányelvekben nincsenek rögzítve, erre is szükséges kitérni.

IRÁNYELVEK AZ ÖNÉLETRAJZ MEGÍRÁSÁHOZ:

I. SAJÁT MAGÁRÓL.

1. Születési éve, hó, nap, hely, szociális származása, vagyoni helyzete a felszabadulás előtt, után és jelenleg.
2. Iskolai végzettsége? (A polgári életben milyen iskolákat végzett és mikor? Általános műveltségét fejleszté-e, milyen iskolába jár?)
3. Bevonulásig hol és milyen beosztásban dolgozott? (Munkahelyeiről való eltávozásának okai?)
4. Az 1919-es forradalom ideje alatt hol tartózkodott, hol dolgozott, valamint résztvett-e a forradalomban? (Akkori lakóhelyeit és munkahelyeit pontosan tüntesse fel.)
5. A felszabadulás előtt milyen mozgalmi tevékenységet fejtett ki? (Pártellenes csoportosulásban résztvett-e és milyenben? Kikkel volt kapcsolata?)
6. A felszabadulás előtt volt-e letartóztatva? (Amenyiben volt, miért, kikkel volt együtt? Hogyan viselkedett a rendőrség és a bíróság előtt? Mennyi büntetést kapott, letöltötte-e azt? Ha internálva volt, hol, miért, meddig, kikkel volt együtt?)
7. Pártállása? (MKP-ba, SZDP-be és MDP-be való belépési ideje, pártkönyvének száma, milyen pártfunkciót töltött és től be jelenleg, volt-e pártfegyelmi ellene, mikor és miért, milyen pártmunkát, illetve társadalmi munkát végzett és végez?)
8. Volt-e más pártnak, tömeg- vagy társadalmi szervezetnek a tagja? (Fasiszta pártoknak, jobboldali pártoknak, vagy szervezeteknek, pl. nyilaskeresztes párt, Volksbund, vallásos ifjúsági szervezetnek, cionista szervezetnek? Volt-e Levente Egyesületben valamilyen funkciója és milyen? Ennél a pontnál kötelező kitérni minden olyan párt-, tömeg-, társadalmi és ifjúsági szervezetre, melyek a mult rendszert támogatták. Ugyanezen kérdésekre úgy a saját, mint feleségének, vagy férjének közvetlen rokon környezetére is térjen ki.)
9. Volt-e külföldön? (Hol, mikor, meddig, milyen célból ment ki, vagy kinek a megbízatásából? Járt-e külföldi tanulmányúton?)
10. Szolgált-e a régi hadseregben? (Mikor vonult be, önként jelentkezés vagy behívás alapján. Milyen katonai iskolákat végzett a multban és mikor, milyen beosztásban volt, a csapat és alegység megnevezése, állomáshelyének feltüntetésével.)
11. A II. világháborúban teljesített-e frontszolgálatot? (Részletesen feltüntetni, hogy hol, mikor, milyen csapatnál vagy alegységnél, milyen beosztásban, milyen rendfokozattal, az egység milyen funkciót töltött be. Megnevezni néhány nevet, akikkel együtt szolgált.)
12. Kiténtetése és dicséretei a régi hadseregben. (Milyen kiténtetést kapott, mikor és miért?)
13. A felszabadulás után kapott kiténtetéseit?
14. Résztvett-e partizánmozgalomban? (A partizán osztag megnevezése, ténykedési helye, mettől meddig vett részt, milyen beosztásban, milyen harci cselekményeket hajtott végre és kikkel tevékenykedett?)
15. Volt-e fogságban? (Milyen körülmények között esett fogságba, hol, mikor, mennyi ideig, mivel foglalkozott a hadifogságban, mikor tért vissza?)
16. Néphadseregben való szolgálata. (Mikor lépett be a Néphadseregbe, önként vagy behívás alapján, milyen katonai iskolákat és tanfolyamokat végzett, mikor, hol, mennyi ideig. Milyen beosztásokban volt, feltüntetve melyik alegységnél, csapatnál, magasabb egységnél, illetve központi szervnél, intézetnél stb.)
17. Volt-e büntetve a felszabadulás után? (Mikor, miért, mennyi ideig és hol?)
18. Egészségi állapota?
19. Családi állapota? (Nőtlen, vagy nős. Ha nős, mikor nősült, feleségének neve, születési éve, iskolai végzettsége, előző és jelenlegi munkahelyei, gyermekének neve, születési éve. Felesége milyen párt-, tömeg- vagy ifjúsági szervezetnek tagja. Gyermekai tagjai-e párt- vagy tömegszervezetnek?)

II. KÖZELI ROKONAIRÓL.

(Apja, anyja és testvérei)

1. Vagyoni állapotuk és foglalkozásuk a felszabadulás előtt és után.
2. Szüleinek, testvéreinek születési éve, pontos lakcímük és jelenlegi munkahelyük.
3. Szülei, felesége szülei és testvérei milyen pártnak voltak tagjai a felszabadulás előtt, után és jelenleg.
4. Voltak-e büntetve, vagy eljárás alatt, a felszabadulás előtt és után? (Részletesen miért, mennyi ideig, hol?)
5. Voltak-e külföldön? (Hol, mikor, meddig és milyen célból mentek ki?)

III.

Felesége, illetve férje közeli rokonairól, apja, anyja, testvérei, ugyanazokra a kérdésekre kell választ adni, mint saját közeli rokonainál.

IV.

Saját vagy felesége rokonai közül ki él külföldön, hol, mikor és milyen körülmények között mentek ki, van-e összeköttetése velük, ha van, milyen, jelenleg kint mivel foglalkoznak?

Az önéletrajz író a feltüntetett adatok pontosságáért büntetőjogilag teljes felelősséggel tartozik.

Önéletrajz

Név, rendfokozat: Farkas Jenő nős
(névváltoztatás esetén előző neve is)

Születési év, anyja neve: 1924. Remenyik Erzsébet

Beosztása: Le légi lövészet rospálat vezető
(pl.: zj. pk., szd. pk.)

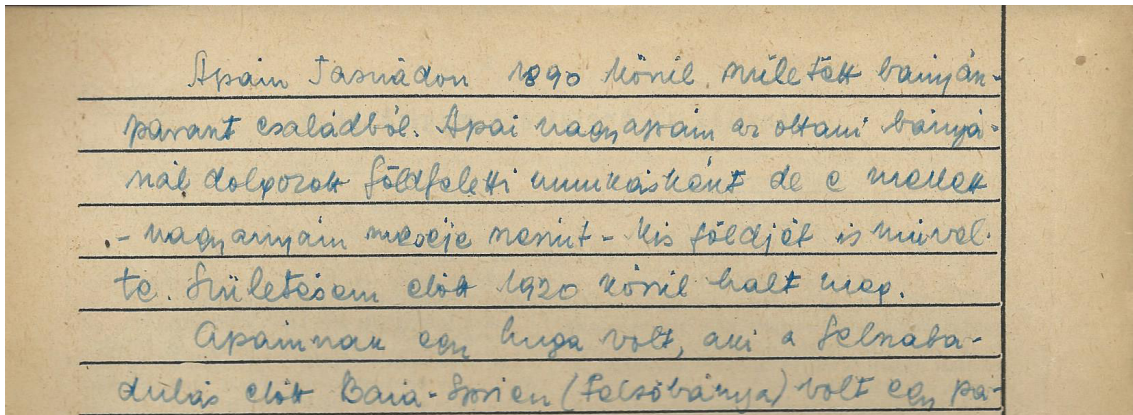
ÖNÉLETRAJZ Budapest 1953. április első fele.

Farkas Jenő szds.

(1924. Remenyik Erzsébet)

Le. löv. szolg. vez.

ÖNÉLETRAJZ

(Apám Tasnádon 1890. körül született, bányász paraszt családból. Apai nagyapám az ottani bányánál dolgozott földfeletti munkásként, de e mellett – nagyanyám meséje szerint – kis földjét is művelte. Születésem előtt 1920 körül halt meg.

Apámnak egy húga volt, aki a felszabadulás előtt Baia-Sprien (Felsőbánya) volt egy pa-)tikus segéd felesége.

Anyai dédapám bányász, nagyapám bányamester volt. Gömör megyében. Nagyapám korai halála miatt anyám három testvérével szűkös körülmények között nevelkedett. Anyám testvérei bányamérnöknek tanultak, egyik bátyja, Ernő 60 éves korában öngyilkos lett. Öccse Lajos 1951-ben lett az Ózdi Trösztnél bányavezető. Anyám anjai nővére Révfülöpön van férjénél, MÁV nyugdíjas felesége. Apai részről minden hozzátartozóm vagyontalan.

Apám középiskolái után erdőmérnöki főiskolán tanult, melyet nem végzett el, és mint erdész volt először a bencéseknél, majd, mint főerdész az Eszterházy grófnál alkalmazva.

Szüleim vagyontalanok voltak, szolgálati lakásban laktunk.

Anyám nagyot hallott, lány korában az első világháború alatt a folyamhajózás raktárában dolgozott, férjhezmenetele után háztartását vezette.

Házasságukból két fiú született, öcsém és én.

Apám négy elemi után, mivel Sopronban ismerősei voltak, mindkettőnk internátusba adott és az ottani Bencés Gimnáziumba íratott be. Apám dresszírozó, erőszakos magatartása mindig jobban kiélezte közöttünk lévő viszonyt, ami végül oda fajult, hogy engem kitagadott, ezt rokonságával is közölte, felszólította őket, hogy engem semmilyen formában ne segítsenek. Ezért sem apámékkal, sem rokonságukkal kb. 10 éve semmiféle kapcsolatot nem tartok. A köztünk lévő rossz viszony alap oka az volt, hogy nem bírtam igazságtalanságát, pl. akarata ellenére lettem repülő is.

Anyám igyekezett a családi viszályt enyhíteni. „véletlen” találkozásokat hozott össze, melyek békülésre nem vezettek. Ennek okaként nem ismerem életüket, nem tudom mit

mikor miért csináltak. Apám 1945-ben Ausztriába ment (állítólag kivitték) ahol súlyos cukor és epebaia következtében 1947-ben egyes hírek szerint meghalt. Anyámról nem hallottam, nem tudom, mi lehet vele.

Öcsémet középiskolái elvégzése után 1944-ben katonának sorozták, szovjet fogságba került, ahonnan elengedték. Amikor fogságról és betegségéről hírt kapott, megkeresett. Egyetemi fél évének megkezdése miatt a hivatalos szerelvényt nem akarva megvárni, két napos együttlét után hazajött (szökve), de a Jugoszláv-Osztrák-Magyar határon Titóék agyonlőtték.

Apám, anyám, öcsém a felszabadulás előtt politikai pártnak tagja nem volt, és büntetve sem voltak. Öcsém velem együtt volt cserkész és levante. (kötelező)

Én 1924. február 3-án születtem Pápakovácsiban. Itt gyerekeskedtem, elemi elvégzése után Sopronba kerültünk internátusba és innen jártunk gimnáziumba. Nem szerettem papnevelőimet, akik falusias beszédem miatt bakonvi katonának neveztek ki. Ez a megszegyvenítés végigkísért gimnáziumi éveim alatt. Az internátusból pap prefektussal való összetűzés miatt eltávolítottak. Nyáron és év közben keresett pénzen hetedik, nyolcadikos koromban apám tiltakozása ellenére cserkész rep. táborba mentem, első évben Esztergomba, második évben Hármashatárhegyre.

Ekkor határoztam el – részben mivel megszerettem a repülést, részben hogy minél előbb függetlenítsem magam – hogy repülő leszek. Érettségi után rögtön beadtam pályázatom 1942-ben a Repülő Akadémiára, azonban akadémiaként nem vettek fel, hanem mint karpaszományos jelöltet hívtak be Vátra, az ottani repülő alakulathoz kiképzésre. Az alapkiképzés kiváló elvégzése után Szombathelyen voltam a Repülő Akadémia első évfolyamánál, majd az első félév elvégzése után átvettek akadémiaként. A második évet Veszprémben végeztem és évfolyam hatodiknak 1944. augusztus 20-án avattak hdgy.-nak.

Az avatás után befejeztem az 50 órás BAKE, ZZ. vakrepülő tanfolyamot Acsádon és innen helyeztek át tizenkét társammal Imelyre (Felvidék). 1944 októberében a honv. rep. kik. dandárhoz tartozó Romboló Kiképző Kerethez repgép-vezető növendéknek. Itt Messersmitt 110-es repgéppel repültünk, de az átképzést nem fejeztem be, mert 1944. december 17-én pisztolylövéstől heresérülést szenvedtem, ezért öncsonkítás miatt hadbíróóság elé akartak állítani. Ebből a kitelepítés mentett meg, mellet a kik. dandár parancsára haitott végre alakulatom. Engem magatehetetlenül vasúton visznek ki az országból zárt katonai alakulattal, először Zeltwegben, majd Klagenfurtba az 1. rep. ho. törzs különítményhez Welzenegbe.

Itt estem 1945. 5. 8-án először Titó, majd angol fogságba. 1945. novemberétől először az angolok részére repülőteret építettem társaimmal, majd mivel a nehéz fizikai munkát sérülésem kiújulása miatt nem bírtam, egy hadifogoly ellátó élelmiszerraktárban osztottak be és gyógyulásomat orvosilag igazoltam 1946 nov. 25-én engedtek el. Azonnal jelentkeztem Pfeffernitzben hazajövetelre és onnan az első szerelvényvel 1946. dec. 15-én indultunk hazafelé. A magyar határt 1946. dec. 19-én léptem át és a kaposvári szűrővizsgálat után 1947. 1. 7-én jelentkeztem a budapesti 1. honv. kiegészítő parancsnokságnál.

A Horthy hadseregben legmagasabb rendfokozatom hdgy. volt, beosztásom átképzés alatt álló rgv. volt. Arcvonal szolgálatot nem teljesítettem, kitüntetésem, dicséretem nem volt. Politikai pártnak, mozgalomnak tagja nem voltam. Gimnáziumi évek alatt cserkész voltam és részt vettem a kötelező levanteoktatásban. Itt tisztséget nem viseltem.

Az 1. honv. kiegészítő parancsnokság 67/ig.biz. 1947 szám alatt igazolt és 2002/elm. szü. – 1948.szám alatt nélkülözhetőként bocsát el 1948. ápr. 24-én. végkielégítéssel.

Ez alatt az idő alatt iratkoztam be a közgazdasági egyetemre és végeztem el 1947. márciustól májusig egy elektromos alapismeretek és gépkezelői tanfolyamot kiváló eredménnyel. Életfenntartásomhoz munkát vállaltam és a Videoton, falureklám vállalatnál kaptam kifutói munkát. 1947. november 25-étől 1948. jan. 17-ig fertőzéses

máigvulladásban feküdtem az 1. sz. belgyógyászati klinikán. 1948. április 8-án a Videoton felmond. Ekkor a gödöllői állami gazdaságnál induló kisállattenyésztő tanfolyamra vettem fel. A hat hónapos tanfolyamot - elérve az 1948. év legjobb csirke keltető százalékát - kiváló eredménnyel végeztem el.

1948. augusztus 28.-án vettem feleségül Szemes Eleonórárt.

A tanfolyam elvégzése után a Baromfi és Kisállattenyésztők Országos Egyesülete alkalmazott 1948 okt. 15 - 1949 márc. 31-ig Makón a Vármegyei Állattenyésztő Egyesületnél. Az állattenyésztő egyesület átszervezésével a F. M. 1949. április 29-ével nevez ki szerződéses aprójószág tenyésztési előadónak.

A felszabadulás után hadifogságból való megijöveletem után rövidesen a NPP. tagja lettem, annak Budapesti VI. kerületi alapszervezeténél. Itt Erdei elvtársékhoz tartoztam és velük küzdöttem végig az 1947-es választást. Makóra kerülve ott végzett munkáimért egyszer a megyei P.B. dicsért meg Termelőszövetkezeteknél végzett kisállattenyésztő szervező munkámért, másodszer a F. M. dicsért meg a Meggyesházai földműves szövetkezetnél szervezett keltető központ üzembe helyezéséért és tojás ellátásának megszervezéséért.

A NPP-be és Makón végzett jó munkám eredményeként az NPP Erdei elvtárs személyes levelével küldött Farkas Mihály vezérezredes elvtárshoz, kérve visszavételemet.

A Honvédséghez 1948. július 31.-én vonultam be, mint forgalmi alosztály parancsnokot a honvédség 4253 Kecskemét alakulathoz osztottak be, innen jártam át oktatni az ott lévő Kossuth Akadémikusokat és a rgv. növendékeket. Az akkor ott lévő parancsnok (Tóth Lajos, Szücs Csaba v. fhdgv.-ok). „jóvöltából” napi öt-hét órás műrepülés oktatás miatt ahol feivédőm nem volt 1949 novemberében arcidegbénulással Budapestre kórházba kerültem és ott 1950 januáriáig voltam. 1950. február 1-ével helyeztek fel Budapestre a Le. Pság. kik. osztályára. Azóta itt teljesítek szolgálatot.

1950. májusában fhdgv.-á, 1952. májusában szds.-á léptetett elő a H.M. Elvtárs. jelenleg a légi löv. szolg. vez.-e vagyok. Beosztásomat, szakmámat a legszebbnek tartom az összes rep. ágazatok közül. Munkám eredményének tartom azt, hogy az 1952. évi Miniszteri Szemlén, mindkét légi lövészet terén megszemelelt alakulat kiváló eredménnyel lőtt. Munkámért parancsnokaim több alkalommal megdicsértek. Kitüntetésben nem részesültem, büntetve nem voltam. Szeretném további jobb munkámmal kiérdemelni azt, hogy az Magyar Dolgozók Pártja tagjelöltje lehessenek.

Politikai oktatásban, ebben az évben a II. sz. tanterv szerint részesülök. Tervem az, hogy ősszel az egyetemre iratkozok be, hogy tovább képzésemet ezzel is biztosítsam.

Feleségem munkásszármazású. Apia 6 gverekes Vas-megyei parasztcsaládból származott. Lakatos mesterséget tanult. Először a MÁVAG-ban, majd az Egvetemi műhelynél dolgozott. Mint gépész halt meg, altiszt beosztásban 1945-ben, súlyos szívbajjal, szolgálatteljesítés közben.

Feleségem anyja, házasságon kívüli gyermek volt. Lány korában-telefonközpontban dolgozott, jelenleg Gödöllőn postás nyugdíjából kis családi házában él.

Feleségem 1921-ben Budapesten született. Szűkös körülmények között nevelkedett, középiskolát végzett. Gyermekekoraiban TBC-s volt. Én, mint kétkermeke elvált asszonyt ismertem meg. A felszabadulás előtt semmi politikai tevékenységet nem folytatott, büntetve nem volt. Budapest, bombázása és válása miatt két kisgyermekével Vas- megyébe utazott, rokonaihoz, onnan Ausztriába. Szombathelyen feljelentés alapján, mint a Gestapó által megbízhatatlant toloncolták ki. Klagenfurtba súlyos betegen kiújult TBC-vel, skorbuttal, idegbénulással érkezett. Egyéves betegeskedés után jött haza. Itthon azonnal kórházba utalták és egészségének helyreállítása után először, mint az NPP Budapesti választmányi tagja, az MNDSZ Budapesti, majd Országos Központjának lett fizetett munkatársa. Mikor 1948 augusztusában feleségül vettem, és 3. gyermekével terhes lett, orvosi utasításra, majd azután 1 éves kórházban léte miatt a munkából kimaradt. A Tanácsválasztáskor Gödöllőn

végzett jó társadalmi munkáiért tanácstagnak választották. Amikor Budapestre költözködtünk kimagasló eredményeiért a VIII. kerületi Tanács a Belügyminisztérium Külön engedélyvel tanácstagságát átcserélte. Jelenleg a VIII. kerületi Tanács Népművelési Állandó Bizottságának elnöke. Végrehajtó Bizottsági tag. Budapestre költözésünk után az ÁÉTI-nél mint normás és szorzó, most az Iparterv-nél, mint a Démosz Budapesti Központjának munkatársa függetlenített kultúrigozgatóként dolgozik. Ezen kívül tagja az MNDSZ-nek, MSZT-nek és a Tömbtestületnek.

Feleségemnek 1 leánytestvére van, aki a háború előtt először áruházi kiszolgáló volt, majd a felszabadulás után adóügyi vonalon helyezték és több tanfolyam elvégzése után a XVI. kerületi tanácsnál dolgozik. Jelenleg bentlakásos iskolán van.

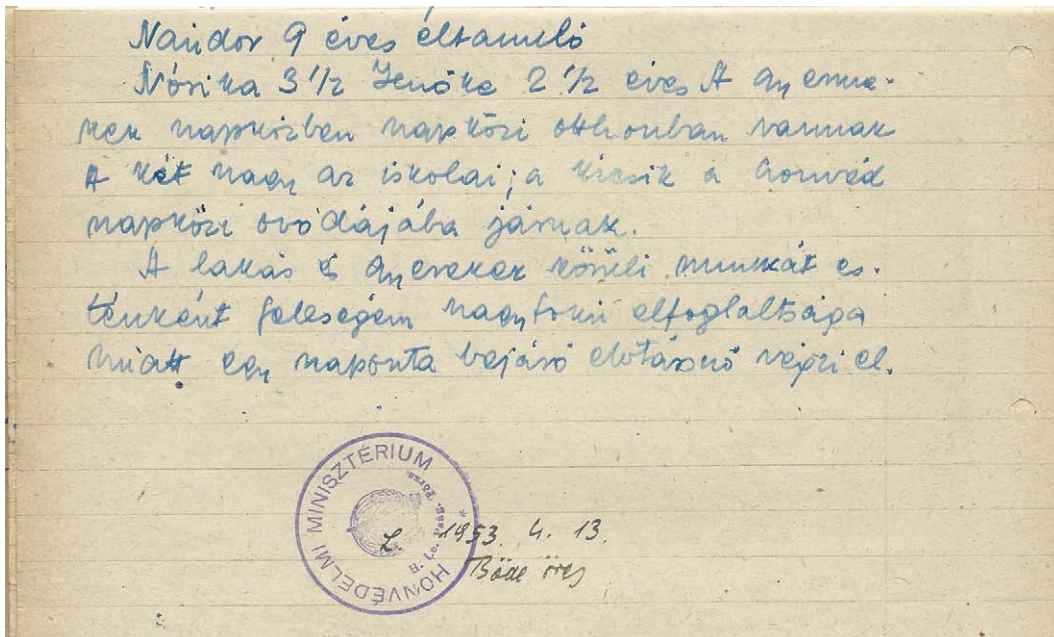
Feleségem 3. testvére kiskorában TBC-ben meghalt.

Feleségem anyja, anyja testvére, a felszabadulás előtt politikai pártnak tagja nem volt. Apósom 1917-ben, mint vasas egy ideig részt vett a munkásmozgalomban és vörös katona is volt. Családiukból büntetve nem volt senki. Mindegyikük vagyontalanok kivéve anyósom kis házáat, melyben jelenleg lakik.

Négy gyermekünk van. Piroska, 11 éves, átlagos tanuló, jó társadalmi munkájáért, kezdeményezéseieért sok dicséretet kapott.

(..Nándor 9 éves, él tanuló. Nórika 3 és fél, Jenőke 2 és fél éves. A gyermekek napközben napközi otthonban vannak. A két nagy az iskola, a kicsik a honvéd napközi óvodájába járnak.

A lakás és gverekes körüli munkát esténként feleségem nagyfokú elfoglaltsága miatt egy naponta bejáró elvtársnő végzi el.)

VII. melléklet**1 számú Minősítési lap Kecskemét-Budapest, 1950. III. 8.
1. sz. melléklet a személyi adatlaphoz.**

69. h. repülőtér kiszolgáló zászlóalj parancsnokság (311) — 1-93

5 Alakulat fejbélyegzője. **Titkos!**

1 számú Minősítési lap (pk. tölti ki)

jelzés helye A. v. B. **B**

F. sz.	Név: <i>Torlas Ferő</i> szül. év és hely: <i>1924. Párhovási</i>
	Rendfokozat: <i>hadgy.</i> beosztás: <i>segéd tiszt</i> anyja neve: <i>Remenyik Erőzet</i>
1.	<p>A parancsnok értékelése:</p> <p><i>Rep. alsólémiát végzett pilóta tudomásunk szerint mint pilóta közepesen képzett. Általános katonai képzettsége is annak felel meg.</i></p>

A továbbiakban a 2a-30 kérdést tesz fel a minősítő pk-nak a kérdőív.

2/a Tanulmányozza (a szabályzatokat), a kapott megismerés alapján magáévá teszi.

2/b Helyesen alkalmazza (az elsajátított anyagot)

2/c Aktívan részt vesz és bekapcsolódik (az alkalmazott megbeszéléseken)

2 oldal 3. Érthetően ad elő, gyakorlati példákat alkalmaz.

4. A kiképzést gyengén tudja megszervezni.

5. Beosztottjai felé erélyes feljebbvalói parancsát néha hanyagul felületesen látja el.

6. A pcs. ellen nincs kifogása.

7. Kiabál, Hangoskodik ((fegyelmet fent tartó eszközei)

8. Vállalja (a felelősséget)

9. Feltalálja magát (váratlan helyzetekben)

3. oldal.

10. Nem lőtt nálunk.

11. Fizikai állapota jó, fáradalmakat bírja. Menet gyakorlat alkalmával együtt ment a legénységgel jó hangulatot teremtett.

12. Sportolni szokott, átlagos.

13. Szolgálatát megfelelően ellátja.

14. Ő maga titoktartó, de a legénységi bajtársakat erre, mint irodai beosztott ritkán oktatta.

15. A közösségbe beilleszkedik, Bár régi tiszti mivoltát szereti éreztetni.

4. oldal 16. Megbecsüli, ellenőrzi (a honvédség tulajdonát)

17. Nem (ismeri beosztottjainak magánéletét)

18. Híve a demokráciánknak, de megerősítésében különösebb érdemeket nem szerzett.

19. Megértette, arra lehet következtetni, mert párton kívüli többször hozzászólt pártnapi előadásokon.

20. Ti. pol. Foglalkozáson a hozzászólásai ezen irányban (viszonya a SZU-hoz) építőek voltak.

5. oldal. 21. Ebből a szempontból nem tudjuk megítélni (mennyire gyűlöli az imperialistákat)

22. Értelmes képzett ember. Pol. órák anyagát elsajátította és a vitákra jól szólt hozzá. 4

23. Minden megmozduláson részt vett, rövid itt tartózkodása alatt.

24. Igen képzet (politikailag)

25. Mindenben igyekezett eleget tenni. bár még nem volt eléggé meggyőző munkája közben. Hogy adja át szerzett politikai tudását)

6. oldal. 26/a Mások hibáit kritizálta, a hibák kijavítására nem igyekezett.

26/b. Önkritikát nem gyakorolt.

27. Nincs (káros szenvedélye)

28. Anyagi nehézségein túl, becsületes családapa

29. Anyagi viszonyai nehezek voltak, hosszú betegség miatt, mialatt 30-as beosztási pótdíjat kapott, 3 gyermeke van, azok is betegek voltak. Anyagi téren megbízható.

30. Az egységre jó hatással van (harckészség, fegyelem, erkölcsi erő fenntartása és fokozása terén)

7. oldal.

A pk. a minősítetről a kitöltött kérdések alapján adjon összértékelést, hozzátéve azt, amivel a fentiekén kívül szükségesnek tartja a minősítést kiegészíteni.

Katonai képzettsége megfelel végzettségének, katonai tudását felelősen fejleszti, azt igyekszik értékesíteni. Mint előadó jó, de a gyakorlati kiképzést inkább példamutatással segíti nem jó iránvítással és szervezéssel.

Beosztottak felé erélyes, de inkább hangoskodva tart fegyelmet.

Fáradalmakat bírja, szolgálatát megfelelően látja el.

A Szovjetunió és a Népi D. szerepét elismeri és értékeli, bár tartalmilag még nem lehetett erről meggyőződnie. Hozzászólásai a pol. foglalkozáson, progressívek.

A pol. órák anyagát jól elsajátította, elég képzett. Mások hibáit kifogásolja, de a hibák megszüntetésére nem törekszik. Önkritikát nem gyakorol, még.

A minősítésünket úgy kell értékelni, hogy össz. megismerésünk csak 2 hónapot tesz ki.

A bizottság felelősség tudatában	I. fokú bizottság	II. fokú bizottság
----------------------------------	-------------------	--------------------

I.	Soron lévő előléptetésre javasolja-e nem javasolja	Igen	Igen
II.	Egy esetleges soron kívüli előléptetésre javasolja, nem javasolja	Nem	Nem
III.	Jelenlegi beosztásában megfelel-e?	Igen	Igen
IV.	Magasabb beosztásra megfelel-e?	Igen	Igen
V.	Alacsonyabb beosztásra javasolja-e,	Nem	Nem
VI.	Milyen más beosztásba javasolja? (csapat-, hadtápszolg., katonai igazgatás)	Kat. ig.	Kat. ig.
VII	Amennyiben tiszthelyettes, javasolja-e tiszti előléptetésre?	„-“	„-“

VII. Amennyiben tiszthelyettes, javasolja-e tiszti előléptetésre?

Szabó János pk. I. fokoz.
Damniczki Gyula pk. II. fokoz.

A másodfokú bizottság összegezése:

Alírta Szabó János alhdgy. és Damniczki Gyula fhdgy.

Kelt 19.50.11. 8.

Szabó János biz. tag.
Bedő János pol. ti.

Damniczki Gyula biz. tag.
pk. (vagy megbízottja.)

PH.

Aláírták Bedő fhdgy. (pol. ti.) és Olvashatatlan

Egyetértünk.

Sulyok János szds.
pol. ti.

Damniczki Gyula fhdgy.

Aláírták Sulyok János szds. és Damniczki Gyula fhdgy.

A mellékelt ADATLAPOT – minden valószínűség szerint - talán Kecskeméten kellett kiállítani és nem tudom, hogy ez együtt jöhetett fel az ott készült okmánnyal, mert lehet, hogy ezt az adat kiegészítést már Budapesten a Le. pságon Fogarasi szds-örgy állíthatta ki a benne foglalt adatok miatt

B.

1 sz. melléklet a személyi adatlaphoz.

(A., B., vagy C. példányhoz.)

1. Név:	<i>Farkas János</i>	2. Szül. év:	<i>1924.</i>	3. Anyja neve:	<i>Remenyik Erzsébet</i>
4. Szakképzettsége:	<i>rep. gép. vez.</i>				
5. Beosztási illetménycsoportja:	<i>14.</i>				
6. a) A honvédségtől kapott illetményein kívül van-e más jövedelme és b) mennyi?	<i>Nincs.</i>				
7. a) Hány pénzkereső személy van vele együtt családjában és mennyi a család összjövedelme? b) hány személy él ezen keresetből? c) a keresetnélkülieknek a családfőhöz való viszonya (feleség, gyermek, anyós, stb.) az életkor feltüntetésével:	<i>Egy. 1100.- Ft.</i> <i>5.</i> <i>Feleség 33 éves 3gyerek</i> <i>7, 5, 4x évesek Anyós 53. éves</i>				
8. Hogyan került a dem. honvédségbe: a régi hds-ből, vagy rehabilitáltként, vagy volt tartalékosként, vagy a polg. életből: (lásd a kitöltésre vonatkozó utasítások 8. pontját):	<i>H.t. honvédtiszt feloz. után</i> <i>H.t. honvédtiszt.</i> <i>nyugatos</i>				
9. a) Volt-e szolgálati fegyelmi ügye a múlt évben és b) milyen?	<i>Nem volt</i>				
10. a) Van-e főbérleti lakása: b) hány szobás?	<i>Nincs. szállótagkötet</i> <i>2 szobás</i>				
11. Lakásviszonyai: (jók, kielégítők, nem kielégítők?)	<i>Nem kielégítő</i>				
12. Naponta milyen távolságról jár be munkahelyére (km)	<i>Munkahelyén lakik</i>				
13. Különélő családja milyen távolságra lakik (km) és hol:	<i>Gödöllő 120 km.</i>				

Parancsnoki beosztásban nem működik. Általános magatartása nem mindég van jó hatással alárendeltjeire. Gyakran kapkod.

A Párt és a SZU vezető szerepét elismeri. Időnként úgy viselkedik, mintha képes lenne a legnagyobbat adni a Pártért, de vannak napjai, amikor teljesen közömbös vele szemben. Politikai önképzésével csak nagyvonalúan foglalkozik. Általános kérdéseket ismer, részletkérdések kitérőválaszától vonakodik.

Igen jó felfogású, eléggé gyakorlatias embertípus. Nem elég szívós és következetes. Szeret nagyvonalúan intézkedni és az apró kérdéseket figyelmen kívül hagyni. Lendületes, de nem elég következetes, gyakran fellengző. Fejlődése igen lassú.

3. oldal

Az I. fokon minősítő pk. és pol. ti. (pol. vez.) javaslata:

		Utolsó előléptetésének napja
I.	A megkövetelt várakozási idővel 1950. május 1. előtt rendelkezik-e?	1950. IV. 6
II.	Amennyiben a megkövetelt várakozási idővel rendelkezik, előléptetését javasolja-e? (Ha nincs meg a várakozási ideje, ezt a rovatot kitölteni nem kell)	na
III.	Amennyiben a megkövetelt várakozási idővel nem rendelkezik, soron kívüli előléptetését javasolja-e?	na
IV.	Jelenlegi beosztásában megfelel-e?	igen
V.	Magasabb beosztásra javasolja-e?	na
VI.	Alacsonyabb beosztásra javasolja-e?	na
VII.	Milyen más beosztásra javasolja (csapat, hadtápszolg., katonai igazgatás)?	
VIII.	Amennyiben thts., javasolja-e tiszti előléptetésre?	

A pol. ti. (pol. vez.) esetleges külön véleménye:

Kelt.....*Hámory Örgy*..... 1950. évi.....*III*..... hó. *8* n.

.....*Hámory Örgy*.....
parancsnok.

.....*Piskóczy András*.....
politikai tiszt

Aláírások: Hámory Örgy.

Piskóczy (András) fhdgy.

**3 MINŐSÍTÉSI LAP AZ 1952.ÉVRE.
Budapest, 1952. aug. 2.**

1. oldal

HONVÉD LÉGIERŐK PARANCSSKOKSÁGA

alakulat fejbélyegzője.

10

Titkos!
(Csak kitöltés után)

MINŐSÍTÉSI LAP

AZ 1952. ÉVRE. XV / 131
állomány csoport. szakmai száma.

B.
példány jele
(A., B és C).

NÉV: Farkas Jenő		Rendfokozat: szds.
Születési éve: 1924	Anyja neve: Remenyik Erzsébet	Az állományilletékes alakulat hadrendi megnevezése: H. L. Pság.
Nemzetisége: magyar	Családi állapota: nős	Ha nős, gyermekeinek száma: 4
Apja foglalkozása felszabadulás előtt: erdészeti alk.		Beosztása: (A szervezési állomány táblázat szerinti teljes megnevezése).
Saját foglalkozása a katonai szolg. megkezdése előtt: mezőgazd. ea.		Légi löv. szolg. pk.

Legmagasabb iskolai	
8 gimnázium	
Rep. akadémia	
VAGYONTALAN	
	Tisztek marxi-lenini kiképzésének 2. csoportjában
Önként 1949	
	1942.X-től 1945 V.1.
	Hdgy.
10 nap szobafogság, mert nem akadályozta meg egyik beosztottja által elkövetett titoktartás megsértését	Nincs
M.N. Légierők törzsparancsnokának csoportjában	

2. oldal

1952 I.22 Az I. fokon minősítő pk. és pol. ti. (pol. vez.) jellemzése

Pártunk, kormányunk politikáját teljes mértékben magáévá teszi. A Szovietunió szerepét a béketáboron belül elismeri. A béketábor és a népi demokráciánk külső és belső ellenségeivel szemben gvűlölettel viselkedik.

A honvédeskü szellemét megérti, a katonai törvényeket tiszteletben tartja.

A Párt vezető szerepét elismeri. Marxi – Lenini felkészültségét nagy elfoglaltsága mellett sem hanyagolja el.

Munkáit jól szervezi meg. A helvtálló kritikát szívesen fogadja. A feltárt hiányosságok kiküszöbölésére minden erejét beveti.

Pártmunkát a Le. Disz. szervezetében végez.

A szocialista társadalom erkölcsi felfogását tiszteletben tartja. Erkölcsi felfogása fejlett. Jó családi életet él. Családjáról minden tekintetben gondoskodik. Politikai képzettsége

közepes. Általános katonai és fegyvernemi ismeretei jók. Beosztásához szükséges szakmai ismereteit nagy igyekezettel és rátermettséggel sajátítja el. Ebben az hátráltatja, hogy a szakmai irodalom (légi lövészet) még igen kis mértékben áll rendelkezésre. Ennek helyes felismerésében fáradtságot nem kímélve dolgozik a szükséges szoviet könyvek kiadásában. Beosztásával járó feladatait a készülő könyvek kézírataiból és a tanácsadókkal tartott szoros kapcsolat útján sajátítja el. A továbbképzésekre jól felkészül, és azokba élénken bekapcsolódik.

Munkáiában kitartó. Állandóan keresi az összefüggéseket és a jobb módszerek bevezetésére való törekvést.

Jól dolgozik, de nem elég fegyelmezett. A kapott parancsokat rendszerint mérlegeli és ellenjavaslatai vannak. Tekintélytisztelete nem elég felett. Alárendeltjeivel való érintkezésben nem elég katonás és határozott. Nem parancsol, hanem meggyőz. Fellépése és magatartása nem elég kemény. A Szolgálati Szabályzat és a honvédség egyéb rendeleteit ismeri. Hivatását szereti. Munkakörét lelkesen végzi.

Sokoldalú és szakmáián kívül álló kérdésekkel is foglalkozik. A Légierő alakulatainak légi lövész szolgálat vezetőinek nevelésében és továbbképzésében igen jó munkát végez.

Beosztásából kifolyóan továbbképzéseket vezet, melyeken saját maga adja elő a legfontosabb kérdéseket. A fiatal káderekkel, nagy türelemmel foglalkozik.

Össz egyéniségénél fogva és jó szellemi képességeivel mind politikai, mind szakmai vonalon fejlődőképes. Ismereteit állandóan továbbfejleszti és eredményeket tud felmutatni. Hibája, hogy az egyes kérdések részleteiben nem merül el. Fegyelmezettebbnek kell lennie és változtatnia kell mind előjáróival, mind alárendeltjeivel szemben tanúsított fellépésén és magatartásán.

3. oldal

Az I. fokon minősítő pk. és pol. Ti. (pol. vez.) javaslata:

I.	szervezetszerű beosztásával (szervezési állománytáblázat szerint) milyen rendfokozattal jár?	örgy
II.	Jelenlegi rendfokozatába mikor lépett elő	1952.04.04.
III.	Amennyiben a megkövetelt várakozási idővel rendelkezik, előléptetését javasolja e? (Ha nincs mega várakozási ideje, ezt a rovatot kitölteni nem kell.)	Nem
V.	Jelenlegi beosztásában megfelel-e?	Igen
VI.	Magasabb beosztásra javasolja e?	Nem
VI.	Alacsonyabb beosztásra javasolja e?	Nem

A pol. ti. (pol. vez.) esetleges külön véleménye:

Kelt Budapest, 1952. évi július hó 30 -n.

Zsolt József alez.
pk. pol. ti. (pol. vez.)

A II. fokon minősítő pk. és pol. ti. záradékolása:

Pártunkhoz nem közeledik. A fegyelem terén nincs nála fejlődés. A munkás kádereket lebecsüli, sőt előfordult az is, hogy a parancsnokát leakarta járattani. A felelősségtől fél és ezért bürokratikusán igyekszik minden elvégezni. Politikai állásfoglalása nem szilárd. Hajlamos a fecsegésre.

A többivel egyetértek.

Aláírások: Zsolt József alez. Böde István örgy.

1. oldal

A III. fokon megalakult bizottság véleménye:

A II.foku minősítéssel egyetértünk, az első fokú megemlékezéséért

Kelt Budapest, 1952. évi aug. hó 26-án

Galgóczi alez. Piskóczy szds.
Hegedűs szds.

A III. fokon minősítő pk. és pol. ti. megerősítése:

egyetértel

Kelt Budapest, 1952. évi aug. hó 26-án

Galgóczi alez. P. H. Turcsányi ezds.
pk. pol. ti.

Aláírások: Galgóczi alez
Hegedűs szds
Galgóczi alez.

Piskóczy szds.
Turcsányi ezds.

X. melléklet**4. Minősítési lap 1953. augusztus 1-től 1954. október 20. között**

1. oldal

2. 53-54

TITKOS!
(csak kitöltés után)

A parancsnokság fejbélyegzője (hadrendi)

példány jele

Minősítési lap

195³ év augusztus hó 1 naptól 195⁴ év október hó 20 napig
terjedő időszakra

Név: FARKAS JENŐ Szül. éve: 1924
Anyja neve: Remenyik Erzsébet Rendf.: százados
Beosztása: Légi.löv. szolg. ág pk.
Mióta teljesít szolgálatot jelenlegi beosztásában: 1952.IV-től
Mióta teljesít szolgálatot a Néphadseregben: 1949-IV-től,
Párttagsága (mióta): pártonkívüli,

Legmagasabb polgári iskolai végzettsége: gimnáziumi érettségi

Legmagasabb katonai iskolai végzettsége: Honv.Rep. Akadémia

Hogyan (milyen fokon) képezi magát tovább jelenleg

katonailag: parancsnoki kiképzés rendszerében

politikailag: marxista-leninista tiszti oktatás rendszerében

általános műveltség szempontjából: önképzés keretében

Előző minősítésében megjelölt hibái: kapkodó, alárendeltjeinek nem tud kellően parancsot adni. Egyes esetekben előljáróival szemben fegyelmezetlen. Sokat beszél feleslegesen, politikailag passzív.

Minősítés (I. fok):

Politikai – erkölcsi beállítottsága jó. Népköztársaságunk feltétlen híve. A párt és kormány határozatait világosan megérti és tiszteletben tartja.

Igen jó szellemi képességekkel rendelkezik, amelvekkel marxista-leninista szakmai és általános katonai ismereteit elméleti vonalon eredményesen elmélyíti. Tudását szívesen adja tovább. Sokat foglalkozik beosztottjainak tanításával, melyben állandóan keresi a jobb eredményeket biztosító módszereket. Sokat dolgozik. Szívós és munkabíró. Beosztásából eredő feladatait – a légi lő és légiharc kiképzés irányítását – a fennálló számos akadály elhárítása mellett nem tudta maradéktalanul megoldani. Sokat dolgozott a légi lőkiképzés előfeltételeinek megteremtéséért. Ezt a feladatot lényegében megoldotta, de

2. oldal

a célsáklövészet és légi harc kiképzés célravezető módszereit nem tudta meghonosítani.

Munkájának legfőbb hiánvossága, hogy nem az irányításra és a célravezető módszerek egységes bevezetésére fekteti a fősúlyt, hanem elmerül a részletkérdésekben. Az objektív nehézségeknek túl nagy jelentőséget tulajdonít. Ezeknek leküzdésére önmaga sem fordít kellő gondot és elfogadja őket beosztottjaitól is.

Korábbi minősítésében feltárt hiánvosságait igyekszik megszüntetni, de még mindig nem találta meg azt a megfelelő magatartást, mellyel beosztottjainak elismerését vívhatta volna ki és tekintélyt szerzett volna magának. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a szolgálati érintkezés keretében nem találja meg mindig a megfelelő hangnemet. Ez az alárendeltek felé néha önérzetet bántó fölényeskedésben, az előljárók felé pedig a megkövetelt tisztelet megsértésében jut kifejezésre.

Szolgálaton kívüli idejét hasznosan tölti ki. Sokat foglalkozik önképzéssel. Erkölcsös életmódot folytat, Családját szereti és gondoskodik róla.

Összegyéniségénél fogva jó képességekkel rendelkező tisz. Elméletileg sokat fejlődött. Változtatnia kell az alárendeltekkel és előljárókkal való érintkezés módját és munkáját úgy kell megszerveznie, hogy mint legfelsőbb irányító és ellenőrző működjék. Ennek megvalósítása után képes lesz arra, hogy munkakörét kiválóan ellássa.

Budapest, Kelt, 1954. évi október hó 28. n.

Név, rendf.: / Zsolt József alez. /
Beosztás: Le.t.ü.kik.ov.h.

3 oldal

Záradékolás (II. fok):

I. fokkal egyetért. Sokkal nagyobb határozottságot kell tanúsítania a nehézségek leküzdése során.

(I. fokkal egyetérték. Sokkal nagyobb határozottságot kell tanúsítania a nehézségek leküzdése során.)

Budapest Kelt, 1954. évi november hó 1. n.

Név, rendf.: József István alez.
Beosztás: Le. t. kik. ov.

Minősítő bizottság véleménye:

A minősítő bizottság, a minősítéssel egyetért.
Működésén, azonos beosztásra alkalmas.

Minősítő bizottság véleménye:

A minősítő bizottság a minősítéssel egyetért.

Háború esetén, azonos beosztásra alkalmas.

Kelt, Budapest, 195⁴ évi november hó 22. n.

Név, rendf.: Yegedits János nds
Yegedits János nds. /
 Beosztás: 14.8.001.0v.h. / Dis. titk. /

4. oldal

Kelt, Budapest, 195⁴ évi november hó 22. n.

A jóváhagyás hitelteljes
 20.12.1954. december 20. n.

Név, rendf.: Hósi Sándor vörösg. st.
Hósi Sándor vörösg. st.

Beosztás: 14.8.001.0v.h. / Dis. titk. /

A jóváhagyott minősítés összegezett következtetéseit ki és mikor ismertette a minősített előtt:

Kelt, Budapest 195⁴ évi december hó 17. n.

Név, rendf.: Hósi Sándor vörösg. st.
Hósi Sándor vörösg. st.

Beosztás: 14.8.001.0v.h. / Dis. titk. /

A minősítés összegezett következtetéseit ismerem:

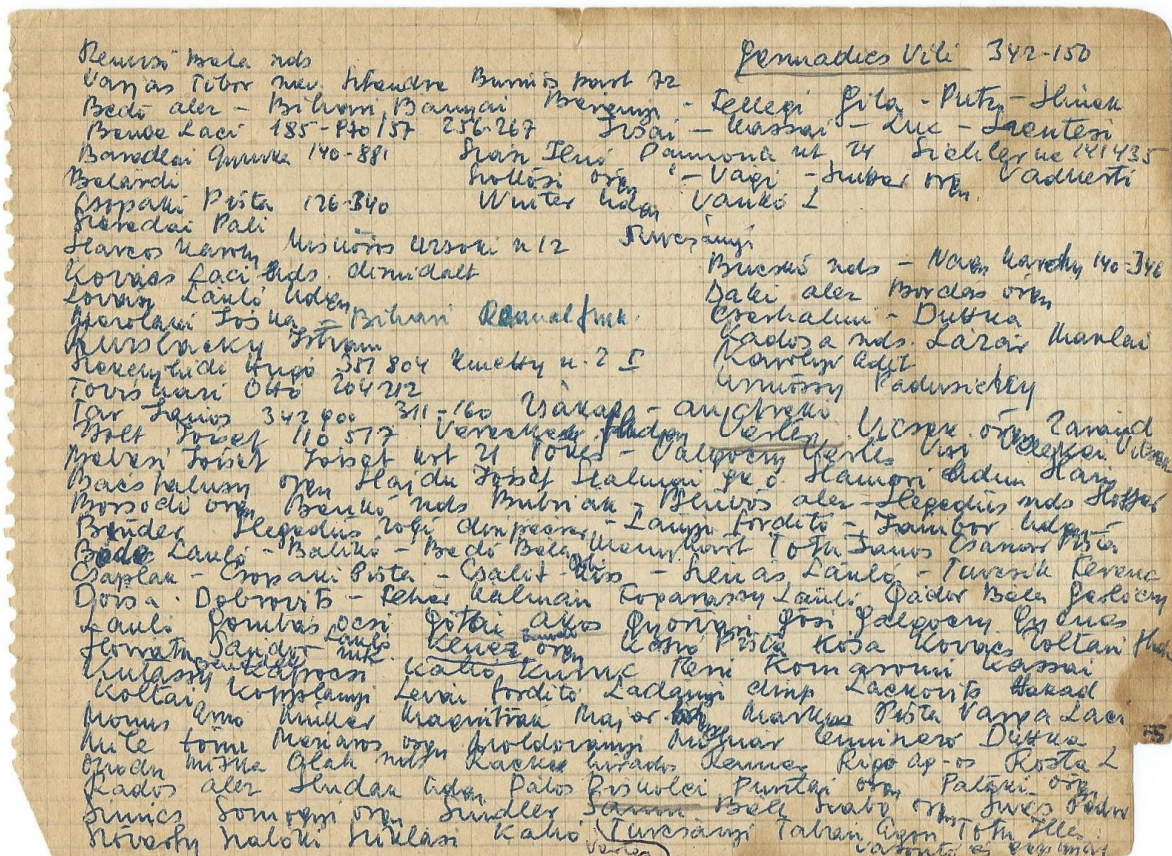
Kelt, Budapest 195⁴ évi december hó 17. n.

Név, rendf.: János János nds

Megjegyzés:
 Minden aláírás alatt az aláíró parancsnok nevét géppel, vagy kézzel írt nyomtatott betűkkel is fel kell tüntetni, az aláíró teljes beosztásával együtt.
 (Pl.: 123. lőv. e. 1. zj. 2. szd. pk.)

5208 5 — Vörös Csillag Nyomda, Budapest (IM), 1823

A MAGYAR LÉGIERŐ PARANCSNOKSÁGÁN SZOLGÁLÓK JEGYZÉKE 1950-1955
KÖZÖTT
(eredeti, de hiányos
feljegyzésem)

A FELJEGYZÉSBEN TALÁLHATÓ NEVEK BETŰRENDEN

Andrikó ⁷

Baliko ⁸ - Baki alez. ¹⁹ - Bácsfalussy örgy. - Bányai ? - Bedő alez. ¹⁰ - Bebesi József fhdgy.

¹¹ József krt.21 - Bencze Laci szds. ¹² (T.: 185-970/57 - 256-267) - Benkő szds -

Berényi - Béliárdi - Bihari Reanal fmk. ¹³ - Bordás örgy ¹⁴ - Borsodi örgy. ¹⁵ - Böde

István ¹⁶ - Bedő Béla - Brüder - Bubriák - Bucskó szds. ¹⁷

⁷ alez. Le. hadtáp főnöke. Párttag.

⁸ hdgy. Légilövészet után érdeklődő ti.

⁹ alez. Ált. Kat. Csf-en dolgozó ti.

¹⁰ Fhdgy-alez. pol.ti. rosszindulatú jordán.

¹¹ Fhdgy. Le. fegyver mk. jó barátom. Párton kívüli.

¹² Szds. Kiváló régi m.kir. rajzoló jó barátom volt. Párton kívüli.

¹³ Vegyész mk. Le.Üzag. Szolg pk. később kísérlettel kapcsolatban civilben is segített.Párttag.

¹⁴ Ált. Kat. Csf-en dolgozó ti.

¹⁵ Le. hdm o.- on dolgozott, később más magasabb beosztásokban. Párttag.

¹⁶ Le. kik.ov. vez. Főnököm, megmaradt csanádi parasztembernek. Párttag.

¹⁷ Ált. Kat. Csf-en dolgozó ti.

Baradlay György (T.: 140-881) Évfolyamtársam, nem tudom, hogy került ebbe a névsorba.-
 Csaplak¹⁸ — Csallit-Kiss¹⁹ – Császár Pista²⁰ - Cserhalmi - Csupaki István²¹ -
 Dózsa²² – Dobrovits²³ - Duttká Géza(?)²⁴
 – Fehér Kálmán – Fellegi²⁵ - Fogarassy László²⁶
 Hajdú József - Halmai Le. gk. o.- Harcos Károly Kiskörös Uzsoki u.12.²⁷ - Hámori Le.
 törzs pk. - Házi - Hinek - Hegedüs szds. szü. ti. - Hegedüs Zoli diszpécser pk.- Horváth
 Sándor civil mk. nagy fej.¹ – Hudák hdgy.- Hűvös alez. Le. hadtáp főnök. - Hoffer
 fhdgy. hdtápos
 Izsai János hdgy. Le. gyepmestere -
 Jámbor hdgy. irodatisztféle
 – Gádor Béla²⁸ - Gerlóczy László - Germadics Vili T.: 342-150²⁹ - Gila³⁰ - Gombás
 László Öcsi Feld. Ov. – Gótai Ákos Le. műszer mk. – Györvári Mátyásföldről
 ismertem. - Gösi – Galgóczi Le törzspk. – Gyenes örgy Mátyásföldről ismertem.
 Leszerelték.
 Kadosa szds. Ált. kat. Csf. Nyt. ti. – Kapocsi – Kahó alhdgy. Irodista. – Kassai – Károlyi
 Edit - Kenéz örgy. Le üzembentartó mk. Régi ember. – Koltai - Komáromi – Koszó
 Pista Le. Pság hadtáposa reptérépítő, szegedi kertész. Megfi. tiszt. – Koplányi Taszárra
 repültem Vele. – Kovács Laci szds. disszidált – Kósa – Kurucz Feri Barátom. Le.
 vezérmegfi. - Kutasy Benedek – Kovács Zoltán fhdgy.
 Ladányi diszpécser alhdgy. . – Laczkovits Hakad – – Lányi fordító - Lévai fordító - Lázár –
 Lovász László hdgy. hadtápos elegáns ti. - Lux -
 Horváth Kálmán Le. főmk. – Major –Maszlai³¹ - Márkus Pista – Menyhárt –Mezőlaki
 Jóska OMRE szlő. - Mészáros örgy. – Mile törm. Sziklasi Jóska utódja. – Moldoványi –
 Molnár teniszező¹ — Monus Ernő fhdgy. hadtápos – Müller -
 Nagy Károly szds.- Onody Miska Szab. Szerk Csf-en – Oláh szds. – Nagyváradi hdgy.
 ujságíró gyerek. + 1961. 04.21.
 Padusiczky örgy. - Pataki örgy.– Pálos Géza alez .Hdm ov. – Piskoczy Pol. ti. főnököm
 Nógrádi bányász. . – Pogrebnyak vörgy. szovjet tadó¹ – Pusztai örgy. – Putz -
 Raczki híradós – Rados alez. - Remsző Béla szds kik.ovh. rövid ideig. barátom - Renner –
 Rigó anyagos – Rosta - Ruzsbaczký István szk. beosztottam. -
 Samú Béla tervező civil mk. - Simics vörgy. Le. törzs. pk. –. Sindler — Somogyi örgy –
 Szász Jenő Pannónia u. 24 - Szabó örgy. Mátyásföldi Bázis pk. - Szelerné (T.: 141-435) –
 Szentesi örgy. Fodrász. Hdm. ov.
 Szeredai Pali Bebesi Bimbi helyettese, nagy vitorlázó repülő. - Székelyhidi Hugó T:351-
 804 Kmetty u.2.I. régi ti. tözspk. Több helyen. - Szénás László –
 Szöllösi örgy. – Szutner örgy. – Szűcs Imre utódom – Szalóki anyagos – Sziklasi irnok –
 Szövérfy hadtápos –

¹⁸ Örgy.-alez. Régi ti. Párttag. Meteorológiai Szolg vez. Párttag.

¹⁹ Thfts-ből lett ti. Hadtápos volt.Nem sok dolgom volt Vele.

²⁰ Le. eje. szolg vez. Párttag. Az osztály spiclije (utólag tudtam meg.)

²¹ Le. sportti. Párttag. Rövid ideig volt a kik.o-on-

²² Le.hdm.o. Szép fiú. Párttag

²³ Hdm.o. Szorgalmas csenes alkotó típus.

²⁴ Ált. Kat. Csf-en dolgozó ti.

²⁵ Fhdgy. hadtápos

²⁶ Le szü. Ti. Sztahanovista MOM-os. Örgy. Lett majd korán leszerelt. Utána Hegedüs jött

²⁷ Thfts-ből lett ti.

²⁸ Szervezési ov. Nagy et.

²⁹ Germadits Vili egy-i képviselő barátunk. Ő volt Szabó altbgy-nél ügyemben.

³⁰ Pol.ti. Később alakulatnál.

³¹ Vivó olimpikon. Ált.kat.Csf-en.

Tar János 342-900; 311 160 Évfolyamtársam, nem tudom, hogy került ebbe a névsorba.-
 – Tabán Egom Vasöntő és Gépgyár – Tóth Illés szds. Leszerelt - Tóth János – Tőkés -
 Tövisházi Ottó T.: 204-212 Kirúgták - Turcsányi Pol. Csf. - Turcsik Ferenc Kurucz Feri
 helyettese.

Ürmössy –

Vadkerti őrgy. Szfv-i ÖREMŰZ pk. Valgóczy alez. szakti. - Varjas Tibor szkv. jó
 barátom együtt voltunk Kkméten. Szentendre, Bu..... part 72. - Vankó L. - Varga Laci -
 Vági őrgy. Isk. pk. – Vereczkei fhdgy. feld. ti.-ov. - Vértes Pol. ti. - Vilcsek őrgy.

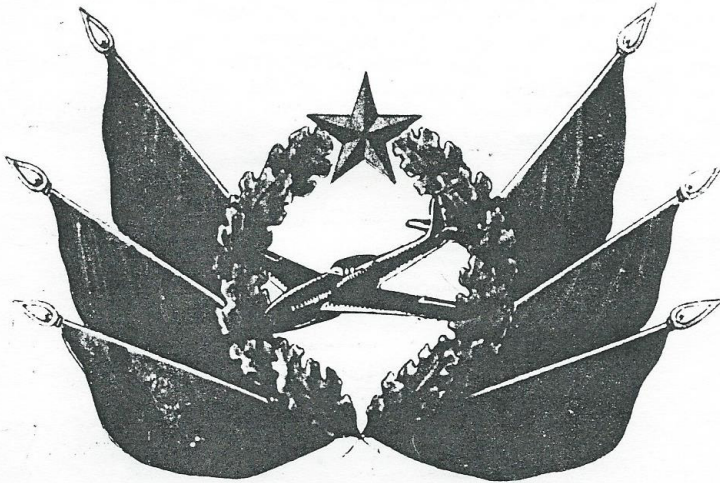
– Visi -

Winter törm. szerv.o.-on. -

Zarándi Ált. kat. Fcsf. Zsákay - Zsolt József T.:110 517 Kik. ov. főnököm.

A REPÜLŐ

ÜNYEPI SZÁMA

SZTÁLIN

GENERALISSZIMUSZ

70. SZÜLETÉSNAPJÁRA

1949 DECEMBER HÓ • ELSŐ ÉVFOLYAM 8 SZÁM

I. 8.

A REPOLO

27

A repülőgépből való lövés ballisztikája

Magyarországon, főleg a régi hadseregben a lökiképzés igen gyenge pont volt. Még gyengébb pont volt a légierők légi lökiképzése. Nem akarom ennek már mindenki által jól ismert okait elsorolni, hanem ehelyett leszögezem, hogy a lövéstani elmélet ismerete nélkül csak kevesen tanulnak meg jól lőni, az átlag igen gyenge marad. A Szovjetunió kiképzési rendszerére való áttérés itt is döntő változást hozott. Ma már a dicsőséges Szoviet Légierő tapasztalatai alapján könnyen érthető, de mégis lényeges ballisztikai előismeretek birtokába juttatjuk a növendékeket. Ezek után rátérek cikkem tulajdonképpeni szaktémájára, a repülőgépből való lövés ballisztikájára.

XIII. melléklet**A LÉGIERŐK ALAKULATOKNÁL és a „KILIÁN” REP. HAJÓZÓ ISK.-NÁL
LEVŐ tiszti és összes létszáma – valamint a harci és iskolagépek száma 1951-1955
években**

Időpont	Megnevezés	Ti (tényl)	Összes	Vadász	Csata	Bom- bázó	Szállító	Iskola
		létszám	Repülőgépek száma üzemképes/üzemképtelen					
1951.12.	Alakulat ö.	2202	13566	32/7	38/3	-	10/1	35/12
	Kilián	356	2008	10/5	11/3	-	1/1	52/12
1952.12.	Alakulat ö.	2711	18996	134	32	-	14	33
	Kilián	549	4191	15	5	-	2	67
1953.12.	Alakulat ö.	4881	16574	147	109	47	8	9
	Kilián	556	3529	16	16	1	2	89
1954.12.	Alakulat ö.	3274	15590	168	105	41	11	45/16
	Kilián	705	3017	11	12	3	4	54
1955.12.	Alakulat ö.	3432	14292	17/170	116	3	12	49/32

XIV. melléklet**ÚJÍTÁS ELBÍRÁLÁSA**

MAGYAR NÉPHADSEREG.
OIP. Le. Szakmérnökség.
Budapest, 1957.1.23.

Kimenőszám: 48

Farkas Jenő részére

Tárgy: Budapest.
236/OIP. újítás tban. VII. József u.26.I.5.

Értesítem, hogy Szénási - Turcsik "Célmérő berendezés" tárgyú újítási javaslatuk megvalósításában végzett átlagon felüli teljesítményéért a Le.Főm. Elvtárs közreműködői jutalomban részesítette.

A közreműködői jutalom - 1.616.36 Ft. kifizetése a H. St. Sz. ut. sítása alapján folyamatban van.

Kertész Gyula ind. / OIP. újítási ea.

..... század (részleg) ezred

"B" **Dicséreték és fenyítések lapja**

1. Név, anyja neve: *Farkas Jenő / Reményi Erzsébet /*
 2. Szül. év, hely: *1924. Pápa község*
 3. Rendfokozat: *hadgy.*
 4. Szolgálati beosztás: *elő*
 5. Katonai szolgálatba lépésének éve: *1946 1949.*
 6. Pártállása:
 7. DISZ tag? *igen 1950*

A) Dicséreték:

Miért	A dícséret néme	Mikor kapta (a pos. kelte és száma)	Kitől kapta (beosztás)
<i>Fel munkája ér.</i>	<i>Traszan</i>	<i>1948. M. 7. le. prág 50. m. elg. kol. k.</i>	<i>Törzs pl. i. dícséret. le. Tol.</i>
	<i>Bpest. 1951. NOV. 21. én. Marión</i>		

B) Fenyítések:

Miért	Mikor követte el a cselekményt	A fenyítés néme	Mikor kapta (a pos. száma és kelte)	Ki szabta ki (beosztás)	Mikor és ki törölte (beosztás)
	<i>Bpest. 1951. nov. 21. én.</i>	<i>Úres.</i>			
<i>Mert nem engedélyezte a egyet beosztás alá Hivortartás megértését</i>	<i>1952. I. 22</i>	<i>10 nap munkafogás</i>	<i>011. n. le. prág pos. 1952. I. 24</i>	<i>le. prág.</i>	<i>096 le. prág 1952. XI. 4.</i>
<i>1953. 02. 19-én 2200 kor a le. prág 212. n. noka ajtaját figyelmeltetés hát csak feloktatás zart le.</i>	<i>1953. 02. 19.</i>	<i>10 nap ba fogás</i>	<i>06. n. T. le. prág.</i>		<i>1424 le. prág Pozitive let 4m. prág. 82 x. 23</i>

Megjegyzés: Mari őrmester 1951.11.21-én törölte fenyítésemet az 1952.11.07-én kapott Le. pk-i dícséret miatt.

1952.10.23-i fenyítés törlését ugyanakkor nem húzta át. Ez a fenyítés minősítési lapomon is szerepelt, törlése nem. Mit várjon egy ember a katonai adminisztrációtól?

Kérelem a Zrínyi Akadémiára történő beiskolázásért.

Honvédelmi Miniszter Elvtársnak!

Alulírott Farkas Jenő szds. /:1924. Pápakovácsi. Reményik Erzsébet:/ kérem Vezérezreides Elvtársat, hogy engem a Zrínyi Miklós katonai akadémia repülési tagozatára vegyen fel.

Jelentem, hogy katonai kiképzésemet 1942-44 évben a Repülő Akadémián kaptam meg.

A Néphadseregben 1949. óta teljesíték szolgálatot és eddig semmiféle katonai iskolát vagy tanfolyamot nem végeztem. Jelenlegi beosztásomat - Légierők lövészet szolgálat parancsnoka - 1950. augusztus 1-e óta látom el. Beosztási helyem vadászrepülőgépvezető. 1951-ben a repülésről egészségi okok miatt letiltottak és törzsbe beosztott tisztté minősítették át.

Bár ez a tény szolgálatom ellátást nem hátráltatja, ugyanakkor hiányos politikai, repülő-harcászati, műszaki ismereteim, valamint az, hogy jelenlegi beosztási helyem főiskolai képzettséget követel meg, arra kényszerítenek, hogy mielőbb valamelyik katonai főiskolára jelentkezsem és azt becsülettel elvégezzem.

Ezért ismételten kérem Vezérezreides Elvtársat, hogy kérelem kedvezően bírálja el.

Budapest, 1955. május 30.

.....

Elutasítás a Zrínyi Akadémiára történő beiskolázásért.

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
H. M.

SZEMÉLYÜGYI FŐCSOPORTFŐNÖKSÉG

Bp. V. Balaton-u. 5-7. Tel.: 114-650. Bp. 502. Pf.: 19.

Budapest, 1955. augusztus hó 11-én.

Kimenőszám: 2730 /1955. 5

Farkas Jenő százados.

OLLE.Pság.

B u d a p e s t.

Tárgy: Kérelmére válasz.

1955.május hó 30-án kelt, a Honvédelmi Miniszter Elvtárshoz irt kérelmével kapcsolatban közlöm, hogy a "Zrínyi Miklós " Katonai Akadémiára való felvétele a létszámviszonyok alakulása miatt ez évben nem lehetséges.

Az eredetivel egyezik:
Budapest, 1955.08.11.

Juhász Béla örgy.s.k.
csf.h.

/: Szabó Lajos szds.:/
nyilt ir.v.

XVI. melléklet**TANÁCS SÁNDORRÓL**

Dr. Farkas Jenő: Veritates nostrae (megjelenés alatt) 153. oldalán írta:

(1994/5.) 05.18. Újpestre hívott a vitézi szék, ahol Tanács Sándor, a legtöbb bevetéssel rendelkező repülőgép vezetőnket, vitézzé avatták közbenjárásomra. Írtam ugyanis egy levelet v. Berényi Miklós úrnak, (akit most rehabilitált Klein úr¹ századosnak!) az Országos törzskapitánynak, hogy "szíveskedjen

kivizsgálni, hogy általam nagyon tisztelt, TANÁCS SÁNDOR, 1921. Kiskunhalas) volt ht. rep. őrm. Szakonyi László úrnak beadott kérelmére eddig miért nem kapott választ.

Nevezettet én, mint volt m. kir. rep. hdgy. a légierők harckiképzési osztályán, mint a légi harc- és lökiképzési szolgálati ág vezetője (örökös pártonkívüliként), mint szolgálati előljárója a szolnoki repülő hajózó tiszti iskola légi lövészet előadójaként, mint pártonkívülit ismertem meg, és akit azért az 1953-ban esedékes fhdgy-i előléptetésből kizártak, és október 15-én kirúgtak, majd 1957. 08.10.-én hadnagyi rangjától is megfosztották, mert nem volt párttag.

Tudom, hogy a vitézi rend legutóbbi közgyűlésén – nagyon helyesen – határozatot hoztak, hogy volt párttag nem lehet rendjük tagja, de – Tanács Lajos, mint 140 bevetéssel, két igazolt légi győzelemmel a háborút Oroszországtól kezdve végigharcoló kiváló repülőgép vezető, aki bronz, kis és nagyezüst vitézségi érdemérmét és soron kívüli előléptetést érdemelt ki, és aki 1948-ban, hogy pénzügyőr lehessen, beléptették 1948. augusztusában a (MSZMP) pártba és ott Berettyóújfalun az előbb felsorolt okok miatt, három hónap után kizártak és ezért a pénzügyőrségtől is kirúgták. Egyáltalán, hogy ő párttagnak minősüljön, ezt érthetetlennek és igazságtalannak és az önök által hozott határozat merev és értelmetlen betartásának tartom.

Természetesen lehet, hogy Önök elsősorban tiszteteket, esetleg várományosokat kívánnak soraik között látni. Ez esetben természetesen kérem, szíveskedjenek észrevételemet figyelmen kívül hagyni, de mindenesetre, akkor is kérem ügyintézésük pontosságára, nagyobb figyelmet fordítsanak rendjük jó hírneve érdekében.

Tisztelettel köszöntöm Önt, és kérem, gondolja át az általam írtakat, mint „Tanács Lajost tisztelő, volt előljárója”. Ja, meg így írtam levelem alá: " volt m. kir. rep. hdgy., Rákosi kirúgott rep. szds.-a, mg. mk. tanár, tud. főmts., rehab. ny. rep. alez." (Alant a TANÁCS Sándornak 1994. március 2-án és 29-én írott levél)

Az év januárjában mondtam el az esetet Magyar László vitézi hadnagynak és négy hónapra rá kaptam értesítést. Laci repülő hadapródiskolás volt, és rendes ember is maradt.

Gödöllő, 1994. márc.2.

Kedves Sándor!

A túloldali levelet küldtem az arra illetékesnek.

Várjad a becsapódást!

Barátsággal köszönt: FJ.

Gödöllő, 1994. márc.29.

Kedves Sándor!

Mellékelten küldöm dr. vitéz Bercsényi Miklós székkapitány urad válaszát tudomásulvétel végett.

Ne haragudj, hogy sikertelenül okoskodtam. Eddig talán ez volt az első hátrányod volt párttagságodból.

A viszontlátás reményében köszönt: **F J** 1 db melléklet

Az EMLÉKKÖNYV REFLEXIÓI

Kedves Barátom

Megjelent évfolyamunk EMLÉKKÖNYVE.

Határozatunk szerint, mindenki annyi darabra várományos, ahányszor az általa befizetett összeg osztható 500.- Ft-tal. Tehát 1000.- Ft befizetése esetén 2 db-ra.

Így Neked db EMLÉKKÖNYV jár térítésmentesen.

Természetesen, ha valaki 5.000 Ft-tal járult hozzá, annak nem kötelező átvenni a 10 db könyvet, Részére a kért darabszámot feladom, amennyiben 5 db-nál nem több.

Azok, akik a könyv kiadását pénzzel nem segítették, de életrajzukat elküldték, azoknak csak az egy könyv feladására elegendő postaköltség 44.- Ft, bélyegben való előzetes megküldését kérem. Természetesen, ha több példányt kérnek, azokat 500,- Ft térítési díj ellenében és a postaköltség előzetes megküldése esetén postázom.

Azok, akik nem küldték meg életrajzukat, azok a postaköltség és a könyv darabonkénti 500,- Ft összeg előzetes megküldése után postázom a kért EMLÉKKÖNYV-eket.

Az EMLÉKKÖNYVET november 4-én 12.00-tól a HÁGI sörözőben Budapest Huszár u. - Munkás u. sarok személyesen is átveheted, ha addig nem vetted át.

Postaköltségek: 1 db könyv esetén 44.- Ft.

2 db könyv esetén 60.- Ft.

3-5 db könyv esetén 68.- Ft.

Nórika (idősebb lányom) 1994.10. 25. Gratulálok a szép könyvhöz, a laikusnak is érdekes és olvasmányos. Kiolvastam köszönöm, hogy gondoltál rám. Büszke vagyok, de sajnos sok mindent nem tudok rólad. Sok puszi Nóri

Forró József: (volt sógorom) Sok szomorúság van benne és nem derűs életszemlélet.

Bátorfi (11.30) (Hollandia) Köszönettel nyugtázom a küldött könyvet és a beszámolót. Hiába én csak dicsérni tudlak tevékenységedért, mert állítom, hogy senki más nem tette volna ezt meg. 149 fős évfolyamunk ötven év utáni felkutatása nem kis munka volt. Még most is Te tartod össze a tagokat, és akit érdekel még tudatod is a történekről. Ezért még egyszer csak a legmesszebbmenő dicséret illet meg.

Ferenczy Tekla (Szlovákia) Okt. 28. ..." Külön köszönet illet a felejthetetlen és bizonyára rengeteg munkát-vesződséget követelő, gyönyörű tartalmas EMLÉKKÖNYV- ért. Persze sajnálom, hogy aránylag kevesen küldték el az Általad kért fényképet mai fizimiskájukról, így biztosan nem írta volna Czapek a tegnapi érkezett levelében, hogy oly kevés jelenlevőt ismert meg és amikor Szentgyörgyi Colit telefonon kérdezte, ki volt ez vagy amaz, Coli azt válaszolta neki, hogy "szíve Petőfi, az agya Tompa"! ... Czapek ... küldött néhány fényképet is ... félek, hogy sok kérdésére én sem tudok válaszolni, csak ha képmásukat megtalálom EMLÉKKÖNYV-edben szereplő újkori ábrázolások között...

Graffi Gyurka (USA) 1994. karácsony ... Köszönöm az Emlékkönyvet. Együltemben elolvastam az egészet. Nagyon jó összeállítású és visszaemlékeztet a múltra, amit csaknem teljesen elfelejtettem már. Megírtam Jenőnek is és most neked nagyon köszönöm munkátokat. Megérte. Még egyszer hálás köszönet a sok munkáért.

Jánkfalvi Zoltán (Nyíregyháza, 4400 Sóstói út5/B. IV.16. „fiatal kutató” 1995.10.09-i pénzfeladási csekk közlemény rovatában: ... A könyvről Ausztráliából Szmolnik Lajostól kaptunk hírt. Ő is csak hallomásból ismerte. Jó magam már félig elolvastam és csak azt mondhatom: "Remekmű". Fáradozását mély tisztelettel köszöni és jó leszállást kíván!

Kovács Gábor: (USA) 1994.okt.20.: Elolvastam az EMLÉKKÖNYV-et is és mondhatom emberfeletti munkát végeztél az adatok összegyűjtésével, elrendezésével és kiadásával. Csak azon csodálkozom, hogy Klári hogyan bírta ki az állandó elfoglaltságodat. Mindkettőtöknek csodálattal adózunk, és örökké hálásak vagyunk.

Ladó Éva (94.11.14) Köszönettel megkaptam a könyvet, örülök neki és elhatároztam, hogy el fogom olvasni. Most sajnálom, hogy nem tudom Tóni kit szeretett, kit nem, mi volt a nehéz vagy könnyű a katonaéletben? Istenem, most már késő.

Lengyel Bizzu (Ausztrália) 1994.10.20.-i leveléből:

... Az utazás fáradalmait kipihenve, elmémben megkezdődött a rengeteg otthoni benyomás kibogozása, ami hosszú időt fog igényelni az általános "káosz" kielemezéséhez.

Bajtársi együttlétünk feledhetetlen emlék marad öregedő napjaimban! ...

Az EMLÉKKÖNYV "megteremtésével" kapcsolatos odaadó munkáért, évfolyamunk a világ minden táján szétszórta tagjainak összetoborzásáért, 50 éves világtalálkozóink megszervezéséért kiérdemelted mindannyiunk háláját és elismerését!

Gödöllői vendéglátásokat alkalmat adott, hogy betekintsek volt és jelen munkáságod egyes részleteibe és kedves családot közelebbi megismerésére. Múzeumotokat is igen érdekesnek találtam. - Külön köszönetem mindezért.

Nagy László (North Wales USA) -Gótzty Palinak 1994. Karácsony. Kedves Pali! A könyvet elolvastam. Bámulatos élettörténetek!! A sorok között fajtánk iránti szeretet, áldozatvállalás, önzetlen katonaerény és eredmények tömege rejlik meg! Köszönöm Neked ezt a felemelő könyvet! Szeretettel Laci.

Nagy Kornél (fhdgy. USA) – Gótzty Palinak 94.12.09. Pali volt olyan kedves és személyesen adott át az EMLÉKKÖNYV-ből, melyet azt lehet mondani, napokon át szinte nem tudtam letenni, mert a szétszóródott és sokszenvédéses időszakot megérett bajtársak sorsáról megírt őszinte sorok rávilágítottak arra, hogy nem volt rajtunk kívül egyetlen nemzet sem, akik az legdühösebb ostorcsapások révén-éveken át kénytelenek voltak elszenvedni azt, hogy a 2. vh. során mi voltunk az utolsó csatlósok a nácizmus kiszolgálásában.... csak újból arra utalhatok, hogy kiváló szép munka volt az emlékkönyv kinyomtatása...

Papp Ferenc: 94.10.17 levélben:

Jenőkém végigolvastam EMLÉKKÖNYV-ünket. Hát bizony mindannyiunknak megvolt az elmúlt évtizedek során a maga keresztje. Nem is hittem volna, hogy sokakat közülünk milyen nagy megpróbáltatásnak tett ki az élet. És hogy mégis talpon maradtunk, becsületesek, minden neveltetésünkéből adódott. Persze olvasva az élettörténeteket találtam benne olyanokat is, melyek előttem teljesen ismeretlenek és újak voltak. Lehettek is, hiszen nem egy helyen voltunk.

... Amit Peller Pisti és Simon Palinak, nagyban megegyezik az én naplómban írtakkal, azzal az eltéréssel, hogy október 15-én indultunk haza és nem novemberben, mint ahogy Simon Pali írta. Na de ennyi év után egy hónap tévesztés?

Péter Manyi (nov. 10.) ... Nagyon köszönöm figyelmességet és az EMLÉKKÖNYV-et. Jól megríkáttál velem, mert egy ültőhelyemben sok szomorú sorsot olvashattam ki abból, (nemcsak Károlyról). Egyébként hibát nem találtam sem az adatban, sem az idő sorrendjében. ... Óriási munkád lehetett a feldolgozásban és részemről nagy az elismerés. Valamennyi pilótás emléket a fiam vette magához és ez az EMLÉKKÖNYV is hozzá kerül egy idő után. Addig is olvasgatom az életrajzokat élőkről és holtakról. ...

Sasvári Gyurka (USA) Sasa 94.12.5. Most ragadom meg az alkalmat, hogy igen hálásan megköszönjem azt a rengeteg munkát, amit az évfolyamért csináltál. Az évforduló rendezése is tökéletes volt, nem beszélve a gyönyörű könyvről, amit olyan tökéletesen összeállítottál.

Gondolom, nem én vagyok az egyedüli, aki így érez és kérlek, fogadd el mindannyiunktól őszinte hálánkat és elismerésünket.

Sürü Béla: Az EMLÉKKÖNYV-ről csak annyit, hogy bár Te nagy gondossággal állítottad össze, az enyém mégis hiányos volt. (felsorolja azokat az adatokat, melyekre kértem, hogy küldje el és amelyeket nem küldött el. A hiányosságokat a hibajegyzék tartalmazza.)

Somorjai Jossi (Ausztrália):

...Tartalma és kiállítása elsőrangú és engeddd meg, hogy szép munkáért gratuláljak és köszönetet mondjak...

Az életleírások nagyobb része bizony sok szomorúságot tükröz, főleg az Otthon maradtak részéről, de akik kényszerből elhagyták Hazájukat és kivándoroltak a világ minden irányába, ott sem volt mindegyiknek jobb sorsa. Én is tudom, mit jelent az: egy Hazát elveszteni.

... Egy kicsit furcsán érzem magam, hogy a könyvben szerepelek. Sokan évfolyamtársaid közül engem nem ismernek (75 %-ának pk-a volt), a könyvben ez nincs kidomborítva. ... köszönöm Neked azt a megbecsülést, amit adtál. Végtelenül jól esett.

Szabó Karesz (Anglia) (nov.3.) ... könyveden átrágtam magamat, egy monumentális alkotás bárki bármit is mond. Kellett, hogy azt a sok szenvedést és hányattatást, amin ki-ki átment, valaki lerögzítse az utókor számára. Csak sajnálni tudom, ha valaki negatív kritikát adott róla, többet erről nem akarok írni. Mindenesetre nagy teljesítmény volt olyan rövid idő alatt és esetleg nem minden esetben kooperáló tagokkal a világ minden sarkában szétszóródva. ...

Ps.: A HIM Könyvtárba leadott példánya mellé a következő észrevételt tett valaki Nádort mentve. (Ez Kovács István ny.á. vezds. 56-ban KF., majd TIB elnök készítette – nekem írott levele szerint.) Az észrevétel teljes és pontos szövegét, jegyzeteiben tett észrevételeimmel az alábbiakban csatolom.

(Ez úgy látszik divat a volt elvtársaknál, mert Martin Kornél pc. hdgy. is halála előtt közölte velem a LUDOVICA KÁVÉZÓBA menve, hogy tíz esztendeje (1995-ben) Ő is észrevételezte és kifogásolta a Szent László hadosztály katonái írták ... c. könyvemet. Szerencsére, még megkapta és olvashatta válaszomat.)

M Á S O L A T

A M.kir."Horthy István" Honv.Repülő Akadémia
1944 aug.20.-án felavatott évfolyamának

Dr. Farkas Jenő összeállításával megjelent "Emlékkönyv" szubjektív ill. valótlan állításai Nádor Ferenc személyével kapcsolatban.³²

A 3. oldal utolsó sorában:

Mátay György³³ életrajzából (aláhúzva) A 122. old. 3. és 8. bekezdése.³⁴

4. oldalon folytatás: "... 1948-tól 1950 tavaszáig /a Határőrségnél/ szd. pk. voltam

Mosonmagyaróváron. Akkor átadtak a repülőknél.³⁵

- 1949-ben egy !,a! HM-ben dolgozó volt évfolyamtársam akart beszervezni Koronka Pál nekem címzett állítólagos levelével, de nem vállaltam. Az esetről senkinek nem szóltam. Jelen volt Nagy Árpai évfolyamtársam is, aki sajnos vállalt valamit, hogy a repülőkhöz kerülhessen.³⁶

- 1950. aug!usztusától 1951. ápr!ilis! közepéig Szolnokra a tiszti iskolára, magasabb !pk-i! /parancsnoki/ tanfolyamra vezényeltek. /.../³⁷

- !I! /i/tt oktatott Nagy Árpád volt évfolyamtársam, aki jutalomból (aláhúzva) szds. lett./.../³⁸

- 1951. tavaszán, mint pk-i beosztásra alkalmatlant (a vizsgákon első lettem) nyugállományba helyeztek, megtiltva, hogy bárkivel kapcsolatot tartsak, vagy elmondjam merre jártam, mit csináltam.³⁹ /.../⁴⁰

- Hazamenve Mosonmagyaróvárra, mint leszerelt határvadász tiszt egy lakótársam segítségével az ottani Mezőgépgyárba mentem dolgozni /,/ mint betanított esztergályos.⁴¹

- Akkor már javában folytak a repülő elleni perek. Pár hónap gyári munka után /p/ !P!rovokátor, volt évfolyamtársam bejelentése alapján, az a bizonyos Koronka levél miatt, !a!melyet én az illető lakásán megsemmisítettem,(! jeltől aláhúzva) a kihallgatásokon mégis épségben megvolt, letartóztatott és összeesküvésért elítéltek. A Gyorskocsi utcában rengeteg verést kaptam, de talán ennél is többet vádolt társam Nagy Árpai, aki később a börtönben bele is halt az ott szerzett "kezelésekbe". Itt beszéltem először Koronka Pál leveléről, mellyel kapcsolatban Nagy Árpai a verések hatására, még azt is "bevallotta", hogy

³² Az okmány 6 számozott oldalt tartalmaz, "személytelen", sem dátumot, sem aláírást nem tartalmaz. Névtelen szerzője a témában járatlan személy lehetett, aki még Mátay vezeték és keresztnévét is hibásan írta le. (F.J.)

³³ Mátay György általunk nem ismert személy. Helyesen: az 53. rangszámmal avatott Mátay Andor (avatási okmánya szerint) (F.J.)

³⁴ Helyesen a 2 és 8. bek.-ből kivonat, az Emlékkönyvben szereplő szöveghez //jelek közé tett kiegészítéssel és ! jelek közé tett törlésekkel)

³⁵ Az emlékkönyv 122.o.2.bek.-e.

³⁶ Az Emlékkönyv 122.o.3.bek.-e

³⁷ /.../-al kimaradt szöveg: Itt láttam viszont Szabó Flokit, mint kik.szdz, majd e.pk-ot.

³⁸ /.../-al kimaradt az emlékkönyv 122.o.4.bek.-e szöveg:

"Több évfolyamtársam is itt szolgált, de velük a kapcsolatot nem tartottam. Egyrészt mi gyorsított tanfolyamon voltunk, még vasárnap is volt előadás, másrészt kapún kívülre, még a "bikaistállóba" se mehettünk ki. Csak egyes kiképző tisztekkel beszélhettünk. Nagy Árpival is csak vizsgánk letétele után beszélhettem négy szemközt. A szolnoki "D" (defenzív, elhárító) tiszthelyettes határvadász szd-omnál volt "D thts.", azelőtt csö. tiz., akit mint a győri kieg. sorozótisztje vettem fel a seregbe azzal, hogy nem szól csö. múltjáról, ő figyelmeztetett Szolnokra történt bevonulásomkor, hogy senki volt tisztársammal ne beszéljek, mert mindenki-mindenkit figyel. Árpinak is ezt mondtam el, mikor a tanfolyam végén felkerestem. A tanfolyam alatt, noha hetente adott órát, nem is tegeztük egymást. Ezt ő is érezte. Nagy volt a bizalmatlanság."

³⁹ Az emlékkönyv 122.o.5.bek.-e

⁴⁰) /.../-al kimaradt az emlékkönyv 122.o.6.bek.-e: "Úgy volt. Senki nem tudta letartóztatásomig, hogy Szolnokon Galambot, Jak 18-ast, Jak 11-et, Kecskeméten Jak 9-est repültem. Akkor már több berágódott motorú Jak-9-es volt, de ez is titok volt."

⁴¹ Az emlékkönyv 122.o.7.bek.-e

Ő hozta a levelet Koronkától.⁴² Mindent magára vállalt. Így provokátor, volt évfolyamtársunk csak az én felrendelésemben (aláhúzva) volt részes és ezért le sem tartóztatták. Nahát?^{43 44}

- Nádor Ferenc fhdgy-t 1948 szeptemberben a HM 33.019/el.n.szü 1948 sz rendelettel a Műegyetemre vezényelték.

- 1948 nov-ben egy éjszaka a Kat.Pol letartóztatta házkutatással, majd letartóztatásban kötelező bejelentés elmulasztása miatt indult ellene vizsgálat.

- Egy Koronka Pál által irt, neki címzett levelet kerestek, amelyből a kihallgató részleteket is felolvasott (a "Kopjások" nevében tartalmazott szabotázs cselekményekre felhívást).

- Az eljárás során a Kat.Pol. által megbízott postás jelentette a kihallgató tisztnek. hogy a levél eredetijét Nádor letartóztatásáig cím változása miatt nem tudta kikézbesíteni, így a kötelező bejelentés vád elesett. Nádort egy bizonyos idő múlva szabadlábra helyezték azzal, hogy senkinek nem mondja el hol volt.

- Néhány nappal Nádor szabadulása után (1948 végén, vagy 1949 első heteiben)⁴⁵ megjelent Nádor lakásán Mátai és Nagy Árpád és kérdezték, hogy mi történt vele.(tehát nem Nádor rendelte fel őket, hiszen egyetemi vezénylése miatt katonai beosztása nem volt. Ugyanilyen ok miatt nem ígérhette Nagy Árpádnak a repülőkhöz való áthelyezését vagy századosi előléptetését. Ezek nyilvánvaló torzítások).⁴⁶

- Nádor, mivel évfolyamtársai kérdezték, a tilalom ellenére elmondta, hogy mi történt. Mátai ekkor közölte, hogy ő is kapott Koronkától levelet, elő is vette, felolvasott belőle, majd a kályhába dobta. Nádor figyelmeztette Mátaikat, hogy kihallgatása során meggyőződött arról, hogy a Kat.Pol. másolattal rendelkezett Koronka leveléről és javasolta Mátaiknak, hogy a neki küldött levélről tájékoztassa előjáróit.

- Nagy Árpád - Mátai állításától eltérően - csak hallgatott, semmiféle ajánlatot nem kapott és semmit sem vállalt.

- Mátaikakat 1951 tavaszán tartóztatták le, amikor a MIG 15 típus rendszeresítése előtt a Légierő hajózó és műszaki állományát egy Hazai Jenő vörge. által elnökölt bizottság politikai megbízhatóság szempontjából még egyszer felülvizsgálta. Az eredmény sok letartóztatás és eltávolítás volt, amely nemcsak a Magyar Kir,⁴⁷ Légierőből átvett tisztek zömét érintette, hanem az 1948 óta kiképzett fiatal repülőgép-vezetők és műszakiak nagy részét is.

- Koronka tevékenységével kapcsolatban, figyelembe veendő Lengyel József életrajzából a 114.old.8. bekezdése: "pár hónap múlva alkalmunk adódott Koronka Pál évfolyamtársunk segítségével Svájcba jutnunk. Palit a francia hatóságok futárként alkalmazták, aki korlátlanul közlekedett Románia, Magyarország és a nyugati államok között". /Tehát a Kat.Pol-nak volt oka Koronka figyelésére/. "Ő szerezte meg részünkre az utazási okmányokat!"⁴⁸

- Mátai-Nagy Árpád elleni per és rehabilitáció megmaradt okmányaiból megállapítható, hogy a nyomozati hatóságok figyelték Koronka tevékenységét és másolattal rendelkeztek levelezése egy részéről.

⁴² Ez névelírás, mert Koronkai Károly szds. 1952-től a Le. harcikk.o-án bo.csapatnemi szemlélőként szolgált és Tu-2 rep.géppel 1955.01.14-én 3 fős személyzetével együtt lezuhant és repülő halált halt.

⁴³ Az emlékkönyv 122.o.8.bek.-e. A bekezdésből kimaradt szöveg: 1951-52-53-ban Nagy Imre révén amnesztiával szabadultam. Igaz, csak két hét volt hátra büntetésemből.

⁴⁴ A szubjektív és valótlan állítások

⁴⁵ folytatás az 5. oldalon:

⁴⁶ Mi indokolja Mátai kitöltöttnek tekintett 1,5 év és Nagy Árpád 10 éves ítéletét? (F.J.)

⁴⁷ Az eddigi helyes- és elírási hibákat is másolva.

⁴⁸ Ami a bekezdésből kimaradt: "Sok száműzött magyarnak nyújtott segítséget. Erős székelly érzelmű, igaz, jó bajtárs volt! (Koronka)"

PUBLIKÁCIÓIM SZÁMA 1954-1991 KÖZÖTT

ÉV	Kéz- iratok	Úti- Jelen- tések	Perio- diku- mok	Szaba- dalom és Újí- ási javas- latok.	Egyéb Tudo- má- nyos köz- lemé- nyek:	Tanul- má- nyok	Alap- közép és felső- fokú isko- lai jegy- zetek	Könyv- részek:	Kön- yveim:	Összes
1954	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
1955	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1956	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1957	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1958	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
1959	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
1960	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
1961	1	-	-	-	-	1	-	2	-	4
1962	2	-	-	-	-	-	1	-	-	3
1963	2	-	-	-	-	1	-	-	-	3
1964	2	-	-	-	-	1	2	-	-	5
1965	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1966	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
1967	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
1968	1	2	-	2	5	1	2	1	-	14
1969	4	1	-	-	3	1	-	1	3	13
1970	6	2	-	-	7	-	1	1	3	20
1971	3	-	-	-	5	1	-	-	2	11
1972	3	-	-	-	4	3	1	1	-	12
1973	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
1974	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
1975	7	1	-	-	-	1	-	11	-	20
1976	7	1	1	1	3	14	-	-	2	29
1977	22	3	4	-	1	9	-	5	-	44
1978	5	3	4	-	1	9	-	3	-	25
1979	3	1	3	-	4	5	-	5	2	23
1980	2	1	6	1	3	9	-	6	2	30
1981	6	1	14	1	4	9	-	14	-	49
1982	-	4	8	-	2	10	11	11	1	36
1983	8	1	7	-	8	3	-	27	-	64
1984	11	-	-	1	4	5	-	10	1	32
1985	11	1	4	8	7	1	-	8	-	40
1986	7	-	4	7	1	2	-	1	-	22
1987	13	-	3	-	3	-	-	33	-	52
1988	3	-	2	-	-	-	-	6	-	11
1989	2	-	-	-	2	-	-	-	-	4
1990	2	-	-	-	-	-	-	2	-	4
1991	4	-	-	-	-	1	-	3	-	8
Összesen	140	22	60	28	67	90	23	167	16	627

XIX. melléklet**Évfolyamtáraid Nádor Ferencről alkotott véleménye.**

Nádor Ferenc Ez az összeállítás évfolyamtársaim elbeszéléseiből áll, akiknek nevét ahol azt elfelejtettem, zárójelbe tett számokkal jelöltem meg. Szükség esetén bizonyára rendelkezésre állnak – ha még élnének - állításaik igazolására, megismétlésére.

Nádor szélhámos természete miatt lehetséges, hogy sok leírt dolog saját kitalálása, amelyekre mindig hajlamos volt.

Nádor neve egy eredetileg német család felvett neve. Nádor személyében nem is ennek a családnak gyermeke, amelyben nevelkedett, hanem törvénytelen, adoptált gyerek.⁴⁹ Apja szocdem (4) , a francia ellenállási mozgalom tagja, aki 1944 őszén Héderváron kasznár, gazdatiszt egy grófi birtokon.

Anyja német nő, akinek testvére 1944 okt. 15 után a Budaörsi repülőtér német őrnagy parancsnoka, Ferike protektora maga Vesemayer a német birodalom magyarországi képviselője (1)

Nádor személyében diák korában apja pisztolyával átlötte mellkasát, ezért tüdeje sérülékeny volt. (?) Kispesten laktak. Gimnáziumban magántanuló volt.

Salamon László volt iskolatársa mondta, hogy gyerekkorában olyan rosszul látott, hogy szemüveggel is tornamentes volt.⁵⁰

Szombathelyen a repülő akadémia első évfolyama második félévében korlátlan végzett hosszúbillenés gyakorlása során a két korlát közé esett, bordája eltört, tüdeje megsérült, így Ferike akkor lógott, amikor akart. (9)

Osztálya egy alkalommal elhatározta, hogy Hollós ezredes felsőbb mennyiségű óráján nem írnak dolgozatot. Senki nem írt Nádoron és Cseh Károly karp.-on kívül. Nagy cécó lett. Cseh Karcsit – aki bokszt bajnok volt – tisztességesen megpokrócozták, Nádorhoz nem nyúltak. A laktanya fogság büntetést, ami a parancs- illetve dolgozatírás megtagadásáért járt a Légierők parancsnokságával végzett telefonbeszélgetés után semmissé tette. Anyja András vk.ezds feleségének rokona volt, s Ő volt Nádor protektora, aki az Akadémiára is bejutatta, annak ellenére, hogy két családi okmánya nem volt rendben. (21)

Tapolcán még avatás előtt Ferike, egy társával önkényesen Pestre távoztak el. A vonat úgy érkezett vissza, hogy éjfélre nem értek volna ki a repülőtérre. Szállodában aludtak, reggel gyalog jöttek ki a reptérre. A Tiszti busz előtt Nádor elbújt az útszéli

⁴⁹ Eleőd Attila közlése. Az (1), (8), (9), (12), (13), (19), (21), számmal megjelölt közlések személyeit elfelejtettem.

⁵⁰ Sűrű Béla 1996.10.29-i levele In: FARKAS HIM Personalia „Szar alak (Salamon) a másik szar alakról (Nádorról) írta.

bokorba, társa nem. Nádor laktanyafogságot kapott, társát Orsovay fhdgy. leszerelésre javasolta, végül zászlósnak avatták.⁵¹

Ferike egyáltalán nem tartozott a szimpatikus fiúk közé. Ha utána lehetne nézni, láthatnánk, hogy már az első évben is a legkevesebbet repülők közé tartozott, Őt nem a repülés, hanem a ruhagyuriság érdekelte.⁵²

Avatás után Sóllyommal és Héjával repült Kenyeriben, így repülésben az évfolyam utolsó negyedébe tartozott. Vönöckön együtt lakott diákkori szerelmével a költőnek hirdetett Mártával, későbbi – vagy már – akkori feleségével, aki egy német autógyár magyarországi képviselőjének volt a lánya.⁵³

1945 elején Kenyeri-Vönöckön a Puma 101/6 kölyök századnál volt Papp Tibor szd.pk. alatt. Gyakran vesefájdalmaira hivatkozott, kérte, hogy ne repüljön és segéd tisztelkedett. Becsület szó vétele után parancsnokának elmondta, hogy apja és Ő baloldali érzelműek és ha ki is képeznék, Ő egyébként sem harcolna az oroszok ellen.

Itt Kenyeriben valami komoly problémája akadt. Egyesek szerint megesküdött Mártával engedély nélkül mások szerint lakbér és vacsora díj fizetésének két havi hátraléka miatt szállásadója feljelentett és azért Fülöp István opk. letartóztatta, Szombathelyre hadbíróóság elé rendelték, ahol hiányos tiszti kiképzésre hivatkozott. A hadbíróóság visszaküldte azzal, hogy saját hatáskörben fenýítsék meg. Két hét szobafogságot kapott.⁵⁴

Egyesek szerint a Puma földi részlegével nyugatra ment és nyugatról jött vissza, Hédervárra, - amit letagadott, - és onnan lopakodott be Bp-re. Hogy dezertált, ezt Nádor saját maga is mondta, mikor felkerestem és Egry Tamás is ott volt. Ezt Ő úgy fejezte ki, hogy "mint a többi józan gondolkozású Ő is lelépett."⁵⁵

1945 április 1-én vették állományba (saját közlése szerint III.126 p.) júniusában tért haza. Megfelelő protekciója révén - András vk.ezds. – aki akkor már a HM-ban szolgált. Először a hazatelepítési bizottsághoz az elhurcolt javak kormánybiztonságához került, mint fhdgy. Gyenes János szds. mellé. De volt idő, amikor Merényi Scholz o. tbk. segédtisztjeként a közlekedési minisztérium egyik főosztályával eu. egységcsomagok kialakításával volt kapcsolatban. (4).

" Nádornak mindenféle pártigazolványa volt annak idején, melyet mutatott is neki. Azért tartotta fent vele a kapcsolatot, mert egy emeletes ágyban aludtak Kassán a Rep.Alapnál. Tudta, hogy milyen jellemtelen, de ezt nem vette figyelembe."⁵⁶

Ez időben fhdgy. mindenkireh kedves Ferike, akit még sajnálnak is és élelemmel láttak el. Egyik fiú évfolyamtársa, aki malomban zsákolt Mártika részére, apósa útján lisztet

⁵¹ Rónay In: FARKAS Évfolyamom története

⁵² Eleöd Attila közlése

⁵³ Papp Ferenc közlése 1994.02.16.-án MVRE-ben.

⁵⁴ FARKAS Évfolyamon története II.

⁵⁵ Baranyai Tibor közlése 1994.02.16.-án MVRE-ben.

⁵⁶ Frankó Endre 2005.02.02.-án közölte. A leírtakat Nyitrai Jancsi mesélte neki

és grízt organizált” – lopott – ⁵⁷ Egy a másik vidékről nagy kosarakban küldte rendszeresen a gyümölcsöt Ferikéknek. Ferike ekkor még hálás is tudott lenni. Amikor protektorát András vk.ezds.-t (a Magyar Bajtársi Közösség tagjaként) letartóztatták, Nádor ételhordóban vitte az ebédjét a Fő utcába. ⁵⁸

A potyát szereti. Esztergomba járt sok esetben ebédelni az OMRE kiképzés ellenőrzése volt az ürügy. ⁵⁹

1948 nyarán Lengyel Bizsúnak mondta: *"Bizsu, neked a legjobb, ha eltűnsz!"* ⁶⁰

Ekkor még mindenkire barátságos, de disztíngvál. Volt évfolyamtársa, akivel az Országos levéltár lépcsőjén találkozott, s nem ismert meg s nem tudta kicsoda (2), de volt akivel nagyon barátságos volt először és csak később nem ismert meg ⁶¹ és volt olyan, akit később is agítált – 1995-ben -, hogy lépjen be a hadseregbe. (Szabó Tibor)

1948-ban a Repülő Szemléléségnél kap beosztást Ekkor vált ismertté spiclisége. Egy alkalommal sürgősen, azonnal hívták a tanácsadóhoz. Íróasztalán hagyta irományait, amelyben társairól írt feljegyzések – lehetőleg terhelőek – voltak. Ebben az időben már szovjet tanácsadó „haverjával” dicsekszik, akivel sülve-főve” együtt van. Többen e miatt is kerülnek társaságát (9)

1949-ben a megalakuló Honvéd Légierők Parancsnokságán már repülő szemlélői beosztásban van Zalka András ezds. és Horváth Barna vk.alez. Hüvös Sándor hdtáp helyettes parancsnoksága alatt. (9)
Beiratkozik a Műegyetemre, de bokros elfoglaltságai miatt más felvételizik helyette 14 (21). Itt akkor már a leváltott Zalka András a tanszékvezető, míg a Légierők parancsnoka a szabómesterből lett Házi vörgey lett.

Nádor járja az alakulatokat és akit csak tud provokál. 1949 március elején Mátay Andor és (Szabó) Nagy Árpád főhadnagyokat - határvadász századparancsnokokat – provokálja . Felhívja őket a HM.-be, de ott nem beszél semmit, mert a falnak is füle van., majd egy körúti presszóban akarja mutatni Koronka Pál volt zls. nyugatról Mátaynak és Szabónak írott levelét, de nem mutatja, hanem meghívja őket lakására. Mindkét fiúnak van elhárító tisztje, s tudják, már mitől döglük a bolsi légy.

Mátay már a villamoson elhatározza, hogy nem áll kötélnek.- Koronka Pali t.zls. erdélyi fiú volt, aki mint utólag tudjuk a háború után a francia hírszerzés futára volt, s aki két másik évfolyamtársunk Svájcba való utazását elősegítette. Ő írt egy levelet, melyben kifejezi örömét, hogy mindketten a határon szolgálnak és kéri őket, hogy szolgáljanak tovább, mert szükség lesz megbízható tisztekre, ha az amerikaiak, a készülő harmadik háború során Magyarországra jönnek. Mátay tudja, hogy a határtól elmentek az amik, hisz neki hagyták ott dzsipjuket századparancsnoki kocsinak, ajándéknak. Végül is Nádor

⁵⁷ Bátorfy: III fejezet. 130. p

⁵⁸ Baradlai

⁵⁹ Frankó: III. fejezet 133.p.

⁶⁰ 1 Lengyel: III. fejezet .142.p.

⁶¹ Peller István megpróbálta a MASZOVLET-et, de Nádorék elutasították.

össze akart velük esküdni. Mátay a levél elolvasása után azt összegyúrta és Nádor vaskályhájába dugta és eljött a lakásról, otthagyta Nagy Árpit. (Koronka Pali Angliában halt meg, csak testvére él még) .

Ahol Nádor valahol megjelent , vagy valakivel beszélt ebben az időben , ott valami sötét dolog történt. Erősödött a bolsi nyomás. A határt is a zöld ÁVO vette át.⁶²

1951 március 6.-án tartóztatják le a Pumásokat. Tóth Lajos fhdgy-t, Horváth Barna alez.-t, Horváth Kálmán örgy.-t, Szűcs Csabát, Forró Palit, Forgács Pistát, Dinka Tibort, Tobak Tibort, Bartos Gézá, Sűrű Bélát és Czerny Miklóst, Csák Péter mérnököt. Jak-9 –es motorok besülésével, kémkedéssel vádolva. A másodfokú ítéleteket június 1-én mondták ki. A korona-és egyetlen tanú Nádor. A három halálos ítélet közül Tóth Drumi nem kért kegyelmet és nagy sietve úgy végezték ki, hogy évekig nem találtak nyomára.

1951. május 22-én Mátayt és Nagy Árpit is letartóztatják. Első fokon mindkettőjüket tíz évre ítélik. Mátay kulcsesontját a kihallgatások során eltörik. A másodfokú tárgyalás előtt a szokásoktól eltérően Mátayt minden indok nélkül újra megverik, mire a tárgyaláson megtagadja kényszer alatt történt vallomását és követeli, hogy szembesítsék Nádorral, kérdi, hogy hova tették az általa összegyúrt levelet, mert a tárgyaláson egy új levelet mutattak. A tárgyalást felfüggesztették és két hét sötétzárka után Mátayt kihallgatták és azt az ajánlatot kapta, ha nem ragaszkodik Nádorral való szembesítéshez, úgy a vádat elejtik és csak "az összeesküvés tényének jelentésének elmulasztása" miatt ítélik el. és csak annyira, amennyit addig fogságba töltött, másfél évet.1953. február 18-án szabadult.

Nagy Árpi az ítéletbe belenyugodott. A velük együtt elítélt Péterfi (vagy Péterfia szds.) öt évet kapott. Nagy Árpi 1956 tavaszán a gyűjtő kórházában csont tuberkolózisban mártírhalált halt. Forgács Pista találkozott még vele a börtönkórházban halála előtt.⁶³

Ez alatt Nádor a legmegbízhatóbbak és kiválasztottak között már őrnagyként végzi a MIG-15-ös átképzést, mint a légierők repüléstechnikai szemlélője.⁶⁴

1952 októberében a „láncos kutyák” elleni gépesített lövész hadtesttel végzett Kiskunfélegyháza – Hódmezővásárhely főcsapással tervezett támadást biztosító vegyes repülő hadtest parancsnoka alezredesként. Két vadász, egy csatarepülő osztály egy bo. és egy szállító szd. harcát vezényli.⁶⁵

1954. május 7-én aranykoszorúját megszerezni akaró Bátorfi évfolyamtársát, attól félve, hogy Romániába kerül, négy MIG-15-el szállítatja le Algyőn és végleg kitiltatja a repülőtérről.⁶⁶

Nádor 1955 tavaszán fejezi be a Műegyetemet, mint repülő mérnök.

⁶² Farkas Évfolyam történet II.

⁶³ Mátay, Forgács közlése

⁶⁴ Farkas: IV.fejezet.235.p.

⁶⁵ Farkas: IV.fejezet 244 p.

⁶⁶ Bátorfi: IV. fejezet 258 p.

1955. november 30-án rúgja ki volt évfolyamtársát Farkas Jenőt a légierők harckiképzési osztályáról, a légiharc és légilövészet szolgálati ág főnökét személyes bosszú miatt. Nevezettet korábban őrnagyi előléptetésre és kormánykitüntetésre terjesztette fel, mert egyrészt a maximális várakozási időt kitöltötte, - erre Nádor nagyon ügyelt – másrészt őrnagyi beosztási helyen volt harmadik éve és a légierők repülőgép vezetői 1954-es évben légiharc és lögyakorlataikat átlag jó eredménnyel hajtották végre. Ezért a szabályzat értelmében előléptetésre fel kellett terjessze. A személyes bosszú oka jellemtelenség volt.

Az történt, hogy a harckiképzési osztály vezetőjét a kormány ezredessé léptette elő, s Nádor az osztály tisztjeit –.t, Iván Dezső őrgy.-t, Csallóközi István őrgy.-t, Mezőlaki József őrgy.-t, Kurucz Ferenc szds.-t, Farkas Jenő szds.-t és másokat összehívott és Mezőfi István alez sorakoztatója és létszámjelentésének beadása után - ilyen csak ez egyszer volt a harckik.o-n - Nádor gratulált Zsolt előléptetéséhez és kérte a „fiatal tiszteket”, hogy fokozottan adják meg a tiszteletet a jövőben parancsnokuknak.

Aznap este Mezőfi alez. a lakásán a szokásos kanmurira összejöttek a nőtlen tisztek és Nádor is megjelent. Egész este együtt gúnyolták távollétében az öreg Zsoltot.

Másnap ezt elmesélték, Thürner Edit gépíró nő továbbmesélte, amin Farkas Jenő, Nádor szemétségén felháborodva berontott Zsolthoz, akivel ezen a téren is mélységesen egyet értettek korábban is. Bár Zsolt becsületszavát adta, hogy nem ugrik fel és rohan Nádorhoz, ezt mégis megtette. Hogy ott mi történhetett, nem tudom.⁶⁷

Az elbocsátó irat november 1-én kelt, előtte Nádor szeptember 15.-e körül felment Farkas Jenő lakására - előtte egyszer sem járt ott - és részvétteljes pofával közölte vele, hogy "Képzeld Jenő most jutott tudomásomra, hogy leszerelnek!" - A válasz: „Feri, Te vagy a légierők parancsnoka, mért csodálkozol annyira,”

Farkas két országgyűlési képviselő barátja Germadits Vilmos és Boros Vince őrgy elment Szabó István altbgy.-hoz – Rákosi barátjához – hogy ez hogyan lehetséges, előléptetés és leszerelés egyszerre?

A válasz: „Sajnos még mindig vannak a Néphadseregnek ilyen parancsnokai!” és megmutatta mind a három okmányt, melyeken ugyan az az aláírás volt: Nádor Ferencé.⁶⁸

1956-os forradalom Katonai Tanácsának tagja Nádor Ferenc ezds. akit rövidesen vőrgy.-é léptettek elő. Ő a Le. pk-a, Ő képviseli a fegyvernemet, az OLLEP parancsnokának Hazai vőrgy. alárendeltje.

A forradalom alatt a szolnoki hajózó tiszti iskola parancsnoka útján (Kablay alez.) hívta Dinka Tibort aki a börtönből való szabadulása után Szolnokon dekkolt. A Le. Pságon találkozik Horváth Barna alez.-el , akivel egy nagy terembe mennek be, ahol Maléter honv. miniszter helyettesei és Nádor törzskara ülnek, egymással szemben és a terem közepén lévő széket kínálják. Nádor felkéri Horváth Barnát, hogy a helyzetre való

⁶⁷ Farkas IV. fejezet 264 p-

⁶⁸ Farkas: IV. fejezet 270.p.

tekintettel vegye át a Légierők Parancsnokságát. A terem oldalbejárata mögött a légierők orosz tanácsadója Pobrebnyák tbk. ült. A feladat az orosz csapatok elleni bombatámadás. Miközben Horváth Barna a létszámviszonyok, harcérték és lőszer-bomba kiszabatok után érdeklődött, a terembe behoznak egy friss felderítő jelentéseket tartalmazó térképet a felvonuló határon kívüli szovjet erőkről.

A bombázás terveit kidolgozták, a reptereken elrendelték az elsőfokú készséget, de kiderült, hogy a bomba bunkerek kulcsait náluk megbízhatóbbak őrzik. Horváth Barna a parancsnokság átvételét nem vállalja. Nádor javasolja, hogy menjen el valaki Király Bélához a honvédség főparancsnokához és kérjenek engedélyt a támadásra. Nemleges választ kaptak ⁶⁹

A Budaörsi repülőtér hangárjában nagy halom röpcédulán, amely kiszórásra várt Nádor Ferenc vörge. a Magyar Légierők Parancsnoka aláírással egy felhívás van, hogy a légierők az orosz csapatokat ott támadja, ahol vannak és figyelmezteti erre a lakosságot. (4)

Ugyanezt a szöveget a rádió is bementa és erre a hírre ment be az OLLEP-re Baradlai György, aki ott Fraunhoffer Csanyával, Kazay Kálmánnal, és Horváth Gyula szds.-al találkozott. Nádort keresték, akivel meg akarták a dolgot beszélni, hogy "ezt hogy képzelik"? A röpcédulát is magukkal vitték. Nádor szokása szerint, nem ért rá és a társaságot Zsolt ezds. nyakába varrta. ⁷⁰

Baradlait és társait 1957-ben tartóztatták le, a vád államtitkok jogosulatlan megismerése és a rendszer elleni szervezkedésre ajánlkozás. Az első periratot Zsolt és társai ellen fogalmazták meg, - látszólag – mert rövidesen IV.ker. PB nyomására Baradlai és társai ellen emeltek vádat. Kazay Kálmánt is idős kora miatt elengedték. Baradlai első fokon nyolc hónapot kap és szabadlábon hagyják – remélték, hogy szökik? – másodfokon három évet, Frauenhoffer 2,5 évet, Horváth két évet kap. Baradlai büntetését Márianosztrán harmadolták. Sem az első, sem a másodfokú tárgyalásra Nádor nem ment el, de vallomását felolvassák: „Ismertem Baradlai jellemét és neveltetését és cselekménye a kezében levő röpcédula miatt csak rosszindulatból történhetett.” ⁷¹

Baradlay a Fő utcán Kablayval és segédtisztjével ült együtt, akik Kádárt hozták Szolnokról repülőgéppel. Kablayt ugyan nem bocsátották el, de nem léptették elő ezredessé és halálakor sem kapott katonai tiszteletadást, ezt csak post mortem kapta meg. ⁷²

A forradalom leverése után Nádor a jugoszláv katonai attasé budai lakására menekült. Itt találkozott Vásárhelyi Miklóssal. Két ezredes jött érte a HM-ből akik sértetlenségét szavatolták. ⁷³

Ahogy Hüvös Sándor a Le. volt hadtápfőnöke Rákosi alatt két halálra ítélt között, mint "tégla" feküdt, Mátay szeme láttára, Kádár alatt a MALÉV vezérigazgatója lett, úgy

⁶⁹ Farkas: IV fejezet 278.p.

⁷⁰ Baradlay: IV.fejezet 279 p.

⁷¹ Baradlay: V. fejezet 302 p.

⁷² Farkas: IV. fejezet 302 p.

⁷³ Farkas:V. fej. 295..p.

Nádor is a MALÉV vezérigazgató helyettese lett, főmérnökként. (A két halálra ítélt egyike egy francia hírszerző, akit ládában raboltak el és hoztak haza Franciaországból. A másik egy Jugoszláv miniszterhelyettes volt. akiket ki is végeztek ⁷⁴

Nádor „szerencsését” több féle módon magyarázta.

Volt egy olyan meséje, hogy a megszálló erők hírszerzése

– aki nem tudta, hogy Nádor a honiak embere, úgy összeverte, hogy hónapokat volt a Repülő kórházban, ahova Kádár személyesen ment el meglátogatni és bocsánatot kérni, hogy a hazai hírszerzés nem tájékoztatta a bejövő megszállókat arról, hogy Nádor megbízással volt az attasé lakásán. (9)

- a másik: hogy Münnich lányát vette feleségül és ezért nem lett semmi bántódása

- a harmadik verzió, hogy ”volt egy parasztkáder helyettesem, aki helyettem mindent aláírt és az én nevem nem szerepelt sehol sem és ezért úsztam meg. (13)

1957. jún. 13-án 67 %-os rokkantnak nyilvánítottak, leszereltek. ⁷⁵

1957. szeptembertől Dr. Csanádi György a polgári repülés terén alkalmazott ⁷⁶

1962-ben (nyár elején) Mátayt cége kiküldte a MALÉV-hez egy 16 helyes lehallgató és jelentéstároló fejlesztésével kapcsolatban. Szabadulása után ekkor találkozott a vezérigazgató helyettes úrral, Nádorral. ⁷⁷

Ezután lett Prágában légügyi attasé, aki mikor Szentgyörgyi Dezsőék Hollandiából egy IL 18-assal jöttek Hollandiából Prágán át, s hozták magukkal a fülkében (Bátorfy) Ócsót. Nádor felszállt a gépre és negédes mosollyal meg akarta ölelni, aki ezt természetesen elhárította. ⁷⁸

1965-ben egy Szlovákiában élő társunk Eleőd Attila kereste fel Nádort, aki két titkárnővel Ferihegy első embere volt. Negyed órája volt részére és arra, hogy elmondja: Jöjjön át Szlovákiából a toronyban alkalmazni tudja. Anyagi okok miatt viszont nem tudott jönni. ⁷⁹

Papp Ferike fiával együtt volt 1974-75-ben ROI-n fiát magas vérnyomása miatt nem vették fel. Ferike felajánlotta segítségét, hogy kijuttathatja a SzU-ba műszert tanulni, s ha hazajön, még lehet belőle pilóta. A dologból nem lett semmi. ⁸⁰

A hetvenes évek végén Szófiából kísért ki az utasokat a géphez, mint MALÉV képviselő. ⁸¹

⁷⁴ Farkas: V. fej. 303 p.

⁷⁵ Farkas V. fejezet 301 p.

⁷⁶ Farkas V. fejezet 301 p.

⁷⁷ Mátay V. fejezet 308 p

⁷⁸ Bátorfi: V. fejezet 315.p.

⁷⁹ Eleőd Attila közlése. V. fejezet 312. p.

⁸⁰ Papp Ferenc közlése.

⁸¹ Kontraszti V. fejezet. 321.p.)

A nyolcvanas évek óta Nádor a nemzetközi Légiforgalmi Szövetségnél volt állásban és onnan is ment nyugdíjba. Így nem érdekli az infláció, mert dollárban kapja a nyugdíját.

Van egy évfolyamtársunk Egry Tamás, most is látogatja. Állítólag lehet, hogy ez is a sajnáltatási akció egyik fogása - nagyon egyedül érzi magát -, fehérvérúsége miatt vércserére jár. Mártával van együtt, egyetlen lánya légikisasszonyként MALÉV géppel Pozsony mellett repülő halált halt.

Volt egy olyan hír is, hogy Nádor Surján miniszter repülő tanácsadója de ez a minisztérium válasza szerint nem felel meg a valóságnak.⁸²

Ő az egyetlen évfolyamtársunk, akivel egy kivételével, nem kívánnak a többiek találkozni, azért mert, ártatlan emberek életét tette tönkre azért, hogy a jelenleg "leggazdagabb" repülő legyen és jellemtelenségével most a nyolcadik rendszert (Horthy, Szálasi, Tildi, Rákosi, 56-os Forradalom, Kádár, Göncz) szeretné kiszolgálni volt elvtársaival.⁸³

1997. januárjában Forgács Pista mondja, hogy Nádor még nála is (Forgács) rosszabbul beszél.⁸⁴

Az 1999. 09.09-11 között rendezett 55 éves találkozóra nem hívtam meg.⁸⁵ Erre Kakasy Gyula vállalkozott.⁸⁶ Nádor kért és kapott diplomát, melyet kérésére Szabó József ddtbk. a Magyar Szárnyak Szerkesztője vitt el.⁸⁷

2004.12.10. Bátorfy Ócsó is megjött „franc”-ból fiával, ezért késett válaszával. „Bennünket kirúgtak, mint hivatásosokat, pár pengővel kielégítettek. Aztán adtak díszoklevelet, hogy őriztük a rep. hagyományokat. Ezek mind olyan kommunista trükkök. Előbb kivégzik, aztán rehabilitálják a tagokat. Nádor is megkapta az oklevelet, mint dezertőr! Neki kötél járt volna.”⁸⁸

2005 06.14. Szabó Tibor irt. Volt Szolnokról Nádor temetésén.. A repülőtérről egy alezredes és két őrnagy mellett Ő is két veteránrepülő társával. - Tibor Kassán, (a HMNRA-nál) egy oktató mellett, az Akadémián egy osztályban volt. Mikor fogságból hazajött segíteni akart neki és a helyére akarta, hogy menjen a HM-be. Utoljára a Veterán Repülők egyik rendezvényén találkozott vele, előadást tartott az 1945-1956 közötti Magyar Légierők történetéről. Egryvel is találkozott a tábornoki temetésén.⁸⁹

Évfolyamtársaimnak Nádorral való kapcsolata változó volt.

⁸² Mátay közlése

⁸³ Összeállítottam 1991 április 19-én. Dr. Farkas Jenő

⁸⁴ FARKAS Veritates 172. p.

⁸⁵ FARKAS Veritates 241.p.

⁸⁶ FARKAS Veritates 337.p.

⁸⁷ FARKAS Veritates 384.p

⁸⁷ FARKAS Veritates 344 .p.

⁸⁸ FARKAS Veritates 344 .p.

⁸⁹ FARKAS Veritates 360.p Szabó Tibor. ezt 2005.09.23 találkozásonkon mondta el.

Talán végig Egry Tamás, az USA-ban élő Kovács Gábor, Pintér Gyula, Szabó Tibor, az NSZk-ban élő Vidonyi János fogadta el, és magatartásuk hozzá barátságosnak mondható..

Dinka Tibor, Forgács István véleménye érdekeik szerint változott, mert addig talán tisztelték, amíg a Néphadseregben repültek, és – érdekes - 1956 után, amikor a börtönből kiszabadultak mint Mátay Tüskée is, - a TIB kényszere miatt véleménye megváltozott. (Ld.: V. fejezet végén)

Baradlay Gyurka, Bátorfy Jancsi, Eleőd Attila, Endrői Gyurka, Farkas (Akela) Jenő, Ferenczy, Frankó Endre, Gáspár (Bimbi) Béla, Gótzty (Paja) Pali, Gullay Miska, Horváth Gábor, Kontraszti Bandi, Mátételki (Siccó) József, Nagy Gábor, Nyitray Jancsi, Papp Feri, Peller Pista, Rónay Kálmi, Sűrű Béci, Szentgyörgyi Coli, Székely Nándi általában árulása, galád magatartása miatt szívósan elítélték.

Külső- belső borító lapok magyarázata*1.1. Első borítólap külső oldala.**a) Felső kép:***A Kassai Repülő Akadémia épületének homlokzata.**

Az épületben 1854-1939 között hadapród iskola működött.

Az 1939-es évben hozták létre Kassán (Bubics Zsigmond-u. 27. sz.,) alatti épületben a M. Kir. Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Honvéd Repülő Akadémiát, melynek neve Horthy István halála 1943-tól M. Kir. Vitéz Nagybányai Horthy István Repülő Akadémia lett.

Kassán a Horthy Akadémia csak bázisként szerepelt, szerte az országban különböző hadi repülőtereken zajlott a kiképzés. A mi évfolyamunké Szombathelyen és Veszprémben, valamint az ország különböző repülőterein.

b) Alsó kép:

Az 1944.augusztus 20-án avatott repülő évfolyam növendékeinek *a II. világháború utáni 2. találkozója 1990. augusztus 18-án a Ganz-Mávag S. E. Sportvendéglőjében*

Álló sor Ferenczy, Egry, Kovács Ferenc, Mátay, Dinka, Szendrey, Sürü B, Sürü lánya, Szabó Károly, Rónay, Szabó Tibor, Pintérmé, Pintér, Székely, Frankó, Kontraszti, Szakács Horváth Béla, Simon, Balogh Popeye, Bátorfy, Vidonyi, Bátorfy nővére, Farkasné, Thurzó, Rónayné, Nyitray, Szabó Károlyné,

Ülnek: Pappné, Baranyay, ?, Berkessy, Szabó Tiborné, Szentgyörgyi, Ferenczyné, Gullayné, Szabó Károlyné

1.2. Első borítólap belső oldala

Az 1944.augusztus 20-án avatásra kerülő évfolyam tablója.(a nem avatott évfolyamtársakkal.

*2.1. Hátsó borító lap belső oldala**a) Felső kép*

A könyv 339. oldalán: uaz. mint az 1.1.b) kép

b) alsó kép PUMA HADOSZTÁLYBAN SZOLGÁLTAK:

Állnak: Szakács Károly, Frankó Endre, Pintér Gyula, Szentgyörgyi Zoltán, Horváth Béla, Bátorfy János

Ülnek: Mátay Andor, Dinka Tibor, Sürü Béla, Berkessy Márton

2.2. Hátsó borító lap külső oldalán

1914-1918 I. világháború K.u.K . katonai repülőgépei és a

M. kir. Légierők katonai repülőgépei 1938-1945 között

1914-1918 I. világháború K.u.K. katonai repülőgépei

Angol Spitfaire fogságban

Fischabend, 1916. Két megf. ti. Aviatik tip. rep.gépg. előtt

Egy kis D. felderítésre indul

Kis Fokker vadászgép repülés közben

Mennek a bombázóink olaszokhoz

Brandenburg bombázás után begurul

Két motoros Brandenburg motorpróbázik

Mátyásföld, 1919.06. kis-Olasz három motoros Caproni látogatása Bécsből. az olasz repülők üdvözlik a magyarokat

M. kir. Légierők katonai repülőgépei 1938-1945 között

Bü-131

WM-21 Solyom

Héja vadászgép

CR 42 a

FW 58

m.ki. ARANYASAS

Me-109

FW 190

Fieseler Storch futár - felddetítőgép

Focke Wulf FW 18 felderítő

Heinkel 70 távolfelderítő

Dornier Do-215B-bombázó

Heinkel He-111

Junkers Ju-86

Messersmitt 110

Messersmitt 210